Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1925-1926

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

TOOGTYVENDE AARGANG

FRA DEN 1. JULI 1925 TIL DEN 30. JUNI 1926

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

REDIGERET AF CARL F. MADSEN

TRYKT I F. E. BORDINGS BOGTRYKKERI (V. PETERSEN)

1926

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

TOOGTYVENDE AARGANG

FRA DEN 1. JULI 1922 TIL DEN 30. JUNI 1923

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

KJØBENHAVN

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelser.

Adressefortegnelse over Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i Danmark 157; do. over Fagforbundene, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund i Danmark 171.

Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasserne.

I. *Danmark.*

Arbejdsløshedens Omfang i Maj (1925) 8, Juli 60, August 112, Oktober 161, November 181, December 223; i Januar (1926) 252, Februar 289, Marts 365 og April 375.

Ekstraordinær Arbejdsløhedsunderstøttelse 12, 40, 188, 222. Bekendtgørelse angaaende ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse 102, 136. Midlertidig Forhøjelse af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse 174. Ekstraordinær Hjælp til de Arbejdsløse 187. Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde 179. Arbejdsløsheden søges udnyttet 135. Nødhjælpsarbejde 143, 159. Foranstaltninger til Modvirkning af Arbejdsløsheden 165. Letkøbte Paastande 173. Arbejdsløshedsdemonstrationen i København den 3. Marts 261. Arbejdsløsheden daler 277.

II. *Udlandet.*

Arbejdsløsheden i forskellige Lande 204.

Arbejderforetagender.

Generalforsamling i Arbejdernes Landsbank den 26. Juni 1925 7.

Arbejdstiden.

Belgien. For en uindskrænket Ratificering af Konventionen om 8 Timersdagen 168. Belgien. Undersøgelse af 8 Timersdagens Virkninger 174. De forenede Stater. 8 Timersdagen i De foren. Stater 86.

Domme.

Højesteretsdommen i Kolindsundsagen 380.

Fagforeningsbygningen.

Arbejdernes Foreningsbygning i København 195.

Forligsinstitutionen.

Hvad Forligsinstitutionen foretog sig i November 1924 1. Forligsmandsinstitutionen 360.

Generalforsamlinger, Kongresser, Konferencer m. m.

I. *Danmark.*

De samvirkende Fagforbunds aarlige Repræsentantskabsmøde 261, 317, 335, 351. Dansk Arbejdsmandsforbundskongres 117. Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Kongres 382. Bødkerforbundets Kongres 53. Dansk Funktionærforbunds Kongres 99. Dansk Jernbaneforbunds Kongres 317. Keramisk Forbunds Kongres 109. Kvindeligt Arbejderforbunds Kongres 317. Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbunds Kongres 20. Dansk Skotøjarbejderforbunds Kongres i Vejle 33. Dansk Skrædderforbunds Kongres 250, 255. Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Kongres 61. Dansk Stenindustriarbejderforbunds 18. Delegeretmøde i Aarhus 49. Træindustriarbejderforbundets Kongres 317.

II. *Udlandet.*

England: Den 57. engelske Fagforeningskongres i Saarborough 133. Finland: Den finske Landsorganisation afholder Kongres 316, 384. Frankrig: Den franske Landsorganisations 30 Aars Jubilæum og 24. ordinære Kongres 124. Samlingskongres i Grækenland 366. Polen: Den polske Landsorganisations Kongres 62. Tyskland: Den tyske faglige Landsorganisations Kongres 97, 105, 113.

III. *Internationale.*

Fælleskonference af Repræsentanter for Den internationale faglige Central og Den socialistiske Arbejder-Internationale (S. A. J.) 138. Repræsentantskabets Møde i D. I. F. C. i Amsterdam 198. Møde af den internationale faglige Kvindekomité i Amsterdam 169. Den internationale Levneds- og Nydelsesmiddelarbejder Unions Kongres 121, 129. International Tobaksarbejderkongres 67. International Trærbejderkongres 73. Bestyrelsesmøde i den internationale Træarbejderunion 214. International Vandringskongres 316.

IV. *Det internationale Arbejdsbureau i Genève.*
Den 7. internationale Arbejdskonference i Genève 9, 17, 65, 71, 79. Den 8. do. 317. Den 9. do. 317.

V. *Den socialistiske Arbejderinternationale.*
S. A. I. Kongres i Marseille 199, 201, 209, 218.

Grænsestridigheder.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 31: Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet mod Dansk Jern- og Metalsliberforbund 146. I Sag Nr. 32: Træindustriarbejderforbundet mod Dansk Arbejdsmandsforbund 266.

Ind- og Udmeldelser.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse 107; do. 142. Arbejdsmændene og De samvirkende Fagforbund 217.

Kassererkontorets Meddelelser.

Om Indbetaling af Administrationsbidrag 112, 128.

Kristelig Dansk Fællesforbund.

Kampen mod Kristelig Dansk Fællesforbund 40, 254.

Litteratur.

En Bog om Kooperationen 162. Internationalt Fagforeningsbibliotek 192. En international Studie over Spørgsmaalet om Erstatning for Ulykker under Arbejdet 215.

Lovgivning.

Danmark.
Lov om Foranstaltninger til Modvirkning af Arbejdsløsheden 166. Kriseramte Virksomheder 313. Lov om Foranstaltninger til Opretholdelse af Arbejdet i kriseramte Virksomheder 313.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. *Danmark.*
Arbejdsmænd: *Hele Landet:* Mæglingsforslag fra Forligsmændene 4. Arbejdsmænd hos Købmænd ved Havnearbejde m. m. Uoverensstemmelse om Arbejdets Genoptagelse i København og Provinsen 10. Arbejdsmænd hos Medlemmer af Købmandsorganisationer 154. Arbejdsmænd hos Entreprenører i Provinsen 271. Asfaltbetonarbejdere hos Entreprenører i Provinsen 85. Havnearbejdere i forskellige Byer 10; do. i en Række Provinsbyer 154, 189.

Københavns: Arbejdsmænd paa A/S Dansk Sojakagefabrik 11, 152. Arbejdsmænd paa A/S Carl Lunds Fabrikker 66. Arbejdsmænd paa E. Nielsens mekaniske Stenhuggeri 242. Arbejdsmænd og Formere hos A/S »Vølund« 137. Bude hos P. E. Ehrhardt 82. Flyttearbejdere hos Vognmand P. Mortensen 138. Havnearbejdere ved Københavns Havn 153. Havnearbejdere i Københavns Havn ved Losning af S/S »Aase« 226. Havnearbejdere i Københavns Havn 306. Havnearbejdere i København ved Losning af L/ »Sif« 160. Havnearbejdere ved Trælastlosning i Københavns Havn 347. Havnearbejdere i Københavns Havn hos Stewedor Holger Jørgensen 389. Havnearbejdere i København og Helsingør 132. Kuske hos A/S De forenede Vognmandsforretninger 132. Kuske hos Vognmændene i København 327. Trælagerarbejdere hos A/S »Silvan« 190.

Provinserne: Aalborg: Havnearbejde hos N. K. Strøyberg 31; Havnearbejde i Aalborg og Nørresundby 254; Havnearbejdere i Aalborg 327. Aarhus: Arbejdsmænd hos Entreprenør R. Jensen 144; Arbejdsmænd hos Vognmand C. Knudsen 190; Bladbudene ved »Aarhus Stiftstidende« 85, 132; Havnearbejdere 278, 298. Brønderslev: Arbejdsmænd ved Brønderslev Mergelleje 132. Esbjerg: Arbejdsmænd ved Bolværksarbejde 153; Arbejdsmænd og Kuske ved Dagrenovationskørsel 327; Kuske ved Dagrenovationsarbejde 375. Faaborg: Havnearbejdere 306. Fredericia: Arbejdsmænd paa Fredericias Mælkekondenseringsfabrik 323. Haderslev: Havnearbejdere 85. Helsingør (og København): Havnearbejdere 132. Hobro: Arbejdsmænd hos A/S Hobro Tømmerhandel 298; Arbejdsmænd ved Losning af Melasse i Tønder 298. Horsens: Arbejdsmænd paa Jydsk Ilt- og Acetylengasfabrik 298; Arbejdsmænd ved et Nødhjælpsarbejde i Horsens 365. Kolding: Arbejdsmænd hos Tømrermester M. A. Enevoldsen 161. Kragelund: Arbejdsmænd paa Kragelund Teglværk 94. Korsør: Arbejdsmænd 242. Langebjerg: Arbejdsmænd hos Ingeniør Thorning-Christensen, Langebjerg Grusgrav 66. Nykøbing F.: Arbejdsmænd paa Den danske Mælkekondenseringsfabrik 227; Arbejdsmænd i Nykøbing F., Korsør og Odense 242. Næstved: Kuske hos 3 Vognmænd 82. Nørresundby: Havnearbejdere 167. Odense: Arbejdsmænd i Odense, Korsør og Nykøbing F. 242; hos Entreprenør H. Hansen 144; hos Entreprenør G. L. Nielsen 31. Randers: Droskechauffører 153. Rungsted: Arbejdsmænd ved et Arbejde i Rungsted for Entreprenørerne Petri & Haugsted 160. Skagen: Arbejdsmænd ved Skagensbanen 168. Svendborg: Arbejdsmænd hos A/S Det sydfynske Jernbaneselskab 389. Ullits: Arbejdsmænd ved Ullits Mergelleje 82. Vejle: Havnearbejdere 255. Værløse: Arbejdsmænd hos Frogne Knudsen 66.

Bagere: Bageri- og Konditoriarbejdere paa A/S Engelsk-Dansk Bisquitfabrik 327, do. hos Bagermester Kastrup 288.

Blikkenslagere og Smede hos Blikkenslagermester L. Andersens Dødsbo 307.

Bogbindere: Hele Landet: Overenskomstforholdene indenfor Bogbinderfaget 305. København: Linieranstalterne. Ny Overenskomst 144; Bogbindere hos Jacob Baden 117; hos Chr. Cato 224; hos Oscar

Riis 226; hos M. Ritz 299; hos H. H. Thiele 347. Aalborg: Bogbindere hos Fr. Christensen 48, 305. Horsens: hos Chr. Hansen 190. Slagelse: hos Bastue Jacobsen 242. Vejle: hos Bundgaard-Andersen 278.

Bødkere: hos Alfr. Olsen & Co., København, 263.

Børstenbindere: hos Bührmann og Sønner 108.

Formere: København: Formere og Snedkere hos A/S Burmeister & Wain, Teglholmen, 288; Formere paa Københavns Flydedok og Skibsværft 299; Formere og Arbejdsmænd hos A/S »Vølund« 137. Odense: Formere hos A/S Brandt & Co. 137.

Glasslibere: Hele Landet: 11, 299.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere: Fredericia: hos Carl M. Cohr 109.

Gørtlere og Metalarbejdere: hos kgl. Hof-Broncestøber Laur. Rasmussen 48, hos Aug. E. Jensen 389.

Hatte- og Buntmagere: Hele Landet 73. Hattesyersker hos Straa- og Filthattefabrikanterne 145.

Jern- og Metalslibere: Slibere paa Horsens Cykle Lager 255.

Karetmagere hos Jensen og Sørensen i Omøgade 17, 389.

Kedel- og Maskinpassere paa Oliefabrikkerne 101; paa Maskinsnedkeriet »Phønix« 390.

Keramikere: Hele Landet 226. København: paa Københavns Fajancefabrik 226, 308. Knabstrup: Pottemagere paa Knabstrup Lervarefabrik 32; Keramikere paa Knabstrup Lervarefabrik 85.

Kvindeligt Arbejderforbund: Overenskomsterne forlængede til 1927 227. København: Kvinder hos »Dansk Emaille« 168. Aarhus: Aarhus Stiftstidende 32. Fredericia: Ernst Voss Fabrikker 155. Holmegaards Glasværk 31.

Landarbejdernes Overenskomst forlænget 315. Landarbejdere paa St. Svendstrup Avlsgaard 263.

Litografer: København: hos forskellige københavnske Firmaer 155; hos A/S Celludan 365; hos A/S P. Christiansens Papirvarefabrik 365.

Læder- og Skindarbejdere: hos A/S Dansk Garveri, Lyngby, 11.

Malere: Esbjerg: hos Malermester M. Madsen 272.

Mølleriarbejdere: Mølleindustrien og Tillidsmandsinstitutionen 307.

Papirindustriarbejdere: paa Dalum Papirfabrik 324.

Rebslageriarbejdere og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger 82. Esbjerg: paa A/S Esbjerg Tovværksfabrik 145.

Sadelmagere- og Tapetserere: Linoleumsarbejdere i København 174, 306. Sadelmagere paa Dansk Karosserifabrik 328. Tapetopsættere hos Malermester Herløv 161. Aarhus: Sadelmagere hos Thurm & Rasmussen 145.

Skibstømrere: Esbjerg: paa Træskibsværfterne 67. Odense: paa Odense Staalskibsværft 48.

Skotøjarbejdere: København: paa Klædeskofabrikkerne 67. Herning: hos Aagaard-Jensen 39.

Skræddere: Overenskomstforholdene i Beklædningsindustrien 263.

Smede- og Maskinarbejdere: Hele Landet 255. København: Kranførere hos A/S Københavns Brændselskompagni 83; Rørlæggere hos Firmaet Andreasen og Henningsen 73; Smede og Blikkenslagere hos Blikkenslagermester L. Andersens Dødsbo 307; Smede og Maskinarbejdere hos Burmeister & Wain, Christianshavn, 161; do. hos do. paa Refshaleøen 328; Smede og Maskinarbejdere paa Maskinfabrikken »Dano« 67; hos Entreprenørfirmaet Elzelingen & Brinch 11; hos A/S P. M. Knudsens Eftflg. og A/S S. P. F. Thomsens Eftflg. 11; hos A/S Nordisk Fjerfabrik 12, 145; hos F. L. Smidth & Co., Valby, 109. Horsens: Smede og Maskinarbejdere og Slibere paa Horsens Cyklelager 255. Ringe: Smede og Maskinarbejdere paa Ringe Jernstøberi og Maskinfabrik 324. Roskilde: do. paa Knapfabrikken »Haima« 308.

Snedkere: København: Bygningssnedkernes Fagforenings Arbejdsanvisning 226. Bygningssnedkere hos Snedkermester Lars Jørgensen 278. Snedkere hos L. & N. Andersen 328.

SoigneringS-, Toilet- og Sanitetsarbejdere: Pedicuristerne paa Badeanstalten »København« 145.

Stenindustriarbejdere: København: hos Carl Scheller 289; hos Hans og Jørgen Larsen 390. Hammeren: hos Møller & Handberg, Hammerens Stenbrud, 289, 307.

Stukkatører: København: hos Hans Chr. Berg & Flyge 32. Roskilde: hos Murermesterfirmaet Schledermann & Sønner 117.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdere: Chokoladearbejdere paa A/S »Globus« 299; hos A/S Jensen & Møller 168.

Tekstilarbejdere: København: paa A/S Valby Tekstil- og Trikotagefabrik 360. Hjørring: paa De forenede Klædefabrikker 94. Vejle: paa A/S Th. Wittrups Spinderi 228.

Tobaksarbejdere: Hele Landet 146.

Træindustriarbejdere: København: hos H. P. Jensen 83. I forskellige Provinsvirksomheder 101. Aarhus og Næstved 12. Havdrup Trævarefabrik 278. Korsør Emballagefabrik og Korsør Savværk 101. Ry: A/S Ry Mølles Fabrikker 228. Svendborg Savværk og Trælasthandel 146.

Typografer: København: paa »Berlingske Tidende« 390; hos Bogtrykkeriet »Dana« 289; Stenders Forlagstrykkeri 146. Bogense: ved Bogense Avis 132.

II. *Udlandet.*

Belgien: En Sejr for de belgiske Metalarbejdere 86.

England: Den store Arbejdskamp 320. De samvirkende Fagforbund tilsiger Støtte 322.
Frankrig: Bankfunktionærernes Strejke 68, 140.
Indien: Afslutning af Tekstilarbejderstrejken i Bombay 175.
Norge: Lockouten i Norge 322. Kampen i Norge afsluttet 379.

Majdemonstrationen.

Opfordring til Deltagelse i Demonstration for 8 Timersdagens Fastsættelse ved Lov og et Opraab fra D. I. F. C. 287.

Personalia.

Danmark: In Memoriam, William P. Arup 30. Martin Olsen død 319. Martin Petersen 60 Aar 314.

Prisniveauet og Detailpriser.

Prisniveauet 57, 238. Detailpriserne i Juli 1925 59. Detailpriserne i Danmark 241. Pristallet faldt til 194 225.

Statistik.

Arbejdslønnen i Industrien 43; do. i Januar Kvartal 1925 89; i Juli Kvartal 245. Oversigt for Lockoutvarsler og iværksatte Lockouter i Tiden fra Juli 1924 til Juni 1925 18.

Særlige Artikler.

Storkonflikten og dens Efterspil, Carl F. Madsens Tale, 25. De samvirkende Fagforbund og de udenforstaaende Organisationer 373. Frivillige Lønreduktioner 116. Repræsentationsretten 122. Modsætningernes Betydning 151. »1925« 179. S/S »Frederik VIII« 196. Fagforeningskontingent og Skatteblanket 213. Ansættelse til Indkomst- og Formueskat for Skatteaaret 1925—26 214. Til Danmarks Arbejdere 237. Hvad en Forhandling kan medføre 253. Nogle Betragtninger om Udbyttedeling 297. Den engelske Storstrejkes Lære 359.

Udlandet.

Den internationale Fagbevægelses 25-Aars Jubilæum 387.
Den internationale faglige Centrals fjerde Aarbog 1926 387.
International Beklædningsarbejderforbunds Føderation: Dansk Skrædderforbunds Indmeldelse 215. Internationale Bestemmelser angaaende nationale Hjælpeaktioner 279, 293.
Amerika: Organiseringen af Negrene 139.
Belgien: Spørgsmaalet om en central Strejkekasse 74.
England: Den kritiske Periode overstaaet 69. De engelske Arbejderes Kamp mod Udsvedningssystemet 139.
Frankrig: Obligatoriske Arbejderferier 86.
Holland: Fagbevægelsen i Holland 190.
Polen: Fagforeningernes Rolle ved Omvæltningerne i Polen 388.
Rusland: De russiske Fagforeningers Væsen og Praksis 265, 269.
Shanghai: Urolighederne i Shanghai 51.
Sverige: Den faglige Organisationsform i Sverige 182.
Tyskland: Spørgsmaalet om Industriforbund 41.

Voldgift.

Den faste Voldgiftsret.
Valg af Dommere og Suppleanter 140, 147. Valg af Præsidium 171.
De samvirkende Fagforbunds 2 Sympatistrejkevarsler for Glasarbejdere, Træindustriarbejdere og Arbejdsmænd hos Th. Petersen, Odense (Sag Nr. 963) 331. Forskellige Fag paa Refshaleøen (Sag Nr. 961) 324. Forskellige Fag (Arbejdsmænd, Smede, Malere, Snedkere, Sadelmagere og Blikkenslagere) mod A/S Ford Motor Company (Sag Nr. 843) 55. Arbejdere hos Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen (Sag Nr. 894) 94. Træindustriarbejdere, Snedkere, Drejere og Arbejdsmænd i Viborg (Sag Nr. 875) 147.
Arbejdsmænd: *København:* Paa A/S Carl Lunds Fabrikker (Sag Nr. 882) 119. Havnearbejdere ved Losning af S/S »Aase« (Sag Nr. 931) 229; do. ved Losning af S/S »Aase« (Sag Nr. 968) 369. Jord- og Betonarbejdere hos Ingeniør K. Schøller (Sag Nr. 867) 16. Lager- og Pakhusarbejdere hos A/S Brdr. Edstrand (Sag Nr. 979) 363. Lager- og Pakhusarbejdere i København samt Arbejdsmænd i Korsør og Odense (Sag Nr. 879) 104, 148. Oliemøllere hos Th. Møllers Olieraffinaderi (Sag Nr. 859) 14; do. hos A/S Dansk Sojakagefabrik (Sag Nr. 929) 206. Arbejdsmænd og Formere hos A/S »Vølund« (Sag Nr. 919) 175.
København og Provinsen: Arbejdsmænd og Smede paa forskellige Maskinfabrikker (Sag Nr. 950) 283.
Provinserne: Havnearbejdere i forskellige Havnebyer (Sag Nr. 977) 371. Havnearbejdere ved Aarhus Havn (Sag Nr. 985) 392. Murarbejdsmænd i Provinsen (Sag Nr. 925) 193; do. do. (Sag Nr. 962) 275. Aalborg og Nørresundby: Havnearbejdere (Sag Nr. 957) 360. Aarhus: Arbejdsmænd hos Entreprenør R. Jensen (Sag Nr. 920) 185. Esbjerg: Arbejdsmænd hos Brændehandler Madsen (Sag Nr. 911) 164. Bogense, Odense, Korsør, Nykøbing M og Vejle: Havnearbejdere (Sag Nr. 861) 15. Frederikssund og Nykøbing F.: Arbejdsmænd hos forskellige Arbejdsgivere (Sag Nr. 868) 23, 103. Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne: Murermestrenes Lockout mod Arbejdsmændene (Sag Nr. 863) 23. Helsingør: Arbejdsmænd og Kuske (Sag Nr. 926) 215. Hobro, Randers, Roskilde og Silkeborg: Kuske (Sag Nr. 934) 304. Horsens: Arbejdsmænd hos A/S Jydsk Ilt- og

Acetylengasfabrik (Sag Nr. 872) 70. Havnearbejdere i Horsens (Sag Nr. 981) 376. Hvorslev Teglværk: Arbejdsmænd (Sag Nr. 901) 192. Kerteminde, Odense, Rønne: Lager- og Pakhusarbejdere (Sag Nr. 933) 304. Kolding: Arbejdsmænd hos Tømrermester M. A. Enevoldsen (Sag Nr. 932) 230. Korsør og flere andre Byer: Havnearbejdere (Sag Nr. 861) 15. Korsør, Odense og København: Arbejdsmænd (Sag Nr. 879) 104, 148. Kragelund Teglværk: Arbejdsmænd (Sag Nr. 899) 126. Ladby Teglværk: Arbejdsmænd (Sag Nr. 870) 69. Nakskov: Arbejdsmænd hos Aug. Freuchen & Co. (Sag Nr. 878) 77. Nykøbing F. og Frederikssund: Arbejdsmænd (Sag Nr. 868) 23, 103. Nykøbing F.: Arbejdsmænd hos A/S J. Lütken Frigast & Co. (Sag Nr. 964) 331. Nykøbing M.: Havnearbejdere (Sag Nr. 922) 186; Havnearbejde i Nykøbing M. og flere Byer (Sag Nr. 861) 15. Næstved: Kuske paa Bryggeriet Carlsbergs Næstved Depot (Sag Nr. 889) 126; Næstved Vognmandsforening (Sag Nr. 895) 148. Nørresundby og Aalborg: Havnearbejdere (Sag Nr. 957) 360. Odense: Arbejdsmænd hos Entreprenør H. Hansen (Sag Nr. 905) 155; Havnearbejdere ved Losning af Trælast (Sag Nr. 930) 207; do. (Arbejde i Spisepavsen) (Sag Nr. 966) 367; Havnearbejdere i Odense med flere andre Byer (Sag Nr. 861) 15; Arbejdsmænd i Odense, Korsør og København (Sag Nr. 879) 104 og 148; Arbejdsmænd ved Havne-, Lager- og Pakhusarbejde i Odense, Kerteminde og Rønne (Sag Nr. 933) 304. Præstø: Arbejdsmænd (Sag Nr. 943) 243. Randers: Kuske (Sag Nr. 934) 304. Rønne: Havnearbejdere ved Losning af Kul til C. P. Lunds Eftflg. (Sag Nr. 860) 15; Arbejdsmænd ved Havne-, Lager- og Pakhusarbejde i Rønne og flere Byer (Sag Nr. 933) 304. Roskilde: Kuske (Sag Nr. 934) 304. Silkeborg: Kuske (Sag Nr. 934) 304. Struer: Arbejdsmænd (Sag Nr. 885) 104. Søllerød: Gasværksarbejdere ved Søllerød Gasværk (Sag Nr. 871) 76. Vejle: Arbejdsmænd og Kvinder hos A/S Worning og Petersen (Sag Nr. 856) 14; Havnearbejdere i Vejle og flere Byer (Sag Nr. 861) 15. Vordingborg: Arbejdsmænd (Sag Nr. 944) 257.

Bagere: Bagermester Chr. Kastrups Kompagniskabsforhold med Bager Hagstrøm (Sag Nr. 976) 362.

Bogbindere hos de københavnske Linierfirmaer (Sag Nr. 916) 164; hos Bogbindermester Oscar Riis (Sag Nr. 965) 332. I Provinsen: hos Bastue Jacobsen, Slagelse (Sag Nr. 908) 156.

Formere og Arbejdsmænd hos A/S »Vølund« (Sag Nr. 919) 175. Formere i Provinsen: hos A/S Brandt & Co., Odense (Sag Nr. 935) 231.

Hustømrere i Odense (Sag Nr. 884) 83.

Keramikere paa Kunstfabrikkerne (Sag Nr. 954) 300.

Kommunalarbejdere i Odense (Sag Nr. 955) 329.

Kvindeligt Arbejderforbund: København: mod Joh. Allen (Sag Nr. 900) 128; mod Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen (Sag Nr. 907) 156. Provinsen: Kvinder og Arbejdsmænd hos A/S Worning & Petersen, Vejle (Sag Nr. 856) 14.

Landarbejdere hos Godsejer O. Andersen, Dalumgaard (Sag Nr. 854) 56; hos Proprietær Svendsen, Dyrupgaard pr. Fruens Bøge (Sag Nr. 845) 14; hos Gaardejer Johs. Houmann, Skodsebølle (Sag Nr. 886) 126; ved Sukkerroedyrkning (Sag Nr. 827) 75.

Litografernes Engageringsforhold (Sag Nr. 924) 193. Aarhus: Litografer paa O. E. Christiansens Reproduktionsanstalt (Sag Nr. 873) 56.

Malere i Esbjerg (Sag Nr. 967) 317.

Murarbejdsmænd hos Murermester Marius Sørensen (Sag Nr. 903) 149; hos 3 københavnske Murermestre (Sag Nr. 969 og 971) 348.

Murersvende i København og Omegn (Sag Nr. 984) 390; do. i Holbæk (Sag Nr. 983) 386; do. i Horsens (Sag Nr. 982) 385.

Rebslageriarbejdere paa Esbjerg Tovværksfabrik (Sag Nr. 937) 232.

Sadelmagere: Linoleumspaalæggere i København (Sag Nr. 940) 233.

Skibstømrere paa Odense Staalskibsværft (Sag Nr. 896) 120.

Skotøjarbejdere hos M. P. Rasmussen og Viggo P. Sanne (Sag Nr. 909) 162. I Provinsen: Herning paa Aagaard-Jensens Skotøjsfabrik (Sag Nr. 881) 148.

Smede og Maskinarbejdere og Jern og Metalindustriens Sammenslutning (Sag Nr. 960) 310. København: hos Andreasen & Henningsen (Sag Nr. 883) 63; A/S Burmeister & Wain, Christianshavn (Sag Nr. 938) 304; M. C. Dreyer, Vesterbrogade 151 (Sag Nr. 862) 16; F. L. Smidth & Co. (Sag Nr. 902) 128. I København og Provinsen: Smede og Maskinarbejdere samt Arbejdsmænd paa forskellige Maskinfabrikker (Sag Nr. 950) 283. Roskilde: Smede- og Maskinarbejdere paa Knapfabriken, A/S O. Winther, (Sag Nr. 986) 393.

Snedkere: København: Bygningssnedkernes Fagforenings Arbejdsanvisning (Sag Nr. 956) 302. Provinsen: Maribo Dampmølle (Sag Nr. 906) 156; Nykøbing F.: A/S Dansk Madrasfabrik »Spiralen« (Sag Nr. 921) 193; Odense Stole- og Møbelfabrik (Sag Nr. 888) 87.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere mod Barber- og Frisørmester Hj. Willumsen (Sag Nr. 910) 156; Barber- og Frisørmester G. Hansen (Sag Nr. 914) 171; Barber- og Frisørmester Chr. E. Thune (Sag Nr. 958) 308.

Stenindustriarbejdere i E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier (Sag Nr. 904) 141.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdere hos A/S Jensen & Møller (Sag Nr. 941) 233.

Tekstilarbejdere paa A/S Th. Wittrups Uldvare- og Tæppefabrik i Vejle (Sag Nr. 952) 259.

Telefonarbejdere hos Fyns kom-

munale Telefonselskab (Sag Nr. 948 og 949) 233.

Tobaksarbejdere hos Cigarfabrikant R. Klamer (Sag Nr. 847) 14; hos A/S American Tobacco Co. (Sag Nr. 959) 274.

Træindustriarbejdere i Aarhus og Næstved (Sag Nr. 876) 148; paa Havdrup Trævarefabrik (Sag Nr. 973) 349. Nykøbing F.: paa A/S Dansk Madras Co. »Spiralen« (Sag Nr. 880) 70; do. do. (Sag Nr. 887) 86; do. do. (Sag Nr. 880 og 887) 125.

Typografer: København: hos A/S Carl Stenders Forlag (Sag Nr. 923) 178; paa Det forenede Dampskibsselskabs Amerikabaade (Sag Nr. 951) 267. Provinsen: Bogense Avis (Sag Nr. 913) 171.

Undermejerister paa Mejeriet »Godthaab« i Aarhus (Sag Nr. 917) 272.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 ❋ KØBENHAVN DEN 4. JULI 1925 ❋ 22 AARGANG

Hvad Forligsinstitutionen foretog sig i November i Fjor.

Efter at Arbejdsgiverforeningen i Maj Maaned i Fjor havde besluttet at søge sig frigjort fra Pristallet, det vil sige, man vilde fri sig for det Tillæg til Lønningerne, som en eventuel Prisstigning vilde give, og efter at et Hovedbestyrelsesmøde i Oktober havde vedtaget at opsige samtlige Overenskomster, foretog Forligsinstitutionens Formand, Hr. Departementschef Dalhoff, et for Arbejdsfredens Bevarelse skæbnesvangert Skridt. Uagtet det i »Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder« er fastslaaet, at Forligsinstitutionen ikke skal træde i Virksomhed, forinden der er Grund til at befrygte Arbejdsstandsning, eller Arbejdsstandsning er indtraadt, og denne kan tillægges Virkninger og et Omfang, som er af større samfundsmæssig Betydning, greb Forligsinstitutionen dog ind i Forholdene allerede i November Maaned, altsaa paa et Tidspunkt, da der hverken var varslet eller iværksat Arbejdsstandsning.

Paa det Tidspunkt, Forligsinstitutionen lod høre fra sig, var man klar over, at der var sket en Prisstigning, men desuagtet henstiller Forligsmanden, at man skulde lade Overenskomsterne løbe uændret videre paa et Aar fra deres Udløbstid. Der skulde dog findes Mulighed for, at Overenskomsterne kunde opsiges med en kortere Frist, f. Eks. i Tilfælde af Forandring i Pristallet, usædvanlig Stigning i Arbejdsløsheden, stærk Forøgelse i Importen o.l.

Tanken, der laa til Grund for det fremførte, var at fritage Arbejdsgiverne for at yde Dækning for Prisstigningen, netop saaledes som Arbejdsgiverforeningen ønskede, og dernæst aabne den Mulighed for, under særlige Forhold, at foretage Opsigelse af Overenskomsterne med en Maaneds Varsel for at gennemføre visse Lempelser i de førende Fag, altsaa ogsaa netop saadan, som Arbejdsgiverforeningen ønskede det.

Det ligger i Sagens Natur, at Forligsinstitutionens Skrivelse vakte stærk Forbitrelse blandt Forretningsudvalgets Medlemmer, og kun den Omstændighed, at vi var anmodet om at behandle Skrivelsen som fortrolig, bevirkede, at vi ikke allerede den Gang offentlig stemplede Henvendelsen efter Fortjeneste.

Vi skulde ogsaa nu have ladet Sagen ligge, hvis ikke Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Bogtrykker Langkjær, trods Skrivelsens fortrolige Form, havde omtalt den paa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling og i Dagbladene og derved overfor Offentligheden har søgt at vise, at Arbejdsgiverforeningen ved at følge Forligsinstitutionens Betragtninger havde tilkendegivet sin Fredsvilje, og at Ansvaret for Kampen laa hos De samvirkende Fagforbund.

I de tidligere Artikler i »Arbejderen« om den faglige Situation har vi udførligt gjort Rede for, hvor Ansvaret for Kampen ligger, og kan henvise dertil. Men da vi gaar ud fra, at Medlemmerne ønsker at stifte Bekendtskab med Forligsinstitutionens ovenfor omtalte Skrivelse og De samvirkende Fagforbunds Svar, gengiver vi nedenfor disse Skrivelser.

Ordlyden af Forligsinstitutionens Skrivelse.

Statens Forligsmænd
i Arbejdsstridigheder.

København, den 10. Novbr. 1924.

Formanden for De samv. Fagforbund,
Hr. Landstingsmand Carl F. Madsen.

Med Henvisning til de Samtaler, jeg har haft med Dem saavel som med

Bogtrykker Langkjær angaaende Overenskomstforholdene, vil jeg tillade mig — om end jeg har fuld Forstaaelse af, at Situationen endnu langt fra at have udviklet sig saaledes, at det er Forligsinstitutionens Sag at gribe ind — at fremkomme med nogle Tanker, der mulig kunde indgaa i de Overvejelser, der er begyndt at komme i Gang angaaende Overenskomsternes Fornyelse i 1925.

Jeg gaar ud fra, at man fra alle Sider staar usikker overfor, hvorledes de økonomiske Forhold vil udvikle sig i den nærmeste Fremtid. De forholdsvis gode Kaar, Erhvervslivet har haft i den senere Tid trues fra forskelligt Hold, særligt af Konkurrence udefra; fra enkelte Industriers Side foreligger der allerede Klager fra saavel Arbejdere som Arbejdsgivere over Udlandets Konkurrence; og selv om det er Regeringens Hensigt at søge Lovhjemmel til, at der kan træffes importbegrænsende Foranstaltninger, er det dog endnu usikkert, om og i hvilket Omfang saadanne lader sig gennemføre.

Den nærmeste Fremtid indeholder saaledes Risikomomenter for vort Erhvervsliv, som man ikke kan se bort fra.

Endvidere er der stor Usikkerhed med Hensyn til Prisniveauet; der er næppe Tvivl om, at dette har været i nogen Grad stigende i den forløbne Del af 1924, men de Bestræbelser, der udfoldes, og som nu synes at faa fastere Form, for at hindre Kronens yderligere Fald og stabilisere dens Værdi, skulde jo virke i modsat Retning, og medføre Stilstand eller Nedgang i Prisniveauet. Men ogsaa i saa Henseende er der jo Usikkerhed til Stede.

Endelig mener jeg, at den ret omfattende Gennemgang af Overenskomsterne, der fandt Sted under de sidste Forhandlinger, maa gøre det i Almindelighed mindre paakrævet nu igen at gennemgaa Overenskomsterne i Enkeltheder og foretage Rettelser af dem, ligesom de store Spørgsmaal om Arbejdstid og Bedriftsraad formentlig nu vil komme til Forhandling paa Rigsdagen, og derfor i denne Omgang maa kunne holdes ude fra Overenskomstforhandlingerne.

Disse Betragtninger og andre lignende, der iøvrigt vil være Dem lige saa nærliggende, som de er mig, forekommer mig at munde ud i, at Parterne hen paa Vinteren, naar Overenskomsterne skal fornyes, vil staa lige saa usikre overfor, hvad de overenskomstmæssig tør binde sig til, som de synes at gøre det i Øjeblikket, og at det mest nærliggende derfor er at tilstræbe en Ordning, som jeg i Korthed mener at kunne skitsere saaledes:

Overenskomsterne løber uændret videre paa et Aar fra deres Udløbsdato. Dog skal der findes Mulighed for, at hver af de to Parter, der har indgaaet en Overenskomst, skal kunne opsige denne med en vis kortere Frist, f. Eks. 1 Maaned, saafremt der maatte være indtraadt Ændringer i Forholdene, hvorved Forudsætningerne maa siges at være bristede for Overenskomsternes Opretholdelse (f. Eks. en Forandring i Pristallet paa saa og saa mange Points, en usædvanlig Stigning i Arbejdsløsheden. stærk Forøgelse i den udenlandske Import e. l.). Saafremt disse Forhold ikke kan bestemt angives, men maa bero paa et Skøn, kunde der eventuelt gives Parterne Adgang til at indanke Spørgsmaalet om, hvorvidt Forudsætningerne for Overenskomsternes Bestaaen var ændrede, for et Nævn, hvis Afgørelse vilde være bestemmende for, om en Opsigelse i Overenskomstperioden gyldig kunde foretages.

Der er her ikke Tale om nogen generel Ordning, idet Spørgsmaalet om hver enkelt Overenskomsts Bestaaen afgøres for sig, og det ene Forbunds Tilslutning til Ordningen er ikke afhængig af andre Forbunds Stilling; men faar Ordningen ikke en vis almindelig Tilslutning, er den naturligvis ret værdiløs. Dens videre Udformning maa dog naturligvis kræve Forhandling og Samarbejde med de to Hovedorganisationer. Og hertil vilde jeg gerne have givet Anledning, hvis de Tanker, jeg har skitseret, maatte findes værd at overveje nærmere.

Idet jeg tilføjer, at jeg gerne foreløbig vil have foranstaaende Henvendelse betragtet som fortrolig, forventer jeg at høre fra Dem om Sagen inden al for længe, saaledes at eventuelle Forhandlinger derom kunde være afsluttede inden Aarets Udgang bl. a. under

Hensyn til de pr. 1. Januar forestaaende Forandringer i Forligsinstitutionens Sammensætning.

Med venlig Hilsen

Deres

J. Dalhoff.

P. S. Et Brev af samme Indhold som foranstaaende har jeg samtidig sendt til Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening.

De samvirkende Fagforbunds Svar.

Herpaa afsendte De samvirkende Fagforbund efter en Drøftelse i Forretningsudvalget følgende udførlige Svar:

20. November 1924.

Hr. Departementschef J. Dalhoff,
Formand for Forligsinstitutionen.

Til Deres Skrivelse af 10. ds., som jeg rigtig har modtaget, finder jeg Anledning til at gøre følgende Bemærkninger:

Som De vil erindre fra en Samtale om den faglige Situation, meddelte jeg Dem, at vort Forretningsudvalg ikke ønskede Forhandling med Forretningsudvalget for Arbejdsgiverforeningen om en Udsættelse af Overenskomsternes Opsigelse eller om en mulig Forlængelse af disse.

Jeg gjorde Dem samtidig opmærksom paa, at Forretningsudvalget havde vedtaget at give de Forbund, som ønskede at opsige de bestaaende Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar, Sanktion dertil, samt at vi ansaa det for mest formaalstjenligt, at de kontraherende Parter traadte i direkte Forbindelse med hinanden for ved Forhandling at søge at naa til Enighed om Betingelserne for en Fornyelse af Overenskomsterne.

Det ligger i Sagens Natur, at naar Forbundene ønsker at opsige deres Overenskomster, og Forretningsudvalget slutter sig dertil, er det fordi man ønsker visse Forbedringer i de bestaaende Forhold. Men uagtet De saaledes var fuldstændig bekendt med De samvirkende Fagforbunds Syn paa den faglige Bevægelse i den kommende Tid, foretager De desuagtet en Bevægelse, som gaar den modsatte Vej af den, vi havde valgt at følge, idet De foreslaar at lade Overenskomsterne løbe uændret videre paa et Aar fra deres Udløbstid med en Tilføjelse om, at hvis der indtræder uforudsete Forhold, skal Overenskomsterne kunne opsiges med 1 Maaneds Varsel.

Jeg kan derfor ikke undlade at udtale en Beklagelse over, at De har fremsendt den nævnte Skrivelse, og navnlig fordi De ogsaa har sendt den til Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Bogtrykker Langkjær. Dette er saa meget mere beklageligt, som Skrivelsen i sin Indledning indeholder en Række Betragtninger, som ofte fremsættes fra Arbejdsgivernes Side netop for at hindre de Bestræbelser, der fra Arbejdernes Side gøres for at forbedre deres Kaar, hvilke Betragtninger nu kan gentages af Arbejdsgiverne med den Vægt, som det giver, at de ogsaa er fremsat af Forligsinstitutionen, og jeg kan ikke se rettere, end at dette til sin Tid maa svække Forligsinstitutionen, naar denne eventuelt skal staa som mæglende mellem to stridende Parter.

Selve den Form, som er tænkt som Basis for Overenskomsternes Forlængelse, er der vel mindre Grund til at fordybe sig i, naar vi tager Afstand fra selve Tanken. Men jeg vil dog alligevel pege paa, at det forekommer mig, at de Forudsætninger, under hvilke man kan frigøre sig for de forlængede Overenskomster, i alt for høj Grad er i Arbejdsgivernes Favør. Dette gælder saavel en Forandring i Pristallet, f. Eks. i opadgaaende Retning (hvis der i Overenskomsterne findes Bestemmelser om Lønregulering efter Pristallet) som en Stigning af Arbejdsløsheden og en Forøgelse af den udenlandske Import. I alle disse Tilfælde er Arbejdsgiverne interesserede i at kunne frigøre sig for Overenskomsterne.

Hr. Departementschefen vil saaledes af det fremførte forstaa, at der ikke fra vor Side er nogen som helst Tilslutning til at gaa den skitserede Vej.

Det ligger i Sagens Natur, at jeg har ladet Medlemmerne af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg gøre sig bekendt med oftnævnte Skrivelse, og der er under den heraf foranledigede Drøftelse fremkommet en saa skarp Kritik af det foreliggende, at jeg meget maa henstille til Forligsinstitutionen paa den ene eller anden Maade at af-

svække det uheldige i, at Arbejdsgiverforeningens Formand gennem Skrivelsen er gjort bekendt med Forligsinstitutionens Synspunkter.

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Saafremt De samvirkende Fagforbund var indgaaet paa de i Forligsinstitutionens Skrivelse fremsatte Tanker, havde vi derved forud fraskrevet os Adgang til Dækning af Dyrtiden, og under Paaberaabelse af Import, Konkurrence fra Udlandet eller Arbejdsløshed kunde man som nævnt opsige Overenskomsterne i den Hensigt at trykke Lønnen.

Henvendelsen har virket uheldigt, idet den har animeret Arbejdsgiverne til at stille deres berygtede Krav om Lønreduktioner. Henvendelsen gaar jo i hele sin Tendens i Arbejdsgivernes Favør, derfor maatte vort Svar ogsaa falde, som det faldt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Overenskomstforhandlinger.

Mæglingsforslag fra Forligsmændene.

Samtlige mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening, Underorganisationer eller enkelte Medlemmer af disse Organisationer gældende Overenskomster forlænges paa 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom man ved Forhandlinger mellem Parterne er blevet enige og forøvrigt paa følgende Vilkaar:

A. Landsoverenskomster.

a. *Margarineindustrien.*
Chaufførlønninger under 62 Kr. pr. Uge erholder samme Tillæg, som Margarinearbejderne har faaet; Lønninger paa 62 Kr. eller derover faar et Tillæg af 3 pCt.

b. *Murarbejdsmænd i Provinsen.*
Samtlige Lønninger forhøjes med 3 pCt., hvortil for Timelønninger paa 116 Øre og derunder lægges yderligere 2 Øre.

Der foretages følgende Ændringer i Landspriskuranten:

1) Oprøring, Post 2: 73 Øre ændres til 80 Øre; Post 5: 75 Øre ændres til 80 Øre; Post 6: 73 Øre ændres til 80 Øre; Post 9: 140 Øre ændres til 150 Øre; Post 11: 22 Øre ændres til 25 Øre; Post 12: 100 Øre ændres til 110 Øre.
2) Indvendigt Pudsearbejde: Post 1: Efter Ordet Hulkehler tilføjes Rabitspuds. Post 8: Ordet Rabitspuds udgaar.

c. *Olieindustrien.*
1) Timelønningerne forhøjes med 5 pCt., Akkorder og Produktionstillæg med 3 pCt.
2) Arbejdere, der har været beskæftiget paa Fabrikkerne i mindst 3 Maaneder, og som ikke ved Akkord, Produktionstillæg eller andre Tillæg opnaar en Fortjeneste udover Timelønnen paa 7 Øre, erholder et Akkordafsavnstillæg af en saadan Størrelse, at Merfortjenesten bringes op paa dette Beløb.
3) Overenskomsten om Søndagsarbejde, som aftalt mellem Parterne.
4) De lokale Overenskomster om Akkordpriser og Produktionstillæg m. v. optages til Forhandling mellem de direkte interesserede Parter. Disse Forhandlinger skal være tilendebragt senest 10 Dage efter Overenskomstens Vedtagelse. De Punkter, hvorom der ved disse Forhandlinger ikke opnaas Enighed, optages til Afgørelse paa et Fællesmøde mellem Foreningen af danske Oliemøller med Tiltrædelse af Repræsentanter for de 3 Fabrikker, der staar udenfor Fabrikantforeningen, og Dansk Arbejdsmandsforbund, og kan saaledes ikke give Anledning til Konflikt. Dette Møde skal være afholdt inden Udgangen af Juni Maaned d. A.

d. *Cementindustrien.*
Samtlige Lønninger forhøjes med 3 pCt., idet dog Timelønnen foruden de 3 pCt. erholder et yderligere Tillæg af 2 Øre.

Der foretages endvidere følgende Ændring i Overenskomsten:

Ved Kullosning for Limfjordsfabrikkerne erholder Fabrikarbejderne, naar de i 2 Holds Drift arbejder sammen med Havnearbejderne, Overarbejdstillæg til 2. Hold.

Der optages en Forhandling om en Ændring i Overarbejdsbetalingen ved Kullosning paa 2 Hold ved Mariager-Fabrikkerne.

e. *Grusgrave og Skærvefabrikker.*
1) De nuværende Timelønninger paa 110 Øre og 113 Øre forhøjes til henholdsvis 117 Øre og 118 Øre.
2) Samtlige Akkordsatser forhøjes med 3 pCt.

f. *Jern-, Metal- og Kludebranchen.*
1) Samtlige Lønninger forhøjes med 3 pCt., idet dog Timelønningerne foruden de 3 pCt. erholder et yderligere Tillæg af 1 Øre i København og 2 Øre i Provinsen.
2) Udearbejdstillægget forhøjes fra 17 til 20 Øre.

g. *Entreprenørforeningen.*
1) Den mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København afsluttede Overenskomst godkendes fra begge Sider.
2) Timeløn og Timelønstillæg i Overenskomsten af 15. Maj 1922 med senere Tillæg bliver de samme som for Murarbejdsmænd.
3) De hidtil gældende Enkeltmandsoverenskomster og Lokaloverenskomster, der er afsluttet med DanskArbejdsmandsforbund, forlænges med et Tillæg af 3 pCt.
4) Der optages Forhandling om Indførelse af Landsoverenskomst.
5) Der optages straks en Forhandling angaaende Betalingen for Vandbygningsarbejde. Opnaas der ikke inden 1. Juli d. A. Enighed mellem Parterne, afgøres Sagen af et Nævn, bestaaende af 2 Repræsentanter for hver af Parterne samt en af Den faste Voldgiftsret valgt Opmand. De løbende Strejker ved Kalundborg og Masnedsund hæves, og de Bestemmelser, om hvilke der opnaas Enighed, eller som fastsættes af Nævnet, faar her tilbagevirkende Kraft fra Arbejdets Genoptagelse at regne.

h. *Skovbruget.*
1) Timelønnen forhøjes fra 85 Øre til 90 Øre.
2) Samtlige Akkordsatser forhøjes med 3 pCt.

B. Andre Overenskomster.

1) Samtlige Lønninger forhøjes med 3 pCt., forsaavidt der ikke allerede er ydet Februarregulering.
2) Udover de 3 pCt. gives iøvrigt undtagen for Holmegaards Glasværk følgende yderligere Forhøjelser:

Timelønninger i København under 115 Øre: 4 Øre pr. Time; paa 115 Øre: 3 Øre pr. Time; paa 116 Øre: 2 Øre pr. Time; paa 117 Øre: 1 Øre pr. Time.

Ugelønninger i København paa 53½ Kr. og derunder: 2 Kr. pr. Uge; over 53½ Kr. til 54 Kr.: 1½ Kr. pr. Uge; over 54 Kr. til 54½ Kr.: 1 Kr. pr. Uge; over 54½ Kr. til 55 Kr.: ½ Kr. pr. Uge.

Timelønninger i Provinsen under 113 Øre: 4 Øre pr. Time; paa 113 Øre: 3 Øre pr. Time; paa 114 Øre: 2 Øre pr. Time; paa 115 Øre: 1 Øre pr. Time.

Ugelønninger i Provinsen paa 52 Kr. og derunder: 2 Kr. pr. Uge; over 52 Kr. til 52½ Kr.: 1½ Kr. pr. Uge; over 52½ Kr. til 53½ Kr.: 1 Kr. pr. Uge; over 53½ Kr. til 54 Kr.: ½ Kr. pr. Uge.

Dag- og Maanedslønninger faar det samme forholdsvise Tillæg.

C. For samtlige Overenskomster,

saavel Landsoverenskomster som lokale Overenskomster, finder i Overenskomstperioden Regulering Sted saaledes:

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

D. Særlige Bestemmelser.

a. *Samtlige Overenskomster mellem Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund for Provinserne.*

I. For Havnearbejdere indføres følgende Ændringer i Overenskomsterne:

1) *Winchman-Bestemmelsen.*
I den gældende Winchman-Bestemmelse bliver sidste Punktum saalydende:
»Ved Skibe af anden Nationalitet end Dansk, Svensk og Norsk skal Winchman tages fra Land.«

2) *Pligten til at udlosse i Liggedagene.*
For Nykøbing M.s Vedkommende og eventuelt andre Pladser, hvor lignende Bestemmelse findes, bortfalder den paagældende Bestemmelse, saafremt man ikke ved lokal Forhandling enes om, at Arbejdet overdrages til Fagforeningen, jvf. Forholdet i andre Overenskomster, hvor Bestemmelsen findes.

3) *Mindstebetalingen ved Timelønsarbejde.*
I samtlige Overenskomster indføres en saalydende Bestemmelse: »Ved Timelønsarbejde betales mindst for 4 normale Timer. Hvor Eftermiddags-Vagten er 3½ Time, betales kun for dette Timetal. Mindstebetalingen hos D. F. D. S. forbliver uforandret.«

II. Der optages lokale Forhandlinger om Overenskomstforholdene i
Nykøbing, Sjælland,
Vordingborg og Masnedsund,
Faxe Ladeplads (Havnearbejde),
Droskechaufførerne i Randers og
Mælkekørerne i Aalborg.

Disse Forhandlinger optages og skal være tilendebragte indenfor de for Forhandlingerne angaaende lokale Overenskomster eller Priskuranter fastsatte Frister.

Ved Forhandlingerne skal det tilstræbes at tilvejebringe Overenskomster i Overensstemmelse med Forholdene i Byer af tilsvarende Størrelse.

b. *Chaufførerudenfor Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark.*
Standard-Overenskomsten for København.
Til § 6, 2. Stk., føjes følgende Bestemmelse:
»For Landture, der strækker sig udover 30 km fra København, erholder Chaufførerne til Fortæring 2 Kr. pr. Dag.«

c. De Overenskomster, om hvilke der er opnaaet Enighed mellem henholdsvis *Brolæggerlauget i København og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling, Stenhuggermesterforeningen i København og Marmor- og Granitsliberne og Bude-Overenskomsten* godkendes fra begge Sider.

d. Overenskomsten for *Strøjbergs Kridtbrud* forlænges ikke, men betragtes som bortfaldet, og der optages paa frit Grundlag en Forhandling om en ny Overenskomst.

e. I de Tilfælde, hvor Overenskomster ikke er opsagt og saaledes løber videre for et Aar, kan der træffes Aftale om, at Overenskomstens Løbetid forlænges til 2 Aar, mod at der ydes samme Tillæg, som er fastsat foran for tilsvarende Overenskomster.

f. De foran opførte Tillæg til Lønningerne ydes i samme Omfang som ved de senere Aars Reguleringer.

*

Hvor en af Parterne inden 14 Dage efter nærværende Mæglingsforslags Vedtagelse fremsætter Ønske om Forhandling angaaende lokale Overenskomster eller Priskuranter, hvorom der ikke ved Tiltrædelse af Mæglingsforslaget eller ved Partsforhandling er opnaaet Enighed, skal saadan Forhandling optages inden 14 Dage efter Fremsættelsen af Begæringen. Ved disse Forhandlinger bør det bl. a. tilstræbes, at der fastsættes rene Akkordsatser uden Tillæg eller Fradrag. Forhandlingerne skal være afsluttet senest 14 Dage efter deres Paabegyndelse.

Hvad Parterne ved saadanne Forhandlinger enes om, træder i Stedet for

det hidtil gældende. Opnaas der ikke Enighed, vedbliver de hidtil gældende Bestemmelser at bestaa med de af dette Mæglingsforslag følgende Ændringer, idet dog Uenighed angaaende samtlige Overenskomster vedrørende Havnearbejdere i hele Landet samt Lager- og Pakhusarbejdere, Kuske og Chaufførere udenfor København om

1) Enkelte almindelige eller særlige Bestemmelser med Hensyn til hvilke Forholdene er forandrede, eller som ikke svarer til de for det paagældende Forhold almindeligt gældende Bestemmelser og
2) Akkordpriser, der er bragt ud af Niveau under stedfundne generelle Reguleringer paa Grund af forandrede Forhold (Arbejdsmetoder, Afstand etc.)

kan indankes for et Nævn, nedsat mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og den paagældende Underorganisation under Arbejdsgiverforeningen, resp. Dansk Arbejdsgiverforening. Nævnet bestaar af 2 Medlemmer fra hver Side med en Opmand, udpeget af Den faste Voldgiftsret.

*

Samtlige løbende Strejker hæves samtidig med, at Storkonflikten som Helhed hæves, og Arbejdet genoptages saa vidt muligt i samme Omfang som før Arbejdsstandsningen.

De nye Lønninger træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken Arbejdets Genoptagelse finder Sted.

Fortrædigelser i Anledning af Forhold under Konflikten maa ikke finde Sted, og alle i Anledning af saadanne Forhold anlagte Retssager hæves. Arbejde, der er paabegyndt under Konflikten, fuldføres efter Konfliktens Afslutning.

København, den 3. Juni 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.

Adolph Jensen.

Kooperation.

Arbejdernes Landsbank.

afholdt den 26. Juni d. A. sin aarlige Generalforsamling i Arbejdernes Forsamlingsbygning, Rømersgade 22.

Formanden for Bankens Repræsentantskab, Landstingsmand Carl F. Madsen bød velkommen, og Sekretær Vilh. Nygaard valgtes til Dirigent.

Beretning.

Direktør *K. Kiefer*, Formand for Bankraadet, aflagde derefter Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar. Bankens Vækst har været meget betydelig, hvad der klart kendetegnes i Bankens Balance, der ved Udgangen af Aaret udgjorde omtrent 36 Millioner Kroner.

Ogsaa i dette Beretningsaar har Banken ydet Byggeriet god Støtte, idet der har været givet Laan ikke blot til Opførelse af Smaahuse, men ogsaa til store kooperative Byggeforetagender i København og Omegn.

Kiefer paapegede i sin Beretning videre, at Diskontoforhøjelsen i Begyndelsen af Aaret 1924 vel havde foraarsaget en forøget Renteindtægt, men til Gengæld medført en Nedgang i Kurserne paa Obligationer.

Organisationerne har tegnet nye Aktier til et Beløb af 484.000 Kr., saaledes at Aktiekapitalen nu udgør 2.980.000 Kr.

Ogsaa Bankens tre Forstads-Filialer har forøget deres Virksomhed og værdsættes mere og mere af Befolkningen i de Kvarterer, hvori de er beliggende.

Sluttelig omtalte Kiefer udførligt de finansielle Forhold under den afsluttede Storlockout. Det er en Selvfølge, at der navnlig til en Arbejderbank stilles uhyre Krav under en saadan Situation. Af de Tal, der forelagdes Generalforsamlingen, fremgik det klart, at Bankens Likviditet stadig har ligget langt over de Krav, der var stillet. Der var sikkert mange baade i og udenfor Arbejderklassen, der med største Interesse havde iagttaget Bankens Virksomhed under en saa langvarig Konflikt. Der var nu overalt Enighed om, at Banken fuldstændig tilfredsstillende har bestaaet sin Ildprøve.

Kiefers Beretning modtoges med Bifald og godkendtes enstemmigt uden Diskussion.

Regnskabet.

Bankdirektør Fr. Kier gennemgik herefter Aarsregnskabet samt meddelte en Række statistiske Oplysninger om

Bevægelserne paa de vigtigste Konti. Det fremgik heraf, at Bankens Totalomsætning i Aarets Løb havde andraget over 913 Millioner Kroner. Der har fundet Afskrivninger Sted paa Obligationsbeholdning og andre Engagements til et Beløb af 660.000 Kr.

Der rettedes nogle enkelte Spørgsmaal til Direktøren, hvorefter Regnskabet og den forelagte Status enstemmigt godkendtes.

Valgene.

Til Bankens Repræsentantskab genvalgtes *C. C. Andersen, L. Jessen, A. Johansen, V. Johansen* (Skive), *Carl F. Madsen, Victor Petersen* og *V. Walther.*

Som Revisorer genvalgtes *Vilh. Nygaard, Jens Johansen* og *Chr. Nielsen.*

Arbejdsløsheden i Maj 1925.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Maj var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 11,2 pCt. mod 13,3 pCt. ved Udgangen af April.

Ligesom i den foregaaende Maaned var Arbejdsløsheden i Maj langt større end normalt paa Grund af den store Arbejdskonflikt, der vedvarede hele Maaneden. Som anført i Oversigten for April regnes i de fleste Fag de, der var arbejdsløse ved Konfliktens Afslutning, stadig som arbejdsløse indtil Konfliktens Afslutning, saaledes at altsaa den normalt stigende Beskæftigelse i Foraars- og Sommermaanederne ikke har kunnet komme til Udtryk i Tallene i Aar, og desuden medfører en saa omfattende Konflikt Arbejdsløshed i Fag, der ikke selv deltager i Konflikten. Dette gjorde sig for Maj Maaned særlig gældende for Byggefagene, hvor Konflikten allerede var ophørt i April for København og i Løbet af Maj for Provinsen.

Maj 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		1. Maj	8. Maj	15. Maj	22. Maj	29. Maj
Hovedstaden:		pCt.	pCt	pCt.	pCt.	pCt.
1. Faglærte i Bygn.-Industri	11893	32,0	24,3	22,6	23,8	24,8
2. Faglærte i anden Industri m. v.	57953	11,7	11,7	11,4	11,5	11,6
3. Handel	5601	9,2	9,3	9,2	9,1	8,6
4. Ufaglærte	36899	7,9	8,7	9,5	7,3	6,8
Ialt	112346	11,6	12,0	11,9	11,3	11,2
Provinsen:						
1. Faglærte i Bygn.-Industri	19299	16,2	15,0	14,4	14,3	14,4
2. Faglærte i anden Industri m. v.	54655	12,5	11,9	12,4	12,5	12,3
3. Handel	6241	7,9	8,1	8,1	8,1	8,0
4. Ufaglærte	69025	15,6	15.2	13,8	10,4	9,5
Ialt	149220	14,2	13,6	13,2	11,5	11,2
Hele Landet	261566	13,1	12,9	12,6	11,4	11,2

De anførte Tal for Arbejdsløsheden i Maj giver saaledes kun delvis Udtryk for Forholdene paa Arbejdsmarkedet.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal, der ikke stemmer ganske overens med de tidligere maanedligt offentliggjorte Tal.

	1921	1922	1923	1924	1925
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,8
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	15,1
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,3
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	11,2
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	
August	16,9	11,4	8,0	5,6	
September	16,7	10,7	7,7	5,8	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 ❋ KØBENHAVN DEN 11. JULI 1925 ❋ 22 AARGANG

Den 7. internationale Arbejdskonference i Genève Maj 1925.

(Af Hovedkasserer *J. P. Nielsen.*)

I.

Den Konference, som afholdtes i Aar i det i Henhold til Fredstraktaten i Versailles oprettede internationale Arbejdsbureau, blev aabnet den 9. Maj i Genève. Konferencen havde faaet en overordentlig stor Tilslutning, idet 42 Nationer var repræsenteret ved 139 officielle Repræsentanter og 169 Teknikere og Raadgivere; ialt deltog 308 Personer. Dagsordenen bestod, foruden af Direktørens Beretning og Diskussion herom, samt Valg af Forvaltningsraad og Ændring af Forretningsordenen, af 4 Punkter, d. v. s. af 4 Forslag til Konventioner.

I. Erstatning for Ulykkestilfælde under Arbejde.
II. Ligeberettigelse saavel for hjemlige som udenlandske Arbejdere ved Ulykkestilfælde.
III. 24 Timers ugentlig Frihed i Glasindustrien.
IV. Natarbejde i Bagerierne.

Punkt 1: »Erstatning for Ulykkestilfælde under Arbejdet« var første Gang til Behandling, medens de andre tre Punkter var behandlet en Gang tidligere og skulde frem til den endelige og sidste Behandling. Der var til disse Punkter, som fra Forvaltningsraadet var sendt de forskellige Lande til Erklæring, stillet en Mængde Ændringsforslag, dels fra disse Landes Regeringer og dels fra Organisationer og Personer.

Om disse Forslags Behandling blev der truffet en principiel Afgørelse, som gik ud paa, at kun Forslag, der er stillet af en Regering og stillet indenfor det i Statuterne givne Tidspunkt, kan komme til Drøftelse ved 2den og sidste Behandling af Forslag til Konventionerne. Og der kan ikke af Regeringer stilles Forslag der berører Princippet i en ved første Behandling vedtagen Konvention. F. Eks. blev det nægtet i den om Natarbejde nedsatte Kommission at behandle Forslag, der gav Tilladelse til 3-Holds Drift; thi, sagde man, derved berøres det Princip som vedtoges sidste Aar, at Natarbejdet i Bagerierne og Brødfabrikker ikke mere maa finde Sted. I Kommissionen om den 24 Timers Arbejdshvile i Glasindustrien ramte dette Arbejderne meget stærkt, idet der sidste Aar var givet Dispensation fra denne Arbejdshvile hvor *tekniske* og *økonomiske* Forhold talte derfor; denne sidste Bestemmelse hævdede de franske Arbejderrepræsentanter, gjorde Konventionen værdiløs for de franske Glasarbejdere, og de forlangte den ændret; men dette nægtedes udfra ovennævnte principielle Afgørelse.

Alle 4 Forslag opnaaede det nødvendige Antal Stemmer for at blive ophøjet til Konventioner. Der skal *for* et Forslag opnaas mindst $^2/_3$ af de afgivne Stemmer for at være en Konvention, i modsat Fald er det kun at betragte som en Henstilling, som saa Regeringerne kan gøre ved hvad de vil. Konventionerne skal dog frem i Parlamenterne til Ratifikation; naturligvis afhænger det af det politiske Styrkeforhold om disse Konventioner vedtages og bliver til Lov. Vi kender det jo herhjemme fra Konventionen om 8-

Timersdagen, den har de andre Partier jo indtil nu kunnet holde nede, men selv den Neergaardske Regering maatte fremsætte den, og dette betyder dog, at Spørgsmaalet kommer frem. Naturligvis staar der en meget stærk Strid i Kommissionerne om de forskellige Forslag og Ændringsforslag. Kommissionerne sammensættes af 18 Medlemmer, 6 Regeringsmedlemmer og 6 Arbejdsgivere og 6 Arbejdere. Det er Regeringsmedlemmerne der afgør Sagen, og var disse lige saa reaktionære som Arbejdsgiverne, saa kunde Arbejderbureauet lukke den Dag i Morgen; thi Arbejdsgivernes Standpunkt er det, at der ikke bør træffes Regler af international Karakter paa Arbejdsmarkedet.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Købmænd, ved Havnearbejde m. m.

Uoverensstemmelser om Arbejdets Genoptageles.

Den 12. Juni afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Paa Mødet behandledes en Del Klager fra en Række Organisationer og Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen over, at Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund ikke havde genoptaget Arbejdet efter Konfliktens Afslutning.

Hos Firmaerne *H. K. Lange* og *Axel B. Lange, Frederikssund*, nægtede Arbejdsmændene at gaa i Arbejde, før Firmaerne havde afskediget 2 Arbejdsmænd og 2 Chauffører, som under Konflikten havde udført Arbejde, der var nedlagt af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer.

Dette modsatte Arbejdsgiverforeningen sig, og da Enighed ikke opnaaedes, har Arbejdsgiverforeningen indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret for Brud paa Forliget.

Hos Købmændene *V. Sidenius* og *A. Nielsen, Nykøbing F.*, var et ganske lignende Forhold. Ogsaa i dette Tilfælde har Arbejdsgiverforeningen indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Hos Firmaet *Hansen & Ramberg, København*, havde Medlemmer af Sandlossernes Fagforening nægtet at gaa i Arbejde, fordi Firmaet ikke vilde anerkende en mellem Firmaet og Fagforeningen oprettet Overenskomst. Man enedes om, at Arbejdet skulde genoptages straks. Spørgsmaalet om, hvorvidt der er afsluttet Overenskomst, som paastaaet af Fagforeningen, afgøres af Den faste Voldgiftsret. Firmaet forpligtede sig til at betale efter den paastaaede Overenskomst, indtil Rettens Afgørelse foreligger.

Paa *Horsens Ilt- og Acetylengasfabrik* nægtede Arbejdsmændene at gaa i Arbejde, forinden Overenskomstforholdene var i Orden. Da der ingen Repræsentanter for Parterne var til Stede ved Mødet, ansattes et nyt Møde til den 15. Juni, men paa dette lykkedes det dog ikke at opnaa Enighed, og Arbejdsgiverforeningen har derfor senere indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Paa *Margarinefabrikken i Esbjerg* var der opstaaet Konflikt i Anledning af, at en i Firmaet ansat Agent under Lockouten havde udført Arbejdsmandsarbejde. Arbejderne forlangte denne Mand afskediget, før Arbejdet blev genoptaget.

Der opnaaedes Enighed om en for Dansk Arbejdsmandsforbund tilfredsstillende Ordning, og Arbejdet optoges Mandag den 15. Juni.

I *Masnedsund* havde Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund nægtet at deltage i Losningsarbejde af 2 Ladninger til Trælastkompagniet i Masnedsund. Forbundets Repræsentanter krævede Sagen afvist som Dansk Arbejdsmandsforbund uvedkommende, hvorimod Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i forskellige Byer.

I Anledning af forskellige Klager fra Arbejdsgiverforeningen over, at Havnearbejderne i Aarhus, Bogense, Odense, Nykøbing J., Rønne og Vejle ved forskellige Lejligheder havde nægtet at udføre visse Arbejder, som formentlig ikke dækkes af Varslingerne for de lo-

bende Strejker, afholdtes et Fællesmøde den 28. April.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed om noget af Spørgsmaalene, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd paa A/S Dansk Soyakagefabrik.

Den 29. Juni afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over at Fabrikkens Arbejdsmænd havde nægtet at medvirke ved Losning af nogle hamborgske Lægtere, som skulde have det indenbords Arbejde udført af Skibets Mandskab, der var antagne under Konflikten. Firmaet antog da Havnearbejdere til det indenbords Arbejde, men krævede nu en Erstatning for den forøgede Udgift.

Paa samme Møde behandledes ligeledes en Klage fra samme Firma over, at Arbejdsmændene havde nægtet at arbejde sammen med to Oliemøllere.

I ingen af Sagerne lykkedes det at komme til Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til den faste Voldgifsret.

Glassliberne.

Mellem Fabrikantforeningen af Glasslibere og Dansk Glasarbejderforbund var der opstaaet en Uoverensstemmelse angaaende Forstaaelse af Overenskomstens Bestemmelse om Betalingen for Overarbejde. Arbejderne krævede Tillæget for Overarbejde beregnet af Akkordfortjenesten, hvorimod Fabrikanten hævdede, at Tillæget skulde afregnes efter Arbejdernes Timefortjeneste. —

Om denne Sag fandt der et Fællesmøde Sted den 29. Juni mellem Repræsentanter for Parterne og Hovedorganisationerne. Der opnaaedes ikke Enighed, og Forbundet forbeholdt sig derfor at lade Sagen afgøre ved den faglige Voldgifsret.

Læder- og Skindarbejdere hos A/S Dansk Garveri, Lyngby.

Den 13. Juni afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Dansk Læder- og Skindarbejderforbund, over, at Firmaet ikke vilde genoptage Arbejdet efter Storkonfliktens Afslutning, forinden der var truffet en Ordning angaaende de af Fabrikken krævede Reduceringer af Akkordpriserne.

Paa Fællesmødet enedes man om, at der straks optages Forhandlinger mellem Forbundet og Virksomheden om Akkordpriserne paa Grundlag af den af Aktieselskabet foreslaaede Omlægning af Arbejdet. Disse Forhandlinger skulde være tilendebragt til den 15. Juni.

Firmaet forpligter sig til at genoptage Arbejdet i saa stort Omfang, som det teknisk er muligt, Mandag den 15. Juni.

Ved disse Partsforhandlinger er der opnaaet Enighed om, at der i 6 Uger skal arbejdes paa Prøve efter de Priser, man er blevet enige om, og at eventuelle Arbejder, som ikke giver den forudsatte Fortjeneste, kan optages til ny Forhandling.

Smede og Maskinarbejdere paa A/S P. M. Knudsens Eftflg. og A/S P. F. Thomsens Eftflg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Juni behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund havde fremsendt Strejkevarsler overfor Barnevognsfabrikkerne i Anledning af, at disse ikke havde betalt de af Forbundets Medlemmer, som beskæftiges hos ovennævnte Firmaer 3 pCt. Tillæg til Lønningerne efter at begge Parter havde vedtaget Mæglingsforslaget af 11. April d. A.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Varslernes Lovlighed, men under Hensyn til de Forhandlienger, der var ført mellem Parterne, enedes man om, for at undgaa videre Behandling af Sagen, at Barnevognsfabrikkerne til fuld Afgørelse af Sagen betaler til Fagforeningen ialt Kr. 75.00.

Den varslede Strejke var hermed bortfaldet.

Smede og Maskinarbejdere hos Entreprenørfirm. Elzelingen & Brinch.

Under 20. Juni modtog vi en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori der klages over, at Smede- og Maskin-

arbejdernes Afdeling 11 havde iværksat Blokade overfor Entreprenørfirmaet Elzelingen & Brinchs Arbejdsplads i Tuborg Havn.

Ifølge Indberetning fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund var Aarsagen til Blokaden den, at Firmaet i Maj Maaned beskæftigede 2 Mand til en Timeløn af 1 Kr. 50 Øre, og da denne Løn er betydelig lavere, end hvad der sædvanemæssigt betales andre Steder i København, og da det ikke var muligt at formaa Firmaet til at forhøje Lønnen, forlod de 2 paagældende Medlemmer Arbejdspladsen.

Imidlertid forhandlede Afdelingen senere med Firmaet om dette Forhold og fik derved Lønnen forhøjet fra 1 Kr. 50 Øre til 1 Kr. 75 Øre pr. Time, men efter 14 Dages Forløb blev de 2 Mand afskediget med den Motivering, at der ikke var mere Arbejde. Firmaets Værkfører, en Tømrer og Skipperen fortsatte imidlertid det Arbejde, som de to Smede ellers havde udført og til en Løn af 1 Kr. 50 Øre i Timen.

Efter denne Fremstilling af Sagen var der altsaa sket et eklatant Brud fra Firmaets Side paa den trufne Aftale.

Den 30. Juni fandt der et Fællesmøde Sted mellem Repræsentanter for Parterne og Hovedorganisationerne. Enighed opnaaedes ikke, men Sagen henvistes til direkte Forhandling mellem Parterne, Blokaden skulde hæves fra og med den 1. Juli.

Smede- og Maskinarbejderne hos A/S Nordisk Fjerfabrik.

Den 25. Juni afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationen i Anledning af en af Maskinarbejderne hos A/S. Nordisk Fjerfabrik i Frihavnen iværksat Arbejdsstandsning.

Grunden til Arbejdsstandsningen var Uoverensstemmelser angaaende Betalingsspørgsmaal og Sommerferiespørgsmaal.

Firmaet forlangte, støttet af Arbejdsgiverforeningen, Erstatning for den uvarslede Arbejdsstandsning.

Man enedes om, at Erstatningskravene frafaldes fra begge Sider, og at Firmaet giver sine Reparatører Sommerferie paa sædvanlig Maade.

Arbejdet blev derefter optaget Onsdag den 26. Juni.

Træindustriarbejdere i Aarhus og Næstved.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Juni behandledes to af Arbejdsgiverforeningen fremsatte Klager over Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet.

Den ene Klage var fremsat af Tømrermestrenes Høvleværk i Aarhus. Klagen gik ud paa, at Forbundets Medlemmer havde nægtet at genoptage Arbejdet, forinden en Forvalter, der har udført forskelligt Arbejde under Konflikten, var fjernet.

Den anden Klage var fremsat af Næstved Træskofabrik, fordi Arbejdet ikke var genoptaget.

Det oplystes, at Forbundet under Konflikten havde gjort Fabrikantforeningen opmærksom paa, at der paa denne Virksomhed var en Mester eller Værkfører, der under Lockouten udførte Arbejde, som Forbundets Medlemmer hidtil havde udført.

Fabrikantforeningen har intet foretaget, idet den hævdede intet at kende til Den faste Voldgiftsrets Kendelse Nr. 98, der udtaler sig imod Værkmestres Ret til at udføre saadant Arbejde.

Mødet endte med, at man enedes om, at Arbejdet begge Steder optoges Mandag den 15. Juni.

Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret over disse Arbejdsstandsninger.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Bekendtgørelse om hvilke Fag og Brancher af Fag, der er berettiget til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

§ 1.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

Fra og med den 1. Juli 1925 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til Arbejdsløse henhørende til følgende Fag og Brancher af Fag:

Fag:

Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Blikkenslagere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Drejere, Elektrikere, Glarmestersvende, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere, Hatte- og Buntmagere, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere, Metaltrykkere, Murarbejdsmænd (Sjælland), Mølleriarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Skibstømrere, Snedkere, Sømænd, Tekstilarbejdere og Tobaksarbejdere.

Brancher af Fag:

Indenfor Arbejdsledere og dermed ligestillede tekniske Funktionærer: Entreprenørarbejdsformænd.

1) Som henhørende til foranstaaende Fag anses:
   a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, for Murerarbejdsmænds Vedkommende: af Murerarbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse for Sjælland, og
   b) saadanne andre Personer, der slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede, men som igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag indenfor paagældende Arbejdsløshedskasses Omraade.
2) Som henhørende til foranstaaende Branche af Fag anses saadanne Personer, der *enten* er Medlemmer af Arbejdsledernes og dermed ligestillede tekniske Funktionærers Arbejdsløshedskasse *eller* slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede, og som kan dokumentere, at de inden nærværende Bekendtgørelses Ikrafttræden havde eller — hvis de da var arbejdsløse — søgte Beskæftigelse som Lønarbejdere i den angivne Branche.

Rigtigheden af den arbejdsløses Dokumentation skal være bekræftet — efter forudgaaende Undersøgelse — af vedkommende kommunale Arbejdsanvisningskontor, indenfor hvis Omraade den Arbejdsløshedskasse-Afdeling, som den arbejdsløse tilhører, er beliggende, eller, for Personer, der ikke er arbejdsløshedsforsikrede — af det kommunale Arbejdanvisningskontor, ved hvilket vedkommende er indtegnet som ledig.

For *ikke-arbejdsløshedsforsikrede* Personers Vedkommende er det tillige en Betingelse for at oppebære Understøttelse, at den paagældendes Arbejdsløshedskort udviser, at han tilhører den angivne Branche.

§ 2.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Socialministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs & 31, Stk. 6, 2det Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i Juli Maaned 1925 til ledige Medlemmer af *Handels- og Kontormedhjælpernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes til 1½ Gange det Antal Dage (70, 100 og 120 Dage efter henholdsvis 1, 5 og 10 Aars Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt.

Ved Opgørelsen af i hvilket Antal Dage en arbejdsløs indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder har oppebaaret fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør vil fortsat Hjælp, som i Henhold til § 2 i Socialministeriets Bekendtgørelser af 30. Marts, 28. April og 29. Maj 1925 i April , Maj og Juni Maaneder 1925 er ydet Medlemmer af Tobaksarbejdernes Arbejdsløshedskasse udover det ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924 § 1 a fastsatte Maksimum *ikke* være at medregne.

§ 3.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft d. 1. Juli 1925. Samtidig ophæves So-

cialministeriets Bekendtgørelse af 29. Maj 1925.

Socialministeriet, den 27. Juni 1925.

F. J. BORGBJERG.
/ J. A. Berner,
kst.

Den faste Voldgiftsret

Sag Nr. 845.
Landarbejdere hos Proprietær Svendsen, Dyrupgaard pr. Fruens Bøge.

I denne Sag, der drejede sig om Efterbetaling for Optagning af 40.250 løbende Favne Sukkerroer, som Proprietæren havde nægtet at udrede til Landarbejderforbundet paa Landarbejder Marius Enksens Vegne, afsluttedes i Retsmødet den 29. Maj følgende Forlig:

Indklagede Proprietær Svendsen, Dyrupgaard pr. Fruens Bøge, skal senest den 1. Juli 1925 indbetale 411 Kr. 18 Øre til Landarbejderforbundet.

Klagerne tog herefter Klagen tilbage.

Sag Nr. 847.
Tobaksarbejderforbundet mod Cigarfabrikant R. Klamer.

Denne Sag drejede sig om at ovennævnte Cigarfabrikant havde underbetalt sine Arbejdere for udført Arbejde paa hans Fabrik, saaledes at disse havde faaet 1020 Kr. for lidt. Fabrikanten havde i en tidligere Sag erklæret sig indforstaaet med, at han var Tobaksarbejderforbundet 120 Kr. skyldig, og ved den Lejlighed var han ydermere gaaet ind paa, som en Part af Forliget, kun at beskæftige organiserede Arbejdere. Han har ikke overholdt noget som helst af dette Forlig, hvorfor Forbundet paany maatte indklage Fabrikanten og kræve ham dømt, dels til at betale de 120 Kr., dels paalagt en klækkelig Bod for Brud paa det indgaaede Forlig.

Sagen forligtes den 23. April 1925 paa følgende Grundlag:

Fabrikant Klamer tilbød at betale 900 Kr., hvilke tillige med de for omtalte 120 Kr., altsaa ialt 1020 Kr., skulde betales senest den 30. April dette Aar paa Forbundets Kontor.

Klamer bekræftede med sin Underskrift i Retsprotokollen, at han var paa det Rene med, at det indgaaede Forlig er et Retsforlig, som kan eksekveres ved Fogeden.

Klagen toges derefter tilbage.

Sag Nr. 856.
Arbejdsmænd og Kvinder hos A/S Worning & Petersen, Vejle.

Sagen var af Arbejdsgiverne anlagt mod Arbejderne og drejede sig om en Arbejdsstandsning, idet Arbejderne havde vægret sig ved at udføre Arbejde, hvortil anvendtes Olie fra Aarhus Oliefabrik, hvor der var etableret Strejke.

Sagen sluttedes den 15. Maj ved følgende Forlig:

De Indklagede Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund indgik paa at betale henholdsvis 125 Kr. og 75 Kr. til fuld Afgørelse af Sagen.

Klagerne tog derefter Klagen tilbage.

Sag Nr. 859.
Arbejdsmænd hos Firmaet Th. Møllers Olieraffinaderi.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. Maj 1925 i Sag Nr. 859: Dansk Arbejdsgiverforening paa Firmaet Th. Møllers Olieraffinaderis Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Oliemøllernes Fagforenings Vegne.

Firmaet Th. Møllers Olieraffinaderi beskæftiger, foruden et vist Antal organiserede Arbejdere, to uden for Organisationerne staaende Personer. Den ene, der har været i Firmaets Tjeneste i 17 Aar, er ansat som Forvalter, den anden, der har været i Firmaets Tjeneste i 2 Aar, er ansat som Raffinérmester. Firmaet forlanger, at disse to Personer skal staa udenfor Fagforeningen.

Den 19. Marts d. A. henvendte Firmaets Arbejdere sig til Forvalteren og anmodede ham om at ophøre at arbejde. Da Forvalteren svarede afvisende og herved brugte nogle stærke Udtryk, som Arbejderne blev fornærmede over, truede disse med at nedlægge Arbejdet. Paa Foranledning af en af Firmaets Indehavere gjorde Forvalteren da en Undskyldning for de Udtryk, han havde brugt, hvorefter Arbej-

det fortsattes. I de følgende Dage rejste Arbejderne imidlertid Krav om, at Forvalteren og Raffinérmesteren skulde indtræde i Fagforeningen, og da man fra Firmaets Side ikke vilde gaa med hertil, nedlagde samtlige Arbejdere — 6 faste og 2 løse Folk — Arbejdet uden Varsel den 25. Marts Kl. 12 Middag. Arbejdsstandsningen har vedvaret siden da, hvorved bemærkes, at Firmaets Overenskomst med Arbejderne udløb den 1. April, og at en ny Overenskomst endnu ikke er bragt i Stand.

Det er omtvistet, om Oliemøllernes Fagforening havde Medansvar for Strejkens Udbrud. Derimod er der Enighed om, at Fagforeningen ikke, trods Forlangende derom fra Firmaets Side, har gjort noget for at faa Strejken bragt til Ophør.

Under denne Sag paastaar Klagerne nu Arbejdsstandsningen kendt ulovlig og de Indklagede idømt Bod for at have iværksat den.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

De paagældende Arbejdere har handlet ulovligt ved at søge deres Krav om Forvalterens og Raffinérmesterens Indmeldelse i Fagforeningen gennemført ved Arbejdsnedlæggelse. Vilde Arbejderne gøre gældende, at de nævnte Personer ikke er Arbejdsledere i Septemberforligets Forstand, og at Firmaet derfor ikke kan forlange, at de skal staa udenfor Fagforeningen, burde Spørgsmaalet herom være ført frem til Forhandling gennem Fagforeningen, eventuelt være indbragt til Paakendelse af Den faste Voldgiftsret. Den foreliggende Arbejdsstandsning, der tilmed er uvarslet, er altsaa ulovlig. Der findes derhos i Anledning af det passerede at burde paalægges Oliemøllernes Fagforening en Bod paa 300 Kr. at betale til Dansk Arbejdsgiverforening.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Den under Sagen omhandlede Strejke er ulovlig.

Oliemøllernes Fagforening bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale 300 Kr. i Bod.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 860.
Havnearbejdere i Rønne ved Losning af Kul til Firmaet C. P. Lunds Eftflgr.

Denne Sag var anlagt af Arbejdsgiverforeningen mod Havnearbejderne i Rønne i Anledning af en Arbejdsstandsning den 27. April. Arbejdsstandsningen var en Følge af den af Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund varslede Blokade om Tilførsler til konfliktberørte Virksomheder, idet Arbejderne hævdede, at Kullene var bestemt for Margarinefabrikken i Rønne.

Sagen forligtes midlertidigt saaledes:

Havnearbejderne og de øvrige indklagede Organisationer, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund, vilde ikke anse det for Brud paa truffen Aftale, dersom C. P. Lund udleverede Kul til Margarinefabrikken, saafremt disse Kul ikke stammede fra den omtalte Ladning. Firmaet vilde forsøge at klare sig paa denne Maade, idet det da vilde anmode Arbejdsgiverforeningen om Genoptagelse af Sagen, hvis det viste sig, at det *ikke* kunde klare sig. Før Den faste Voldgiftsrets eventuelle Afgørelse forelaa, skulde Firmaet stadig være forpligtet til ikke at udlevere nogen Del af den omstridte Kullast til Margarinefabrikken.

Sagen udsattes derefter indtil videre.

Sag Nr. 861.
Havnearbejdere i Korsør, Vejle, Nykøbing Mors, Odense og Bogense.

Sagen omfattede Arbejdsvægringer ved Havnene i de nævnte 5 Byer under Storkonflikten og omfattede i samtlige Tilfælde Varer til eller fra konfliktberørte Virksomheder, som Havnearbejderne nægtede at arbejde med.

Sagen forligtes 15. Maj paa følgende Maade:

Dansk Arbejdsmandsforbund betaler Dansk Arbejdsgiverforening 500 Kr. til fuld Afgørelse af Tilfældene fra Nykøbing og Odense.

Hvis de paagældende Arbejdsgivere i Korsør og Vejle dømmes til at betale Overliggedagspenge, skal det staa Klagerne frit at anlægge ny Sag for disse Byers Vedkommende.

Sagen vedrørende Bogense frafaldtes,

og Klagerne tog derefter denne Klage tilbage.

Sag Nr. 862.
Smede og Maskinarbejdere hos M. C. Dreyer, Vesterbrogade 151.

Sagen drejede sig om Varselsbestemmelserne ved Etablering af Lockout og var anlagt af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Nævnte Virksomhed, der stod udenfor Arbejdsgiverforeningen, havde ment sig forpligtet til at deltage i Arbejdsgiverforeningens Lockout og derfor kastet sine Arbejdere paa Gaden og ment at kunne gøre dette i Henhold til Arbejdsgiverforeningens Varsel om Lockout i Jernindustrien.

Sagen forligtes den 15. Maj paa følgende Grundlag:

Arbejdet genoptages den 18. Maj om Morgenen, og Fabrikant Dreyer betaler Klagerne 750 Kr., hvoraf de 250 Kr. betales 16. Maj og Resten med 250 Kr. den 15. i de to Maaneder Juni og Juli.

For Betalingen af de sidste 2 Rater indestaar Overretssagfører Engelhardt personlig.

Sagen var dermed bortfaldet.

Sag Nr. 867.
Jord- og Betonarbejdere hos Ingeniør K. Schøller.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Juni 1925 i Sag Nr. 867: Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens Vegne og denne igen paa Ingeniør K. Schøllers Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Kobenhavns Vegne.

Under Henvisning til, at de paa Ingeniør K. Schøllers Byggeplads hos A/S Burmeister & Wain paa Christianshavn beskæftigede Jord- og Betonarbejdere trods direkte Forbud fra Arbejdsgiveren to Gange om Dagen holder samlede Drikkepavser, har Klagerne under denne Sag paastaaet det fastslaaet, at samlede Drikkepavser er i Strid med den gældende Overenskomsts Bestemmelser om, at Arbejdstiden skal være effektiv, og paastaaet Fagforeningen idømt Bod for Overenskomstbrud.

De Indklagede procederer til Sagens Afvisning, subsidiært til Frifindelse. De hævder, at samlede Drikkepavser ved Arbejde som det, der her er Tale om, er i begge Parters Interesse, idet der spildes mindre Tid paa den Maade.

Det maa efter det oplyste antages, at samlede Drikkepavser i København har været i Brug i en lang Aarrække. Klagerne gør imidlertid gældende, at den kutymemæssige Ret til saadanne Pavser, Arbejderne maaske i Kraft heraf havde vundet, i hvert Fald maa anses som bortfaldet fra Aaret 1919, idet det i dette Aars Overenskomst i Forbindelse med Gennemførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen udtrykkeligt fastsloges, at Arbejdstiden skulde være effektiv, og idet en Bestemmelse herom stadig er gentaget i de senere Overenskomster. Det er ogsaa muligt, at Arbejdsgiverne efter Indførelsen af den omtalte Bestemmelse kunde have modsat sig samlede Drikkepavser. Men efter det oplyste har Arbejdsgiverne ogsaa i Aarene efter 1919, omend af og til under Protest, fundet sig i, at der holdtes samlede Drikkepavser. Under Overenskomstforhandlingerne i 1924 og 1925 har de søgt at faa gennemført Bestemmelser om, at saadanne Pavser, hvor de holdtes, ikke skulde medregnes i Arbejdstiden, men Arbejderne har modsat sig saadanne Bestemmelser, og de er ikke blevet gennemført. Under disse Omstændigheder findes Klagerne i hvert Fald ikke mere at kunne kræve afskaffet alt, hvad der hedder samlede Drikkepavser, og de Indklagede vil for saa vidt være at frifinde. Dermed skal dog ikke være udelukket, at Klagerne kan modsætte sig Indførelse af samlede Drikkepavser, hvor saadanne hidtil ikke har været i Brug. Og Klagerne vil ad sædvanlig faglig Vej kunne fremføre Klage, hvis Arbejderne gør Pavserne unødigt lange eller iøvrigt gør sig skyldige i Misbrug af Adgangen til at holde samlede Drikkepavser.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med 150 Kr. hver.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 ❋ KØBENHAVN DEN 18. JULI 1925 ❋ 22 AARGANG

Den 7. internationale Arbejdskonference
i Genève Maj 1925.

(Af Hovedkasserer *J. P. Nielsen.*)

II.

De Forslag som denne Gang vedtoges har naturligvis samme Karakter, som de tidligere; set fra et dansk eller skandinavisk Standpunkt, indeholder de næppe noget, som vi ikke alt har opnaaet.

For Bageriarbejdernes Vedkommende, ja, der har vi her i Danmark et Forbud, der strækker sig over 8 Timer fra Kl. 8 Aften og til Kl. 4 Morgen. I Norge har man et Forbud paa 12 Timer fra Kl. 6 til Kl. 6, og i Sverrig har man 10 Timer. Konventionen, som nu er vedtaget, indeholder kun 7 Timers Forbud af Natarbejdet i Bagerierne, men den har et andet Gode, nemlig at den stiller alle lige. I alle de nordiske Lande er de Mestre med Familie undtagne fra Forbudet, som ikke har fremmed Arbejdskraft, her i Danmark ligeledes Mesteren og hans Familie, selv i Bagerier med fremmed Arbejdskraft. Derved skabes en illoyal Konkurrence overfor de store Virksomheder, som er Arbejdernes bedste Arbejdspladser. Dette er der taget Hensyn til i den vedtagne Konvention, idet Forbudet omfatter alle, thi det er *Arbejdet* i Bagerierne, som er forbudt.

Heller ikke Konventionen om den ugentlige Frihed i Glasindustrien paa 24 Timer, hvortil kommer Indskrænkninger paa Grund af tekniske og økonomiske Forhold er meget vidtgaaende, ligeledes det nu vedtagne Forslag om Ulykkesforsikring. Det indeholder kun saa middelmaadige Krav, at hvis man alene ud fra det vi f. Eks. har her i Danmark for Øje skulde tage Stilling, saa maatte man have gaaet imod den, men det er andet og mere man maa have for Øje. Paa det internationale Omraade har den sociale Forstaaelse kun trængt igennem i nogle Lande. Der er — Verden taget som Helhed — en Række Lande, hvor man omtrent kan sige at sociale Foranstaltninger kun kendes af Navn, og dette gælder endda ogsaa indenfor Europas Grænser. Gennem Folkeforbundet og her dets Afdeling for Regulering af Arbejderlovgivning »Arbejdsbureauet« søger man nu at faa lovgivet paa det internationale Omraade, men her er man nødsaget til at tage Hensyn til Forholdene i de forskellige Lande, her gælder det i første Række om, at faa de Lande med, som helt eller delvis er blanke paa Arbejderlovgivningens Omraade og derfor kan naturligvis de fremskredne Landes Lovgivning ikke blive Modellen hvorefter de internationale Konventioner bygges. At der forsøges at regulere og lovgive internationalt, maa dog betragtes som et Gode og der maa fredes om denne spæde internationale Plante, som er Arbejdernes eget Krav, saa den kan vokse sig stærk.

Paa Konferencen i Genéve var ogsaa en Generaldebat om Virksomheden i det forløbne Aar. Og her føler allerede de tilsluttede Stater sig forpligtet til at gøre Rede for, hvad de nu har foretaget sig, for at faa de fra Arbejdskonferencerne vedtagne Konventioner ratificeret i deres lovgivende Forsamlinger. Naturligvis er det smaat endnu, 8 Timers Konventionen er jo kun ratificeret i et min-

dre Antal Lande, men man forstod ogsaa under denne Debat, at Repræsentanterne fra de Lande, som ikke havde ratificeret, følte at de havde Pligt til at angive, hvorfor de ikke havde gjort det. Saa godt som alle mødte de frem med deres Grunde, men lovede samtidig Bod og Bedring. Frankrigs Arbejdsminister mødte personlig og erklærede, at Frankrig i en nær Fremtid vilde ratificere 8 Timers Konventionen, hvilket jo nu, da dette skrives, alt er sket. Der er ikke Tvivl om, at »Arbejdsbureauet« virker med et Slags moralsk Tryk paa de Lande, som nøler med at ratificere, hvad jo ogsaa er Forudsætningen.

I en anden Henseende har international Drøftelse Betydning for Arbejderne.

Det har nu gentaget sig to Gange, at Arbejderrepræsentanter under denne Generaldebat har staaet op og skildret med hvilken Brutalitet der blev gaaet frem imod Arbejderne i dette eller hint Land. At dette kommer frem til international Beskuelse kan have og har haft stor Betydning.

Forholdene med Hensyn til Arbejdernes Organisationsret i Italien var ogsaa fremme. I Italien har man undertrykt vore Fagforeninger og oprettet facistiske i Stedet, hvor Arbejdere og Arbejdsgivere græsser fredeligt Side om Side. Den italienske Regering sender naturligvis hvert Aar en Repræsentant fra disse facistiske Fagforeninger, men ham nægter Arbejderne at anerkende, hvad der betyder, at han ikke faar Sæde i en eneste Kommission og tillige at Arbejdernes Forhold i Italien, d. v. s. deres Undertrykkelse, underkastes en stærk Debat paa Konferencen. Arbejdsbureauet og dets Virksomhed er et Stykke Internationalitet, som ikke kan undværes, men er i Virkeligheden et Led i de andre internationale Bestræbelser.

I næste Nummer skal vi meddele de vedtagne Konventioner.

(Fortsættes).

Oversigt om Lockout-Varsler og iværksatte Lockouter.

I efterfølgende Statistik er udarbejdet en Oversigt over Lockout-Varsler og Lockouter, iværksatte med eller uden Varsel af Arbejdsgivere indenfor eller udenfor Arbejdsgiverforeningen i Tidsrummet Juli 1914 til Juni 1925.

Denne Statistik, der er en Fortsættelse af den i De samvirkende Fagforbunds Beretning for 1914 udarbejdede Oversigt, der løber fra 1897 til Juli 1914, (Pagn. 162—173), adskiller sig noget fra den tidligere, idet der for de Aar, 1921, 1922, og navnlig for de sidste store Arbejdsstandsningers Vedkommende i 1925, er givet en mere udførlig Beretning om Lockouternes Udvikling og Forløb.

Iværksatte Lockouter.

Hvad angaar Antallene af iværksatte Lockouter, de direkte berørte Deltagere, tabte Arbejdsdage og tabt Arbejdsløn, vises disse i nedenstaaende Tabel, der omfatter hele Perioden 1897—1925:

Tabel over iværksatte Lockouter fra 1897—1/7 1925.

Aar	Anta iværksatte Lockouter	Antal Lock-outede	Tabte Arbejds-dage	Tabt Arbejds-fortjeneste
1897	19	4095	167946	524196
1898	9	869	10616	36195
1899	8	29741	2680882	11744857
1900	8	480	5944	23145
1901	10	487	5740	18290
1902	10	97	1031	3532
1903	5	190	8157	18525
1904	10	698	44132	127970
1905	5	64	545	3619
1906	5	654	23084	89081
1907	8	2457	153055	327068
1908	5	4119	42075	154954
1909	9	1591	43380	125782
1910	6	797	1195	5453
1911	6	22790	384394	1631750
1912	4	2053	22990	83900
1913	—	—	—	—
1914	1	73	7680	19570
1915	3	252	7980	30500
1916	—	—	—	—
1917	12	296	3000	15300
1918	3	372	40000	360000
1919	5	5600	330700	5390000
1920	4	2836	97691	1650000
1921	8	34791	954684	19500000
1922	4	48219	2242294	25700000
1923	—	—	—	—
1924	3	720	10740	128880
1/7 1925	3	85000	5000000	60000000
Tils...	173	249341	12289935	127712567

Ovenstaaende viser, at langt den største Arbejdsstandsning noget Aar kan fremvises er i Foraaret 1925, indenfor dette Tidsrum, der kun drejer sig om et halvt Aar har Arbejdsgiverforenin-

gen lockoutet ca. 85,000 Arbejdere. Det samlede Antal tabte Arbejdsdage kan med runde Tal regnes til 5 Mill. Den tabte Arbejdsfortjeneste for de lockoutede Arbejdere ved denne Arbejdsstandsning kan anslaas til 60 Mill.

De fire største Aar, der kommer derefter, er 1922, 1921, 1899 og 1911 med henholdsvis 48,219, 34,791, 29,741 og 22,790 direkte berørte Deltagere. For samtlige Aar udgør de iværksatte Lockouter, hvorom man har Kendskab, sig til 173 med 249,341 Arbejdere. Kun Aarene 1913, 1916 og 1923 har Arbejdsgiverne forskaanet os for Etablering af Lockouter.

De tabte Arbejdsdage, som de direkte berørte lockoutede har haft, udgør for hele Perioden 1897—1925 12,289,935 Dage. Dog maa hertil bemærkes, at den nu afsluttede Foraarskonflikt er ansat som ovenfor nævnt til 5 Mill. tabte Dage. De fire Aar, der kommer nærmest efter med Hensyn til tabte Arbejdsdage, er 1899, 1922, 1921 og 1911 med henholdsvis 2.680,882, 2.242,924, 954,684 og 384,394 Dage. Foruden disse Aar skal nævnes 1919, 1897 og 1907, der har henholdsvis 330,700, 167,946 og 153,055 tabte Dage. Det store Antal tabte Dage for disse 3 Aars Vedkommende skyldes Lockouterne i Byggefagene 1919, Smede- og Maskinarbejder-Lockouten 1897 og Bygningssnedkerne i 1907. Forholdet mellem tabte Arbejdsdage og Antallet af Deltagere beror jo alt paa Varigheden af Arbejdsstandsningerne.

Den tabte Arbejdsfortjeneste udgør for samtlige Lockouter 127.712,567 Kroner, deraf ca. 60 Mill. Kr. for 1925, eller næsten lige saa meget som de andre Aar tilsammen.

Foruden de her omtalte Arbejdsstandsninger findes der en Del uvarslede og iværksatte Lockouter, som dels er mangelfuldt oplyst eller slet ikke kommen til Offentlighedens Kundskab, men om dem alle gælder det, at de enten er af kort Varighed, eller kun er berørt af et ringe Antal Deltagere.

Varslede, men aflyste Lockouter.

Foruden alle disse iværksatte Lockouter har Arbejdsgiverne varslet (truet) med Lockout i større eller mindre Omfang, ligesom det passede i deres Kram. Disse Lockouter er bleven aflyste, idet Overenskomst er opnaaet, inden Lockouterne er kommen til Udbrud. Mange af disse aflyste Lockouter vilde sikkert været kommen ind under de iværksatte Lockouter, saafremt der ikke fra anden Side (Forligsmandens) var kommen Anmodning til Arbejdsgiverne om at udsætte Lockouternes Iværksættelse, idet man navnlig gik ud fra, at man ved at vinde nogle Dage, kunde faa Overenskomstforholdene i Orden. Paa den Maade er Antallet af de Lockouter som blev iværksat gjort ringere end hvis saadanne Henvendelser ikke havde fundet Sted.

I Tiden før 1904 har man ingen Oplysninger om, hvormange varslede, men aflyste Lockouter, idet De samvirkende Fagforbunds Meddelelsesblad »Arbejderen« ikke udkom før 1904. Statistikken, som er angivet nedenfor begynder derfor med 1904.

Tabel over varslede, men aflyste Lockouter.

Aar	Antal Lockouter	Antal Deltagere, der vilde være berørte af Lockouten saafremt disse var bleven iværksatte.
1904	1	1000
1905	4	4600
1906	7	78800
1907	5	110500
1908	9	58500
1909	3	28000
1910	3	21000
1911	5	68000
1912	2	25800
1913	7	113800
1914	4	50000
1915	3	25550
1916	3	118000
1917	2	8400
1918	4	9200
1919	3	29500
1920	4	132500
1921	6	66850
1922	11	73400
1923	4	29900
1924	13	83700
1925	1	4000
	104	1141000

Af ovenstaaende vil man se, at der er varslet 104 Lockouter, der, saafremt de var kommen til Udbrud, vilde have omfattet 1.141,000 Deltagere. 1907, 1913, 1916 og 1920 viser det største Antal Arbejdere, der vilde været lukket ude, saafremt Lockouterne ikke var bleven afblæst. Arbejdsgivernes Trusel om Udsmidning omfatter langt flere end dem som blev berørt af Lockouterne. (Se nedenfor).

	Varslede, men aflyste Lockouter		*Iværksatte Lockouter*	
	Antal Lockouter	Antal Deltagere indbefattede i Varslingerne.	Antal Lockouter	Antal Udelukkelser
Fra 1904—1925	104	1141000	104	213382

I Perioden 1904—1925 er Antallet af varslede og aflyste Lockouter lige saa stort som de iværksatte Lockouter. Derimod er Antallet af Deltagere, der vilde have været kommet ud i Lockout, saafremt disse ikke var blevne aflyste, over 5 Gange saa stort som dem der blev udelukkede.

Det samlede Antal, hvorom der er varslet Lockout og udelukkede Arbejdere, udgør for hele Perioden 1897—1/7 1925 1.390,341 Arbejdere. Men hertil kommer alle dem, der blev Arbejdsløse paa Grund af Arbejdsstandsningerne; men om disse Arbejdere har man ikke nøjagtige Oplysninger; men man tager sikkert ikke meget Fejl, naar man regner dem alle til 1½ Mill. Arbejdere.

Kongresser.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbunds Kongres i København.

Ovennævnte Forbund afholdt sin 11. ordinære Kongres i Folkets Hus paa Enghavevej i Dagene 28. Juni—3. Juli.

Der mødte 95 Delegerede, deraf 58 danske, 36 svenske og 1 norsk Repræsentant.

Fra Tyskland mødte Hr. Riedel fra Berlin. Som Repræsentant for de østrigske Sadelmagere og Tapetserere mødte Hr. Johan Clarer, Wien, for Sveriges Landsorganisation Ombudsmanden Hr. Per Bergmann, Stockholm, og fra De samvirkende Fagforbund Hr. Vilh. Christensen.

Sadelmagernes og Tapetserernes Sangkor indledede med Korsang af de udmærkede Sangere, som dette Fag er bekendt for at tælle blandt sine Medlemmer, og Sangerne belønnedes af Kongressen med stærkt Bifald..

J. P. Jønson byder velkommen.

Forbundets Forretningsfører Hr. *J. P. Jønsson* takkede Sangerne og bød Velkommen. Det burede være Formaalet ved saglig Drøftelse at naa til de for vore Kammerater og deres Hjem bedste og mest gavnlige Resultater.

Han takkede de mødte Gæster fordi de havde efterkommet Indbydelsen.

Derefter talte Gæsterne.

Riedel, Berlin, bragte de tyske Fagfællers Hilsen og redegjorde for den svære Tid, som alle Tysklands Arbejdere havde gennemlevet.

Da Inflationen standsedes, og Guldmarken indførtes, virkede det ved stor Arbejdsløshed hen til, at Arbejdsgiverne søgte Stormløb mod Arbejdernes Organisationer. Navnlig 8 Timers Dagen var Genstand for Angreb, og de store Industriers Arbejderorganisationer havde maatte bøje af for dette Angreb.

De smaa Organisationer, som Faget her, havde bedre kunnet modstaa Angrebet. Den politiske Splittelse i Tysklands Arbejderbevægelse havde ogsaa svækket de faglige Organisationer. Naar de tyske Arbejdere havde kunnet komme ud af den Tids Kampe uden at være fuldstændig knuste, skyldtes det først og fremmest de danske Arbejderes udstrakte og redebonne Hjælp.

Herfor skyldte han at bringe de tyske Kammeraters bedste Tak og ønskede Kongressen et godt og frugtbringende Arbejde for vor fælles Sag.

Hr. *Johan Clarer,* Wien, klargjorde for de østrigske Fagfællers Kaar. Intet Land havde lidt mere som Følge af Verdenskrigen end Østrig. Landets Sønderlemmelse havde bragt dets Erhvervsliv ind i en Krise, der havde rystet det i sin Grundvold.

De østrigske Arbejdere havde ikke været ude for nogen Splittelse, og denne Omstændighed var sikkert Skyld i, at Østrigs Arbejdere i dette Øjeblik stod saa smukt som de gjorde.

Den svenske Gæst *Per Bergmann* talte om de Spørgsmaals Betydning, der laa paa Kongressens Bord.

Resultatet af de Brydninger, som de delte Meninger maatte afstedkomme, burde blive en Enhed og en Styrkelse af Organisationen. Idet han overbragte den svenske Landsorganisations Hilsen, ønskede han, at Kongressenr Arbejde maatte bringe det bedste Resultat for vor Bevægelse.

Vilh. Christensen, De samvirkende

Fagforbund, takkede for Indbydelsen. Idet han kort omtalte den afsluttede Storkamp, pegede han paa Betydningen af den Lære, Kampen havde givet os, og som laa deri, at vi yderligere arbejdede hen paa ikke blot de nationale, men ogsaa de internationale Organisationers Udbygning.

Forretningsfører *J. P. Jønsson* takkede Gæsterne for de Hilsener og Oplysninger de bragte. Den afsluttede Storkamp havde vist, at de tyske, østrigske og skandinaviske Fagorganisationer dannede den solide Blok i den Internationale Arbejderbevægelse.

Med en Omtale af den Støtte, som der fra de forskellige Landes Arbejdere var tilsendt os under under Storkampen, sluttede Forretningsføreren med at foreslaa Nedsættelse af Udvalg til at prøve Mandaterne.

Efter en Pavse paa en Time, under hvilken Udvalget foretog sine Undersøgelser, godkendtes samtlige Mandater.

Der stilledes Forslag om, at Spørgsmaalet om Udmeldelse eller Forbliven i De samvirkende Fagforbund optoges paa Kongressens Dagsorden, saaledes at dette Spørgsmaal drøftedes og eventuelt udsendtes til Urafstemning.

Dette Forslag vedtoges.

Derefter vedtog man Forslag til Forretningsordenen og konstituerede sig med Valg af Kongressens Funktionærer.

Til Dirigenter valgtes *Knud Jensen*, København, og *Rytterling*, Stockholm.

Til Sekretærer valgtes *Niels Larson*, København, *Vald. Lundberg*, København, *Ludvig Lundberg*, Sverige.

Forretningsføreren fik derefter Ordet for at aflægge

Beretning

over Forbundets Virksomhed i de 3 sidste Aar.

Ærede Kolleger! Tidligere har vi haft fem Aar mellem vore Kongresser. Denne Gang har der været tre Aar — men disse har været rige paa Begivenheder, og Kongressen stod i Dag overfor Kendsgerninger, ingen kunde have drømt om.

Vi har erfaret, at vi saa langt fra var færdige med Verdenskrigens Eftervirkninger.

Afsløringer af Svindlerierne fra Krigstiden, Banksammenbrud, Industri- og Haandværksfalliter har hørt til Dagens Orden.

Det kapitalistiske Samfund har knaget i sine Sammenføjninger, og Tusinder af Arbejdere er blevet kastet ud i Arbejdsløshed og Sult. Stigningen i Varepriserne er stadige fortsatte; men Arbejdsgiverne har gjort alt for at holde Lønningerne nede. Man har lagt Mærke til ved de mange Forhandlingsmøder, at disse kun er Humbug; thi inden de er begyndte, har Arbejdsgiverne givet ogsaa vore Mestre visse Direktiver, og disse har enten krævet Lønreduktion eller budt Forlængelse paa det bestaaende Grundlag.

Vi er dog her i Landet hidtil blevet enige ved Forhandlinger trods disse Vanskeligheder. Men i de sidste to Aar har det været umuligt, og vi har været nødt til at gaa til Forligsinstitutionen.

Meningen med Forligsinstitutionen har ikke været den, at dene skulde afgøre mange Fags og Industriers Arbejdsforhold generelt; men at den skulde behandle hvert enkelt Fag for sig, for paa denne Maade at sætte sig ind i de forskellige Forhold, som hersker i hvert enkelt Fag.

Den danske Arbejdsgiverforening har i mange Aar ført en Sammenkoblingspolitik! Det er ved denne lykkedes den at faa alle Fags Overenskomster til at udløbe omtrent paa samme Tidspunkt.

Dette har bevirket, at Hovedorganisationerne ikke har kunnet komme igennem Forhandlingerne paa tilfredsstillende Maade.

Hvad Arbejdsløsheden angaar, er denne nu gaaet betydelig ned, og navnlig i det sidste Aar saa det ud til, at den skulde helt ophøre. De økonomiske Forhold saa ret tilfredsstillende ud.

En af Aarsagerne hertil er sikkert den, at Tyskland nu endelig har faaet ordnede Forhold med Hensyn til sin Valuta.

Efter at have omtalt den særlige Form, som Arbejdsgiverne i Faget havde givet deres Organisation her i Landet og omtalt, hvorledes Arbejdsgiverforeningen benyttede Smaamestre, som ikke tilhørte Arbejdsgiverforeningen, som Strejkebrydere, aflagde For-

retningsføreren den egentlige detaillerede Beretning over hvert af de forløbne tre Aar for Forbundets Virksomhed, saavel for Danmark som for Sverige.

Forretningsføreren sluttede sin Beretning under stærk Bifald, og man tog derefter fat paa

Diskussionen om Beretningen

der varede 2 Dage, og en lang Række Talere havde Ordet for at kritisere enkelte Punkter af Forbundsledelsens Virksomhed.

Et nedsat Udvalg aflagde Indstilling om Beretningens Godkendelse og denne vedtoges med 82 Stemmer for, 2 imod og 8 stemte ikke.

Til Regnskabet

havde Revisionskomitéens Formand, N. Lundberg, København, Ordet for en Del Oplysninger om den kritiske Revision af Forbundets Regnskaber.

Hovedkassereren havde ligeledes Ordet for at give en Del Oplysninger til Regnskabet.

Forbundets Status var i 3 Aars Perioden gaaet stærkt frem, idet der pr. 31. Marts 1922 var en Formue paa 69,373 Kr. 65 Øre, som 31. Marts 1925 udgjorde 192,679 Kr. 63 Øre eller en Fremgang paa 123,305 Kr. 98 Øre.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Der var fra Aarhus stillet Forslag om, at Forbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund droftedes og Resultatet eventuelt udsendtes til Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer.

Man vedtog paa Kongressen en Resolution, men Urafstemningen bortfaldt, idet ingen af de i Debatten om Landsorganisationen deltagende Talere fandt en Udmeldelse betimelig. Resolutionen vil blive tilsendt De samvirkende Fagforbund.

Forbundets Stavanger-Afdelings Stilling.

Et særligt Afsnit af Debatten optoges af Behandlingen om Spørgsmaalet om Forbundets Afdeling i Stavanger.

De norske Arbejderes Organisationer befinder sig for Tiden i en vis Experimentering eller Omlægning til Industriforbund.

Samtlige norske Afdelinger af Sadelmager- og Tapetsererforbundet havde tilsluttet sig denne Bevægelse med Undtagelse af Afdelingen i Stavanger, der vilde blive staaende i Forbundet.

Kongressen vedtog efter Udvalgsbetænkning i denne Sag at udtale, at Stavanger Afdeling eventuelt maatte tilslutte sig den norske Landsorganisation, subsidiært Norsk Møbelindustriarbejderforbund og betragte Afdelingen som løst fra Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund.

Derefter behandledes en Mængde Lovændringer, hvoraf de vigtigste for Forbundets Økonomi var Vedtagelsen af en Bestemmelse om at yde Huslejehjælp under anerkendte Strejker eller Lockouter, som varede ud over 14 Dage, Ændringer af Tillæget til Medlemmernes Børn under Konflikter, forhøjede Rejseunderstøttelser, Betaling af Overfartspenge mellem Landsdelene og Indførelse af en Bestemmelse om Rejsestipendier paa 100—200 Kr. pr. Portion til Medlemmer med over 3 Aars Anciennitet, naar de ønskede at frekventere Fagskolen og lignende Institutioner.

I Forbundets Formaal optoges Bestemmelsen om Indførelse af Weck-end og Pligt for Forbundsmedlemmerne til at føre Statistik, for derigennem at kunne naa til Kontrollering af Varepriser og Avance.

Der vedtoges en Bestemmelse om, at Forbundets fastlønnede Tillidsmænd ikke maatte have andet lønnet Hverv uden Kongressens eller Hovedbestyrelsens Sanktion. Man besluttede ligeledes at vælge en Viceforretningsfører og fastslog Kongresperioden til 5 Aar samt ændrede Regler for Valg og Antal af Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Hovedbestyrelsen bestaar herefter af 11 Mand, som fordeles saaledes: Forretningsfører, Viceforretningsfører, 3 Repræsentanter for Københavns, 3 for Sverigs og 3 for de danske Provinsers Forbundsmedlemmer.

Valg.

Til Forretningsfører genvalgtes *J. C. Jønsson* enstemmigt, til Viceforretningsfører valgtes uden Modkandidat *Th. Clausen* og til Hovedkasserer *Knud lensen.*

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes for København: *Arnold Olsen*, 83 St., *Niels Larsson*, 65 St., og *Christian Jensen* med 63 St. Suppleant for København blev *Mejniche Poulsen* med 25 St.

For Provinsen valgtes: *Christensen*, Næstved, med 42 St., *Rasmussen*, Aalborg, 63 St., og *Nielsen*, Odense, med 33 St. Suppleanter blev *Tempsen*, Horsens, *Jensen*, Slagelse, og *Bøg*, Odense, hver for sit Landomraade.

De svenske Hovedbestyrelsesmedlemmer blev *Otto Anderson*, Malmø, med 70 St., *Matson*, Gøteborg, 52 St., og *Levi Carlsson*, Stockholm, 34 St. Suppleanter *Albertsson*, Stockholm, *C. Hageberg*, Gøteborg, og O. Larssen, Lund.

Til Redaktion af Fagbladet valgtes Forretningsføreren, Viceforretningsføreren, Forbundskassereren og *N. Lundberg, Malmø*, medens Revisorpladserne besattes med *Michael Petersen*, København, *Michaelsen*, København, og *Lindberg*, Helsingborg.

Der vedtoges derefter en Kontingentforhøjelse paa 10 Øre pr. Uge, og det besluttedes at afholde Forbundets næste ordinære Kongres i Stockholm 1930.

Kongressens Afslutning.

Derefter takkede Gæsterne for Samværet og udtalte deres Glæde over at Forbundets Sager ved en gennemgribende Behandling var ændret i den Hensigt at styrke Organisationen og gavne dens Medlemmers Kaar, og haabede at dette vilde opnaas.

Formanden *J. C. Jønsson* takkede derefter Kongressen for dens Arbejde og haabede paa Gensyn til 1930 i Stockholm.

Derefter sang man Internationale og udbragte et Leve for Forbundets og Arbejderbevægelsens Fremgang.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 863.

Murermestrenes Lockout mod Arbejdsmændene i Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Maj 1925 i Sag Nr. 863: Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne mod Dansk Arbejdsgiverforening.

I Henhold til Varsler af 23. Marts og 14. April d. A. har Dansk Arbejdsgiverforening som et Led i den da udbrudte, omfattende Arbejdskonflikt fra og med den 22. April iværksat Sympatilockout overfor samtlige Medlemmer af Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne, for saa vidt angaar Beskæftigelse hos Medlemmer af Entreprenørforeningen, Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland.

Under denne Sag paastaar det nævnte Forbund nu Lockouten kendt ulovlig og Dansk Arbejdsgiverforening dømt til at betale Erstatning for det Tab, der er paaført Forbundets Medlemmer ved Lockouten.

Dansk Arbejdsgiverforening procederer til Frifindelse.

Forbundet gør gældende, at det er en selvstændig Hovedorganisation, der som saadan har underskrevet Septemberforliget, og at det som Følge deraf ikke kan inddrages i Stridigheder mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund. Heri kan Retten dog ikke give Forbundet Medhold. Det følger nemlig af det af Forbundet tiltraadte Septemberforligs Punkt 2, at Dansk Arbejdsgiverforening er berettiget til at iværksætte en Sympatiaktion som den foreliggende, naar det sker under Iagttagelse af de i samme Bestemmelse fastsatte Varselsregler. De Indklagede maa derfor frifindes, og Klagerne findes at burde betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 200 Kr.

Sag Nr. 868.

Arbejdsmænd hos Arbejdsgivere i Frederikssund og Nykøbing F.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Juni 1925 i Sag Nr. 868: Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmarks Vegne og denne igen paa Foreningen af Ar-

bejdsgivere i Frederikssund og Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing F.s Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening i Frederikssund's og Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing F.'s Vegne.

I det Mæglingsforslag fra Forligsmændene af 3. Juni d. A., ved hvis Vedtagelse af Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening den store Arbejdskamp bragtes til Ophør, hedder det:

»Samtlige løbende Strejker hæves samtidig med, at Storkonflikten som Helhed hæves, og Arbejdet genoptages saa vidt muligt i samme Omfang som før Arbejdsstandsningen.

De nye Lønninger træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken Arbejdets Genoptagelse finder Sted.

Fortrædigelser i Anledning af Forhold under Konflikten maa ikke finde Sted, og alle i Anledning af saadanne Forhold anlagte Retssager hæves. Arbejde, der er paabegyndt under Konflikten, fuldføres efter Konfliktens Afslutning.«

Den 6. Juni enedes Hovedorganisationerne om, at Arbejdet skulde genoptages Mandag den 8. Juni. I det herom oprettede Dokument hedder det, at Parterne har vedtaget, »at Fortrædigelser i Anledning af Forhold under Konflikten ikke maa finde Sted«. Endvidere hedder det, at »Arbejde, der er paabegyndt under Konflikten, fuldføres efter Konfliktens Afslutning af de organiserede Arbejdere«, og at »Uoverensstemmelser, der maatte opstaa i Anledning af Arbejdets Genoptagelse, maa ikke give Anledning til, at Parterne tager sig selv til Rette, men skal straks indberettes til Hovedorganisationerne«.

I Frederikssund og i Nykøbing F. har Arbejderne undladt at genoptage Arbejdet henholdsvis hos Firmaerne Axel B. Lange og Hans R. Lange og hos Firmaerne A. Nielsen & Co. og Købmand Sidenius. Grunden er i alle de nævnte Tilfælde, at de paagældende Arbejdsgivere ikke har villet imødekomme et af Arbejderne fremsat Krav om at faa fjernet visse Personer, der under Konflikten har arbejdet for de nævnte Firmaer. Det drejer sig hos Firmaet Axel B. Lange om 2 Chaufførere og en — som det angives — mere betroet Arbejder, hos Firmaet Hans R. Lange om en enkelt Arbejder, der ligeledes angives at være mere betroet, hos Firmaet A. Nielsen & Co. om en paa Maanedsløn med 3 Maaneders Opsigelse ansat Arbejder, der er beskæftiget med Reparationsarbejder, og hos Købmand Sidenius om en Gaardskarl.

Under denne Sag har Klagerne nu paastaaet de Indklagede idømt Bod for paa de nævnte Arbejdspladser ulovligt at have fortsat den i Henhold til Forligsmændenes Mæglingsforslag af 3. Juni og Hovedorganisationernes Vedtagelse af 6. Juni afsluttede Konflikt.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

De Indklagede gør gældende, at det mellem Hovedorganisationerne har været en udtrykkelig Aftale, at Personer som de, der her er Tale om, skulde fjernes. Klagerne har benægtet dette, og de Indklagede har da — under den mundtlige Forhandling — begæret Sagen udsat for gennem Vidneførsel at føre det fornødne Bevis for deres Paastand. Klagerne har herefter begæret Rettens foreløbige Kendelse for, at de paaklagede Undladelser af at genoptage Arbejdet er ulovlige.

Selv om de Indklagede maatte have Ret i, at der er truffet udtrykkelige Aftaler om, at Personer som de, der her er Tale om, skulde fjernes, maa Retten finde, at det har været uberettiget at undlade at genoptage Arbejdet paa de paagældende Arbejdspladser. Under den angivne Forudsætning vilde der vel fra Arbejdsgivernes Side foreligge et Brud paa truffen Aftale, men et saadant Brud maatte fra Arbejdernes Side søges oprettet ad Retsvejen i Stedet for som sket ved Forsøg paa at tage sig selv til Rette. Retten skal derfor afsige den foreløbige Kendelse, at Arbejdet bør genoptages hos de under Sagen omhandlede Firmaer.

Foreløbig Kendelse.

Arbejdet bør genoptages hos de under Sagen omhandlede Firmaer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 ❋ KØBENHAVN DEN 25. JULI 1925 ❋ 22 AARGANG

Storkonflikten og dens Efterspil.

(En Tale af *Carl F. Madsen.)*

Paa Skotøjarbejdsforbundets Kongres i Vejle udbad flere af de Delegerede sig Oplysninger om Storkonflikten i afvigte Foraar og de i Forbindelse med denne staaende Begivenheder. Foranlediget heraf tog Formanden for De samv. Fagforbund, *Carl F. Madsen,* Ordet og udtalte følgende:

For rigtigt at kunne vurdere De samv. Fagforbunds Stilling under en Kamp, maa man vide, hvad Myndighed Forbundene har. Oprindelig var De samv. Fagforbund udrustet med Myndighed til at kunne diktere en Organisation ud i Sympatistrejke, men efter at dette Middel var anvendt for at støtte Sømændene, under deres Konflikt i 1902, men uden det tilsigtede Resultat, krævede Dansk Arbejdsmandsforbund Lovene ændrede, og for at bevare Sammenholdet, gik de andre Organisationer med hertil. De samv. Fagforbund kunde herefter ikke mere erklære Sympatistrejke. De kan *henstille* til en Organisation at gøre det, men Organisationen bestemmer selv, om den vil.

Det var som sagt Arbejdsmandsforbundet, der fik denne Ændring gennemført, og det fik tillige for 3 Aar siden vedtaget den Bestemmelse, at De samv. Fagforbund ikke kunde slutte Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar, men at dette tilkom hver Organisation for sig.

Hvad Myndighed har vi da tilbage?

De samv. Fagforbund har saaledes ingen Myndighed til at træffe afgørende Beslutninger. Under den sidste Konflikt har Lyngsie da ogsaa gentagne Gange proklameret, at Arbejdsmandsforbundet var suverænt og selv førte sin Kamp, og at De samv. Fagforbund ingen Indflydelse havde paa denne.

Naar Forholdene er saaledes, er det ikke rigtigt, at en enkelt Organisation, der har forlangt og faaet fuld Frihed til selv at ordne sine Sager, *bagefter* bebrejder De samv. Fagforbund, at de har manglet Aktivitet.

Ledelsens Stilling under Storkampen var iøvrigt i den nøjeste Overensstemmelse med Beslutningerne tagne af de kompetente Forsamlinger, hvortil jeg senere skal vende tilbage.

Arbejdsgiverforeningen tilrettelægger Kampen.

For noget over et Aar siden tilrettelagde Arbejdsgiverforeningen den Taktik, som skulde følges under de kommende Lønforhandlinger. Man vilde, som det hed, bort fra Prisreguleringerne, og have Lempelser, (det vil sige Lønreduktioner) for de saakaldte førende Fag.

Arbejdsgiverforeningen havde saaledes slaaet Bom for ethvert nok saa rimeligt Krav fra Arbejderne, og dette forklarer tilfulde, hvorfor det ved de senere Forhandlinger mellem de kontraherende Parter ikke var muligt at naa til Enighed om de ny Løn- og Arbejdsvilkaar.

Efter megen Besvær kom der i Begyndelsen af indeværende Aar Forhandlinger i Stand i nogle Fag; dette var bl. a. Tilfældet for Jernindustrien, Træindustrien (Savværksarbejdere og Maskinsnedkere) og Tekstilindustrien, og overalt stødte man paa Arbejdsgivernes Krav om Lønreduktioner paa 10 pCt. Saadanne Krav maatte vi ganske naturlig afvise, og da Arbejdsgiverne

fastholdt disse Krav sprængtes Forhandlingerne.

De samvirkende Fagforbunds Stilling.

I De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg har 12 Formænd for en Række af de største Forbund Sæde, og det ligger i Sagens Natur, at Forretningsudvalget maatte tage Stilling til den Situation, der var skabt ved Arbejdsgiverforeningens Krav om Lønreduktioner og dens Beslutning om Masseopsigelser af de bestaaende Overenskomster. Da Lønningerne indenfor Faget ligger højst forskellige, er det overordentlig vanskeligt at opstille en bestemt Retningslinje, og det var derfor ogsaa vanskeligt at forme Anskuelserne til fuldstændig Enighed om Fremgangsmaaden og Kravene.

Fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Brancheafdelinger var der fremsat Krav om 20—25 pCt. Løntillæg. Disse vidtgaaende Krav var dog selv Lyngsie bekendt ved, men mente dog, at det var nødvendig at kræve mere end det kommende Pristal kunde berettige til. Lignende Anskuelser kom til Orde fra andre Medlemmer og det var disse Ønsker som fandt Udtryk i De samv. Fagforbunds Krav om et særligt Tillæg udover Prisreguleringen til de lavere Lønninger.

Smedene og Maskinarbejderne, som har Løfteparagraffen, hvorefter de kan faa Lønforhøjelse i en Overenskomstperiode, krævede Dækning for Prisstigningen, Udvidelse af Tillidsmandsinstitutionen og Ferie, medens Arbejdsmændene, Tobaksarbejderne o. fl. stillede yderligere Krav. Paa Grund af de forskellige Opfattelser indkaldte vi ikke paa et tidligere Tidspunkt Repræsentantskabet til en Drøftelse af Forholdene, men vi henledte Organisationernes Opmærksomhed paa, hvordan Stillingen var og opfordrede disse til at indstille sig paa Storkampen.

Udover Arbejdsgivernes Planer fik vi ogsaa allerede i Efteraaret gennem *Forligsmændenes utidige Henvendelse* Kendskab til disses Opfattelse. De vilde have os med til en Forlængelse af Overenskomsterne som de var, men denne Henvendelse gav vi en skarp Afvisning. Henvendelsen burde aldrig være fremkommen; thi den skadede os i høj Grad overfor vore Modstandere, idet man heri saa et Svaghedstegn fra vor Side.

Imidlertid gik Tiden, og Forretningsudvalget, deriblandt Lyngsie, var enig om, hvorledes Tingene skulde gribes an. Vort Standpunkt var Dækning for Prisstigningen, særlige Tillæg til lavere Lønninger og Krav om direkte Forhandling mellem de interesserede Parter.

Varsler om Strejker og Lockouter.

Efter at det ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationer var konstateret, at Arbejdsgiverforeningen fastholdt Kravet om Lønreduktioner i en Række Fag og at man nægtede Dækning for Prisstigningen for andre Fag, gav Forretningsudvalget Sanktion til nogle Fag til at fremsende Strejkevarsel, og disse besvaredes med Lockoutvarsler.

Forligsinstitutionen træder i Virksomhed.

Paa det daværende Tidspunkt griber Forligsinstitutionen ind i Begivenhederne og stiller Mæglingsforslag i Tekstil- og Skotøjsindustrien. Mæglingsforslagene godkendtes af Arbejderne, men forkastedes af Arbejdsgiverne.

Til Arbejdsmændene blev der rettet en Henstilling, som bl. a. gik ud paa følgende:

at Jernindustriens Lønninger forbliver uforandrede,

at Lønningerne i de øvrige Fag forhøjes med 3 pCt. efter de hidtil almindeligt anvendte Regler for Reguleringerne,

at der i de enkelte Fag med særlig lave Lønninger (herunder Teglværksindustrien) udover forannævnte Regulering kan foretages en Forhøjelse af Lønningerne med 2 Øre pr. Time, ligesom der kan foretages Regulering af enkelte Satser, der under de generelle Lønordninger er bragt ud af deres tidligere Niveau.

Iøvrigt føres Forhandlingerne (om Overenskomsternes almindelige Bestemmelser etc.) paa frit Grundlag.

Hovedbestyrelsen ønskede imidlertid Forslaget forelagt en Kongres og ønskede derfor Udsættelse med Svaret

i 14 Dage, men herpaa vilde Arbejdsgiverforeningen ikke vente og Lockouten indenfor Jernindustrien iværksattes.

Man kan her med rette bruge Ordet: For Arbejdsmand at rette Smed; thi der blev kun udelukket ca. 5000 Arbejdsmænd, medens der blev udelukket ca. 24,000 faglærte Arbejdere og Kvinder.

Da Lockouten nu imidlertid var en Kendsgerning iværksatte Dansk Arbejdsmandsforbund nogle varslede Strejker. Forbundet blev dermed engageret i Kampen med 13—14,000 Mand.

Repræsentantskabet indkaldes.

Faa Dage senere modtog vi et nyt Varsel, hvorefter ca. 40,000 Mand skulde udelukkes. Repræsentantskabet blev derfor indkaldt, og der blev forelagt dette et Manifest, som Lyngsie ikke alene havde godkendt forud, men ogsaa stemte for paa Mødet, og hvori stod, at man var enige om, at

Kampen skulde føres mellem De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen,

og at ikke andre Samfundsklasser skulde inddrages.

Dette fandt Udtryk i følgende Udtalelse: En grundig Overvejelse af Situationen har ført os til den Overbevisning, at vi tjener os selv og Samfundet bedst ved at begrænse Kampen til de Omraader, hvor den nødvendigvis maa føres for effektivt at imødegaa Angriberen: Arbejdsgiverforeningen.

Under Mødet indløb Forligsmændenes ny Mæglingsforslag, som Lyngsie varmt anbefalede at vedtage. Er der — sagde han — nogen, der tror, at vi, hvis vi faar den udvidede Lockout, vil være i Stand til at opnaa mere efter saa og saa mange Ugers Kamp? Arbejdsgiverne forkastede Forslaget og stillede et nyt, som vi enstemmigt afviste. Derefter vedtog vi Forligsmændenes Forslag, der i Hovedtrækkene gik ud paa følgende:

at samtlige Jernindustriens Overenskomster med Organisationer under De samv. Fagforbund snarest muligt tages op til samlet Behandling paa frit Grundlag,

at samtlige andre opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem Arbejdsgiverforeningen og De samv. Fagforbund eller Organisationer herunder snarest muligt optages til Forhandling paa de i Henstillingen af 14. ds. vedrørende Arbejdsmandsoverenskomsterne angivne Grundlag med Hensyn til Lønninger, Reguleringer i Overenskomstperioden og Varighed, samt

at eventuelle resterende Uoverensstemmelser indberettes til Hovedorganisationerne senest den 6. April.

Man vil lægge Mærke til Forandringerne i Henstillingen til Dansk Arbejdsmandsforbund, idet der nu ikke mere er Tale om, at Jernindustrien skal holdes uden for Lontillæg, men at samtlige Overenskomster nu skal tages op til samlet Behandling paa frit Grundlag.

Lyngsie sprænger Enigheden.

Snart efter kom ny Forhandlinger i Gang. Der var fra vor Side valgt et 5 Mands-Udvalg, deriblandt Lyngsie, og da vi om Aftenen blev tilkaldt til Møde, fik vi med stort Besvær Forbindelse med ham, idet han ud paa Natten ringede fra Bagsværd og spurgte, om der var noget nyt. Det var der ikke, vi ventede, og jeg lovede at ringe til ham, hvis der blev noget.

Efter en saadan Samtale er det underligt, at han bagefter har bebrejdet os, at han ingen Besked havde faaet, og at Hensigten hermed var at holde ham uvidende om Forhandlingerne.

Om Morgenen stillede Forligsmanden Forslag til Overenskomst mellem Hovedorganisationerne. Der var derefter aabnet Afdelingerne Adgang til Forhandling i en Uge og Hovedorganisationerne i 5 Dage. Forligsinstitutionen vilde stille Forslag i de Fag, hvor der ikke var opnaaet Enighed.

Ved Forslaget var Arbejdsgiverforeningen indgaaet paa at godkende det Mæglingsforslag, som den havde forkastet Dagen i Forvejen.

Forslaget blev forelagt Forretningsudvalget samme Dag Kl. 12 og under Foregivende af, at Forslaget indeholdt Bestemmelser, som var stridende mod det af Repræsentantskabet vedtagne Mæglingsforslag, stemte Lyngsie imod

dette, medens Forretningsudvalgets øvrige 14 Medlemmer stemte for Forslaget.

Enhver vil, ved at sammenholde Forslagene, let kunne overbevise sig om, at de fremsatte Paastande ikke er rigtige, der maa skjule sig andre Tanker bag disse.

Fra det Øjeblik sker der

en fuldstændig Forandring i Lyngsies Stilling

indenfor Forretningsudvalget.

Der optoges derefter nye Forhandlinger i Overensstemmelse med Overenskomsten, men disse førte kun til Enighed i 3 Fag, i 22 stilledes der Mæglingsforslag. Saa holdt Arbejdsmændene Kongres: et Flertal i Hovedbestyrelsen anbefalede Mæglingsforslaget, medens Lyngsie og et Mindretal var imod og fik Kongressens Flertal med sig. Nu kunde han altsaa ikke mere stole paa sin Hovedbestyrelse og fik derfor nedsat 21-Mands-Udvalget.

Fra dette Øjeblik optræder Lyngsie som Enehersker, som alle haver at bøje sig for i Ydmyghed. Enhver Modstand skulde slaaes ned, og adskillige har haardt følt hans Magtbegær.

Kort Tid efter blev vi anmodet om at komme til Forligsmændene, der vilde orienteres om, hvad Fagene, der havde forkastet, ønskede mere. Vilh. Nygaard og jeg gik personlig til Lyngsie og spurgte ham, om han eller andre Repræsentanter fra Arbejdsmandsforbundet vilde deltage i Konferencen Dagen efter. Af vor Samtale med Lyngsie fik vi Indtryk af, at der var Mulighed for en Ordning, og vi blev derfor meget forbavsede, da Lyngsie hos Forligsmændene holdt en kraftig og udfordrende Tale, der ikke var basseret paa Realitetsforhandling, men paa at faa det hele sprængt.

Paa dette Tidspunkt kunde vi ellers — det havde vi saa godt som Vished for — have naaet

et Resultat lige saa godt som det vi opnaaede

efter de yderligere mange Ugers Kamp. Men Lyngsie var kommen i Tanke om, at Kampen skulde føres videre; han mente med sin Organisation at kunne berede Arbejdsgiverne mange Vanskeligheder og profeterede jo ogsaa, at efter saa og saa lang Tids Kamp vilde Arbejdsgiverforeningen spredes som Avner for Vinden. En anden af hans Teorier var den, at Kronen vilde rasle ned, saa man kunde købe en 10-Krone for 2 Kr. Det gik jo lige modsat! Han sendte jo ogsaa et Cirkulære ud til de 22 Organisationer; Cirkulæret var fyldt med personlige Fornærmelser mod mig og andre i Forretningsudvalget, og saa forlangte han Erstatning for Lockouten. Ingen af de 22 Organisationer havde bemyndiget ham til at stille dette Krav, og alle — undtagen Dansk Arbejdsmandsforbund — var stemt for en hurtig Afslutning af Konflikten.

Ved et Møde med Repræsentanter for de 22 fik Forretningsudvalget Bemyndigelse til at forhandle paa de 21 Forbunds Vegne, medens Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund erklærede selv at ville ordne sine Sager uden De samv. Fagforbunds Medvirken. Og dertil svarede jeg: For mig gerne! Jeg havde ingen personlig Ærgerrighed i saa Henseende. Man ønskede dog, at vi skulde varsle Sympatistrejke over for Rhederne; vi spurgte, om Forbundet saa vilde give De samv. Fagforbund Indflydelse paa Kampens Førelse over for Rhederne og paa dens Afslutning, men hertil svarede Lyngsie, at

det kunde aldrig falde Dansk Arbejdsmands Forbund ind.

Vi skulde altsaa etablere Strejken og tage Ansvaret og udskrive det yderligere Ekstrabidrag, som vilde blive nødvendigt, naar ca. 10,000 Mand til kom ud i Konflikt. Det vilde betyde en Forhøjelse fra 8 til 10 a 12 Kr. ugentlig. Disse Vilkaar vilde Forretningsudvalget ikke gaa ind paa, men henviste til Generalforsamlingen nogle Dage efter. Men her undlod man dog at forlange Godkendelse af Transportstrejken, men varslede og iværksatte den uden Sanktion. Desuagtet er man fra Lyngsies Side dristig nok til at paastaa, at De samv. Fagforbund er pligtig at støtte denne Strejke.

Der førtes herefter stadig Forhandlinger, men for Arbejdsmændenes Vedkommende sprængtes de. Under Forhandlingerne ang. Smedene blev vi præ-

senteret for et Forslag, som man sagde Lyngsie havde tiltraadt. Vi kunde ikke tro det, thi Forslaget var skrækkeligt. Lyngsie havde heller ikke underskrevet det, men lovet at gøre det Dagen efter. Han kom dog ikke. Heldigvis. Thi Forslaget gjaldt for 3½ Aar og bød paa Augustregulering og nogle faa Øres Tillæg om et Par Aar, men Løfteparagrafen var fjernet for en Tid. Senere fremskaffede vi et Forslag, som de faglærte i Jerindustrien kunde være tjent med.

Vi naaede saa til De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, Stedet for Opgør angaaende det, der var os imellem. Lyngsies Taktik her gik aabenbart ud paa at slaa det hele i Kaos. Han vilde paa Skovtur o. s. v. Det lykkedes ham dog ikke. Generalforsamlingen vedtog et Forslag, som ogsaa Arbejdsmændene stemte for. Lyngsie udbragte endda et Leve for »Social-Demokraten«s Redaktør Marinus Kristensen. Og efter alt dette var vi berettigede til at tro, at vi nu i Enighed kunde kæmpe videre og

se bort fra, hvad der hidtil var sket.

Men da vi om Aftenen var mødt til Forhandling med Arbejdsgiverne, meddelte Lyngsie, at De samv. Fagforbund ingen Bemyndigelse havde til at indkalde Dansk Arbejdsmands Forbund til Forhandling, og hvis Arbejdsgiverne vilde ham noget, kendte de Adressen! Der stod vi saa nærmest til Nar.

I Tiden derefter skrev Lyngsie en Artikel, som »Soc.-Dem.« for hans egen Skyld vægrede sig ved at optage. Ellers har han faaet alt optaget, og han har erklæret, at han var fuldt indforstaaet med, hvad »Soc.-Dem.« har skrevet. Paa Bladets Kontrahentmøde senere stemte Lyngsie iøvrigt selv for en Resolution, der godkendte Bladets Virksomhed, og som blev enstemmigt vedtaget. Maaske var dette Taktik af ham; han vilde ikke staa som en ensom Mand.

Daglig lod han sig bruge af Modstanderpressen. Da Stauning saaledes en Gang udtalte, at Konflikten formentlig snart vilde slutte — hvad han efter Forløbet af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling var berettiget til at tro —, udtalte Lyngsie til et Modstanderblad: Hvad kender Stauning til det. Ogsaa mig har han angrebet, og jeg kunde jo ogsaa have rendt til Bladene og givet min Fremstilling. Men

vilde det være rigtigt,

at vi to under en saadan Situation, hvor over 100,000 Arbejdere kæmpede begejstret og ofrede og savnede, havde givet os til at skændes offentligt til Fryd for Modstanderne. Jeg mente Nej! Man vil ikke kunde finde en Linje i Bladene fra mig som Forsvar overfor Lyngsies urigtige Paastande og stadige Angreb. Jeg ser saadan paa det, at vi nu som altid tilforn afgør den Slags indenfor vore egne Vægge (Hør!).

Paa den anden Side er jeg ikke blind for, at Lyngsie ved saaledes at boltre sig i Kapitalistpressen har haft den Fordel at komme til at staa i et gunstigere Lys end jeg. Den, der holder sig tilbage, glemmes let, og af samme Grund er det sikkert ogsaa, at nogle mener at kunne kalde De samv. Fagforbunds Taktik for veg.

Enhver kan afgøre med sig selv,

hvilken Taktik, der var den bedste.

Den, som gik ud paa at følge de Linier, Repræsentantskabsmøde og Generalforsamling havde fastlagt, eller Lyngsies skiftende Standpunkter og offentlige Angreb paa os. Jeg holder paa, at vi har Pligt til at gøre, hvad vore kompetente Forsamlinger paalægger os (Hør!). Den, der gaar udenfor Linierne, gør noget forkert.

Naa, men Konfliktens Afslutning kom jo saa ved, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Ledelse tiltraadte Forliget. Det skete uden Paavirkning fra vor Side, saa det er urigtigt at bebrejde os, at Arbejdsmændene ikke naaede mere. Det har deres Ledelse og specielt Lyngsie Ansvaret for, og det tilkommer Arbejdsmændenes Kongres at dømme derom. Jeg skal ikke opholde mig derved.

Tvungen Voldgift.

Man har spurgt mig om min Stilling til tvungen Voldgift, det er den, at jeg altid har modarbejdet Tanken herom, bl. a. ud fra den Betragtning, at Arbejderne vil være Mindretal i en saadan Voldgift.

Hvad angaar Regeringens paatænkte Lov om Voldgiftsafgørelse af Storlockouten, skal jeg sige dette:

Arbejdsmandsforbundets Ledelse havde paa et tidligere Tidspunkt erklæret sig for Afgørelse ved et Nævn. Ligeledes havde Lyngsie overfor Stauning og Borgbjerg erklæret sig indforstaaet med en frivillig Voldgift. Da jeg hørte Tale om en saadan, protesterede jeg, men efter at have faaet Underretning om Arbejdsmandsforbundets Stilling bøjede jeg mig ud fra den Betragtning, at dette jo vilde være selvbestemmende og at vi for de andre Fag kunde prøve at naa et Resultat paa den sædvanlige Manér. Lyngsie blev imidlertid overstemt paa Hovedbestyrelsens og 21-Mands-Udvalgets Møde, og derover blev han forbitret og erklærede, at man skulde komme til at regne med ham.

— Regeringen udarbejdede saa sit Forslag om

Voldgift i dette Tilfælde,

idet den ræsonnerede som saa, at det ikke var forsvarligt at føre den store Kamp videre for det lidet, der var Parterne imellem. Som sagt: Forslaget, der aldrig kom frem, tog kun Sigte paa den Situation, og Socialdemokratiet gaar aldrig med til en permanent tvungen Voldgift.

De samv. Fagforbund havde jo ofte krævet, at de Fag, der havde deres Forhold i Orden, skulde løses fra Lockouten, og det Krav imødekom Regeringens Forslag ogsaa.

Vi skal ikke stille det op saadan, at nu er Vejen aaben for den tvungne Voldgift. Nej, vi skal tage hele den særlige Situation i Betragtning.

Konflikten endte jo foruden. Og jeg havde tænkt, at

efter Konflikten

kunde al Strid høre op igen. Men dette skete ikke. Lyngsie inviterede Modstanderpressen til Foredrag, som imidlertid blev til en Middag, formentlig med Drøftelse af Staunings, Marinus Kristensens og C. F. Madsens Nedérdrægtigheder. Han udsendte bagefter et Skrift om Storlockouten, som saa godt som helt igennem var urigtigt. Men selv om det var rigtigt, maatte det alligevel undre, at han først stod i daglig Forbindelse med Modstanderpressen, dernæst gliver Middag for den og endelig udsender sit Smædeskrift. Betegnende er det, at hverken »Soc.-Dem.«, De samvirkende Fagforbund eller nogle af de angrebne Personer maatte faa eller senere har kunnet faa det.

Det var Modstanderpressen, der skulde informeres! Og Guderne skal vide, at den blev informeret, og at den brugte Skriftet godt. D. v. s. den vragede selvfølgelig alle de saakaldte »historiske Oplysninger«, men svælgede saa meget stærkere i de personlige Angreb paa os. Saadan gjorde den, fordi det jo er dens Interesse at skabe Splid mellem Arbejderne og uddybe eventuelle Kløfter.

Jeg beklager dybt at skulde aflægge en saadan Beretning.

Det havde været bedre, kønnere og mere værdigt for den danske Arbejderklasse, om Førerne — efter at De samv. Fagforbund havde ledet den store faglige Kamp og gennemført det opstillede Program — havde ladet al gammel Strid ligge, og om vi kunne have givet hinanden Broderhaand i Stedet for at føre og fortsætte en Fejde, som *jeg* i hvert Fald ikke har givet Anledning til og derfor maa fralægge mig Ansvaret for. (Stærkt Bifald).

In memoriam.

William P. Arup er død! En af vor Bevægelses bedste Kræfter er udslidt. 62 Aar gammel har Døden slaaet Bom for William Arups Arbejde for sin Stand.

Enhver, der har kendt William Arup, føler den dybe Vemod, der griber om Hjertet, naar man stilles overfor Dødens ubønhørlige Afslutning paa et rastløst Liv. En af de mange, der var knyttet inderligt og trofast til vor store Sag er løst ud og borte.

Arups Løbebane er kendt nok. Med en utrættelig og usvigelig Tro og Energi, har han indskrevet sit Navn i Arbejdernes Historie. Og indskrevet det paa en Maade, saa det er uløseligt knyttet til Arbejderbevægelsens Historie.

Hans Livsgerning var stor og fuldt af Resultater. Danske Skræddere har set deres Organisations Værnen om

William P. Arup.

Hjemmenes Kaar, vokse i Evne og Styrke under Arups Ledelse.

Ogsaa personligt var Arup en af dem, der lyste op i en Kreds. Hans Humør og lyse Livssyn satte Præg paa den Kreds, der talte ham i sin Midte, som en af de bedste. At han valgtes til mange forskellige Tillidshverv er naturligt. Et af de mange var hans Hverv som Forretningsudvalgsmedlem for De samvirkende Fagforbund. I omtrent 25 Aar røgtede han samvittighedsfuldt dette Hverv. Og røgtede det som Arbejder. Ikke som snæver fagegoistisk Skræder, men som den der følte sig som Arbejder med stort og socialistisk følt Livskald for sin Klasse.

Han er i en alt for ung Alder revet bort fra den Gerning, der fyldte hans Tilværelse. En modig, ærlig, uegennyttig og utrættelig Forkæmper for vor Sag er ikke mere.

Ære være hans Minde.

*

Arups Bisættelse fandt Sted den 23. Juli fra Krematoriet paa Bispebjerg under stor Deltagelse. Mindetalen holdtes af Statsminister Th. Stauning. Fra mange Sider blev der udvist stor Deltagelse, ogsaa De samv. Fagforbund var repræsenteret ved Sørgehøjtideligheden, og der blev fra disse nedlagt en signeret Palmedekoration.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere hos N. K. Strøyberg i Aalborg.

I det Mæglingsforslag, der vedtoges af Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund den 3. Juni d. A., fandtes vedrørende Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg og N. K. Strøybergs Kridtbrud, en saalydende Bestemmelse:

»Overenskomsten for Strøybergs Kridtbrud forlænges ikke, men betragtes som bortfaldet, og der optages paa frit Grundlag en Forhandling om en ny Overenskomst.«

I Henhold til denne Bestemmelse har der været lokale Forhandlinger om Oprettelse af en ny Overenskomst, og da disse strandede, blev der under Hovedorganisationernes Medvirken den 6. Juli afholdt et nyt Møde. Heller ikke her lykkedes det, trods meget betydelige Indrømmelser fra Arbejdernes Side, at opnaa Enighed.

Arbejdsmænd hos Entreprenør G. L. Nielsen i Odense.

I Anledning af en Klage over at Arbejdsmændene hos ovennævnte Firma, der har et Stykke Arbejde i Otterup, havde standset Arbejdet uden Varsel den 16. Juni afholdtes der den 29. Juni et Fællesmøde.

Aarsagen til Arbejdsstandsningen var, at Firmaet ikke vilde afskedige en Vognmand, der havde arbejdet ogsaa som Arbejdsmand under Lockouten.

Der var dog paa et lokalt Møde senere truffet en midlertidig Ordning, hvorefter Arbejdet er genoptaget.

Fællesmødet bragte ikke Enighed til Veje om en endelig Ordning, hvorfor Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til den faste Voldgifsret.

Kvindeligt Arbejderforbund og Holmegaard Glasværk.

Under Foraarets almindelige Lønforhandlinger enedes man om at holde Holmegaard Glasværk uden for disse, og der skulde da senere optages seperate Forhandlinger.

Efter at saadanne var ført mellem Parterne uden Resultat, afholdtes en Forhandling under Hovedorganisationernes Medvirken den 25. Juni, hvor man enedes om følgende:

Overenskomsten mellem Holmegaards Glasværk og Kvindeligt Arbejderforbund forlænges paa et Aar fra dens Udløbstid mod, at der fra den 5. Juni d. A. tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt.

Med Hensyn til Adgangen til at faa Overenskomsten forlænget paa 2 Aar er Parterne underkastet Reglerne i Overenskomsten af 26. Maj d. A. mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

Der optages mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Virksomheden Forhandlinger om Indførelse af Akkord, hvor Arbejdet er egnet dertil.

Kvindeligt Arbejderforbund og Aarhus Stiftstidende.

Det Mæglingsforslag, der omfattede Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomster, gjaldt ogsaa for Bladbudene ved Aarhus Stiftstidende. Men da der fra Firmaets Side opstod Tvivl om Forstaaelsen af dette, kom der en Forhandling i Stand den 25. Juni, og her enedes man om Forlængelse af Overenskomsten paa følgende Maade:

Overenskomsten forlænges paa 1 Aar fra dens Udløbstid mod, at Grundlønnen fra Overenskomstens Udløbsdato forhøjes med 3 pCt. Udover de 3 pCt. forhøjes Grundlønnen yderligere med 42 Øre pr. Uge.

Med Hensyn til Adgangen til at faa Overenskomsten forlænget paa 2 Aar er Parterne underkastet Reglerne i Overenskomsten af 26. Maj d. A. mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

Pottemagere paa Knabstrup Lervarefabrik.

Efter at Overenskomstforholdene for Keramisk Forbunds Medlemmer var ordnede ved Vedtagelsen af Forligsmandsforslaget af 5. Juni, skulde Arbejdet straks være genoptaget i samme Udstrækning som før Konfliktens Udbrud.

Paa Knabstrup Lervarefabrik vilde Direktøren imidlertid ikke lade Arbejdet paabegynde, med mindre Arbejderne vilde indgaa paa Akkord. Alligevel antog Fabrikken 16 Mand og stillede i Udsigt, at der en Uge senere muligvis vilde blive antaget 8 Mand til, altsaa ialt 24 Mand, tiltrods for at Fabrikken før Storkonflikten beskæftigede 76 Arbejdere. Forbundet klagede til Arbejdsgiverforeningen over denne Fortsættelse af Lockouten, og i den Anledning afholdtes der den 15. Juni et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for de direkte interesserede Parter og for Hovedorganisationerne, hvor man enedes om at henvise Sagen til fornyet Forhandling mellem Fabrikkens Ledelse og Keramisk Forbund. Ved disse nye Forhandlinger lykkedes det at opnaa Enighed om, at Fabrikken antager endnu 26 Mand, saaledes at der ialt kom 50 Mand i Arbejde. Til de Lockoutede, som endnu ikke var kommen i Arbejde, udbetales der en Hjælp af et Fond, som Fabrikkens Direktør har oprettet.

Stukkatører hos Firmaet Hans Chr. Berg & Flyge.

Hos nævnte Firma havde et af Forbundets Medlemmer et Akkordoverskud tilgode. Sagen ønskedes af Forbundet behandlet ved Fagets Voldgiftsret, og det var meddelt Mesterforeningen, at Forbundet havde udnævnt sine Voldgiftsmænd, men Mesterforeningen var ganske uvillig til at indlade sig paa voldgiftsretslig Afgørelse af Betalingsspørgsmaalet.

Forbundet indberettede Sagen til vort Forretningsudvalg og begærede Mesterforeningens Vægring ved at lade Sagen behandle som af Forbundet forlangt, indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Der blev om denne Strid afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Juni d. A., hvor man enedes om følgende:

Den omhandlede Uoverensstemmelse henvises direkte til Afgørelse ved Fagets Voldgiftsret.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 ❋ KØBENHAVN DEN 1. AUGUST 1925 ❋ 22 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for Juli 1925.
Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. August 1925.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.

Dansk Skotøjarbejderforbunds Kongres i Vejle.

Den 13. Juli aabnedes Dansk Skotøjsarbejderforbunds 18. ordinære Kongres i Arbejdernes Forsamlingsbygning i Vejle. Denne var i Anledningen pyntet baade ved Indgangen og i Festsalen, hvor røde Faner og Guirlander fra Balkonen og røde Nelliker paa Bordene symboliserede Kongressens socialistiske Karakter og forhøjede Indtrykket af Salens hyggelige og festlige Interiør.

Til Kongressen var mødt 70 Delegerede, deraf 30 fra København, foruden Hovedbestyrelse og Gæster.

Kongressen aabnes.

Kongressen aabnedes med følgende Tale af Forretningsfører *N. J. Larsen:*

Kolleger og Gæster!

Velkommen til vort Forbunds 18. ordinære Kongres. Jeg haaber, enhver vil faa nogle udbytterige Dage her, og at alle er besjælede af Ønsket om at styrke vor Organisation og føre den et nyt Stykke fremad. Det er i disse Dage 40 Aar siden vort Forbund stiftedes, og dette, haaber jeg, vil sætte et festligt Præg over Kongressen. Velkommen!

Sangforeningen »Apollo« sang derefter nogle Sange, bl. a. »Internationale«, og hilstes med stærkt Bifald — saa stærkt, at der maatte gives Ekstranumre.

Forretningsføreren takkede Sangkoret og udtalte derefter bl. a.:

Den 3-aarige Periode siden sidste Kongres har ogsaa haft sine Vanskeligheder for vor Organisation og vort Fag. Vi tilhører jo en Industri, der har været ude for usund Spekulation, og det kniber med at komme ind i rolige Forhold igen. Vi har lidt adskilligt i vor Industri, været ude for særdeles store Rystelser, der har skadet vor økonomiske Stilling. Det er dog lykkedes os nogenlunde at holde Kapitalen Stangen; den har ikke mindst i den sidste Tid været paagaaende for at frarøve os de Indrømmelser, vi tidligere har tilkæmpet os. Arbejdsgiverne troede at kunne bruge Tidens mange Vanskeligheder mod os, men vi har som sagt holdt dem Stangen. Vi har endda gjort Fremskridt i lønmæssig Henseende.

Arbejderne herhjemme har jo været saa fornuftige at bruge alle Midler til at vinde fremad: den faglige, politiske og kooperative. Bliver vi ved at gaa ad den Vej og holder al indbyrdes Splid fra os, vil vi ogsaa vinde videre fremad og naa vore Maal.

Vi er gaaet jævnt fremad og har styrket og konsolideret vor Organisation. Det maa nu være Kongressens vigtigste Opgave at planlægge Fremtidens Arbejde, idet vi drager Lære af den svundne Tids Begivenheder. Kongressen skal beskæftige sig med de Ting, der kan være til vor Organisations og dens Medlemmers Gavn, og lad os foretage disse Drøftelser sagligt og kammeratligt.

Forretningsføreren erklærede der-

næst Kongressen for aabnet og bød Gæsterne, K. Karlsson, Sverige, Gundersen, Norge, Lex, Tyskland, og Carl F. Madsen fra De samvirkende Fagforbund, Velkommen, ligesom han takkede Vejle-Kollegerne for deres udmærkede Forberedelse af Kongressen og deres gode Modtagelse af Kongresdeltagerne.

Lex, Nürnberg, overbragte Hilsener fra de tyske Kolleger, som altid har været fast og hjerteligt forbundne med Kollegerne i Danmark. De tyske Arbejdere har jo være ude for de alleralvorligste Vanskeligheder; økonomisk set var vi saa langt nede, at vi knap kunde købe en Skive Rugbrød for en Ugeløn, og vore Organisationer var ved at bryde sammen. Under disse svære Tider mærkede vi, at den internationale Solidaritet ikke var tomt Mundsvejr, men en Realitet, som ogsaa danske Skotøjsarbejdere gav Udtryk gennem en storslaaet Hjælp, som vi er dybt taknemmelige for, og vi er stærkt besjælet af Ønsket om, at vi vil blive i Stand til at yde Gengæld, om dette en Gang skulde blive nødvendigt.

Den tyske Skotøjsarbejderarganisation er ved at rette sig igen. Vi staar for Tiden i en svær Kamp med Arbejdsgiverne, og det er vort Haab, at vi vil gaa ud af denne Kamp paa en lige saa stolt og værdig Maade, som de danske Arbejdere nylig gik ud af deres store Kamp, som vakte alle tyske Arbejderes Beundring.

Aldrig vil vi glemme, hvad skandinaviske og især danske Arbejdere har gjort for os i de svære Tider; uden denne Hjælp vilde der i Dag ingen tysk Arbejderbevægelse være. Vi beundrer den danske Arbejderbevægelse, som har formaaet at samle alle Arbejdere om sig. For en saadan Magt maa Modstanderne ligge under, og den er det gode Eksempel for andre Landes Arbejdere.

Ogsaa politisk er Reaktionen igen vokset i Tyskland. Det skyldes, at de tyske Arbejdere har bekæmpet hinanden. Men Arbejderne er nu ved at indse, at uden Enighed vil alt gaa til Grunde for dem.

Til Slut bragte Lex paany en Tak for Indbydelsen og udtalte de bedste Ønsker for Kongressen og Forbundets Fremtid.

Kolleger! Frem til nye Kampe, til Sejren bliver vor! Leve det danske Skomagerforbund, leve den samlede danske Arbejderbevægelse, leve hele den internationale, klassebevidste Solidaritet.

Talen hilstes med stærkt Bifald.

Gundersen, Norge: Det Samarbejde, der finder Sted mellem de skandinaviske Skotøjsarbejdere, har været til den største Nytte for Organisationerne og fremmet Udviklingen. I Norge har vi ogsaa været ude for adskillige Vanskeligheder i de senere Aar, saaledes i 1924, da vi var ude i en stor Lockout; dennes heldige Afslutning maa vi i høj Grad takke det skandinaviske Samarbejde for. Vor Organisation er i rask Udvikling og gaar stærkt fremad.

Vi er kommet ud over Krisen, som Splittelsen medførte. Vi har deroppe en saakaldt radikal Bevægelse, der dog i sin inderste Karakter er reaktionær; den Splittelsesvirksomhed er nemlig til størst Fordel for Reaktionen. Hvis vi skal naa vort Maal: Arbejderklassens Frigørelse, maa vi benytte baade den faglige, politiske og kooperative Bevægelse.

Taleren takkede sluttelig for Indbydelsen og udtalte Haabet om, at Kongressens Resultater maatte blive til Gavn for de danske Skotøjsarbejdere. Dansk Skotøjarbejderforbund leve! (Hurra og Haandklap.)

Karlsson, Sverige, takkede for Indbydelsen til at være til Stede ved de danske Kammeraters Kongres og bragte de svenske Skotøjsarbejderes Hilsen og Lykønskning til 40-Aars Jubilæet. Ogsaa i Sverige havde man haft svære Kampe, selv om disse fordunkledes af den store Kamp, de danske Arbejdere nylig havde været ude i. De svenske Skotøjsarbejdere har været ramt af en forfærdelig Arbejdsløshed, men Modet var i Behold, og der var Vilje til at føre Organisationen frem, hvad ogsaa var lykkedes.

Jeg haaber, at denne Kongres' Beslutninger bliver til Gavn for det internationale Samarbejde. Arbejdsgiverne i de forskellige Lande staar paa samme Linje under Kamp, og vi maa gøre det samme, saa vort Samarbejde bliver saa

stærkt, at ingen Kapitalistsammenslutning kan staa imod. (Haandklap.)

Carl F. Madsen bragte De samvirkende Fagforbunds og sin personlige Hilsen og Tak til Kongressen. Det laa jo nær — udtalte Carl F. Madsen videre — efter den nys afsluttede Storkamp at omtale denne nærmere. Men Tiden tillader jo ikke, at jeg fordyber mig i Emnet, og jeg nøjes derfor med at omtale et Par enkelte Ting. Man husker, at Kampen kom, fordi Arbejdsgiverforeningen ønskede at reducere Lønningerne med 10—12 pCt., og at de vilde bort fra Pristalsreguleringen for at undgaa Lønstigninger senere. Indenfor De samvirkende Fagforbunds Ledelse var der Enighed om, at Arbejdsgivernes Krav maatte slaas tilbage med alle Midler. Vi meddelte Arbejdsgiverne, at vi overhovedet ikke vilde forhandle om Lønreduktioner, men tværtimod maatte kræve Tillæg til de laveste Lønninger og Dækning for Prisstigningen for de øvrige. Vi fik Forligsinstitutionen med paa vore Krav, undtagen for Jernindustrien, som man sagde ikke kunde taale at yde noget Tillæg. Vi gennemførte vore Krav, ogsaa overfor Jernindustrien. Men Kampen var jo baade langvarig og haard, og det ligger i Sagens Natur, at Kampen betød et stort Offer, ikke mindst for de Medlemmer, som var ude i Kampen. Ogsaa Udlandets Arbejdere er vi Tak skyldige. De støttede os med 4½ Million Kroner, og navnlig Norges, Sveriges og Tysklands Arbejdere sendte store Bidrag. Med Kampens Resultat og med den Enighed og Offervilje, der prægede den, er der al Grund til at ønske de danske Arbejdere til Lykke og takke dem derfor.

Taleren, der har været Medlem af Dansk Skotøjarbejderforbund i alle de 40 Aar, drog til Slut en Sammenligning mellem de første Aar og nu — en Sammenligning, der udmærket illustrerede Udviklingen fremad. Paa De samvirkende Fagforbunds og egne Vegne ønskede Carl F. Madsen Forbundet til Lykke med de 40 Aars Virkkomhed og udtalte Haabet om, at de Beslutninger, Kongressen tog, vilde blive til Held og Gavn for Organisationen og for hele den danske Arbejderbevægelse.

Held og Lykke med Arbejdet! (Haandklap.)

Beretning om Virksomheden for de 3 sidste Aar.

Forretningsfører *N. J. Larsen* udtalte om Virksomheden følgende:

Medlemsantallet. Ved Kongressen i Juli 1922 var Afdelingernes Antal 52 og Medlemstallet 4646, 3174 mandlige og 1472 kvindelige. Siden da er Afdelingen i Aabenraa gaaet ind. Tilbagegang er at spore i alle Afdelinger, hvor der kun er Haandskomagere. Dels bliver der mindre Haandarbejde, og dels trænger de tekniske Hjælpemidler mere frem, saa der behøves mindre Folkehold end tidligere. Forskydningerne i saa Henseende har dog ikke indvirket paa Medlemsantallet i sin Helhed, da Skotøjsfabrikkerne til Gengæld har udviklet sig i modsat Retning. Medlemsantallet den 31. Marts d. A. var 4626.

Arbejdsforholdene. Paa den Tid, vor Kongres i 1922 afholdtes, var Arbejdsforholdene slette. Aarsagen var Eftervirkningen af de to Aars Konflikter, Foraarene 1921 og 22, hvor Industrien laa stille i lange Tider, og Skotøjshandlerne sammen med Grossister og Importører fik oparbejdet en Import, som stærkt begunstiget af Valutaforholdene ude i visse Lande blev ganske ødelæggende for vor Industri. Allerede i December 1921 havde vi gjort Regeringen opmærksom paa Forholdet og gjort Forestillinger om, hvad denne Udvikling maatte føre til. Den daværende Regering lukkede blot Øjnene og troede paa, at Kræfternes frie Spil nok skulde bringe Ligevægt igen. Hen paa Sommeren 1922 blev det saa galt, at der maatte foretages noget. Vi fik Loven af 4. August om Importregulering for Skotøj og Cigarer. Efterhaanden er det lykkedes os sammen med Fabrikanterne at tage hjem, hvad de øvrige Interesser var ved at ødelægge i deres Glubskhed efter Handelsavance og føre dem tilbage til mere rimelige Grænser for Importen.

Reguleringsspørgsmaalet aabnede Forstaaelsen hos Masserne for den daarlige Samfundsøkonomi, der var i dette at øse Millioner ud af Landet og bruge andre Millioner til Understøttelse for de ledige Arbejdere, og da Venstre-

regeringen ved Lovens Fornyelse i April 1923 gav den en Form, som vi bestemt maatte afvise, var der skabt Betingelser for, at Industrien var beskyttet af det forbrugende Publikum, og vi kunde undvære Venstreregeringens »Bevaagenhed«.

Lønbevægelser. I Henhold til Beslutning paa sidste Kongres førtes i 1923 ingen egentlig Lønbevægelse, der havde Karakter af Prislisterevision. Den Overenskomst, som vi efter den lange Kamp i 1922 fik i Stand, indeholdt Bestemmelser om Pristalsregulering — og gav os den Fordel, at vi kunde udskyde Virkningen af Augustpristallet, til Februarpristallet forelaa, om vi inden 1. August enedes om at forny Overenskomsterne 1 Aar frem i Tiden fra deres Udløbstid. Vi forudsaa en Nedgang i Augustpristallet og fornyede til Februar 1924 for Fabriksarbejdernes Vedkommende og for Haandarbejdernes Vedkommende til 1. April 1924. August- og Februarpristallene gav os en Nedgang i Lønningerne paa 6 pCt. i Februar 1923.

Augustpristallet 1923 kunde forudses at ville gaa den modsatte Vej, og Hovedbestyrelsen besluttede derfor ikke at forny paa saa tidligt et Tidspunkt. Pristallet gav os 3 pCt. tilbage af det forholdsvis følelige Nedslag i Februar.

Da vi havde valgt at tage Augustreguleringen 1924 straks, kom der altsaa til at foreligge Spørgsmaal om Maaden for vore Overenskomsters Fornyelse for 1924. Nogle Møder mellem Hovedorgaisationerne førte til nogenlunde Enighed om visse Regler herfor. Det væsentligste var, at den sædvanlige 3 Maaneders Opsigelsesfrist for Overenskomsterne reduceredes generelt, saa denne kun gjalt 1 Maaned.

For Fabriksoverenskomsten samlede vi vore Krav om en Forhøjelse af vore Minimallønsatser og om Medbestemmelsesret for Arbejderne i Færdiggørelsesafdelingen, som vi under de vanskelige Overenskomstforhandlinger i 1921 maatte gaa med til at ophæve Akkordprislisten for. Derudover havde vi adskillige Krav til Forbedringer i Prislisterne, men Fabrikanterne var absolut afvisende.

Ved et senere Forhandlingsmøde lykkedes det dog at aftvinge Fabrikanterne saadanne Indrømmelser, at vi under de foreliggende Forhold maatte anbefale at forny Overenskomsten paa dette Grundlag, som dog betød, at vi fik hævet Minimallønsatserne for voksne mandlige Arbejdere med 15 Øre, Naadlerne 13 Øre og de øvrige Satser for yngre Arbejdere noget mindre.

Paa nær Tilskærernes og Vendtsyernes opnaaede vi enkelte Forbedringer i alle Prislister.

Ved Urafstemningen godkendtes Forslaget til Fabriksoverenskomsten med 2260 Ja mod 499 Nej.

For Haandskomagernes Vedkommende gik det ikke saa helt let at faa Overenskomsten i Orden i Foraaret 1924. Mestrene stillede sig meget afvisende for vore Krav, og vi maatte give Strejkevarsel for at faa Mestrene i Tale igen. Vi opnaaede ved senere Forhandling en gennemgribende Revision af vore Priskuranters Afsnit for Ekstraarbejderne og nogle mindre Tillæg til Reparationerne, men Kardinalpunktet, en Forhøjelse af Dyrtidstillægget, var de ikke til at fravriste anden Indrømmelse for, end at følge de kommende Pristal. De ualmindelig daarlige Arbejdsforhold i Faget var en meget væsentlig Aarsag til, at vi maatte anbefale Medlemmerne at tage et magert Forlig i Stedet for at optage Kampen. Overenskomsten vedtoges ved Urafstemning med 373 Ja mod 111 Nej. Overenskomsten for de elektriske Værksteder i København gik i Orden paa samme Tid, og Grundlaget var 4 à 5 pCt.s Forhøjelse for Saalepaalægningen, ligesom Minimalugelønnen forhøjedes fra 62 til 64 Kr. I ovennævnte Overenskomster var fastsat Bestemmelsen om at følge det officielle Pristal i August, hvilket som bekendt gav os et Tillæg af 2 pCt.

Begyndelsen til vore Lønbevægelser i indeværende Aar var i høj Grad præget af de Direktiver, som udgik fra Arbejdsgiverforeningen til dens Medlemmer.

Hovedbestyrelsen valgte at gaa en noget anden Vej, end som ellers har været Sædvane, nemlig selv at udarbejde de Forslag, der skulde stilles Arbejdsgiverne, uden forud indhentede Forslag fra Afdelingerne. Vore Forslag til Fabrikanterne gik ud paa en Forhøjelse af Minimallønsatserne og de

personlige Lønninger, en procentvis Forhøjelse af alle Prislister, som for de flestes Vedkommende var omkring 12 pCt. og for et Par enkelte af de bedste holdt nede paa ca. 6 pCt. Tillæget for Overarbejde forlangte vi ogsaa forhøjet, og vi stillede Kravet om at faa Feriespørgsmaalet løst. Vore Krav var stillet ud fra den Forudsætning, at vi fremtidig gik bort fra Pristalsreguleringerne.

Fabrikanterne kunde nærmest kun tænke sig Reduktioner. Det Forslag, vi senere modtog fra Fabrikanterne, nægtede sig da heller ikke noget i den Retning. Vi kom ingen Vegne med Forhandlingerne og maatte opsige Overenskomsten. Fabrikanterne stillede sig dog vedvarende afvisende. Vi stod da ved Overenskomstens Udløbstid den 1. Februar uden nogen Udsigt til at faa Overenskomsten i Orden. Vi maatte afgive Strejkevarsler, saaledes at vi stod overfor varslet Arbejdsstandsning fra Lørdag den 7. Marts. Efter Forligsinstitutionens Anmodning udsattes Strejken i 8 Dage for at prøve nye Forhandlinger med Hovedorganisationernes Medvirken. Det førte heller ikke til noget Resultat. Forligsmændene stillede saa et Mæglingsforslag for bl. a. Skotøjsindustrien, og det indeholdt saa meget af Indrømmelser, at vi maatte anbefale Medlemmerne at godkende det. Det blev ogsaa vedtaget fra vor Side, men Fabrikanterne forkastede det. Vi vedtog derefter at afvente Arbejdsgivernes udvidede Lockout Lørdag den 28. Marts. Vi kom til Enighed med Fabrikanterne ved et Møde, der fandt Sted 1. April. Vi holdt os til det af Medlemmerne en Gang vedtagne Forligsgrundlag. Fabriksoverenskomsten var dermed i Orden og traadte i Kraft straks. Den gælder til 1. Februar 1927.

Noget nyt i Reglerne for Pristalsreguleringerne er, at de første 6 Points i Pristalsbevægelsen ikke giver Anledning til Lønforandringer, men først naar det naar derover, selv ved et senere Pristal, reguleres Lønningerne for det hele.

Angaaende Overenskomsten for Haandskomagerne fremsatte vi et Forslag, som i Realiteten gik ud paa et Tillæg af 8 pCt. til alle Lønninger, enkelte Punkter i Priskuranten forhøjede og nye Poster indføjet, hvor nyt Arbejde er opstaaet. Mestrene pointerede straks, at vi ikke maatte vente nogen Indrømmelser fra deres Side. De gik dog ind paa at yde Dækning for Pristallet, og der opnaaedes Enighed om Prisen for Saaler og Flikker af Raagummi og Stiftning af Krans eller Rand til syede Saaler. I Spørgsmaalet om Procenttillæget kunde ikke opnaas Enighed. Hovedbestyrelsen stillede det bestemte Krav, at vi maatte have 38 pCt. til begge Parter saavel Reparatører som dem ved nyt Arbejde. Alle Arbejdsgivernes Krav om Reduktioner afvistes. Vi kunde imidertidl ikke faa den ene Procent til Reparatørerne, og derfor vilde vi ikke slutte Overenskomsten for længere Tid end 1 Aar. Vi følger Pristallet paa sædvanlig Vis, indtil Opsigelse er sket fra en af Parterne. Ved Urafstemningen vedtoges Overenskomstforslaget med 520 Ja mod 35 Nej.

Overenskomsten for de elektriske Værksteder i København gik i Orden paa samme Tid. Feriespørgsmaalet er det ikke lykkedes at faa løst, undtagen for Fællesforeningens Vedkommende.

Skotøjsarbejderne maatte tage en ca. 7 Uger lang Kamp med under Storkonflikten. Men denne Styrkeprøve fik heldigvis ikke den Afslutning, som var tænkt af Arbejdsgiverne. De fik kun en alvorlig Lære om, at de danske Arbejderorganisationer kan staa for den stærkeste Magtudfoldelse, som de er i Stand til at lægge for Dagen. Tvivlere hos os selv turde vel ogsaa efter dette have ændret Syn paa Kampmetoderne, som de saa ofte har forsøgt at skabe Mistillid til.

Forretningsføreren omtalte forskellige Voldgiftssager og til Slut Forbindelserne med Udlandet, hvilke internationale Forbindelser burde udvikles videre, saa vi derved kan skabe et Bolværk imod den Spekulation, der ligger i at trykke os ned, hvor Organisationerne er svagest, og et moralsk og økonomisk Fremstød i fremtidige Lønkampe.

En Række andre Sager end de her omtalte er behandlede og afgjorte. Vi har bestræbt os paa at faa de bedst mulige Resultater ud af de foreliggende Sager til Fordel for Medlemmerne, og i dette Arbejde har vi Grund til at sige

Afdelingerne og de enkelte Medlemmer Tak for godt Samarbejde.

Der udspandt sig derefter en meget langvarig Diskussion, som varede det meste af 3 Dage. Resultatet blev, at Virksomheden godkendtes med overvældende Majoritet.

Regnskaberne.

Hovedkassereren, *P. Nielsen*, forelagde disse. Forbundets Regnskab havde 1. April 1925 en Administrationsfond, der balancerede med 49.763 Kr. 21 Øre, en Strejkefond med en Balance paa 229.419 Kr. 26 Øre og en Reservefond med Balance 16.961 Kr. 78 Øre.

Forbundets Status udviste 1. April 1925 en samlet Balance paa 227.958 Kr. 19 Øre. Deraf i Kontanter og paa Sparekassebøger 185.877 Kr. 34 Øre og 38.000 Kr. i Aktier i kooperative Selskaber.

Forbundet har 51 Afdelinger med 4626 Medlemmer, hvoraf de 2898 helbetalende, 1519 delvis betalende og 132 med hvilende Medlemsret samt 77, der ikke er Medlemmer af Arbejdsløshedskassen. Forbundets Strejkefond udgjorde den 8. Juli 41.430 Kr. 45 Øre.

Arbejdsløshedskassens Regnskab balancerede pr. 1. April 1925 med 624.411 Kr. 50 Øre, og Beholdningen var 31. Marts 1925 392.453 Kr. 90 Øre; ved Begyndelsen af den 3-aarige Periode var Beholdningen 73.935 Kr. 86 Øre.

Hovedkassereren tilføjede forskellige Oplysninger om Enkeltheder i Regnskaberne. Omtalte bl. a. Forbundets Tab ved Diskontobankens Sammenbrud. Antagelig vilde Tabet ved den endelige Afvikling andrage 7000 Kr. for Forbundet og 30.000 Kr. for Arbejdsløshedskassen.

1. April 1925 var der 4544 Medlemmer. Siden sidste Delegeretmøde er der sporet en Bedring i Beskæftigelsesgraden. Formuen andrager ca. 100 Kr. pr. Medlem. Nielsen omtalte den nugældende Lov, der paa mange Maader var bedre end den forrige, og han mente ikke, der for Fremtidens Arbejdsløshedsforhold kunde ventes nogen Krise.

Beretning og Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Forslag til Lovændringer.

Der var fra Afdelinger og Hovedbestyrelse stillet en Række Lovændringsforslag, om hvilke man førte en Generaldebat.

Diskussionen drejede sig især om Forslag angaaende Kontingentet, Understøttelse under Konflikter samt Repræsentationsretten til Kongressen. Navnlig det sidste debatteredes meget; Københavns Fabriksarbejdere havde foreslaaet en Ændring, hvorefter deres Repræsentation vilde blive betydelig udvidet. Aarhus Afdeling havde stillet en Ændring, hvorefter Repræsentationen i det hele indskrænkes, samt om, at der kun skal holdes Kongres hvert 5. Aar i Stedet for som nu hvert 3.

Til § 1 (om Formaalet) vedtoges enstemmigt en Ændring af redaktionel Art.

Kontingentet. Til § 2 var det fra et nedsat Udvalg foreslaaet at forhøje Kontingentet til Forbundet med 15 Øre for heltbetalende og 8 Øre for delvisbetalende, samt at Hovedbestyrelsen bemyndiges til Udskrivning af et Ekstrabidrag til Strejkefonden, til denne naar en nærmere bestemt Størrelse. Ekstrabidraget udskrives efter en Skala, saaledes at Lønninger under 30 Kr. intet skal betale, men derefter fra 25 Øre til 4 Kr. med de sædvanlige Regler for helt- og delvisbetalende.

Forslaget vedtoges ved Navneopraab med 72 St. mod 13.

Arbejdsløses Kontingentfrihed og Kongressen. Et Forslag om, at arbejdsløse Medlemmer er fritaget for Kontingent til Forbundet, ikke til Arbejdsløshedskassen, vedtoges.

Aarhus trak sit Forslag om, at der kun skal holdes Kongres hvert 5. Aar, tilbage.

Repræsentationen til Kongressen. Herom forelaa en Flertals- og en Mindretalsindstilling. Under Forhandlingerne herom fremkom nye Momenter, som medførte en Udsættelse af Kongressens Møde, for at Lovudvalget paany kunde træde sammen til Forhandling. Der opnaaedes dog ikke Enighed om en Fællesindstilling, og Diskussionen om de to oprindelige Indstillinger fortsattes.

Ved Afstemning ved Navneopraab vedtoges Flertalsforslaget med 54 St. mod 30. 1 var fraværende.

Forslaget gaar i Hovedtrækkene ud paa, at Afdelingernes Repræsentations-

ret fremtidig foregaar efter følgende Regler: Afdelinger med 10 Medlemmer vælger 1 Delegeret, større Afdelinger vælger 1 Delegeret for hver 80 Medlemmer. Afdelinger med mindre end 10 Medlemmer vælger Delegerede ved Sammenslutning i Kredse.

Ved Afstemning i Spørgsmaal om Lønsager stemmer de Delegerede efter Medlemsantallet i deres Afdeling. I alle andre Afstemninger stemmes paa almindelig Vis.

Andre Ændringer. Enstemmigt vedtoges Aarhus Afdelings Forslag om, at Hovedbestyrelsesmedlemmer ikke skal have Stemmeret paa Kongressen, naar de ikke er valgt som Delegerede. Hidtil har de kunnet stemme undtagen over Virksomheden og Regnskabet.

Haandskomagerne i København foreslog, at Medlemmerne har Mødepligt ved Urafstemninger om overenskomstmæssige Forhold. Dette vedtoges med den Tilføjelse, at Mødepligt ogsaa gælder i alle vigtige Spørgsmaal.

Det vedtoges at bemyndige Hovedbestyrelsen til den tidligere omtalte Ekstraudskrivning til Strejkefondet.

Understøttelsen ved Konflikter fastsattes til 25 Kr. ugentlig for heltbetalende og 18 Kr. for delvisbetalende samt 3 Kr. ugentlig for 1 Barn og 2 Kr. for hvert af de øvrige hjemmeværende Børn under 15 Aar.

Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører foresloges N. J. Larsen og Charles Koch. N. J. Larsen genvalgtes.

P. Nielsen genvalgtes med Akklamation til Hovedkasserer.

Til Viceforretningsfører foresloges Charles Koch og Villy Andersen. Koch genvalgtes.

Til Hovedbestyrelsen valgtes:

For København: Rasm. Larsen (Genv.), Lindberg (Genv.), Fru Ingeborg Olsen (Genv.), H. Johansen (Genv.), Charles Hansen (Genv.), Villy Andersen (Nyv.).

Jylland: Vinther, Aarhus (Genv.), Mortensen, Vejle (Nyv.), Chr. Nielsen, Horsens (Genv.).

Sjælland: Carlsen (Sorø (Genv.).

Fyn: Jacobsen, Odense (Nyv.).

Langeland, Lolland-Falster og Bornholm: Petersen, Bornholm (Nyv.).

Til Revisorer valgtes Axel Christensen og Anton, København. Suppleant Carl Sandberg.

Til Medlemmer af den faglige Voldgift valgtes Hovedkasserer Nielsen og Charles Koch.

Afslutning.

Da Resultaterne af Valgene var meddelt, tog Forretningsføreren Ordet og udtalte:

Dagsordenen er hermed udtømt, og Arbejdet er endt. Der har været Meningsforskel om forskellige Sager, men nu ved Afslutningen er vi sikkert enige om at gaa herfra uden nogen Bitterhed. Vi har en stor fælles Sag at samles om, og det skal være vor Opgave at arbejde for denne Sags Fremgang. Sagen og ikke Personen skal sættes foran! Nogle rejser naturligvis hjem uden at have opnaaet, hvad de ønskede, men noget er dog naaet af det, der betegner Organisationens Udvikling. Jeg takker for, at man har genvalgt mig, og jeg haaber paa et godt Samarbejde med Afdelingerne. Tak allesammen for disse Dages Samvær. Et Leve for vort Forbund med Ønsket om, at det stadig maa staa som et godt Udtryk for en stærkt organiseret Skotøjsarbejderstand!

Efter at Formanden for Vejleafdelingen, *S. P. Mortensen*, havde takket de Delegerede og udbragt et Leve for Dansk Skotøjarbejderforbund, sluttede Kongressen med, at Deltagerne staaende afsang »Internationale«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Skotøjsarbejdere hos Aagaard-Jensen i Herning.

Den 23. Juni afholdtes et Fællesmøde foranlediget af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Skotøjsarbejderne hos Aagaard-Jensen i Herning havde nægtet at gaa i Arbejde efter Lockouten forinden at to Arbejdere havde bragt deres Forhold til Organisationen i Orden. Da Arbejderne mente, at det Forhold, at Virksomheden under Lockouten var overdraget til Indehaverens Søn, der havde erklæret ikke at være Medlem af Arbejdsgiverforeningen maatte være lovlig, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen

har nu indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Kampen mod Kristelig Dansk Fællesforbund i Esbjerg.

Ifølge Indberetning fra Fællesorganisationen i Esbjerg fremgaar det, at Tidspunktet til Imødegaaelse af Kristelig Dansk Fællesforbund var heldigt valgt, idet den Kampagne, der førtes mod dettes Medlemmer i Efteraaret og Vinteren igennem bidrog til at afholde Folk fra at indlade sig med »de hellige«.

Ved de afholdte Licitationer over Nybygninger blev de forbigaaede, og hvor de havde faaet overladt et Stykke Reparationsarbejde, blev de fjernede, naar Henvendelse skete.

Grundet paa dette søgte Kristelig Dansk Fællesforbund andre Virkefelter ude paa Landet, hvor de lod til at være mere heldige ved de der afholdte Licitationer, men ogsaa der er de generet saa meget som muligt, til Tider endog ret føleligt.

Under Lockouten fik de en Del Reparationer overdraget, det var dog mest gamle Smaabygninger. Saaledes har de maattet hutlet sig igennem. Deres Arbejdere — siges der — har selv maattet betale Hen- og Hjemrejsen, naar de arbejdede udenfor Esbjerg.

Det var lykkedes Murermester Chr. Jensen at faa fat paa et større Stykke Arbejde for Konsortiet »Hotel Spangsberg«. Efter forskellige resultatløse Henvendelser til Konsortiet blev der iværksat Blokade overfor dette.

Den 23. Juli afsluttede Fællesorganisationens Forreningsudvalg Kampen mod Spangbergs Konsortiet og Esbjerg Bank med følgende Resultat:

»I Anledning af den mod A/S. Hotel Spangsberg etablerede Blokade og som Vilkaar for Ophævelsen af denne, indgaar Hotellet paa ved Overdragelse af Reparationsarbejder paa Hotellet at undlade at beskæftige Folk fra K. D. F., saalænge der ikke er kommen en Ordning i Stand mellem K. D. F. og De samvirkende Fagforbund eller disses herværende Afdeling.

Esbjerg, den 24. Juli 1925.

For A/S. Hotel Spangsberg.

sign. L. Hertz.«

For Esbjerg Banks Vedkommende, hvis Skæbne var kædet sammen med Hotel Spangsberg-Konflikten (fordi man havde med den samme Administrator at gøre) afgaves en mundtlig Erklæring i samme Ordlyd som ovenstaaende.

For en Maler Andersens Vedkommende, der havde ageret K. D. F.s Medhjælper paa Hotellet, afgjordes hans Sag derhen, at Arbejdet blev ham frataget.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Bekendtgørelse om hvilke Fag og Brancher af Fag, der er berettiget til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 og § 31, Stk. 6, 2. Punktum, i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. August 1925 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Blikkenslagere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Drejere, Elektrikere, Forgyldere, Glarmestersvende, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere, Hatte- og Buntmagere, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere, Murarbejdsmænd (Sjælland), Riggere og Sejlmagere, Skibstømrere, Snedkere, Sømænd, Tekstilarbejdere og Tobaksarbejdere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, for Murarbejdsmænds Vedkommende; af Murar-

bejdsmændenes Arbejdsløshedskasse for Sjælland, og

b) saadanne andre Personer, — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede —, der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag indenfor paagældende Arbejdsløshedskasses Omraade.

§ 2.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Socialministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2det Punktum Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i August Maaned 1925 fastsættes saaledes for følgende 2 Fags Vedkommende:

Til ledige Medlemmer af *Handels- og Kontormedhjælpernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes Varigheden af den nævnte Hjælp til $1^3/_{10}$ Gange det Antal Dage (70, 100 og 120 Dage efter henholdsvis 1, 5 og 10 Aars Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes henholdsvis 91, 130 og 156 Dage.

Til ledige Medlemmer af *Tobaksarbejdernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes Varigheden af den nævnte Hjælp til $1^1/_2$ Gange det Antal Dage (120 Dage), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes 180 Dage.

§ 3.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. August 1925. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 28. Juni 1925.

F. J. BORGBJERG.
/ H. de Jonquières,
Fm.

Internationale Meddelelser.

Spørgsmaalet om Industriforbund.

Allerede paa et tidligt Tidspunkt har man i tyske Fagforeningskredse beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Dannelse af Industriforbund. Den første tyske Fagforeningskongres i Aaret 1892 udtalte sig for Industriforbund som den sundeste Organisationsform. I Overensstemmelse hermed er der da ogsaa foregaaet en glædelig Udvikling. I enkelte Industrier er efterhaanden forskellige beslægtede Fagorganisationer blevet sammensluttede i Industriforbund, saaledes t. Eks. i Træindustrien og Metalindustrien. Den organisatoriske Udvikling indtil Verdenskrigen viser, at en Række enkelte Fagforbund har tilsluttet sig det større beslægtede Forbund for saaledes i Fællesskab at danne en stærk Organisation. Efter Krigen var det særlig den tyske Fagforeningskongres 1922 i Leipzig, der udtalte sig for Dannelse af Industriforbund. Som Følge af Inflationstiden og den paafølgende økonomiske Krise kunde det Udvalg, som Bestyrelsen for den tyske Landsorganisation havde nedsat til Udarbejdelse af en Organisationsplan, først genoptage sin Virksomhed i 1924. Udvalgets Forslag vil blive forelagt paa den i August Maaned i Breslau stedfindende Fagforeningskongres.

At dømme efter de i den tyske Fagforeningspresse fremsatte Betragtninger er Meningerne stærkt delte i dette Spørgsmaal. De modstaaende Standpunkter er fornylig skarpest blevet belyst af Fritz Tarnow og Robert Dissmann. Den største Vanskelighed, der rejser sig i Forbindelse med Organiseringen, er foraarsaget af den industrielle Udvikling. Paa hvilket organisatorisk Grundlag skal Industriforbundene opbygges? Paa Grundlag af Koncernerne, det vil altsaa sige, at Forbundet skal sammensættes af alle Arbejdere, der beskæftiges ved en Koncern? Eller skal Industriforbundene følge Virksomhedens horisontale Koncentration og omfatte alle Arbejdere i samme Industrigren? Endelig kan Forbundene opbygges paa Grundlag af den vertikale Koncentration og saaledes omfatte alle Bedrifter, der i efter hinanden følgende Produktionstrin forarbejder Raa-

stoffet indtil Færdigfabrikat. Da disse forskellige Organisationsformer ikke kan bestaa ved Siden af hinanden, maa der vælges mellem dem. De fleste Tilhængere har Tanken om en horisontal Sammenslutning af alle Arbejdere i samme Industrigren. En saadan Organisationsform vilde dog efter Tarnows Mening rive de enkelte Forbund fuldstændig fra hinanden og udstykke dem i mange forskellige Dele. R. Dissmann imødegaar i Tidsskriftet »Die Arbeit« denne Indvending med Henvisning til, at enhver Form af Industriforbund vil være at foretrække for den nuværende Tilstand. Selv om man med Industriforbundet ikke kan komme de vertikalt formede Koncerner til Livs, saa betyder de dog et stort Fremskridt overfor de bestaaende Fagforbund. Har Arbejdsgiverne organiseret Produktionen efter nye Linier, kan heller ikke Arbejderne blive staaende ved de gamle Organisationsformer og fortsat finde sig i den uhyre Splittelse af Kræfterne, som Bibeholdelsen af den gamle Organisationsform i Virkeligheden betyder. Mellem Industriforbund for beslægtede Industrigrene, som er underkastet den vertikale Koncentration, kan der dannes Kartelorganisationer, saaledes mellem Industriforbundene for Bjergværksindustrien, Metalindustrien og Transportviksomhederne. Under Henvisning til konkrete Eksempler søger Dissmann gennem en Fremstilling af Produktionsprocessen i de enkelte Industrier at bevise, at Arbejdernes Sammenslutning i Industriforbund baade er mulig og til Fordel for alle Parter indenfor Industrien samt vil styrke Solidariteten og Samfølelsen blandt Arbejderne.

Ogsaa det den 14. Juni afholdte Bestyrelsesmøde i den tyske Landsorganisation befattede sig med Problemet vedrørende den organisatoriske Opbygning af Industriforbundene.

Tilhængerne af Industriforbundsformen har forelagt Udvalget en af Dissmann udarbejdet Plan, der baade forsøger at drage almindelige Retningslinier for Dannelse af Industriforbundene og give en Fremstilling af de nærmere Enkeltheder med Hensyn til den organisatoriske Opbygning og de enkelte Industriforbunds Arbejdsomraade. Efter denne Gruppes Mening er det absolut muligt at bringe en saadan ensartet Plan til Gennemførelse.

Denne Opfattelse modsiges af en anden Gruppe, der ikke anser en Omorganisering af Fagforeningerne i Overensstemmelse med den af Fagforeningskongressen i Leipzig vedtagne Beslutning om en Sammenslutning af de nu bestaaende Fagorganisationer til store sammenhængende Industriforbund for saglig nødvendig, da den industrielle Koncentration hverken foregaar saa ensartet eller hurtig og ejheller i den Retning, som forudsættes af den første Gruppe. Den er endvidere af den Anskuelse, at en Omdannelse af Fagforeningerne i Henhold til Leipziger-Kongressens Beslutning gennem frivillige Overenskomster ikke er gennemførlig og erklærer det for uhensigtsmæssigt at forstyrre den hidtidige organiske Udvikling gennem voldsomme Indgreb.

En tredie Gruppe anser ligeledes en fremtvungen Gennemførelse af Fagorganisationernes Omorganisering for uheldig, men erkender dog i Modsætning til den anden Gruppe den principielle Rigtighed, der ligger til Grund for den i Beslutningen omskrevne Opfattelse med Hensyn til de økonomiske Udviklingstendensers Indflydelse paa Organisationernes Sammensætning og Opbygning. Ogsaa den tredie Gruppe vender sig mod en tvungen Løsning og er af den Overbevisning, at en sund Udvikling kun er mulig gennem gensidig Forstaaelse mellem de paagældende Fagforbund om en formaalstjenlig Afgrænsning og Sammenlægning af Organisationerne. Fælles for begge de sidstnævnte Grupper er den Opfattelse, at sideordnet med Sammenlægningen af Administrationen o. s. v. ogsaa en Udvidelse af Landsorganisationens Myndighed med Hensyn til fælles Interesserepræsentation paa det økonomiske, økonomisk-politiske og socialpolitiske Omraade vilde være ønskeligt.

(I. F. C.)

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juli Maaned 1925.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. August 1925.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

F. E. BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 ❀ KØBENHAVN DEN 8. AUGUST 1925 ❀ 22 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

Oktober Kvartal 1924.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Oktober Kvartal 1924 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet (for Jernindustrien dog November—December Maaneder), fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang godt 108,000 Arbejdere, beskæftiget hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod ca. 110,000 Arbejdere i Juli Kvartal og ca. 98,000 i Januar Kvartal. I 1923 omfattede Lønstatistikken 97 à 106,000 Arbejdere, i 1922 95 à 100,000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90,000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110,000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Oktober og Juli Kvartaler 1924 viser, at Nedgangen fra Udgangen af Juli til Udgangen af Oktober Kvartal skyldes en Nedgang i Antallet af Arbejdere indenfor Byggefagene paa ca. 2000, af Arbejder paa Teglværker paa ca. 1300 og af Jord- og Betonarbejdere paa ca. 700. Desuden har der været en mindre Nedgang for andre Fag, medens der til Gengæld har været en Stigning i Arbejdertallet paa Sukkerfabrikker paa ca. 1700 paa Grund af Kampagnen samt mindre Stigninger i Arbejdertallet i forskellige andre Fag.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København og hele Landet meddeles hosstaaende. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de noget beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdstal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den genemsnitlige Timefortjeneste i Oktober Kvartal 1924 i Hovedstaden 233 Øre, i Provinsen 181 Øre og i hele Landet 298 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Oktober Kvartal 1924 var 149 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 182 Øre, for Arbejdsmænd 146 Øre og for Kvinder 93 Øre. For de i København beskæftigede 54,000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 160 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 202 Øre, for Arbejdsmænd 159 Øre og for Kvin-

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1924	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1924	Ant. Arb. pr. 31/12 1924	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1924
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	944	177	180	2	149	158
Møller, —	69	162	165	218	132	133
Chokoladefabr., fagl. Arb.	63	185	182	18	162	158
— ufagl. Arb.	89	139	135	7	140	140
— Kvinder	632	88	87	87	71	70
Margarinefabr., ufagl. Arb.	63	132	131	281	129	127
— Kvinder	45	72	70	173	71	70
Bryggerier, ufagl. Arb.	1901	149	149	493	138	133
— Kvinder	816	107	106	474	90	88
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	46	131	130	257	130	130
— Kvinder	51	102	102	13	100	97
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	382	161	155	3031	143	126
— Kvinder	224	89	81	140	73	67
Div. Fag, ufagl. Arb.	130	147	145	285	127	125
— Kvinder	131	96	96	330	99	101
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Cigarmagere	857	156	159	888	152	153
— ufagl. Arb.	112	157	159	145	135	133
— Kvinder	2092	111	113	1525	95	95
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	655	140	140	1811	131	131
— Kvinder	1752	103	103	2573	90	90
Rebslagerier, Svende	8	127	126	16	124	131
— ufagl. Arb.	39	124	121	17	116	119
— Kvinder	122	79	78	32	65	65
Possementfaget, Svende	23	183	160	4	192	173
— Kvinder	18	88	86	5	90	87
Sejlmagersvende	8	225	210	19	145	141
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	136	169	168	9	156	149
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	106	172	173	8	159	155
Tilskærere i Konfektionsindustrien	133	193	193	3	152	151
Syersker i Konfektionsindustrien	1060	86	88	386	71	72
— andre	57	99	99	71	75	80
Skomagersvende	30	164	169	1	144	146
Skotøjsarbejdere, Mænd	1087	177	179	153	144	143
— Kvinder	831	102	104	74	77	75
Læderindustri:						
Garverier, Svende	157	208	216	80	179	181
— ufagl. Arb.	240	177	187	201	165	161
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	298	225	206	225	148	147
Bygningssnedkersvende*)	873	214	193	1333	150	146
Glarmestersvende	120	165	161	97	132	132
Malersvende	995	225	200	313	159	147
Murersvende	1175	289	269	1670	175	170
Murarbejdsmænd	922	218	208	1483	134	133
Stukkatørsvende	69	214	205	5	167	158
Tømrersvende	738	255	234	1644	155	153
Arbmd. hos Tømrere	27	166	146	30	129	134
Linoleumspaalæggere	36	207	205	—	—	—
Isoleringsmontører	52	214	236	16	214	181

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1924	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1924	Ant. Arb. pr. 31/12 1924	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1924
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	127	196	193	309	170	161
Børstenbindersvende	51	167	174	19	146	139
Billedskærersvende	27	165	170	35	150	144
Drejersvende	37	167	163	65	154	147
Forgyldere	23	230	204	29	155	153
Karetmagersvende	46	205	206	6	157	155
Kurvemagersvende	22	129	131	2	219	170
Møbelsnedkersvende	654	176	173	131	145	143
Maskinsnedkere	412	173	170	1246	140	137
Træindustriarbejdere, ufagl.	344	138	136	586	116	116
Træindustri, Kvinder	119	91	89	47	90	85
Pianoarbejdere	270	205	199	12	163	148
Sadelmager- og Tapetserersvende	273	187	178	154	152	148
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1698	196	192	1866	131	125
Brolæggersvende	65	342	292	40	185	153
Stenhuggerier, Svende	78	201	210	333	139	138
— ufagl. Arb.	52	150	152	160	125	123
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	2	151	150	345	129	130
Teglværker —	92	158	156	2536	129	133
Cementfabrikker —	—	—	—	1584	146	143
Keram. Industri, fagl. Arb.	196	185	184	52	143	142
— ufagl. -	312	148	146	108	115	113
— Kvinder	523	114	109	43	81	82
Terrazzoarbejdere	45	179	174	6	132	131
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	183	207	194	95	165	164
Elektrikere	704	172	167	834	160	155
Formere	437	215	207	596	184	178
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	338	165	160	119	148	172
Gørtlere	156	176	173	54	154	153
Kobbersmede	73	216	213	64	195	189
Malersvende	195	215	239	204	186	166
Metalslibere	141	197	191	73	169	167
Metaltrykkere	72	214	210	17	178	175
Skibstømrere	195	207	210	242	173	163
Smede- og Maskinarbejdere	6480	195	190	5417	162	159
Træarbejdere	414	185	185	786	163	159
Div. fagl. Arbejdere	70	199	193	50	168	156
Arbejdsmænd	4160	151	148	3849	134	131
Kvinder	1810	89	87	364	82	82
Kemisk Industri:						
Farversvende	39	166	166	7	160	155
Oliemøller, Arbmd.	518	149	146	849	152	150
Svovlsyrefabr.	88	162	164	405	149	147
Tændstikfabr., Arbmd.	79	155	157	—	—	—
— Kvinder	162	90	90	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbm.	1052	146	145	281	140	147
— Kvinder	1176	82	82	341	74	74

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1924	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvtr. 1924	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1924	Ant. Arb. pr. 31/12 1924	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvtr 1924	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1924
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker; Arbmd.	181	141	139	811	127	127
— Kvinder	43	91	90	257	86	82
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1584	208	205	980	190	193
Stentrykkere	138	199	197	80	170	171
Kemigrafer	100	183	185	—	—	—
Ufagl. Arb.	157	157	159	58	152	155
Kvinder	318	102	102	112	86	86
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	32	148	152	9	136	140
— Kvinder	59	98	98	28	79	78
Bogbinderier, Svende	370	204	199	121	147	146
— Kvinder	481	111	106	70	76	75
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	57	135	134	4	119	—
— Kvinder	239	88	88	75	80	90
Æskefabrikker, Kvinder	285	95	97	122	87	86
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	1044	132	133	2059	125	123
Havnearbejdere	—	237	229	—	222	207
Kvinder	124	86	90	125	90	90
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	692	108.10	107.68	623	83.95	84.55
Fyrbødere	362	72.90	73.90	793	68.37	68.51
Chauffører	818	69.92	69.80	476	61.12	61.55
Kuske	1259	67.19	66.85	1036	58.75	58.76

der 97 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken ligeledes ca. 54,000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 138 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 160 Øre, for Arbejdsmænd 138 Øre og for Kvinder 86 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 42 Øre for faglærte Arbejdere, 21 Øre for Arbejdsmænd, 11 Øre for Kvinder og 22 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger for samtlige Arbejdere under et, paavirkes af Arbejdertallets forskellige Deling mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper over den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenligningen med Juli Kvart. viser Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for Oktober Kvartal en Stigning paa 2 Øre (149 Øre mod 147 Øre i Juli Kvartal). Augustreguleringen, der gav en Lønforhøjelse paa 2 pCt., fandt Sted lidt ind i August Maaned, saaleder at Forhøjelsen for Juli Kvartal virkede lidt over Halvdelen af dette Kvartal; Lønningerne skulde derfor som Følge af Augustreguleringen ligge ca. 1 pCt. højere i Oktober Kvartal end i Juli Kvartal, hvorved dog maa erindres, at Statistikken for enkelte Fag omfatter en noget anden Periode end selve Kvartalet. For Jernindustrien omfatter Opgørelsen som foran nævnt saaledes Maanderne November og December, medens Opgørelsen for Juli Kvartal omfatter Maanederne Juli og August. For denne Industris Vedkommende bevirker Augustreguleringen

derfor en noget større Stigning i Lønnen fra Juli til Oktober Kvartal end 1 pCt. For Skotøjs-, Tekstil- og Læderindustriens Vedkommende omfatter Opgørelsen for Juli Kvartal kun September Maaned, saa at Augustreguleringen for disse Industrier ikke har bevirket nogen Lønstigning i den statistiske Opgørelse fra Juli til Oktober Kvartal. Den noget større Lønfremgang for samtlige Arbejdere end den ovenfor omtalte ene Procent, skyldes øget Fortjeneste i forskellige Fag, saaledes f. Eks. øget Akkordfortjeneste for Arbejdere i Byggeindustrien i København (særlig mange Udbetalinger af Akkordoverskud), navnlig for Blikkenslager-, Snedker-, Maler-, Murer- og Tømrersvende samt Murerarbejdsmænd, og øget Fortjeneste for Arbejdere paa Sukkerfabrikker som Følge af Kampagnen. — Det maa ved Sammenligning mellem Fortjenesten i de to her omhandlede Kvartaler desuden erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste.

Efter Oktober Kvartal 1924 er de fleste Arbejdslønninger steget yderligere, og for de fleste Fags Vedkommende indtraadte Stigningen ved Arbejdets Geoptagelse den 8. Juni 1925 efter Afslutningen paa den store Arbejdskonflikt. Stigningen udgør gennemgaaende 3 pCt., for de lavest lønnede Fag dog noget mere. Herfra danner dog de faglærte Metalarbejdere og Arbejdsmænd i Jernindustrien en Undtagelse, idet Lønningerne her først forhøjes med 3 pCt. den 1. August d. A. Kun for ganske enkelte Fag (som Bagere, Bogbindere og Typografer) indtraadte Stigningen i Lønnen i Februar Maaned. — Arbejdslønnen i Øjeblikket kan herefter anslaaes at udgøre ca. 186 Øre for faglærte Arbejdere, ca. 151 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere og ca. 96 Øre for kvindelige Arbejdere.

	Ant. Arb. pr. 31/12 1924	Gennemsn. Timefort. Oktbr. Kvartal 1924	Juli Kvartal 1924	Oktbr. Kvartal 1923	Oktbr. Kvartal 1920	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	22147	202	196	190	263	67,1
Ufaglærte »	18288	159	158	149	214	47,5
Ialt Mænd	40435	182	178	171	242	61,0
Kvindelige Arbejdere...	13843	97	97	91	136	32,3
Samtlige Arbejdere	54278	160	158	150	216	54,4
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	19134	160	157	150	218	54,8
Ufaglærte »	27347	138	135	129	186	40,8
Ialt Mænd.....	46481	146	143	137	200	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7758	86	86	80	122	25,7
Samtlige Arbejdere.....	54239	138	136	129	190	44,9
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	41281	182	178	171	242	61,3
Ufaglærte »	45635	146	144	136	197	45,5
Ialt Mænd.....	86916	162	159	152	219	55,0
Kvindelige Arbejdere...	21601	93	93	87	131	29,6
Samtlige Arbejdere.....	108517	149	147	139	203	50,2

Lønbevægelser og Konflikter

Bogbindere hos Bogbindermester Fr. Christensen i Aalborg.

I Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Bogbinderforbundet og ovennævnte Firma om Antagelse af en Haandforgylder afholdtes der den 8. Juli et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og de direkte interesserede Parter, hvor man enedes om følgende:

Forbundet erkender, at det er i Strid med Septemberforliget, saafremt Forbundet eller dets Afdelinger søger at lægge Arbejdsgiverne Hindringer i Vejen for at antage den efter Virksomhedens Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft, eller hindrer antagne Svende i at gaa i Arbejde eller fortsætte Arbejdet.

Forbundet og dets Aalborg-Afdeling erklærer i Overensstemmelse med ovenanførte ikke at ville lægge Bogbindersvend K. Ifversen Hindringer i Vejen for atter at paabegynde Arbejdet hos Bogbindermester Fr. Christensen, Aalborg.

Gørtlere og Metalarbejdere hos Firmaet kgl. Hof-Broncestøber Laur. Rasmussen.

Under Storkonflikten i Foraaret 1925 havde en Cicelør, der lige var udlært hos Firmaet Laur. Rasmussen, taget Arbejde som Granitsliber hos sin Fader, der er Indehaver af en større Stenhuggerforretning. Dette medførte, at Marmor- og Granitslibernes Fagforening afkrævede Ciceløren en Bøde, fordi han havde optaget det Arbejde, som denne Forenings Medlemmer maatte forlade, og henledte Gørtler- og Metalarbejderforbundets Opmærksomhed herpaa, hvorefter dette Forbund nægtede at optage den paagældende Cicelør, forinden han havde afgjort sit Mellemværende med Marmor- og Granitslibernes Fagforening.

Arbejdsgiverforeningen paastod, at Gørtler- og Metalarbejderforbundet havde truet Firmaet Laur. Rasmussen med ikke at kunne garantere for Arbejdsroens Overholdelse, hvis den oftnævnte Cicelør blev taget i Arbejde, forinden hans Forhold til Marmor- og Granitslibernes Fagforening var ordnet.

Forbundet protesterede imod Arbejdsgiverforeningens Paastand, og Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde den 11. Juli. Paa dette Møde enedes man om at henstille til Parterne, at Sagen bilagdes paa den Maade, at Ciceløren betalte 200 Kr. til »Børnenes Kontor« som Straf for hans Optræden som »frivillig Arbejdskraft«. Dette Forslag blev vedtaget af Marmor- og Granitslibernes Fagforening paa en Dagen efter afholdt Generalforsamling, og da Pengene blev betalt, hævedes Sagen.

Skibstømrere paa Odense Staalskibsværft.

I Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Dansk Skibstømrerforbund og ovennævnte Skibsværft afholtes der den 10. Juli et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om følgende:

Skibsværftet indgaar paa at betale Arbejderne for Transport af Opramningskiler ved Bygning Nr. 18 efter nærmere Opgørelse med Tillidsmanden.

Begge Parter var enige om hver for sig med nærmere Motivering at anmode Politimester Parker om et motiveret Tillæg til Kendelse af 7. Februar med Hensyn til, hvorvidt Augustregulering 1924 skulde ydes Arbejdere i Lønakkorder.

De samvirkende Fagforbund forbeholdt sig iøvrigt at indbringe Spørgsmaalet om Værftets Ret til Reduktion paa Tilpasning af Fugelapper paa omhandlede Bygning Nr. 18 for Den faste Voldgiftsret.

Parterne var enige om at betragte Mødet som forberedende for Sagens Indbringelse for Retten, idet dog Arbejdsgiverforeningen erklærede at maatte kræve, at Retten afviste denne Sag som hørende under faglig Voldgift.

Kongresser.

Dansk Stenindustriarbejderforbunds 18. Delegeretmøde i Aarhus.

aabnedes Onsdag 15. Juli i Amaliegades Forsamlingsbygning i Aarhus.

Forretningsføreren, *Janus Ipsen*, bød de mødte Repræsentanter for de organiserede Stenarbejdere ude i Landet, samt Hovedbestyrelsens Medlemmer, velkommen, mindede om den store Dagsorden paa 36 Punkter og haabede at det Arbejde, som her forestod maatte blive til Gavn for Medlemmerne.

Der valgtes et Udvalg til Prøvelse af Mandaterne. Udvalgets Ordfører indstillede samtlige Mandater til Godkendelse.

Foruden Hovedbestyrelsens 7 Medlemmer var der mødt 31 Delegerede.

Valg af Kongres-Funktionærer.

Til Mødets Funktionærer valgtes som Sekretærer *Ejner Brandt*, Københavns, og *Chr. Jensen*, Jyllands Afdeling. Til Dirigenter valgtes *Carl Andersen*, Københavns, og *Aage Hornbæk*, Jyllands Afdeling.

Beretning.

Forretningsfører *Janus Ipsen* aflagde derpaa en omfattende Beretning for de 3 forløbne Aar siden sidste Kongres. Medlemsantallet var steget betydeligt siden 1922. Mindedes de afdøde Medlemmer og meddelte at der var optaget 17 Medlemmer som kontingentfri. Omtalte de mange Mæglinger og Voldgifter (mellem 30—40) som var afholdt i Aarenes Løb, omtalte Sagen Illums Nybygning i København, som blev blokeret, grundet paa at samtlige Stenhuggerarbejder var indført færdigt fra Udlandet. Denne Sag havde været Genstand for mange Rejser og Møder, som selvfølgelig havde foraarsaget store Omkostninger. Men vi maatte stadig være paa Vagt paa dette Omraade; og det var ogsaa til Ære for de øvrige Byggefag i København, som havde deltaget i flere Møder angaaende denne Sag, og iøvrigt havde staaet os bi. Uden deres Medarbejde havde man næppe naaet et tilfredsstillende Resultat. Omtalte den Forandring, der var sket i Hovedbestyrelsen siden Kongressen i 1922.

Taleren omtalte udførligt Tariffor-handlingerne, men dvælede dog særlig ved den nylig overstaaede Lockout-situation. Vore Overenskomster var underskrevet den 4. April, og man havde arbejdet et Par Uger efter den ny Overenskomst, da samtlige af Forbundets Medlemmer blev lockoutede i Provinsen og i København undtagen ca. 20, som arbejdede hos Mestre udenfor Arbejdsgiverforeningen.

Taleren omtalte en Sammenslutning der var sket paa Bornholm i kooperativt Øjemed, og efter at have omtalt mange andre Sager i Beretningsperioden henstillede Forretningsføreren, at Kongressen vilde godkende den økonomiske Støtte, der var ydet som Laan til denne kooperative Sammenslutning.

Mange forskellige Repræsentanter havde Ordet i de Sager, der havde foreligget, og der vedtoges en Resolution angaaende den kooperative Sammenslutning fra Repræsentanterne for Københavns Afdeling, saalydende:

»Dansk Stenindustriarbejderforbunds Delegeretmøde, afholdt i Dagene 15., 16. og 17. Juli 1925, giver Hovedbestyrelsen sin Sanktion til Ydelsen af et Laan til de Kolleger, som paa Bornholm har paabegyndt en kooperativ Sammenslutning.

Kongressen opfordrer Kollegerne paa Bornholm til at arbejde videre paa Sagen, og opforder den kommende Hovedbestyrelse til at støtte denne kooperative Sammenslutning økonomisk og moralsk, naar Hovedbestyrelsen har Oversigt over, at denne Sammenslutning bliver organiseret paa den rigtige kooperative Basis, samt at man tilslutter sig det kooperative Fællesforbund, som Forbundet alt har Forbindelse med, saaledes at denne kooperative Bevægelse eventuelt senere kan udvides til at omfatte andre Landsdele.«

Under de fortsatte Forhandlinger havde flere Repræsentanter Ordet for at udtale Tilslutning til Forbundets Medlemsskab af Foreningen »Dansk Arbejde«, ligesom der førtes en Debat om det Arbejde, som Udvalget til Bekæmpelse af indført Stenhuggerarbejde udfører. Dette Udvalg, som bestod af Carl Andersen, Oluf Larsen og Hans Jacobsen,

København, havde udført et stort Arbejde, som var kommet vore Medlemmer til Gode i Form af forøget Arbejde i de forskellige Landsdele.

Regnskabet.

Til Regnskabet havde Hovedkasserer *Laurits Hansen*, Rønne, Ordet. Han oplæste Regnskabet for 1922 og 23 og meddelte, at alle de andre Regnskaber var omdelt til de Delegerede.

Oplæste Begravelseskassens Regnskab for alle tre Beretningsaar samt gennemgik Regnskabet for April Kvartal i Aar, som balancerede med 93,162 Kr. 68 Øre. Til dette Punkt havde flere Talere Ordet. Der vedtoges en Resolution af de københavnske Repræsentanter, hvorved Forbundets Hovedbestyrelse faar Bemyndigelse til at ansætte en regnskabskyndig Mand, der skal medrevidere Forbundets Regnskaber, som skal udsendes til Medlemmerne hvert Aar. Herefter godkendtes det reviderede Forbundsregnskab.

Man drøftede Spørgsmaalet om billigere Administration, idet Administrationsudgifterne som Følge af den Mængde Rejser, Voldgifter og Forhandlinger, der havde været, var rigeligt store for et lille Forbund med ca. 750 Medlemmer. Man enedes om at spare saa meget som muligt ved at indskrænke Forhandlingsudvalgene saa meget som muligt.

Det vedtoges at indføre Mærkesystemet i alle Forbundets Afdelinger.

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Et Forslag om at udmelde sig af De samvirkende Fagforbund drøftedes. Det vedtoges med 34 Stemmer mod 4 at forblive i De samvirkende Fagforbund.

Lovændringer.

Enkelte Lovændringer vedtoges. Disse var nødvendiggjorte for at bringe enkelte Paragrafer i Overensstemmelse med De samvirkende Fagforbunds Love.

Forskellige Forslag.

Et Forslag om Oprettelse af et ekstra Strejkefond, som skal staa urørt til April 1927, vedtog Kongressen at udsende til Urafstemning blandt Medlemmerne samt paa det varmeste at anbefale Forslaget til Vedtagelse. Fritagelse for at betale til dette Fond fik alle kontingentfri Medlemmer.

Det vedtoges at forhøje Begravelseshjælpen, idet man forhøjede denne til 350 Kr. pr. Dødsfald.

Et Forslag om Hustruers Optagelse i Begravelseskassen forkastedes.

Et Forslag om at forhøje Strejkeunderstøttelsen vedtoges efter længere Debat, hvor Delegerede fra samtlige Landsdele udtalte sig.

Der var ligeledes stillet Forslag om at ændre Hovedbestyrelsens Sammensætning; men dette forkastedes, og det vedtoges, at Hovedbestyrelsen som hidtil skal bestaa af 7 Mand, og at disse afholder Møde, naar det findes paakrævet.

Man drøftede Udgivelsen af et Fagblad og de Fordele, der kunde være herved, men Forslaget derom forkastedes, og den hidtidige Ordning med et Maanedsskrift bibeholdtes.

Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører for Forbundet valgtes *Carl Andersen*, København. Til Kasserer genvalgtes *Lauritz Hansen*, Rønne. Til Sekretær genvalgtes *Chr. Jensen*, Aalborg. Til Repræsentanter i Hovedbestyrelsen genvalgtes *Gunnar Petersen*, Bornholm, og nyvalgtes *Oscar Feldt*, Bornholm, *Oluf Larsen*, København, *Vald. Andersen*, Bornholm. Det vedtoges at yde den afgaaede Forretningsfører et Gratiale og en Tak for de mange Aars Arbejde i Forbundets Tjeneste.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Rønne 1928. Efter at de afgaaede og nyvalgte Tillidsmænd havde takket, sluttede Forretningsfører Carl Andersen med en Tak for den ham viste Tillid og udtalte Haabet om et fortsat godt Samarbejde med den nyvalgte Hovedledelse. Taleren rettede derefter en Tak til de afgaaede og til Gæsterne, og udbragte sluttelig et Leve for Dansk Stenindustriarbejderforbund, hvorefter Kongressen afsluttedes.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 ❋ KØBENHAVN DEN 15. AUGUST 1925 ❋ 22 AARGANG

Internationale Meddelelser.

Urolighederne i Shanghai.

Af *J. W. Brown*, Sekretær i Den internationale faglige Central.

I Betragtning af de voksende Uroligheder i Shanghai begynder efterhaanden hele Verden at gøre Rede for Arbejdernes Forhold i Kina. Shanghai er en Overtraktathavn, det vil sige, at dens Kommunalbestyrelse for største Delen er sammensat af Repræsentanter for den fremmede Kapital samt af de fremmede Landes Konsuler, som hist og her faar tilforordnet en Kineser som Raadgiver. Den store Masse af den kinesiske Befolkning har ingen Ret og ingen Stemme. Det industrielle System er indført uden nogen som helst Beskyttelse for Arbejderne. Lovlige Beskyttelsesforskrifter, saaledes som efterhaanden er indført i de vestlige Lande, findes ikke. Lønningerne svinger mellem 16—30 Shilling pro Maaned og ligger under Eksistensminimumet. De kvindelige Arbejdere tjener 2½ til 6 d. daglig. Særlig daarlige er Forholdene i de hovedsagelig af engelske og japanske Fabrikanter drevne Silkespinderier, hvor de beskæftigede Børn tjener 2 Sh. pro Maaned. Arbejdstiden er indtil 16 Timer daglig, og Arbejdet maa for den største Del udføres staaende. Dødeligheden blandt Børnene, som ofte af Udmattelse falder i Søvn under Arbejdet, er meget stor. Af de i Shanghai beskæftigede 82.696 Fabrikarbejdere er ikke mindre end 13.062 Børn under 14 Aar.

Der er hidtil foretaget enkelte Forsøg paa at afhjælpe disse umulige Forhold. Saaledes er der blevet vedtaget en Fabriks-Forordning, som dog kun bestaar paa Papiret. I Aaret 1923 blev der endvidere nedsat en Kommission, der afgav en Betænkning om de bestaaende slette Tilstande og foreslog at forbyde Beskæftigelsen af Børn under 10 Aar og, efter en Overgangsperiode af 4 Aar, under 12 Aar samt indføre en Hviledag hver 14. Dag for Børn. Disse Reformer er meget beskedne, men Kommissionen troede ikke at burde stille videregaaende Forslag, da man ellers kunde befrygte, at Industrien vilde overgaa til de tilgrænsende kinesiske Provinser, hvor en Kontrol med Arbejdsforholdene overhovedet ikke var mulig. Tilmed er Regeringen i Peking magtløs, idet Fabrikkerne i Shanghai er eksterritoriale. Paa Arbejdskonferencen i Washington blev det rigtignok foreslaaet at nedsætte en international Komité til Undersøgelse af Spørgsmaalet om de eksterritoriale Omraader, men Nedsættelsen af denne Komité har endnu ikke fundet Sted, og Situationen er som Følge heraf blevet mere og mere tilspidset. For adskillige Maaneder siden er der kommen Meldinger om Strejker og industrielle Uroligheder, og for dem, der opmærksomt fulgte Begivenhedernes Gang, stod det klart, at et Udbrud af Uroligheder var uundgaaeligt.

Det af en japansk Værkfører udøvede Mord paa en kinesisk Arbejder medførte som bekendt Udbruddet af den nuværende Konflikt. Der fulgte en Demonstration af kinesiske Arbejdere, et væbnet Angreb af Politiet og et Sammenstød mellem Fremmede og Kineserne i Honkau, Kanton og andre Byer. Allerede er Hundreder af Arbejdere dræbte. Den kapitalistiske Presse indrømmer aabent, at det vil være overordentlig vanskeligt at inddæmme Bevægelsen. Britiske og japanske Krigsskibe ligger for Anker, og Kapitalisterne

har grebet til et Middel, som de sædvanligvis anvender, naar deres Ejendom er i Fare, d. v. s. de har henstillet til Kineserne, paa den om kort Tid stedfindende Tarifkonference at forelægge deres Fordringer med Hensyn til Gennemførelsen af politiske og økonomiske Reformer. (Man spørger uvilkaarligt, om der bag denne Henstilling fra den internationale Finansverden skjuler sig Tanken om en endnu mere drastisk Dawes-Plan for Kina). Da Urolighederne nu engang er udbrudt, dukker ogsaa Forslaget om Nedsættelse af en Undersøgelseskommission op. Hidtil har rigtignok ingen talt om Nedsættelse af en Arbejder-Undersøgelseskommission, endskønt vi er overbevist om, at vore kinesiske Kammerater vilde hilse Nedsættelsen af en saadan Kommission med Glæde, da der paa denne Maade sandsynligvis vilde blive taget mere Hensyn til deres Klager.

Bortset fra de umiddelbare økonomiske Aarsager spiller ved de nuværende Uroligheder ogsaa den pan-asiatiske Bevægelse en stor Rolle, idet denne er tiltaget i Styrke, efter at det i den russisk-japanske Krig er blevet bevist, at den gule Race er i Stand til at besejre den hvide. Verdenskrigen bragte denne Bevægelse, som efterhaanden har vundet Fodfæste i hele Asien, til nyt Opsving. Endnu i en af sine sidste Taler har Sun Yat Sen peget paa det ufornuftige i, at Østens Millioner skal ofres til Fordel for Vestens Vindesyge.

En anden Faktor, som heller ikke bør glemmes ved Bedømmelsen af hele Situationen, er Rivaliteten og Skinsygen blandt de forskellige Magter i det fjerne Østen. Netop i den sidste Tid har der fundet en betydningsfuld Omgruppering Sted mellem de politiske Magter ved Stillehavet. Storbritannien har opgivet sin Alliance med Japan og staar i Begreb med at bygge en stor Flaadebasis i Singapore. Amerika forbereder Bygningen af en Flaadebasis i Oohu paa Hawai. I afvigte Aar sluttede Amerika sine Grænser for Indvandring af Japanere paa en Maade, som i Japan blev opfattet og følt som en Fornærmelse. Selv paa det nuværende Tidspunkt er Gemytterne i Japan ophidsede herover. I Mellemtiden har Japan til Forbavselse for hele Verden afsluttet en Overenskomst med Rusland. Amerika besvarede dette Skridt med en Flaadedemonstration i Nærheden af de japanske Øer. Det overbefolkede Japans nærmeste Verdensdel er Australien med sine store, tyndtbefolkede Landomraader, hvor der er Plads til store Menneskemasser. (Lykkeligvis er vore australske Kammerater sig denne umiddelbare Fare bevidst, hvad der fremgaar af den Kendsgerning, at de planlægger Organiseringen af en Arbejderkonference for Landene ved Stillehavet.)

Det er af den største Vigtighed, at den internationale Arbejderklasse holder Øjnene aabne og bliver sig Faren for en ny Verdenskrig bevidst.

Hvad angaar den rent økonomiske Side af Sagen kan det siges, at mange europæiske Arbejdere endnu ikke har forstaaet, at Europa kun er en forsvindende lille Del af Verden og ikke mere kan beherske hele Verden. Arbejdernes Interesser er derfor de samme Verden over. Udbytningen af de kinesiske og japanske Arbejdere vil ogsaa have ubehagelige Følger for Arbejderne i Europa. Kapitalisterne har allerede for Aar tilbage begyndt med Oprettelsen af Fabrikker i Kina, fordi de der fandt billig Arbejdskraft og ikke blev forhindret af nogen Art Sociallovgivning. Børneudbytningen i Shanghai kan berede Vejen for Genindførelse af Børnearbejdet i Europa. Den europæiske Tekstilindustri klager over Arbejdsmangel, medens der i Tekstilfabrikkerne i Shanghai arbejdes 15, 16 til 17 Timer daglig. Kort sagt stiller Problemet sig for den europæiske Arbejder som følger: Skal de europæiske Arbejderes Lønninger og Arbejdsbetingelser tilpasses Forholdene i de asiatiske Lande, eller skal der gøres et Forsøg paa at bringe Arbejdsbetingelserne for Arbejderne i disse Lande paa Højde med det europæiske Niveau? Det drejer sig ikke om uvæsentlige Bagateller, men det er hele den europæiske Bevægelses Eksistens, der staar paa Spil. Thi hvis det skulde lykkes Kapitalisterne at opnaa deres Maal i Indien og Kina, saa vil de være i Stand til at ødelægge Bevægelsen i alle andre Lande.

I fuld Erkendelse af disse Kendsgerninger har A. A. Purcell og J. W. Brown, henholdsvis Formand og Sekretær for Amsterdam-Internationale, den 12. Juni rettet følgende Telegram til de kinesiske Arbejdere i Shanghai:

»Paa Amsterdam-Internationales og de af den repræsenterede 16 Millioner Fagforeningsmedlemmer Vegne giver vi i Anledning af de kinesiske Arbejderes tapre Holdning i deres vanskelige Kamp for bedre Levevilkaar Udtryk for vor fulde Tilslutning. Arbejderne i hele Verden haaber, at de kinesiske Arbejdere vil sejre over alle mod dem kæmpende Elementer.

A. A. Purcell,
Præsident for I. F. C.
J. W. Brown,
Sekretær for I. F. C.«

14. Kongres

i Bødkerforbundet i Danmark

afholdtes i Dagene 16.—17. og 18. Juli i Ny Rosenborgs Selskabslokaler i København.

I Kongressen deltog 33 Delegerede foruden Hovedbestyrelsens Medlemmer og Gæsterne: Sekretær Hans Jacobsen fra De samvirkende Fagforbund, Forretningsfører Martin Petersen, Dansk Træarbejder Sekretariat, og Formanden for det svenske Bødkerforbund Nilsson. Det tyske Forbund, hvortil der var sendt Indbydelse, havde ikke kunnet sende nogen Repræsentant, da Forbundet staar overfor Afholdelsen af en Kongres.

Kongressens Aabning.

Efter at Forretningsfører *Rasmus Rude* havde aabnet Kongressen og budt de Delegerede og Gæsterne velkommen i hjertelige og indtrængende Ord, talte Gæsterne.

Repræsentanten for det svenske Forbund, Hr. *Nilsson*, bragte en Hilsen fra sin Organisation og udtalte Haabet om et godt Forløb af Kongressens Forhandlinger.

I Sverige har Bødkerne paa deres fornylig afholdte Kongres behandlet Spørgsmaalet om Oprettelse af Industriforbund; men Tanken er bleven stærkt modarbejdet.

I 1926 skal Sagen imidlertid til endelig Afgørelse paa Landsorganisationens Kongres, og det svenske Bødkerforbund maa da forberede sig paa en Urafstemning om Spørgsmaalet.

Sekretær *Hans Jacobsen* takkede paa De samvirkende Fagforbunds Vegne for Indbydelsen. Han berørte den nys afsluttede Storkonflikt og fastslog den Kendsgerning, at man med Tilfredshed kunde se tilbage paa Resultatet af den uhyre Belastningsprøve, Arbejdernes Organisationer havde været udsat for.

Martin Petersen fremhævede det udmærkede Samarbejde, som bestaar mellem de Organisationer, der er repræsenteret i Træarbejdersekretariatet. Det vidner om en høj organisatorisk Kultur blandt de danske Arbejdere. Med Hensyn til det internationale Samarbejde, som er Sekretariatets Hovedopgave, pegede Martin Petersen paa den interessante Kendsgerning, at man nu forlængst er ude over *Resolutionernes* Tidsalder og et godt Stykke inde i *Realiteternes*. Denne Udvikling vil være af stor Betydning i en eventuel Storkonflikt.

Bryggeribestyrer *E. Svendsen*, der sammen med *Chr. Jørgensen*, Aarhus, ledede Forhandlingerne, bragte Gæsterne en hjertelig Tak for deres Velkomst. Man gik derefter over til Dagsordenen, hvis Forhandlinger refereredes af Kongressens Sekretærer: *Marinus Jensen*, København, og *Lindorff*, Aalborg.

Beretning om Virksomheden.

Forretningsføreren indledede med at give en Oversigt over Virksomheden siden sidste Kongres i 1921.

Denne Kongres var ligesom de nærmest forudgaaende præget af Krigstiden. Arbejdsgiverne havde ikke glemt det Nederlag, de led i 1920, og svor Hævn. Hen paa Efteraaret kom Opsigelserne til alle Fag. Ogsaa vore Overenskomster opsagdes af Arbejdsgiverne; idet saavel Foreningen af danske Cementfabriker, Foreningen af danske Oliemøller, Arbejdsgiverne i Margarineindustrien som Mestrene baade i København og Provinsen

sendte Opsigelse og stillede Krav om store Reduktioner af Lønningerne, og fremfor alt skulde 8 Timers Arbejdsdagen afskaffes.

Vinteren blev ret bevæget, og allerede i April stillede Forligsinstitutionen sit kendte Forslag, der dannede Grundlaget for Ordningen af vore øvrige Overenskomster.

Ved Lønreduktionen kom vor Værkstedstimeløn ned paa 116 Øre og 108 Øre for Cementfabrikernes Vedkommende.

Efter Forligets Bestemmelse besluttedes det at søge Overenskomsterne forlænget til 1924, og da Arbejdsgiverne samtidig tog samme Beslutning, kom vi let ud over Forhandlingerne i 1923.

I 1924 forhandledes der paany, men Mestrene udviste her en saa ufordragelig Optræden, at Hovedbestyrelsen besluttede at søge Sanktion til at sende Strejkevarsel overfor de to Mesterorganisationer. Strejken blev imidlertid ikke til Virkelighed, idet Hovedorganisationerne indvarslede til Møde den 8. Maj, 2 Dage før Strejken skulde iværksættes. Ved dette Møde mærkede man straks, at Vinden blæste fra en anden Kant, og Strejken aflystes. Kun i Timelønsspørgsmaalet stod Arbejdsgiverforeningen stejlt, og der blev da heller ikke rørt ved Timelønnen ud over, at det blev fastslaaet, at der er Minimalløn. Formanden berørte den sidste Storkonflikt, hvori ogsaa Bødkerne har været indblandet; idet de den 18. Marts sammen med Arbejdsmændene standsede Arbejdet paa Cementfabrikerne.

Diskussion.

Efter Beretningens Aflæggelse fulgte en længere Diskussion, hvori en stor Del af de Delegerede deltog.

Da Diskussionen var tilendebragt gik man til Afstemning om Beretningen om Virksomheden, hvorved denne godkendtes.

Regnskaberne.

Forretningsføreren oplæste og gennemgik Regnskaberne for de sidst forløbne 3 Aar, som efter en kort Diskussion ligeledes godkendtes.

Lovændringer.

Fra Hovedbestyrelse og fra flere Afdelinger var der stillet Forslag til Ændringer af Forbundets Love.

Om disse Forslag blev der ført en længere Debat, der resulterede i at samtlige Ændringsforslag henvistes til Behandling i et særligt Udvalg.

Resultatet af Udvalgets Arbejde blev senere forelagt Kongressen, der vedtog flere vigtige Ændringer i de gamle Love. Bl. a. vedtoges et af Hovedbestyrelsen stillet Forslag om Kontingentforhøjelse, samt et Forslag fra en Række Afdelinger gaaende ud paa, at Strejkeunderstøttelse skal udbetales ogsaa for første Uge efter en Konflikts Udbrud.

Man vedtog en betydelig Forøgelse af Strejkekassens Midler, ligesom Strejkeunderstøttelsen sattes nogle Kroner op.

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Et Forslag om at afholde en Urafstemning for at faa afgjort, om Organisationen skal staa i De samvirkende Fagforbund eller ej, blev derimod taget tilbage, efter at en Række Talere, deriblandt Sekretær Hans Jacobsen kraftigt havde fraraadet Udmeldelsen.

Valg af Tillidsmænd.

Efter at man havde besluttet at afholde næste Kongres om 4 Aar i København, genvalgtes den gamle Ledelse med Akklamation. I Stedet for Bryggeribestyrer E. Svendsen, der udtræder, nyvalgtes Marinus Jensen, København, med 20 Stemmer.

Der blev under Kongressen overrakt E. Svendsen en Mindegave fra Forbundet med Tak for det store og mangeaarige Arbejde, som han havde udrettet inden for Forbundets Hovedledelse.

Til Priskurantudvalget valgtes Fr. Jensen, Balsgaard, og Fr. Madsen for Jylland, Andreasen for Fyn, Vald. Jacobsen for Sjælland og P. Danielsen og Chr. Jørgensen for København.

Efter at Gæsterne havde takket for de 3 Dages Samvær, sluttede Forretningsføreren Kongressen med en hjertelig Tak til alle der havde deltaget i Kongressen og i dens Arbejde.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 843.
Arbejdere hos Ford Motor Company A/S.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. Juli 1925 i Sag Nr. 843: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds, Malerforbundets, Snedkerforbundets, Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbunds og Blikkenslagerforbundets Vegne mod Ford Motor Company A/S.

I Oktober 1922 tiltraadte forskellige Fagforeninger, der henhører under de 6 Fagforbund, paa hvis Vegne De samvirkende Fagforbund optræder som Klager under denne Sag, en »Overenskomst med Ford Motor Company«, indeholdende »Dag-Lønninger, Regler og Bestemmelser gældende for Arbejdere paa Ford Motor Company og — — — — udfærdiget paa Grundlag af et Detroit Regulativ«. Overenskomsten indeholder — foruden Bestemmelser om Lønninger, Afsked, Arbejdstid, Overarbejde m. m. — bl. a. Regler om en Tillidsmandsinstitution, og om, at ved opstaaende Stridsspørgsmaal maa Arbejdet ikke afbrydes, forinden de respektive Organisationer har været tilkaldt. I Overenskomstens § 17 hedder det derhos: »Denne Overenskomst annullerer alle tidligere Overenskomster, hvad enten skriftlige eller mundtlige.«

Den 31. December 1924 udstedte Aktieselskabets Direktør et Reglement »til alle Arbejdere, Formænd, Funktionærer, Afdelingschefer og Direktører«, hvorefter det fra og med 1. Januar 1925 var forbudt bl. a. at nyde Øl, Akvavit, Vin, Whisky eller nogen anden berusende Drik i Aktieselskabets Bygninger eller paa dets Grund, og at bringe ind i Aktieselskabets Bygninger eller paa dets Grund, berusende Drikke, enten paa vedkommendes Person eller paa anden Maade. Yderligere siges det, at der fra og med 1. Januar 1925 ikke vil »blive solgt eller udskænket nogensomhelst berusende Drik til Ford Motor Company A/S Arbejdere, Formænd, Funktionærer, Afdelingschefer eller Direktører, fra Marketenderiet, som ejes og drives af Ford Motor Company A/S. De, som maatte ønske nogen Slags Drikkevarer til Frokost, vil kunne erholde Kaffe, The, Mælk eller Sodavand i Marketenderiet.

Drikkevands Fontæner er opstillet overalt i Fabriken til Afbenyttelse, og hvorved enhver til alle Tider har let Adgang til friskt Drikkevand.«

Det hedder sluttelig:

»Ovenstaaende Instruktioner er i nøje Overensstemmelse med Ford Motor Company's Principper, som er i Kraft hele Verden over, og er udstedt ikke som Tvang, men som en direkte Hjælp til enhver, som beskæftiges af Ford Motor Company, og vi haaber, De alle vil optage disse Instruktioner paa saadan Maade og tage dem til Følge uden Modvillie.

Overtrædelse af nogen af de ovenanførte Instruktioner vil medføre øjeblikkelig Afskedigelse af den paagældende, som gør sig skyldig i saadan Overtrædelse, uanset hvem.«

For Arbejdernes Vedkommende blev der straks gennem deres Organisationer protesteret mod dette Reglement, idet man under Henhold til den ovennævnte Fagoverenskomst ansaa Aktieselskabet uberettiget til egenmægtig i Overenskomstperioden at indbringe saadanne nye Bestemmelser. Da en Række Forhandlinger dels før, dels efter at Sagen er indbragt her for Retten, ikke har kunnet bringe Enighed, og Klagerne anser det af Aktieselskabet foretagne Skridt som et Brud paa Overenskomsten, paastaar de nu Aktieselskabet kendt pligtigt at annullere Reglementet.

Aktieselskabet paastaar — for det Tilfælde, at Den faste Voldgiftsret ikke maatte finde Grund til at afvise Sagen — sig i det hele frifundet, idet det anser sig beføjet til at udstede et saadant Reglement, der formenes ikke at gaa ud over, hvad der fra en Arbejdsgivers Side kan fastsættes som Ordensbestemmelser paa Arbejdspladsen.

Idet Retten med Henhold til Voldgiftsretslovens § 4 B Nr. 1, jfr. Nr. 4 ikke mener at burde afvise Sagen i dens Helhed, skal den med Hensyn til Sagens Realitet bemærke, at en Ar-

bejdsgiver naturligvis ikke ved at indgaa en Fagoverenskomst som den heromhandlede afskæres fra overfor Arbejderne at udstede Ordensreglementer, der tager Sigte paa at sikre Arbejdets uforstyrrede Gang eller paa at imødegaa Misbrug, der maatte have vist sig at gaa i Svang, o. s. v. Fremdeles maa en Arbejdsgiver være raadig over, hvilke Varer, der skal være til Salg i et af ham ejet og drevet Marketenderi paa Arbejdspladsen. Naar der derimod bliver Spørgsmaal om reglementvis at paabyde Arbejdere, hvad de maa spise og drikke i deres Fritid og — som i nærværende Tilfælde — ubetinget at forbyde dem at medbringe Øl at drikke til deres medbragte Frokost, findes saadant uforeneligt med de Forudsætninger, hvorpaa den indgaaede Fagoverenskomst maa antages at hvile, og maa derfor opfattes som et Brud paa denne.

Allerede som Følge heraf burde et Reglement som det heromhandlede ikke have været udstedt, hvorved iøvrigt bemærkes, at der ikke for Retten er oplyst noget Forhold — specielt ikke med Hensyn til Misbrug af berusende Drikke i eller udenfor Arbejdstiden — som har gjort Udstedelse af et efter danske Forhold saa usædvanligt Reglement paakrævet uden forudgaaende Forhandling med Tillidsmændene eller Arbejderorganisationerne. Efter Proceduren og det Kendskab, som Retten under denne har faaet til de Forhandlinger, der siden Klagens Indbringelse den 25. Februar d. A., har været ført mellem Parterne, maa det endog antages, at Aktieselskabet selv er blevet paa det rene med, at Reglementet er for vidtgaaende.

Som Sagen saaledes foreligger, og idet Retten ikke udover det foranførte mener at burde udtale sig i et Spørgsmaal af denne Art, vil det blot være at fastslaa, at Reglemntet af 31. December 1924 ikke burde være udstedt som sket.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil efter Omstændighederne være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

Det ovennævnte Reglement af 31. December 1924 burde ikke være udstedt.

Sagens Omkostninger betales af Klagerne med 150 Kr. og af Indklagede med 150 Kr.

Sag Nr. 854.
Landarbejdere hos Godsejer O. Andersen, Dalumgaard.

Denne Sag drejede sig om et af ovennævnte Godsejer O. Andersen begaaet Brud paa et Forlig, indgaaet i Sag Nr. 816 den 16. Jan. 1925, hvorefter Godsejeren skal afregne de af ham beskæftigede Medlemmer af Landarbejderforbundet i Henhold til Forbundets med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark bestaaende Overenskomst og efterbetale en af sine Arbejdere 70 Øre og 1 Kr. 30 Øre pr. Arbejdsdag henholdsvis i Februar og Marts Maaned + 200 Kr., som denne Arbejder var tilkendt ved en Mægling den 11. Februar.

Ved det forberedende Møde i denne Sag tiltraadte Hr. Godsejer O. Andersen et af Klagerne stillet Forligsforslag, gaaende ud paa at han til fuld Afgørelse af alt Mellemværende betaler Landarbejderforbundet et Beløb, stort 500 Kroner.

Sag Nr. 873.
Litografer paa O. E. Christiansens Reproduktionsanstalt, Aarhus.

Klagen var indbragt af De samvirkende Fagforbund paa Dansk litografisk Forbunds Vegne og gik ud paa at det indklagede Firma paa Trods af en afsagt Kendelse af en faglig Voldgiftsret havde antaget 2 Lærlinge flere end det havde Ret til.

Paa det forberedende Møde erklærede Firmaets Indehaver, at Kontrakten med den ene Lærling, Svend Riiser er at anse som anulleret og først vil blive oprettet fra 1 April 1925 at regne.

Herefter erklærede Klagerne at de ansaa sig fyldestgjort og at de trak Klagen tilbage.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 ❋ KØBENHAVN DEN 22. AUGUST 1925 ❋ 22 AARGANG

Prisniveauet.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget.

Ved Opgørelsen er man — ligesom ved de nærmest foregaaende Opgørelser — gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var i 1922, og man har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de i April—Juli 1925 gældende Priser. Det Forbrug, der er benyttet, er opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier saavel i Hovedstaden som i Provinsbyerne og i Landdistrikterne og med en samlet aarlig Udgift, beregnet efter de i Juli 1914 gældende Priser, paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Med Hensyn til Fremskaffelse af Prisoplysninger og Beregningernes Udførelse er man gaaet frem ganske paa samme Maade som ved tidligere Beregninger. Gennemsnitspriserne for de enkelte Varer eller Varegrupper er for Fødevarer, Brændsel og Belysning og en Del andre Varer beregnet paa Grundlag af Priser, indberettet af Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Provinsbyerne og noget over 100 Landkommuner. Prisbevægelsen for Beklædning, Isenkramvarer, Husholdningsartikler osv., for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader, saavel for Hovedstaden som for det øvrige Land. Ligesom ved de tidligere Beregninger har man anvendt Gennemsnittet af Priserne for de to sidste Kvartalsundersøgelser, denne Gang altsaa for April og Juli 1925.

Resultatet af Beregningerne fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelserne pr. Juli 1924, Januar og Juli 1925.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914 Kr.	Juli 1924 Kr.	Jan. 1925 Kr.	Juli 1925 Kr.
Fødevarer	835	1673	1794	1751
Klæder, Fodtøj, Vask	225	601	623	613
Bolig	248	421	421	442
Brændsel og Belysning	81	241	224	204
Skatter, Kontingenter o. lign.	203	504	504	527
Andre Udgifter	408	846	846	834
Ialt	2000	4286	4412	4371

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Juli 1924	Jan. 1925	Juli 1925
Fødevarer	100	200	215	210
Klæder, Fodtøj, Vask	100	267	277	272
Bolig	100	170	170	178
Brændsel og Belysning	100	298	277	252
Skatter, Kontingenter o. lign.	100	248	248	260
Andre Udgifter	100	207	207	204
Ialt	100	214	221	219

Ved Beregningen pr. Juli 1925 var det samlede Udgiftstal for hele Budgettet altsaa 4371 Kr., medens det tilsvarende Tal pr. Januar 1925 blev opgjort til 4412 Kr.

Oversigten indeholder tillige Tal for

den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil. De tilsvarende Tal for det mellem Juli 1914 og Juli 1924 liggende Tidsrum er offentliggjort i Statistisk Aarbog 1924 og 1925, henholdsvis Tabel 89 og 97.

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 110 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 172 pCt., for Bolig 78 pCt., for Brændsel og Belysning 151 pCt., for Skatter, Kontingenter o. l. 160 pCt., for andre Udgifter 104 pCt., og *den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 119 pCt. Indekstallet for Prisstigningen (Pristallet) er saaledes pr. Juli 1925 219, hvilket Tal siden Januar 1925 er faldet med 2 Points.*

De siden Juli 1914 beregnede Pristal fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Juli 1914	100
Juli 1915	116
Februar 1916	124
Juli 1916	136
Februar 1917	146
Juli 1917	155
Februar 1918	166
Juli 1918	182
Januar 1919	190
Juli 1919	211
Januar 1920	242
Juli 1920	262
Januar 1921	264
Juli 1921	237
Januar 1922	212
Juli 1922	199
Januar 1923	198
Juli 1923	204
Januar 1924	209
Juli 1924	214
Januar 1925	221
Juli 1925	219

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Januar 1925 skal gøres følgende Bemærkninger.

For *Fødevaregruppen* som Helhed har der været en Nedgang i Udgiften paa 43 Kr., der fremkommer som Resultat af en noget forskellig Bevægelse paa de enkelte Budgetposter. Medens de Priser, hvormed Brød og Mel indgaar i Beregningen, udviser nogen Stigning, har der været Nedgang for Smør, Mælk, Ost, Æg, Kartofler og Grøntsager samt Sukker. Man skal her erindre om, at det sidste Hold Priser er indsamlet i Begyndelsen af Juli Maaned, og at der for adskillige Varer er sket Prisnedsættelser siden den Tid, saaledes f. Eks. for Brød, Margarine og Sukker, ligesom Noteringerne for Smør, Æg, Flæsk og Kød er lidt lavere nu end dengang.

For *Manufakturvarer og Klæder* er der efter de indsamlede Oplysninger regnet med en mindre Nedgang i Priserne, medens Udgiften til *Fodtøj* og *Vask* er omtrent uforandret. Som samlet Resultat af Beregningerne er man naaet til en Nedgang i Udgiftstallet for Beklædning m. v. paa 10 Kr.

Udgiften til *Bolig* er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra Huslejestatistikken pr. November 1924 for Hovedstaden, Provinsbyerne og godt 100 Landkommuner. Denne Undersøgelse udviste en gennemsnitlig Stigning af Huslejen fra 1923 paa ca. 5 pCt. Fra 1914 er Huslejen herefter regnet at være steget gennemsnitlig 78 pCt.

For *Brændsel og Belysning* er Udgifterne faldet fra 224 Kr. til 204 Kr.; Nedgangen skyldes lavere Priser paa Kul og Koks, medens Gas- og Elektricitetspriserne har været omtrent uforandrede.

Udgiften til *Skatter, Kontingenter* o. l. er steget fra 504 Kr. til 527 Kr. Stigningen skyldes Skattebeløbet, væsentligst fordi dette for Skatteaaret 1925—26 er beregnet af en lidt større Indtægt end for Skatteaaret 1924—25.

Den sidste Gruppe, *Andre Udgifter*, rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Udgiftstallet for denne Gruppe er gaaet ned med 12 Kr., væsentligst som Følge af Prisnedgang for Vedligeholdelse af Inventar m. m.

Beregningen af den Prisforskydning, der efter Tjenestemandsloven af 12. September 1919 skal anvendes ved Fastsættelsen af *Tjenestemændenes* Dyrtidstillæg for Halvaaret Oktober 1925—Marts 1926, har man foretaget paa Grundlag af det til Beregning af Pristallet tidligere anvendte Budget fra

Tiden før Krigen, idet Tjenestemandslovens § 91 fastsætter, at Beregningen foretages efter »det af Det statistiske Departement ved Beregningen af Bevægelsen i Detailpriserne *hidtil* benyttede Normalregnskab«; iøvrigt vilde Resultatet med Hensyn til Tjenestemændenes Dyrtidstillæg være blevet det samme, hvis Beregningeen var udført paa Grundlag af Budgettet fra 1922.

For den Del af det tidligere Budget, der indgaar i Beregningen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. l. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillægget fastsat til 702 Kr. aarlig for Gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. April og pr. 1. Oktober forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidstillægget for gifte Tjenestemænd.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillægget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillægget forandret sig paa følgende Maade:

	Udgiftstal Kr.	Stigning i pCt.
Juli 1919	3466	—
Januar 1920	4020	16,0
Juli 1920	4302	24,1
Januar 1921	4363	25,9
Juli 1921	3716	7,2
Januar 1922	3220	÷ 7,1
Juli 1922	3076	÷ 11,2
Januar 1923	3023	÷ 12,8
Juli 1923	3167	÷ 8,6
Januar 1924	3274	÷ 5,5
Juli 1924	3393	÷ 2,1
Januar 1925	3539	2,1
Juli 1925	3477	0,3

	Dyrtidstillæg pr. Aar Gifte Kr.	Ugifte Kr.
1/10 19—31/3 20	702	360
1/4 20—30/9 20	972	648
1/10 20—31/3 21	1134	756
1/4 21—30/9 21	1134	756
1/10 21—31/3 22	810	540
1/4 22—30/9 22	594	396
1/10 22—31/3 23	540	360
1/4 23—30/9 23	486	324
1/10 23—31/3 24	594	396
1/4 24—30/9 24	648	432
1/10 24—31/3 25	702	468
1/4 25—30/9 25	702	468
1/10 25—31/3 26	702	468

Den sidste Beregning giver altsaa en Stigning i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 11 Kr. eller 0,3 pCt., og Dyrtidstillægget vil herefter i Henhold til den gældende Lov for Halvaaret Oktober 1925—Marts 1926 være at beregne efter et aarligt Beløb af 702 Kr. for gifte og 468 Kr. for ugifte.

Detailpriserne i Juli 1925.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i Købehavn, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for Juli Maaned 1925 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlede i første Uge af Juli Maaned.

Priserne viser fra April til Juli for de fleste Varers Vedkommende en Nedgang, der dog i adskillige Tilfælde ikke er særlig stor. Forsaavidt den i den sidste Tid stedfundne Stigning i den danske Krones Værdi opretholdes, vil der derfor være Grund til at vente yderligere Prisfald i den kommende Tid, og det skal bemærkes, at der siden Indsamlingen af Juli-Priserne er sket Prisfald for en Del Varer, saaledes Brød, Margarine og Sukker, ligesom Kartofler og Grøntsager som Følge af Aarstiden er blevet billigere.

Med Hensyn til de enkelte Varer skal gøres følgende Bemærkninger.

Alle *Brød*priserne viser Nedgang fra April til Juli undtagen Franskbrød i Hovedstaden, hvor Prisen er uforandret. Til Gengæld har Nedgangen i Rugbrødsprisen været størst i Hovedstaden, saa at Rugbrødsprisen der nu er lavere

end i Købstæderne og Landkommunerne i Modsætning til Sigtebrød og Franskbrød, der er dyrest i Hovedstaden. Samtlige Brødpriser ligger i Juli 1925 betydeligt højere end paa samme Tidspunkt i Fjor.

Alle *Mel-* og *Grynsorter* viser Nedgang, hvilket ligeledes er Tilfældet for *Sukker*, medens der iøvrigt ikke har været større Forandring i Priserne for Kolonialvarer.

For *Smør* har der været en Prisnedgang fra April til Juli, og Prisen ligger nu betydeligt lavere end paa samme Tidspunkt i Fjor. Dette er ogsaa Tilfældet for *Æg*, hvor der har været en mindre Prisopgang fra April til Juli. Ligesom for Smør er Priserne for *Mælk* noget lavere i Juli end i April. Derimod udviser Priserne for *Margarine* og *Plantefedt* en lille Stigning.

Medens der for *Okse-* og *Kalvekød* samt Mørbrad har været en mindre Prisstigning, er Priserne for *Flæsk* og *Fedt* gaaet en Ubetydelighed ned.

For *Kartofler* har der paa Grund af den tidlige Fremkomst af den nye Avl været Nedgang i Prisen for gamle Kartofler, og saavel ny Kartofler som *Gulerødder* er relativt billige efter Aarstiden.

For andre Varer end Fødevarer har der kun været Forandring af Betydning i Priserne for *Kul* og *Koks*, der udviser en ret betydelig Nedgang, medens Priserne for Sæbe, Soda, Petroleum, Gas, Elektricitet, Fodtøj m. v., har været uforandrede.

Arbejdsløsheden i Juli 1925.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Juli var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 8,3 pCt. mod 9,3 pCt. ved Udgangen af Juni.

Ligesom i Juni Maaned var Arbejdsløsheden i Juli Maaned forholdsvis stor, sammenlignet med samme Maaned baade i Fjor og i Aarene før Krigen, da den var ca. 5 pCt. Medens Arbejdsløsheden i Hovedstaden var omtrent uforandret igennem hele Juli Maaned, var der i Provinsen en lille Nedgang i Løbet af Maaneden. For de enkelte Fag var der lidt Nedgang for faglærte Arbejdere i Bygningsindustrien og for ufaglærte Arbejdere i Provinsen, medens der for ufaglærte Arbejdere i Hovedstaden var nogen Stigning i Arbejdsløsheden. For faglærte i anden Industri end Bygningsindustrien var der ikke større Bevægelser i Tallene i Løbet af Maaneden.

Juli 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		3. Juli	10. Juli	17. Juli	24. Juli	31. Juli
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Faglærte i Bygn.-Industri	11701	14,7	13,7	12,9	11,8	11,9
2. Faglærte i anden Industri m. v.	57069	9,6	9,2	9,1	9,0	9,1
3. Handel	5054	9,2	8,6	8,4	8,4	8,3
4. Ufaglærte	36907	6,4	6,7	7,5	7,5	8,2
Ialt	110731	9,1	8,8	8,9	8,8	9,1
Provinsen:						
1. Faglærte i Bygn.-Industri	19195	8,5	7,5	7,0	6,8	6,7
2. Faglærte i anden Industri m. v.	54338	9,3	9,0	8,8	8,8	8,8
3. Handel	6167	7,9	7,6	7,4	7,4	7,2
4. Ufaglærte	69027	7,8	7,5	7,5	6,8	7,3
Ialt	148727	8,4	8,0	7,9	7,6	7,7
Hele Landet	259458	8,7	8,4	8,3	8,1	8,3

Sammenlignet med den tilsvarende Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gennemsnitlig) var der i Juli Maaned i Aar forholdsvis stor Arbejdsløshed for alle de anførte Arbejdergrupper; for faglærte Byggearbejdere i Hovedstaden dog kun lidt større end før Krigen.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne, og hvor Tallene med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal, der ikke

stemmer ganske overens med de tidligere maanedligt offentliggjorte Tal.

	1921 pCt	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,8
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	15,1
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,5
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,1
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	9,3
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3
August	16,9	11,4	8,0	5,6	
September	16,7	10,7	7,7	5,8	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	

Kongresser.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds 9. Kongres afholdtes i Aalborg den 21., 22., 23. og 24. Juli.

Kongressen talte 58 Deltagere og overværedes af en Del Gæster, hvoriblandt Fr. Etzkorn, Tyskland, Karlström, Sverige, Hulbach, Norge, Hans Jacobsen, De samvirkende Fagforbund.

I sin Aabnings- og Velkomsttale mindedes Forretningsfører H. M. Christensen bl. a. Forbundets 7-aarige Krig med Mestrene om Kooperationen. Kampen havde varet længe, men var endt med Sejr for Forbundet.

Derefter havde Gæsterne Ordet og udtalte Haabet om, at Kongressen maatte blive til Gavn saavel for Barbererne som for Arbejderstanden som Helhed.

Efter at Mandaterne var godkendt, aflagde Forretningsfører H. M. Christensen

Beretning

og meddelte herunder bl. a., at ved Kongressen i 1912 havde Forbundet 885 Medlemmer mod nu 1023, en Fremgang paa 138. Forbundet har mistet Damefrisørafdelingen siden sidste Kongres, hvad der havde medført, at Damefrisørerne straks efter fik deres Løn nedsat med 25 Kr. om Maaneden, og Forbundet lægger nu an paa at overtage Damefrisørarbejdet, og der har i den Anledning været flere Kursus i Damefrisering.

Der har været afholdt Møde angaaende Fagskoler, hvori Professor Lytzen — som Statens Repræsentant — deltog, og det er nu under Overvejelse at faa indført Samarbejde ved Kursus og Fagskolen.

Den Maade, som Mestrenes Fagskoler ledes paa, er under al Kritik.

Der har været Enighed mellem Mestre og Svende om Indførelse af 6-Lukning, og det er muligt, at Ministeriet snart fremsætter Lovforslag i den Retning.

Lærlingeloven af 1921 er daarligere end Loven af 1889 for Barberlærlingenes Vedkommende.

De samvirkende Fagforbund har udarbejdet et Forslag til en ny Lærlingelov for alle Lærlinge, og i dette Forslag er der taget Hensyn til Barberfaget.

Siden sidste Kongres er afgjort 17 Voldgiftssager med det Resultat, at Forbundet har faaet Mestrene dømt til at betale 4655 Kr. 33 Øre, og Svendene har maattet udrede 447 Kr. 20 Øre.

Formandens Beretning hilstes med livligt Bifald og efterfulgtes af en længere Debat.

Regnskabet.

Forretningsføreren oplæste derefter Regnskabet for Tiden 1. April 1922—1. April 1925. Det var revideret af Revisionsinstitutet, som intet havde fundet at bemærke. Sygekassens Regnskab balancerede med ca. 20.000 Kr. Administrations- og Kampkassen havde haft en Indtægt af 368.000 Kr. Regnskabet for de kooperative Barberstuer viste bl. a., at Stuen i Aalborg havde givet et pænt lille Overskud. Regnskabet viste iøvrigt helt igennem, at der var glimrende Fremgang i Forbundets økonomiske Status.

Efter en kort Bemærkning godkendtes Regnskabet enstemmigt.

Indkomne Forslag.

Kongressen tog nu fat paa Behandling af en Række indkomne Forslag fra Afdelingerne, bl. a. et Forslag fra Kolding om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund, der enstemmigt blev forkastet.

Et Forslag fra Randers Afdeling om at forhøje Kontingentet til 2 Kr. 75 Øre ugentlig vedtoges med 29 Stemmer mod 20 og træder i Kraft fra 1. Oktober d. A.

Fordelingen af Kontingentet bliver

derefter saaledes, at Strejkekassen faar 50 Øre, Sygekassen 15 Øre, Afdelingerne til Administration 10 Øre. Derudover faar Arbejdsløshedskassen, hvad den skal have, og Resten tilfalder Administrationskassen.

Det vedtoges at udbetale Sygehjælp i indtil 100 Dage indenfor et Tidsrum af 12 paa hinanden følgende Maaneder og udbetale en Begravelseshjælp af 100 Kr. for heltbetalende og 50 Kr. for halvtbetalende.

Paa Forslag af Hovedbestyrelsen vedtoges visse skærpende Bestemmelser vedrørende Optagelse af tidligere Medlemmer, og ligeledes vedtoges Bestemmelser, der vil sikre mod Svindel med Hensyn til Proforma-Kompagnoner, og det vedtoges, at kun Forretningsføreren kan skrive i Dagspressen paa Forbundets Vegne.

Kongressen vedtog af Forbundets Midler at ofre indtil 2000 Kr. aarlig til Demonstrationer og Kursus i Page- og Garconneklipning og Damefrisørarbejde for Barber- og Frisørsvende i Forbundets Afdelinger Landet over. Der skulde desuden arbejdes for Oprettelse af permanente Fagskoler og i den Henseende søge Staten om økonomisk Støtte.

I Forbundets Fagblad »Ugens Spejl« skal der i større Udstrækning end hidtil bringes faglige Artikler med Chlichéer.

Det overlodes Hovedbestyrelsen at ordne det videre fornødne.

Hovedbestyrelsens Antal fastsattes som hidtil til 9.

Fra Hovedbestyrelsen forelaa bl. a. Forslag om, at Bøden for Misligholdelse af Loven, der nu er paa 800 Kr., forandres til 1500 Kr., og at Administrationskontingentet til De samvirkende Fagforbund og til Standens internationale Union fremtidigt udredes af Forbundets Administrationskasse og ikke som nu af Strejkekassen.

Som Forretningsfører genvalgtes H. M. Christensen med Akklamation og under livligt Bifald.

Niels Hansen genvalgtes paa lignende Maade som Rejsesekretær for Provinserne.

Som Københavnersekretær genvalgtes P. Møller Larsen ligeledes med Akklamation og Bifald.

Til Medlemmerne af Forbundets Hovedbestyrelse valgtes:

For København:

Ole Jensen, Th. Hampel og Rick. Hansen.

For Provinsen: Pil Jensen, Helsingør, H. C. Sørensen, Varde.

Alle ovennævnte genvalgtes og nyvalgt blev Charles Lassen, Aalborg i Stedet for Knud Petersen, Randers.

Det vedtoges med stor Majoritet at afholde næste Kongres i Silkeborg.

De tre valgte Tillidsmænd takkede hver især for den udviste Tillid og lovede af bedste Evne at arbejde for Forbedring af Medlemmernes Kaar og for Standens Interesser.

Internationale Meddelelser.

Den polske Landsorganisations Kongres.

Den 11.—14. Juni afholdt den polske Landsorganisation sin 3. Kongres paa Raadhuset i Warschau. Kongressen udviste en Forstaaelse af de nationale Minoriteter, som kan blive af stor Betydning for Fagbevægelsens fremtidige Udvikling i Polen. Medlemsantallet er ligesom i alle Lande gaaet tilbage og udgør nu 300,221 mod 445,714 i 1921. Aarsagen hertil er den samme som ander Steder. Der har derimod fundet en intim Koncentrering Sted, idet der i 1921 eksisterede 67 forskellige Forbund, som nu ved Sammenslutningen er formindsket til 31.

Ledelsens Beretning over Virksomheden blev godkendt med stor Majoritet. De yderliggaaende (paa Grund af Myndighedernes ofte rent skandaløse Modforanstaltninger tør der ikke findes Kommunister) havde af 174 stemmeberettigede Repræsentanter kun 11, hvorfor de altid kommer til at udgøre et trøstesløst Mindretal.

Under Diskussionen angaaende Organisation og Taktik drøftedes den økonomiske Krise og det store Antal Arbejdsløse. I Landet befinder sig endnu 400,000 Arbejdsløse, medens Masser er emigreret. Det er den store Arbejdsløshed, der giver Arbejdsgiverne Mod til at bekæmpe de faglige Organisationer og som stiller sig hindrende

i Vejen for den sociale Lovgivning. Kun stærkt centraliserede Forbund kan med Held optræde mod disse Angreb, hvorfor Samarbejde med det socialdemokratiske Arbejderparti ogsaa er nødvendig. Ved Debatten om de faglige Organisationers Stilling i Polen blev Aarsagerne til og Resultatet af den økonomiske Krise udførlig belyst. Der fandt ligeledes en Debat Sted angaaende Fagforeningernes Forhold til det kommunistiske Parti, 8 Timersdagen og den sociale Lovgivning, om hvilket Spørgsmaal der vedtoges en Resolution, der var fremsat af en af Ledelsens Medlemmer. D. I. F. C. var repræsenteret ved dens Sekretær Sassenbach. Ogsaa De samvirkende Fagforbund var indbudt til at deltage i Kongressen, men kunde paa Grund af den store Konfliktsituation herhjemme ikke modtage Indbydelsen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 883
Smede og Maskinarbejdere hos Andreasen & Henningsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. August 1925 i Sag Nr. 883: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien paa Firmaet Andreasen & Henningsens Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds, Forbundets Afdeling 9: Rørlæggernes Fagforening og 13 nærmere angivne Arbejderes Vegne.

Ved et Arbejde med Installation af Varmeledninger, som Firmaet Andreasen & Henningsen udfører for Ejendomsselskabet »Jagtgaarden«, forlangte Bygherren omkring 20. Juni d. A., at der paa de lodrette Strenge skulde anbringes saakaldte »Ekspansionsbøjninger«. Dette er et ret usædvanligt Arbejde, for hvilket ingen Akkordpris er fastsat i den gældende Prisliste af 1924, og Bygherren skal have meddelt Firmaet, at der i Ekstrabetaling kun vilde blive betalt, »hvad Firmaet ved en organisationsmæssig Aftale maatte blive tilpligtet at yde«.

I Prislisten findes i Afsnit E, Punkt g en Bestemmelse om, at — — — »Arbejder, som ikke er nævnt i Prislisten — — — akkorderes særskilt ved Arbejdets Begyndelse eller betales som Daglønsarbejde«. Hertil føjes en særlig Regel i Punkt h, og i Punkt m hedder det: »Til Behandling af alle Tvivlsspørgsmaal angaaende Forstaaelsen af Prislisten og til Udarbejdelse af eventuelle nye Akkordpriser til Prislisten nedsættes et Udvalg, bestaaende af 8 Medlemmer, hvoraf Halvdelen vælges af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Halvdelen af Arbejderorganisationerne«. Dette Udvalg, der benævnes »Rørudvalget«, havde kun faa Gange tidligere beskæftiget sig med Betaling for lignende Arbejder og havde da — ogsaa i et under Sagen omtalt Tilfælde fra »Classenshave« — fastsat Ekstrabetaling i Form af en rund Sum som Efterbetaling.

Da nu Arbejderne omkring 1. Juli d. A. fordrede Besked om, hvilken Ekstrabetaling de skulde have ved »Jagtgaarden«, fik de kun det Svar, at det kunde blive som ved »Classenshave«, men hverken Arbejdere eller Arbejdsgiver vidste, hvad dette betød. Arbejderne spurgte da igen og tilbød, hvis der ikke kunde opnaas Enighed om en Akkordpris, at arbejde for Tidløn, forsaavidt Ekspasionsbøjningerne angik. Der førtes gennem Tillidsmanden og Firmaets Overmontør forskellige Forhandlinger, under hvilket Firmaet nægtede at betale Tidløn, idet dette befrygtedes at ville blive for dyrt. Den 7. eller 8. Juli henvendte Firmaet sig til Sammenslutningen angaaende Sagen, og da Arbejderne den 11. Juli om Eftermiddagen naaede en af dem ønsket personlig Forhandling med Firmaets Chef, henviste denne blot til, at Sagen var indgivet til organisationsmæssig Behandling; og Firmaet nægtede navnlig ogsaa at betale Tidløn, idet en Akkordpris forventedes fastsat gennem »Rørudvalget«.

Den 14. Juli om Morgenen nægtede de i Sagen omhandlede 13 Arbejdere at gaa i Arbejde paa Pladsen, med mindre Betalingsspørgsmaalet vedrørende Ekspansionsbøjningerne blev ordnet paa en eller anden Maade. De vil i saa Henseende have lagt Vægt paa, at det var tabforvoldende for dem i modsat Fald at arbejde videre, da der maatte — i

alt Fald delvis — imødeses Materialemangel, og deres Akkordfortjeneste vilde forringes, uden at Muligheden af senere at opnaa et eller andet med en rund Sum fastsat Erstatningsbeløb, kunde sikre dem tilstrækkeligt paa dette Punkt. De vil iøvrigt have været repræsenteret paa Arbejdspladsen hver Morgen, ogsaa den 15. og 16., for eventuelt straks at tage fat.

Imidlertid havde vedkommende Sekretær i Sammenslutningen, til hvem der rettedes Henvendelse om Sagen fra Fagforeningsformand og Forbundssekretær, og som allerede den 10. eller 11. Juli havde lovet et Møde snarest muligt, maattet erklære, at »Rørudvalget« kunde ikke træde sammen, da af dets Arbejdsgivermedlemmer to var døde, en paa Ferie og den 4. meget optaget. Imidlertid var Standsning som ovennævnt sket den 14. og *efter* dette Tidspunkt er der kun afholdt det til Sagens Indbringelse her for Retten fornødne Møde mellem Hovedorganisationerne, nemlig den 17. Juli, hvor det ordnedes, at Arbejdet genoptoges næste Morgen, medens Spørgsmaalet om Ekstrabetalingen henskødes til »Rørudvalget«s Afgørelse inden 1. August.

Under denne Sag paastaar nu Klagerne den i Dagene 14.—17. Juli iværksatte Arbejdsstandsning kendt ulovlig og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, subsidiært Forbundets Afdeling 9: Rørlæggernes Fagforening samt, ligeledes subsidiært, de paagældende 13 nærmere angivne Arbejdere anset med Bod, der kan tjene Firmaet Andreasen & Henningsen som Erstatning for Tab, der skønsmæssig opgives til 761 Kr. 28 Øre.

De Indklagede paastaar Frifindelse. De hævder, at Standsningen har været lovlig. I alt Fald anser de Firmaet og Sammenslutningen som de virkelige ansvarlige for, at Arbejdet maatte standses indtil videre, da Firmaet ved Forringelse af Akkorden har overtraadt Septemberforligets § 4, og Sammenslutningen, der maa bære Risikoen ved, at Rørudvalgsmøde ikke kunde holdes, har forsømt sin overenskomstmæssige Pligt til i alt Fald at lade almindeligt Mægling- eller Timandsmøde foregaa hurtigst.

Retten kan ikke statuere, at Standsningen har været lovlig. Det er ikke bevist, at Materialemangel har foreligget paa en saadan Maade, at der ikke kunde arbejdes videre, og det paaberaabte Forhold med Hensyn til Akkordens Forringelse foreligger noget uklart. Ligesom der imidlertid intetsomhelst Grundlag er for at gøre Forbundet ansvarligt for Standsningen, saaledes bliver der efter Reglen i Voldgiftsretslovens § 5, 2 ej heller Spørgsmaal om at paalægge Fagforeningen eller Arbejderne nogen Bod, allerede fordi det ved Standsningen maa komme i Betragtning som særlig formildende Omstændighed, at Arbejderne, skønt de saa tidligt som omkring 1. Juli havde begæret fyldestgørende Oplysning om, hvorledes Ekstraprisen for Ekspansionsbøjningerne skulde være, endnu den 14. Juli ikke kunde faa anden Besked end, at man ikke ønskede at betale Tidløn, og Arbejderne altsaa ikke alene ikke fik at vide, hvad der kunde ventes betalt i Tillægsakkord, men end ikke, hvor og hvornaar de fornødne Forhandlinger i saa Henseende vilde finde Sted.

Under Hensyn hertil og til, at Standsningen som ovennævnt var ganske kortvarig og ophørte straks, da der blev fastsat en bestemt Forhandlingsfrist vedrørende Ekstrabetalingen — samt idet der herefter ikke er Grund til at komme ind paa Sagens forskellige Enkelt-Spørgsmaal — vil de Indklagede altsaa være at frifinde for Klagernes Bodspaastand.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Iøvrigt bør de Indklagede være fri for Klagernes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger betales med 150 Kr. af Klagerne og 150 Kr. af de Indklagede.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 ❋ KØBENHAVN DEN 29. AUGUST 1925 ❋ 22 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for Aug. 1925.
Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. September 1925.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.

Den 7. internationale Arbejdskonference i Génève.

De vedtagne Konventioner.

I.

Konvention om 24 Timers ugentligt Hvil i Glasværker, hvor Kummeovne anvendes.

Artikel 1. I Glasværker, hvor Kummeovne anvendes, skal der under Iagttagelse af nedenstaaende Betingelser og Undtagelser indføres et 24-Timers ugenlig Hvil.

Artikel 2. Dette Hvil skal principielt falde enten paa en Søndag eller en anden Dag, som ved Lovgivning, Tradition, Landets eller Egnens Skik og Brug er bestemt til Hviledag.

Artikel 3. Undtagelser fra foranstaaende Artiklers Bestemmelser kan ethvert Medlem tillade for følgende Arbejder:

1) Arbejder, der af tekniske eller økonomiske Grunde nødvendigvis maa gennemføres kontinuerligt.

2) Forberedende, supplerende eller Reparationsarbejder, der maa gennemføres i Personalets Hviletid for at sikre Virksomhedens ordinære Drift paa Arbejdsdagene.

Artikel 4. En Liste over de i Artikel 3 nævnte Arbejder skal udfærdiges af hvert Medlems rette vedkommende Myndigheder efter Konference med de interesserede Arbejdsgiver- og Arbejdstagerforbund og tilsendes det Internationale Arbejdsbureau.

Med denne Liste skal følge en Fremstilling, hvoraf man for hvert enkelt af de derpaa opførte Arbejder kan se de Grunde, der retfærdiggør deres Indførelse.

Artikel 5. Hvis fremtidige Ændringer i Glasværksindustriens tekniske Metoder eller Arbejdsinddeling skulde nødvendiggøre Ændringer i den i Artikel 4 nævnte Liste, skal det paagældende Medlem i den Beretning, som i Henhold til Artikel 408 i Versailles Fredstraktaten og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater hvert Aar skal indsendes til det Internationale Arbejdsbureau, give Meddelelse om de indtrufne Ændringer i Listen med Angivelse af de Grunde, der har bevirket disse Ændringer.

Artikel 6. De Arbejdere, som er beskæftiget med de tilladte Arbejder paa den almindelige Hviledag, skal enkeltvis eller holdvis have en ugentlig Hviletid paa mindst 24 efter hinanden følgende Timer i Overensstemmelse med Forskrifterne i Konventionen af 1921 om ugentlig Hvile i Erhvervsvirksomheder.

Artikel 7. Forbigaaende Undtagelser fra Bestemmelserne i Artikel 1 og 2 er tilladelige ved indtrædende eller truende Ulykkestilfælde, ved paatrængende Arbejder ved Maskiner eller Anlæget eller ved Force majeure, dog kun forsaavidt disse er nødvendige for at

forebygge en alvorlig Forstyrrelse af den regelmæssige Drift.

Arbejdsgiveren skal give de paagældende Myndigheder Meddelelse i alle de Tilfælde, hvor han har gjort Brug af de i det foranstaaende forudsete forbigaaende Undtagelser.

Artikel 8. De formelle Ratifikationer af denne Konvention skal ifølge Bestemmelserne i III Del af Versailles-Traktaten og de tilsvarende Dele af de øvrige Fredstraktater meddeles Folkeforbundets Generalsekretær.

Artikel 9. Denne Konvention træder i Kraft, saasnart Ratifikationerne fra to Medlemsstater er indregistreret af Folkeforbundets Generalsekretær. Den er kun forbindende for de Medlemmer, der har ladet deres Ratifikation indregistrere i Generalsekretariatet.

Derefter træder denne Konvention for hvert af de andre Medlemmers Vedkommende i Kraft den Dag, da deres Ratifikation er indregistreret i Sekretariatet.

Artikel 10. Saasnart den af to Medlemmer foretagne Ratifikation er indregistreret i den Internationale Arbejdsorganisations Sekretariat, meddeler Folkeforbundets Generalsekretær dette til samtlige Medlemmer af den Internationale Arbejdsorganisation. Han giver dem ligeledes Meddelelse om Indregistreringen af de Ratifikationer, der senere meddeles ham af andre Medlemmer af Organisationen.

Artikel 11. Under Forbehold af Bestemmelserne i Artikel 9 forpligter hvert enkelt Medlem, som ratificerer denne Konvention, sig til at anvende Bestemmelserne i Art. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7 senest den 1. Januar 1927, og at træffe de til disses Gennemførelse nødvendige Forholdsregler.

Artikel 12. Ethvert Medlem af den Internationale Arbejdsorganisation som ratificerer denne Konvention, forpligter sig til at anvende den i sine Kolonier, Besiddelser og Protektorater i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Artikel 421 i Versailles-Traktaten og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater.

Artikel 13. Ethvert Medlem, som har ratificeret denne Konvention, kan efter Forløbet af 10 Aar, regnet fra Dagen for dens Ikrafttræden, opsige den ved en Meddelelse, der rettes til Folkeforbundets Generalsekretær og protokolleres af denne. Virkningen af denne Opsigelse indtræder først et Aar efter dens Protokollering i Sekretariatet.

Artikel 14. Det Internationale Arbejdsbureaus Forvaltningsraad skal mindst hvert 10. Aar afgive en Beretning om Gennemførelsen af denne Konvention til den Almindelige Konference og træffe Afgørelse om, hvorvidt Revisionen af samme skal sættes paa Konferencens Dagsorden.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S Carl Lunds Fabrikker.

A/S Carl Lunds Fabrikker har efter den store Konflikts Afslutning krævet, at en Del af deres Arbejdsmænd skulde udføre 4 Gange 2 Timers Overarbejde pr. Uge. Hertil har Arbejderne svaret, at de kun vilde udføre saa meget Overarbejde, naar de 4 Timer blev lagt for Arbejdstidens Begyndelse.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde den 20. Juli, men uden Resultat.

Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Frogne Knudsen, Værløse.

Firmaet Frogne Knudsen, Solbrink pr. Værløse, der hidtil har haft Overenskomst direkte med Arbejdsmændene er senere indmeldt i Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker og mente sig derefter berettiget til at betale efter denne Forenings Overenskomst. Herimod har Arbejdsmandsforbundet protesteret.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 10. Juli. Mødet endte uden Resultat.

Arbejdsmænd hos Ingeniør Thorning-Christensen, Langebjerg Grusgrav.

Den 6. August forhandledes i Arbejdsgiverforeningen angaaende en

opstaaet Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Ingeniør Thorning-Christensen ved dennes Arbejde i Langebjerg Grusgrav.

Man enedes om at Parterne tiltræder Overenskomsten mellem Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker, og Dansk Arbejdsmandsforbund af 27. Marts 1924, med senere Tillæg, dog saaledes, at der inden 8 Dage fra Dato optages Forhandlinger om Akkordsatser, disse Forhandlinger skal være tilendebragt senest den 25. August, og hvis der ikke opnaas Enighed ved disse Forhandlinger, skal Sagen behandles efter Regler for faglig Strid i H. t. Overenskomstens § 4.

Timelønnen der hidtil har været 115 Øre pr. Time forhøjes til 118 Øre, og faar tilbagevirkende Kraft til Arbejdets Genoptagelse efter Lockoutens Ophør. Dansk Arbejdsmandsforbund tager derefter det fremsendte Strejkevarsel tilbage.

Skibstømrere paa Træskibsværfterne i Esbjerg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne forhandledes om et af Dansk Skibstømrerforbund, overfor Træskibsværfterne i Esbjerg rejst Krav om et Tillæg til Lønningerne for Udførelsen af smudsigt Reparationsarbejde i Fiskerifartøjer.

Man enedes om at der gives et Tillæg af 7 Øre pr. Time, som Smudstillæg for Reparationsarbejde i Fiskerifartøjer, og 6 Øre pr. Time for Reparationsarbejde i Dampskibe.

Skotøjsarbejdere paa Klædeskofabrikkerne.

I Overenskomsten mellem Dansk Skotøjarbejderforbund og Foreningen af Klædeskofabrikanter findes en Bestemmelse om Sommerferie.

Efter Forhandling om en ny Overenskomst forkastede Fabrikanterne det af det forhandlende Udvalg udarbejdede Forslag, da man ikke vilde tiltræde Forslagets Ferieordning.

Efter at Forbundet havde afgivet Strejkevarsler, behandledes Sagen ved et Fællesmøde den 27. Juli i Arbejdsgiverforeningen, her enedes man om følgende Feriebestemmelse:

»Der gives de Arbejdere, der har været beskæftiget mindst 6 Maaneder i vedkommende Virksomhed siden sidste Ferieperiode, en Sommerferie paa 6 sammenhængende Arbejdsdage. Lønnen i Ferieugen beregnes efter 2 pCt. af den fortjente Løn paa den paagældende Arbejdsplads siden sidste Ferieperiode. Saafremt en Arbejder, der har været beskæftiget i en Virksomhed den ovennævnte Tid, afskediges forinden Ferieperioden, udbetales der vedkommende 2 pCt. af den paa den paagældendes Arbejdsplads fortjente Løn som indtjent Feriegodtgørelse.«

De afgivne Strejkevarsler blev derefter taget tilbage.

Smede og Maskinarbejdere paa Maskinfabrikken »Dano«.

Smede- og Maskinarbejderforbundet har rejst Klage paa sin Afdeling 17's Vegne over at Maskinfabrikken »Dano« ikke rettede sig efter en med Afdelingen indgaaet Overenskomst.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 22. Juli.

Paa Mødet enedes man om at henvise Sagen til Drøftelse mellem Sammenslutningen og Forbundet.

Forbundet har senere meddelt, at denne Drøftelse har ført til et for Forbundet tilfredsstillende Resultat.

Internationale Meddelelser.

Fra den internationale Fagbevægelse.

International Tobaksarbejderkongres.

(I. F. C.) I Dagene 3. til 7. August afholdt det internationale Tobaksarbejderforbund sin Kongres i Bryssel, den første siden Internationalens Genoprettelse i 1919. Nærværende var 27 Delegerede, der repræsenterede 12 Organisationer i 11 Lande. Af den af den internationale Sekretær Eichelsheim aflagte Beretning om Virksomheden i den forløbne Periode fremgik det, at der i alle Lande paalægges Tobaksindustrien forøgede Skattebyrder, hvad der fører til Prisstigninger paa de færdige Varer og til Nedgang i Forbruget.

Dertil kommer, at Maskinerne efterhaanden finder større Anvendelse i forskellige Lande, hvad der ligeledes fører til Forringelse af Arbejderantallet. Ved Udgangen af Aaret 1924 stod 13 Lande med tilsammen 120,883 Medlemmer tilsluttet det internationale Forbund. I Løbet af 1924 blev Internationalens finansielle Stilling betydeligt forbedret, saaledes at man nu kan gaa over til at udvide Virksomheden.

Enkelte tilsluttede Organisationer havde fra Tobaksarbejdersektionen i det russiske Levnedsmiddelarbejderforbund modtaget en Skrivelse, hvori der ankedes over, at Forbundet ikke havde modtaget noget Svar fra den internationale Sekretær paa sin Henvendelse om Optagelse i Internationalen. Efter at Sekretæren havde tilbagevist denne Paastand som usandfærdig, vedtog Kongressen efter en udførlig Debat følgende af Deichmann, Tyskland, foreslaaede Udtalelse:

»I. Kongressen erklærer, at der ikke foreligger nogen officiel Anmodning fra den russiske Tobaksarbejderorganisation om Optagelse i det internationale Tobaksarbejderforbund og nægter derfor at forhandle videre eller træffe nogen Afgørelse om dette Spørgsmaal.

II. Angaaende en eventuelt Henstilling om Optagelse i vor Internationale vil der først da blive truffet nogen Afgørelse, naar det er kommen til en Forstaaelse mellem den faglige Landsorganisation i Rusland og Den internationale faglige Central (Amsterdam)«.

Fra Belgien og de skandinaviske Lande forelaa Forslag om Oprettelse af en international Strejkefond, henholdsvis Indførelse af obligatorisk Understøttelse i saadanne Tilfælde, hvor over 25 pCt. af et Forbunds Medlemmer befinder sig i Kamp. Efter en udførlig Behandling blev disse Forslag henvist til nærmere Behandling i den internationale Bestyrelse. Kontingentet til Internationalen fastsattes til 6 Cent pr. Medlem og Aar for de første 25,000 Medlemmer i et Forbund og 5 Cent for de øvrige Medlemmer.

Hidtil har den internationale Sekretær fastsat Internationalens Virksomhed enten paa eget Ansvar eller i Samraad med Forbundenes Tillidsmænd. Kongressen vedtog nu at tilsætte en Bestyrelse, der for Fremtiden sammen med Sekretæren skal lede Forbundets Arbejde. Bestyrelsen bestaar af 5 Medlemmer, d. v. s. en Repræsentant for Organisationerne i Belgien, Frankrig, Holland, Tyskland og de skandinaviske Lande. Internationalen skal fremdeles have Sæde i Holland. Til international Sekretær genvalgtes med Akklamation Eichelsheim, Holland.

Frankrig.

De egentlige Aarsager til Bankfunktionærernes Strejke i Frankrig.

(I. F. C.) De franske Bankfunktionærers Strejke tiltager stadig i Omfang, og har i Følge den seneste Melding udvidet sig til en Generalstrejke.

Stemningen er udmærket, og de strejkende er fast besluttede paa ikke at give efter. Hele Arbejderbevægelsen følger med Sympati den Kamp, som Kammeraterne »med Hat og Krave« befinder sig i, hvad der bl. a. giver sig Udslag i pekuniær Understøttelse fra den franske Landsorganisation og Fællesorganisationen i Paris. Ogsaa den offentlige Mening lægger stor Forstaaelse for Dagen overfor den velbegrundede Aktion. Saaledes har 2 Teatre i Paris foranstaltet Forestillinger til yderst lave Priser for de strejkende Funktionærer.

Derimod er Bankernes Holdning saa smaalig og hadefuld som vel mulig. Højfinansen undser sig ikke for at betegne Strejken som en politisk Aktion.

Bankfunktionær-Føderationens Sekretær, Grin, vender sig i en Artikel i »Peuple« mod denne Paastand og skriver: »Den eneste Aarsag til Strejken er Sulten, d. v. s. vor store Elendighed«. Denne Kendsgerning illustrerer han med følgende Tal: »En 30 Aar gammel Funktionær i »Banque Nationale de Crédit« tjener maanedlig 695 Frc. (100 Frc. lig 20 Svejtser Fr.), en anden Funktionær i samme Alder erholder endda kun 495 Frc. En 42 Aar gammel Funktionær ved Crédit Lyonnais kommer paa hele 791 Frc. Maanedsgage, en anden paa 581. Efter ca. 35 Aars Tjeneste i Crédit Lyonnais blev en Funktionær afskediget med den »kongelige« Pension af 2700 Frc. aar-

lig. At Bankfunktionærerne under disse Omstændigheder traadte i Strejke, da man tilbød dem Lønforhøjelser af 100 til 300 Frc. aarlig, og endda gjorde denne Forhøjelse afhængig af en bedre Forretningsgang, kan virkelig ikke forundre.

De paagældende tre Centralorganisationer — den socialdemokratiske, katolske og kommunistiske Føderation — har nu tilstillet Arbejdsministeren følgende Fordringer: Officiel Anerkendelse af Fagforeningerne, Forhindring af Forfølgelse mod Tillidsmænd, Oprettelse af Disciplinarnævn, Organisering af Arbejdet, Indførelse af den engelske Arbejdsuge (den frie Lørdageftermiddag), regelmæssig Sommerferie, Nyregulering af Lønningerne: Ved Antagelsen og indtil det 21. Aar 27 Frc. daglig; fra det 21. Aar 8400 Frc. aarlig med en aarlig Forhøjelse af 300 Frc. indtil 12,000 Frc., og derefter 200 Frc. En aarlig Gratifikation af samme Størrelse som Gagen i December Maaned; glidende Lønskala efter Pristallet (20 Frc. pr. Point). Som Grundlag for Lønreguleringen efter Pristallet regnes med et Pristal af 333 Points, hvad der svarer til en Aarsløn af 6660 Frc. Pensionering efter 25 Aars Tjeneste eller efter det fyldte 55. Aar.

Storbritannien.

Den kritiske Periode overstaaet.

(I. F. C.) Den kritiske Periode paa 14 Dage er nu udløben. Arbejdsgiverne i Bjergværksindustrien har taget Opsigelsen af Overenskomsten tilbage, og Arbejdernes Lønninger og ikke sidst Selskabernes Udbytte er sikret i de førstkommende 9 Maaneder. Hvad dette betyder kan man gøre sig et Begreb om, naar man betænker, at en Rigsdagsmand har anstillet en Beregning, hvorefter 8 Millioner Pund af det bevilgede Statstilskud paa 10 Millioner vil medgaa til at sikre Selskabernes Udbytte, mens Bjergarbejdernes Lønninger endnu stadig er lavere end før Krigen.

Hvorledes den trufne Ordning vil komme til at virke i Enkelthederne fremgaar af et Interview med Bjergarbejderforbundets Sekretær, Cook, som udtalte: De Distrikter, som ikke har opnaaet et Udbytte paa 13 pCt., bliver understøttede. Den nuværende Tilstand i Industrien er saaledes, at Udbyttet i alle Distrikter er under 13 pCt. Derfor vil Regeringen komme til at yde Tilskud til alle Distrikter, med andre Ord, de Gruber i de forskellige Distrikter, hvis Drift renterer sig og giver et Udbytte af maaske 2, 3 eller endda op til 4 Sh. pr. Tons, faar dog Statstilskud, idet alle Gruber i et Distrikt sammenlagt ikke er i Stand til at opnaa et Udbytte af gennemsnitlig 1 Sh. 3 d pr. Tons. Skatteyderne vil saaledes komme til at betale for Gruber, hvis Drift individuelt svarer sig. I Northumberland vil Gruberne i Stedet for det nuværende Tab af 2 Sh. $7^1/_2$ d pr. Tons opnaa et Udbytte af 1 Sh. $1^1/_4$ d pr. Tons. I South Wales er de tilsvarende Tal 2 Sh. 4 d og 1 Sh. 3 d, i den østlige Del af Landet $11^1/_2$ d henholdsvis 1 Sh. 3 d.

A. A. Purcell talte i Underhuset om de internationale Følger af Bjergarbejdernes og de dem understøttende Jernbanemænds og Transportarbejderes Holdning. Han udtalte bl. a.: Set ud fra et internationalt faglig Synspunkt var Følgerne af denne Holdning — særlig med Henblik paa Forholdene i Frankrig, Tyskland og Belgien — den, at Arbejderne i disse Lande blev opmuntret til at sætte sig til Modværge mod Lønnedsættelser. I den Henseende har vore Arbejdere gjort mere for at forhindre Udlandets Konkurrence end noget hidtil i dette Parlament forelagt Forslag har formaaet. Dette er vor Opfattelse af den internationale Enhed.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 870.

Arbejdsmænd paa Ladby Teglværk.

Arbejdsgiverforeningen havde i denne Sag klaget over at Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Næstved Afdeling havde nægtet at gaa i Arbejde efter Lockoutens Afslutning, forinden de paa Teglværket beskæftigede Landarbejdere blev fjernede.

Ved et forberedende Møde i Retten den 25. Juni forligtes Sagen saaledes:

Under Hensyn til Rettens foreløbige

Kendelse i Sag Nr. 868 indgaar de Indklagede paa at optage Arbejdet snarest muligt, idet de dog forbeholdt sig senere at rejse Sag om Fjernelse af de Arbejdere de har forlangt fjernede. Under den eventuelle Sag forbeholder Klagerne sig at nedlægge Paastand om Bod i Anledning af det passerede.

Der skal mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Næstved og Ladby Teglværk optages Forhandlinger om Akkordpriser i Henhold til de mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Teglværksforeningen af 1893 gældende Regler, idet man er enige om, at Dansk Arbejdsgiverforening deltager i de eventuelle Organisationsforhandlinger.

Sag Nr. 872.
Arbejdsmænd i Horsens hos A/S Jydsk Ilt- og Acetylengasfabrik.

Klagen var anlagt af Dansk Arbejdsgiverforening i Anledning af at Arbejdsmændene og Kuskene i Horsens nægtede at genoptage Arbejdet paa Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik efter Lockoutens Ophør, idet de paaberaabte sig at der ikke eksisterede nogen Overenskomst mellem Aktieselskabet.

Denne Klage kom til Behandling paa et forberedende Møde den 3. Juli, som hurtig afbrødes for at give Parterne Lejlighed til at forhandle. Efter nogen Tids Forløb genoptoges Mødet, og her oplystes det, at Parterne var enedes om en 2-aarig Overenskomst med en Ugeløn af 68 Kroner for Arbejdere i 6 Døgns 3 Holds-Drift og iøvrigt med »Almindelige Bestemmelser«, hvorom man er enige.

For Chaufførernes Vedkommende var man enige om, at Aktieselskabet tiltræder Overenskomsten for Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens.

Klagen toges herefter tilbage.

Sag Nr. 880.
Træindustriarbejdere paa A/S Dansk Madras Co. »Spiralen« Nykøbing Falster.

Arbejdsgiverforeningen havde i denne Sag klaget over, at den af Træindustriarbejderforbundet iværksatte Arbejdsstandsning hos ovennævnte Aktieselskab var ulovlig. Forbundet havde klaget over at Virksomheden til en Begyndelse nægtede at genantage dets Medlemmer medmindre disse vilde indgaa paa meget store Reduktioner af Akkordpriserne, ligesom der blev nægtet de 10 af Forbundets 12 Medlemmer paa Fabrikken det 3 pCt.s Tillæg, som den havde Pligt til at betale.

Endvidere klagede Forbundet over at Fabriken beskæftigede et saa stort Antal Drenge og unge Piger i Alderen fra 14—17 Aar, samt at Fabrikken havde inddraget Arbejdernes Spisestue og sluttelig klagedes der over at Fabrikken forsøgte at oprette Kontrakter med Arbejderne, og da intet af de paaklagede Forhold blev ændrede, iværksatte Forbundet Strejke overfor Virksomheden.

Ved et forberedende Møde i Retten forligtes Sagen saaledes:

De to af Forbudets Medlemmer, der ikke endnu er genantagne paa Maskinsnedkeriet, genantages snarest muligt.

Hvad der endnu ikke maatte være betalt af det 3 pCt.s Tillæg, betales inden 24. Juli.

Spisestuen gøres snarest paany brugelig eller en anden oprettes.

De oprettede Værkførerkontrakter annulleres og der gives de Paagældende Adgang til at indmelde sig i Fagforeningen, hvor de vil kunne komme ind som nye Medlemmer mod at betale nyt Indskud samt Kontingent fra 8. Juni 1925 at regne.

Der optages snarest — senest den 24. Juli — Forhandlinger om Overenskomstforholdet i dets Helhed. Indtil denne Forhandling er afsluttet, betales der ogsaa de unge Piger og Drenge efter den nu gældende Akkordprisliste, forsaavidt de udfører Arbejde, der omfattes af den.

Det er en Selvfølge, at hvis mod Forventning Forhandlingerne skulde strande, er den ovennævnte Akkordprisliste ikke at anse som bortfalden.

Den løbende Strejke hæves straks og Sympatistrejken træder ikke i Kraft.

Sagen var hermed bortfaldet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i August Maaned 1925.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. September 1925.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 ❋ KØBENHAVN DEN 5. SEPTEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Den 7. internationale Arbejdskonference i Génève.

De vedtagne Konventioner.

II

Konvention om Natarbejdet i Bagerier.

Artikel 1. Med Forbehold af de i denne Konvention trufne Undtagelsesbestemmelser er Fremstillingen af Brød, Konditorvarer og lignende Produkter af Mel forbudt om Natten.

Dette Forbud gælder for alle Personer, Bedriftsindehavere saavelsom Arbejdere, der er beskæftiget ved den nævnte Fremstilling; dog gælder det ikke for Fremstillingen i Hjemmene ved Medlemmer af en og samme Husholdning til dennes Forbrug.

Den foreliggende Konvention omfatter ikke Fremstillingen af Biskuit i Stordrift. Ethvert Medlem kan efter Forhandling med de paagældende Arbejdsgiver- og Arbejdstagerforbund bestemme, paa hvilke Produkter Begrebet »Biskuit« ifølge nærværende Konvention skal finde Anvendelse.

Artikel 2. Ifølge nærværende Konvention betyder Udtrykket »Nat« et Tidsrum paa mindst syv paa hinanden følgende Timer. Dette Tidsrums Begyndelse og Ende fastsættes af de paagældende Myndigheder i hvert Land efter Forhandling med de interesserede Arbejdsgiver- og Arbejdstagerforbund. Tidsrummet skal indbefatte Tiden mellem Kl. 11 Aften og Kl. 5 Morgen. Hvor Klimaet eller Aarstiden retfærdiggør det, eller hvor de interesserede Arbejdsgiver- og Arbejdstagerforbund er enedes derom, kan Tidsrummet fra Kl. 10 Aften til 4 Morgen træde i Stedet for Tidsrummet fra Kl. 11 Aften til 5 Morgen.

Artikel 3. Efter Forhandling med de interesserede Arbejdsgiver- og Arbejdstagerforbund kan de paagældende Myndigheder i hvert enkelt Land udstede Forordninger om følgende Undtagelser fra ovenstaaende Artikler:

a) permanente Undtagelser, der er nødvendige til Udførelsen af Forberedelses- og Hjælpearbejder, forsaavidt Udførelsen heraf er nødvendig udenfor den normale Arbejdstid. Til disse Arbejders Udførelse maa kun anvendes det ubetinget nødvendige Antal Arbejdere. Unge Mennesker under 18 Aar maa ikke benyttes hertil.

b) permanente Undtagelser, der er nødvendige for Tilfredsstillelsen af de Behov, der er en Følge af de særlige Forhold for Bagerifaget i tropiske Lande.

c) permanente Undtagelser, der er nødvendige til Sikring af Gennemførelsen af Bestemmelserne om en ugentlig Hvile,

d) forbigaaende Undtagelser, der er nødvendige for at gøre det muligt for Virksomhederne at imødegaa en ekstraordinær Ophobning af Arbejde eller en national Nødvendighed.

Artikel 4. Undtagelser fra Bestemmelserne i Artikel 1 kan ligeledes tillades ved indtrædende eller truende Ulykkestilfælde eller ved paatrængende Arbejder paa Maskinerne eller Bedriftens Indretning eller ved Force majeure, dog kun forsaavidt de er nødvendige til at undgaa alvorlige Driftsforstyrrelser.

Artikel 5. Ethvert Medlem, der ratificerer denne Overenskomst, skal træffe alle dertil egnede Forholdsregler til almindelig og virksom Gennemførelse af det i Artikel 1 indeholdte Forbud og i dette Øjemed forhandle med de interesserede Arbejdsgivere og Arbejdstagere og disses Forbund i Overensstem-

melse med det af den Internationale Arbejdskonference ved dennes femte Samling (1923) vedtagne Forslag.

Artikel 6. Denne Konventions Bestemmelser træder i Kraft den 1. Januar 1927.

Artikel 7. De formelle Ratifikationer af denne Konvention skal ifølge Bestemmelserne i XIII Del af Versailles-Traktaten og de tilsvarende Dele af de øvrige Fredstraktater meddeles Folkeforbundets Generalsekretær.

Artikel 8. Denne Konvention træder i Kraft, saasnart Ratifikationerne fra 2 Medlemsstater er indregistreret af Folkeforbundets Generalsekretær. Den er kun forbindende for de Medlemmer, der har ladet deres Ratifikation indregistrere i Generalsekretariatet.

Konvention om Skadeserstatning ved Ulykkestilfælde i Erhvervsvirksomheder.

Artikel 1. Ethvert Medlem af den Internationale Arbejdsorganisation, der ratificerer denne Konvention, forpligter sig til at yde mindst de i denne Konvention fastsatte Skadeserstatninger til de Personer og deres Efterladte, der kommer til Skade som Følge af Ulykkestilfælde ved eller paa Grund af deres Arbejde.

Artikel 2. Arbejdere, Funktionærer og Lærlinge, der er beskæftiget i offentlige eller private Virksomheder, Institutioner og Anstalter, skal være beskyttet af Ulykkesforsikringslove.

Det forbeholdes dog enhver Stat, der staar som Medlem, ved Lov at fastsætte de som nødvendig ansete Undtagelser for følgende Personer:

a) Arbejdstagere, der anvendes til lejlighedsvis Arbejde og Arbejde, der er Virksomhedens Formaal fremmed.

b) Hjemmearbejderne.

c) Arbejdsgiverens Familiemedlemmer, der lever i hans Husholdning og udelukkende er beskæftiget for hans Regning.

Artikel 3. Denne Konvention gælder ikke for Personer, der paa Grund af særlig Lovgivning har Krav paa Skadeserstatninger af mindst samme Størrelse som de heri fastsatte.

Det staar enhver Stat, der staar som Medlem, frit at udstede særlige Bestemmelser om Erstatning for Ulykkestilfælde ved Handelsskibsfart og Fiskeri.

Artikel 4. Denne Konvention finder ikke Anvendelse paa Landbruget, for hvilket den af den tredje Internationale Arbejdskonference vedtagne Konvention om Skadeserstatning for Ulykkestilfælde i Landbruget forbliver i Kraft.

Artikel 5. Ved Død eller vedvarende Erhvervsudygtighed som Følge af Ulykke bestaar Erstatningen i en Pension.

Denne Pension kan helt eller delvis afløses af en Kapitaludbetaling, forsaavidt der gives vedkommende Myndigheder Sikkerhed for Kapitalens hensigtsmæssige Anvendelse.

Artikel 6. Ved Erhvervsudygtighed ydes Erstatningen fra Ulykkesdagen, enten af Arbejdsgiveren selv eller Ulykkes- eller Sygeforsikringen.

Artikel 7. Tilskadekomne, der er erhvervsudygtige og ikke kan klare sig uden stadig fremmed Pleje, har Krav paa Understøttelse.

Artikel 8. Ved Lov træffes der Bestemmelser om Kontrol og om de for nødvendig ansete Regler for Prøvelsen af Pengeydelser.

Artikel 9. De Tilskadekomne har for Ulykkestilfældets Vedkommende Krav paa Sygebehandling og Medicin. Sygebehandlingen betales enten af Arbejdsgiveren eller af Syge-, Ulykkes- eller Invalideforsikringen.

Artikel 10. De Tilskadekomne har Krav paa Ydelse og regelmæssig Fornyelse af de som Følge af Ulykkestilfældet eventuelt nødvendige kunstige Legemsdele og ortopædiske Hjælpemidler overfor Arbejdsgiveren eller Forsikringen. Loven kan i Undtagelsestilfælde i Stedet for Ydelse og Fornyelse af de kunstige Legemsdele og ortopædiske Hjælpemidler tillade Ydelse af Tillægsunderstøttelse; denne ansættes ved Tidspunktet for den første Fastsættelse eller Prøvelse af Pengeydelsen med det formodede Beløb til Anskaffelses- eller Fornyelsesomkostningerne for de kunstige Legemsdele og de ortopædiske Hjælpemidler.

For at undgaa Misbrug og for at sikre Erlæggelsen af Tillægsunderstøttelsen gives ved Lov Bestemmelser vedrørende Fornyelsen af kunstige Legemsdele og ortopædiske Hjælpemidler.

Artikel 11. Der gives ved Lov Be-

stemmelser, som under Hensyntagen til de særlige Forhold i hver enkelt Stat er bedst egnet til under alle Omstændigheder at garantere Ydelsen af Erstatning til Tilskadekomne og deres Efterladte og at sikre denne i Tilfælde af Arbejdsgiverens eller Forsikringens Betalingsudygtighed. (Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Buntmagere hele Landet.

Mellem Dansk Hatte- og Buntmagerforbund og Buntmagerlauget, Foreningen af faglærte Buntmagermestre og Sammenslutningen af københavnske Buntmagermestre er der opnaaet Enighed om, at den bestaaende Overenskomst fornyes 1 Aar til 1. Juli 1926 med Reguleringsbestemmelsen efter Pristallet.

Overenskomsten omfatter ca. 400 mandlige og kvindelige Medlemmer.

Rørlæggere hos Firmaet Andreasen og Henningsen i København.

Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vi under 15. Juli Klage over, at 14 Mand Dagen forud havde nedlagt Arbejdet hos det ovenfor nævnte Firma. Grunden hertil var en Uoverensstemmelse om Betalingen for Ekspansionsbøjning og Krav for særlig Udførelse af Gulvbøsning samt en Timelønsforhøjelse af 3 Øre.

I Anledning af denne Sag fandt der et Fællesmøde Sted den 17. Juli mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Parterne, hvor der opnaaedes Enighed om, at Arbejdet skulde genoptages den paafølgende Dag. Spørgsmaalet om Betalingen for de omstridte Arbejder skulde derefter forelægges for Rør-Udvalget, og Sagen skulde af dette være færdigbehandlet inden den 1. August.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig iøvrigt at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Internationale Meddelelser.

International Træarbejderkongres.

I Dagene den 20., 21. og 22. Juli afholdt Den internationale Træarbejder-Union Kongres i Brüssel. Af Sekretariatets Beretning fremgik det, at Unionens Medlemsantal er gaaet tilbage fra 882.193 den 31. December 1922 til 623.779 den 31. December 1924. Af dette Tab paa over 200.000 Medlemmer falder ca. 150.000 paa det tyske Træarbejderforbund samt ca. 30.000 paa de af det engelske Forbund udtraadte oversøiske Træarbejdersektioner. 37 Organisationer i 18 Lande staar for Tiden tilsluttet Internationalen. Paa Kongressen repræsenterede 46 Delegerede 21 Organisationer i 14 Lande. Som Gæster overværede 3 Repræsentanter for det amerikanske Træarbejderforbund »United Brotherhood of Carpenters and Joiners« Kongressens Forhandlinger, endvidere Sekretær J. W. Brown fra I. F. C. og J. J. de Roode fra Det internationale Arbejdsbureau i Genf.

Debatterne drejede sig hovedsagelig om Stillingen overfor de kommunistiske Træarbejderorganisationer og særlig overfor det russiske Forbund. Den almindelige Del af Beretningen godkendtes med alle Stemmer mod Italiens, det Afsnit af Beretningen, som omhandlede det russiske Spørgsmaal, med 39 Stemmer mod 15, medens 6 Stemmesedler var blanke. Dette betyder, at der ikke indtræder nogen Forandring i Forholdet overfor det russiske Forbund og de øvrige kommunistiske Træarbejderorganisationer, og at den paa Kongressen i Wien 1922 fattede Beslutning forbliver i Kraft.

I dette Spørgsmaal vedtoges endvidere et af det schweiziske Forbund stillet Forslag med en af det engelske Forbund foreslaaet Tilføjelse, ifølge hvilken »det alrussiske Træarbejderforbund kan optages til de samme Betingelser som alle andre Træarbejderorganisationer. Eksekutivkomitéen har indtil næste internationale Kongres Bemyndigelse til at afgøre, hvornaar disse Betingelser kan betragtes som opfyldte.«

Et af det schweiziske Forbund stillet Forslag om at sende en Delegation til det russiske Forbunds Kongres blev vedtaget med den Tilføjelse, at det overlades til Eksekutivkomitéens Afgørelse, hvornaar det rette Tidspunkt for Afsendelse af en saadan Delegation er kommet.

Vedrørende Sammenslutningen af Bygnings- og Træarbejderorganisationerne og dermed ogsaa af de to Faginternationaler havde Sekretæren paa Grundlag af de indløbne Besvarelser paa et til Forbundene udsendt Cirkulære udarbejdet en Beretning, hvori Ønskeligheden af en øjeblikkelig Sammensmæltning benægtedes. Det skal overlades til de enkelte tilsluttede Organisationer selv at træffe Bestemmelse om eventuel Sammenslutning. Samtidig fik Eksekutivkomitéen til Opgave inden næste internationale Kongres paany at indhente de tilsluttede Organisationers Udtalelse om dette Spørgsmaal, saaledes at Kongressen kan blive gjort bekendt med eventuelle nye Foreteelser og Synspunkter vedrørende denne Sag. Ligeledes paalagdes det Eksekutivkomitéen at sætte sig i Forbindelse med Bygningsarbejder-Internationalen angaaende Fastsættelse af Overflytningsregler for Medlemmer af Forbund, som tilhører de to Internationaler.

Valget af Medlemmer til Eksekutivkomitéen havde følgende Resultat: for de fransktalende Lande: Hauwaert, Belgien (det tidligere Medlem de Vlaemynck ønskede ikke Genvalg, da hans Stilling som Sekretær i den belgiske Landsorganisation lagde Beslag paa hele hans Tid); for de tysktalende Lande: Fritz Tarnow; for Storbritannien: Wolstoncroft og for de skandinaviske Lande: Martin Petersen, Danmark. Til international Sekretær genvalgtes med Akklamation Woudenberg, Holland. (I. F. C.)

Belgien.

Spørgsmaalet om en central Strejkekasse.

Paa den nylig afholdte belgiske Fagforeningskongres drøftedes bl. a. ogsaa Spørgsmaalet om Oprettelse af en central Strejkefond.

Bondas, som forelagde den af ham og Mertens udarbejdede Beretning vedrørende denne Sag, erklærede først, at Spørgsmaalet om Oprettelse af en national Strejkefond, grundet paa det stadig større Antal Strejker og Lockouter, var af overordentlig Betydning for Fagbevægelsen. Det drejede sig ingenlunde herved om at stille de tilsluttede Organisationer under Formynderskab. Naar man imidlertid skal gaa over til at drøfte Tanken om Organiseringen af den gensidige Solidaritet, bør man være klar over, at der maa indrømmes Landsorganisationen større Indflydelse ved Konflikter og gennemføres et mere snævert Samarbejde mellem de paagældende Organisationer. Efter en udførlig Diskussion gav Kongressen i Princippet enstemmig sin Tilslutnig til Oprettelse af en national Strejkekasse. 18 Delegerede undlod at stemme. Bestyrelsen vil nu gaa i Lag med at udarbejde et definitivt Forslag, som saa skal forelægges for og godkendes af den næste Kongres.

I denne Sammenhæng er ogsaa en Artikel i den svejtsiske Landsorganisations Organ af Interesse, hvis Bestyrelse i Henhold til en Kongresbeslutning ligeledes har drøftet dette Spørgsmaal. Det hedder i denne Artikel:

»Den gensidige Understøttelse under Strejker er et Problem, som man ofte har forsøgt at løse, men som hidtil ikke er blevet løst. Vi vil endda gaa saa vidt at tilstaa, at det overhovedet ikke kan løses tilfredsstillende, fordi Anfordringerne under Omstændigheder vil kunne tage et kæmpemæssigt Omfang. Det vil altsaa kun kunne dreje sig om en relativ Løsning.

Tidligere havde Landsorganisationen sin Reservekasse. Den var i Reglen tom, naar den skulde have været fyldt. I Stedet for Reservekassen traadte senere Centralforbundenes Strejkekasser. Dette forhindrede imidlertid ikke Forbundene i under større Konflikter at henvende sig til Landsorganisationen om Hjælp. Denne ydede saa Hjælpen paa forskellige Maader: gennem Laan hos Forbundene, Indsamling af frivillige Bidrag, Bevilling af Pengebeløb gennem de tilsluttede Forbund og Afdelinger og gennem Salg af Mærker. Alle disse Understøttelsesarter med Udtagelse af den førstnævnte lider dog af den Mangel, at Hjælpen i Reglen kommer for sent. Paa den anden Side er det klart, at det i første Linie er de mindre og daarligt funderede Forbund, som er tvungne til at apellere til de andres Solidaritet. Men netop denne Omstændighed har gjort de større Forbund mistroiske overfor Oprettelse af en Solidaritetskasse.

Ved Udarbejdelsen af det endelige Udkast tænker Bestyrelsen for Landsorganisationen nu paa Oprettelsen af en Solidaritetskasse, hvis Midler skal holdes helt afsondret fra Forbundskassens. Bestyrelsen er dog af den Mening, at det ikke i første Linie skal lægges an paa at samle et bestemt Beløb i denne Kasse, men at man bør følge det Princip, at al ydet Hjælp eller Understøttelser skal tilbagebetales, saafremt da ikke Bestyrelsen med firetemfedeles Majoritet vedtager en anden Ordning. Endvidere skal det Forbund, som bliver understøttet af denne Kasse, selv have udskrevet Ekstrabidrag.

Endelig maa det paagældende Forbund ikke oppebære større Understøttelse af Kassen end det selv af egne Midler anvender for samme Konflikt. Gennem alle disse Indskrænkninger tror man efterhaanden at kunne samle en Fond af betydelig Størrelse.

Hvad angaar Opbringelse af Fondens Midler tænker man at udgive Solidaritetsmærker, som stadig skal være i Omløb og ogsaa skal kunne sælges til Uorganiserede, saaledes at disse i hvert Fald i nogen Grad bidrager til den fælles Fond. Endvidere regner man med Bidrag fra de tilsluttede Forbund og de enkelte Afdelinger. Det afhænger altsaa i høj Grad af Indsamlingsresultatet, om Fonden kommer til at raade over tilstrækkelige Midler.

Angaaende Retten til Understøttelse vil man frem for alt forhindre, at en Organisation kun betaler og en anden kun nyder Understøttelse. Som første Betingelse skal derfor gælde, at den ansøgende Organisation paa den foreslaaede Maade selv har ydet Bidrag til Fonden, d. v. s., det Forbund, som ikke har betalt et nærmere bestemt Minimums-Bidrag pr. Aar, kan heller ikke kræve Understøttelse. Bestyrelsen regner med, at et Bidrag af 1 Franc pr. Medlem og Aar skal gælde som Normalbidrag.

Som allerede antydet har man i de fleste Tilfælde hverken nationalt eller internationalt fundet nogen tilfredsstillende Løsning af Spørgsmaalet om den centrale Strejkekasse. Derimod kan det siges, at man i den sidste Tid under Hensyntagen til de store Arbejdskonflikter nu overalt skænker dette Spørgsmaal større Opmærksomhed. Saaledes vedtog det internationale Tobaksarbejderforbunds Kongres at henvise Spørgsmaalet om Oprettelse af en international Kampfond, henholdsvis Indførelse af obligatorisk Understøttelse i saadanne Tilfælde, hvor 25 pCt. af et Forbunds Medlemmer staar i Kamp, til nærmere Drøftelse i den internationale Bestyrelse. Derimod har den kristelig-nationale Fagforeningscentral i Holland fornylig forkastet et Forslag om Oprettelse af en saadan Fond. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 827.

Landarbejdere ved Sukkerroedyrkning.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. August 1925 i Sag Nr. 827: De samvirkende Fagforbund for Landarbejderforbundet i Danmark mod De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger for Gaardejerne Jens Kløve, Staaby pr. Staaby, Joh. Knudsen, Dræby pr. Dræby, og Harald Petersen, Afholdshotellet i Skamby.

Efter den for 1923 gældende Overenskomst mellem De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger og Landarbejderforbundet i Danmark skulde Pasning — ɔ: tre Gange Lugning og Optagning — af Sukkerroer ikke aflønnes efter en fast Pris, men med Værdien af 60 Centner Roer pr. Td. Land. Et vist Mindste- og Forskudsbeløb skulde udbetales, efterhaanden som Arbejdet skred frem, og endelig Afregning skulde finde Sted, naar Sukkerfabrikkernes Regnskab kom frem, idet man da kunde se, hvad Værdien af en Centner Roer havde været.

Under denne Sag paastaar Klagerne Gaardejerne Jens Kløve, Staaby pr. Staaby, Joh. Knudsen, Dræby pr. Dræby, og Harald Petersen, Afholdshotellet i Skamby, domt til at efterbetale henholdsvis 303 Kr. 87 Øre, 81 Kr. 84 Øre og 146 Kr. 31 Øre til Landarbejderforbundet paa Arbejderne Nicolaj Rasmussen, Oscar Jensen og Peter Larsens Vegne for det af dem udførte Arbejde med Pasning af Sukkerroer i 1923.

De Indklagede paastaar principalt

Sagen afvist som hørende under faglig Voldgift og procederer subsidiært til Frifindelse.

Det er oplyst, at Jens Kløve og Joh. Knudsen forgæves er opfordret til at deltage i Mæglingsmøder om de foreliggende Spørgsmaal, og Retten finder under Hensyn hertil ikke at burde henvise Sagen til faglig Voldgift for disse Indklagedes Vedkommende. Harald Petersen har vel deltaget i et Mæglingsmøde, men han har ikke for Den faste Voldgiftsret fremført noget til Begrundelse af, hvorfor han nægter at efterbetale det af Klagerne forlangte Beløb. Heller ikke for hans Vedkommende vil der da være Grund til at henvise Sagen til Undersøgelse ved en faglig Voldgiftsret, idet det allerede som Følge af, at han intet har fremført til sit Forsvar kan fastslaas, at han maa betale det af Klagerne forlangte Beløb. Jens Kløve og Joh. Knudsen har begge gjort gældende, at de havde truffet Særaftaler med de paagældende Arbejdere, hvorefter disse ingen Efterbetaling skulde have. Men mod Klagernes Benægtelse har hverken Jens Kløve eller Joh. Knudsen ført tilstrækkeligt Bevis herfor. Jens Kløve har endvidere gjort gældende, at han i 1923 ikke stod som Medlem af De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger, idet han havde udmeldt sig, og at han derfor ikke kan være bundet ved Overenskomsten for 1923. Det er imidlertid ikke godtgjort, at han havde udmeldt sig, før Overenskomsten for 1923 blev afsluttet, og det maatte være hans Sag at føre Bevis herfor. Joh. Knudsen har som anden Indsigelse gjort gældende, at vedkommende Arbejder forlod Arbejdet forud for tredie Lugning, og at han formentlig derfor har tabt Retten til Efterbetaling for de to første Lugninger. Efter det oplyste maa det imidlertid antages, at dette stod i Forbindelse med en Nægtelse fra Joh. Knudsens Side af at betale, hvad han skyldte Vedkommende som Efterbetaling for 1922, og herefter findes ogsaa denne Indsigelse at være uden Betydning. Alle de Indklagede findes da at burde dømmes i Overensstemmelse med Klagernes Paastand, og de Indklagede findes herefter at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Gaardejerne Jens Kløve, Staaby pr. Staaby, Joh. Knudsen, Dræby pr. Dræby, og Harald Petersen, Afholdshotellet i Skamby, bør til Landarbejderforbundet i Danmark paa de paagældende Arbejderes Vegne betale henholdsvis 303 Kr. 87 Øre, 81 Kr. 84 Øre og 146 Kr. 31 Øre.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 871.
Gasværksarbejdere ved Søllerød Gasværk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. August 1925 i Sag Nr. 871: Søllerød Sogneraads Gas- og Vandværksudvalg mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegns Vegne.

Tirsdag den 2. Juni d. A. nægtede de paa Søllerød Kommunes Gasværk beskæftigede Retorthusarbejdere, der staar som Medlemmer af Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn, at indkøre nogle Kul, Gasværket samme Dag havde taget hjem fra Det danske Kulkompagni, i Gasværkets Retorthus under Paaberaabelse af, at Kullene hidrørte fra et Firma, der var indblandet i den da verserende store Arbejdskonflikt. Den 5. Juni meddelte Sogneraadets Gas- og Vandværksudvalg gennem Gasværkets Værkmester de paagældende Arbejdere, at de maatte betragte sig som afskedigede, hvis de opretholdt deres Nægtelse. Arbejderne fastholdt desuagtet, at de ikke vilde indkøre de konfliktberørte Kul. Spørgsmaalet faldt imidlertid bort, idet den store Arbejdskonflikt afsluttedes ved et samme Dag indgaaet Forlig. Gas- og Vandværksudvalget vedtog da i et Møde den 6. Juni at lade Arbejderne fortsætte, mod at Spørgsmaalet om Lovligheden af deres Adfærd indbragtes til Paakendelse af Den faste Voldgiftsret.

Under denne Sag paastaar Gasværksudvalget nu Arbejdernes Adfærd kendt ulovlig som værende i Strid med den mellem Sogneraadet og Fagforeningen gældende Overenskomst, hvorefter Arbejderne er forpligtede til at rette sig

efter Bestyrerens Bestemmelser om Arbejdsordenen og kun kan opsige deres Stillinger med 14 Dages Varsel.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De henviser til, *at* Dansk Arbejdsmandsforbund overfor Arbejdsgiverforeningens Medlemmer med lovligt Varsel havde iværksat Strejke, bl. a. omfattende Arbejde som det, der her er Tale om, *at* en tilsvarende Strejke overfor Klagerne maatte kunne iværksættes uden Varsel, idet Septemberforliget ikke gælder i Forholdet til Klagerne, og *at* der for Gasværket var meget ringe Anledning til at sætte Sagen paa Spidsen, idet det laa med ikke konfliktberørte Kul til ca. 3 Ugers Forbrug, og idet der var Udsigt til, at Arbejdskonflikten snart vilde slutte. Var Arbejdskonflikten trukket ud, angiver de Indklagede, at de uden Tvivl for ikke at bringe Kommunen i Vanskelighed vilde have tilladt en Afvigelse fra de ellers gennemførte Regler, saaledes som det er sket i adskillige lignende Tilfælde.

Som Sagen saaledes foreligger, maa Retten finde, at dens Betydning er meget ringe, og da det derhos er oplyst, at der ikke mellem Parterne er vedtaget Regler til Sikring af en regelmæssig, voldgiftsretlig Afgørelse af faglig Strid, finder Retten at burde afvise Sagen i Henhold til Lov om Den faste Voldgiftsret af 4. Oktober 1919 § 17, 4. Stk.

Sagens Omkostninger findes Klagerne at burde betale med 200 Kr.

Kendelse:

Denne Sag afvises.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 200 Kr.

Sag Nr. 878.
Arbejdsmænd hos Firmaet August Freuchen & Co.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Juli 1925 i Sag Nr. 878: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskovs og denne Forenings Medlem Firmaet August Freuchen & Co.'s Vegne mod Det lollandske Arbejdsmandsforbund og Arbejdsmændenes Forbund i Nakskov.

Da Losning af S/S »Ingeborg«, der den 1. Juni d. A. var indkommet fra England med en Kulladning til Firmaet August Freuchen & Co. i Nakskov, Tirsdag den 2. Juni om Morgenen skulde paabegyndes af de dertil paamønstrede 24 Mand, Medlemmer af Arbejdsmændenes Forbund i Nakskov, forbød dette Forbunds Formand, at Folkene maatte udføre dette Arbejde, idet de kunde risikere at blive anset som »Skruebrækkere«, eftersom Skibets Besætning af Fyrbødere og Sømænd just var gaaet fra Borde som Deltagere i en af deres Organisationer iværksat lovlig varslet Strejke. Det blev straks overfor den paagældende Formand hævdet, at det var en ulovlig Arbejdsstandsning, men han fremhævede, at naar Søfolkene strejkede, kunde der ikke fra Skibet skaffes Damp til Spillene. En Henvendelse til Formanden for det lollandske Arbejdsmandsforbund, af hvilket Arbejdsmændenes Forbund i Nakskov er en Afdeling, førte ikke til noget. Dog gik han ind paa, at forelægge sin Bestyrelse det Spørgsmaal, om der maatte kunne arbejdes ved Haandspil. Den følgende Dag gav han Besked om, at dette kunde ej heller lade sig gøre. Arbejdet kom først i Gang den 8. Juni, da Storkonflikten var ordnet.

Der blev da sat Ekstra-Mandskab til, og Losningen var færdig den 10. Juni Kl. 2 Nat. Imidlertid var der — idet Skibets Liggedage var udløbet, og der ingen Strejkeklausul havde kunnet faas optaget i Skibsdokumenterne — paaløbet Liggedagspenge til Beløb 514 Kr. 80 Øre samt efter Firmaets Opgivende forskellige andre Udgifter til Beløb 1155 Kr. 59 Øre, nemlig til Overarbejde, Ekstrakørsel, Ekstratilsyn m. m.

Under denne Sag paastaar Klagerne Arbejdsvægringen kendt ulovlig som en uvarslet Arbejdsnedlæggelse og de to indklagede Forbund paalagt solidarsk en Bod, der kan tjene Firmaet som Godtgørelse for de ovennævnte Udgifter, ialt 1670 Kr. 39 Øre.

De Indklagede paastaar Frifindelse, idet de hævder, at Nægtelsen har været beføjet. De gør i saa Henseende i første Række gældende, at de kun har standset, fordi Skibet ikke vilde kunne skaffe Damp til Spillet. I anden Række hævder de, at en saadan Standsning

maa anses behørig varslet, idet Det lollandske Arbejdsmandsforbund den 22. April 1925 tilskrev Formanden for Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov saaledes:

»Da den store Konflikt mellem de to Hovedorganisationer stadig udvides, og det kan se ud til, at der kan udbryde Strejke for Transportarbejderne og Søens Folk, henstiller man herved til Dem at undgaa Befragtning af Skibe, som er ude i Konflikt, eller at lade Skibe, som eventuelt er fragtet til Havne, som kan komme i Konflikt, indgaa til vor Havn, da vi ikke kan paatage os Losning eller Ladning, hvor det kan betragtes som Skruebrækkeri«.

Endelig har de Indklagede — bortset fra et Beløb paa 35 Kr. — bestridt Rigtigheden — eller dog Nødvendigheden — af de ovennævnte Udgifter til Beløb 1155 Kr. 59 Øre.

Den i første Række fremførte Indsigelse er uden Betydning, allerede fordi der intet er konstateret om manglende Damp, medens tværtimod den af Firmaets Indehaver her for Retten afgivne Forklaring gaar ud paa, at Skibsmægleren stadig har holdt Firmaet fast ved dets Pligt til at modtage og losse Ladningen under Fremhævelse af, at Skibets Funktionærer var parate til at skaffe fornøden Damp, hvad ogsaa skal være daglig bekræftet overfor Firmaets Forvalter, der efter Ordre søgte Oplysning i saa Henseende. Hertil kommer, at Nægtelsen af at forsøge med Haandspil ikke stemmer godt med, at Vægringen kun skulde have den paaberaabte Grund.

Med Hensyn til den i anden Række paaberaabte Skrivelse af 22. April er det under Sagen oplyst, at vedkommende Arbejdsgiverforenings Medlemmer har fulgt Henstillingen, og at S/S »Ingeborg«s Ankomst til Nakskov den 1. Juni skyldtes særlige Forhold. Den var nemlig fragtet før 22. April, men kom paa Grund af Forsinkelse først af Sted fra England i de sidste Dage af Maj. Med dette Forhold vil Formanden for Arbejdsgiverforeningen i Nakskov i Begyndelsen af Juni have gjort de to Forbundsformænd bekendt.

En Skrivelse som den nævnte kan imidlertid hverken efter sin Form eller sit Indhold accepteres som et lovformeligt »Varsel«, og at Forbundet i Virkeligheden ej heller selv har anset den som et saadant, bestyrkes ved, at den ikke er paaberaabt af Forbundsformanden ved hans Forhandlinger med Arbejdsgiverne i Begyndelsen af Juni, men først her under Sagen. Den heromhandlede Indsigelse kan altsaa ej heller føre til Frifindelse.

Iøvrigt skal bemærkes, at der i den mellem Parterne senest den 31. Marts 1925 indgaaede Fagoverenskomst er bestemt, at »i Tilfælde af Uoverensstemmelser angaaende denne Overenskomst maa Arbejderne ikke nedlægge Arbejdet — — —«

Efter det saaledes foreliggende maa det fastslaas, at Arbejdsvægringen har været ulovlig, og i Anledning af denne vil der være at paalægge de Indklagede en Bod, som — idet det ikke kan betvivles, at Firmaet har lidt Tab ved Forholdet — findes at burde tilkomme Firmaet.

Under Hensyn til, at Tabets Størrelse imidlertid er delvis udokumenteret, samt til, at Formanden for Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov, der tillige er Indehaver af Firmaet, ved at forholde sig passiv overfor Skrivelsen af 22. April og navnlig undlade udtrykkelig at tilkendegive Forbundet, at man kun vilde opfatte den netop som en Henstilling, mulig kan have nogen Skyld i den Uklarhed, der aabenbart kom til at foreligge ved S/S »Ingeborg«s Ankomst, findes Boden ikke at burde fastsættes til et højere Beløb end 500 Kr.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede in solidum have at betale med 300 Kr.

Kendelse.

Den paaklagede Arbejdsvægring har været ulovlig.

Til Firmaet August Freuchen & Co., Nakskov, betaler Det lollandske Arbejdsmandsforbund og Arbejdsmændenes Forbund i Nakskov en for begge og begge for en i Bod 500 Kr.

Paa samme Maade betaler de Indklagede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11 ❋ KØBENHAVN DEN 12. SEPTEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Den 7. internationale Arbejdskonference i Génève.

De vedtagne Konventioner.

III

Konvention om lige Behandling af egne og fremmede Arbejdere forsaavidt angaar Erstatning i Ulykkestilfælde.

Generalkonferencen i den Internationale Arbejdsorganisation indenfor Folkenes Forbund vedtager,

idet den har været sammenkaldt i Geneve af Forvaltningsraadet for det Internationale Arbejdsbureau og har afholdt sin 7. Samling den 19. Maj 1925, og

idet den har bestemt sig for Vedtagelsen af visse Forslag med Hensyn til lige Behandling af egne og fremmede Arbejdere, forsaavidt angaar Erstatning i Ulykkestilfælde, Punkt 2 paa Samlingens Dagsorden, og

idet den har bestemt, at disse Forslag skal antage Form af et Udkast til en international Konvention,

den 5. Juni 1925 følgende Konventionsudkast til Ratifikation af Medlemmerne af den Internationale Arbejdsorganisation i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Artikel XIII i Versailles Traktaten og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater:

Artikel 1. Ethvert Medlem af den Internationale Arbejdsorganisation, som ratificerer denne Konvention, forpligter sig til at give Borgerne eller deres Efterladte af enhver anden Stat, som har ratificeret Konventionen, den samme Behandling med Hensyn til Erstatning som Landets egne Borgere, i Tilfælde af, at disse Fremmede lider Skade paa deres Person paa Grund af industrielle Ulykkestilfælde paa dets Territorium.

Ligheden i Behandlingen maa garanteres fremmede Arbejdere og deres Paarørende uden nogen Betingelser med Hensyn til Opholdssted. Hvad angaar de Betalinger, som et Medlem eller dets Borgere maa yde udenfor dette Medlems Territorium ved Anvendelsen af dette Princip, bliver de Regler, der skal have Gyldighed, om fornødent at regulere ved særlige Aftaler mellem de paagældende Medlemmer.

Artikel 2. Særlig Overenskomst kan indgaas mellem to interesserede Medlemmer for at sikre, at Erstatninger for industrielle Ulykkestilfælde, der rammer Arbejdere med midlertidig eller periodisk Beskæftigelse paa et Medlems Territorium under et Foretagende, der er beliggende paa et andet Medlems Territorium, behandles efter det sidstnævnte Medlems Love og Regulativer.

Artikel 3. De Medlemmer, som ratificerer denne Konvention, og som ikke allerede har et Erstatningssystem for Ulykkestilfælde i Industrien enten gennem Assurance eller paa anden Maade, indgaar paa at oprette et saadant System indenfor et Tidsrum af 3 Aar fra Ratifikationens Dato.

Artikel 4. De Medlemmer, som ratificerer denne Konvention, forpligter sig endvidere til at yde hinanden gensidig Støtte med Hensyn til Lettelser i Anvendelsen af Konventionen og Udførelsen af deres respektive Love og Regulativer om Erstatning og til at give det Internationale Arbejdsbureau, som skal informere andre Medlemmer, der kan komme i Betragtning, Meddelelse om eventuelle Modifikationer i de Love og Regulativer, der gælder for Ydelse af Erstatning.

Artikel 5. Den formelle Ratifikation af denne Konvention skal i Henhold til

Bestemmelserne i Artikel XIII i Versailles-Traktaten og de øvrige Fredstraktaters tilsvarende Artikler meddeles Generalsekretæren i Folkenes Forbund til Indregistrering.

Artikel 6. Denne Konvention træder i Kraft den Dag, paa hvilken Ratifikationen af to Medlemmer af den Internationale Arbejdsorganisation er bleven registreret af Generalsekretæren.

Den er kun bindende for de Medlemmer, hvis Ratifikation er bleven registreret i Sekretariatet.

For andre Medlemmers Vedkommende træder Konventionen derefter i Kraft fra den Dato, paa hvilken deres Ratifikation er bleven registreret i Sekretariatet.

Artikel 7. Saasnart Ratifikationen af to Medlemmer af den Internationale Arbejdsorganisation er bleven registreret i Sekretariatet, skal Generalsekretæren i Folkenes Forbund give samtlige Medlemmer af den Internationale Arbejdsorganisation Meddelelse herom. Han skal ligeledes give dem Meddelelse om stedfunden Registrering af Ratifikationer, som eventuelt maatte blive foretaget paa et senere Tidspunkt af andre Medlemmer af Organisationen.

Artikel 8. Underkastet Bestemmelserne i Artikel 6, indgaar ethvert Medlem, som ratificerer denne Konvention, paa at bringe Bestemmelserne i Artikel 1, 2, 3 og 4 til Udførelse senest den 1. Januar 1927 og at foretage saadanne Skridt, som maatte være nødvendige for at gøre disse Bestemmelser effektive.

Artikel 9. Ethvert Medlem af den Internationale Arbejdsorganisation, som ratificerer denne Konvention, indgaar paa at bringe den til Anvendelse i sine Kolonier, Besiddelser og Protektorater i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Artikel 421 i Versailles-Traktaten og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater.

Artikel 10. Et Medlem, som har ratificeret denne Konvention, kan opsige den efter 10 Aars Forløb, regnet fra den Dato, paa hvilken Konventionen først træder i Kraft, ved en Lov, hvorom der gives Generalsekretæren i Folkenes Forbund Meddelelse til Brug for Indregistrering. En saadan Lov træder ikke i Kraft før 1 Aar efter Dagen for dens Indregistrering i Sekretariatet.

Artikel 11. Mindst 1 Gang hvert 10. Aar skal Forvaltningsraadet for det Internationale Arbejdsbureau forelægge Generalkonferencen en Rapport om denne Konventions Virkninger og skal overveje Betimeligheden af at sætte Spørgsmaalet om dens Revision eller Modifikation paa Konferencens Dagsorden.

Artikel 12. Saavel den franske som den engelske Ordlyd af denne Konvention skal være autentiske.

Konvention om Erstatning til Arbejdere i Tilfælde af Erhvervs-Sygdomme.

General-Konferencen i den Internationale Arbejdsorganisation indenfor Folkenes Forbund vedtager,

idet den har været sammenkaldt af Forvaltningsraadet for det Internationale Arbejdsbureau i Geneve og afholdt sin 7. Samling den 19. Maj 1925, og

idet den har bestemt sig for visse Forslag med Hensyn til Erstatning til Arbejdere i Tilfælde af Erhvervssygdomme, indbefattede under Pkt. 1 af Samlingens Dagsorden, og

idet den har bestemt, at disse Forslag skal antage Form af et Udkast til en international Konvention,

den 10. Juni i Aaret 1925 følgende Konventionsudkast til Ratifikation af Medlemmerne af den internationale Arbejdsorganisation i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Artikel XIII af Versailles-Traktaten og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater.

Artikel 1. Ethvert Medlem af den Internationale Arbejdsorganisation, som ratificerer denne Konvention, forpligter sig til at drage Omsorg for, at Erstatning udbetales til Arbejdere, som er berøvet Arbejdsevnen ved Erhvervssygdomme, eller i Tilfælde af Dødsfald af saadanne Sygdomme, til deres Efterladte i Overensstemmelse med de almindelige Principper i den nationale Lovgivning angaaende Erstatning for industrielle Ulykkestilfælde.

Satserne for saadanne Erstatninger skal ikke være mindre end de af den nationale Lovgivning for Skade som

Følge af Ulykkestilfælde i Industrien foreskrevne. Underkastet denne Bestemmelse, kan ethvert Medlem ved Fastsættelse i sine nationale Love eller Regulativer af de Betingelser, paa hvilke Erstatning for de nævnte Sygdomme skal være at udbetale og ved Anvendelsen af sin Lovgivning om Erstatning for industrielle Ulykkestilfælde paa de nævnte Sygdomme, foretage saadanne Modifikationer og Tillempninger, som det maatte finde formaalstjenlige.

Artikel 2. Ethvert Medlem af den Internationale Arbejdsorganisation, som ratificerer denne Konvention, forpligter sig til som Erhverssygdomme at betragte saadanne Sygdomme og Forgiftninger, der har deres Aarsag i de i vedføjede Bilag opførte Substanser, naar saadanne Sygdomme eller saadanne Forgiftninger angaar Arbejdere, der er beskæftigede i de Handels- eller Industrivirksomheder, som findes opført udfor disse i det nævnte Bilag, og som stammer fra Beskæftigelse i et af den nævnte nationale Lovgivning dækket Foretagende.

Forgiftninger ved Bly, dets Legeringer eller Sammensætninger, og deres Følger:

Behandling af Metal med Blyindhold, inkluderende fint Hagl i Zinkværker.

Støbning af gammelt Zink og Bly i Barrer.

Fabrikation af Genstande, der er lavede af støbt Bly eller Blylegeringer.

Beskæftigelse i de polygrafiske Industrier.

Fabrikation af Blysammensætninger.

Fabrikation og Reparation af elektriske Akkumulatorer.

Tilberedelse og Brug af Emaljer, indeholdende Bly.

Polering ved Hjælp af Blyspaaner eller Tinaske med Blyindhold.

Alt Malerarbejde, indbefattet Tilberedelsen og Anvendelsen af Overtræksstoffer, Cementer eller Farvestoffer, indeholdende Bly-Pigmenter.

Forgiftning ved Kvægsølv, dets Amalgamer og Sammensætninger og deres Følger:

Behandling af Kvægsølv.

Fremstilling af Kvægsølvsammensætninger.

Fabrikation af Maale- og Laboratorieapparater.

Tilberedelse af Raamaterialer for Hatteindustrien.

Varm-Forgyldning.

Brug af Kvægsølvpumper ved Fabrikation af Glødelamper.

Fabrikation af Knald- eller Kvægsølvtændsatser.

Miltbrand-Infektion:

Arbejde i Forbindelse med Dyr, der er inficerede af Miltbrand.

Behandling af Dyreaadsler eller Dele af saadanne Aadsler, herunder Huder, Hove (Klove) og Horn.

Ladning og Losning eller Transport af Varer.

Artikel 3. Den formelle Ratifikation af denne Konvention skal i Henhold til Artikel XIII i Versailles-Traktaten og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater meddeles til Generalsekretæren i Folkenes Forbund til Indregistrering.

Artikel 4. Denne Konvention træder i Kraft den Dag, paa hvilken Ratifikationen af to Medlemmer af den Internationale Arbejdsorganisation er bleven registreret af Generalsekretæren.

Den er kun bindende for de Medlemmer, hvis Ratifikation er bleven registreret i Sekretariatet.

For andre Medlemmers Vedkommende træder Konventionen derefter i Kraft fra den Dato, paa hvilken deres Ratifikation er bleven registreret i Sekretariatet.

Artikel 5. Saasnart Ratifikationen af to Medlemmer af den Internationale Arbejdsorganisation er blevet registreret i Sekretariatet, skal Generalsekretæren i Nationernes Forbund give samtlige Medlemmer af den Internationale Arbejdsorganisation Meddelelse herom. Han skal ligeledes give dem Meddelelse om stedfunden Registrering af Ratifikationer, som eventuelt maatte blive foretaget paa et senere Tidspunkt af andre Medlemmer af Organisationen.

Artikel 6. Underkastet Bestemmelserne i Artikel 4 indgaar ethvert Medlem, som ratificerer denne Konvention, paa at bringe Bestemmelserne i § 1 og 2 i Virksomhed senest den 1. Januar 1927 og at foretage saadanne Skridt,

som maatte være nødvendige for at gøre disse Bestemmelser effektive.

Artikel 7. Ethvert Medlem af den Internationale Arbejdsorganisation, som ratificerer denne Konvention, indgaar paa at bringe den til Anvendelse i sine Kolonier, Besiddelser og Protektorater i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Artikel 421 i Versailles-Traktaten og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater.

Artikel 8. Et Medlem, som har ratificeret denne Konvention, kan opsige den efter fem Aars Forløb, regnet fra den Dato, paa hvilken Konventionen først træder i Kraft, ved en Lov, hvorom der gives Generalsekretæren i Folkenes Forbund Meddelelse til Brug for Indregistrering. En saadan Lov træder ikke i Kraft før 1 Aar efter Dagen for dens Indregistrering i Sekretariatet.

Artikel 9. Mindst 1 Gang hvert tiende Aar skal Forvaltningsraadet for det Internationale Arbejdsbureau forelægge Generalkonferencen en Rapport om denne Konventions Virkninger og skal overveje Betimeligheden af at sætte Spørgsmaalet om dens Revision eller Modifikation paa Konferencens Dagsorden.

Artikel 10. Saavel den franske som den engelske Ordlyd af denne Konvention skal være autentiske.

Lønbevægelser og Konflikter

Arbejsmænd ved Ullits Mergelleje.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 12. August forhandledes der angaaende nogle opstaaede Uoverensstemmelser, mellem Entreprenør-Firmaet Wright, Thomsen og Kjer i Aalborg, og Dansk Arbejdsmandsforbund, angaaende Betalingen for Arbejde i Ullits Mergelleje.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Bude hos P. E. Ehrhardt.

Ved et Fællesmøde d. 13. August behandledes en Klage fra Kontor- og Forretningsbudenes Afdeling under Dansk Arbejdsmandsforbund, over at Firmaet P. E. Erhardt, Studiestræde 7, egenmægtig havde nedsat Lønnen for 2 hos Firmaet beskæftigede Bude fra 55 Kr. 34 Øre pr. Uge til 30 Kr. pr. Uge.

Firmaet havde dog efterbetalt det ene af Budene det fradragne Beløb, medens Firmaet nægtede at efterbetale det andet Bud noget, idet Firmaet gjorde gældende, ikke at have nogen overenskomstmæssig Pligt, da Budet ikke var organiseret.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgift.

Kuske hos 3 Vognmænd i Næstved.

Dansk Arbejdsmandsforbund klagede over, at 3 Vognmænd i Næstved ikke overholdt den med Arbejdsmændenes Fagforening i Næstved bestaaende Overenskomst. For de 2 Vognmænds Vedkommende drejede Sagen sig om, at de ved Lockoutens Ikrafttræden havde afskediget deres Kuske uden overenskomstmæssig Varsel, og nægter at udbetale dem Løn til den Dag de kunde opsiges. Den tredie Vognmand P. Larsen, Ordrup, havde beskæftiget Folk til en lavere Løn, end den i Overenskomsten fastsatte.

Klagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. August mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Arbejdsmandsforbund og Vognmandsforeningen i Næstved, uden at Enighed opnaaedes, hvorfor Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Rebslageriarbejderforbund og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Efter forgæves Forhandlinger mellem Dansk Rebslageriarbejderforbund og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger om en ny Overenskomst, afholdtes et Møde den 4. August mellem Repræsentanter for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Dansk Rebslageriarbejderforbund og De samvirkende Fagforbund, hvor man enedes om følgende: En-

dringer til Overenskomsten af 4. August 1924 vedrørende Arbejderne paa Fællesforeningens Rebfabrik i Viby:

1.
Sommerferien forlænges til 6 Dage.

2.
Samtlige Lønninger forhøjes med 2 pCt. udover de midlertidige Lønninger, der betales i Øjeblikket. Tilbagevirkende Kraft til 1. April d. A.

3.
Tjærearbejde forhøjes med 15 Øre pr. Time.

4.
Lønregulering i Overensstemmelse med Forligsmandens Forslag af 1925.

5.
Overenskomsten er gyldig til 1. April 1927 med sædvanlig Opsigelse.

Kranførere hos A/S Københavns Brændselskompagni.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Juli behandledes under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne en Klage fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn over, at Smede- og Maskinarbejdernes Afdeling 11 lagde Hindringer i Vejen for, at en hos A/S Københavns Brændselskompagni ansat Kranfører fortsatte Arbejdet hos Firmaet.

Ved Mødet erklærede Fagforeningens Repræsentanter, at de hverken direkte eller indirekte har lagt noget Pres paa den paagældende Kranfører for at faa ham til at forlade sin Plads hos Firmaet, ligesom Afdelingen erkender, at Firmaet staar ganske frit med Hensyn til Ansættelse af Kranførere.

Begge Parter er iøvrigt enige om, at Overenskomstens Bestemmelser angaaende Overenskomstens Opsigelsesbestemmelser skal respekteres i alle Tilfælde.

Træindustriarbejdere hos Firmaet H. P. Jensen, København.

I Anledning af, at Træindustriarbejderforbundet havde varslet Strejke overfor ovennævnte Firma paa Krav om Timelønsforhøjelse, mod hvilket Strejkevarsels Lovlighed Arbejdsgiverforeningen protesterede, afholdtes der den 14. Juli et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om, at Firmaet indgaar paa at yde et Tillæg af 1,5 Øre til Timelønnen til hver af de i Virksomheden beskæftigede 9 Mand.

Den varslede Strejke aflystes.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 884.
Hustømrerne i Odense.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. August 1925 i Sag Nr. 884: Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark's Vegne mod Hustømrernes Fagforening i Odense.

I 1923 udmeldte Hustømrernes Fagforening i Odense sig af Dansk Tømrerforbund, af hvilket Fagforeningen hidtil havde staaet som en Afdeling, og dannede sin egen Organisation. Som saadan tiltraadte Fagforeningen i 1924 en mellem Dansk Tømrerforbund og Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark truffet Aftale om Forlængelse af den gældende Landsoverenskomst. I indeværende Aars Foraar blev der mellem Forbundet og Centralforeningen truffet Aftale om ny Forlængelse af denne Overenskomst til 1927. Denne Aftale vilde Hustømrernes Fagforening i Odense ikke tiltræde, og da Centralforeningen ikke vilde gaa ind paa de Krav, Fagforeningen stillede, iværksatte Fagforeningen Strejke fra og med den 23. April. Denne Strejke vedblev at løbe efter at indeværende Aars store Arbejdskamp iøvrigt var bragt til Ophør ved Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne.

Den 1. Juli indgik Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark, Dansk Tømrerforbund og Hustømrernes Fagforening ved et Møde i Odense en Overenskomst, hvori det hedder:

»Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark forpligter sig til ikke at slutte Overenskomst angaaende Tømrerarbejde udenfor København med

Tømrersvendeorganisationer, som staar udenfor Dansk Tømrerforbund, og Dansk Tømrerforbund forpligter sig til Gengæld til at skaffe Overenskomstforholdet respekteret overfor Centralforeningens samtlige Medlemmer, samt saa vidt muligt sørge for, at fornøden Arbejdskraft tilvejebringes.

Under Forudsætning af, at Hustømrernes Fagforening i Odense atter tilslutter sig Dansk Tømrerforbund, afvikles den verserende Arbejdskonflikt ved Forhandling mellem Centralforeningen og Dansk Tømrerforbund med Tiltrædelse af Repræsentanter for de lokale Mester- og Svendeorganisationer. Disse Forhandlinger optages straks, og Arbejdet genoptages senest Mandag den 6. Juli dette Aar. Meddelelse om de respektive Organisationers Tiltrædelse af nærværende Overenskomst skal afgives til Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Tømrerforbund senest Lørdag den 4. Juli Kl. 12 Middag.«

Under 4. Juli meddelte Hustømrernes Fagforening i Odense Dansk Arbejdsgiverforening, at Foreningens Generalforsamling havde vedtaget »at tiltræde det af 1. Juli 1925 stillede Forslag til ny Overenskomst«. Fagforeningen har imidlertid ikke indmeldt sig i Dansk Tømrerforbund, og under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening da paa Centralforeningens Vegne paastaaet Fagforeningen kendt pligtig til for at bringe Overenskomstforholdet i Orden at indmelde sig i Forbundet og idømt Bod for hidtil at have undladt dette samt for paa forskellig Maade at have fortrædiget et af Centralforeningens Medlemmer i Odense, navnlig ved at søge at formaa nogle af denne beskæftigede Medlemmer af Dansk Tømrerforbund til at forlade Odense.

De indklagede procederer til Frifindelse.

I Henhold til Meddelelsen af 4. Juli om, at Hustømrernes Fagforenings Generalforsamling havde vedtaget den ny Overenskomst, maatte Fagforeningen være pligtig at indmelde sig i Dansk Tømrerforbund. Som Grund til, at dette ikke er sket, anfører den indklagede Fagforening, at den ikke har kunnet opnaa Forhandling med Dansk Tømrerforbund om dens ældre Medlemmers fremtidige Stilling i Forbundets statsanerkendte Arbejdsløshedskasse og om, fra hvilken Dato dens Medlemmer skal svare Kontingent til Forbundet, samt at Dansk Tømrerforbund har foretaget det overfor Fagforeningen agressive Skridt at oprette en Afdeling i Odense. Det er imidlertid oplyst, at Dansk Tømrerforbund vil søge at skaffe Fagforeningens ældre Medlemmer en saa gunstig Stilling i Arbejdsløshedskassen, som det efter gældende Lovgivning er muligt at skaffe dem, og at Forbundet kun vil kræve Kontingent fra Indmeldelsesdagen. Herefter ses der ikke at foreligge noget, der kunde berettige Fagforeningen til at undlade at opfylde den Forpligtelse til Indmeldelse i Forbundet, den har paataget sig, og det findes da at burde fastslaas, at saadan Indmeldelse bør finde Sted snarest muligt og senest inden fjorten Dage efter denne Kendelses Afsigelse. For hidtil at have undladt at foretage saadan Indmeldelse findes Fagforeningen derhos at burde betale 200 Kr. i Bod til Centralforeningen. Retten skal endvidere udtale, at de Indklagede efter at have paataget sig Forpligtelse til at tilslutte sig Dansk Tømrerforbund selvfølgelig er uberettigede til at lægge Hindringer i Vejen for, at Medlemmer af dette Forbund udfører Arbejde i Odense, men Retten skal iøvrigt ikke komme nærmere ind paa denne Side af Sagen, idet det efter det foreliggende er ret uklart, hvad der i saa Henseende maatte være passeret.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 200 Kr.

Kendelse:

Hustømrernes Fagforening i Odense bør snarest muligt og senest inden 14 Dage indmelde sig i Dansk Tømrerforbund.

I Bod bør Hustømrernes Fagforening i Odense betale 200 Kr. til Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark.

Sagens Omkostninger betaler Hustømrernes Fagforening i Odense med 200 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 ❋ KØBENHAVN DEN 19. SEPTEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Bladbudene ved Aarhus Stiftstidende.

Den 11. August behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Kvindeligt Arbejderforbund over, at Aarhus Stiftstidende ikke i Aar som tidligere vil udbetale Bladbudene Feriepenge.

Forbundet hævder, at da man den 25. Juni d. A. underskrev Overenskomsten angaaende Bladbudenes Løn- og Arbejdsforhold, var det under Forudsætning af, at Feriepengene udbetaltes som sædvanlig, med 20 Kr. til hver af Budene.

Aarhus Stiftstidende hævder imidlertid, at der ikke i Aar paa Grund af de daarlige Tider vil blive udbetalt Feriepenge. Da Forbundet mener, at der er skabt Kutyme for, at Budene faar Feriepengene udbetalt, kan Stiftstidende ikke uden Varsel eller Opsigelse inddrage disse.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Forbundet forbeholdt sig, at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Haderslev.

Den 13. August forhandledes i Arbejdsgiverforeningen angaaende en Klage fra Havne- og Købmandsorganisationerne i Danmark, over at Havnearbejderne i Haderslev havde nægtet at paabegynde Losningen af M/S. »Wilhelm Luhring«s Last, som bestod af Foderkager til Firmaet Nicolaj Outzen.

Grunden til Nægtelsen var den, at den kgl. Vejer havde stillet 2 autoriserede Vejerassistenter til at foretage Vejningen af Skibets Last. Disse Assistenter havde ogsaa foretaget Vejningen af S/S »Sverke«s Last, der var bestemt til Firmaet Sofus Fuglsang i Haderslev, som var blokeret af Dansk Arbejdsmandsforbund, og Havnearbejderne nægtede derfor, at paabegynde Losningen forinden de paagældende Vejerassistenter var fjernede. Dette blev ogsaa imødekommet, og Havnearbejderne paabegyndte Losningen.

Skibets Losning var i Anledning af det passerede forsinket 1½ Dag, for hvilket Firmaet krævede Erstatning.

Paa Fællesmødet enedes man om at udsætte Sagens endelige Behandling, for at give Dansk Arbejdsmandsforbund Lejlighed til nærmere at undersøge Sagen.

Keramikere paa Knabstrup Lervarefabrik.

Ved et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Keramisk Forbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri, angaaende nogle Uoverensstemmelser vedrørende nogle Akkordpriser paa Knabstrup Lervarefabrik, enedes man om, at de Akkorder, hvorom Striden var, Indstrygning i Gibsforme, forhøjes med Kr. 500,00, beregnet efter Produktionen af de paagældende Varer i 1924. Fordelingen sker efter nærmere Forhandling mellem Fabrikkens Ledelse og de paagældende Arbejdere.

Ordningen har tilbagevirkende Kraft til 14. Juli d. A.

Herefter er samtlige Akkorder bindende i Overenskomstperioden.

Asfaltbetonarbejdere hos Entreprenører i Provinsen.

Den 12. August afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen, i Anledning bristede lokale Forhandlinger om et

Tillæg til Priskuranten for Asfaltbetonarbejde, Dansk Arbejdsmandsforbund havde derfor fremsendt Varsel om Arbejdsstandsning til Torsdag den 13. August.

Paa Fællesmødet opnaaedes heller ikke Enighed, hvorfor den varslede Strejke blev iværksat.

Internationale Meddelelser.

Belgien.

En Sejr for de belgiske Metalarbejdere.

Efter seks Ugers Forløb er de 60,000 belgiske Metalarbejderes Strejke endt med en Sejr for Arbejderne. Arbejdsgiverne, som under de langvarige Forhandlinger holdt stejlt fast ved Fordringen om en 5 pCt.s Lønnedsættelse, maatte dog omsider give efter. Arbejdet genoptages til de gamle Betingelser, dog skal Lønnen i de første seks Dage efter Arbejdets Genoptagelse nedsættes med $2^1/_2$ pCt. Dermed kan Arbejdsgivernes Bestræbelser med Hensyn til Lønpolitiken betragtes som strandet, idet disse gik ud paa, efterhaanden at fremtvinge Lønnedsættelser i alle Industrier. Paa det afgørende Møde fremhævede Formanden for det belgiske Metalarbejderforbund Betydningen af den vundne Sejr, som ikke blot vilde have nationale, men ogsaa internationale Følger. Strejken i Jernhytteindustrien fortsættes imidlertid uforandret, dog kan man regne med, at Kampen i denne Industri under Hensyn til den store nationale og særlig internationale Hjælp, der ydes, ligeledes vil ende med en Sejr for de paagældende Arbejdere.

Obligatoriske Arbejderferier i Frankrig.

Den franske Arbejdsminister Durafour har forelagt det franske Kammer et Lovforslag angaaende Indførelse af obligatorisk Sommerferie for alle Arbejdere. Overfor en Pressерepræsentant har Durafour afgivet følgende Forklaring angaaende dette Forslag: »Det er min faste Hensigt efter indgaaende Drøftelse med Arbejderne og Arbejdsgiverne at gennemføre denne Reform. Jeg ønsker med særlig Eftertryk at henvise til, at baade jeg personlig og hele Regeringen fra og med Aaret 1926 ønsker at tilsikre de franske Arbejdere en velfortjent og regelmæssig Sommerferie.« (I. F. C.)

8 Timersdagen i de forenede Stater.

I »American Federationist«, den amerikanske Landsorganisations Organ, offentliggør Organisationens Formand, William Green, en Artikel angaaende 8 Timersdagen i De forenede Stater, i hvilken det bl. a. hedder: I intet Land paa Jorden har Indførelsen af 8 Timersdagen taget et hurtigere Forløb end i De forenede Stater. Af de i Aaret 1909 i Fabriksregistret opførte 6.615.046 Lønarbejdere arbejdede kun 523.652 eller 7,9 pCt. 48 eller et mindre Antal Timer ugentlig. I 1919 havde af 9.096.372 Arbejdere allerede 4.418.393 Arbejdere eller 48,6 pCt. naaet denne Standard. I 1921 offentliggjorde en Industrikommission i Staten New York en Beretning, som omfattede alle større Firmaer i Staten New York, ifølge hvilken 60,2 pCt. af de mandlige og 61,9 pCt. af de kvindelige Arbejdere arbejdede 48 eller et mindre Antal Timer ugentlig. I Staten Massachusetts var Procentsatsen i samme Aar for Mændene 85,7, i Ohio 75 og i Kalifornien endda 91.

Endskønt der ikke foreligger nøjagtige talmæssige Oplysninger, kan det dog siges, at der siden Aaret 1921 kan konstateres yderligere Fremskridt. Et Bevis herfor er en fornylig udsendt Meddelelse om, at en af Arbejdsgivernes mest faste Stillinger nu er falden, idet Standard Oil Company har indført 8 Timersdagen ved alle sine Bedrifter. Siden denne vældige Trusts Oprettelse i 1859 blev der i alle dens Bedrifter arbejdet i 2 Skift à 12 Timer. For ikke gennem den foretagne Nyordning at paaføre Arbejderne Løntab, har Selskabet endvidere foretaget en tilsvarende Forhøjelse af Arbejdernes Lønninger. (I. F. C)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 887.

Træindustriarbejdere hos Dansk Madras Co. »Spiralen«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 7. Side 42—44. Aar 1925 den

8. September Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 887: De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne og denne igen paa A/S. Dansk Madras Co. »Spiralen«s Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Hans Jacobsen, for Træindustriarbejderforbundet Sekretær J. Jensen, for Afdelingen i Nykøbing F. Formanden H. A. Larsen samt Maskinsnedker Aage Schønbeck.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Fuldmægtig W. Elmquist, for Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne Formanden Snedkermester Jens Nielsen, Næstved, og for A/S. Dansk Madras Co. »Spiralen« Direktør N. Kristensen, Nykøbing F., og Værkfører Fog.

Der fremlagdes Klage af 10. August 1925 med Bilag og Tilsvar af 19. August 1925.

Sagen blev gennemgaaet med Parterne.

Om Pkt. 1: Spisestuen er der Enighed.

Om Pkt. 2: Værkførerkontrakterne erklærer Direktør Christensen, at den ene er fuldstændig ude af Verden, den anden er opsagt til Ophør 1. November. Vedkommende (Laurits Petersen) forlangte nemlig sine 3 Maaneders Varsel. Direktør Kristensen garanterer, at efter 1. November vil Laurits Petersen ikke blive behandlet efter Kontrakten, men hvis han bliver i Arbejde hos Aktieselskabet, lønnes han efter Prislisterne.

Ad Pkt. 3: Forhandlingerne om Overenskomstforholdet i dets Helhed viser det sig, at Forhandlingerne *er* ført, og der er et Prøvearbejde i Gang, som Grundlag for Fastsættelse af visse Akkorder.

Ad Pkt. 4: Drenge og Piger viser det sig bl. a. — paa Grundlag af, hvad Værkfører Fog forklarer —, at forskellige (Svend Petersen, Asta Jensen, Agnes Frandsen) har udført Arbejde, som omfattes af Akkordprislisten, uden at lønnes efter denne. Direktør Kristensen siger, at dette har han ikke vidst.

Oplæst og vedtaget af begge Parter.

Parterne forligtes herefter saaledes:

Aktieselskabet erklærer sig villigt til *straks* at lønne Laurits Petersen efter de gældende Akkordpriser, hvis han indgaar paa at opgive sin Kontrakt inden 1. November.

Aktieselskabet erkender sin ved Forliget af 18. Juli paatagne Pligt til at lønne Drengene og Pigerne efter den nugældende Akkordprisliste, som nærmere i Forliget nævnt, og betaler i Anledning af den ovenfor omhandlede Overtrædelse 125 Kr. til Nykøbing Forplejningsstation senest den 14. ds.

Begge Parter erklærer, at de efter de Forhandlinger, som er førte i Dag, føler sig overbeviste om, at Forhandlingerne om Overenskomstforholdet i dets Helhed snarligt vil gaa i Orden.

Klagerne trak derefter Klagen tilbage, og Sagen var bortfaldet.

Retten hævet Kl. 4,40 Em.

Poul Hansen.

/P. R. Stavnstrup,
fung.

Sag Nr. 888.
Snedkere ved Odense Stole- og Møbelfabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. August 1925 i Sag Nr. 888: De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundet i Danmarks Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningerne af Snedkermestre i Jylland og Fyns og disse igen paa Odense Stole- og Møbelfabriks Vegne.

Forud for den Lockout i Snedkerfaget, der indgik som et Led i dette Aars store Arbejdskamp, havde Odense Stole- og Møbelfabrik paataget sig en større Leverance af Stole, Borde, Sofaer m. m. til Glassalen i Tivoli. Da Lockouten udbrød, var Stolene og kun disse paabegyndt paa Snedkerværkstedet. Femten Svende var her i Gang med 392 Stole. Der arbejdedes paa Akkord, og den samlede Akkordsum, der var fastsat ved Forhandling mellem Indehaveren af Fabrikken og et paa Værkstedet værende Udvalg til Forhandling om nye Priser, androg for

Stolene 2425 Kr. 10 Øre. Fabrikken søgte Arbejdsgiverforeningen om Tilladelse til, uanset Lockouten, at fuldføre Leverancen, men fik Afslag. Det lykkedes imidlertid Fabrikken at faa det manglende Arbejde udført i Smaavirksomheder, der ikke deltog i Lockouten, og da denne sluttede, var hele Leverancen færdig.

Under denne Sag paastaar De samvirkende Fagforbund nu paa Snedkerforbundet i Danmarks Vegne Fabrikken dømt til at udbetale de Svende, der havde paabegyndt Stolene, et Beløb af 1525 Kr. 96 Øre, nemlig hele Akkordsummen for Stolene med Fradrag af, hvad der er udbetalt Svendene i Akkordforskud. De støtter dette Krav paa følgende Bestemmelse i Fagets Overenskomst:

»En Akkord mellem Mester og Svend er gensidig bindende, og Mesteren kan ikke, uden paaviselig gyldig Grund, afskedige Svenden, før Arbejdet er fuldført. Sker dette, skal Svenden have Akkordbeløbet fuldt udbetalt.

Dersom en Svend uden gyldig Grund forlader sit Arbejde, inden det er fuldført, kan han ikke for dette Arbejde, for saa vidt det er Akkord, forlange mere end de Kostpenge, der herpaa er ham udbetalt.«

Klagerne paastaar endvidere Fabrikken dømt til at betale det omtalte Værkstedsudvalg 20 Kr. 25 Øre for Tidsspilde ved Udregning af Akkordpriser for den Del af Leverancen (Borde, Sofaer m. m.), som Svendene slet ikke fik med at gøre.

De Indklagede procederer til Frifindelse mod Betaling af, hvad der mangler i, at hver Svend har faaet et til hans gennemsnitlige Akkordfortjeneste i de sidste tre Maaneder før Lockouten svarende Beløb for det udførte Arbejde. De paaberaaber sig en i det Forlig, der afsluttede den store Arbejdskonflikt, optaget Bestemmelse om, at Fortrædigelser i Anledning af Forhold under Konflikten ikke maa finde Sted, og gør derhos gældende, at den citerede Overenskomstbestemmelse ikke hjemler det af Klagerne rejste Krav.

Efter det foreliggende kan det ikke antages, at der lokalt — 5: mellem Fabrikken og Værkstedsudvalget — skulde være aftalt noget af Betydning for det foreliggende Spørgsmaals Afgørelse. Om Fagets Overenskomst er det oplyst, at den var udløbet, da Lockouten begyndte, og en ny Overenskomst traadte først i Kraft ved Lockoutens Ophør. Overenskomsten har derfor som Helhed været ude af Kraft, mens Lockouten stod paa, og der er ikke noget Holdepunkt for, at der i saa Henseende skulde gælde noget særligt om den citerede Bestemmelse. Dennes eget Indhold tyder tværtimod paa, at den kun tager Sigte paa normale Forhold, men ikke er tænkt at skulle afgøre de Spørgsmaal, der opstaar i Tilfælde af Lockout eller Strejke. Herefter findes Fabrikken da ikke at være pligtig at betale den fulde Akkordsum for Stolene. Derimod maa Arbejderne have Ret til en til det udførte Arbejde svarende Del af den aftalte Akkordsum. Efter det foreliggende maa det nu antages, at det ikke vil være muligt at foretage en nøjagtig Beregning heraf, og de Indklagedes Forslag om Betaling af, hvad der mangler i, at hver Svend har faaet et til hans gennemsnitlige Akkordfortjeneste i de tre sidste Maaneder før Lockouten svarende Beløb for det udførte Arbejde, findes under disse Omstændigheder og i Betragtning af, at der ikke fra Klagernes Side er gjort specielle Indvendinger mod denne Beregningsmaade, at maatte godkendes. Med Bemærkning, at Kravet om en Godtgørelse til Værkstedsudvalget for Tidsspilde ikke er nærmere begrundet fra Klagernes Side, findes de Indklagedes Paastand herefter i det hele at burde tages til Følge.

Sagens Omkostninger, der fastsættes til 300 Kr., findes Parterne at burde betale med Halvdelen hver.

Kendelse:

Mod Betaling af et paa den af de Indklagede foreslaaede Maade beregnet Beløb bør de Indklagede for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 ❋ KØBENHAVN DEN 26. SEPTEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for Sept. 1925. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Oktober 1925.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1925.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Januar Kvartal 1925 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistiken omfatter denne Gang ca. 101,000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod godt 108,000 Arbejdere i Oktober Kvartal 1924, ca. 110,000 Arbejdere i Juli Kvartal og ca. 98,000 i Januar Kvartal 1924. I 1923 omfattede Lønstatistikken 97 à 106,000 Arbejdere, i 1922 95 à 100,000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90,000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110,000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Januar Kvartal 1925 og Oktober Kvartal 1924 viser, at Nedgangen fra Udgangen af Oktober til Udgangen af Januar Kvartal skyldes en Nedgang i Antallet af Arbejdere paa Sukkerfabrikkerne som Følge af Kampagnens Ophør paa ca. 2400, af Arbejdere indenfor Byggefagene paa ca. 1700, af Jord- og Betonarbejdere paa ca. 1500 og af Arbejdere i Jern- og Metalindustrien paa ca. 900. Desuden har der været en mindre Nedgang i flere andre Industrier, medens der i Tekstilindustrien har været en Stigning i Arbejdertallet paa ca. 400.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles nedenfor. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af Materialet, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var

den gennemsnitlige Timefortjeneste i Januar Kvartal 1925 i Hovedstaden 234 Øre, i Provinsen 173 Øre og i hele Landet 205 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Januar Kvartal 1925 var 148 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 181 Øre, for Arbejdsmænd 145 og for Kvinder 94 Øre. For de i København beskæftigede godt 52,000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 158 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 199 Øre, for Arbejdsmænd 157 Øre og for Kvinder 97 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Opgørelsen godt 48,000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 137 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 160 Øre, for Arbejdsmænd 136 Øre og for Kvinder 87 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i Kobehavn og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 39 Øre for faglærte Arbejdere, 21 Øre for Arbejdsmænd, 10 Øre for Kvinder og 21 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger for samtlige Arbejdere under et paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Oktober Kvartal 1924 viser Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for Januar Kvartal 1925 en Nedgang paa 1 Øre (148 Øre mod 149 Øre i Oktober Kvartal). Denne Nedgang skyldes bl. a. Nedgang i de indenfor Byggefagene opnaaede Fortjenester, idet disse ligger særlig højt i Oktober Kvartal, da der udbetaltes forholdvis mange Akkordoverskud i dette Kvartal. De overenskomstmæssige Lønninger var omtrent de samme i de to Kvartaler, idet der kun for enkelte Fag (som Bagere, Arbejdere paa Bryggerier og paa Spritfabrikker, Bogbindere og Typografer) fandt en Februarregulering Sted, hvorved Lønningerne forhøjedes med 3 pCt.

	Ant. Arb. pr. 31/3 1925	Gennemsn. Timefort. Jan. Kvartal 1925	Oktbr. Kvartal 1924	Jan. Kvartal 1923	Jan. Kvartal 1920	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	21146	199	202	182	236	67,1
Ufaglærte »	17597	157	159	145	190	47,5
Ialt Mænd	38743	179	182	165	218	61,0
Kvindelige Arbejdere...	13769	97	97	90	114	32,3
Samtlige Arbejdere ...	52512	158	160	145	193	54,4
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	17083	160	160	146	191	54,8
Ufaglærte »	23843	136	138	125	158	40,8
Ialt Mænd.....	40926	146	146	133	175	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7646	87	86	78	104	25,7
Samtlige Arbejdere.....	48572	137	138	124	166	44,9
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	38229	181	182	166	214	61,3
Ufaglærte »	41440	145	146	133	171	45,5
Ialt Mænd.....	79669	162	162	147	196	55,0
Kvindelige Arbejdere...	21415	94	93	85	111	29,6
Samtlige Arbejdere.....	101084	148	149	134	180	50,2

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/8 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924	Ant. Arb. pr. 31/8 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	888	187	177	2	149	149
Møller, —	65	164	162	205	130	132
Chokoladefabr., fagl. Arb.	63	178	185	19	162	162
— ufagl. Arb.	80	140	139	8	147	140
— Kvinder	553	88	88	80	72	71
Margarinefabr., ufagl. Arb.	60	133	132	284	128	129
— Kvinder	34	72	72	164	71	71
Bryggerier, ufagl. Arb.	1865	153	149	509	139	138
— Kvinder	841	109	107	449	92	90
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	38	134	131	262	133	130
— Kvinder	48	104	102	13	101	100
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	391	161	161	677	125	143
— Kvinder	197	91	89	39	68	73
Div. Fag, ufagl. Arb.	167	148	147	182	124	127
— Kvinder	132	95	96	276	104	99
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Cigarmagere	889	156	156	824	152	152
— ufagl. Arb.	112	155	157	139	132	135
— Kvinder	2101	112	111	1441	94	95
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	689	138	140	1719	132	131
— Kvinder	1969	100	103	2846	89	90
Rebslagerier, Svende	8	124	127	15	125	124
— ufagl. Arb.	34	122	124	22	115	116
— Kvinder	124	77	79	40	65	65
Possementfaget, Svende	22	166	183	4	202	192
— Kvinder	20	87	88	5	86	90
Sejlmagersvende	12	224	225	24	141	145
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	135	168	169	6	148	156
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	97	173	172	10	152	159
Tilskærere i Konfektionsindustrien	129	193	193	3	153	152
Syersker i Konfektionsindustrien	1016	87	86	401	72	71
— andre	48	96	99	56	74	75
Skomagersvende	28	159	164	»	»	144
Skotøjsarbejdere, Mænd	1011	180	177	89	148	144
— Kvinder	816	103	102	35	78	77
Læderindustri:						
Garverier, Svende	115	195	208	72	179	179
— ufagl. Arb.	230	190	177	207	167	165
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	281	226	225	160	142	148
Bygningssnedkersvende*)	787	208	214	947	148	150
Glarmestersvende	94	166	165	98	131	132
Malersvende	1140	198	225	181	142	159
Murersvende	1139	276	289	1365	161	170
Murarbejdsmænd	801	218	218	1316	132	134
Stukkatørsvende	43	206	214	7	165	167
Tømrersvende	718	257	255	1160	153	155
Arbmd. hos Tømrere	19	146	166	36	127	129
Linoleumspaalæggere	35	176	207	—	—	—
Isoleringsmontører	47	199	214	20	173	214

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/3 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924	Ant. Arb. pr. 31/3 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	111	200	196	311	169	170
Børstenbindersvende	55	175	167	20	144	146
Billedskærersvende	23	161	165	30	150	150
Drejersvende	31	168	167	60	148	154
Forgyldere	23	231	230	33	157	155
Karetmagersvende	46	231	205	6	152	157
Kurvemagersvende	25	142	129	2	196	219
Møbelsnedkersvende	648	178	176	116	146	145
Maskinsnedkere	408	173	173	1156	138	140
Træindustriarbejdere, ufagl.	327	140	138	604	120	116
Træindustri, Kvinder	135	92	91	45	85	90
Pianoarbejdere	240	204	205	15	147	163
Sadelmager- og Tapetserersvende	306	181	187	109	155	152
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1088	192	196	1050	127	131
Brolæggersvende	42	320	342	33	149	185
Stenhuggerier, Svende	97	202	201	338	137	139
— ufagl. Arb.	51	153	150	153	134	125
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	2	151	151	293	126	129
Teglværker —	84	152	158	2427	127	129
Cementfabrikker —	—	—	—	1524	145	146
Keram. Industri, fagl. Arb.	198	187	185	50	141	143
— ufagl. -	290	147	148	117	115	115
— Kvinder	510	114	114	44	81	81
Terrazzoarbejdere	46	183	179	7	132	132
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	162	197	207	106	163	165
Elektrikere	558	168	172	582	155	160
Formere	417	216	215	612	185	184
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	285	160	165	92	148	148
Gørtlere	129	177	176	54	154	154
Kobbersmede	73	214	216	51	187	195
Malersvende	166	224	215	216	173	186
Metalslibere	161	200	197	79	166	169
Metaltrykkere	67	207	214	19	170	178
Skibstømrere	159	213	207	271	161	173
Smede- og Maskinarbejdere	6142	197	195	5381	164	162
Trærarbejdere	364	190	185	806	164	163
Div. fagl. Arbejdere	53	199	199	51	166	168
Arbejdsmænd	4052	151	151	3932	134	134
Kvinder	1771	90	89	403	82	82
Kemisk Industri:						
Farversvende	29	158	166	7	158	160
Oliemøller, Arbmd.	506	148	149	829	155	152
Svovlsyrefabr. -	102	168	162	421	162	149
Tændstikfabr., Arbmd.	81	155	155	—	—	—
— Kvinder	170	90	90	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbm.	1030	143	146	218	135	140
— Kvinder	1143	83	82	279	73	74

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/8 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924	Ant. Arb. pr. 31/8 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1924
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	179	140	141	831	128	127
— Kvinder	44	94	91	261	81	81
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1551	208	208	853	199	190
Stentrykkere	137	204	199	75	172	170
Kemigrafer	96	187	183	4	162	—
Ufagl. Arb.	146	161	157	50	158	152
Kvinder	302	104	102	72	90	86
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	30	154	148	9	140	136
— Kvinder	64	101	98	25	82	79
Bogbinderier, Svende	350	207	204	98	150	147
— Kvinder	445	111	111	42	81	76
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	58	135	135	—	—	119
— Kvinder	233	88	88	69	77	80
Æskefabrikker, Kvinder	287	95	95	138	86	87
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	1033	130	132	2235	125	125
Havnearbejdere*)	—	192	237	—	184	222
Kvinder	108	84	86	124	93	90
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	623	108.82	108.10	585	80.61	83.95
Fyrbødere	348	73.98	72.90	687	67.18	68 37
Chauffører	838	69.67	69.92	449	61.30	61.12
Kuske	1262	67.15	67.19	940	58.72	58.75

*) I Statistikken for Oktober Kvartal 1924 og tidligere er udelukkende indbefattet Havnearbejdere, der arbejder paa Akkord, medens der for Januar Kvartal 1925 ogsaa er indbefattet en Del timelønnede Havnearbejdere.

For disse Fag vil det af Tabellen over Arbejdslønnen i de enkelte Industrier ogsaa ses, at Fortjenesten gennemgaaende er steget fra Oktober til Januar Kvartal. For Bagere og Arbejdere i Bogtrykkerier og litografiske Etablissementer er hele den i Februar opnaaede Lønforhøjelse indbefattet i den for Januar Kvartal beregnede Timefortjeneste, idet denne for Timelønsarbejde er beregnet paa Grundlag af Ugelønnen i Slutningen af Kvartalet, og naar Timefortjenesten for Typografer i København ikke udviser Stigning fra Oktober til Januar Kvartal skyldes dette, at der har været betydelig Nedgang i Akkordfortjenesten i Januar Kvartal i dette Fag. — Desuden er der Stigning i Fortjenesten for enkelte andre Fag, som f. Eks. Arbejdere paa Svovlsyrefabrikker, hvilket skyldes Udvidelse af Omfanget af Akkordarbejde. Nedgang i Fortjenesten udviser foruden Byggefagene, bl. a. Jord- og Betonarbejdere samt som Følge af Kampagnens Ophør Arbejdere paa Sukkerfabrikkerne. For nogle Fag har Nedgangen i Fortjenesten en særlig Aarsag, som f. Eks. Farversvende og Arbejdere paa Rebslagerier, idet Fortjenesten for disse Arbejdere laa forholdvis højt i Oktober Kvartal som Følge af, at der blev ydet fuld Betaling for Juleugen til Trods for, at der ikke arbejdedes paa Helligdagene. For Havnearbejdere er der efter Tabellen et meget betydeligt Fald i Fortjenesten, men dette skyldes udelukkende det i Noten til Tabellen anførte Forhold, at Statistikken tidligere udelukkende har indbefattet akkordlønnede Havnearbej-

dere, medens der for Januar Kvartal er kommet en Del timelønnede Folk med; for de udelukkende akkordlønnede ligger Fortjenesten omtrent som i Oktober Kvartal. — Endelig maa det ved Sammenligning mellem Fortjenesten i de to her omhandlede Kvartaler erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste.

Efter Januar Kvartal er saa godt som alle Arbejdslønninger, bortset fra dem, der blev underkastet Februarregulering, steget med 3 pCt., de laveste Lønninger dog med noget mere. For faglærte Metalarbejdere og Arbejdsmænd i Jernindustrien indtraadte Stigningen den 1. August d. A., for de fleste af de øvrige Fag ved Arbejdets Genoptagelse den 8. Juni d. A. efter Afslutningen af den store Arbejdskonflikt. — Arbejdslønnen i Øjeblikket kan herefter anslaas til at udgøre ca. 187 Øre for faglærte Arbejdere, ca. 151 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere og ca. 97 Øre for kvindelige Arbejdere.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Kragelund Teglværk.

Paa et Fællesmøde den 22. August behandledes en Uoverensstemmelse angaaende Brændernes Vagtfordeling hos A/S. Kragelund Teglværk. Da man ikke ved lokale Forhandlinger kunde komme til Enighed om dette Forhold, indførte Aktieselskabet den Vagtfordeling, som det ønskede.

Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendte, som Protest mod Aktieselskabets egenmægtige Optræden, Varsel om Arbejdsstandsning.

Paa Fællesmødet enedes man under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion om en Ordning.

Denne blev imidlertid forkastet af Arbejderne, og den varslede Arbejdsstandsning iværksattes derefter.

Arbejdsgiverforeningen har imidlertid protesteret mod Strejkens Lovlighed og indbragt Klagen herom for Den faste Voldgiftsret.

Textilarbejdere paa De forenede Klædefabrikker i Hjørring.

Dansk Textilarbejderforbund havde overfor Textilfabrikantforeningen fremsat Klage over, at De forenede Klædefabrikker i Hjørring ikke efter Lockoutens Afslutning havde antaget samtlige udelukkede Arbejdere, men antaget helt ny Arbejdskraft. Textilfabrikantforeningen gav imidlertid Firmaet Ret, og Sagen blev derefter behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. September under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Her opnaaedes en for Parterne tilfredsstillende Ordning af Sagen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 894.
Arbejdere hos Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. September 1925 i Sag Nr. 894: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne og paa Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsens Vegne.

I 1918 og 1919 havde Firmaet Hellesens Enke og V. Ludvigsen sluttet Overenskomst med Kvindeligt Arbejderforbund, Fabrikarbejdernes Forbund under Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de af de nævnte Organisationers Medlemmer, der beskæftigedes hos Firmaet. Den 24. Januar 1920 indmeldte Firmaet sig i Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark. De 3 nævnte Overenskomster indeholder dels Akkordsatser og andre særlige Lønbestemmelser, dels Regler bl. a. om Betalingen for Helligdagsarbejde, om Sommerferie og om Løn til tilskadekomne Arbejdere, hvilke Regler er af-

vigende fra, hvad der gælder efter de Overenskomster, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning har med de paagældende Arbejderorganisationer. I 1921 og 1922 blev disse særlige Overenskomster opsagt til Ophør, men ved de generelle Ordninger af den almindelige Arbejdskonflikt blev de fornyet. I Efteraaret 1924 opsagde Sammenslutningen dem paany, nemlig til Ophør med Udgangen af Aaret 1924. Da Arbejdskonflikten i indeværende Forsommer var afsluttet, rejstes Spørgsmaalet om Ferie for Arbejderne, men Firmaet hævdede nu, at der ikke længere tilkom Arbejderne Ferie med Løn, idet Særoverenskomsterne var bortfaldne, og Firmaet udelukkende var bundet ved Sammenslutningens Overenskomster, der ikke hjemler Ret til saadan Ferie.

Under denne Sag har nu De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne paastaaet Firmaet tilpligtet at efterleve de omhandlede 3 Overenskomster, idet Sagsøgerne hævder, at de trods den stedfundne Opsigelse er holdt i Kraft ved de i afvigte Sommer stedfundne generelle Ordninger. Det blev saaledes ved Forliget af 3. Juni 1925 bestemt, at samtlige mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening, deres Underorganisationer eller Medlemmer gældende Overenskomster forlænges paa 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom man ved Forhandling mellem Parterne er blevet enige. Endvidere hedder det i Punkt 1 i den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Forbundet under 8. Juni 1925 sluttede Overenskomst, at de mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomster forlænges indtil 1. Februar 1927, til hvilken Tid de kan opsiges til Udløb med 3 Maaneders Varsel. Da der ingen Undtagelse er gjort og intet Forbehold taget med Hensyn til den heromhandlede Overenskomst mellem Firmaet og Fabrikarbejdernes Forbund, maa den være indbefattet under den almindelige Forlængelse. Paa samme Maade hævdes de to andre Særoverenskomster at være holdt i Kraft ved de generelle Ordninger mellem Organisationerne.

Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningens og Firmaets Vegne paastaar heroverfor Firmaet frifundet under Anbringende af, at disse Særoverenskomster var definitivt bortfaldne fra 1. Januar 1925 og saaledes ikke kan have været Genstand for Fornyelse ved den generelle Ordning i Sommer. De Indklagede hævder, at Firmaet fra førstnævnte Tidspunkt udelukkende har været bundet ved Sammenslutningens Overenskomster med de paagældende Organisationer, og at dette ogsaa er anerkendt af disse, der uden Forbehold har erkendt Modtagelsen af de rettidig givne Opsigelser af Særoverenskomsterne, for Smede- og Maskinarbejderforbundets Vedkommende endog med Bemærkning om, at Overenskomsten allerede for et Par Aar siden var opsagt af Firmaet og saaledes forlængst ude af Verden. Der peges endvidere paa, at Overenskomstforholdet mellem Jernindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund allerede var bleven fornyet ved en særlig Overenskomst af 25. Maj 1925, hvori det i § 1 hedder:

»Den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst forlænges indtil 1. Februar 1927, alternativt til 1. Juni 1928, til hvilken Tid den kan opsiges til Udløb af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel.«

Der er her overhovedet kun Tale om den organisationsmæssige Overenskomst, hvor Jernindustriens Sammenslutning er Part paa den ene Side, og der er ikke hverken mundtligt eller skriftligt taget noget som helst Forbehold om Opretholdelsen af nogen Særoverenskomst, heller ikke den for Firmaet hidtil gældende, og det fremhæves, at Særoverenskomsten var bortfaldet en Maaned før Udløbet af den organisationsmæssige Overenskomst, som altsaa faktisk havde været gældende for dette Firma fra 1. Januar, og indtil Dansk Arbejdsmandsforbunds Strejke indtraadte den 18. Marts d. A.

Paa tilsvarende Maade hævdes det at forholde sig med Overenskomstforholdet til Dansk Smede- og Maskinarbej-

derforbund. Dette Forbund er Medlem af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, og med Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark fornyedes Overenskomsterne for de under Centralorganisationen hørende respektive Forbund ved en Overenskomst af 23. Maj 1925, hvori det i § 1 hedder:

»De mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark gældende Overenskomster forlænges indtil 1. Februar 1927, til hvilken Tid de kan opsiges til Udløb med 3 Maaneders Varsel.«

Ogsaa her er der kun Tale om de organisationsmæssige Overenskomster med de respektive Forbund, hvor Jernindustriens Sammenslutning er Part paa den ene Side, og der er heller ikke ved denne Lejlighed fra nogen af Siderne talt om Opretholdelsen af den tidligere udløbne Særoverenskomst for Hellesens Enke & V. Ludvigsen.

Hvad endelig angaar Særoverenskomsten med Kvindeligt Arbejderforbund fremhæver de Indklagede, at med dette Forbund har Sammenslutningen forlænget sin Overenskomst den 23. Maj 1925, og her hedder det i § 1:

»Overenskomsten forlænges til 1. Februar 1927, til hvilken Tid den kan opsiges til Ophør med 3 Maaneders Varsel.«

Det er saaledes efter de Indklagedes Formening helt igennem kun de organisationsmæssige Overenskomster, der er forlænget, medens man netop har villet bort fra Særoverenskomsterne og de i disse indeholdte mere eller mindre urimelige Bestemmelser, som er i Strid med de gældende organisationsmæssige Overenskomster.

Det er under Proceduren oplyst, at Firmaet i Tiden fra 1. Januar 1925 til Konfliktens Udbrud i Marts s. A. stadig har betalt Lønninger og Tillæg efter de i Særoverenskomsterne indeholdte Bestemmelser og ligeledes overholdt deres særlige, fra Sammenslutningens Overenskomstbestemmelser afvigende og for Arbejderne gunstigere Regler om Betaling for Helligdagsarbejde m. v., samt at Firmaet ikke overfor Arbejderne eller Organisationerne har stillet Krav om Ændringer i disse Forhold eller i det Hele om Forhandling angaaende det fremtidige Arbejdsforhold. Ogsaa efter at Konflikten var afsluttet og Arbejdet paabegyndt igen, har Firmaet iøvrigt til de Arbejdere, der hører under Fabrikarbejdernes Forbund og under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, betalt efter de Lønsatser og ydet de specielle Tillæg, der er hjemlet i de særlige Overenskomster, alt med det Tillæg af 3 pCt., som ved det generelle Forlig kom til at gælde for Sammenslutningens Virksomheder.

Retten maa herefter finde, at Firmaet ikke har udnyttet den Adgang til at frigøre sig for de særlige Overenskomster, som stod aaben for det ved de givne Opsigelser, og at disse Opsigelser saaledes faktisk er sat ud af Kraft paa en saadan Maade, at den Omstændighed, at der ved de generelle Fornyelser ikke er taget Forbehold med Hensyn til disse Overenskomster, maa medføre, at de omfattes af Fornyelserne. Det bemærkes herved, at Retten ikke finder at kunne lægge afgørende Vægt paa, om der ved disse Fornyelser er brugt Udtrykket Overenskomst eller Udtrykket Overenskomster, idet Tanken maa antages at have været at forny Overenskomstforholdet i det Omfang, hvori det paa dette Tidspunkt bestod, for saa vidt ikke Forbehold i saa Henseende blev taget, og idet disse Særoverenskomster i Henhold til det foranstaaende betragtes som en Del af det eksisterende Overenskomstforhold.

Klagernes Paastand vil herefter være at tage til Følge. Efter Omstændighederne findes Sages Omkostninger, der bestemmes til 300 Kr., at burde udredes med Halvdelen af hver Part.

Kendelse:

Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen er pligtigt at efterleve de ovenomhandlede 3 Overenskomster.

Af Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler Klagerne og de Indklagede hver Halvdelen.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 ❁ KØBENHAVN DEN 3. OKTOBER 1925 ❁ 22 AARGANG

Den tyske faglige Landsorganisations Kongres.

I.

I Dagene fra den 31. August—5. September afholdt den tyske faglige Landsorganisation sin ordinære Kongres i Fagforeningshuset i Breslau.

Kongressen talte 314 Delegerede, repræsenterende 40 Forbund med ca. 4,560,000 Medlemmer.

Hertil kommer et stort Antal Gæster dels fra Myndighederne og dels fra inden- og udenlandske Organisationer. Af de sidstnævnte fra 12 forskellige Lande. Fra Danmark var mødt Carl F. Madsen og Hans Jacobsen.

Den internationale faglige Central var repræsenteret af C. Mertens. Ialt bestod Kongressen af ca. 400 Personer.

Kongressens Dagsorden bestod foruden af de almindelig forekommende Spørgsmaal af flere store Spørgsmaal, bl. a. »Sociallovgivningen i Tyskland« og »Organisationsspørgsmaalet«.

Det er ikke Hensigten her at give et Referat af Kongressens Forhandlinger i de 5 Dage denne varede, dette vilde føre alt for vidt; vi maa nøjes med en kort Omtale af Beretningen og af det vigtige Organisationsspørgsmaal, og meddele nogle af de vigtigste Beslutninger.

Af den paa Kongressen aflagte *Beretning* skal vi meddele følgende: I Medlemstallet i de tyske Fagforeninger, har der i den forløbne Kongresperiode fundet en betydelig Nedgang Sted. I 1922 var der paa Kongressen i Leipzig repræsenteret 7,900,000 Medlemmer, men straks i Efteraaret, under den stigende Inflation og Besættelsen af Ruhrdistriktet, indtraadte en voldsom Nedgang der, ganske vist svagere og svagere, fortsattes til Slutningen af 1924 da Medlemsantallet var sunket til lidt under 4 Millioner. Med 1925 er der atter begyndt en Stigning og denne andrager nu godt en halv Million. Organisationerne har i 1924 haft en Indtægt af ca. 97 Mill. Mark og en Udgift af ca, 69 Mill. Mark.

De vigtigste Udgiftsposter var: til Strejker og Lockouter ca. 17 Mill. Arbejdsløshedsunderstøttelse ca. 4 Mill., Sygeunderstøttelse 3,2 Mill. Begravelseshjælp ca. 0,9 Mill., til Oplysningsformaal ca. 0,9 Mill. Invalideunderstøttelser 0,4 Mill. o. s. v.

Kontingentet udgjorde i 1924 pr. Medlem 19,27 Mark aarlig, hvilket er ca. 10 Mark mindre end i 1913, og da Udgifterne er steget betydelig siden da, opfordrede Formanden Leipart Organisationerne til som en tvingende Nødvendighed at virke for en Forhøjelse af Kontingenterne.

Ligeledes anmodede Formanden Organisationerne om at sætte al Kraft ind paa en Organisering af Kvinderne i Industrien, hvis Udvikling i de senere Aar viser en overordentlig stærk Tilgang af Kvinder.

Formanden gjorde udførlig Rede for den Indsats Landsorganisationen havde gjort i Told- og Skattespørgsmaalet. Vor Magt havde ikke været tilstrækkelig til at hindre Vedtagelse af Forslag, der vil have en ny stor Fordyrelse af Arbejdernes vigtigste Livsfornødenheder til Følge, kun de værste Udvækster vare forhindrede. Vi maa derfor ruste os til nye svære Lønkampe.

Ogsaa for Generobringen af 8 Timersdagen vil vi ikke lade noget Middel uforsøgt, det bedste og sikreste er at faa denne fastlagt i vore Overenskomster.

Efter en Omtale af hvad der er ud-

rettet imod Arbejdsløsheden, hvor Bestræbelserne overfor Myndighederne først og fremmest havde været rettet paa at fremskaffe Arbejde, og ligeledes Bestræbelserne for at lindre Bolignøden, sluttede Formanden sin Beretning med Forsikringen om, at selv om ikke der var opnaaet hvad der var ønskeligt, saa skyldtes dette ikke manglende Vilje, der var udrettet, det vore Kræfter betingede i de vekslende Situationer.

I Tilslutning til Beretningen var der af Hovedledelsen stillet nogle Resolutioner, og udefra var der indsendt ikke mindre end 43 Forslag. For at disse Forslag kan komme til Behandling kræves i H. t. den vedtagne Forretningsorden, at de understøttes af mindst 50 Delegerede, men det viste sig, at kun 10 af de 43 Forslag kunde opnaa denne Støtte. De fleste der var stærkt kommunistisk farvede, støttedes kun af nogle enkelte, og i Diskussionen om Beretningen, hvori et Par Kommunister deltog, viste det sig, at disse kun havde Tilslutning fra 4 à 5 Delegerede.

Selve Beretningen godkendtes paa Forslag af Arbejdsmændenes Forretningsfører Brey med alle Stemmer imod 2.

Derefter vedtoges en lang Række Resolutioner vedrørende Lønspørgsmaalet, Arbejdstiden, Bedriftsraadene, Boligspørgsmaalet, Hjemmearbejdet, Fagskoler, Lærlingelov, Kooperationen m. m.

Vi gengiver her Beslutningerne vedrørende Arbejdstiden og Bedriftsraadene:

1. Arbejdstidsspørgsmaalet.

Siden 21. December 1923, da Arbejdstidsforordningen fremkom, og tog den lovmæssige Grund bort fra den i November 1918 med Arbejdsgivernes Tilslutning gennemførte 8 Timersdag, drøner uafbrudt Kampen om Arbejdstiden overalt i det tyske Samfund. Under Brud af den af dem underskrevne Overenskomst af 15. November 1918, har Arbejdsgiverforbundene efter Ophævelsen af Demobiliseringsforordningen næsten overalt arbejdet for en ren mekanisk Forlængelse af Arbejdstiden, med den Begrundelse, at dette var en Forudsætning for en Bedring af det tyske Erhvervsliv.

Erfaringen siden den Tid har vist, at den tvungne Arbejdstidsforlængelse ikke har bevirket en Stigning af Produktionen, fordi Arbejdsintensiteten ikke stiger med den forlængede Arbejdstid. Gennem videnskabelige Resultater er det tværtimod bevist, at den gunstigste Produktivitet naas ved den forkortede Arbejdstid; i kontinuerlige Bedrifter ved Indførelse af 3 Holdsdrift.

Tysklands Fagorganisationers 12. Kongres staar som hidtil fast paa Arbejderklassens gamle socialpolitiske Fordring om 8 Timersdagen. Arbejdstidens Indskrænkning til 8 Timer er den første Betingelse for at hæve Arbejdernes Stilling saavel i kulturel som i legemlig Henseende.

Kongressen fastslaar derfor med Tilfredshed, at det er lykkedes Fagorganisationerne at bevare eller tilbageerobre 8 Timersdagen for mindst Halvdelen af de tyske Arbejdere. Kongressen bekræfter Organisationernes bestemte Vilje til at tilbageerobre den ogsaa i de Virksomheder, hvor den for Tiden endnu overskrides. Da Arbejdsgiverne ser deres Interesse i en Bibeholdelse af den længere Arbejdstid for at styrke deres egen politiske Stilling og hindre deres Modpart, Arbejderklassens frie Udvikling, fordrer Kongressen af Rigsregeringen og Rigsdagen hurtigst mulig en Arbejdslov, der sikrer 8 Timersdagens Genindførelse for Arbejderne.

Kongressen kan desværre, som Følge af Regeringens hidtidige Optræden, ikke haabe paa et tilfredsstillende Resultat af denne Appel. Og idet Kongressen paalægger Bestyrelsen at forstærke sine Anstrængelser for at hidføre en lovmæssig Fastsættelse af 8 Timersdagen, eventuelt ved Anvendelse af Folkeafstemning, opfordrer den Fagorganisationerne og hele Arbejderklassen til, i deres Kamp om 8 Timersdagens overenskomstmæssige Fastlæggelse, ikke at trættes, men usvækket og med alle organisationsmæssige Magtmidler, føre Kampen videre til endelig Sejr. Kun en samlet Front af Arbejderklassen kan garantere for den endelige og vedvarende Sejr for 8 Timersdagen.

2. Bedriftsraadsspørgsmaalet.

»De tyske Fagorganisationers 12. Kongres bekræfter paany de Beslutninger om Bedriftsraadenes Opgaver og deres Understøttelse af Fagorganisationerne der vedtoges paa Kongressen i Leipzig i 1922. Kongressen fastslaar med Tilfredshed, at det store Flertal af Bedriftsraadene har udøvet sin Virksomhed i Overensstemmelse hermed. Bedriftsraadene har bestaaet sin Prøve indenfor de tyske Fagforeninger. Det er Organisationernes og alle Medlemsmers Pligt stadigvæk at yde dem Hjælp til Opfyldelse af deres Opgaver.

Medbestemmelsesretten kan kun garanteres af Fagorganisationerne. Dette er en vigtig Del af Arbejdsretten og maa udvikles videre igennem Overenskomsterne og ved Lovgivning. De anstrengte Forsøg fra Arbejdsgiverside paa at fjerne Bedriftsraadene fra Organisationerne, saavel gennem Fabrikssamarbejdet som ved Afslutning af Bedriftsoverenskomster om Løn- og Arbejdsbestemmelser at søge Organisationerne holdt udenfor, er rettet imod Medbestemmelsesretten, og maa som hidtil tilbagevises af Arbejderne i sin Helhed.

Kongressen holder bestemt fast paa den Grundregel, at for Arbejdernes Vedkommende er det kun Fagorganisationerne der kan komme i Betragtning ved Oprettelsen af kollektive Overenskomster. Den erklærer, at ethvert Forsøg paa, i den kommende Lovgivning, at anerkende Bedriftsvedtagelser som Overenskomster, maa bekæmpes til det yderste og ubetinget afslaas.«

Spørgsmaalet om »Sociallovgivningen i Tyskland, indlededes af Herman Müller, der til at begynde med slog fast, at Frem- eller Tilbagegang paa dette Omraade altid ville staa i nøje Forbindelse med den Magt, Arbejderklassen sad inde med, hvorfor vi siden 1922 maa notere Tilbagegang.

I sit Foredrag slog han navnlig til Lyd for en udvidet Retsbeskyttelse for organisationsmæssigt indgaaede Overenskomstforhold, bedre Arbejdsløshedsunderstøttelse, saavel angaaende Understøttelsens Størrelse som Varighed og en bedre Sygekasselovgivning, samt en for Arbejderne bedre Ordning af den offentlige Voldgiftsinstitutions Indgriben i Arbejdsstridigheder.

Efter en indgaaende Diskussion vedtoges forskellige Resolutioner i Kontakt med de af Indlederen fremsatte Krav. (Fortsættes).

Dansk Funktionær-Forbunds Kongres.

Forbundet har i Vejle afholdt sin 6. ordinære Kongres Onsdag den 26. August og følgende Dage. Kongressen talte 58 Deltagere samt Gæster fra Sverige og en Repræsentant for De samv. Fagforbund.

Kongressen aabnedes af Forbundets Forretningsfører *Fr. Hagengaard*, der bød velkommen og mindedes i varme Ord de under Kongresperioden afdøde Tillidsmænd: *Thun* fra Aalborg, *Hertel* fra Hjørring og *Rafaelsson*, Stockholm. Kongressen paahørte staaende Mindetalen over de 3 døde Forbundsfæller.

De svenske Gæster bestod af Formanden og Sekretæren for svenske Forsikringsfunktionærer, d'Herr. *Sven Svensson* og *Classon*, medens *Vilh. Christensen* repræsenterede De samv. Fagforbund.

Efter at Gæsterne havde talt og Mandaterne var godkendte, konstituerede Kongressen sig og valgte *P. Knudsen*, Taastrup, *Victor Jensen*, *Chr. Hasstoft* og *Laur. Hansen*, København, til Dirigenter, medens *Johs. Thorsen*, København, *Vilh. Jensen*, Aarhus, og *Nilaussen*, Ringsted, valgtes til Sekretærer.

Beretningen.

Forretningsføreren *Fr. Hagengaard* aflagde en udførlig Beretning om Forbundets Virksomhed i den forløbne Periode.

For *Forsikringsfunktionærernes* Vedkommende havde der været ført Forhandlinger om og afsluttet 10 Overenskomster. Med »Hafnia« var det efter 8 Aars Kamp kommet til en Ordning, efter at der tilsidst i Foraaret fra Selskabets Side var dekreteret Lockout. Sejren var fuldstændig og den afsluttede Overenskomst tilfredsstillende. Der var ført et Utal af Forhandlinger med Forsikringsselskaberne om Overgreb og

Afskedigelser, der dels var afgjort ved Mæglinger og dels gennem Voldgiftskendelser. De opnaaede Overenskomster med Forsikringsselskaberne havde bragt fra 5 til 15 Kr.s ugentlig Lønforhøjelse.

For *Bankfunktionærer* var der ført Forhandlinger med Københavns Diskonto- og Revisionsbank og Arbejdernes Landsbank om Overenskomster. Ved Revisionsbanken blev der overenskomstmæssig sikret Funktionærerne Pension, hvad der kom Kollegerne tilgode, da Banken krackede. Der blev straks optaget Forhandlinger om de Krav, Kollegerne havde paa Pensionsfonden. De øvrige Kontorfunktionærer bestred vore Medlemmers Ret, men uden Held. Sagen udviklede sig til at blive ret omfattende, og det viste sig nødvendigt at antage saavel juridisk som teknisk Assistance. Det lykkedes sluttelig ved det senere opnaaede Forlig at faa tilkendt et Beløb af 118,000 Kr. til Fordeling blandt dem, der oppebar Pension, og yderligere lykkedes det at hindre, at 3000 Kr., der var udbetalt i Forskud, blev fradraget. Der var i den Anledning afholdt 32 Møder og ført en Masse Telefonsamtaler samt udfærdiget 28 Skrivelser med Bilag. Det højeste Beløb, der udbetaltes, var 9648 Kr. 10 Øre og det laveste 296 Kr. 26 Øre.

For *Sygekassefunktionærerne* er der afsluttet 17 Overenskomster i København og 13 i Provinserne. Sygekassefunktionærerne har været i uafbrudt Lønbevægelse; dels er Overenskomster fornyede og dels er der oprettet nye.

Det Beløb, der derved er opnaaet for 180 Funktionærer, kan anslaas til 432,000 Kr.

For Sygekassefunktionærerne er ført 55 Sager.

Inkassatorerne beskæftiges særlig hos Urfirmaer, Manufaktur- og Skotøjfirmaer.

Der er oprettet 4 Overenskomster, og der er foruden 4 andre Overenskomster.

Organisationen har været særdeles haardt ramt af Indskrænkninger og Ophævelser af forskellige Firmaer.

For Inkassatorerne er behandlet 17 Sager.

I Vejle har Forholdene hos Singer ført til Sagsanlæg, hvori Afdelingen frifandtes og fik en Erstatning paa 50 Kr.

Derimod fik Fællesorganisationen en Bøde.

Der var afholdt 64 Forretningsudvalgsmøder og 7 Hovedbestyrelsesmøder. Forbundet har 48 Overenskomster. Medlemstallet er 761.

Diskussionen

om Beretningen varede 1½ Dag, og i denne deltog en lang Række af de Delegerede. Til Slut replicerede Forretningsfører *Fr. Hagengaard*, til samtlige Talere, hvorefter Beretningen godkendtes med alle Stemmer mod 6.

Regnskabet.

Hovedkasserer *Plinius* forelagde derefter Regnskabet for Perioden siden sidste Kongres.

Regnskabet var revideret af Arbejdernes Bogførings Institut, der havde afgivet Erklæring om, at alle Poster svarede til de foreliggende Bilag, og at Kassebeholdning og Værdipapirer var kontrollerede og fundet i Behold, saa at intet var at bemærke. Bag efter var Regnskabet kritisk gennemgaaet af Revisorerne *Alfred Jensen* fra Bankfunktionærernes Afdeling og *Fr. Mayne*, Kassereren for de københavnske Forsikringsfunktionærer, og disse havde heller intet fundet at bemærke.

Endelig var Regnskabets Opstilling sanktioneret og underskrevet af den samlede Hovedbestyrelse.

Regnskabet udviste en Formuefremgang paa Kr. 33,389.92.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Lovændringerne

behandledes i et nedsat Lovudvalg, der delte sig i et Flertal og et Mindretal. Ordførere for disse var henholdsvis *H. Dickmann*, Esbjerg, og *P. V. Jørgensen*, København.

Kongressen fulgte med ganske faa Undtagelser Lovudvalgets Flertal og vedtog Lovændringerne i den af dette foreslaaede Form.

Under

forskellige Forslag

vedtoges en saalydende Resolution:

Alle Fritidsfolk indenfor Forsikringsbranchen, hvis Ugefortjeneste i Incasso eller fast Løn andrager et nærmere præciseret Beløb, skal være Medlemmer af Forbundet.

Det paalægges Forbundet at arbejde hen til, at der oprettes Overenskomst for Fritidsfolk i Forsikringsbranchen, og at der overfor Stat og Kommune rettes Henvendelse om, at det forbydes Stats- og Kommunefunktionærer at beskæftige sig med Incasso og Forsikringsarbejde.

Der var købt en Grund ved Solrød Strand, hvor Forbundet agter at oprette et Feriehjem.

Derefter foretoges Valg.

Til Forretningsfører genvalgtes *Fr. Hagengaard.*

Til Hovedkasserer *V. Plinius.*

Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes *P. V. Jørgensen, Lauritz Hansen, P. M. Andersen, Johs. Thorsen* og *H. Ahrens.*

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes *P. Knudsen,* Taastrup, *H. P. Nilausen,* Ringsted, *S. Eriksen,* Odense, *H. Dichmann,* Esbjerg, *V. Petersen,* Randers, *Jørgen Jensen,* Randers.

Efter at have behandlet Hjælpekassens og Arbejdsløshedskassens Virksomheder og foretaget de dermed forbundne Valg, sluttedes Kongressen med Taler af Forbundets Gæster og Forretningsføreren, der takkede for den ved Genvalget viste Tillid.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kedel- og Maskinpassere paa Oliefabrikkerne.

Ved et Fællesmøde den 18. August behandledes en Uoverensstemmelse mellem Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Foreningen af danske Oliemøllere, A/S. Aarhus Oliefabrik, A/S. Dansk Soyakagefabrik samt A/S. Sønderborg Oliefabrik angaaende en Lønordning for nævnte Virksomheder i Tilslutning til Landsoverenskomsten.

Ved Forhandlingerne lykkedes det at opnaa en for Forbundet tilfredsstillende Ordning af det paagældende Spørgsmaal.

Træindustriarbejdere paa Korsør Emballagefabrik og Korsør Savværk.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. August mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Træindustriens Fabrikantforeningen for Østifterne og Træindustriarbejderforbundet i Danmark i Anledning af en overfor Korsør Emballagefabrik og Korsør Savværk varslet Strejke.

Man enedes om følgende:

1. Spørgsmaalet om Tillæg til Timelønnen udskydes til Behandling sammen med andre af Forbundet rejste Krav, overfor hvilke der er givet 1ste Varsel om Strejke.
2. Spørgsmaalet om Tillæg til Akkorderne for Arbejdsmændene og Savskærernes Akkorder ordnedes med, at der gives et Tillæg til disse.
3. Spørgsmaalet om Akkorden for Buntning af Stav faar tilbagevirkende Kraft fra 8. Januar d. A.
4. Forskellige andre Uoverensstemmelser henvistes til Forhandling paa Stedet.

Under Forudsætning af at der opnaas Enighed ved disse lokale Forhandlinger, bortfalder den af Forbundet til den 27. August varslede Arbejdsstandsning.

Træindustriarbejdere i forskellige Provinsvirksomheder.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. September mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Træindustriarbejderforbundet og Træindustriens Fabrikantforening, behandledes forskellige Uoverensstemmelser i en Række Virksomheder i Provinsen, om hvilke man ikke ved direkte Forhandling imellem Parterne havde kunnet opnaa Enighed, hvorfor Forbundet havde varslet Arbejdsstandsning til den 3. September ved normal Arbejdstids Ophør.

Man enedes om at samtlige Arbejderes Timelønninger paa Vejle Stavfabrik, Vejle Træskofabrik, Braband Træskofabrik, Hinnerup Trævarefabrik, Næstved Træskofabrik, Ringsted Træskofabrik, Køge Trævarefabrik, Glostrup Træskofabrik, Korsør Emballagefabrik, Korsør Savværk, Odense Savmølle og Odense Stolefabrik tillægges 2 Øre pr. Time, dog ikke hvor Timelønnen ligger over 132 Øre.

Paa Silkeborg Emballagefabrik hæ-

ves Arbejdsmændenes Timelønninger til 112 Øre.

Paa Odense Savmølle optages Forhandlinger om Akkordpriser, saa snart et Spaansugeanlæg er opstillet.

Paa Korsør Emballagefabrik, Korsør Savværk og Ringsted Træskofabrik godskrives de paagældende Arbejdere efter Februar Reguleringen 1926, 1 Øre pr. Time.

De ovennævnte Løntillæg ydes paa Næstved Træskofabrik og Ringsted Træskofabrik fra 7. Juli, paa de øvrige Virksomheder fra 12. August d. A.

Spørgsmaalet om Tillæg for Skæring af Snitgarn henvistes til lokal Forhandling paa frit Grundlag paa vedkommende Fabrikker.

Den varslede Strejke aflystes.

Bekendtgørelse
om
hvilke Fag og Brancher af Fag der er berettigede til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 og § 31, Stk. 6, 2. Punktum, i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. Oktober 1925 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Børsteindustriarbejdere, Drejere, Elektrikere, Forgyldere, Gartneriarbejdere, Glarmestersvende, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere, Kurvemagere, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere, Murarbejdsmænd (Sjælland), Skibstømrere, Snedkere, Sømænd, Tekstilarbejdere og Tobaksarbejdere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, for Murarbejdsmændenes Vedkommende: af Murarbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse for Sjælland, og

b) saadanne andre Personer, — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede — der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag indenfor paagældende Arbejdsløshedskasses Omraade.

§ 2.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Socialministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2det Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i Oktober Maaned 1925 til ledige Medlemmer af *Elektrikernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes til $1^1/_2$ Gange det Antal Dage (80, 90 og 100 Dage efter et Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen af henholdsvis 1-6 Aar, 6-10 Aar og 10 Aar og derover), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes henholdsvis 120, 135 og 150 Dage.

§ 3.

Ved Opgørelse af i hvilket Antal Dage en arbejdsløs indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder har oppebaaret fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør, vil fortsat Hjælp, som i Henhold til en af Socialministeriet i Medfør af ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2. Pkt., meddelt Tilladelse er ydet vedkommende arbejdsløse *udover* det ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924 § 1 a. fastsatte Maksimum, *ikke* være at medregne, *undtagen* i Tidsrum, for hvilke der paany meddeles en saadan Tilladelse for vedkommende Arbejdsløshedskasse.

Som Følge af foranstaaende Bestemmelse vil der *ved Opgørelse i Oktober Maaned 1925* for efternævnte Fags Vedkommende være at bortse fra følgende, *ekstraordinært ydede*, fortsatte Hjælp:

For *Tobaksarbejdernes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne April, Maj, Juni og August 1925 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 30. Marts 1925 § 2, 28. April 1925 § 2, 29. Maj 1925§ 2 og 28. Juli 1925 § 2.

For *Handels- og Kontormedhjælpernes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne Juli og August 1925 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 27. Juni 1925 § 2 og 28. Juli 1925 § 2.

§ 4.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. Oktober 1925. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 28. August 1925.

Socialministeriet, den 29. September 1925.

Steincke.

/ R. Lassen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 868.

Arbejdsmænd i Frederikssund og Nykøbing F.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. September 1925 i Sag Nr. 868: Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmarks Vegne, og denne igen paa Foreningen af Arbejdsgivere i Frederikssund og Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Falsters Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening i Frederikssunds og Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing Falsters Vegne og omvendt.

Efter Afsigelsen af Den faste Voldgiftsrets foreløbige Kendelse af 24. Juni 1925 i denne Sag er Arbejdet blevet genoptaget hos de under Sagen omhandlede Virksomheder. De samvirkende Fagforbund har derefter paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne indgivet en Kontraklage til Retten, og i denne paastaaet Virksomhederne dømt til at fjerne de Arbejdere, der er Tale om under Sagen.

Klagerne procederer til Frifindelse i Kontrasagen og opretholder deres tidligere nedlagte Paastand om Bod i Anledning af, at den i Henhold til Forligsmændenes Mæglingsforslag af 3. Juni og Hovedorganisationernes Vedtagelse af 6. Juni afsluttede Konflikt ulovligt er blevet fortsat paa de paagældende Arbejdspladser.

Det er oplyst, at Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang Personer, der havde arbejdet under Konflikten, skulde fjernes, var stærkt fremme under de Forhandlinger, der førte til Konfliktens Afslutning. Fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side vilde man ikke nøjes med et Tilsagn om Fjernelse af »frivillig Arbejdskraft« som det, man havde faaet ved Afslutningen af den store Arbejdskamp i 1922, idet Udtrykket »frivillig Arbejdskraft« ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 577 og 578 var antaget kun at omfatte »Personer, der under Konflikten midlertidig i de standsede Arbejderes Sted har paataget sig Arbejde af en saadan Art, som de efter deres Livsstilling ellers ikke plejer at beskæftige sig med, eller som er optraadt som Medlemmer af Sammenslutninger, hvis Formaal netop kun er at udføre Arbejde under Konflikter i de sædvanlige Arbejderes Sted.« Man ønskede fra Arbejdernes Side fastslaaet, at al uorganiseret Arbejdskraft skulde fjernes. I den Overenskomst, der blev truffet mellem Hovedorganisationerne, kom det, som nævnt i den foreløbige Kendelse, til at hedde, at »Arbejde, der er paabegyndt under Konflikten, fuldføres efter Konfliktens Afslutning af de organiserede Arbejdere«, og Arbejdsgiverforeningens Formand udtalte under Forhandlingerne, at den trufne Ordning betød, at »den Arbejdskraft, der nu er inde, maa vige, naar de organiserede kommer«. Herefter findes de Indklagede at kunne kræve fjernet ikke blot »frivillig Arbejdskraft«, men ogsaa Personer, hørende til Arbejderklassen, der under Konflikten maatte være antaget i de organiserede Arbejderes Sted. I det foreliggende Tilfælde drejer det sig

imidlertid ikke om Arbejdere, der er antaget under Konflikten, men om uorganiserede Arbejdere, der ogsaa før Konflikten, for fleres Vedkommende gennem en lang Aarrække, har arbejdet for de paagældende Virksomheder. Den trufne Ordning findes nu ganske vist at maatte forstaas derhen, at ogsaa saadanne Arbejdere, for saa vidt de under Konflikten maatte have udført Arbejde i de organiserede Arbejderes Sted, hvad i hvert Fald for de fleste af de heromhandlede Arbejderes Vedkommende maa antages at have været Tilfældet, skal fjernes fra dette Arbejde til Fordel for de organiserede Arbejdere. Derimod finder Retten ikke paa det foreliggende Grundlag at kunne fastslaa, at Arbejdsgiverne skulde være indgaaet paa helt at fjerne Arbejdere som de heromhandlede fra Virksomhederne, saa meget mindre som det er oplyst, at der under Forhandlingerne har været Enighed om, at den trufne Ordning ikke skulde forstaas derhen, at Direktører, Værkførere og andre overordnede Funktionærer, der maatte have udført konfliktberørt Arbejde, skulde fjernes fra Virksomhederne, men at den for saadanne Personers Vedkommende kun skulde medføre, at de vistes tilbage til det Omraade, de havde haft før Konflikten.

For saa vidt der maatte opstaa Tvivl om, hvilket Omraade de Arbejdere, der er Tale om under denne Sag, har haft før Konflikten, bør saadan Tvivl søges løst ved Forhandling mellem Parterne, eventuelt ved faglig Mægling og Voldgift.

Under Hensyn til, at Forstaaelsen af de trufne Aftaler kunde give Anledning til Tvivl, findes der ikke at burde paalægges nogen Bod i Anledning af det passerede. Derimod findes de Indklagede i Betragtning af, at Arbejderne, som fastslaaet i den foreløbige Kendelse ved Konfliktens Ophør uberettiget har undladt at genoptage Arbejdet paa de paagældende Arbejdspladser, at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

For saa vidt de under denne Sag omhandlede Arbejdere under Konflikten er trængt ind paa de organiserede Arbejderes Omraade, bør de fjernes herfra. Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

*

(Den foreløbige Kendelse i denne Sag findes aftrykt i Nr. 3, Side 23.)

Sag Nr. 879.
Arbejdsmænd i Korsør og Odense samt Lager- og Pakhusarbejdere i København.

Sagen var anlagt af Arbejdsgiverforeningen paa Havne- og Købmandsorganisationernes Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Afdelinger i Korsør, Odense og Lager- og Pakhusarbejderne i Københavns Vegne, og drejede sig om Blokaden overfor Vognmænd, Smaakørere og Landbrugere, der under Lockouten havde besørget Kørsel fra forskellige lockoutende Firmaer.

Sagerne fra Korsør og Odense bragtes til Afslutning ved Forlig, idet Arbejdsmandsforbundets Afdelinger erklærede ikke at ville opretholde Arbejdsvægringen overfor de paagældendes Køretøjer, medens Tilfældet for Lager- og Pakhusarbejderne her i Byen, hvor de hos Styhr og Kjær havde nægtet at aflæsse Vogne fra Vognmand Christiansen, Vester Fælledvej 61, fordi denne havde besørget Kørselen under Lockouten, ikke bragtes til en Ordning.

Sag Nr. 885.
Arbejdsmænd i Struer.

Sagen var anlagt af Arbejdsgiverforeningen mod De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmands Forbund og drejede sig ligeledes om Kørselssager med Udspring i den afsluttede Konflikt. I dette Tilfælde havde en Vognmand Skov brudt den Aftale, som Struers Vognmandsforening havde truffet med Fagforeningerne i Struer, om at holde sig neutral under Konflikten. Sagen forligtes ved at der gaves Tilsagn om ikke at opretholde Blokaden af Skovs Køretøjer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 ❋ KØBENHAVN DEN 10. OKTOBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Den tyske faglige Landsorganisations Kongres.

II.

Punkt 4 paa Kongressens Dagsorden var »Organisationsspørgsmaalet«. Da denne Sag sikkert er den der omfattes af de danske Arbejdere med den største Interesse, skal dette Spørgsmaal skænkes en mere udførlig Omtale, og det er nødvendigt i store Træk at meddele hvad der er gaaet forud.

De tyske Organisationer er fra først af i stor Udstrækning skabt med faglig Afgrænsning som Grundlag, men der har dog i mange Aar været Tendenser for større Sammenslutninger, og disse er f. Ex. resulterede i Træarbejderforbundet, der omfatter alle Træarbejderne med Undtagelse af Bødkerne og Tømrerne, Metalarbejderforbundet og flere andre.

Circa halvandet Aar forinden Kongressen i Leipzig 1922 afholdtes, var der paa Foranledning af Bestyrelsen for Landsorganisationen nedsat en Kommission der talte 30 Medlemmer, med det Formaal at finde Veje til en stærkere Sammenslutning af Fagforbundene i store Industriforbund.

Paa Kongressen i Leipzig 1922, der bestod af Repræsentanter for 49 Forbund, fremsattes et Forslag, der var blevet til, efter at Kommissionen havde ført en Mængde Forhandlinger med de interesserede Forbund. Adskillige af disse havde her erklæret, at saafremt der paa en Kongres blev vedtaget et Forslag om Industriforbund, der gik ud paa at tvinge Organisationen, vilde den nødsages til at melde sig ud.

Der var ogsaa konstateret Tilfælde, hvor forskellige Organisationers Ledelser havde været enige om et Forslag til Sammenslutning af disse, men Forslaget var blevet forkastet af de paagældende Organisationers Medlemmer ved Urafstemninger.

Det havde ogsaa vist sig, at der var Uoverensstemmelser om, hvad det egentlig var der skulde opnaas. Nogle gjorde gældende, at Industriforbundene skulde hvile paa Bedrifterne, saaledes, at der i hver Bedrift kun findes et Forbund, andre mente, at Rettesnoren maatte være, at der arbejdes i samme Materiale, f. Ex. Træ, Jern o. s. v. eller ved samme Arbejde f. Ex. Transport, og atter andre var af den Anskuelse at Organisationernes Rammer maa omfatte hele Produktionsprocessen, lige fra Frembringelsen af Raastoffet til Salget af det færdige Produkt. Herefter skulde f. Ex. et Bygningsarbejderforbund, foruden alle Afskygninger af egentlige Bygningshaandværkere, ogsaa omfatte Teglværker, Kalkværker, Cementfabrikker o. s. v., grafisk Forbund skulde foruden Typografer, Litografer, Bogbindere o. s. v. ogsaa omfatte Papirfabrikker og Cellulosefabrikker.

Der havde altsaa i Kommissionen vist sig at være meget store Vanskeligheder at overvinde, og derfor gik det paa Leipzigerkongressen af Forbundsledelsen fremsatte Forslag i Hovedsagen ud paa, at Kongressen vel skulde udtale Ønskeligheden af større Industriforbund, men at en pludselig og vilkaarlig Omdannelse af Organisationerne, hverken var formaalstjenlig eller gennemførlig. Dette skulde ske ved Forhandling og gensidig Imødekommenhed.

I Tilslutning til denne Udtalelse stilledes saa et positivt Forslag om Regler for Førelsen af Lønbevægelser i blandede Bedrifter. Disse Regler paalagde Organisationerne et meget intimt Samarbejde, angaaende saavel Iværksættelse og Afslutning af Konflikter, som Understøttelsesspørgsmaalet.

Paa Leipzigerkongressen førtes en meget indgaaende og til Tider skarp Diskussion, hvori de forskellige Synspunkter gjordes gældende. Under Forhandlingernes Løb, fremsattes to andre Forslag. Det ene var fra Kommunisterne, og indeholdt Principet: »I hver Bedrift kun et Forbund«. Til Opnaaelse af dette Formaal skulde der strax vælges et Udvalg paa 15 Mand, der i Løbet af to Maaneder skulde udarbejde et Forslag herom, og tilstille Organisationerne til Behandling.

3 Maaneder efter skulde Udvalget træde sammen igen, og under Hensyntagen til det indtil da fremkomne udarbejde et endeligt Forslag, der skulde til Urafstemning blandt alle tilsluttede Organisationers Medlemmer, og hvis der her blev samlet Flertal derfor, skulde det være bindende for alle Organisationer, uden Hensyn til, om det var forkastet i nogle af dem.

Dette Forslag forkastedes med stort Flertal.

Derimod vedtoges et andet Forslag for hvilket Formanden for det tyske Metalarbejderforbund, Robert Dissmann var Ordfører.

Dette gik ud paa, at der bør ske en gennemgribende Forandring af de hidtidige Organisationsformer og dannes Industriforbund for store sammenhængende Industrier, f. Ex. Grubearbejde, Jernværker og Metalindustrien, Transport og Samfærdsel, Bygningsindustrien, de grafiske Fag, offentlige Bedrifter, Textilindustrien, Læderindustrien, fremstillende og forarbejdende, Træindustrien, Levneds- og Nydelsesmiddelindustri og Land- og Skovbrug, omfattende Vindyrkning og Gartneri.

Det paalagdes Ledelsen hurtigst muligt at udarbejde et saadant Forslag, og tilstille de interesserede dette til videre Behandling.

Paa et bestemt Spørgsmaal om, hvorledes dette Forslag skulde forstaaes, om der eventuelt skulde udøves Tvang, svarede Ordføreren, at man nu maatte se, hvor langt man kom, og blev der da Stridspunkter tilbage, maatte og kunne den næste Kongres afgøre disse.

Dissmanns Resolution vedtoges af 465 Delegerede, repræsenterende 4,853,408 Medlemmer, imod stemte 163 Delegerede, repræsenterende 1,925,972 Medlemmer. 48 Landarbejdere repræsenterende 636,414 Medlemmer svarede »stemmer ikke«.

De af Ledelsen fremsatte Regler for Forelse af Konflikter i blandede Bedrifter blev vedtagne som gældende til næste Kongres.

Efter Leipzigerkongressen toges saa fra Ledelsens Side fat paa at føre Kongressens Beslutning ud i Livet, og der førtes en Mængde Forhandlinger, men stadigt under stort Besvær.

Enkelte Resultater af Sammenslutninger opnaaedes, hvilket bl. a. fremgaar af, at der paa Kongressen i Aar i Breslau, var repræsenteret 9 Forbund mindre end paa Leipzigerkongressen for 3 Aar siden.

Resultaterne, der var opnaaet var dog ikke tilstrækkelige til at Ledelsen vovede at gøre sig til Talsmænd for nogen Udøvelse af Tvang, den forløbne Tid havde vist Nødvendigheden af at gaa videre frem ad Frivillighedens Vej, og søge opnaaet Tilvejebringelse af Forstaaelse mellem Organisationerne, Tid efter anden, uden at tabe Maalet af Sigte.

Paa Kongressen forelagdes Sagen af P. Grassmann, der gjorde Rede for den historiske Udvikling, og de i de seneste Aar førte Forhandlinger, og udtalte derefter: En saglig Enighed mellem de modstridende Synspunkter var ikke mulig, ja, det kom endog saa vidt, at Repræsentanterne for enkelte store Forbund højtidelig erklærede, at en Beslutning om tvangsvis Sammenslutning vilde være uantagelig og rejse Spørgsmaalet om Udmeldelse af A. D. G. B.

Der maatte altsaa findes en Vej, der ikke bragte Enheden i Fare, og dog imødekom de forskellige Ønsker i videst mulig Udstrækning. Saaledes er det foreliggende Kompromis opstaaet. Den ledende Tanke i det er, at en Udvikling af Forbundsformerne, som Nødvendigheden i Forhold til den økonomiske Udvikling kræver, ikke kan undgaaes, men maa ske efter frivillige Beslutninger af de interesserede Fagforbund. For at styrke Tendensen i den herom foreliggende Resolution foreslaar Ledelsen nogle Lovændringer, der er egnede til at fremskaffe den ønskede

Ensartethed i Organisationerne, og bestaar der i en Industri flere Fagforbund paalægges det disse gennem Karteller at sørge for det nødvendige Samarbejde.

Til Slut udtalte Taleren, at det var faldet Flertallet af begge Retninger meget svært at stemme for det foreliggende Kompromis, men de havde gjort det for at bevare Enheden, og han udtalte Haabet om, at Kongressen vilde lade sig lede af samme Motiv, og vedtage det af Ledelsen foreslaaede.

Der var stillet en Del andre Forslag til det forliggende Punkt, hvoriblandt et fra R. Dissmann m. fl., der fremtraadte som et i Detailler udarbejdet Industriforbundsforslag, der hvilede paa Princip et: Ikke Bedriften, men Industrien som Organisationsramme, og selvstændigt Forbund for Handel, Transport og offentlige Virksomheder.

Ogsaa til dette Forslag knyttede sig nogle Lovændringer.

Diskussionen, der førtes om de stillede Forslag, var forholdsvis kort, den eneste der foreslog at forkaste Ledelsens Forslag, var R. Dissmann. De øvrige Talere fra begge Lejre anbefalede Vedtagelse af Hensyn til Enhedens Bevarelse.

Før Afstemningen forlod enkelte Delegerede Salen, hvorefter Ledelsens Resolution og Lovændringer vedtoges imod Metalarbejderforbundets Repræsentanters Stemmer, og de øvrige stillede Forslag var dermed bortfaldne.

(Sluttes.)

Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Kongres vedtog at udmelde Forbundet af De samvirkende Fagforbund, fordi Kongressen efter alt hvad der efter dens Mening var sket, mente, at Arbejdsmændenes Interesser ikke kunde forenes med en Forbliven i Centralisationen. Det er et gammelt Spørgsmaal, der her har fundet sin foreløbige Afgørelse, idet det mangfoldige Gange har været diskuteret paa Forbundets Kongresser. Allerede 1902 forelaa den første Udmeldelse, foranlediget af, at De samvirkende Fagforbund til Støtte for Sømændenes Lønkamp i dette Aar vedtog at erklære Sympatistrejke af Havnearbejderne, trods Forbundets Vægring ved at deltage i denne Kamp. Der stilledes nogle Ændringer i De samvirkende Fagforbunds Love, som Betingelse for at annullere denne Udmeldelse.

Man krævede saaledes absolut at De samvirkende Fagforbund fratoges Retten til at erklære Sympatistrejke for de tilsluttede Organisationer med mindre disse Organisationer erklærede sig villige til at deltage i saadanne Sympatistrejker.

Det var første Gang man forringede De samvirkende Fagforbunds Aktionsevne, og man vil lægge Mærke til, at det i dette Tilfælde drejede sig om Centralorganisationens Myndighed til at erklære Kamp, og sætte ind med fuld Kraft, der blev beskaaret. Det kan gøre sin Virkning at erindre denne meget væsentlige Forskel paa hvad det dengang var for Synder, der væltedes over paa De samvirkende Fagforbund; thi i den sidste Kamp er det jo Undladelsessynder, man bebrejder Ledelsen af vor Landsorganisation.

Efter at Spørgsmaalet om Forbundets Forbliven var diskuteret paa dets Kongresser i 1916 og 1919 vedtog man i 1922, efter den dengang afsluttede store Kamp, at udmelde Forbundet, dersom der ikke skete yderligere Begrænsninger i De samvirkende Fagforbunds Myndighed.

Nu var det Landsorganisationens Ret til at afslutte Kampene, man vilde have beskaaret, og dernæst ønskede man Repræsentationsretten ændret.

Ogsaa denne Gang efterkom man Forbundets Ønsker og gjorde meget betydelige Indhug i Landsorganisationens Ledelses Myndighed, og man indførte Afstemningsregler, hvorved Organisationerne i Lønspørgsmaal stemte efter deres Medlemsantal.

Til Trods herfor er man ikke tilfreds med Resultatet.

Efter at have bagbundet Ledelsen af vor Centralorganisation, beskaaret dens Myndighed og dermed dens Handledygtighed, stiller man dog de samme Krav til dens Initiativ og Disponeringsevne, som om den intet censurerende Indgreb havde været underkastet.

Naar man gennemlæser de Medlems-

blade som Dansk Arbejdsmands Forbund i 1922 udsendte, kommer man uvilkaarlig til at tænke paa det gamle Tricks, som man møder rundt om i Organisationerne.

Gaar det paa en Arbejdsplads mindre godt med et eller andet, er det straks Fagforeningens Skyld, at det ikke rettes, dens Ledelse sætter sig imod at man foretager saadanne Skridt, som man kunde ønske, og som man tror vilde føre et Resultat med sig.

Har Fagforeningen ført en Kamp, der har givet et daarligt Resultat, saa er det Forbundets Skyld, det ikke er bleven bedre. I manglende Forstaaelse af det rette Styrkeforhold eller øjeblikkelige økonomiske Bevægelser i Samfundshusholdningen, kan man se Ledelsen af en saadan Fagforening vælte Skylden for det daarlige Resultat over paa Forbundsledelsen.

Dette Begreb med at vælte Ansvaret over paa andre, er brugt særdeles kraftigt af Dansk Arbejdsmands Forbunds Formand.

Lyngsie selv havde sikkert helst set, at Dansk Arbejdsmands Forbund var bleven staaende i De samvirkende Fagforbund. Men hans egen Agitation i 1922 og nu i Aar har saaet en Sæd, der var selv ham for kraftig i sin Vækst.

Man kan ikke omtale Landsorganisationen offentligt paa den Maade Lyngsie gjorde det, og heller ikke paa Kongressen, i Stedet for virkelig Oplysning om de mange Forhold, der spiller ind, blot slaa til Farimagsgade og give De samvirkende Fagforbunds Ledelse Skylden, og saa mene at Kongressen og de Medlemmer, der *med Begærlighed* har læst alle disse Angreb, alligevel skal kunne se saa dybt, saa de øjner den Afgrund, der ligger i en saadan Taktik.

Man vilde have yderligere Indrømmelser for at blive staaende, sagde Lyngsie. Det virkede overordentligt stærkt paa Kongressen, da den blev præsenteret for det Krav, Lyngsie stillede i saa Henseende, — men Virkningen blev en anden end den tilsigtede.

Man vilde ikke lade det bero ved en Løsning, hvorefter »de af Forretningsudvalgets Medlemmer, der er Skyld i de heromhandlede Forhold, stiller deres Mandater til Raadighed«.

Kanske foresvævede det Kongressen dunkelt, at der saa kun vilde blive en Mand, der maatte stille til Raadighed, men i hvert Fald udtalte alle sig for, at et Personspørgsmaal ikke kunde løse Sagen.

Det er beklageligt at se, at der findes mere end een Maalestok for, hvorledes en Organisationsledelses Myndighed skal tildeles. Den Myndighed Dansk Arbejdsmands Forbunds Formand er forlenet med, er skaaret over en anden Læst, end den han selv skærer Myndighed til efter, naar det gælder De samvirkende Fagforbund.

Hvorledes man selv kan kræve fuld Myndighed grænsende til Diktatur, og naar man bruger denne Myndighed, beklage sig over, at de, hvem man har frataget alt i den Retning, intet gør for at støtte det Diktaturet vil, og saa alligevel gøre Krav paa at være retfærdig, det er os en Gaade.

Det er ogsaa en ejendommelig Smag man faar i Munden, naar man hører, at ikke et Komma, ikke en eneste Detail er behandlet forkert af Dansk Arbejdsmands Forbunds Formand, der er ufejlbarlig, og at det til Trods herfor er muligt for De samvirkende Fagforbunds Ledelse, der ikke kan gøre noget rigtigt, at forhindre Ufejlbarligheden i at bringe et overdaadigt Udbytte hjem af de mange vel førte og rigtigt ledede Fremstød.

Lønbevægelser og Konflikter.

Børstenbindere hos Bührmann og Sønner.

Den 17. September afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde i Anledning af en opstaaet Uoverensstemmelse, mellem Dansk Børsteindustriarbejderforbund og Firmaet Bührmann og Sønner, om Forstaaelsen af en faglig Voldgiftskendelse.

Man enedes om en for Parterne tilfredsstillende Ordning, idet Firmaet indgik paa at tilbagebetale Arbejderne nogle fradragne Beløb, samt at betale efter den afsagte Voldgiftskendelse, naar Arbejdet forlanges udført, som angivet i denne.

Guld- Sølv- og Elektropletarbejdere hos Firmaet Carl M. Cohr i Fredericia.

Den 24. September afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund, og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, i Anledning af en Lønstrid paa A/S Carl M. Cohrs Sølvvarefabrikker, Fredericia, om hvilke Parterne ikke ved direkte Forhandling var blevet enige, hvorfor Forbundet havde varslet Strejke overfor Aktieselskabet, til Ikrafttræden Lørdag den 25. September.

Arbejdsgiverforeningen havde protesteret imod Varslets Lovlighed, og havde fremsendt 1ste Lockout-Varsel overfor Forbundets Medlemmer.

Paa Fællesmødet opnaaedes en for Forbundet tilfredsstillende Ordning, idet Firmaet indgik paa at give et Tillæg til saavel Timelønningerne, som nogle Akkordsatser.

Den nye Lønordning træder i Kraft fra og med den 25. September. De udstedte Strejke- og Lockout-Varsler var dermed bortfaldne.

Smede og Maskinarbejdere hos F. L. Smidth & Co, Valby.

Den 18. September afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, i Anledning af, at Forbundet havde fremsat Varsel om Arbejdsstandsning overfor Firmaet F. L. Smidth & Co., Valby. Grunden hertil var, at det ikke var lykkedes at opnaa Enighed om et af Forbundet rejst Lønkrav.

Arbejdsgiverforeningen protesterede mod Varslets Lovlighed og forbeholdt sig, at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Man enedes om at den varslede Arbejdsstandsning udsattes indtil Rettens Kendelse forlaa. En Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Arbejderne kollektivt havde nægtet Overarbejde, bestredes fra Forbundets Side, idet Forbundets Repræsentanter erklærede, at der ikke fra Forbundets eller fra Klubbernes Side vilde blive lagt Hindringer i Vejen for Udførelse af nødvendigt Overarbejde.

Kongresser.

Keramisk Forbunds 10. Kongres.

Forbundet afholdt i Dagene 30.—31. August sin ordinære Kongres i Frederiksberg Selskabslokaler, Allégade 10.

I sin Aabningstale bød Formanden, *A. Flodin*, velkommen og udtalte Haabet om, at Arbejdet maatte foregaa som det plejede i bedste Forstaaelse og til Gavn for Forbundet.

Til Stede var som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund Sekretær *Vilh. Christensen* samt en Repræsentant for den socialdemokratiske Presse.

Kongressen konstituerede sig og valgte *A. P. Jensen* og *Sofus Hansen* til Dirigenter, medens *V. Madsen, N. Christiansen* samt *C. Jørgensen*, Aarhus, og *Albert Hansen*, Lillerød, valgtes til Sekretærer.

Hovedkasserer *E. Jensen* fremlagde en Oversigt over de Delegeredes Antal. Der var 39 mødeberettigede Delegerede, 11 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 2 Revisorer. Af disse var 5 fraværende, men forventedes at møde frem senere. Iøvrigt anbefalede E. Jensen Kongressen at godkende samtlige Mandater. Dette skete enstemmigt.

Derefter overbragte Sekretær *Vilh. Christensen* De samvirkende Fagforbunds Hilsen og omtalte herunder Storkampen og den Belastningsprøve, som vore Organisationer der havde været underkastet. Prøven var bestaaet med Glans og havde givet et Bevis, der sikkert vilde hindre, at en lignende Kamp lige straks paafortes os af Arbejdsgiverne. Omtalte herunder den Afslutning af Storkampen, hvor netop den Organisation, som afholdt denne Kongres, havde været stærkt engageret.

Kampen havde vist Nødvendigheden af en fastere Sammentømring af vore Organisationer, end vi allerede tidligere havde haft. Bragte til Slut de bedste Ønsker for Organisationen til Gavn for de Hjem, der havde sendt Repræsentanter her ind for at gøre et Arbejde i vor Sags Tjeneste.

Der nedsattes et Lovudvalg, der kom til at bestaa af følgende 9 Delegerede: *A. Flodin, H. Lindholm, H. Jacobsen, S. V. Sørensen,* Fru *Boserup Petersen, M. Poulsen,* Odense, og *M. Jensen,* Næstved.

Der nedsattes ligeledes et Lønningsudvalg, der kom til at bestaa af: *H. Lindholm, T. Møller, M. Nielsen, C. Petersen,* Horsens, og *M. Skov,* Knabstrup.

Derefter gik man over til at behandle

Beretningen om Virksomheden.

Denne forelaa trykt og var i Forvejen udsendt til de Delegerede. Formanden, *A. Flodin,* nøjedes derfor med at uddybe denne med nogle Bemærkninger angaaende Lønsituationens Forskydninger i de 3 Aar, samt nogle særlige for dette Fag ejendommelige Forhold, der under sidste Aars Forhandlinger havde været meget besværlige og langtrukne og endda truet med at faa hele Forliget til at strande. Blandt den keramiske Industris Arbejdere havde der ikke været særlig Lyst til at komme i Kamp. Grundet paa de store Arbejdsløshedsperioder, der havde hærget Faget, ønskede man kun Ro til at arbejde. Arbejdsgivernes Holdning havde hindret denne Ro, men den Kamp, denne Holdning havde ført med sig, var sluttet paa en saadan Maade, at Forhold, der havde indvirket uheldigt, var bortryddede, Timelønsgrundlaget var hævet og enkelte Grupper var rettet betydeligt op. Der var stadig Udløbere fra Kampen. Saaledes var Forholdene for Pottemagerne i Knabstrup stadig urolige, men der var dog den bedste Udsigt til at bringe det til en heldig Afslutning. I Middelfart havde der paa en derværende Fabrik været en Lockout løbende, hele sidste Aar. Fabrikanten havde krævet Arbejderne til at udmelde sig af Keramisk Forbund. Det var altsaa en Strid om Organisationsretten, og den var afsluttet med en Sejr, idet der nu var oprettet en Overenskomst med Firmaet. Formanden overlod med disse korte Bemærkninger Kongressen at drøfte Beretningen.

Diskussionen.

I denne deltog Forbundets Hovedkasserer Folketingsmand *Ejner Jensen,* der kritiserede Forligsinstitutionens Løsning af Konflikten, idet det Forslag, der var stillet for Keramisk Forbund, havde været uretfærdigt. De stillede Forslag maatte kræves at være af en gennemarbejdet Skikkelse, der tog tilbørligt Hensyn til det Fag, Forligsforslagene drejede sig om. Dette havde ikke været Tilfældet med Forslaget for Keramisk Forbunds Vedkommende. Institutionen havde overhugget den gordiske Knude uden i Realiteten at fordybe sig i og dække de Krav, der var særegne for Faget. En saadan Fremgangsmaade vilde forfordele de enkelte smaa Fag og Grupper. Taleren haabede, at være i den nøjeste Overensstemmelse med hele Kongressen, naar han udtalte, at Keramisk Forbund altid havde og fremdeles vilde føle sig nøje forpligtet til at staa tilsluttet De samvirkende Fagforbund, thi kun derved var Arbejderne overfor de centraliserede Arbejdsgivere den Magt, der var nødvendig for os for at hævde os.

A. P. Skou tog Ordet for at rette en Misforstaaelse, der havde ført til, at Hovedkassereren var udpeget som den eneste af Hovedbestyrelsen, der havde stemt mod Forliget den 7.—8. Juni. Det var Skou, der havde stemt imod, ikke Ejner Jensen. Skou motiverede de Bevæggrunde, han havde haft hertil.

Desuden havde *H. Jacobsen* og *S. V. Sørensen* Ordet for at omtale Forholdene ved den sidste Konflikts forskellige Faser under Forhandlingernes Gang og den første Taktik.

Flodin replicerede og derefter havde *E. Christiansen* og *Ejner Jensen* Ordet for ganske korte Bemærkninger til de refererede Begivenheders Forløb, herunder rettede Kongressen en Tak til Medlemmerne i Middelfart for den eksemplariske Udholdenhed og Offervilje de havde underkastet sig i det Aar Lockouten havde varet. Kongressen bad Middelfarts Repræsentant, at overbringe Afdelingen Kongressens Tak. Det vedtoges at sende to af Hovedbestyrelsens Medlemmer, Frk. *Manicus Hansen* og Frk. *Reimann,* der var sygemeldte en Hilsen og Tak for deres Virksomhed.

Kongressen vedtog Beretningens Godkendelse med en Tak til Hovedledelsen for den Indsats.

Regnskabet

forelagdes af Forbundets Kasserer, Ejner Jensen, der gjorde Rede for den Fremgang, som Forbundets Medlemsantal udviste, og omtalte dernæst den Vækst, der i Følge De samvirkende Fagforbunds Beslutninger og Love var i Opsparingen af Strejkefond. Kassereren omtalte udførligt forskellige Poster paa Regnskabet.

Kassebeholdningen var den 1. April 1922 (Strejkefondet iberegnet) 42,184 Kr. 73 Øre, den var 31. Marts i Aar 69,477 Kr. 71 Øre, og hertil kom 10,000 Kr. i Aktier, altsaa tæt op imod 80,000 Kr. Trods Konflikten i Aar var der endnu over 24,000 Kr. i Behold. Balancen viste 182,621 Kr. Ved en Paaligning, som foresloges holdt løbende til 1. Juli 1926, vilde man have oprettet alt, hvad Lockouten havde kostet Forbundet, og derudover have forøget Strejkefondet med yderligere 15,000 Kr. Herved konsoliderede man Forbundet mod ny Angreb fra vore Arbejdsgivere.

I Debatten om Regnskabet og Paaligningens Varighed deltog følgende Delegerede med korte Bemærkninger: S. V. Sørensen, A. Flodin, C. Jørgensen, Aarhus, H. Jacobsen, Ejner Jensen, Albert Hansen, Lillerød, og A. P. Skou.

Saavel Regnskabet som Paaligningen til 1. Juli 1926 godkendtes enstemmigt.

Lovændringerne

behandledes i en Generaldebat. De fleste Ændringer var redaktionelle og paakrævede af Hensyn til De samvirkende Fagforbunds Lovændringer. Forbundets Formand, A. Flodin, forelagde de stillede Ændringsforslag og bad de Delegerede udtale sig, saa Lovudvalget kunde retledes ved sit Arbejde. I Diskussionen deltog Lindholm, S. V. Sørensen, A. P. Jensen, H. Jacobsen, Frk. Nielsen og Ejner Jensen.

Derefter forelagde *H. Jacobsen* som Formand for Lovudvalget de forskellige Indstillinger, dette gjorde til Kongressen. Der foresloges Ændringer i Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Sammensætning, dog saaledes, at disse kunde sættes i Kraft efter Hovedbestyrelsens Skøn, hvis Keramisk Fagforening, der er udtraadt af Forbundet, skulde genindtræde i dette. Dersom dette sker, forbliver man ved den hidtil gældende Ordning.

Der foresloges en Begrænsning af Hovedbestyrelsens Ret til at foretage Bevillinger og Paaligninger til Udlandets Fagfæller. Denne Ændring forkastede Kongressen, og man bibeholdt de nuværende Bestemmelser.

Der foresloges ændrede Repræsentationsregler ved Lønforhandlinger.

Disse Indstillinger fulgte Kongressen, medens et Forslag om at indføre en glidende Skala for helt eller delvis betalende Ugelønssatser led samme Skæbne som ovennævnte Forslag om at begrænse Hovedbestyrelsens Bevillingsmyndighed.

Efter at have fastsat Lønningerne og Diæterne foretoges Valg til Forbundets Ledelse.

Til Formand genvalgtes med Akklamation *A. Flodin*, til Næstformand ligeledes med Akklamation *A. P. Jensen*, til Suppleant for Næstformanden valgtes *Albert Hansen*, Lillerød, enstemmigt.

Til Hovedkasserer genvalgtes ligeledes med Akklamation *Ejner Jensen* og til Suppleant paa Kassererpladsen *H. Jacobsen* enstemmigt.

Til Hovedbestyrelsen valgtes: For Keramisk Malerforening Frk. *Manicus Hansen*, *H. Lindholm* og Fru *Boserup Petersen*, for Fajancearbejderne *H. Jacobsen* og *V. Christiansen* og for Provinsen, Jylland og Fyn *J. Christensen*, Holstebro; Sjælland og andre Øer *T. Møller*, Kastrup, og *Albert Hansen*, Lillerød.

Til Revisorer valgtes *H. Larsen* og *P. Legér* og som Suppleant *Fr. Pietsch*.

Derefter sluttede Kongressen, efter at Protokollen var oplæst, og A. Flodin talte for de to Hovedbestyrelsesmedlemmer, der grundet paa Sygdom maatte trække sig tilbage.

P. Skou takkede paa egne og Frk. Reimands Vegne.

Sekretæren for De samvirkende Fagforbund, Hr. *Vilh. Christensen*, takkede for Samværet og knyttede nogle Bemærkninger om Kongressens saglige og loyale Arbejdsmaade, der havde vist Troskab mod Arbejderbevægelsens Principper for Samhold og Samvirke. Udtalte Haabet om, at de trufne Be-

slutninger maatte være til Gavn for Faget.

Derefter takkede Kongressens Dirigent, *A. P. Jensen*, Kongressen og dens Gæster og udbragte et kraftigt besvaret Leve for et stærkt og levedygtigt Keramisk Forbund.

Arbejdsløsheden i August 1925.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

August 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		7. Aug.	14. Aug.	21. Aug.	28. Aug.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Faglærte i Bygningsindustrien	11829	12,6	12,9	12,6	13,2
2. Faglærte i anden Industri m. v...	56907	9,3	9,6	10,0	10,0
3. Handel	5110	8,5	8,3	8,4	8,5
4. Ufaglærte	37900	8,0	9,0	9,5	9,9
Ialt...	111746	9,1	9,7	10,0	10,2
Provinserne:					
1. Faglærte i Bygningsindustrien	19273	6,9	7,0	6,9	7,0
2. Faglærte i anden Industri m. v...	55498	8,8	8,9	9,0	9,1
3. Handel	6187	7,4	7,5	7,5	7,6
4. Ufaglærte	73432	6,7	7,0	7,8	8,6
Ialt...	154390	7,5	7,7	8,1	8,5
Hele Landet...	266136	8,2	8,5	8,9	9,2

Ved Udgangen af August var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 9,2 pCt. mod 8,3 ved Udgangen af Juli.

Saavel for alle Fag under et som for de enkelte i ovenstaaende Tabel anførte Arbejdergrupper, baade i Hovedstaden og i Provinsen, var der nogen Stigning i Arbejdsløsheden i Løbet af August Maaned. For ufaglærte Arbejdere var der i den første Uge af Maaneden en lille Nedgang fra Udgangen af Juli, men derefter var Stigningen stærkest netop for denne Gruppe.

Sammenlignet med den tilsvarende Maaned i Fjor og i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden i August Maaned i Aar forholdsvis stor, nemlig godt 9 pCt. mod ca. 5 pCt. før Krigen og ca. $5^1/_2$ pCt. i 1924.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne, og hvor Tallene med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal, der ikke stemmer ganske overens med de tidligere maanedligt offentliggjorte Tal.

	1921 pCt.	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,8
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	15,1
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,5
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,1
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	9,0
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,2
September	16,7	10,7	7,7	5,8	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	
November.....	20,8	15,4	12,1	9,3	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	

Meddelelse fra Kassereren.

I Henhold til Lovens § 18 skal Administrationsbidraget indbetales forud 2 Gange aarligt, hver Gang med Halvdelen, inden Udgangen af hvert Aars April og Oktober Maaned.

Ved nærværende tillader jeg mig at anmode de Organisationer, som endnu ikke har indbetalt ovennævnte Bidrag for 2den Halvdel af Aaret 1925 om inden denne Maaneds Udgang at indsende Beløbet til Undertegnede.

— Det halvaarlige Administrationsbidrag er 30 Øre for heltbetalende og 15 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

10. Oktober 1925.

Alfr. Christiansen,
Kasserer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 ❋ KØBENHAVN DEN 17. OKTOBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Den tyske faglige Landsorganisations Kongres.

III.

Vedtagelsen angaaende Organisationsspørgsmaalet har følgende Ordlyd:

Den 12. Kongres indenfor Tysklands Fagforeninger peger paany paa Nødvendigheden af, at de beslægtede Fagorganisationer, der er tilsluttet Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund«, slutter sig sammen i Industriforbund for i den højst mulige Grad at styrke de faglige Kræfter og for at skabe en Enhed indenfor den fælles Organisation.

Kongressen anerkender, at Sammenslutningen og dermed Fagforeningernes Koncentrering siden Beslutningen i Leipzig i 1922 har gjort gode Fremskridt. Den ser i Forbundenes frivillige Sammenknytning den bedste Udviklingsmulighed ogsaa i Fremtiden og paalægger Forbundsledelsen paa Grundlag af den nye Forbundslov at fremme Industriorganisationen, saa vidt det er muligt.

Med Henblik paa at der i visse Industrier ved enkelte Forbunds selvstændige Fremgangsmaade under Lønbevægelser er opstaaet Tab og Skade for andre Forbund eller deres Medlemmer, forpligter Kongressen eftertrykkelig samtlige Organisationer, der er tilsluttet Forbundet, til nøjagtig at følge Forbundslovens gældende Forskrifter. Især følgende:

1. Ved Lønbevægelser, der omfatter flere Fagforeninger, eller under hvis Forløb det er at forudse, at flere Fagforeninger kan blive medinddragne, er det de deltagende Fagforeningers Pligt gensidig at give hinanden Underretning i rette Tid eller blive enige om Lønbevægelsens Gennemførelse.

2. Ved fælles Lønbevægelser indenfor saadanne Industrier, hvor flere Forbunds Medlemmer er beskæftiget, paahviler Førelsen af Lønbevægelsen det Forbund, der deltager med Flertallet af Medlemmerne.

3. Er det kun et Fags Medlemmer, der alene kommer ud i en Lønbevægelse, saa skal deres Forbund i rette Tid forud give den førende Organisation Underretning for at hidføre en Forstaaelse mellem de deltagende Forbund. Ved enhver Bevægelse indenfor en bestemt Del, særlig ved Strejke indenfor en bestemt Del, hvor der er Fare for, at Helheden af de Beskæftigede medinddrages, er det ubetinget enhver Faggruppes Pligt ved sin Fremgangsmaade at tage Hensyn til de øvrige Organisationer og det samlede Heles Interesser.

4. Ingen Fagforening maa selvstændig opstille sine Krav for sig selv alene, før den har forsøgt at opnaa de øvrige deltagende Forbunds Billigelse.

5. Afslaar den førende Organisation Understøttelse til en ikke vedtaget fælles Strejke, saa maa ingen af de andre deltagende Fagforeninger udbetale nogen Understøttelse.

6. Dersom en Faggruppe ikke udviser tilbørlig Hensyntagen til Flertallets Interesser og Holdning, saa kan den ikke forlange, at der udvises Solidaritet overfor den.

Kongressen erindrer fremdeles om de gældende Forskrifter for den nødvendige Begrænsning ved Sammensætning af Forhandlingskommissioner saavel som ved Afslutning og Underskrift af Tarifoverenskomster. Idet Kongressen ogsaa minder om de førende Organisationers fastlagte solidariske Pligt heroverfor, udtaler den den bestemte Forventning, at det gennem en alsidig Hensyntagen af disse Be-

stemmelser fra Forbundenes og alle deres Medlemmers Side vil være muligt i Fremtiden at undgaa at skade enkelte Fagforeninger eller deres Medlemmer. Det paalægges Forbundsstyrelsen at gaa imod Angreb paa disse Bestemmelser med alle lovlige Midler.

Kongressen udtaler endelig, at der ved Siden af den nødvendige Styrkelse af de enkelte Forbund og ved Siden af Industriorganisationens Fremme maa gives Agt paa den stærkeste Koncentration af de tyske Fagforeninger og at styrke Magten indenfor Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund. At vogte paa Forbundets Enighed og fremme dets Indflydelse er alle de tilsluttede Forbunds og ethvert Fagforeningsmedlems Pligt.

Kongressen anmoder alle Arbejdere og Arbejdersker i hele Landet især ogsaa Ungdommen om at styrke Fagforeningerne ved talrige nye Indmeldelser i disse. Med Hensyn til de forenede Arbejdsgiveres alsidige Angreb paa Arbejderstandens Rettigheder og Interesser maa alle de, der endnu staar fjernt, eller som har trukket sig tilbage, af solidarisk Pligtfølelse finde deres Plads indenfor Fagforeningerne. Da vil Forbundene og Forbundscentralen kunne føre den svære Kamp for at løfte hele Arbejderklassens økonomiske og sociale Stilling med saa meget større Resultat.

De i Tilslutning hertil vedtagne Lovændringer gaar ud paa følgende:

Til § 2, der lyder saaledes:

> Medlemsskab i Forbundet er tilladt alle Fagorganisationer, som anerkender Forbundets Love og Kongressens Beslutninger, og ikke danner Konkurrenceorganisation mod en allerede tilsluttet Fagorganisation. Forbundets Forretningsudvalg træffer Afgørelse om Optagelse,

blev følgende tilføjet:

> Enhver Fagorganisation der er tilsluttet Forbundet, har samme Krav paa Forbundets Beskyttelse og Hjælp.

§ 4, der lyder saaledes:

> Forbundet anerkender, at den faglige Udvikling maa ske gennem Sammenslutning i store handlekraftige Forbund, og at den fremadskridende Teknik for at henføre alle Ufaglærte, Hjælpearbejdere og Arbejdersker til den Faggruppe, hvori de er beskæftiget, betinger kompetente Fag — henholdsvis Industriforbund,

stryges og i Stedet indsættes:

> Ethvert Forbund har Pligt til som Medlemmer at optage alle Ufaglærte, Hjælpearbejdere og Arbejdersker, der beskæftiges i Faggrupper indenfor Forbundets Organisationsomraade, ved Siden af de faglærte Arbejdere.

§ 5, der lyder saaledes:

> Forbundet vil vel understøtte Fagforeningernes Sammenslutning, men det er ikke dets Opgave at udøve noget Tryk i denne Retning paa enkelte Fagforeninger. Enhver Fagforening, om det er en Fagorganisation eller et Industriforbund, har tvertimod det samme Krav paa at finde Beskyttelse og Hjælp hos Forbundet,

stryges og i Stedet indsættes:

> Som et Forbunds Organisationsomraade gælder i Reglen et Industriomraade, f. Eks. Byggefaget, Bjergværksdrift, de grafiske Fag, Træ- og Skærestofindustrien, Land- og Skovbrug incl. Vinavl, Levneds- og Nydelsesmiddelindustrien, Industrier, der fremstiller og forarbejder Læder, Metalindustrien incl. Hytteværker, Tekstilindustrien, Transport, Samfærdsels- og offentlige Bedrifter.
>
> Da de enkelte Industriomraader mange Gange griber ind i hinanden og med den fremadskridende Teknik og Produktionsmaaders Vekslen ogsaa er underkastet Forandringer, kan Organisationsomraadet ikke afgrænses skematisk. Afgrænsningen maa derfor undertiden ske gennem Overenskomster mellem de Centralforbund, der er Tale om.

§ 6. For at opnaa den højeste Grad af Styrke af de faglige Kræfter og en Sammensmeltning i en fælles Organisation maa det tilstræbes, at de enkelte

Fag slutter sig sammen i Industriforbund. For Sammenslutningens Retning maa det være de enkelte Grenes eller Gruppers Samhørighed, der er bestemmende. I Tvivlstilfælde maa Forbundsstyrelsens Samtykke indhentes.

Saalænge der indenfor et Industriomraade endnu bestaar flere Forbund for de forskellige Fag, har de Pligt til gensidig ved Karteloverenskomster at sikre et fremmende Samarbejde og undgaa alt, hvad der kan vanskeliggøre en senere Sammenslutning i Industriforbund.

Navne- og Lovændringer indenfor enkelte Forbund, der kan føre til ensidigt at udvide deres Organisationsomraade i egen Favør, er ikke tilladt uden Forbundsstyrelsens Samtykke.

§ 7, der lyder saaledes:

> Dersom der i en Industrigren for de samme Fag findes flere tilsluttede Fagforeninger, gælder de som ligeberettigede med Hensyn til Erhvervelse af Medlemmer og ved Førelse af Lønbevægelser. For at undgaa Rivninger indenfor det fælles Virkeomraade, maa disse Fagforeninger i Forvejen blive enige om alle de Forholdsregler, der kan komme i Betragtning,

slettes, og i Stedet indsættes den hidtilværede § 6, der lyder saaledes:

> Forbundet gør det til en Pligt for alle Arbejdere og Arbejdersker at slutte sig til Fagforeningen indenfor det Fag, ved hvilket de er beskæftiget. Enhver Fagforening skal i Overensstemmelse hermed ved saadanne Anmodninger om Optagelse, hvor Fagforeningen ikke er berettiget til at optage, henvise til den kompetente Fagforening. Dersom der i en Industri, kommunal-, Stats- eller kooperativ Virksomhed er beskæftiget Arbejdere, der tilhører forskellige Fag, og for hvilke der bestaar flere Fagforeninger, der er tilsluttet Forbundet, saa maa hver af disse Fagforeninger kun optage saadanne Arbejdere og Arbejdersker som Medlemmer, som ifølge deres Fag tilhører den.

I Forbindelse med ovenstaaende skal vi meddele, at Lovenes §§ 27—30 fastslaar, at Stridigheder mellem de tilsluttede Forbund i sidste Instans skal afgøres ved Voldgift, der er bindende for Parterne.

Med Behandlingen af »Organisationsspørgsmaalet« var Kongressens Dagsorden udtømt, og efter at det var meddelt, at den hidtidige Bestyrelse ved den foretagne skriftlige Afstemning var genvalgt fik de udenlandske Gæster Ordet.

Som første Taler af disse overbragte Hans Jacobsen de danske Arbejderes Hilsen og en hjertelig Tak for den Hjælp de tyske Arbejdere og deres Organisationer havde ydet de danske Arbejdere under vor sidste store Lønkamp, og lovede den samme Solidaritet fra de danske Arbejdere i Fremtiden.

Efter Gæsternes Taler sluttede den fungerende Dirigent Kongressen med en Tak til Gæsterne, og Ønsket om at de tagne Beslutninger, ikke mindst i Organisationsspørgsmaalet maatte vise sig egnede til at styrke os i vor daglige Kamp, i hvilken vi dog aldrig glemmer vort store Maal: den kapitalistiske Udbytnings Afskaffelse.

I Forbindelse med Kongressen skal vi omtale et Par Ting.

Om Morgenen forinden Kongressen aabnedes fandt der en lille Højtidelighed Sted i Anledning af 61-Aarsdagen for Ferd. Lassalles Død. Paa den jødiske Kirkegaard, hvor han ligger begravet, mødte Repræsentanter for Forbundsledelsen og de udenlandske Gæster. Der blev nedlagt to pragtfulde Kranse paa Graven, og de udenlandske Gæster holdt hver paa sit Sprog en kort Tale. Fra Danmark talte Carl F. Madsen, der pegede paa den Betydning Ferd. Lassalle havde udøvet først og fremmest i Tyskland, hvor hans Tilhængere nu taltes i Millioner, men ogsaa i Danmark, hvor vi altid vilde holde hans Minde højt i Ære.

En af Dagene var der om Eftermiddagen arrangeret en Udflugt for Kongressens Deltagere.

Med Ekstratog toges ud til en By der hedder Zopten, og herfra foretoges Bestigning af et lille Bjerg, hvorpaa der er bygget et Udsigtstaarn.

Om Aftenen var dette Taarn illumineret, saaledes at det saas milevidt ud over Landet. Da Kongressen om Aftenen skulde marchere tilbage til Byen, mødte ca. 200 Arbejdere fra den lille By og nærmeste Omegn med tændte Fakler, og dannede Espalier for Deltagerne. Paa Landstationerne, som Toget passerede, var der alle Steder fremmødt i Hundredvis af Arbejdere, der brændte Blus og spillede til Ære for Kongres-Deltagerne. Ved den største Station standsede Toget, og her, hvor de fremmødte kunde tælles i Tusinder blev der fra en stedlig Repræsentant overrakt Kongressen en stor pragtfuld Buket røde Nelliker, for hvilken Opmærksomhed der takkedes af Landarbejdernes Forretningsfører G. Schmidt, hvorefter Mertens, Belgien, holdt en kort Tale paa Fransk.

Den Interesse, der her fra Arbejdernes Side ude paa det flade Land vistes Kongressens Deltagere, vil aldrig kunne glemmes; intet Sted i Verden vil noget tilsvarende kunne præsteres.

Nævnes skal det ogsaa, at den Aften Kongressen sluttede, var der arrangeret en Sammenkomst i »Jahrhunderthalle«, Tysklands største Lokale, og her mødte Breslaus Arbejdere med Fakler i et Antal af 3 Tusinde, foruden mange Tusinde andre og hædrede Kongressen med Musik, Taler og Sang. I det Hele vistes der fra Breslaus Side Kongressen en Opmærksomhed, som sikkert er ganske enestaaende.

Frivillige Lønreduktioner.

Arbejdsgiverne er svært paa Tæerne. De slaar i den konservative Presse om sig med Planer om frivillige Lønreduktioner.

»Nationaltidende« kører frem med Plakater, der med vældige Bogstaver skriger:

Nu *skal Lønnen ned!*

Overfor den Hensigt, der ligger bag disse Udraab, og som i lange Artikler besmykkes med Hensynet til Samfundet og til Arbejderne selv, maa man have Pligt til at mane til Forsigtighed.

Det kan være, at en og anden Virksomhed er paa Knæene og maa lukke.

Det skyldes i første Omgang den Hidsighed, Arbejdsgiverforeningen udviste ved sin »laven Storkamp« i Foraaret. Mange Virksomheder fik en meget dyr Erfaring i Hænde. En Erfaring, som ogsaa bliver nogle af os til Del, idet Kampen viser, at dersom Kamp føres for at slaa den anden Part til Jorden, kan dette kun ske med saa uhyre et Opbud af Kraft, at ogsaa den Sejrende har tabt sin Evne til at udnytte Sejrens Løn.

Det har i Sommer vist sig, at der er en ret stærk Forøgelse i de Arbejdsløses Antal.

Selvfølgelig vil Arbejdsgiverne give Foraarets Storkamp Skylden, og mange af vore vil mene det samme. Selv om en Del Virksomheder som sagt maa siges at have paadraget sig en meget stor Svækkelse ved denne Kamp, viser Arbejdsløshedens Stigen sig dog at være international, og de mest forskellige Foreteelser lægges til Grund herfor i de forskellige Lande Verden over.

Om disse er rigtige eller ej faar staa hen, men at det ikke er Arbejdskampen her i Landet i Foraaret, der faar Arbejdsløsheden til at stige Verden over, kan vi vel hurtigt fastslaa.

Enten nu de danske Virksomheder i Foraaret har paadraget sig en Svækkelse overfor Udlandet ved at indlade sig i Storkonflikten, eller Arbejdsløshedens Stigen skyldes internationale Aarsager, er der dog ikke Spor af Tvivl om, at Arbejdsgiverforeningen er paa sin Post, og søger at udnytte den stigende Arbejdsløshed til at forsøge Guerillafelttog, der hvor den regulære Krig viste at Vejen var stoppet.

Det er i den Anledning, at der i »Nationaltidende« gjordes saa stor Blæst af de Reduktioner, som Arbejderne paa et af vore Skibsværfter var gaaet med til. Der haabes, at dette Exempel skal virke befordrende.

Det er her overfor nødvendigt, at vore Organisationer er paa Post, og overvaager, at der ikke uden om dem finder Reduktioner Sted.

Kun Forbundsledelserne er i Stand til at afgøre, om et Krav om Lønreduktion ad frivillig Vej er saaledes underbygget, at det for vedkommende Organisations Medlemmer er fordelagtigt at drøfte Tanken.

I al Almindelighed maa det siges, og vi tror det ret beset slet ikke behøver at understreges, at Arbejdsgiverne maa fastholdes til de Overenskomster, der er løbende, og saa vente til der er overenskomstmæssig Basis for deres Krav.

At slaas som Bersærker for Overenskomsten i 12 Foraarsuger, for at løbe fra den om Efteraaret, er saa meningsløst, at Arbejdsgiverne kan spare sig deres Anstrengelser i den Retning.

Saa er der mere Chance for at der bliver vist Betænksomhed fremtidig, naar der marcheres op for at ødelægge Virksomhederne i Storkamp mellem Arbejdere og Arbejdsgivere.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere hos Firmaet Jakob Baden.

Den 16. September afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage over, at Firmaet Jacob Baden havde antaget en Lærling for en saa kort Tid, at en forsvarlig faglig Uddannelse var ganske udelukket; hvorfor Forholdet formentes at stride imod Overenskomstens § 9, der giver Paataleret overfor mangelfuld Lærlingeuddannelse.

Man enedes om følgende:

»Laugets Bestyrelse forpligter sig til paa den førstkommende Generalforsamling at forelægge og anbefale et Forslag om Fastsættelse af Læretidens Længde, saaledes at Forhold som det foreliggende undgaas.

Skulde dette Forslag ikke blive vedtaget i en saadan Form, at Forbundet kan føle sig tilfredsstillet, forbeholder Forbundet sig sin Stilling i den foreliggende Sag.«

Stukkatører hos Murermesterfirmaet Schledermann & Sønner i Roskilde.

I Anledning af en Klage fra Stukkatørernes Forbund over, at ovennævnte Firma havde tilbageholdt ca. 47 Kr. af en Stukkatørs Akkordoverskud, som Erstatning for en Lærlings Medhjælp, afholdtes den 17. September et Fællesmøde, der resulterede i Enighed om følgende:

I Betragtning af at Firmaet, som staaende udenfor Organisationen af Arbejdsgivere indenfor Stukkatørfaget, ikke ønsker at fremkalde nogen voldgiftsretlig Afgørelse af det omstridte Spørgsmaal, indgaar man paa at betale det forlangte Beløb imod, at Forbundet erklærer, at der herved ikke skabes nogen principiel Afgørelse.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Kongres.

Den 6. September aabnedes Dansk Arbejdsmands Forbunds 17. Kongres i Idrætshusets store Sal, der var festlig smykket med Afdelingsfaner og Fagdekorationer.

Kammersanger Peter Cornelius assisterede under Aabningshøjtideligheden, og Forbundets Formand, M. C. Lyngsie, holdt Aabningstalen.

Paa Kongressen var fremmødt 345 Delegerede, 22 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 11 Funktionærer fra Hovedkontoret. Desuden var mødt talrige Gæster fra Ind- og Udland.

Efter at der var valgt Dirigenter og Sekretærer fik Lyngsie Ordet for at aflægge Beretning om Forbundets Virksomhed i den siden sidste Kongres forløbne 3 Aars Periode.

Efter Beretningens Aflæggelse fulgte en lang Diskussion, der varede i flere Dage.

Under denne Diskussion stillede Valdemar Larsen fra Kuskene i København 2 Resolutioner, som Kongressen vedtog, da Diskussionen var sluttet. De to Resolutioner havde følgende Ordlyd:

I

»Henvisende til Formandens Omtale af Bevarelsen af 8 Timers Dagen for Dansk Arbejdsmands Forbunds Medlemmer, undlader Undertegnede ikke at gøre opmærksom paa, at Kuskene ikke har erhvervet sig Maksimalarbejdsdagen, hvilket Arbejdets Beskaffenhed er en væsentlig Aarsag til.

Der blev under Forhandlingerne i 1924 i Forligsinstitutionen henvist til, at vi vel erkendte en i nogen Grad længere Arbejdstid, men ønskede at denne unormale Arbejdstid blev betalt i Henhold til Overarbejdstaksterne, saaledes,

at Kuskene paa Grund af deres Afhængighed overfor Arbejdspladsen blev belønnet, som ovenfor nævnt, med Overarbejdsbetaling for den Arbejdstid, der ligger ud over de 8 Timer.

Kongressen vedtager, at Hovedbestyrelsen paa dette Omraade ved senere Forhandlinger søger gennemført dette for Kuskene vigtige Kardinalpunkt.«

Den anden Resolution, der ligeledes vedtoges, var Resolutionen imod Marinus Kristensens Roskildetale.

Den lyder saaledes:

II

Kongressen misbilliger i allerhøjeste Grad den af »Social-Demokraten«s Redaktør, Marinus Kristensen, holdte Tale i Roskilde under Storkampen, idet Kongressen fastslaar, at Marinus Kristensens Udtalelser om vort Forbunds Formands Stilling under Kampen var i Modstrid med de danske Arbejdsmænds Stilling til Lyngsies Førelse af Kampen.

Efter at denne Resolution var vedtaget, stemte Kongressen om Beretningen, der godkendtes enstemmigt.

Kongressen drøftede derefter Regnskabet, som godkendtes enstemmigt, og man gik over til at drøfte *Reorganisationsforslag*, der var udarbejdede af Hovedbestyrelsen, der i dette Spørgsmaal stod delt om 3 Forslag. Chr. Sørensen var Ordfører for det mest radikale af de stillede Ændringer. Forslaget gik kort fortalt ud paa, at man delte Forbundet i 3 selvstændige Brancheforbund, med hver sin Formand, Kasserer og Hovedbestyrelse, og bibeholdt Dansk Arbejdsmands Forbund som samlende Hovedledelse i store Spørgsmaal. Thorvald Pedersen stod ene med et Forslag i samme Retning, som det Chr. Sørensen var Ordfører for, men uden at gaa saa vidt i Adskillelsen som dette. Thorvald Pedersen ønskede den fælles Økonomi bibeholdt og Paaligningsretten blivende hos Dansk Arbejdsmands Forbund.

Endelig var Lyngsie Ordfører for Hovedbestyrelsens Flertals Forslag, som principalt gik ud paa, at der ikke foretoges nogen Reorganisation af Forbundet, og dersom Kongressen gik imod denne Tanke, da subsidiært foreslog, at man valgte Hovedbestyrelse, Forretningsførere og Sekretærer i tre særskilte Brancheforsamlinger.

Efter et Par Dages Diskussion sluttede Kongressen sig til Lyngsies subsidiære Ændringsforslag, og man nedsatte da 3 Branchekongresser, der valgte Ledelse i Henhold til Forslaget.

Næste Sag paa Dagsordenen var Stillingen til

De samvirkende Fagforbund.

Paa Forbundets Kongresser har dette Spørgsmaal i de senere Aar optaget en stor Plads paa Dagsordenen. Det er hidtil lykkedes at undgaa et Brud, dog foretog Forbundets ordinære Kongres i 1922 en betinget Udmeldelse, der toges tilbage i 1923, efter at De samvirkende Fagforbunds Love var ændrede.

Der forelaa ogsaa her 3 Forslag. Et Flertal af Hovedbestyrelsen ønskede, at man skulde forblive i De samvirkende Fagforbund, et Mindretal vilde stille Betingelser for Forbliven, medens et andet Mindrtal rent og purt talte for Udmeldelsen.

Kongressen fulgte dette sidste Standpunkt og vedtog med 208 Stemmer mod 166 at udmelde Forbundet af De samvirkende Fagforbund.

Derefter foretoges en Del Lovændringer, hvoraf dog ingen har større Betydning, idet den væsentligste var en Kontingentforhøjelse paa 50 Øre pr. Maaned.

Valgene.

De paa Branchemøderne og paa Forbundets Kongres fortagne Valg fik følgende Udfald.

Lyngsie genvalgtes enstemmigt og med Akklamation til Formand, og Andreas Nielsen, der hidtil havde været konstitueret i Kassererpladsen, valgtes ligeledes med Akklamation til at styre Forbundets Regnskaber.

Da Chr. Sørensen af Helbredshensyn ønskede at trække sig tilbage, valgtes Formanden for den københavnske Lager- og Pakhusarbejderafdeling, Robert Nielsen til Forbundets første Sekretær med 171 Stemmer, medens 163 Stemmer faldt paa Chr. Iversen, Thisted.

Kongressen vedtog at yde Chr. Sørensen 5000 Kr. som Erkendtlighed for

hans store Arbejde i Forbundets Tjeneste.

Som Ledelse for Transportbranchen valgtes til Forretningsførere Valdemar Petersen og Carl Dreyer med Akklamation, medens Kongressen ligeledes valgte Niels P. Hansen til Branchens Sekretær paa denne Maade.

Til Hovedbestyrelsen valgte Brancher følgende: Thorvald Pedersen, Chaufførerne i København, Valdemar Larsen, Kuskene i København, Robert Nielsen, Lager- og Pakhusarbejderne, København, Johannes Kortsen, Aarhus, og Anders Mikkelsen, Aarhus, medens J. Ravn, Esbjerg, og Chr. Mikkelsen, Svendborg, blev 1. og 2. Suppleant.

Jord-, Beton- og Bygningsarbejderbranchen valgte til Forretnigsførere: Axel Olsen, København, og I. C. Larsen, Næstved, og til Sekretær Georg Hansen, Bagsværd, med Akklamation.

Til Hovedbestyrelsen valgtes Niels Rasmussen, Jord- og Betonarbejderne i København, H. Henriksen, Aabenraa, H. P. Jensen, Hillerød, Axel Petersen, Roskilde, og Vesterskov, Frederikshavn, medens O. Heintze, København, og Bernt Jensen, Aarhus, her besatte Suppleantposterne.

I Fabrikarbejdergruppen valgtes de to Forretningsførere: Sophus Mortensen, København, og Hans Nielsen, Aalborg, samt Branchens Sekretær Otto Jespersen, København, med Akklamation, medens følgende blev valgt til Hovedbestyrelsen: Chr. Bruun, Støberiarbejderne, København, Sofus Larsen, Ohemøllerne, København, Marius Sørensen, Ulstrup, Th. Rasmussen, Nykøbing, Falster, og C. Mathiasen, Fabrikarbejderne i Odense.

Til Revisorpladsen genvalgtes med Akklamation Emil Jørgensen, København, og L. P. Poulsen, Helsingør, og med stor Majoritet S. Simonsen, Randers.

Næste Kongres afholdes 1928 i København.

Efter Kongressens Slutning aabnedes Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen. Man foretog her de redaktionelle Ændringer i Vedtægterne, som var nødvendiggjort af Lovens Udvikling, og man genvalgte Kassens Ledelse med dens mangeaarige Formand, Johannes Nielsen i Spidsen. Endvidere vedtog man at ansætte en Næstformand, der tillige er Kassens Sekretær, og hertil valgtes saa godt som enstemmigt Chr. Iversen, Thisted. Til Rejseinspektør genvalgtes I. P. Johannesen og til Kasserer Chr. Petersen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 882.
Arbejdsmænd paa
A/S Carl Lunds Fabrikker

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. September 1925 i Sag Nr. 882: Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

I 1922 blev der bl. a. for de indenfor Jern- og Metalindustrien beskæftigede Arbejdsmænds Vedkommende gennemført visse Nedsættelser i den hidtidige Betaling for Overarbejde, idet Tillægget for Overarbejde fremtidig skulde være 25 pCt. af Timelønnen for den første Arbejdstime efter normal Arbejdstids Ophør, 33⅓ pCt. for den anden Arbejdstime, 50 pCt. for de to næste og iøvrigt 100 pCt., medens det hidtil havde været 50 pCt. for de fire første Timer og derefter 100 pCt.

Paa A/S Carl Lunds Fabrikker, der gennem Foreningen af Arbejdsgivere i Blikvareindustrien er Medlem af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, blev der i Efteraaret 1922, da Fabrikkerne havde en Del Ordrer, som det hastede at faa udført, med Arbejdsmændenes Tillidsmænd truffet en mundtlig Aftale om, at Fabrikkerne skulde kunne kræve 8 Timers Overarbejde udført pr. Uge, men at dette Overarbejde da skulde fordeles paa fire Dage med to Timer pr. Dag, saaledes at Fabrikkerne ikke fik mere end fire Timers Overarbejde om Ugen udført for en Tillægsbetaling af 25 pCt.

Efter Afslutningen af dette Aars store Arbejdskamp forlangte A/S Carl Lunds Fabrikker som Følge af, at et stort Antal Ordrer havde ophobet sig under Konflikten, at Arbejdsmændene i Tilskæreriet skulde arbejde otte Timer

over om Ugen i Overensstemmelse med den i 1922 trufne Aftale. Arbejdsmændene krævede imidlertid de fire Timer henlagt til Tiden umiddelbart før Arbejdets Paabegyndelse om Morgenen, hvoraf Følgen vilde blive, at der for disse fire Timer skulde betales 100 pCt. Tillæg. Dette vilde Fabrikkerne ikke gaa med til, og Resultatet blev, at der kun blev arbejdet fire Timer over om Ugen. Overarbejdsperioden kom paa denne Maade til at strække sig over ca. seks Uger.

Under denne Sag har Klagerne nu paastaaet Dansk Arbejdsmandsforbund, subsidiært Fabrikarbejdernes Forbund og mest subsidiært Arbejdsmændenes Klub paa A/S Carl Lunds Fabrikker og dennes enkelte Medlemmer idømt Bod i Anledning af det passerede. De gør gældende, at Arbejderne stadig maa være bundne ved den i Efteraaret 1922 trufne Aftale, der aldrig er opsagt, og at deres Optræden desuden er et Brud paa Fagets Overenskomst, der ikke hjemler anden Begrænsning i Retten til at kræve Overarbejde end den, at en Arbejdsmand, der har arbejdet uafbrudt en Dag og en Nat eller omvendt, skal have fri Dagen eller Natten efter, men iøvrigt fastslaar, at Spørgsmaal om Omfanget af Overarbejde som Regel bør ordnes mellem Arbejdsgiverens Repræsentant og den enkelte Arbejder personlig, saaledes at der kun, naar Fordringen om Overarbejde overdrives, skal være Adgang for Tillidsmanden til at forhandle derom med Arbejdsgiveren og til, hvis man ikke enes ved en saadan Forhandling, at anmode sin Organisation om at paatale Sagen.

De Indklagede paastaar principalt Sagen afvist, og procederer subsidiært til Frifindelse, idet de gør gældende, at den i 1922 trufne Aftale kun tog Sigte paa det Overarbejde, der netop da var Spørgsmaal om, og at Arbejderne ikke efter Fagets Overenskomst kan være pligtige til at præstere saa meget Overarbejde, som her forlanges.

Afvisningspaastanden, der ikke er nærmere begrundet fra de Indklagedes Side, findes ikke at kunne tages til Følge. Hvad dernæst Realiteten angaar, har Klagerne ikke mod de Indklagedes Benægtelse ført tilstrækkeligt Bevis for, at Aftalen fra 1922 efter sit Indhold og efter den Maade, hvorpaa den er afsluttet, endnu er bindende for Arbejderne. Derimod findes det at være et Brud paa Fagets Overenskomst, at Arbejderne kollektivt har vægret sig ved at paabegynde Overarbejdet i det forlangte Omfang. En saadan kollektiv Vægring vilde nemlig kun være beretttiget, hvis det i Forvejen var fastslaaet, eventuelt gennem Paatale efter Reglerne for Behandling af faglig Strid, at Fordringen om Overarbejde var overdreven. For det begaaede Brud vil der efter Omstændighederne være at idømme Fabrikarbejdernes Forbund en Bod paa de paagældende Arbejderes Vegne. Bodens Størrelse findes passende at kunne sættes til 300 Kr. De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Fabrikarbejdernes Forbund bør paa de paagældende Arbejderes Vegne betale en Bod paa 300 Kr. til A/S Carl Lunds Fabrikker.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 896.
Skibstømre paa Odense Staalskibsværft.

Sagen var anlagt af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skibstømrerforbunds Vegne mod Jernindustriens Sammenslutning paa Odense Staalskibsværft ved A. P. Møllers Vegne og drejede sig om et Spørgsmaal om Tilpasning af Fugelapper ved Nybygninger.

Værftet havde i Strid med gældende Regler reduceret Akkordprisen paa dette Arbejde med 50 pCt., idet disse Fugelapper havde været anvendt tidligere til Skib af samme Bygning.

Ved forberedende Retsmøde forligtes Sagen saaledes, at Reduktionen af Prisen ved det omtalte Arbejde udgør 35 pCt. af Akkordprislistens Beløb for Tilpasning af nye Fugelapper, og Firmaet efterbetaler det Beløb, det har reduceret herudover.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 ❋ KØBENHAVN DEN 24. OKTOBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Den internationale Levneds- og Nydelsesmiddelarbejder-Unions Kongres.

I.

Den internationale Levneds- og Nydelsesmiddelarbejder-Unions Kongres afholdtes i København i Studenterforeningen den 20.—22. September, og forinden denne, afholdtes den 18. September en særlig Konference mellem Unionens Ledelse og de fra de skandinaviske Lande tilsluttede Landes Repræsentanter.

Til begge Konferencer havde Unionens Hovedbestyrelse indbudt de tre skandinaviske Landsorganisationer, der alle modtog Indbydelsen, og De samvirkende Fagforbund havde som Repræsentant sendt Sekretær Hans Jacobsen.

Den skandinaviske Konference aabnedes af den internationale Unions Præsident Max Vilhelm, der meddelte, at Aarsagen til denne Konference var de uheldige organisatoriske Forhold i de skandinaviske Lande.

Den internationale Union blev dannet i 1920, og i dennes Loves § 2 er det bestemt, at de tilsluttede Organisationer skal være Medlem af deres Landsorganisation, hvilket stadig ikke er Tilfældet for de danske Slagteres og Bryggeriarbejderes Vedkommende.

Hertil kommer nu, at der er dannet en særlig skandinavisk Union, hvis Navn har givet Anledning til Misforstaaelser, og i hvis Love Bestemmelsen om Tilslutningen til Landsorganisationen er udeladt, og den skandinaviske Union har endvidere optaget de danske Chokoladearbejderes Organisation, der selv er Medlem af den danske Landsorganisation, men derimod ikke af den internationale Union. Et saadant Forhold er uforsvarligt.

Den internationale Unions Sekretær Jean Schifferstein udtalte derefter, at man intet havde imod en særlig skandinavisk Sammenslutning; men denne maatte ikke gaa udenfor den internationale Unions Rammer og Love, og selvfølgelig ikke fatte Beslutninger, der var imod Beslutninger af den internationale Unions Ledelse eller Kongresser.

Han stillede derfor paa Bestyrelsens Vegne følgende Forslag:

1) Foreningen fører Navnet: De samarbejdende skandinaviske Organisationer indenfor Levneds- og Nydelsesmiddelarbejdernes Union.
2) Kun Medlemmer af I. U. L., som har deres Sæde i Skandinavien kan tilhøre denne Forening.
3) Beslutninger, som tages af Kongressen eller Hovedbestyrelsen indenfor I. U. L., er selvfølgelig bindende for Foreningen, som ikke maa tage Beslutninger, der staar i Modsætning til I. U. L.'s Beslutninger.
4) For Fremtiden kan saadanne Forbindelser kun træffes med I. U. L.s Hovedbestyrelses Sanktion.

Dansk Slagteriarbejderforbunds Forretningsfører, V. Hartmann, udtalte, at der i 1920 var gjort opmærksom paa Stillingen. Slagterne var den Gang endnu ikke traadt ud af Landsorganisationen, og der var givet de danske Slagtere og Bryggere Dispensation fra § 2 paa Betingelse af, at de skulde arbejde for Indmeldelse i Landsorganisationen. Dette er stadig gjort, men hidtil uden Resultat. Der er Flertal herfor indenfor Forbundets

Hovedledelse, og et Forslag om Indmeldelse vil komme til at foreligge paa Forbundets Kongres i 1926.

Angaaende den skandinaviske Union udtalte Hartmann, at et snevrere skandinavisk Samarbejde var af gammel Dato, og et saadant var nødvendigt, men selvfølgelig maatte der intet Modsætningsforhold bestaa til den internationale Union. Han kunde i det store og hele tiltræde det stillede Forslag, men gjorde opmærksom paa, at Finland i mange Forhold praktisk regnedes med til Skandinavien.

Rosenberg, Sverrig, hævdede, at den skandinaviske Union kun var en Udvikling af det tidligere bestaaende Samarbejde, som Industriforbundsdannelsen i Sverrig havde nødvendiggjort. Den internationale Unions Loves § 2 var uheldig i en saadan Overgangstid, hvorfor han ikke kunde tiltræde Forslaget.

Forretningsfører Poulsen, Bryggeriarbejdernes Forbund, erindrede om, at han i 1920 havde gjort opmærksom paa, at hvis § 2 i Lovene skulde bibeholdes, kunde hans Organisation jo ikke være med, men her overfor havde Dirigenten, Huppert, Østrig, udtalt, at Stifterne af Unionen fortsat kunde være med. Bryggeriarbejderforbundets Hovedledelse er Tilhænger af Indtrædelse i Landsorganisationen i Danmark, men organisatoriske Forhold forhindrer dette. Paa Kongressen i Bryssel 1923 var det vedtaget, at alle Organisationer skulde være tilsluttede Landsorganisationerne senest 1. Januar 1925, og da dette ikke var sket for hans Organisations Vedkommende, havde de sendt deres Udmeldelse af Unionen. Sekretæren kom da til København, og havde da udtalt, at naar Ledelsen stadig vilde arbejde for Indmeldelse i Landsorganisationen, kunde de godt blive staaende i Unionen, og de var da blevet staaende. Iøvrigt kunde han tiltræde det her fremsatte Forslag fra Hovedbestyrelsen.

I. P. Nielsen, Bagerforbundet i Danmark, erklærede sig som Tilhænger af, at man maatte være organiseret nationalt, altsaa Medlem af sin Landsorganisation, forinden man organiserede sig internationalt. For de danske Bryggere og Slagteres Vedkommende maatte man dog tage i Betragtning, at disse ved Oprettelsen af den internationale Union i 1920, havde maattet opgive deres hidtil bestaaende internationale Sekretariater, hvorigennem de maatte have erhvervet dem en Ret til Medlemsskab i Unionen, saa længe de anerkendte og arbejdede for Gennemførelsen af Lovenes § 2. Taleren henviste til en Resolution, der var vedtaget af Repræsentanter for Bagernes, Bryggernes og Slagternes Organisationer i Marts 1925, og tilstillet Unionens Hovedledelse. Iøvrigt kunde han stemme for det fremsatte Forslag.

Der førtes endnu en lang Diskussion, hvorunder Nygaard fra det norske Bagerforbund, kritiserede den Stilling Svenskerne indtog til § 2 og mente, at have konstateret gennem de danske Slagteres Fagblad, at Slagternes Ledelses Arbejde for Tilslutning til Landsorganisationen var af ret negativ Art. De norske Bageres Stilling var saaledes, at de ikke vilde tilslutte sig den skandinaviske Sammenslutning, saa længe denne talte Organisationer, der ikke var tilsluttet deres Landsorganisation.

Ved Forhandlingernes Afslutning meddelte Hovedledelsen, at den paa Unionens Kongres vilde forelægge en saalydende Udtalelse:

»Hovedbestyrelsen for det I. L. U. tager til Efterretning, at Bryggerne og Slagterne i Danmark, som er tilsluttede det I. L. U., og som har medvirket ved Stiftelsen af I. L. U., anerkender Princippet i Statuternes § 2 og vil virke for dette Princips Virkeliggørelse.«

Herefter vedtoges det af Hovedbestyrelsen stillede Forslag vedrørende den skandinaviske Union og hermed sluttede Konferencen.

Repræsentationsretten.

For mange Forbund er dette et stadigt tilbagevendende Spørgsmaal paa Kongresserne, og et Spørgsmaal, der sætter Sindene i stærk Bevægelse. Er det saaledes, at et Forbund tæller mange Afdelinger af højst forskellig Størrelse, kan man være sikker paa ogsaa at blive stillet overfor mange for-

skellige Forslag til en Løsning af Spørgsmaalet.

Og er det saadan, at der i et Forbund findes 2 forskellige Grupperinger, f. Eks. en stor Gruppe her i København og ellers ret ligeligt fordelte Grupper i det øvrige Land, møder Repræsentationsrettens Afgørelse stadig ny Forsøg paa Ændringer, der gaar ud paa at sikre hver den Indflydelse, som set med gruppe- eller brancheegoistiske Øjne er nødvendige for at opnaa det, man tilstræber, at skaffe sin Gruppe alt, hvad der kan skaffes den af Magt og Mandater.

Spørgsmaalet er som sagt et udpræget Gengangerspørgsmaal, og det giver som oftest Anledning til meget oprivende Debatter paa Kongresserne.

Selv med den største Hensyntagen til alle Sider er det et uløseligt Spørgsmaal. Den mest radikale Maade til at imødegaa Kritik af Repræsentation, maatte tilsyneladende være den, at den mindste Afdeling, der fandtes, fik Ret til at vælge en Repræsentant, og at denne den mindste Afdelings Medlemstal var den Maaleenhed, hvorefter der tildeltes Repræsentanter til samtlige Afdelinger.

Foruden at være praktisk uigennemførlig, fordi det vilde give nogle mægtige, altfor kostbare og uhaandterlige Forsamlinger at arbejde med, er der imidlertid ogsaa noget galt med selve Retfærdighedsprincippet i dette Forslag.

Det er kun ganske overfladisk, at det logisk set præsenterer sig som retfærdigt, at en Afdeling paa 25 Mand vælger 1 Repræsentant, en paa 100 vælger 4 og en paa 4000 vælger 160 Delegerede.

Thi Forholdet, den retsmæssige Indflydelse paa Forbundets Afgørelser løses jo ikke dermed, det øges snarere i sine uretsmæssige Indgreb. Det er ogsaa de fleste klare over; men saa ses det Særsyn, at Forslag til Kongresrepræsentation stilles saaledes, at der ydes nogenlunde Retfærdighed til den Gruppe Afdelinger, Forslagsstilleren i Følge sin Størrelse tilhører.

Det er stadig lige galt!

Et yndet Middel er, for at det skal være aldeles rigtigt, at foretage en Række Urafstemninger i visse Spørgsmaal af Betydning for Forbundet. Det er det mest hypermoderne og aah! saa retfærdigt.

Det er alt andet, er det!

Men da selve Spørgsmaalet Urafstemnings Berettigelse helst maa behandles i en Artikel for sig, skal vi straks gaa videre og senere begaa saadan en Artikel. Det er kun her medtaget for at vise, at ikke engang den mindste Enhed virker tilfredsstillende i dette Spørgsmaal. I et Forhold i hvert Tilfælde, findes Bestemmelsen om, at man tager Beslutning efter det Antal Medlemmer, man repræsenterer. Det er i De samvirkende Fagforbunds Loves Paragraf 25 b ved Afstemning i Lønspørgsmaal. Det kan være, det ogsaa findes i enkelte Forbund; men det er lidet troligt.

Ingen af disse forskellige Former virker tilfredsstillende i Praksis, og i teoretisk Henseende er de umulige.

Thi hvad er det, der sker ved Repræsentation?

Det er vore Organisationers Handlekraft, der ytrer sig. Det er den Maade, hvorpaa vi gør vor Indsats i vor Bevægelses Liv.

Men derfor er det ogsaa af Vigtighed, at disse Ting foregaar saaledes, at ikke Tilfældigheder eller Gruppeegoisme gør sig til Herre over vor Bevægelse, fordi disse Begreber — selv om de er ude af Stand til at ødelægge vor Bevægelse — meget vel er i Stand til at spilde dens Kraft og sinke dens Fremmarch.

Det er i Teori saaledes, at et lille Afsnit kan øve afgørende Indflydelse paa det store Heles Vel.

Det er i Praksis ikke saaledes, at fordi en Gruppe er talrig, har den Ret til at diktere over Bestemmelser, der faar Indflydelse ogsaa for andre. Et Forbunds Afdeling paa 25 Mand kan være den Spire, hvor ny Arbejdsforhold øver deres Indflydelse, en Indflydelse, der fremtidig vil brede sig over store Dele af Samfundslivet. En Afdeling kan, selv om den er aldrig saa lille, leve under lokale Forhold, som ikke maa lades upaaagtede.

Et Forbund kan tælle Tusind og atter Tusind, et andet kun faa Hundrede. Det er afgørende forkert, om de mange Tusind tramper hen over de Hundrede, enten de gør det i misforstaaet Iver,

fejlberegnet Egoisme eller blot i Overmod.

Alligevel ser man, der gøres energiske Forsøg derpaa mange Steder, og at disse Forsøg gøres af Mænd, hvis Organisationsindsigt burde diktere dem en anden Handlemaade.

Repræsentationen spiller en Rolle; men ikke saa meget i kvantitativ Henseende som i kvalitativ.

Den faatallige Repræsentation, fri for smaaligt, misforstaaet Fagegoisme og lutret gennem Udvælgelsen af de mange, er den, der arbejder bedst, hurtigst og med den dybeste Indsigt og Forstaaelse.

Derfor bør Repræsentationsretten indskrænkes saaledes, at det bliver en virkelig Udvælgelse, der foregaar.

Vore Kongresser og andre Forsamlinger vil kun vinde derved, fordi de kommer til at bestaa af de bedste Hoveder blandt vor Klasse.

De Hoveder, der klart kan se, at den Fejl man begaar i overmodigt »Seen over Hovedet«, maa man møjsommeligt paa sine Knæ rydde af Vejen senere hen. Det vil yde en meget betydelig Garanti mod overilede Beslutninger og tilsidesatte Hensyn.

Det vil give det retfærdigste og dermed det sikreste Grundlag for vor Bevægelse.

Og kun, naar vi er i Stand til at udvælge de bedste af os og i Tillid følge deres Beslutninger, har vi Udsigt til at gøre et Stykke Arbejde, der duer.

Internationale Meddelelser.

Den franske Landsorganisations 30 Aars Jubilæum og 24. ordinære Kongres.

Den faglige Landsorganisation i Frankrig (Commission Générale du Travail), som fornylig afholdt sin 24. Kongres i Paris, fejrede samtidig sit 30-Aars Jubilæum, der højtideligholdtes ved en stor Festlighed i »Trocadero«, og som helt igennem var præget af de organiserede franske Arbejderes Samhørighedsfølelse og Livskraft.

C. G. T.s Virksomhed gennem de forløbne Aar kan inddeles i fire Perioder: I Tiden fra 1895—1900 falder det store Organisationsarbejde. Fagforeningerne er endnu grupperede i to Landscentraler, der ikke er saa godt udbyggede, at der kan gennemføres en ensartet Administration. I Aarene 1900—1914 slutter Fagforbundene og de lokale Fællesorganisationer sig sammen i en Landsorganisation — C. G. T. — og Fagforeningskongressen i 1906 giver med Vedtagelsen af »Charter af Amiens« Bevægelsen dens sande Betydning og fastslaar dens Stilling overfor de politiske Partier. Den tredje Periode, d. v. s. Aarene 1914—1920, bringer Krigen og omfattende Strejker, der giver C. G. T. en stadig større Betydning og styrker dens Autoritet. Ligesom i andre Lande kan Organisationen i 1919 notere en vældig Fremgang i Medlemsantallet. De nye Medlemmer vil udnytte Højkonjunkturerne og haaber paa en øjeblikkelig Gennemførelse af alle deres Ønsker. Aarene 1920—1925 er skæbnesvangre i dobbelt Henseende. C. G. T. staar paa sin Magts højeste Tinde og tæller Landet over 2,000,000 Medlemmer i omtrent 5000 Fagorganisationer. De store Forbund er meget stærke, Arbejdsgiverne i Jernindustrien forhandler med det 250,000 Medlemmer omfattende Metalarbejderforbund, Byggefagenes Arbejdsgiverforeninger maa regne med det store og stærke Bygningsarbejderforbund o. s. v. I Maj 1920 maa C. G. T. overtage Ledelsen af en Bevægelse, som er ufuldstændig forberedt, og hvis Fordringer ikke finder den nødvendige Forstaaelse hos den offentlige Mening. Denne Aktion bliver mindeværdig paa Grund af en Domskendelse, der erklærer C. G. T. for opløst. Tilmed fører denne Bevægelse til Afskedigelse af 25,000 Jernbanemænd og store Mængder af Industriarbejdere, hvis Førere og Tillidsmænd bliver forfulgte og arresterede. I Forbindelse hermed begynder Kommunisternes Muldvarpearbejde; det kommer til en Spaltning og dermed til en vældig Svækkelse af hele Fagbevægelsen. Først nu begynder C. G. T. atter langsomt at komme til Kræfter, hvad der giver sit Udtryk i en stadig Medlemstilvækst og i talrige adsplittede eller selvstændige Fagforeningers Tilbagevenden til den gamle Landsorganisation. Ogsaa Organisationens financielle Stilling, som for blot to Aar siden

var meget betænkelig, er nu bleven bedre. C. G. T.s Gæld beløber sig for Tiden til 1,228,751 Frc., hvoraf Halvdelen er dækket gennem Kassebeholdninger, Tilgodehavender hos Forbundene og i Omløb værende Medlemsbøger. Forbedringen af den finansielle Stilling kan føres tilbage til følgende Aarsager: 1) den internationale Solidaritet; 2) Forhøjelsen af Kontingentet; 3) en betydelig Nedsættelse af Bladet ‚Le Peuple«s Underskud og 4) Forøgelse af Medlemsantallet.

I Middelpunktet for Debatterne paa Kongressen stod Spørgsmaalet om den faglige Enighed, som var særlig aktuelt i Betragtning af de af den kommunistiske Landsorganisation C. G. T. U. — der afholdt sin Kongres samtidig med C. G. T. — stillede Forslag, samt et indløbet Telegram fra Tomski angaaende Afsendelse af en blandet Arbejderdelegation til Sovjetrusland.

Den indgaaende Diskussion og den med 2762 mod 1500 Stemmer vedtagne Beslutning om Modtagelse af en Deputation fra C. G. T. U. og de autonome Organisationer er et nyt Bevis for, at den I. F. C. tilhørende Landsorganisation væsentlig adskiller sig fra den kommunistiske Organisation derved, at den behandler selv de delikateste Spørgsmaal i fuld Offentlighed, Uafhængighed og Oprigtighed. Flertallet af de Delegerede betonede paa den ene Side Ønsket om en faglig Samling, men gav paa den anden Side Udtryk for deres Hengivenhed overfor de prøvede Fagforeningsprincipper, som ikke burde bringes i Fare gennem uærlige Manøvrer.

Som Svar paa de forskellige Indbydelser til C. G. T. angaaende Afholdelse af en fælles Kongres o. s. v. vedtog Kongressen, ved hvilken 1800 Fagforeninger var repræsenterede, med 3936 mod 365 Stemmer og 72 blanke Stemmesedler (i Afstemningen deltog 1768 Fagforeninger med 4372 Stemmer) en Resolution, i hvilken det bl. a. hedder, at Genoprettelsen af den faglige Enhed kun kan ske lokalt gennem Genoprettelse af een Fagforening pr. Fag eller Industri i hver By; nationalt gennem Genoprettelse af en eneste Landsorganisation; internationalt gennem samtlige Landsorganisationers Tilslutning til I. F. C. »Skal Enigheden virkeliggøres, kan den kun være til Gavn, saafremt man tilstræber den loyalt, ærlig og uden Bagtanker. Er dette ikke Tilfældet, vilde Enigheden kun være en Løgn og bringe Skuffelse. Kongressen giver paany Udtryk for sin Opfattelse, at de adsplittede Organisationer gennem deres Tilhørighed til en Internationale, som aabenlyst stiller Fagbevægelsen under et politisk Partis Formynderskab, og dermed indtager en Holdning, som er uforenelig med et oprigtigt Ønske om Enhed«.

Efter denne Resolution blev der med alle Stemmer mod een vedtaget en saakaldt »Disciplin-Resolution«, der forbyder de under C. G. T. indmeldte Fagforeninger at akceptere en Indbydelse angaaende Deltagelse i en saakaldt Enighedskongres. Tomskis Indbydelse blev næsten enstemmigt forkastet.

Foruden denne vigtige Beslutning vedtog Kongressen, der overværedes af Oudegeest som Repræsentant for I. F. C., forskellige Resolutioner, som fastsætter Enkelthederne i C. G. T.s praktiske Virksomhed paa de forskellige Omraader, saaledes t. Eks. Spørgsmaalet om Ulykkestilfælde under Arbejdet, Socialforsikringen, Reform af Skolevæsenet, Lønspørgsmaalet og Arbejdskraftens Fordeling, Indvandring og Arbejdernes Medbestemmelsesret indenfor Bedrifterne. Alle disse Resolutioner, i hvilke der tages Hensyn til samtlige Aktionsmuligheder og Muligheden for Fagforeningernes Paavirkning af Myndighederne, Staten og Regeringen, viser, at C. G. T. i de tredive Aar, den har bestaaet, har forstaaet at forblive paa Kendsgerningernes Grund og i nøgtern Erkendelse af den daglige Kamps Virkeligheder og Muligheder, forsvare og udvide sine erobrede Rettigheder. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 880 og 887.

Træindustriarbejdere hos A/S Madrasfabrikken »Spiralen«, Nykøbing F.

I Sag Nr. 880, der var anlagt af Arbejdsgiverforeningen mod De samvirkende Fagforbund for Brud paa Septemberforliget og Regler for Behandling af faglig Strid, afsluttedes 18. Juli et Forlig.

Striden drejede sig om Lovligheden af en af Forbundet varslet Strejke. Aarsagen til Strejkevarslet var Aktieselskabets forskellige Forsøg paa Misligholdelse af Forliget af 6. Juni, idet Selskabet dels ikke genantog de Lockoutede, dels inddrog en Spisestue til Værksted, oprettede Kontrakter med 3 af Arbejderne til en yderst lav Løn og endelig antog 12 unge Mennesker mellem 14 og 17 Aar til Udførelsen af det Arbejde, Forbundets Medlemmer hidtil havde udført.

Ved Forliget den 18. Juli kendtes Selskabet pligtig til at oprette Spisestue, annullere Kontrakterne og optage Forhandlinger om Overenskomst, og medens disse stod paa at aflønne de unge Arbejdere efter den samme Akkordprisliste, som var gældende for de øvrige Arbejdere.

Ingen af disse Punkter overholdt Selskabet, og Forbundet indklagede derfor i Sag Nr. 887 Selskabet for Brud paa indgaaet Forlig samt krævede det kendt pligtig til at efterleve Forliget og udrede klækkelig Bod og Sagsomkostninger.

Denne Sag forligtes saaledes, at Selskabet erklærede sig beredt til at efterkomme Forliget, og naar det ikke allerede var sket, skyldtes det Forhold, som Selskabet ikke havde været Herre over eller ikke været vidende om, og herfor erklærede Selskabet sig beredt til at yde 125 Kr. til Nykøbing Forplejningsstation.

Sag Nr. 886.
Landarbejdere hos Gdrj. Johs. Houmann, Skodsebølle.

Sagen, der var anlagt mod Gaardejeren for at opnaa tilgodehavende Arbejdsfortjeneste til et af Forbundets Medlemmer, er af Forbundet taget tilbage, da det oplystes, at vedkommende Landarbejder uden at underrette Forbundet havde anlagt civilretsligt Søgsmaal mod Gaardejeren og under dette afsluttet Forlig om Beløbet.

Sag Nr. 889.
Kuske paa Bryggeriet Carlsbergs Næstved Depot.

Sagen var anlagt af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmands Forbunds og dets Næstved Afdelings Vegne mod Hr. Georg Madsen, Indehaver af Bryggeriet Carlsbergs Depot i Næstved, der havde nægtet at afregne med sine Kuske efter den bestaaende Overenskomst. Madsen skyldte derved disse Kuske 472 Kr. 60 Øre, som han indgik paa at betale senest den 3. September i Aar, hvorefter Sagen frafaldtes.

Sag Nr. 899.
Arbejdsmænd paa A/S Kragelund Teglværk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 16. September 1925 i Sag Nr. 899: Dansk Arbejdsgiverforening paa Kalk- og Teglværksforeningen af 1893's Vegne og denne igen paa A/S. Kragelund Teglværks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

Ifølge § 1 i Lov Nr. 62 af 12. Februar 1919 maa i Virksomheder med regelmæssig Døgndrift ved Holdskifte Bruttoarbejdstiden ikke for nogen Arbejder i 3 paa hinanden følgende Uger blive længere end 160 Timer. Hos A/S Kragelund Teglværk, hvor der arbejdes med 3 skiftende Hold Brændere, 3 i hvert Hold, i 7 Døgn om Ugen, hvilket med Benyttelse af fuld Arbejdstid, 8 Timer daglig, vilde give 168 Timer, blev Lovens Bud efterkommet derved, at der i hvert Hold blev indskudt en Ekstramand til Afløsning 8 Timer ugentlig. Et Teglværk indførte imidlertid en anden Ordning, hvorved Benyttelsen af en saadan Ekstramand blev sparet, idet man forkortede hvert Brændeholds Arbejdstid til noget under 8 Timer og indførte et Ophold mellem de forskellige Vagtskifter. Efter at en af Vestre Landsret den 23. Januar 1924 afsagt Dom havde statueret, at en saadan Ordning ikke var i Strid med nævnte Lovbestemmelse, fik § 1, 6. Stk. i Overenskomsten mellem Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og Dansk Arbejdsmandsforbund følgende Affattelse: »Brændernes Arbejdstid ordnes i Overensstemmelse med de til enhver Tid gældende Lovbestemmelser angaaende Arbejdstiden i kontinuerlig Drift. Tidspunktet for de forskellige Vagters Begyndelse fastsættes af Arbejdsgiveren efter Forhandling med Brænderne i Forbindelse med den lokale Fagforenings Bestyrelse.«

Paa A/S Kragelund Teglværk ønskede man i indeværende Sæson at gaa over til en saadan ændret Vagtfordeling, hvorved Ekstramanden kunde spares, idet man vilde forkorte hvert Hold Brænderes daglige Arbejdstid til 7 Timer 37 Minutter og indføre et Ophold paa 23 Minutter mellem de forskellige Vagtskifter. Forpagteren af Teglværket førte i Februar og senere i April d. A. Forhandlinger herom med Brænderne og med den lokale Fagforenings Bestyrelse, men opnaaede ikke Tilslutning til en saadan Ordning. Da Brændingen begyndte i Forsommeren, indførte Værket den nye Vagtfordeling, hvorefter der siden er arbejdet, men den lokale Fagforening indgav Klage herover til Dansk Arbejdsmandsforbund. Sagen blev behandlet paa Mæglingsmøde og paa Fællesmøde mellem Organisationerne; paa disse Møder hævdede Kalk- og Teglværksforeningen, at Bestemmelsen i Overenskomstens § 1, 6. Stk., var sket Fyldest ved de skete Forhandlinger, og at Værket derefter var berettiget til at fastsætte Tidspunktet for Vagternes Begyndelse, som sket. Forbundet gjorde derimod gældende, at Bestemmelsen var at forstaa saaledes, at der, for at den ønskede Ændring af de hidtidige Tidspunkter for Vagternes Begyndelse kunde iværksættes, udkrævedes, at der ved de førte Forhandlinger var opnaaet Enighed herom, og at man, saalænge saadan Enighed ikke forelaa, maatte blive ved den tidligere gældende Vagtfordeling med den indskudte Ekstramand. Kalk- og Teglværksforeningen gjorde videre gældende, at den saaledes foreliggende Uoverensstemmelse med Hensyn til den rette Forstaaelse af den oftnævnte Bestemmelse i Overenskomsten maatte afgøres ved faglig Voldgift.

Den 8. August d. A. fremsendte Forbundet imidlertid til Dansk Arbejdsgiverforening 1. Strejkevarsel overfor Teglværket med den Begrundelse, at Forbundet ikke havde anden Udvej end at søge sit Standpunkt hævdet gennem en Arbejdsstandsning. Arbejdsgiverforeningen protesterede i Skrivelse af 13. s. M. til Forbundet mod dette Varsels Gyldighed som værende i Strid med den gældende Overenskomst og med Septemberforliget. Den 14. s. M. svarede Forbundet med at fastholde sin Ret til at etablere Arbejdsstandsning, men erklærede sig villig til at deltage i et Møde under Hovedorganisationernes Medvirkning. Et saadant Møde fandt Sted den 22. s. M., hvor man under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion enedes om, at der skulde ydes et Tillæg til Brændernes Ugeløn af 2 Kr., saalænge den af Værket indførte Vagtfordeling blev bibeholdt. Ved Skrivelse af 1. September meddelte Forbundet imidlertid Arbejdsgiverforeningen, at den paagældende Afdeling ikke havde kunnet tiltræde Ordningen, da man ansaa Tillægget for utilstrækkelig Erstatning, og fremsendte 2. Strejkevarsel, nemlig om Arbejdsstandsning af samtlige Forbundets Medlemmer hos og overfor Værket fra Tirsdag den 8. s. M. ved normal Arbejdstids Ophør. Den 2. s. M. indgav Arbejdsgiverforeningen Klage til Den faste Voldgiftsret, men Forbundet lod den varslede Strejke træde i Kraft fra den 8. s. M., dog saaledes, at den for Brændernes Vedkommende først skulde etableres fra den 15. s. M.

Arbejdsgiverforeningens Paastand under Sagen gaar nu ud paa, at de afgivne Strejkevarsler og den etablerede Arbejdsstandsning kendes ulovlige, og at der paalægges Forbundet at udrede Bod og Erstatning til Teglværket for den ved Strejken forvoldte Skade.

Forbundet paastaar principalt Klagen afvist, subsidiært paastaas Frifindelse. Forbundet gør gældende, at den omhandlede Overenskomstbestemmelse udelukker, at Vagtfordelingen ensidig kan ændres, saaledes som det er sket fra Værkets Side, at der saaledes foreligger Brud paa Overenskomsten, og at Forbundet derfor ikke har nogen Pligt til at lade Sagen behandle ved faglig Voldgift.

Idet bemærkes, at der ikke kan blive Spørgsmaal om at tage den nedlagte Afvisningspaastand, for hvilken ingen nærmere Begrundelse er givet, til Følge, maa Retten statuere, at der i den foreliggende Sag er Spørgsmaal om den rette Forstaaelse af Bestemmelsen i Overenskomstens § 1, 6. Stk., i hvilken Henseende der er modstridende Opfattelser mellem Parterne. Det drejer sig altsaa om et saadant Forhold, der ifølge

§ 5, 1. Stk., i Normen for Regler for Behandling af faglig Strid, hvilken Norm er gældende mellem de paagældende Orgaisationer, paa den ene Parts Begæring skal indbringes for faglig Voldgift, hvorefter det i nævnte Bestemmelse hedder, at ingen Arbejdsstandsning som Følge af saadan Uenighed maa finde Sted, før de nævnte Regler — nemlig Reglerne om Mægling, Organisationsmøde og eventuelt Behandling ved faglig Voldgift — er iagttagne. Idet Forbundet herefter har savnet Føje til overfor Arbejdsgiverforeningens Begæring om Behandling ved faglig Voldgift at afvise denne Begæring og varsle Strejke, og idet Retten maa misbillige, at Arbejdsstandsningen er iværksat, efter at Spørgsmaalet om Varslingernes Lovlighed var indbragt for Retten til Afgørelse, maa Varslingen og Etableringen af Strejken kendes ulovlige. Forbundet findes derhos at burde idømmes en Bod, der tilfalder Værket for at tjene som delvis Erstatning i Anledning af dets ved Strejkens Etablering forvoldte Tab, og som efter Omstændighederne findes at kunne sættes til 500 Kr. Endelig vil Sagens Omkostninger være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse.

De ovenomhandlede overfor A/S Kragelund Teglværk afgivne Strejkevarsler og den overfor Aktieselskabet etablerede Arbejdsstandsning har ikke været lovlige.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør udrede en nævnte Aktieselskab tilfaldende Bod paa 500 Kr.

De Indklagede bør betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 900.
Kvindeligt Arbejderforbund mod Joh. Allen.

Denne Sag var af Kvindeligt Arbejderforbund begæret anlagt mod Firmaet Joh. Allen, Store Kongensgade 61, for at faa dette Firma til at genantage to af Forbundets Medlemmer, som stadig var holdt ude fra Arbejdspladsen efter Lockoutens Afslutning.

Sagen forligtes mod, at Firmaet udreder 75 Kr. til hver af de Paagældende og genantager dem, saa snart der er Arbejde til dem.

Sag Nr. 902.
Smede- og Maskinarbejdere hos F. L. Smidth & Co.

Sagen var af Jernindustriens Sammenslutning paa Firmaets Vegne anlagt mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne, fordi Firmaet betragtede to af Smede- og Maskinarbejdernes Forbunds Afdeling 15 afsendte Strejkevarsler som værende i Strid med Loven om den faste Voldgiftsret, og endvidere for at faa afgjort en Uoverensstemmelse, der var opstaaet som Følge af Overarbejdsvægring.

Strejkevarslerne var afsendte, efter at et Krav om Forhøjelse af Timeløn og Akkordsatser var afvist af Firmaet.

Sagen forligtes mod, at Firmaet forhøjer de Akkordsatser, der ikke giver 170 Øre i Timen op til dette Beløb, og at samtlige Timelønninger forhøjes med 3 Øre.

Strejken bortfaldt derefter, og Organisationen paalægger sine Medlemmer i Overarbejdsspørgsmaalet at holde sig Overenskomsten efterrettelig.

Meddelelse fra Kassereren.

I Henhold til Lovens § 18 skal Administrationsbidraget indbetales forud 2 Gange aarligt, hver Gang med Halvdelen, inden Udgangen af hvert Aars April og Oktober Maaned.

Ved nærværende tillader jeg mig at anmode de Organisationer, som endnu ikke har indbetalt ovennævnte Bidrag for 2den Halvdel af Aaret 1925 om inden denne Maaneds Udgang at indsende Beløbet til Undertegnede.

— Det halvaarlige Administrationsbidrag er 30 Øre for heltbetalende og 15 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

10. Oktober 1925.

Alfr. Christiansen,
Kasserer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18 ❋ KØBENHAVN DEN 31. OKTOBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for Oktbr. 1925. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 9. November 1925.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.

Den internationale Levneds- og Nydelsesmiddelarbejder-Unions Kongres.

II.

Den internationale Unions Kongres aabnedes under festlige Former i det smukt dekorerede Lokale med Sang af Bryggeriarbejdernes Sangkor.

Unionens Formand, Max Vilhelm, bød de Delegerede og Gæsterne Velkommen. Han bød et særligt Velkommen til Repræsentanterne fra Amerika, da det var første Gang Amerika var repræsenteret. Desværre havde Optagelsen af Russerne medført, at de hollandske Bagere havde udmeldt sig.

Repræsenteret var 14 Lande med 23 Organisationer ved 61 Delegerede. Disse repræsenterer 617,000 Medlemmer.

Til Kongressens Præsident valgtes Max Vilhelm og til Vicepræsident Z. Friis, Danmark.

Under Fastsættelse af Kongressens Forretningsorden stillede Russerne Forslag om at faa 18 Stemmer, d. v. s. samme Antal som Tyskland. Der var ingen Mening i, at de, fordi de havde et Industriforbund, kun kunde faa 8 Stemmer, medens Tyskerne, der kun havde ca. 1/3 saa mange Medlemmer, havde 18 Stemmer paa Grund af, at de havde 3 Organisationer.

Forslaget forkastedes og henvistes til Lovudvalget.

Under Punkt 3, Optagelser, vedtoges det at optage Finland og Rumæniens Levnedsmiddelarbejderforbund, sidstnævnte staar tilsluttet Amsterdam, hvorimod det forkastedes at optage kommunistiske Organisationer i Rumænien og Frankrig.

Under Punkt 4, Beretningen, behandledes og vedtoges den af Hovedbestyrelsen paa den skandinaviske Konference fremsatte Udtalelse vedrørende Slagterne og Bryggerne, med en Tilføjelse, foreslaaet af Poulsen fra Bryggeriarbejderne, om at hermed er Sagen endelig afgjort. Ligeledes godkendtes Forslaget om det skandinaviske Samarbejde.

Om selve Beretningen, der forelaa trykt, førtes en lang Diskussion, men denne godkendtes til Slut med alle Stemmer imod Russernes.

Til Punkt 5 paa Dagsordenen: »Internationale Organisationsspørgsmaal«, vedtoges følgende Resolution:

»Arbejdsgivernes økonomiske Sammenslutning, som er en Følge af den moderne Kapitalismes konsekvente Udvikling, antager Former, som i stadig hurtigere Tempo fører til Sammenslutning af beslægtede Brancher i store Industrisammenslutninger. Denne Proces fremmer samtidigt Sammenslutningen af de Kræfter, der ligger gemt i Arbejdsgiverkapitalen, til Bekæmpelse

af den organiserede Arbejderklasses Bestræbelser paa videstgaaende Maade.

Overfor disse ny Kampformer af det nuværende kapitalistiske Samfund maa der stilles en organisk Sammenfatning af alle de i den samlede Fagforeningsbevægelse slumrende Kræfter. I Arbejderklassens Kamp om dens kulturelle Opstigning, Arbejdstidens Forkortelse, Løn- og Arbejdsbetingelsernes Forbedring maa der føres ny Former for de faglige Organisationer — stærke Industriforbund — i Marken.

Gaaende ud fra disse Kendsgerninger betragter Den internationale Levneds- og Nydelsesmiddelarbejder-Unions 3. Kongres Fagforbundenes Omdannelse til Industriorganisationer som en af de vigtigste og første Opgaver.

Til Fremme af denne Opgave paalægges det I. U. L.s Eksekutivkomité det Hverv at gaa initiativt frem og hjælpe alle tilsluttede Organisationer, saaledes at der i alle Lande kan virkeliggøres en organisk Opbygning af stærke Industriforbund.«

Spørgsmaalet (Punkt 6): Nødvendigheden af Fagbevægelsens Enhed, affødte en indgaaende Debat, hvori der fremkom skarpe Angreb fra russisk Side imod Amsterdam. Disse fandt ikke Anklang hos andre Delegerede, og følgende Resolution vedtoges:

»Den 3. Kongres af I. U. L. erklærer sig enig med de af Unionens Organer foretagne Skridt til Hidførelse af Fagforeningsbevægelsens Enhed.

Denne Enhed kan kun opnaas ved Tilslutning af alle Fag- og Industriforbund til deres Landsorganisationer og respektive Fag-Internationaler og ved disse Sammenslutningers Tilslutning til Den internationale faglige Central. Kongressen kan derfor kun anerkende I. F. C. som den eneste Fagforenings-Internationale.

Kongressen paalægger Unionens Organer den Pligt at understøtte alle Bestræbelser til Hidførelse af Enheden.«

Til Spørgsmaalet 8 Timersdagen (Punkt 7) vedtoges følgende Resolution:

»Kongressen erklærer Kampen for Opnaaelsen, Opretholdelsen og den lovmæssige Fastsættelse af Ottetimersdagen for den internationale Unions vigtigste Programpunkt og de tilsluttede Organisationers.

De paa Det internationale Arbejdsbureaus Konference i Washington i Aaret 1919 fattede Beslutninger vedrørende Ottetimersdagen er Mindstemaalet af det, som den samlede Arbejderklasse foreløbig maa forlange.

Den internationale Levneds- og Nydelsesmiddelarbejder-Union opfordrer alle dens tilsluttede Organisationer til at holde fast paa Ottetimersdagen, den faglige Kamps største Resultat. Alle Bestræbelser af Arbejdsgivere og Regeringer, som er rettet paa en Forlængelse af Arbejdstiden, maa bekæmpes paa skarpeste Maade. Den internationale Levnedsmiddelarbejder-Union tilsikrer alle Organisationer, som maatte blive tvunget til at optage Kampen for Ottetimersdagens Bibeholdelse, dens moralske og financielle Understøttelse.«

Dernæst behandledes Unionens Stilling til Spørgsmaalet om *Natarbejdets Afskaffelse i Bagerier.*

Herom vedtoges følgende:

»Kongressen retter den mest indtrængende Opfordring til alle tilsluttede Organisationer og til den samlede Arbejderklasse om at sætte alt ind paa at opnaa Ratificeringen af Genfer-Overenskomsten af alle Regeringer.

Kongressen henviser til, at saavel den faglige Internationale i Amsterdam som den socialistiske Arbejder-Internationale har gjort Bageriarbejdernes Fordring om Natarbejdets Afskaffelse til deres samt opfordret alle deres tilsluttede Organisationer til at understøtte Bageriarbejderne i deres Kamp.

Kongressen haaber og venter, at denne Understøttelse bliver ydet Bageriarbejderne i fuldt Maal nu til den forestaaende Kamp for at opnaa Ratificeringen. Kongressen venter endvidere, at Arbejdernes Repræsentanter i alle Parlamenter gør deres bedste for Opnaaelsen af Ratificeringen og ikke lader noget Middel uforsøgt, som er egnet til at fremme og lette Aktionen.«

Ligeledes gaves Tilslutning til følgende Udtalelse:

»I Løbet af de kommende Uger bliver den paa den 7. internationale Arbejdskonference i Genf vedtagne Overenskomst vedrørende Arbejdet i Bageri-

erne forelagt de Det internationale Arbejdsbureau tilsluttede Regeringer til Ratification.

Overenskomsten er ikke i alle Dele i Overensstemmelse med de Fordringer, som Bageriarbejderne maa stille, idet Arbejderne betragter en Bedriftshvile paa 8 Timer og Arbejdets Paabegyndelse tidligst Kl. 6 Morgen som Mindstemaalet af det, der maa tilstaas dem.

I Overenskomsten er der ikke taget Hensyn til disse Minimalfordringer, idet den indeholder Bestemmelser om en Bedriftshvile paa 7 Timer og giver Tilladelse til Arbejdets Paabegyndelse allerede Kl. 5 Morgen, ja i Undtagelsestilfælde allerede Kl. 4. Trods dette har Kongressen besluttet at opfordre Bageriarbejdernes Organisationer til at forlange Overenskomstens Ratificering. De Delegerede har ladet sig lede af den Kendsgerning, at Overenskomsten er i principiel Overensstemmelse med Bageriarbejdernes vigtigste Fordring: Forbud mod det fordømmelsesværdige Natarbejde, og at der, ifølge Det internationale Arbejdsbureaus Bestemmelser, ikke paa Grund af Ratificeringen maa finde Forringelser Sted i den i de forskellige Lande bestaaende Lovgivning paa dette Spørgsmaal.

Kongressen retter derfor en indtrængende Appel til alle Bageriarbejder-Organisationer om fuldstændig at stille sig i Brechen for Ratificeringen. Her maa imidlertid tilføjes, at Overenskomstens Ratificering ikke maa købes for en Forringelse af allerede bestaaende Lovbestemmelser. De for Øjeblikket i enkelte Lande bestaaende bedre lovmæssige Bestemmelser maa under alle Omstændigheder fastholdes.

Bageriarbejdernes Organisationer har som Pligt straks at sætte sig i Forbindelse med Landsregeringerne og at forlange Ratificeringen af Overenskomsten af disse. Dersom Regeringerne vægrer sig, maa Organisationerne straks træde i Forbindelse med den faglige Landscentral og med Arbejdernes politiske Organisationer og opfordre disse til sammen med Bageriarbejderne at bringe den organiserede Arbejderklasses samlede Magt til at gælde.

Bageriarbejdernes 4. internationale Kongres erindrer Bageriarbejderne i hele Verden om, at kun enige og mægtige nationale og internationale Arbejderorganisationer efter Ratificeringens Gennemførelse vil være i Stand til at forsvare Gennemførelsen og Opretholdelsen af Forbudet mod Natarbejdet. Kun Organisationernes Magt kan bringe sociale og økonomiske Opnaaelser til fuld Udvirkning for Arbejderne, ogsaa selv om Opnaaelserne er lovmæssigt forankrede. Tilslutning af alle Bageriarbejdere til deres respektive Organisationer er derfor deres aller første Pligt.«

Hermed har vi gjort udførlig Rede for Kongressens vigtigste Beslutninger, og skal af de øvrige Vedtagelser nøjes med at nævne, at der vedtoges en Beslutning om at arbejde videre paa et Forbud imod at een Mand bærer Byrder paa over 75 Kilos Vægt.

Endvidere vedtoges et Forslag om at anmode det russiske Levnedsmiddelarbejderforbund om at medvirke til, at den røde faglige Internationale ikke forstyrrer Enigheden i andre Landes faglige Organisationer. Imod dette Forslag stemte de russiske Repræsentanter og Nygaard, Norge.

Under Lovændringer vedtoges bl. a. et Forslag, der i Stedet for 8 Stemmer til Russerne giver dem 15 Stemmer, hvorimod et Forslag om at give Rusland mere end 1 Repræsentant i Hovedbestyrelsen blev forkastet. (Hovedbestyrelsen bestaar af 15 Repræsentanter, hvoraf Tyskland har de 3).

Et Forslag om at lade Norge faa en Repræsentant forkastedes ligeledes.

Den hidtidige Hovedledelse genvalgtes og det vedtoges at afholde næste Kongres i Wien.

Paa Kongressens anden Dag var Statsminister Stauning til Stede. I en velformet Tale bød Statsministeren Kongressen velkommen og skildrede i et kort Rids Arbejderbevægelsen i Danmark og de Fremskridt, den har naaet. Til Slut udtalte Stauning Ønsket om et godt Resultat af Kongressens Arbejde. Talen hilstes med stærkt Bifald.

Fra de danske Organisationers Side var der gjort overordentlige Anstrengelser for at arrangere alt vedrørende Kongressen og de Delegeredes Ophold

paa den smukkeste og bedste Maade, og der var Enstemmighed om Anerkendelse af, at dette var lykkedes i en ganske enestaaende Udstrækning.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bladbudene ved Aarhus Stiftstidende.

I Tilslutning til vor Meddelelse i »Arbejderen« Nr. 12 kan vi meddele, at »Aarhus Stiftstidende« nu er indgaaet paa at betale hvert af Bladbudene 20 Kr. i Feriepenge, hvorefter Forbundet har frafaldet Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Typograferne ved »Bogense Avis«.

Den 25. September afholdtes der et Fællesmøde, foranlediget ved en Klage fra Dansk Typografforbund, over at Bogtrykkerfirmaet Broe & Theill, der udgiver »Bogense Avis«, i 5 Aar har beskæftiget en Typograf ogsaa som Trykker, uden at betale ham det Tillæg til Ugelønnen af 3 Kr., som Overenskomsten fastsætter. Selv om Firmaet havde rettet Forholdet, da det blev opdaget, krævede Forbundet selvfølgelig Efterbetaling for den forløbne Tid; men da det viste sig umuligt at opnaa en mindelig Ordning herom, endte Mødet resultatløst, og Mødet betragtedes som forberedende for Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Kuske hos A/S De forenede Vognmandsforretninger.

Den 29. September afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen, over at nogle Kuske ved en bestemt Lejlighed havde nægtet at være behjælpelig med Læsning af A/S De forenede Vognmandsforretningers Vogne, hvilket havde medført en ekstra Udgift af 200 Kr. for Aktieselskabet, og dette Beløb fordrede Arbejdsgiverforeningen erstattet.

Fællesmødet endte med at Kuskenes Repræsentanter lovede at overveje Sagen endnu en Gang og afgive Svar senest den 8. Oktober. Hvis dette Svar ikke tilfredsstiller Arbejdsgiverne, betragtes Mødet som forberedende for Sagens Indbringelse for den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Helsingør og København.

Den 30. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, foranlediget ved Klager fra Arbejdsgiverforeningen over forskellige Uoverensstemmelser.

For Helsingørs Vedkommende klagedes over, at Havnearbejderne havde forlangt Winchmand fra Land, eller i Mangel heraf Tillæg, i Henhold til Winchmands-Bestemmelsen, hvor det drejer sig om ganske smaa Skibe med mekanisk Spil.

Ved Københavns Havn drejede Uoverensstemmelserne sig om Udførelse af det indenbords Arbejde ved Losning af Carbid i Tromler fra S/S. »Alma« og ved Cementlosning fra nogle Smaadampere til Sophus Behrendsen. Et tredie Stridsspørgsmaal angik Forhalingspenge ved Losning af S/S. »Patria«, og et fjerde Klagepunkt var en uvarslet Arbejdsstandsning ved Losning af Koks af S/S. »Aase«, hvilken Strid ogsaa havde medført en Arbejdsstandsning ved S/S. »Cyrene«, der lossede Kul for det samme Lossefirma, A/S. Otto Werner.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed i nogen af Sagerne, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret, bl. a. over at Havnearbejderne i et Par af Sagerne havde nægtet at lade disse afgøre ved faglig Voldgift.

Arbejdsmænd ved Brønderslev Mergelleje.

Den 30. September behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Entreprenørfirmaet Sørensen & Bach ved Arbejdet i Brønderslev Mergelleje ikke aflønnede 4 Fyrbødere, som beskæftigedes ved Kørsel med Lokomotiver, paa overenskomstmæssig Maade, men med fast Ugeløn uden Betaling for Overarbejde.

Man enedes om, at fra og med 2. Oktober bortfalder den nugældende Ordning, og de 4 Mand aflønnes fremtidig efter Overenskomstens Bestemmelser med Timeløn og Overtidsbetaling.

Internationale Meddelelser.

England.

Den 57. engelske Fagforeningskongres i Saarborough.

Baade i national og international Henseende var den 57. engelske Fagforeningskongres, ved hvilken 724 Delegerede repræsenterede 4,342,982 Medlemmer, af den største Betydning. Dette kom allerede til Udtryk i Formanden Swales' Aabningstale, hvori denne ikke blot udbredte sig over Virksomheden siden sidste Kongres, men ogsaa over Sammenfatningen af hele Bevægelsen, Nødvendigheden for en Udvidelse af Generalraadets Myndighed og Gennemførelse af Reformer der kunde gøre Generalraadet til et Organ for den centrale Ledelse af hele den britiske Fagbevægelse. Efter at Swales havde belyst den økonomiske Tilstand og i Særdeleshed Englands Handelsforbindelser med Rusland samt Forholdene i Kina, Indien, Mexiko o. s. v., kom han ogsaa ind paa de internationale faglige Forbindelser, hvorved han slog fast, at Repræsentanterne for den russiske Fagbevægelse nærede et oprigtigt Ønske om at komme til en Forstaaelse med og indtage deres Plads i Amsterdam Internationale. De havde ogsaa udtalt deres Tilslutning til Love, hvis Formaal ikke var væsentlig forskellige fra I. F. C.s nuværende Love.

Efter en Diskussion om Beretningen, hvoraf det bl. a. fremgik, at Medlemsantallet i 1924 var steget fra 4,328,325 til 4,342,982, gik Kongressen over til Behandling af Spørgsmaalet om Udvidelsen af Generalraadets Myndighed. I Debatten herom deltog hovedsagelig J. H. Thomas fra Jernbaneforbundet og A. J. Cook, Bjergarbejderforbundets Sekretær. Thomas henviste særlig til at hverken de Delegerede eller de tilsluttede Forbund havde haft Lejlighed til at prøve de foreliggende vidtgaaende Forslag, og at de Delegerede ikke havde Fuldmagt til at give Generalraadet den i Resolutionen foreslaaede Magtbeføjelse. Cook henviste paa sin Side til den fornylig bilagte Bjergarbejderkonflikt, der udelukkende havde taget et saa heldigt Forløb, fordi Generalraadet havde indtaget en saa beslutsom Holdning og havde gjort udstrakt Brug af sine Magtbeføjelser.

Sluttelig blev den Resolution, der giver Generalraadet Ret til at paaligne alle tilsluttede Organisationer Ekstrabidrag til Gennemførelse af Arbejdskonflikter og i større eller mindre Omfang fordre Iværksættelse af Sympatistrejker til Understøttelse af Fagorganisationer, der fører en Forsvarskamp for et livsvigtigt Fagforeningsprincip, henvist til Generalraadet. Dette skal indgaaende prøve alle Forslag og udarbejde en Betænkning, der skal forelægges en Særkonference af Forbundsstyrelserne. »Daily Herald« giver vistnok Udtryk for Flertallet af Kongresdeltagernes Mening, naar det kommenterer den vedtagne Beslutning med følgende Ord:

»Kongressen har indtaget det rigtige Standpunkt. Det er klart, at Diskussionen om dette Punkt kun kan betragtes som præliminær og giver den forudsete Særkonference af Bestyrelserne for de tilsluttede Organisationer Rum for nye Udviklingsmuligheder ..... Generalraadet har ikke selv krævet nogen Udvidelse af sin Myndighed og Swales har i sin Aabningstale kun givet Udtryk for Ønsket om, at næste Aars Kongres vil fatte en endelig Beslutning.«

Hvor vigtig Spørgsmaalet om den britiske Fagbevægelses indre Organisation er, fremgaar af den Kendsgerning, at der i England bestaar næsten 1135 Fagorganisationer, deriblandt 70 Organisationer med under 100 Medlemmer, 62 Organisationer med 100 til 300 Medlemmer, 40 Organisationer med 300 til 500 Medlemmer og 39 Organisationer med 500 til 1000 Medlemmer. Specialiseringen gaar saa vidt, at der findes en Organisation for Blikkenslagere, der reparerer Koldvandsledninger, og en for Blikkenslagere, der reparerer Varmtvandsledninger. Den til dette Punkt stillede Resolution, der omfattede følgende tre Punkter: 1) Nedsættelse af de bestaaende Forbunds Antal til et Minimum; 2) Landsorganisationen skal ikke fremme Dannelse af nye Forbund; 3) Kongressen bemyndiger Generalraadet til at fortsætte sine Bestræbelser for at gennemføre en Samling af alle Arbejdere i en eneste stor Enhedsorganisa-

tion, blev sluttelig forkastet med 2,2 Millioner mod 1,6 Millioner Stemmer. Det samme skete med en Resolution, der i Princippet fordømmer Dannelse af en saadan Enhedsorganisation.

Hvad angaar Fagbevægelsens almindelige Politik stillede Kongressen sig paa det Standpunkt, at Fagbevægelsen i Samarbejde med Arbejderpartiet har den Opgave at styrte Kapitalismen.

Endvidere tog den Stilling mod Udbyttedeling og for Oprettelse af godt organiserede Bedriftsraad.

Angaaende det britiske Generalraads Forbindelser med Russerne refererede Generalsekretær Bramley. Han udtalte, at de britiske og de andre Amsterdam tilsluttede Organisationers Opfattelse kun differerede med Hensyn til den Politik, der skulde føres i dette Spørgsmaal. Russerne foreslaar en Konference forinden deres Tilslutning til Amsterdam, hvad Englænderne understøtter, medens I. F. C. først fordrer Indmeldelse og er af den Mening, at de nærmere Enkeltheder kan drøftes efter at Russerne har fremsat Ønsket om Optagelse.

Tomski, Formanden for den russiske Landsorganisation, der i sin Tale ikke fremførte nye Synspunkter med Hensyn til Russernes Holdning overfor I. F. C., udtalte sig væsentlig for Oprettelse af en alle Lande omfattende Fagforenings Internationale. Medens han paa den ene Side tydeligt lod skinne igennem, at de russiske Kommunister ikke vilde lade deres vestevropæiske Venner, d. v. s. Splittelsesorganisationerne, i Stikken, sagde han paa den anden Side, at Enhedsbestræbelserne ikke var rettede paa Oprettelsen af en politisk Organisation, men en Fagorganisation, hvor hverken Trosbekendelse eller Race- og Farveforskel skal spille nogen Rolle.

Swales meddelte sammenfattende, at Kongressen havde givet Generalraadet den Opgave at fortsætte sine Forsøg angaaende de russiske Fagforeningers Optagelse i I. F. C. og Gennemførelse af international faglig Samling.

I en af Ben Tillett stillet og af Kongressen vedtaget Resolution opfordres Regeringen paany til at ratificere Washington Konventionen om 8 Timersdagen. Ved Behandlingen af en Resolution vedrørende Dawesplanen, hvori der tales om, at de tyske Arbejdere gøres til Slaver, og at de engelske Arbejdsforhold som Følge heraf bliver trykket ned, og hvori de engelske Fagorganisationer tilsiger de tyske Arbejdere Understøttelse i deres Kamp for Højnelse af deres Levestandard, kom det til en Drøftelse af Englands økonomiske Stilling, hvorved Cook omtalte de tyske Kulleveringer, der var til stor Skade for den engelske Kuludførsel samt fremhævede, at England ikke kunde faa sit Pristal ned, saalænge dets Handelsbalance ikke er aktiv. J. Turner indrømmede, at Dawesplanen er kapitalistisk, tilføjede dog, at han havde haft Føling med mange tyske Arbejdere, der sagde, at deres Forhold vel var daarlige under Dawesplan-Regimet, men dog ikke saa daarlige som før Dawesplanens Gennemførelse. Walker (Jern- og Staalarbejder) udtalte som sin Mening, at Arbejdsløsheden ved de engelske Kulgruber og indenfor de andre Industrier ogsaa vilde have været til Stede uden Dawesplan. Resolutionen blev enstemmigt vedtaget.

Paa den sidste Forhandlingsdag vedtog Kongressen en Resolution, der stempler det engelske Riges Beherskelse af ikke-britiske Nationaliteter som en Form af kapitalistisk Udbytning, der har til Formaal paa Grundlag af billig Arbejdskraft at erholde billige Raastoffer. Da paa denne Maade sluttelig de engelske Arbejderes Levestandard bliver trykket ned, udtaler Kongressen sig mod enhver Form af Imperialisme og for alle Nationers Selvbestemmelsesret indenfor det britiske Rige. Resolutionen tilkender endda selv Nationerne Ret til at løsrive sig fra Storbritannien. I Generalraadet, der blev genvalgt uden særlig Forandring, har nu ogsaa J. H. Thomas (Jernbaneforbundet) og M. Bondfield, der ved deres Udnævnelse til Ministre i Arbejderregeringen gik tabt af deres Mandat, nu atter Sæde. (I. F. C.)

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Oktober Maaned 1925.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 9. November 1925.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

F.E.BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19 ❋ KØBENHAVN DEN 7. NOVEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Arbejdsløsheden søges udnyttet.

Af Dagspressen vil vore Læsere være bekendt med det af Socialministeren i Overensstemmelse med det nedsatte Arbejdsudvalgs Betænkning i Rigsdagen forelagte »Arbejdsforslag« eller, som det officielt hedder, »Forslag til Lov om Foranstaltninger til Modvirkning af Arbejdsløsheden«.

Den ekstraordinære Arbejdsløshed, hvoraf Landet er ramt, er en Krisevirkning foranlediget blandt andet ved Kronens Stigning. Som Følge deraf er Krisen tidsbegrænset, idet den vil være forbi nogen Tid efter, at Kronen har naaet Pari, og Prisniveau og andre hermed beslægtede Forhold er reguleret i Overensstemmelse med Kronens Kurs. Men Arbejdsløshedstallets stærke Stigning viser jo noksom, at selv om Krisen saaledes kan formodes at være tidsbegrænset, er den, saa længe den virker, overordentlig haard og kraftig i sine Udslag.

Heroverfor har vor Regering i Tide søgt at dæmme op, ved at lade Arbejdsudvalget beskæftige sig med Sagen, og saa snart Udvalgets Betænkning forelaa, at forelægge et paa denne Betænkning hvilende Lovforslag i Rigsdagen.

Arbejdsudvalgets Betænkning er hovedsagelig enstemmig. I hvert Fald har Venstrerepræsentanten (Hauch), om hvis Særstandpunkt der i Folketinget er rejst Tvivl, erklæret, at han ønskede det foreliggende Forslag gennemført, ligesaavel som Socialministeren gjorde det.

Til Trods herfor udøves der i Rigsdagen, fra Venstres og det konservative Folkepartis Side en travl Virksomhed for at hindre Forslagets Gennemførelse.

Man lægger ikke Skjul paa, at man ønsker det foreliggende Forslag afvist, og Hjælpen til at bekæmpe Arbejdsløshedens Virkninger hentet fra Nødhjælpsparagraffen i Arbejdsløshedsloven.

Ved at lægge Byrden her naar man to Ting. Først og fremmest at det Arbejde, der udføres efter Bestemmelsen i denne Paragraf, vil blive udført med en Forringelse af den tarifmæssige Betaling paa 15 pCt., og dernæst naas det at udhule og borteleminere Arbejdsløshedsfonden, hvorved Understøttelsessatserne til de Arbejdsløse, der faar fortsat Hjælp, skal nedsættes i Henhold til Lovens Bestemmelser.

Ærindet er tydeligt nok.

En Igangsættelse af større Arbejder fra det Offentliges Side til 85 pCt. af Overenskomsternes Lønsatser vilde være en Murbrækker af overordentlig Kraft. Og den tiltalende Tanke, at de Arbejdsløses karrige Understøttelse yderligere skulde forringes, er ægte arbejderfjendsk.

Tillige er en saadan Plyndring af Arbejdsløshedsfonden det samme som at borttage et vigtigt Fundament under den Støtte, Arbejderbevægelsen har i Arbejdsløshedsforsikringen. Thi ved at anvende Fondens Midler til Nødhjælpsarbejder, og som det foresloges, til Laan til Kommunerne til Igangsættelse af Arbejder, der ellers ikke vil blive iværksat, bindes disse Penge paa flere Aar ud i Fremtiden.

Hvad det betyder for den faglige Del af vor Bevægelse, dersom disse Ønsker hos Venstre og Konservative blev opfyldte, véd enhver.

Derfor er det paa sin Plads at pointere vort Standpunkt, som klart kan udtrykkes med de faa Ord: Respekt for Overenskomsterne.

Gennem en heltemodig og langvarig Kamp blev vore Løn- og Arbejdsfor-

hold fastsatte for 2 Aar, og de Reguleringsbestemmelser, de indeholder, maa kræves efterlevet.

Al den megen Talen i Folke- og Landsting og de lange Avisartikler i den konservative og Venstres Presse indeholder en farlig Konsekvens, idet det paa uansvarlig Maade foregøgles Offentligheden, at der er Vej ud af Deflationens trange Kaar gennem Reduktion af Arbejdernes Løn udover de i Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser.

Det er der ikke.

Tilbage bliver at søge frem gennem andre Veje for at mildne den Luft, som Kronestigningen har hvirvlet op.

Det er sagt ved Behandlingen af det foreliggende Lovforslag, at det var Lapperi og betød for lidt. Ministeriet er mere end villig til ikke at lade sig standse af dette og modtager gerne Tilbud om Udvidelse af Forslagets Rammer, ligesom Regeringen paatænker ad anden Vej at gøre en Indsats mod Arbejdsløsheden.

Men selv om Forslaget nu stoppes af Landstinget, vil dermed Arbejdsløsheden og det Problem, den lægger paa Samfundets Bord, jo ikke være en »Saga blott«.

Det vil, som Socialministeren ogsaa paaviste, stadig komme igen, saalænge vi lever i et kapitalistisk organiseret Samfund.

Og det vil i Vinter, dersom Landstinget handler uklogt, rejse sig i meget stor Udstrækning, dersom man skal læse sig noget til af de Tal, der allerede præsenteres for os.

Bekendtgørelse

om

hvilke Fag og Brancher af Fag, der er berettigede til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 og § 31, Stk. 6, 2. Punktum, i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. November 1925 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere,Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Børsteindustriarbejdere, De kvindelige Arbejdere, Drejere, Elektrikere, Forgyldere, Gartneriarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere, Kurvemagere, Landkokke, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere, Murarbejdsmænd (Sjælland), Skibstømrere, Snedkere, Stukkatører, Sømænd, Tekstilarbejdere og Tobaksarbejdere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

a) Saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, for Murarbejdsmænds Vedkommende: af Murarbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse for Sjælland, og

b) saadanne andre Personer, — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede —, der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag indenfor paagældende Arbejdsløshedskasses Omraade.

§ 2.

Efter Indstilling af Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Socialministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2det Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i November Maaned 1925 fastsættes saaledes for følgende 2 Fags Vedkommende:

Til ledige Medlemmer af *Elektrikernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes Va-

righeden af den nævnte Hjælp til 1½ Gange det Antal Dage (80, 90 og 100 Dage efter et Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen af henholdsvis 1—6 Aar, 6—10 Aar og 10 Aar og derover), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes henholdsvis 120, 135 og 150 Dage. Til ledige Medlemmer af *Handels- og Kontormedhjælpernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes Varigheden af den nævnte Hjælp til 1½ Gange det Antal Dage (70, 100 og 120 Dage efter et Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen af henholdsvis 1, 5 og 10 Aar), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes henholdsvis 105, 150 og 180 Dage.

§ 3.

Ved Opgørelse af, i hvilket Antal Dage en arbejdsløs indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder har oppebaaret fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør, vil fortsat Hjælp, som i Henhold til en af Socialministeriet i Medfør af ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2. Pkt., meddelt Tilladelse er ydet vedkommende arbejdsløse *udover* det ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924 § 1 a. fastsatte Maksimum, *ikke* være at medregne, *undtagen* i Tidsrum, for hvilke der paany meddeles en saadan Tilladelse for vedkommende Arbejdsløshedskasse.

Som Følge af foranstaaende Bestemmelse vil *ved Opgørelse i November Maaned 1925* for *Tobaksarbejdernes* Vedkommende den fortsatte Hjælp, som i Maanederne April, Maj, Juni og August 1925 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 30. Marts 1925 § 2, 28. April 1925 § 2, 29. Maj 1925 § 2 og 28. Juli 1925 § 2 *ikke* være at medregne.

§ 4.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. November 1925. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 29. September 1925.

Socialministeriet, den 30. Oktober 1925.

F. J. Borgbjerg.

/R. Lassen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Formere og Arbejdsmænd hos A/S »Vølund«.

Ved et Fællesmøde den 3. Oktober behandledes i Arbejdsgiverforeningen, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, en Klage over, at der fra Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund var iværksat en ulovlig Blokade, som efterfulgtes af en uvarslet Arbejdsstandsning af de hos A/S Vølund beskæftigede Medlemmer af Dansk Former- og Støberiarbejderforbund.

Grunden hertil var den, at Firmaet fra Fabriksinspektøren havde faaet Tilhold om en bedre Rengøring af Spise- og Omklædningsrummene i Støberiet.

Den Arbejdsmand, hvem dette Arbejde paahvilede, blev imidlertid afskediget af Firmaets Støbemester, og da denne senere forlangte to andre Arbejdsmænd til at rengøre Spiselokalerne, nægtede de dette.

Da Spise- og Omklædningsrummene saaledes ikke blev rengjorte, meddelte Formernes Tillidsmand Firmaet, at saafremt Spisestuerne ikke blev rengjorte, vilde Formerne ikke fortsætte Arbejdet.

Firmaet forlangte nu de to Forbund idømt en Erstatning for de 5 Dage, Arbejdsstandsningen havde varet. Forbundene vilde imidlertid ikke erkende at have nogen Erstatningspligt, da de mente, at Firmaet selv var Aarsag til det skete, og Formerforbundets Repræsentanter bebudede at ville rejse Erstatningskrav overfor Firmaet for det Arbejdstab, dets Medlemmer havde haft.

Mødet endte derfor uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret over den foretagne Arbejdsstandsning.

Formere hos A/S Brandt og Co., Odense.

Arbejdsgiverforeningen havde den 10. September klaget over, at Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Medlemmer havde iværksat en ulovlig Affolkning overfor A/S Brandt & Co.s

Virksomhed i Odense. Grunden hertil angives at være den, at Firmaet ikke ved Forhandling paa Mæglings- og Timandsmøde havde kunnet imødekomme et af Forbundet rejst Krav om Forhøjelse af Akkordprisen. Da disse Forhandlinger saaledes ikke førte til et for Formerne tilfredsstillende Resultat, har 11 af Firmaets 15 akkordlønnede Formere søgt sig andet og bedre lønnet Arbejde.

Forbundet kunde ikke erkende, at der forelaa noget ulovligt heri, og havde, da Firmaet klagede over Forholdet, tilsagt sin Støtte med Hensyn til at skaffe anden Arbejdskraft, et Tilbud, som Firmaet dog ikke har gjort Brug af.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Oktober, uden at Enighed opnaaedes, da Forbundets Repræsentanter ikke vilde erkende at have Erstatningspligt.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Flyttearbejdere hos Vognmand P. Mortensen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Oktober behandledes en Klage fra Centralorganisationen af Vognmænd for København og Omegn over, at Kuskenes Fællesforbund havde forbudt sine hos Vognmand P. Mortensen, St. Thomas Allé, beskæftigede Medlemmer at arbejde sammen med en uorganiseret Mand.

Man enedes om, at Vognmandsforeningen tager Klagen tilbage, og at Kuskenes Fællesforbund ikke lægger sine hos Vognmand Mortensen beskæftigede Medlemmer Hindringer i Vejen for at arbejde sammen med den paagældende Mand.

Internationale Meddelelser.

Fælleskonference af Repræsentanter for I. F. C. og den socialistiske Arbejder-Internationale (S. A. I.).

Den 8. Oktober fandt der i Amsterdam en Sammenkomst Sted mellem Repræsentanter for I. F. C. og den socialistiske Internationale. Nærværende var: for I. F. C. Jouhaux (Frankrig), Mertens (Belgien), Leipart (Tyskland), Bramley (England) og Sekretærerne Oudegeest, Sassenbach og Brown; for S. A. I. Cramp (England), De Brouckère (Belgien), Tom Shaw (England) og Sekretær F. Adler.

Udgangspunktet for Forhandlingerne dannede de paa den internationale Socialistkongres i Marseille vedtagne Beslutninger angaaede 8 Timers Dagen og Arbejdsløsheden. I de i Marseille vedtagne Resolutioner foreslaas et Samarbejde mellem S. A. I. og I. F. C. angaaende forskellige konkrete Problemer. Vedrørende disse Punkter opnaaedes fuldstændig Overensstemmelse paa Konferencen.

Frem for alt drøftede man indgaaende de til Gennemførelse af Ratificeringen af Washington-Konventionen om 8 Timers Dagen i den nærmeste Fremtid nødvendige Skridt. Konferencen vedtog enstemmigt et af Bramley stillet Forslag, om i alle Lande, hvor Ratificeringen endnu ikke er paafulgt, i Tiden fra 15. November til Midten af December at indlede en speciel Propaganda til Gunst for Ratificeringen af Washington-Overenskomsten om 8 Timers Dagen. Bestyrelserne for de faglige Landsorganisationer, de socialistiske Partier og deres Parlamentsfraktioner i de forskellige Lande skal opfordres til øjeblikkelig at pleje Samraad om, hvilke parlamentariske og propagandistiske Aktioner, der i nævnte Tidsrum kan gennemføres.

Spørgsmaalet om Boykotting af alle Varer, der fremstilles i Foretagender, der ikke overholder Washington-Konferencens Bestemmelser angaaende 8 Timersdagen, vil blive nøje undersøgt, ikke blot med Hensyn til de positive Virkninger, men ogsaa med Henblik paa Faren for en Udnyttelse til toldpolitiske Manøvrer.

Til Undersøgelse af Vandringsproblemet, særlig i Sammenhæng med Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden, blev der nedsat en af 6 Medlemmer bestaaende Komité, som skal træffe Forberedelser til en stor Konference, som I. F. C. agter at indkalde i det kommende Foraar.

I Anledning af den italienske Fascismens nyeste Voldsgerninger foreslog Jouhaux sluttelig at give Udtryk for Konferencens enstemmige Vilje gen-

nem Vedtagelsen af følgende Resolution:

»Den af Den internationale faglige Central og den socialistiske Arbejder-Internationale afholdte Fælleskonference protesterer paa det skarpeste mod den italienske Fascismes forbryderiske Fremgangsmaade. Den brændemærker de af den italienske Regering trufne Foranstaltninger, der har til Formaal at gøre den faglige Organisationsret til et Monopol for de fascistiske Organisationer.

Denne Fremgangsmaade staar i Strid med den i alle Lande anerkendte faglige Frihed og ligeledes i absolut Modsætning til de i Fredstraktatens Kapitel XIII i Arbejdets Charter fastlagte Principer.

Den økonomisk og politisk internationalt organiserede Arbejderbevægelse erklærer, at Italien gennem sin Fremgangsmaade og sine Voldsgerninger stiller sig udenfor de civiliserede Nationers Række.

De to Internationaler giver Udtryk for deres Sympati og Solidaritet med det sine Rettigheder berøvede og voldtagne italienske Proletariat og appellerer til den offentlige Mening i hele Verden for at brændemærke og fordømme et Regeringssystem, der støtter sig til den brutale Vold og vil have de uhyrligste Uretfærdigheder til Følge.«

(I. F. C.)

Amerika.

Organiseringen af Negrene i Amerika.

»Messenger«, det store Maanedsskrift for Negrene i Amerika, bringer en Artikel om Arbejderbevægelsens Stilling til Spørgsmaalet om Organiseringen af Negrene. I Artiklen henvises til den glædelige Kendsgerning, at Interessen for dette Spørgsmaal er tiltagende. »Aarsagen til denne Udvikling«, siger Bladet, kan søges i den Omstændighed, at de hvide Arbejderes Organisationer i stadig højere Grad indser Nødvendigheden af en Organisering af Negrene. Indenfor den amerikanske Industri spiller Negerarbejdet en stadig større Rolle, særlig i den østlige, vestlige og nordlige Del af Landet, hvor Masser af Negre er indvandret og nu paa Arbejdsmarkedet optræder som Konkurrenter til de hvide Arbejdere. Denne Konkurrence har vækket de hvide Arbejdere af deres Ligegyldighed. Blandt selve Negrene og navnlig i deres Presse gør Organisationstanken vældige Fremskridt, og overalt, hvor denne Tanke er søgt realiseret, har Negrene vist sig rede til at indtræde i de hvide Arbejderes Organisationer. De skærpede Indvandringsbestemmelser har foraarsaget en betydelig Begrænsning af Tilgangen til Arbejdsmarkedet og ikke blot styrket de hvide Arbejderes, men fremfor alt ogsaa Negrenes Stilling. Ogsaa Negrene er nu i Stand til at kræve højere Lønninger af Arbejdsgiverne og i Kraft af deres bedre Stilling overfor de hvide Arbejdere at insistere paa Fjernelse af alle Raceskranker. Af ganske særlig Betydning i denne Udviklingsproces er ogsaa Udbygningen af Arbejder-Oplysningsbevægelsen, som gør det muligt for Negrene at naa op paa et højere socialt Trin.« (I. F. C.)

England.

De engelske Arbejderes Kamp mod Udsvednings-Systemet.

Det af det engelske Arbejderparti nedsatte Udvalg til Drøftelse af Muligheden for at forhindre Dumping og Konkurrence har udsendt en Beretning, hvori det hedder, at naar en Nation vægrer sig for at gennemføre de internationale Arbejdskonventioner, saa skal alle Medlemsstater forhindre Indførelsen af saadanne Varer, der fremstilles til mindre gunstige Arbejdsbetingelser end fastlagt i de af Arbejdsbureauet vedtagne Overenskomster. Som Varer, der maa henføres under Udsvednings-systemet, foreslaar Udvalget at betegne saadanne Artikler, der fremstilles til Betingelser, der ligger under de i Washington Overenskomsterne fastsatte Regler. De i Fredstraktaten forudsatte Foranstaltninger skal gennemføres, for at fremtvinge en Opfyldelse af disse Betingelser. Disse Foranstaltninger bør dog suppleres med Boycotting mod Varer af nævnte Art.

Kommentarer i Pressen:

»Daily Herald« siger til den af Arbejderpartiet udgivne Beretning om Udsvednings-Systemet, som behandler Problemet ud fra et internationalt Standpunkt og senere skal suppleres

med en Beretning, der specielt tager Sigte paa engelske Forhold, bl. a. følgende: En saadan Politik vilde styrke Arbejdernes Tro paa det internationale Arbejdsbureau. At saadanne Foranstaltninger lader sig gennemføre, viser det af Træarbejderforbundet givne Eksempel, der har bidraget til Forbedringen af Træarbejdernes Arbejdsbetingelser i Udlandet, idet det har truffet en Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen, ifølge hvilken ingen af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer maa indføre eller forarbejde Trævarer fra Udlandet, saafremt de ikke er fremstillede til de med Fagforeningerne aftalte Betingelser.

»Manchester Guardian« tager Stilling til Kommentarerne i den nationalistiske Presse, som paastaar at Arbejderpartiets Forslag betyder Beskyttelsestoldpolitik paa en anden Maade. Bladet siger i denne Forbindelse: Arbejderpartiets Beretning er paa ingen Maade et Forslag om Beskyttelsestold, omend det kan siges, at Arbejderne og de Konservative nu endelig er blevet enige i et Spørgsmaal. De indser begge, at den fremmede, der sælger sine Varer i England, som er Produktet af en længere Arbejdstid eller daarlige Lønninger i Udlandet, gør sig skyldig i Smudskonkurrence. Dermed hører imidlertid ogsaa Berøringspunkterne op. Diagnosen er den samme, Helbredelsesmetoderne forskellige. Maaske er end ikke Diagnosen den samme. Thi medens de Konservative egentlig kun tænker paa den Skade, som der efter deres Anskuelse tilføjes den egne Handel, betragter Arbejderpartiet *Udsvednings-Systemet som et internationalt Onde.* Derfor søger det ogsaa at helbrede dette Onde gennem *international Samvirke* og ikke gennem *nationale Kampforanstaltninger.* (I. F. C.)

Frankrig.

Afslutning af Bankfunktionærstrejken i Frankrig.

De franske Bankfunktionærers Strejke er efter 50 Dages Forløb ophævet under Hensyn til alle Bankledelsers bestemte Vægring at vedtage Regeringens Mæglingsforslag. Arbejdets Genoptagelse i de store Banker sker i Henhold til Protokollen af 31. August, som væsentlig forudsætter Genantagelsen af alle Funktionærer, Fastsættelse af Mindstelønninger for alle Kategorier over 23 Aar i Forbindelse med de sædvanlige Gageforhøjelser ved Aarsskiftet, et Brændselstillæg for Vintermaanederne i indeværende Aar og Forhandling med Funktionærernes Repræsentanter om alle Personalet interesserede Spørgsmaal. Disse Repræsentanter skal tilhøre deres Fagorganisation.

I en af den nationale Strejkeledelse udsendt Erklæring hedder det, at Kampens Udgang er en stor moralsk Sejr, navnlig under Hensyn til den Samfølelse, der blev lagt for Dagen under Kampen. »Det maa nu være Organisationernes og Fagforeningsrepræsentanternes Opgave i de kommende Maaneder gennem metodisk Arbejde at forvandle denne moralske Sejr til en materiel Sejr«.

Sluttelig takkes Pressen og Offentligheden for den moralske og materielle Bistand, der under Kampen er blevet Bankfunktionærerne til Del.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Dommere og Suppleanter.

I Henhold til Loven om Den faste Voldgiftsret skal der hvert andet Aar i Oktober Maaned foretages Valg af Dommere og Suppleanter. Det sidste Valg fandt Sted i 1923, og der skulde derfor foretages Valg i Aar.

Efter at Repræsentantskabets Medlemmer har haft Lejlighed til at fremkomme med Forslag om Personer til Medlemmer af Retten, er der nu foretaget Afstemning blandt Repræsentantskabets Medlemmer, der gav følgende Resultat:

Til Dommere genvalgtes:

Overretssagfører Oskar Johansen (108 St.),

Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund J. A. Hansen (87 St.) og

Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund M. C. Lyngsie (58 St.).

Derefter havde:

Forretningsfører for Snedkerforbundet Martin Petersen 43 St.,

Forretningsfører for Tobaksarbejderforbundet Chr. Jensen 19 St. og
Forretningsfører i Dansk Arbejdsmandsforbund Carl Drejer 18 St.
Til Suppleanter valgtes:
Raadmand, Overretssagfører L. Jessen (103 St.),
Skattedirektør, cand. jur. Vilh. Buhl 98 St.),
Landstingsmand Mart. Olsen (87 St.),
Forretningsfører for Snedkerforbundet Mart. Petersen (72 St.),
Forretningsfører for Formerforbundet Arnold Nielsen (67 St.),
Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Christensen (62 St.),
Forretningsfører for Træindustriarbejderforbundet V. S. Petersen (56 St.) og
Forretningsfører for Landarbejderforbundet Osc. Levinsen (51 St.).
Derefter havde:
Forretningsfører i Dansk Arbejdsmandsforbund Axel Olsen 48 St.,
Forretningsfører i Dansk Arbejdsmandsforbund Carl Drejer 29 St.,
Formand for Chaufførernes Fagforening Thorv. Petersen 28 St.,
Sekretær i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Peter Andersen 23 St.,
Sekretær i Dansk Arbejdsmandsforbund Rob. Nielsen 13 St. og
Formand for Sporvejsfunktionærernes Organisation Fischer-Nielsen 6 St.

Sag Nr. 904.
Stenindustriarbejdere i E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. Oktober 1925 i Sag Nr. 904: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Stenindustriarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Stenhuggermesterforenings og dens Medlem »E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier«s Vegne.

Den 4. April 1925 enedes Repræsentanter for Stenhuggerfagets Mesterforeninger og Dansk Stenindustriarbejderforbund om at »forny Overenskomsterne af 1919 med de senere Tillæg af 20. Marts 1923 og 10. Maj 1924 paa følgende Vilkaar:« . . . .

Blandt »Vilkaarene« var nærmere angivet Timeløn, visse Ændringer i Akkorder, Dyrtidstillæg og Pristal-Regulering samt en Bestemmelse om, at Overenskomsten tidligst kunde opsiges til Ophør den 1. April 1927.

»E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier« — i det følgende kaldet: »Firmaet« — har i en Aarrække været Medlem af Københavns Stenhuggermesterforening. Det har en Filial ved Vestre Kirkegaard, hvilken Filial i sin Tid bestyredes af Stenhuggermester B. Grage, der nu er Indehaver af Firmaet. I hans Filialbestyrertid blev der mellem ham og hans Arbejdere truffet visse Akkordaftaler angaaende en Del Arbejder ved Monumenter. Aftalerne, der stammer fra 1918 eller 1919, er aldrig blevet skriftlig fastslaaede og vides ikke at være direkte tiltraadte af Organisationerne. Efterhaanden er de blevet praktiseret ogsaa ved Firmaets andre Filialer, og under de Aar for Aar fornyede Overenskomster er der betalt paa Grundlag af dem, idet de er blevet undergivet samme Reguleringer som Fagets almindelige Prislister.

Firmaet fandt efterhaanden denne særlige Pristaftales Priser, som Firmaet betegner som »aftalte Slumpakkorder«, for høje i Forhold til, hvad der ydedes hos andre under Overenskomsten hørende Stenhuggermestre, som ikke havde Særaftaler; og da man vilde undgaa, at der skulde rejses Tvist om Firmaets Berettigelse til at komme bort fra Sær-Priserne, tilskrev Stenhuggermesterforeningen den 23. December 1924 Forbudet saaledes:

»Samtidig med Hovedopsigelsen af Overenskomsterne opsiges herved paa vort Medlems, E. Nielsens mekaniske Stenhuggeriers, Vegne de fra gammel Tid mellem dette Firma og dets Svende eksisterende privat afsluttede Overenskomster eller Aftaler angaaende Priser for Fremstillingen af visse Stenhuggerarbejder (Lagermonumenter etc.).«

I Hovedoverenskomst-Forhandlingerne, der endte den 4. April 1925, var man paa begge Sider vidende om Skrivelsen af 23. December 1924, men ingen bragte Spørgsmaalet om Firmaets Sær-Forhold paa Tale. Mesterforeningens Formand mente, efter sin her for Retten afgivne Forklaring, at have givet det et fuldt tilstrækkeligt Udtryk i Affattelsen, at der kun fornyedes organi-

sationsmæssige Overenskomster. Der taltes noget om visse Særforhold paa Bornholm. Hr. Grage var til Stede blandt Repræsentanterne for Mesterforeningen.

Under nærværende Sag paastaar Forbundet Firmaet kendt pligtigt »at efterleve Særoverenskomsten for Monumentarbejde«.

De Indklagede procederer til Frifindelse, idet de hævder, at Firmaet helt og fuldt falder ind under Fagets Overenskomst og Priskurant af 4. April 1925.

Retten skal først bemærke, at det efter det foreliggende ikke kan antages, at Firmaet ved Lønningsmaaden efter 1. April 1925, eller iøvrigt, har foretaget noget, hvorved de Virkninger, som Opsigelsen af 23. December 1924 ifølge sit Indhold maatte have, er sat ud af Kraft.

Virkningen af Opsigelsen beror bl. a. paa, *dels* hvad den maa anses at omfatte, *dels* hvorvidt den, som ved egentlige Overenskomster, kun giver Adgang til at frigøre sig ved afgivne Varsler, eller i sig selv er nok til at bringe det opsagte Forhold til endeligt Ophør.

I forstnævnte Henseende skal fremhæves, at hverken Opsigelsens eget Indhold eller Proceduren her for Retten ses klart at redegøre for, *hvad* der hviler paa »Særoverenskomster«, og *hvad* der blot er saadanne Særbetalinger, som følger af de organisationsmæssige Overenskomsters Ufuldstændighed og lign. At Særbetalinger af sidstnævnte Karakter skal ydes af Firmaet, uden Hensyn til nærværende Sags Udfald, er klart nok; men da der mellem Parterne under Proceduren er Enighed om, *hvad* der maa antages at hvile paa »Særoverenskomster«, skal Retten ikke komme nærmere ind paa dette Punkt.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Nødvendigheden af Varsler skal bemærkes, at, da den paagældende mundtlige og rent sædvanemæssig udviklede »Særoverenskomst« trods dens Varighed har en saa løs og organisationsmæssig set uklar Karakter, findes det betænkeligt at kræve mere til dens Ophør end en selvstændig udformet Opsigelse som den foreliggende.

Herefter var det, som Klagerne betegner som Særoverenskomst, at anse som bragt til endeligt Ophør pr. 1. April 1925 og udgjorde altsaa ikke den 4. April s. A. »en Del af det eksisterende Overenskomstforhold«. Paa dette Hovedpunkt foreligger Forholdet derfor anderledes her end i den af Klagerne paaberaabte Sag Nr. 894. I nærværende Sag lægger Retten lige saa lidt som i Sag Nr. 894 afgørende Vægt paa Fornyelsesdokumentets enkelte Udtryk, og ihvorvel det virker noget paafaldende, at Grage ikke selv bragte Særforholdet frem under Forhandlingerne, kan dette Punkt ikke anses som retligt afgørende. Derimod maa den samme Grundsætning, som i Sag Nr. 894 førte til, at den der omhandlede fuldt organisationsmæssigt udformede Særoverenskomst ansaas omfattet af Fornyelsesdokumenterne, i nærværende Sag efter det ovenfor udviklede føre til, at de omtvistede Særregler ikke omfattes af Fornyelsesdokumentet.

De Indklagede vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., findes at burde betales med Halvdelen af hver Part.

Kendelse.

Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Stenhuggermesterforenings og dens Medlem »E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier«s Vegne bør for Tiltale af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Stenindustriarbejderforbunds Vegne i denne Sag fri at være.

Af Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler Klagerne og de Indklagede hver Halvdelen.

Ind- og Udmeldelser.

Under 21. Oktober d. A. har Dansk Arbejdsmandsforbund meddelt vort Forretningsudvalg, at det paa Kongressen i September Maaned d. A. er vedtaget at udmelde Forbundet af De samvirkende Fagforbund fra 1. November 1926 at regne.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 ❋ KØBENHAVN DEN 14. NOVEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Nødhjælpsarbejde.

Under Debatten om det af Socialminister Borgbjerg i Rigsdagen forelagte Forslag til Lov om Imødegaaelse af Arbejdsløsheden hævdes det stadig fra Venstres og det konservative Folkepartis Side, at man ikke har saa meget imod selve Tanken om at yde Tilskud til Arbejders Igangsættelse, som man har imod den Form, hvorpaa Forslaget fra Regeringens Side søges gennemført for at løse sin Opgave. Man vil have, at de Arbejder, der skal iværksættes, skal iværksættes som Nødhjælpsarbejder.

Men den Fortolkning af Arbejdsløshedslovens § 32, der ligger til Grund for Venstres og Højres Krav, er langt udenfor Lovens Aand. Thi i Arbejdsløshedslovens § 32, 2det Stykke, indeholdes klare og tydelige Bestemmelser om, hvorledes der ved Nødhjælpsarbejders Igangsættelse skal gaas frem. Initiativet er her lagt i særlige Amtsudvalgs Hænder, og med de Erfaringer in mente, der haves fra de Aar, hvori denne Nødhjælpsparagraf har virket, er det uberettiget at tro, at den gennem denne Fremgangsmaade vil være muligt i mærkbar Grad at imødegaa den Arbejdsløshed, der i Kronekursens Spor sætter ind over Landet.

Foruden denne Bestemmelse om de Institutioner, Nødhjælpsarbejdet saaledes ifølge Lovens Paragrafs 2det Stykke er underkastet, indeholdes i samme Paragrafs 5te Stykke de Regler, der skal følges ved Bedømmelsen af, hvorvidt et Arbejde kan betragtes som Nødhjælpsarbejde ifølge Lovens Bestemmelser.

Det hedder heri, »at Vilkaarene for Nødhjælpsarbejder skal fastsættes saaledes, at flest mulige Arbejdsløse finder Beskæftigelse herved fremfor at oppebære Understøttelse, men paa en saadan Maade, at det stadig er i paagældende Arbejders Interesse at søge over til andet Arbejde.« Ligeledes indeholdes her Bestemmelsen om, at Nødhjælpsarbejder skal aflønnes 15 pCt. under den tarifmæssige Betaling for tilsvarende Arbejde. Disse 15 pCt. tilbageholdes af Arbejdsgiveren og sendes gennem Amtsudvalgene til Arbejdsløshedsfonden.

Ifølge Minister Kraghs Cirkulære angaaende de Regler, der skal lægges til Grund for Overvejelserne af, hvorvidt et Arbejde kan betragtes som Nødhjælpsarbejde, og hvorledes Anvisningen af Arbejdsløse til at udføre dette Arbejde skal foregaa, vil de i Forslaget omhandlede, gennem Socialministeriets Arbejdsudvalg indsamlede Oplysninger om saadanne Arbejder, som i indeværende Vinter kan sættes i Gang, for den allerstørste Dels Vedkommende netop ikke kunde komme ind under Arbejdsløshedslovens Bestemmelser om Nødhjælpsarbejde.

Thi disse skal være saadanne, som ellers ikke for Tiden vil blive bragt til Udførelse; medens Flertallet af de i Lovforslaget omhandlede Arbejder er saadanne, som netop skal sættes i Gang af Hensyn til Statens og Kommunernes hele Maade at løse deres Opgaver paa, og altsaa Arbejder, der til næste Sommer vil blive udført, naar der maaske ikke er nogen Arbejdsløshed.

De ministerielle Bestemmelser i Hr. Kraghs Cirkulære fastslaar ligeledes, at der ved Nødhjælpsarbejde kun maa beskæftiges Arbejdsløse, der tilhører et Fag, der er anerkendt som ramt af ekstraordinær Arbejdsløshed, og af dette Fags Medlemmer igen maa kun antages saadanne, der har opbrugt de-

res ordinære Understøttelse samt Familieforsørgere og tilmeldt et kommunalt Arbejdsanvisningskontor.

Alle disse Bestemmelser tilsammen virker saaledes i Praksis, at det Omfang, i hvilket Nødhjælpsarbejder i Lovens Forstand vil kunne iværksættes, vil forsvinde som en Draabe i Havet.

Ydermere vil Arbejdsløshedsfonden, som ifølge Bestemmelserne skal yde det Tilskud, der kræves for at faa disse Arbejder udført, udmarves, og derved vil Bestemmelsen i Arbejdsløshedslovens § 31 træde i Kraft, saaledes at de Satser, hvorefter der ydes Understøttelse til de Arbejdsløse, der har opbrugt deres ordinære Understøttelse — altsaa de fattigste — yderligere vil blive nedsat, medens Fonden vil være ribbet og ude af Stand til at løse sin Opgave, om Krisen fortsættes.

Derfor er Formaalet klart og ligetil. Vore Folk paa Tinge maa modsætte sig den Fortolkning af Arbejdsløshedsloven, som Venstre og Højre er saa interesseret i at faa gennemført.

Thi det er et vel gennemtænkt Forsøg paa ad denne Vej at komme Arbejdernes Overenskomster til Livs og udhule de Frugter, vore Organisationers Kampe har bragt os.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Entreprenør R. Jensen, Aarhus.

Den 19. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage over, at 8 Arbejdsmænd havde nedlagt Arbejdet hos Entreprenør R. Jensen, Aarhus, ved et Arbejde i Aabyhøj. Anledningen til den uvarslede Arbejdsstandsning var, at der ikke kunde opnaas Enighed om en Akkordbetaling for det paagældende Arbejde.

Ved Fællesmødet var det heller ikke muligt at opnaa Enighed herom, men Arbejdernes Repræsentant meddelte, at Arbejdet vilde blive genoptaget Dagen efter. Arbejdsgiverne har derfor indbragt Klage ved Den faste Voldgiftsret og krævet Erstatning for det ved Arbejdsstandsningen lidte Tab.

Arbejdsmænd hos Entreprenør H. Hansen, Odense.

Hos Entreprenør Hans Hansen, Odense, var der opstaaet en Strid angaaende Afregningen paa et Stykke Akkordarbejde.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 22. Oktober, hvor man enedes om at henvise Sagen til Afgørelse ved en faglig Voldgift.

Bogbinderforbundet og Linieranstalterne.

Ny Overenskomst.

I September Maaned indledede Bogbinderforbundet Forhandlinger med en Forening af Linierfirmaer om en Overenskomst, men fik den Besked, at Organisationen var under Rekonstruktion. Forbundet sendte da de enkelte Firmaer en Anmodning om Forhandling, men da disse i Mellemtiden var indtraadt i Bogbinderlauget, kom der Forhandlinger i Gang med dette. Disse førte ikke til noget Resultat, hvorfor Forbundet varslede Strejke overfor Linieranstalterne til den 6. Oktober.

Den 5. Oktober afholdtes et Fællesmøde, hvor man enedes om at udsætte den varslede Strejke en Uge paa Betingelse af, at der den 12. skulde afholdes et nyt Fællesmøde, og den Overenskomst, man ved dette Møde eventuelt enedes om, skulde have tilbagevirkende Kraft fra den 9. Oktober.

Det nye Fællesmøde den 12. endte ogsaa uden Enighed, og Strejken traadte da i Kraft den 13. Oktober.

Paa Grund af en Bestemmelse i den Overenskomst, der er gældende mellem Bogbinderforbundet og Bogbinderlauget, hævdede Arbejdsgiverne, at Strejken var ulovlig, og indbragte Klage for Den faste Voldgiftsret. Rettens forberedende Møde afholdtes den 23. Oktober, og her skete dette, at Rettens Formand anmodede Parterne om at forsøge en Forhandling paany, men hvis man da ikke enedes, skulde Sagen procederes Dagen efter.

De nye Forhandlinger optoges samme Aften, og ud paa Natten opnaaedes Enighed om en Løsning af Konflikten, hvorefter Arbejdet skulde genoptages den 27. Oktober, og Retssagen bortfaldt.

Den nye Overenskomst, der udløber

sammen med den almindelige Bogbinderoverenskomst, fastsætter bl. a. Minimallønninger for Kvinder efter 2 Aars Beskæftigelse i Faget paa 80 Øre i Timen. For mere specielle Arbejder fastsattes et Tillæg af 10 og 20 Øre til Minimallønnen.

I Tilslutning til Overenskomsten enedes man om de personlige Lønninger for 16 kvindelige Arbejdere, der her opnaaede ret betydelige Tillæg.

Hattesyersker hos Straa- og Filthattefabrikanterne.

I Anledning af en Klage fra ovennævnte Forbund over, at Fabrikanterne ikke overholdt Bestemmelsen i Overenskomsten om den Timebetaling, der skal ydes ved Prøvesyning, afholdtes et Fællesmøde den 16. Oktober. Her opnaaedes Enighed om en for Forbundet tilfredsstillende Ordning, som Fabrikantforeningen dog kun tiltraadte under Forbehold af dens Medlemmers Sanktion, og Svaret herpaa skulde afgives inden 10 Dage. Ved Fristens Udløb fik Forbundet imidlertid Meddelelse om, at Forslaget var forkastet af Fabrikantforeningens Medlemmer, og Forbundet agter nu at søge Uoverensstemmelsen løst ved faglig Voldgift.

Pedicuristerne paa Badeanstalten »København«.

I Anledning af Klage fra Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund over, at Badeanstalten »København« ikke havde udbetalt et i H. t. Overenskomstens Reguleringsbestemmelse skyldigt Løntillæg til sine Pedicurister, afholdtes et Fællesmøde den 13. Oktober.

Dette resulterede i at Firmaet indgik paa at forhøje saavel Ugelønnen som Overarbejdsbetalingen med 2 pCt., og for den forløbne Tid efterbetales de 4 mandlige Pedicurister 90 Kr. hver, ialt 360 Kr.

Overenskomsten løber derefter videre til 1. Oktober 1926 uden Reguleringer.

Rebslageriarbejdere paa A/S Esbjerg Tovværksfabrik.

Den 28. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foranlediget ved en Klage fra Rebslagerierarbejderforbundet over, at ovennævnte Firma har brudt Septemberforligets P. 5.

Sagen forholder sig saaledes, at Firmaet den 1. Januar i Anledning af, at der skulde arbejdes i 2-Holdsdrift, med Forbundets Billigelse ansatte en ny Formand, men nu, efter at 2-Holdsdriften forlængst er ophørt, ikke vil anerkende, at Vedkommende ikke længere fungerer som Arbejdsleder.

Fællesmødet endte uden Resultat, hvorfor Arbejdernes Repræsentanter forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

Sadelmagere hos Firmaet Thurm & Rasmussen, Aarhus.

Hos ovennævnte Firma var der opstaaet Uoverensstemmelse angaaende de hos Firmaet beskæftigede Kvinders Lønninger.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Oktober, hvor Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund klagede over, at Firmaet ikke overholder den paa Grundlag af Forligsmandsforslaget afsluttede Overenskomst, hvori der findes en Bestemmelse om, at der skal tillægges alle personlige Lønninger 5 pCt., dog mindst 7 Øre.

Dette nægtede Firmaet at indgaa paa, idet det vil betale 5 pCt., men ikke 7 Øre.

Forbundet havde krævet Sagen afgjort ved en faglig Voldgift, men dette vilde Centralforeningen af Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen ikke indgaa paa.

Fællesmødet endte uden Resultat, og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Nordisk Fjerfabrik.

Den 5. Oktober afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde i Anledning af en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage over, at de hos A/S Nordisk Fjerfabrik beskæftigede Smede og Maskinarbejdere havde nægtet at udføre Arbejde i 2- og 3-Holds Drift for den i Fælles-Værkstedsregler fastsatte Betaling.

Grunden til Nægtelsen er den, at Ma-

skinarbejderne fastholder, at Firmaet gennem en Aarrække har aflønnet med en højere Betaling end den, der er fastsat i Fælles-Værkstedsregler, og hævder, at Firmaet, fordi det er indtraadt i Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, ikke egenmægtigt kan forandre en aargammel Coutume.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed, idet hver af Parterne fastholdt sit Standpunkt.

Sagen er senere af Arbejdsgiverforeningen indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Tobaksarbejdere hele Landet.

Tobaksarbejderforbundet har overfor Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien rejst Klage over, at Sammenslutningen nægter Efterbetaling af nogle Facontillæg til Cigarsortererne.

Sagen behandledes den 15. Oktober ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen og endte med følgende Vedtagelse:

»Om Ikrafttrædelsesdagen for en Overenskomst angaaende Ydelsen af Facontillæg enedes man om, at de nævnte Tillæg reguleres fra og med den Lønningsuge, der falder efter Sommerferiens Ophør i indeværende Aar.«

Træindustriarbejdere paa Svendborg Savværk og Trælasthandel.

Træindustriarbejderforbundet i Danmark havde overfor Svendborg Savværk og Trælasthandel fremsat Varsel om Arbejdsstandsning, fordi man ikke ved Forhandling mellem Organisationernes Bestyrelser var enedes om et af Forbundet rejst Lønkrav.

Arbejdsgiverforeningen havde protesteret imod Varslets Lovlighed, og paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 12. Oktober, hvor Sagen blev behandlet, opnaaedes ikke Enighed, hvorefter den varslede Strejke blev iværksat den 14. Oktober.

Typografer i Stenders Forlagstrykkeri.

I Anledning af, at Forbundet var blevet vidende om, at Firmaet Stenders Forlagstrykkeri havde betalt en kvindelig Elev Kr. 48,00 for lidt for udført Broncearbejde og en mandlig Trykkeriarbejder i Løbet af et halvt Aar Kr. 738,42 for lidt, blev der ført Forhandlinger med Københavns Bogtrykkerforening. Da Enighed ikke opnaaedes, gik Sagen videre til De samvirkende Fagforbund, og der afholdtes da et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Oktober, men da Arbejdsgiverne kun vilde præstere Efterbetaling i det førstnævnte Tilfælde, endte Mødet uden Resultat, og Sagen indbringes nu for Den faste Voldgiftsret.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 31.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet mod Dansk Jern- og Metalsliberforbund,

indbragt for Grænseudvalget med Skrivelse af 6. Oktober 1925 fra De samvirkende Fagforbund, bilagt med Klageskrivelse af 26. September s. A. fra Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet, hvorpaa Sliberforbundet har svaret skriftligt under 16. Oktober s. A.

Det klagende Forbund har henvist til, at der i December Maaned 1924 paa Forslag af Sliberforbundet er stillet Forslag om en Overenskomst mellem de to Forbund, sigtende til at oprette et fredeligt Forhold overfor Stridigheder om, i hvilket Forbund forskellige Arbejdere maa siges rettelig at høre hjemme.

Klagerne akcepterede Slibernes Forslag, som gaar ud paa, at

> »Alle Elektropletslibere, som er Medlemmer af Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund, overføres til Dansk Jern- og Metalsliberforbund, medens Sølvsliberne, som staar under Dansk Jern- og Metalsliberforbund, overføres til Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund, og for Fremtiden forpligter Dansk Jern- og Metalsliberforbund sig til ikke at optage Sølvslibere, medens til Gengæld Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet forpligter sig til ikke at optage Elektropletslibere, og begge Forbund til at henvise de omtalte Slibere til det Forbund, hvortil de herefter hører.

De Pletslibere, som ikke er fuldt beskæftigede ved Slibning, skal tilhøre det af Forbundene, under hvis Omraade de er overvejende beskæftigede.«

Nu har imidlertid Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet beklaget sig over, at Sliberne siden 1. Januar 1925, hvor altsaa den omtalte Overenskomst traadte i Kraft, ikke har afholdt sig fra at gøre Forsøg paa at overføre andre af Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundets Medlemmer end de, som Overenskomsten tilskriver Sliberforbundet, deriblandt Tinslibere og Smerglere, og der er senere opstaaet en Strid mellem de 2 Forbunds respektive Afdelinger i Fredericia, som har ført til, at Sliberforbundets Afdeling med Tilslutning af Forbundsledelsen har overført 7 Medlemmer (Fræsere), uden at disse i Forvejen var afmeldt Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet.

Herpaa har Sliberforbundet svaret med at paastaa, at Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet ikke har overholdt den indgaaede Overenskomst, at Tinsliberne og Smerglerne retmæssig tilhører Sliberforbundet under Henvisning til, at Forbundet foruden disse omtalte 7 Arbejdere som Medlemmer har betydeligt flere, som beskæftiges ved samme Arbejde.

Endvidere paastaar Sliberforbundet sig brøstholdent ved den Maade, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet har fortolket den indgaaede Overenskomst ogsaa med Hensyn til Fræserne, idet Forbundet har nægtet at afmelde de heromhandlede 7 Fræsere. Endvidere har Sliberforbundet paastaaet sig løst fra den i December f. A. indgaaede Overenskomst og forlangt, at »alle Slibere, som maatte være Medlemmer af Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet« overføres til Sliberforbundet, »hvadenten det er Sølv-, Tin- eller andre Slibere« o. s. v.

Her kan Grænseudvalget imidlertid ikke give Sliberforbundet Ret. For det første maa Udvalget fastslaa, at den i December f. A. mellem de 2 nævnte Organisationer indgaaede Overenskomst om herhenhørende Forhold ogsaa i Fremtiden maa staa ved Magt i hele sin Udstrækning.

Med Hensyn til det, der for nærværende er Stridens Kærne, Sliberforbundets Optagelse af de 7 Fræsere i Fredericia, da kan Grænseudvalget heller ikke give Sliberforbundet Medhold. Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet er et Industriforbund, der optager baade Mænd og Kvinder, faglærte og ikke faglærte i sig, hvad de maa anses for berettigede til med den Begrænsning, der ligger i den ovenfor mellem de to Forbund trufne Aftale.

Sliberforbundet er derimod en Brancheorganisation, som vel maa have Ret til i sig at optage alle, der beskæftiges ved Slibning, men de omhandlede 7 Arbejdere var ikke deciderede Slibere, men ikke-faglærte, der beskæftiges ved Arbejde, der muliggør for dem at være Medlemmer af Guld- og Sølvarbejdernes Forbund, og Sliberforbundet har saaledes ikke haft Føje til at optage de paagældende.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Dommere og Suppleanter.

Dansk Arbejdsgiverforening har til Dommere i Den faste Voldgiftsret for de to kommende Aar genvalgt Ingeniør Einar Jørgensen, Højesteretssagfører C. B. Henriques og Ingeniør Otto Meyer.

Som Suppleanter er genvalgt Ingeniør R. G. Andersen, Direktør Bergsøe, Kontorchef Hjalmar Elmquist, Oldermand Claus J. Olsen, Ingeniør K. Schøller, Grosserer H. H. Sthyr, Baron Reedtz-Thott og Højesteretssagfører Esbern Trolle.

*

Sag Nr. 875.
Træindustriarbejdere, Snedkere, Drejere og Arbejdsmænd i Viborg.

Sagen var opstaaet i Anledning af Vanskeligheder ved Arbejdets Genoptagelse efter Storkonflikten.

Firmaet A/S Chr. Riegels Trævarefabrik i Viborg havde før Konflikten beskæftiget 2 ældre Mænd ved et bestemt Arbejde. Disse Mænd var paa Grund af deres Alder uorganiserede. Under Konflikten sattes de til at udføre Arbejde, som i Følge Arbejdsgiverforeningens Lockout var standset.

Efter Konflikten var de krævet fjernede, hvad Firmaet midlertidigt var

gaaet ind paa, til Sagen kunde paadømmes.

Sagen forligtes den 22. Oktober saaledes, at de paagældende uorganiserede Arbejdere fremtidigt udførte det Arbejde, de for Lockouten havde været beskæftiget ved, og at Organisationerne stillede i Udsigt at rejse Lønkrav for de uorganiserede Arbejderes Vedkommende. Overfor disse Lønkrav forbeholdt Arbejdsgiverne sig al Frihed.

Sag Nr. 876.
Træindustriarbejdere i Aarhus og Næstved.

Denne Sag var ligeledes opstaaet som Følge af Lockouten.

Paa de ovennævnte Virksomheder havde Forvalter og Værkfører under Lockouten udført de Lockoutedes Arbejde og var som Følge deraf krævet fjernet af Arbejderne før Arbejdets Genoptagelse.

Sagen, der var anlagt af Arbejdsgiverne, og ifølge hvilken der krævedes henholdsvis 2510 Kr. og 1000 Kr. i Bod, forligtes den 22. Oktober ved, at Klagerne frafaldt Boden, da Organisationen var klar over Arbejdsvægringens Ulovlighed.

Sag Nr. 879.
Kuske hos Vognmænd i Korsør, København og Otterup paa Fyn.

Foranledningen til denne Sag var den Virksomhed, som enkelte Vognmænd i de nævnte Byer havde udøvet under Lockouten ved dels at udføre den af Arbejdsmandsforbundets Medlemmer lovligt nedlagte Kuskegerning og dels Af- og Paalæsning af Køretøjerne.

Arbejdsgiverforeningen krævede paa sine Havne- og Købmandsorganisationers Vegne Dansk Arbejdsmandsforbund idømt Bod for Brud paa Forliget af 8. Juni, fordi Forbundet støttede sine paagældende Afdelinger i deres Bestræbelser for at hindre Arbejdsgiverne i at benytte de paagældende Vognmænd efter Konfliktens Ophør.

Sagen forligtes den 8. Oktober, idet Forbundets Afdelinger erklærede ikke i Fremtiden at ville lægge Hindringer i Vejen for de Paagældende.

Sag Nr. 881.
Skotøjsarbejdere paa Aagaard-Jensens Skotøjsfabrik i Herning.

Den 22. Oktober forligtes ved et forberedende Retsmøde denne Sag, der var rejst af Arbejdsgiverforeningen paa »Foreningen af Skotøjsfabrikanter i Provinsen«s Vegne.

Sagen var opstaaet som Følge af, at Firmaet Aagaard Jensen, Herning, ikke vilde fjerne 2 uorganiserede Skotøjarbejdere, der havde arbejdet paa Fabrikken under hele Lockouten.

Da Forholdene havde udviklet sig saaledes, at Arbejdet nu foregik upaaklageligt, trak Klagerne ved Mødet den 22. Oktober Klagen tilbage.

Sag Nr. 895.
Dansk Arbejdsmandsforbund kontra Næstved Vognmandsforening.

Foranlediget ved, at 3 Vognmænd i Næstved havde afskediget deres Kuske uden at give det i Overenskomsten hjemlede Varsel, havde Dansk Arbejdsmandsforbund ved De samvirkende Fagforbund anlagt denne Sag mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Vognmandsforeningen for Næstved og Omegns Vegne.

Sagen omfattede følgende Krav paa Erstatninger:

1) for at have aflønnet en Kusk med Dagløn i Stedet for Ugeløn i Paaskedagene samt Afskedigelse uden Varsel 25+112 Kr.,
2) for at have afskediget 2 maanedslønnede Kuske uden Varsel 242 Kr. + Erstatning for Kost og Logi 80 Kr. pr. Maaned, og
3) for at have aflønnet 3 Kuske med ialt 305 Kr. 62 Øre mindre, end Overenskomsten foreskriver;

ialt i alle 3 Tilfælde 844 Kr. 82 Øre.

Sagen forligtes ved et forberedende Møde den 30. September saaledes:

ad 1) Vognmand Houmaae betaler til Kusk Albert Christensen 84 Kr. 15 Øre,

ad 2) Vognmand Jens Jørgensen betaler til Kuskene Frederik og Valdemar Larsen en overenskomstmæssig Ugeløn, 56 Kr. 10 Øre, til hver, og

ad 3) Vognmand Frederik Larsen betaler et Beløb af 305 Kr. til Juletræ for Arbejdsmændenes Børn i Næstved. Sidstnævnte Beløb betales til

Juletræets Fond i Løbet af 15 Dage fra Dato.

Sag Nr. 903.
Murarbejdsmænd hos Murermester Marius Sørensen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Oktober 1925 i Sag Nr. 903: Murarbejdsmændenes Fagforening mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs og dettes Medlem Murermester Marius Sørensens Vegne.

Ved et Byggeforetagende, som Murermester Marius Sørensen har i Vognmandsmarken, udførte Murarbejdsmand Blomkvist noget forberedende Arbejde og arbejdede dernæst i ca. 14 Dage med Stenmodtagning. Saadant Arbejde er omhandlet i Akkord-Priskuranten, og Blomkvist, der i den foregaaende Tid havde modtaget Ugebetaling med 1 Kr. 60 Øre pr. Time, vil have opfattet Forholdet saaledes, at Mesteren havde antaget ham til Stenmodtagnings-Akkorden, og at de 1,60 pr. Time var Forskudsudbetalinger, og ikke, som Mesteren hævder, Timeløn.

Lørdag den 5. September 1925 om Eftermiddagen fandt der en Samtale Sted mellem Blomkvist og Mesteren. Om dens nærmere Indhold er der Uenighed mellem Parterne, og sikker Oplysning har ikke kunnet skaffes udover, at den drejede sig om en Betalingsuenighed og endte med, at Blomkvist ansaa sig som afskediget, og i den Anledning henvendte sig til sin Fagforening. Her fik han det Raad at møde igen Mandag Morgen den 7. September, hvad han ogsaa gjorde. Efter at han paa Murerformandens Anmodning havde aflæsset et Læs Sten, udtalte han imidlertid, at naar Mesteren ikke vilde anerkende hans Betalingsfordring, som han ansaa stemmende med, hvad der hos andre Mestre var Sædvane, vilde han ikke aflæsse flere Sten. Han fik derefter afregnet og forlod Pladsen. Der sendtes Bud til en anden af Mesterens Arbejdspladser efter en Murarbejdsmand, der skulde overtage Stenmodtagningen. Om Eftermiddagen kom en Repræsentant for Fagforeningen til Stede for om muligt at ordne Sagen. Han sagde til den nye Arbejdsmand: »Det er jo en anden Mands Akkord«, eller noget lignende. Arbejdsmanden vilde derefter ikke fortsætte.

Tirsdag den 8. September indfandt Blomkvist sig igen, men fik den Besked, at der ikke var Brug for ham. Onsdag den 9. havde Fagforeningsformanden en Samtale med baade Mesteren og Blomkvist og hævdede, at naar Blomkvist havde en Akkord, og der var Strid om Betalingen, maatte Blomkvist fortsætte i sin Akkord, og Stridsspørgsmaalet om Betaling gaa til Mægling og Voldgift efter Overenskomstens Regler. Dette afviste Mesteren, der stod paa det Standpunkt, *at* der ingen Akkord var kommet i Stand, netop paa Grund af Uenigheden om Betalingsmaaden, og *at* han ikke havde afskediget Blomkvist, men at denne selv var gaaet, fordi han ikke vilde læsse Sten til den Betaling, Mesteren vilde give. Den 10. September maatte 4 paa Pladsen arbejdende Murarbejdsmænd standse paa Grund af Stenmangel, og samme Dag standsede Murersvendene — ialt 10 — af samme Grund. Trods Forhandlinger m. m. laa hele Arbejdet stille. Den 21. September klagede Fagforeningen her til Retten. Den 29. September gav de Indklagede Tilsvar, indeholdende Modklage. Den 2. Oktober afholdtes forberedende Møde her ved Retten. Her enedes Parterne om, at Arbejdet skulde genoptages snarest muligt, senest Mandag den 5. Oktober. Den paagældende Murarbejdsmand skulde arbejde som Stenmodtager og Blomkvist have Timelønsarbejde. Vedtagelsen skulde dog intet foregribe med Hensyn til senere Retsafgørelse.

Man begyndte herefter at arbejde med Stenmodtagning allerede Lørdag den 3die. Om Mandagen den 5te blev Stenmodtageren udskældt af en af de andre Murarbejdsmænd og gik sin Vej.

Her for Retten paastaar Hovedklagerne fastslaaet, at der foreligger en ulovlig Arbejdsstandsning, foraarsaget af Murermester Marius Sørensen, som, solidarisk med Lauget, paastaas tilpligtet i den Anledning at udrede Bod og Erstatning, stor 2532 Kr.

De Indklagede procederer i saa Henseende til Frifindelse, men har nedlagt Modpaastand om, at der paalægges Klagerne Bod for den fra deres Side fore-

tagne Blokade overfor Murermester Sørensens Arbejdsplads, hvilken Bod skal tjene som Erstatning for det ham tilføjede Tab. Yderligere paastaar de Indklagede Klagerne paalagt at udrede de Spadserepenge, som Sørensen eventuelt ved en faglig Voldgiftsret maatte blive tilpligtet at udrede til Murersvendene.

Klagerne procederer til Frifindelse for Modpaastandene.

De Spørgsmaal, der som Sagen foreligger, først frembyder sig til Besvarelse, er, *om* Blomkvist har faaet Stenmodtagningsakkorden overdraget eller ej, *om* han er afskediget Lørdag den 5. September eller ej, og *om* hans Krav om Betalingsmaade har været uhjemlet eller ej. Disse Spørgsmaal er alle egnede til Behandling ved Fagets Mæglings- og Voldgifts-Institution; og en Afgørelse af dem her ved Retten frembyder ikke ubetydelige Vanskeligheder. Retten finder derfor paa disse Punkter at maatte indskrænke sig til at udtale, *at* Blomkvist den 5. September havde Føje til at anse sig som selvskreven til Stenaftagningsakkorden, og *at*, hvis hans Betalingskrav kun har været dette, at han, som regnede med at kunne aflæsse 28 Læs à 1000 Sten daglig, vilde i det Tidsrum, hvor meget faa Læs kunde ventes at ankomme, være sikker paa at faa det resterende af den normale Dagfortjeneste udbetalt i Timeløn eller Forskud, kan saadant Krav ikke paa Forhaand afvises som urimeligt.

Paa den anden Side ses der ikke at være oplyst noget, som har givet Blomkvist Føje til den 7. September, antagelig endog mod Fagforeningens Raad, at nægte af aflæsse flere Læs, hvorved bemærkes, at nogen Fare for, at han ikke skulde faa, hvad han maatte have Krav paa af Penge, ikke vides at have foreligget.

Idet Forholdene her ligger for uklart til, at der kan paalægges Mesteren, endsige Lauget, nogen Bod eller Erstatning for brudt Akkord med Blomkvist, vil de Indklagede i Hovedsagen være at frifinde.

Hvad Modklagen angaar, skal bemærkes, at Fagforeningens Repræsentants Udtalelse den 7. September til den nyantagne Stenmodtager findes med Føje af denne opfattet som en Advarsel mod at røre ved Aflæsningsarbejdet, og dette bestyrkes ved den den 5. Oktober stedfundne Episode, som Retten maa betegne som ganske utilladelig, om end der, som det hele foreligger, ikke kan paalægges Fagforeningen som saadan noget Ansvar for den.

Herefter kan Fagforeningsrepræsentantens Udtalelse den 7. September ikke anses tilladelig, idet der ved Udtalelsen maa anses lagt den Murarbejdsmand, som havde ønsket at tage Arbejdet til Betaling indenfor Overenskomstens Rammer, Hindringer i Vejen for at gøre dette, og der herved maa statueres at være iværksat Blokade af Stenmodtagningen.

For at have medvirket til denne, i Stedet for simpelt hen at lade Stenaftageren arbejde videre og samtidig gaa frem mod Mesteren ifølge Reglerne om Behandling af faglig Strid, findes der at maatte paalægges Fagforeningen en Bod. Denne findes imidlertid under Hensyn til Mesterens Forhold, navnlig hans Forsømmelse af i Tide at klare Forholdet med Hensyn til Blomkvists Rettigheder og Pligter og hans Nægtelse den 9. September af at gaa til Voldgift, kun at burde bestemmes til en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod, stor 100 Kr.

Hvad endelig angaar Modklagens Paastand angaaende Spadserepenge, findes denne uegnet til at tages til Følge under nærværende Sag, men eventuel fornøden senere Retsafgørelse maa i saa Henseende være forbeholdt de paagældende.

Sagens Omkostninger, 400 Kr., findes at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

Murarbejdsmændenes Fagforening bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale i Bod 100 Kr.

Spørgsmaalet om Spadserepenges eventuelle Betaling afvises.

Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale saavel i Hoved- som Modsag fri at være.

Sagens Omkostninger, 400 Kr., betales med Halvdelen af Klagerne og Halvdelen af de Indklagede.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 ❋ KØBENHAVN DEN 21. NOVEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

NB. De samvirkende Fagforbunds Kontorer henflyttes den 1. December d. A. til Rosenørns Allé 12 [2], hvortil alle Breve, Tryksager og andre Forsendelser bedes adresseret.
Vore Telefoner har uforandret Nr. 3541 og 10541.

Modsætningernes Betydning.

Vor moderne Arbejderbevægelse er en stor kompliceret Maskine med Front mod mange Sider. Den *er det* fordi den, om den skal løse sin Opgave, skal lempe eller udvikle og tilpasse sig efter det Samfund, hvoraf den er Led.

Samfundet udvikler sig stadigt paa alle Omraader, og vor Bevægelse *maa gro i Pagt* med denne Samfundsudvikling, hvad der medfører, at *det*, der er godt i Dag, i Morgen er utilstrækkeligt, eller med andre Ord, det, der, da vor Bevægelse begyndte, var en ensartet og simpel Ting, som kunde sammenfattes i en ganske enkel Form, det er nu en saare mangfoldig og uensartet Foreteelse.

Man maa være klar over dette og tage det med i sine Overvejelser, naar man skal vurdere sin og andres Stilling og træffe sine Beslutninger.

Vor Bevægelse er ikke ny. Det er ikke os, der har Æren af at have opfundet Arbejdets Organisation. Vi har tillempet vore Organisationer efter de Krav, den ændrede Produktionsform stiller til dem.

Laugsvæsenet var ogsaa Fagforeninger, saa sandt som det var den Tids økonomiske Organisation, den Maade, hvorpaa den Tids Mennesker opbyggede deres Samarbejde for at værne deres økonomiske Interesser.

Laugstidens Længde viser os to Ting, dels at Udviklingen indenfor den Tids Samfund skete uhyre langsomt, dels at Laugene var i Besiddelse af stor Styrke.

Denne Styrke ejede Laugene ikke i Kraft af deres Mænds Dygtighed, Fremsyn, Initiativ, Handlekraft eller almindelig Oplysning.

Thi selv de dygtigste Laugsmedlemmer stod langt under vore Dages Fagforeningsmænd i saa Henseende. Deres Horizont mod Omverdenen var indsnævret i uhyggelig Grad, deres Initiativs Rækkevidde ses bedst deraf, at det samme Mesterstykke Aar efter Aar slavisk kopieredes, deres almindelige Kundskaber var yderst mangelfulde, fordi deres Liv levedes fra Vugge til Grav saa at sige med Værktøjet i Haanden. Der levnedes dem ikke Tid til at tilegne sig selv de aller ringeste Former for almen Kundskab.

Nej, Laugenes Styrke laa i deres Ensartethed, laa i det simple, at der ikke fandtes Modsætninger mellem deres Medlemmers økonomiske Interesser. Da Laugene i deres Stagneren var sejlet bagud for selv den langsomme Udvikling, der den Gang foregik, og i Mangel af Forstaaelse hos deres Mænd af det Samfund, de levede i, skete der *de* Forskydninger, som, fordi Laugsmestre og Oldermænd vurderede dem forkert, blev ødelæggende for Laugsvæsenet og bragte dem til Fald.

I Misforstaaelse af det omboende Menneskesamfunds Livsforeteelser søgte Laugene at dæmme op mod Udviklingen og gøre deres Mesterstand til et stedse vanskeligere tilgængeligt Privilegium. Derved opstod Modsætningsfor-

hold af den aller skarpeste Art mellem Laugenes Svende og deres Mestre, og derved opstod det Forhold, at Staten kunde spille Velgører og udstede som Belønning Frimesterbreve til sine aftjente Orlogs- og Militssoldater.

Derved kom (alt sammenfattet yderst kort) Laugene i Modstrid med sig selv, Befolkningen og Regeringsmagten og maatte falde.

Er det samme ved at gentage sig i vore Organisationer? Er der blandt os Forstaaelse af Tidernes hastige og dybtgaaende Forandringer i Menneskenes Livsbetingelser og Livsfordringer?

Er der, kort sagt, hos os Klarhed over de Modsætningsforhold, der findes blandt Arbejdere?

Et og andet kunde tyde paa, at denne Klarhed mangler, og at Historien er ved at gentage sig. Det ser ud, som de Forhold, der dikterer Lønfordringer for en Smed, er anderledes end dem, der ytrer sig for en Arbejdsmand. Det kan se ud, som de Interesser, der bringer en Transportarbejderstrejke i Anvendelse som absolut nødvendigt Middel, kolliderer skarpt med de Interesser for vor Bevægelses øvrige Felter, der gør en saadan Strejke uheldig.

Saa er det paa Tide, vi tager os selv i Nakken og ikke tramper i Blinde rundt i disse Modsætningsforhold; men underkaster dem en nøgtern og saglig Undersøgelse for at bringe dem til Ophør paa en Maade, der er forskellig fra den, der gjorde Ende paa Laugsvæsenets Modsætninger.

Thi, som alt sagt, vor Bevægelse vokser. Hastigere og hastigere. Paa alle Sider omgivet af et stærkt og hurtigt handlende Samfund staar vi med en uhyre sammensat Hær, forenet i sin Trang til at forbedre sine økonomiske Livsvilkaar; men i Varetagelsen af disse økonomiske Interesser adskilt i Detaillernes uhyre og forskellige Mangfoldighed.

Lad os gøre os klart, som det gamle Ord siger, at det, der er Medicin for en Smed, maaske slaar en Skrædder ihjel. Det, der er af Betydning for en Arbejdsmand, er maaske uden Interesse for de Faglærte.

Men lad os ikke stirre os blinde derpaa og mene, at vi saa kan sejle hver i sin So; thi det kan vi ikke, uden at nogle af os strander paa Modsætningernes Skær. Derfor maa vi kortlægge og afmærke deres Beliggenhed. Vore Navigatører maa hellige sig netop denne Kortlægningsopgave i Stedet for at ignorere den, som det desværre sker.

De af vore Førere, der ikke tager Vare herpaa, tilsidesætter Førernes allerhelligste Opgave.

Og Mændene paa Dækket og i Maskinen? (for at blive i Billedet). De maa vide, at disse Modsætninger skyldes Udviklingen i vort Samfund. Det maa fortælles dem gennem Diskussioner i vore Fagblade. Det maa gøres dem klart, at som Koraldyrene i de varme Have bygger en Grund op, der medfører Stranding, hvor der i Aaringer har været smult og farefrit Farvand, saaledes bygger det moderne Samfund i sine Livsytringer ogsaa Forhold op, der skaber nye Modsætninger og nye Vanskeligheder.

Ellers tror vore Medlemmer, som de troede det i Foraaret, at det er Personerne og Systemet i vore Organisationer, der er noget i Vejen med, og saa handler de derefter og sætter sig imod Sejladsen.

Taber Besætningen og Passagererne Troen og Tilliden til Navigatøren, opstaar der Panik, og saa er selv det stærkeste Fartøj prisgivet som Vrag.

Kendskab til Modsætningerne er en Livsopgave for os.

Tag denne Opgave op.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Dansk Sojakagefabrik.

Den 29. Oktober klagede Arbejdsgiverforeningen over, at Arbejderne paa Dansk Sojakagefabriks Ekstraktionsanlæg havde standset Arbejdet uden Varsel.

Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde den 3. November. Grunden til Arbejdsstandsningen var den, at Omklædningsrummet i Ekstraktionsanlægets Melpakhus var under Reparation, hvorfor Fabrikken anviste de paa denne Afdeling beskæftigede Oliemøllere et andet Omklædningsrum.

Arbejderne protesterede imidlertid imod at benytte dette Omklædningsrum, da det laa for langt fra deres Arbejdsplads.

Paa Fællesmødet protesterede Forbundet imod Fabrikkens Fremstilling af Sagen, idet det hævdede, at det var Virksomheden, der den 29. Oktober selv havde standset Arbejdet. Ligesom Forbundets Repræsentanter hævdede, at der fra Fabrikkens Side forelaa Brud paa en truffen Aftale om, at Oliemøllerne efter endt Reparation skulde komme tilbage til deres gamle Omklædningsrum. Dette Tilsagn vilde Firmaet nu ikke overholde, og Forbundets Repræsentanter bebudede at ville fremsætte en Kontraklage overfor Firmaet.

Da Enighed ikke opnaaedes, forbeholdt begge Parter sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd ved et Bolværksarbejde i Esbjerg.

I Anledning af en Strid mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørfirmaet Hoffmann & Sønner ved et Bolværksarbejde, Firmaet har i Entreprise ved Esbjerg Havn, afholdtes et Fællesmøde den 31. Oktober.

Striden drejer sig om et Tillæg til Timelønnen for 3 Mand, der er beskæftigede ved Rambukken, og da Arbejdsgiverne nægtede at give et saadant, endte Mødet uden Resultat, og en til den 2. November varslet Strejke er derfor traadt i Kraft.

Arbejdsgiverne har forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret over Strejkens Lovlighed.

Droskechauffører i Randers.

I Forligsmændenes Forslag af 3. Juni d. A. blev det fastsat, at der skulde optages lokale Forhandlinger om Overenskomstforholdet vedrørende de hos Medlemmer af Randers Vognmandsforening beskæftigede Droskechauffører.

De lokale Forhandlinger førte ikke til noget Resultat, og Sagen behandledes derefter ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. September. Da Vognmændene stillede sig paa det Standpunkt, at de ikke vilde indgaa paa nogen bestemt ugentlig Arbejdstid, endte Mødet uden Resultat.

Forbundet iværksatte derefter Strejke for de Droskechauffører, der er beskæftigede hos Medlemmer af Randers Vognmandsforening, fra Tirsdag den 8. September ved normal Arbejdstids Ophør.

Ved senere Varsler har Dansk Arbejdsmandsforbund meddelt, at der fra Tirsdag den 3. November ved normal Arbejdstids Ophør iværksættes Arbejdsstandsning af samtlige Medlemmer af Forbundet, som er beskæftigede hos Medlemmer af Randers Vognmandsforening.

Under 28. Oktober protesterede Arbejdsgiverforeningen imidlertid imod Strejkens Lovlighed og begrundede dette med, at det dels var tvivlsomt, om der overhovedet var Strejkeret i det omhandlede Tilfælde, og dels gik de stillede Krav udover det i Forligsmændenes Forslag af 3. Juni indeholdte.

Der skulde da afholdes et Fællesmøde, forinden Sagens Indbringelse for Retten, og dette afholdtes den 4. November, men da der paa dette opnaaedes Enighed om selve Stridsspørgsmaalet, bortfaldt den udvidede Sympatistrejke, der var blevet udsat til efter Fællesmødets Afholdelse. Den af Droskechaufførerne løbende Strejke hævedes, og Arbejdsgiverne frafaldt deres Protest mod Strejkens Lovlighed.

Havnearbejdere ved Københavns Havn.

Den 29. Oktober afholdtes i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Arbejdsmandsforbund og Havne- og Købmandsorganisationerne et Fællesmøde angaaende forskellige Uoverensstemmelser ved Københavns Havn.

I. Klage over, at Firmaet C. K. Hansen ikke vil betale en i Overenskomsten fastsat Tillægsbetaling af 10 pCt. for Læsning af Automobiler med over 3 Tons Lasteevne.

Da Firmaet fastholdt sin Vægring ved at betale, nægtede Havnearbejderne at fortsætte Arbejdet. Under disse Omstændigheder betalte Firmaet under Protest den omtalte Tillægsbetaling og forlangte Sagen afgjort af en faglig Voldgiftsret. Da Forbundet ikke vilde gaa med hertil, forbeholdt Arbejds-

giverforeningen sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

II. Ved Losning af en Trælast fra S/ »Ingrid« var der opstaaet Strid om, hvorvidt der skulde afregnes efter Damper- eller Sejlskibstakst. Havnearbejderne hævdede, at Ladningen skulde betales efter Taksten for Dampere, da en Del af Lasten var oplosset med Skibets Spil. Ladningsmodtageren havde under Protest betalt Differencen mellem Damper- og Sejlskibstakst.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

III. Ved Losning af S/S »Jolantha«s Trælast var der opstaaet Uenighed om, hvorvidt Ladningsmodtageren kunde afregne efter den med D. F. D. S. bestaaende Overenskomst angaaende Losning af Stykgods eller, som af Havnearbejderne krævet, efter Trælastoverenskomsten.

For at undgaa Arbejdsstandsning havde Stewedor Holger Jørgensen efter sin Opfattelse betalt 55 Kr. 85 Øre for meget, hvilket Beløb han forlangte tilbage.

Da Forbundets Repræsentanter ikke vilde indgaa paa at lade Sagen afgøre af en faglig Voldgift, forbeholdt Arbejdsgiverne sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

IV. Mellem Københavns Brændselskompagni og Havnearbejdernes Fællesforbund var der opstaaet Strid angaaende Flytning af et Parti Cinders.

Ved en Besigtigelsesforretning blev man enige om en Betaling for det paa dette Tidspunkt udførte Arbejde. Firmaet fastholdt imidlertid, at Aftalen gjaldt hele Partiet, men dette bestredes af Havnearbejderne.

Firmaet forlangte nu Arbejdet udført efter Kul-Overenskomsten, men dette vilde Forbundets Repræsentanter ikke gaa med til paa Grund af de særlige Vanskeligheder ved dette Arbejde.

Da man ikke kunde enes om at lade Sagen afgøre ved faglig Voldgift, og Firmaet ikke vilde lade Arbejdet udføre paa Dagløn, forbeholdt Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Medlemmer af Købmandsorganisationer.

Den 30. Oktober behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Række Uoverensstemmelser mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Havne- og Købmandsorganisationerne i en Række Provinsbyer.

I. Dansk Arbejdsmandsforbund klagede saaledes over, at Vognmændene i Hobro, Randers, Roskilde og Silkeborg ikke aflønnede deres Kuske paa overenskomstmæssig Maade, idet de ikke vilde give det Tillæg til Lønningerne, som var fastsat i Forligsmandsforslaget af 3. Juni d. A.

Da Arbejdsgiverne ikke vilde indgaa paa den af Forbundets Repræsentanter forlangte Lønningsmaade, opnaaedes ikke Enighed, og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

II. Dansk Arbejdsmandsforbund klagede over, at forskellige Firmaer i Kerteminde, Odense og Rønne ikke havde givet deres Folk Sommerferie i Aar, og fastholdt, at selv om der ikke i Overenskomsten var fastsat nogen Ferie, saa var der gennem Aarene skabt en kotymemæssig Ret hertil. Dette bestred man fra Arbejdsgiverforeningens Side, idet de hævdede, at naar der ikke i Overenskomsten er fastsat noget om Ferie, maatte det i hvert enkelt Tilfælde staa Arbejdsgiverne frit, om de vilde give deres Folk Ferie.

Da der saaledes ikke kunde opnaas Enighed, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i en Række Provinsbyer.

Den 31. Oktober afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Havne- og Købmandsorganisationer i Provinsen og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvor følgende Sager behandledes:

I. Havnesammenslutningen klagede over, at Havnearbejdernes Fagforening i Rønne ved at nægte Overarbejde havde foranlediget, at en Damper med Kullast var kommet paa Liggedagspenge, som man nu forlangte betalt af Arbejdsmændenes Fagforening.

Heroverfor hævdede Forbundets Repræsentanter, at det med de Lossedage, de 3 Skibe havde, godt kunde udlosse paa den normale Arbejdstid.

II. Mellem Vejle Kulimport og Træ-lasthandel og Havnearbejdernes Fagforening i Vejle var der opstaaet Uenighed angaaende Losning af S/S »Kornsee«s Kulladning. Uenigheden var opstaaet ved, at Havnearbejderne fastholdt at ville losse Damperen ved Haandkraft, medens Ladningsmodtageren vilde have Damperen losset ved Kran.

For at undgaa Arbejdsstandsning havde Firmaet under Protest frafaldet sit Krav om at losse Damperen med Kran, men har rejst Krav om Erstatning for den Merudgift, som det paastaar at have haft ved at maatte losse Skibet ved Haandkraft.

III. Fra Havne- og Købmandsorganisationen i Rønne klagedes over, at Havnearbejdernes Fagforening havde truet med at ville fjerne en hos Konsul O. Lund beskæftiget Lastbilchauffør, hvis ikke Konsulen vilde fjerne en ung Mand, som Chaufføren havde som Medhjælper.

Fra Fagforeningens Side hævdedes, at Grunden hertil var den, at den paagældende unge Mand under den store Foraarskonflikt havde taget Arbejde paa den derværende Margarinefabrik.

I ingen af disse Sager opnaaedes Enighed, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

IV. Dansk Arbejdsmandsforbund klagede over, at Havne- og Købmandssammenslutningen i Esbjerg ikke vilde underskrive Overenskomst med de Ændringer, hvorom man var enedes med Forbundet. Arbejdsgiverne hævdede, at Forudsætningen for at underskrive Overenskomsten var den, at der skulde være Enighed om alt, og da dette ikke var Tilfældet, vilde man ikke underskrive Overenskomsten.

Forbundets Repræsentanter forbeholdt sig deres Stilling til denne Sag.

V. Havnesammenslutningen klagede over, at Havnearbejder i Esbjerg ikke vilde overholde Resultatet af et Mæglingsmøde angaaende Pakhusarbejde.

Enighed opnaaedes ikke, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig sin Stilling til Sagen.

Kvinder paa Ernst Voss' Fabrikker i Fredericia.

For nogen Tid siden rejste Kvindeligt Arbejderforbund Timelønskrav for 17 Kvinder paa Ernst Voss' Fabrikker, og da afholdte Mæglings- og Timandsmøder ikke førte til noget Resultat, afgav Forbundet Strejkevarsler, imod hvis Lovlighed Arbejdsgiverforeningen protesterede.

Saaledes foranlediget afholdtes den 9. November et Fællesmøde, der resulterede i, at Kvindeligt Arbejderforbund paa Grund af forskellige foreliggende Forhold indgik paa at tage de udstedte Strejkevarsler tilbage, imod at der aftaltes et nyt Mæglingsmøde om Sagen til Mandag den 16. November.

Paa dette Mæglingsmøde enedes Parterne om, at der gives et Tillæg paa 19 Øre pr. Time fordelt paa 5 Kvinder, og iøvrigt blev der givet Akkord paa en Del Arbejde, som før var udført paa Timeløn, hvorved Forbundets Medlemmer fik en større Fortjeneste.

Litografer hos forskellige københavnske Firmaer.

Den 29. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Litografisk Principalforening over, at Litografisk Forbund i flere nærmere præciserede Tilfælde skal have blandet sig i Fastsættelse af de personlige Lønninger. Forbundets Repræsentanter hævdede imidlertid, at det kun havde ydet sine Medlemmer forsvarlig Vejledning, hvorfor Mødet endte, uden at der opnaaedes Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret, hvilket ogsaa er sket.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 905.

Arbejdsmænd hos Entreprenør H. Hansen, Odense.

Denne Sag var af Arbejdsgiverforeningen paa Odense Entreprenørforenings Vegne anlagt mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Arbejdsmændenes Fagforening i Odense's Vegne.

Striden var opstaaet som Følge af, at Forbundet ved en lovlig varslet Strejke overfor Odense Kommune ved Kabelnedlægning for at gøre Strejken effektiv standsede Løsarbejderne ved Rendegravningen.

Odense Kommune har med private Entreprenører Kontrakt om, at disse anviser Kommunen det fornødne Antal Løsarbejdere, som Kommunen saa lønner, hvilket under Sagens Behandling blev attesteret af Entreprenør Hansen.

Sagen forligtes i et forberedende Retsmøde den 16. Oktober. Forliget gik ud paa, at Klagerne trækker Klagen tilbage, idet de dog tager alt Forbehold med Hensyn til det retslige Standpunkt i fremtidige Sympativarselssager.

Sag Nr. 906.
Snedkere paa Maribo Dampmølle.

Denne Sag var af De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundets Vegne anlagt mod Dansk Arbejdsgiverforening for ulovlig iværksat Lockout.

Under Storkampen i Foraaret havde Formanden for den stedlige Arbejdsgiverforening beordret en paa Maribo Dampmølle arbejdende Snedker i Lockout og fik heri Støtte af Dansk Arbejdsgiverforening.

Forbundet krævede Arbejdsgiverforeningen dømt til at erstatte den paagældende Snedker den Sum, han var gaaet Glip af med 138 Kr. 24 Øre.

Ved Forhandling tilbød Arbejdsgiverforeningen at yde Halvdelen af denne Sum, og Forbundet tog derefter i en Skrivelse af 29. Oktober sin Klage til Den faste Voldgiftsret tilbage.

Sag Nr. 907.
Kvindelige Arbejdere hos Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen.

Sagen var anlagt af Forbundet gennem De samvirkende Fagforbund mod Arbejdsgiverforeningen paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens og A/S Hellesens Enke & V. Ludvigsens Vegne for Brud paa Overenskomsten.

Firmaet havde omlagt Arbejdet saaledes, at 211 Kvinder, beskæftigede ved Elektrodebinding, nu maatte udføre dette Arbejde i Hjemmene i Stedet for som tidligere paa Fabrikken.

Under Sagens Behandling den 16. Oktober naaede man ved Forhandling mellem Parterne til en Mulighed for en Ordning, der ved senere Forhandlinger resulterede i en Overenskomst, og under 28. Oktober meddeltes det Retten, at Klagen var taget tilbage.

Sag Nr. 908.
Bogbinderforbundet kontra Badstue Jacobsen, Slagelse.

Gennem De samvirkende Fagforbund havde Bogbinderforbundet anlagt denne Sag mod Firmaet Bastue Jacobsen i Slagelse for Brud paa indgaaet Overenskomst.

Striden var opstaaet som Følge af, at Firmaet efter at være udtraadt af Arbejdsgiverforeningen brød Overenskomstens Bestemmelser, idet det lod sit Klistrearbejde i Poseindustrien udføre som Hjemmearbejde.

Efter at Sagen var rejst, indtraadte Firmaet atter i Arbejdsgiverforeningen, og ved et Fællesmøde i denne naaedes der Enighed om Sagen, hvorefter Klagerne i en Skrivelse den 29. Oktober tog Klagen tilbage.

Sag Nr. 910.
Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund mod Barber og Frisørmester Hj. Willumsen.

Denne Sag var af De samvirkende Fagforbund paa ovennævnte Forbunds Vegne anlagt mod Barber- og Frisørmester Hj. Willumsen, Vestervoldgade 90, fordi denne i Tidspunktet 1. Maj 1922 til 1. Januar 1925 har aflønnet sin Svend i Strid med Overenskomsten. Da Willumsen var udtraadt af Barber- og Frisørlauget, blev en Mægling den 12. Februar i Aar resultatløs. Willumsen mente nemlig at være løst fra alle Forpligtelser ved sin Udtræden af Lauget. Da hverken Willumsen selv eller Lauget havde sendt Frigørelsesvarsel, krævede Forbundet Overenskomsten respekteret og Mesteren dømt til at erlægge til Forbundet 4928 Kr. 30 Øre, subsidiært for Perioden 1. Maj 1922 til 1. Maj 1923 1915 Kr. 10 Øre eller subsidiært, at Retten idømmer Willumsen en Bod efter Rettens Skøn samt Sagens Omkostninger.

Sagen forligtes i et Møde den 20. Oktober saaledes, at Willumsen erlægger 1000 Kr. til Forbundet senest 15. December i Aar.

Adressefortegnelse

over

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Aabenraa: Fritz Jürgensen, Lavgade 12[1].

Aalborg: Cigarmager M. Willumsen, Valdemarsgade 30.

Aarhus: Typograf Martin Petersen, Strandvej 30 A[2].

Aars: Kristen Larsen, Tingvejen.

Assens, Fyn: Laur. Petersen, Ramsherred 47.

Assens pr. Mariager: Laurits Larsen.

Ballerup: Hans Jørgensen.

Bogense: Arbm. Valdemar Jørgensen, Kirkestræde 38.

Brabrand: Hans Arildskov, Præstevangen.

Brande: Alfr. Kokkendorff, Vejlevej 30.

Brønderslev: Portør Carl Kjeldsen, Vester Alle 6.

Ebeltoft: A. Kruse.

Esbjerg: Typograf L. Eickhardt, Nørregade 108[2].

Faaborg: Jacob Hansen, Grønnegade 21.

Faxe: Hans Bay Hansen, Egedevej.

Faxe Ladeplads: Niels Olsen, Hulhøj.

Fredericia: Borgmester Frantz Hansen, Borgmesterkontoret.

Frederikshavn: Anton Nielsen, Fr.havns Soc.-Dem.

Frederikssund: Maler O. Voss, Kirkegade 18.

Frederiksværk: Redaktør L. Bram, Nørregade 20.

Gørlev og Omegn: N. F. Larsen, Maskinarbejder, Vandværksvej.

Glamsbjerg: A. C. Johansen, Savskærer, Glamsbjerg St.

Glostrup, Taastrup og Omegn: H. Ejlersen, Soc.-Dem.s Ekspedition.

Grindsted: Baneformand V. Mortensen, Virkelyst.

Grenaa: Forretter Zacho Børresen, Grønland 32.

Græsted, Maarum og Omegn: Savskærer Sanfried Flyckt, Kagerup.

Graasten og Omegn: S. M. Svendsen, Graasten.

Hadsten: Hans Sørensen, Larsens Alle.

Haderslev: A. Truelsen, Østergade 7.

Hammel: Arbejdsmand Chr. Sørensen.

Hadsund: Snedker Osk. Nielsen, Østergade.

Haarlev og Omegn: Husmand Niels Olsen, Himlingøje pr. Vallø.

Haslev: Murer C. Arler, Bregentvedvej.

Helsingør: Murer S. Petersen, Stengade 37.

Herning: Kedel- og Maskinpasser J. Krohn Jensen, Vestergade 40.

Hillerød: Maskinarbejder C. V. Carlsen, Margrethevej 14.

Hinnerup: Martin Petersen.

Hjerm: Joh. Christensen.

Hjørring: Typograf Hans Fr. Bjørn, Fredensgade 1.

Hobro: J. Bødtker, Hegedalsvej 36.

Holbæk: Savskærer J. P. L. Jensen, Fasanvej 9.

Holbæk Amts 2den Valgkreds: Fisker Niels Pedersen, Gundestrup pr. Grevinge.

Holeby: Maler Ad. Jørgensen.

Holstebro: Cigarmager P. Johansen, Skolegaarden 3, Holstebro.

Hornslet: Tømrer Chr. M. Andreasen.

Horsens: Pantefoged M. Jonassen, Kjeldsensgade 18.

Hørsholm: F. Nielsen, Nordsjællands Social-Demokrat.

Kalundborg: Arbejdsmand P. Hansen, Skibbrogade 38[1].

Kerteminde: Chr. F. Mogensen, Fiskergade 56.

Kjellerup: I. C. Jensen, Brogade.

Kolding: H. Herløvsen, Losbygade 81.

Kolind: Søren S. Jensen, Korupskov pr. Ryomgaard.

Korinth: Savskærer Arthur E. Jensen, Spanget pr. Korinth.

Korsør: Jacob Larsen, Kommuneskolen, Jens Baggesensgade.

København: Carl F. Madsen, Rosenørns Allé 14.

Køge: Træarbejder Laur. Larsen, Nørregade 71 1.
Langaa: Arbm. J. M. Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Lemvig: O. V. Høft, Østerbrogade 27.
Lyngby: Aksel Olsen, Sorgenfrivej 4.
Løgstør: L. Chr. Jensen, Teknisk Skole.
Maribo: Skrædder H. P. Henriksen, Raadhuset.
Marstal: Handelsmand Rich. Mathiesen, Strandstræde.
Middelfart: Maskinpasser H. Chr. Hansen, Frederiksgade 2.
Mørke: Portør H. Rasmussen.
Nakskov: Smed Marius Nielsen, Ahornsvej 7.
Nyborg: Kristoffer Hvidtfelt, Slotsgade 1.
Nykøbing Falster: Forretningsfører I. Larsen, Skolegade 18.
Nykøbing Mors: Væver C. Wendelin, Enghavevej.
Nykøbing Sj.: I. Chr. Sørensen, Egebjergvej 5.
Nysted: Arbejdsmand H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved: Snedker Carl Hansen, Lille Fredensvej 1.
Nørre Aaby: Maler P. Brømdum.
Nørresundby: Carl Jensen, Rolighedsvej 24.
Odder: Tømrer I. Iversen, Rørthvej 11.
Odense: Maskinarbejder J. V. Werner, St. Glasvej 43.
Præstø: Rasmus Hansen, Skibbinge pr. Præstø.
Randers: Arbejdsmand S. Simonsen, Viborgvej 22.
Ribe: Typograf Julius Larsen, Sønderportsgade.
Ringkøbing: Togbetjent J. M. Andersen, Villingvej 37.
Ringe: Tømrersvend Jens Olsen, Odensevej.
Ringsted: Vilh. Andersen, Søndergade 53.
Roskilde: Pottemager Fr. Poulsen, Skovbogade 8.
Rudkøbing: Assistent Marinus Larsen, Nørrebro.
Rødby: Martin Rasmussen, Søndergade 36.
Rønne: Bager Vald. Mogensen, Klokkegade 15.
Sakskøbing: Otto Petersen, Social-Demokraten.
Silkeborg: Barber H. I. Hansen, Nygade 30.
Sindal: Adolf Jensen, Amagergade 6.
Skagen: Skibstømrer N. S. Nielsen.
Skanderborg: Maskinarbejder L. Aamann, Vestergade.
Skelskør: Arbejdsmand N. P. Jørgensen, Sorøvej 23.
Skive: Tømrer V. C. Jensen, Nørre Allé 7.
Skjern: Chr. Skaarup, Østergade 46.
Slagelse: Skomager Johs. Madsen, Bredegade 62.
Sorø: I. Chr. Andersen, Absalonsgade.
Sollerød Sogn: Entreprenør F. Hübenbecker, Holte.
Stege: Leopold Tusch, Langgade.
Storeheddinge: Arbejdsm. Carl Madsen, Richtersgade 8.
Struer: Togbetjent K. A. B. Damskov, Strandvejen 14.
Stubbekøbing: Arbejdsm. Marius Andersen, Sdr. Frihedsvej.
Svendborg: Cigararbejder F. Nikolajsen, Vestergade 33.
Sæby: A. Nielsen, Vestergade 7.
Sønderborg: Arbejdsm. J. Philipsen, Bjerggade 7.
Thureby og Omegn: Landpostbud Niels Pedersen, Nyhuse pr. Thureby St.
Thisted: Arbejdsmand Chr. Iversen, Østerbakken 17 1.
Trustrup og Omegn: N. Rasmussen.
Tønder: Chr. Jensen.
Tørring: Snedker A. Mølgaard, Postvejen.
Varde: Skrædder J. Olesen-Nielsen, Vester Voldgade 12.
Vejen: Stenhugger Jens Chr. Jensen, Baungaardsvej 6.
Vejle: H. Bressendorf, Vardevej 36.
Viborg: Tømrer Georg Kristensen, Fredensgade 3.
Vordingborg: Arbejdsmand Otto Pedersen, Nyraad 8, Nyraad St.
Vraa: Banearbejder Jens L. Jensen.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 ❋ KØBENHAVN DEN 28. NOVEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

NB. De samvirkende Fagforbunds Kontorer henflyttes den 1. December d. A. til Rosenørns Allé 12 [2], hvortil alle Breve, Tryksager og andre Forsendelser bedes adresseret.
Vore Telefoner har uforandret Nr. 3541 og 10541.

Nødhjælpsarbejdet.

I Artiklen om dette Emne i »Arbejderen« for den 14. November forekommer en Passus, som har givet Anledning til Tvivl, idet der under Omtalen om, hvilke Arbejdere der maa antages til Udførelse af Nødhjælpsarbejde, er nævnt Arbejdere, der har opbrugt deres ordinære Understøttelse.

Dette er fejlagtigt, og for at stoppe de Misforstaaelser, denne beklagelige Fejl kan afstedkomme, hidsætter vi i dette Nummer den fulde Ordlyd af den Paragraf i Ministeriets Cirkulære af 31. Marts 1924, hvori Rammerne er angivne.

Det hedder her:

»§ 3. *Ved Nødhjælpsarbejde maa* — bortset fra det for Arbejdets direkte eller indirekte Ledelse nødvendige Personale — *kun beskæftiges arbejdsløse, der*

1) normalt er beskæftigede i et Fag eller en Branche, som paa Tidspunktet for deres Antagelse til Nødhjælpsarbejdet af Indenrigsministeren er erklæret at have ekstraordinær Arbejdsløshed, og som
2) er indtegnede som ledige ved et offentligt, kommunalt Arbejdsanvisningskontor samt
3) anvises af et saadant Kontor.

Direktøren for Arbejdsanvisningen og Arbejdsløshedsforsikringen vil dog efter Andragende fra den Institution, for hvis Regning Nødhjælpsarbejdet udføres, undtagelsesvis kunne meddele Tilladelse til, at der antages andre end de foran under Punkt 1 omhandlede arbejdsløse til Udførelse af et Nødhjælpsarbejde i Tilfælde, hvor det — ved Attest fra vedkommende kommunale Arbejdsanvisningskontor — godtgøres, at der er umuligt blandt de i vedkommende Kommune værende arbejdsløse, som henhører til de til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag (Brancher af Fag), at tilvejebringe et til vedkommende Nødhjælpsarbejdes Udførelse tilstrækkeligt Antal kvalificerede Arbejdere.

Ved Arbejdsanvisningskontorernes Anvisning skal der indenfor flere lige kvalificerede arbejdssøgende fortrinsvis anvises Arbejde til saadanne Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser, der oppebærer ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, og indenfor disse atter fortrinsvis til Familieforsørgere og til dem, der har været uden Beskæftigelse i lang Tid. Saafremt ledige Arbejdere, som ikke oppebærer Understøttelse, maatte ønske at overtage Arbejde ved Nødhjælpsarbejder, skal de fremlægge Erklæring fra den lokale Afdeling af Arbejdsløshedskassen eller fra den Institution, som i vedkommende Kommune udbetaler ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, om, at de maa anses for berettiget til Understøttelse, saafremt Arbejde ikke kan faas.

De af Arbejdsanvisningskontoret til paagældende Nødhjælpsarbejde anviste Arbejdere kan vedkommende Arbejdsleder i Almindelighed ikke vægre sig ved at antage; skulde der imidlertid

blandt de anviste Personer være Arbejdere, som af Arbejdslederne anses for uegnede til paagældende Arbejde, er han dog berettiget til at vægre sig ved at antage dem, men skal i saa Fald straks anmelde det til Arbejdsanvisningskontoret, idet Grunden til Vægringen oplyses. Saafremt Kontoret ikke anser Vægringen ved at antage de anviste i Arbejde for berettiget, indberettes Sagen til Direktøren for Arbejdsanvisningen og Arbejdsløshedsforsikringen, og der gives samtidig Meddelelse herom til Lederen af Nødhjælpsarbejdet. Direktørens Afgørelse i Sagen er endelig.

Det paahviler Lederne af Nødhjælpsarbejder at holde det nærmeste kommunale Arbejdsanvisningskontor underrettet om, hvorvidt — og i bekræftende Fald i hvilket Omfang og til hvilke Tider — der er Brug for Arbejdskraft paa de forskellige Arbejdssteder. Endvidere er Lederne pligtige til, saafremt nogen af de anviste Arbejdere undlader at give Møde, eller nogen af de beskæftigede Arbejdere maatte ophøre med Nødhjælpsarbejdet — hvad enten Ophøret skyldes vedkommende Arbejders eget Ønske, Afskedigelse eller Ophør af Vedkommendes Turnus — straks at give Kontoret Underretning herom, idet Grunden til Ophøret oplyses. Om den paagældende Meddelelse underretter Kontoret snarest muligt vedkommende Arbejdsløshedskasse og den Institution, af hvilken ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales til paagældende Arbejder. Endelig paahviler det Lederne at give Amtsudvalget de af dette begærede Oplysninger vedrørende Arbejdet.

Arbejdsanvisningskontorerne fører en Fortegnelse over de til Nødhjælpsarbejder anviste Arbejdere med Angivelse af, hvor længe hver enkelt har været beskæftiget. Saafremt Kontoret herigenem eller ad anden Vej faar Oplysning om, at de for Nødhjælpsarbejder gældende Bestemmelser eller de for vedkommende Arbejde godkendte Arbejdsvilkaar ikke overholdes, vil Meddelelse herom straks være at tilstille det i § 2 omhandlede Amtsudvalg.«

Ifølge dette Cirkulære *kan* Nødhjælpsarbejde altsaa ogsaa *anvises* til andre end arbejdsløse, der oppebærer ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Entreprenørerne Petri & Haugsted.

Imellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørfirmaet Petri & Haugsted opstod der for nogen Tid siden Strid om Timebetalingen ved et Asfaltbetonarbejde, Firmaet har i Entreprise i Rungsted. Den 4. November afsendte Forbundet 1ste Strejkevarsel overfor Firmaet, mod hvis Lovlighed Arbejdsgiverforeningen protesterede.

Saaledes foranlediget afholdtes et Fællesmøde den 14. November, og dette resulterede i, at man enedes om nedenstaaende Supplement til Asfaltbeton-Overenskomsten af 18. August 1925 mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund:

»Paa de Pladser i Provinsen, hvor den overenskomstmæssige Timeløn er 121 Øre, bliver Tillægsbetalingen for Asfaltbetonarbejde at beregne af denne højere Timeløn, dog saaledes, at den samlede Timebetaling ikke kan overstige de i den københavnske Priskurant fastsatte Satser, for Tiden 155 Øre og 174 Øre.

Denne Overenskomst træder i Kraft straks.«

Om selve Striden i Rungsted enedes man om følgende:

»Der optages om den foreliggende Uoverensstemmelse lokal Forhandling. Fører denne ikke til Enighed, henvises Spørgsmaalet til Afgørelse ved faglig Voldgift efter de for Faget gældende Regler for Behandling af faglig Strid.«

Havnearbejdere i København ved Losning af L/ »Sif«.

En Strid om Betalingen for Losning af Trælast fra Svitzers Lægter »Sif« havde til Følge, at Havnearbejderne forlod Arbejdet.

Den 17. November afholdtes et Fællesmøde om denne Sag, der resulterede i følgende:

Hovedorganisationerne beklager, at Arbejdet ved L/ »Sif« har været standset.

Arbejdet genoptages straks.

Uden at erkende Kravets Berettigelse indgaar Entreprenør Holger Jørgensen paa til Afslutning af den foreliggende Sag at betale ialt Kr. 35,00 ud over den overenskomstmæssige Takst for Bordarbejde.

Arbejdsmænd hos Tømrermester M. A. Enevoldsen i Kolding.

Den 11. November afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at to Arbejdsmænd hos ovennævnte Firma uvarslet havde standset Arbejdet, da et Krav om Timelønstillæg for Rambuksarbejde og særligt snavset Arbejde ikke blev imødekommet. Der opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret, hvilket ogsaa nu er sket.

Den 13. og 21. November afgav Dansk Arbejdsmandsforbund Strejkevarsler overfor Tømrermester Enevoldsen, og Arbejdsgiverforeningen har senere protesteret imod disse Strejkevarslers Lovlighed.

Smede og Maskinarbejdere hos Burmeister og Wain.

Ved et Fællesmøde den 17. November behandledes følgende Klager fra Aktieselskabet Burmeister & Wain, Christianshavn:

I. Firmaet klagede over, at Maskinarbejderne havde iværksat Blokade overfor en Værktøjsmaskine, fordi Firmaet havde afskediget en Maskinarbejder, som havde betjent Maskinen.

Forbundets Repræsentanter bestred Rigtigheden af Firmaets Paastand om, at den omtalte Maskine var blokeret, og paastod, at Afskedigelsen af den paagældende Maskinarbejder var ganske ubegrundet, hvorfor de 2 andre Maskinarbejdere, som arbejdede i Holddrift ved den samme Maskine, havde forladt Arbejdet.

Sagen var imidlertid ordnet paa et Mæglingsmøde, idet Firmaet var indgaaet paa at genantage de 3 Mand. Da Firmaet fastholdt at ville have Erstatning for de 5 Døgn, opnaaedes ikke Enighed.

II. Firmaet klagede over, at 44 Maskinarbejdere den 18. September uvarslet havde nedlagt Arbejdet, fordi Firmaet ikke vilde imødekomme et af Arbejdere rejst Krav om Forflyttelse eller Afskedigelse af en Undermester.

Arbejdet var dog paa Forbundets Foranledning hurtig genoptaget, men da Firmaet forlangte Erstatning for den uvarslede Arbejdsstandsning opnaaedes ikke Enighed.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe begge disse Sager for Den faste Voldgiftsret, og dette er nu sket.

Tapetopsættere hos Malermester Herløv, København.

Mellem Malermester Herløv og Tapetopsætternes Fagforening var opstaaet Uenighed angaaende Betalingen for nogen Tapetopsætning. Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. November, hvor man enedes om straks at etablere en faglig Mægling, og ved denne enedes man efter nogen Forhandling om en for begge Parter tilfredsstillende Ordning.

Arbejdsløsheden i Oktober 1925.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa

Oktbr. 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		2. Okt.	9. Okt.	16. Okt.	23. Okt	30. Okt.
Hovedstaden:		pCt.	pCt	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11754	14,4	15,6	17,0	17,8	19,0
2. Anden Industri m. v.	58430	11,9	12.2	12.8	13,4	13,8
3. Handel	5152	8,4	9.5	9,3	9,2	9,2
4. Arbejdsmd.	37914	9,3	10,5	10,6	11,3	11,0
Ialt	113250	11,1	11,9	12,4	13,0	13,2
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	19346	7,4	7,9	9,3	12,6	14,0
2. Anden Industri m. v.	55467	10,6	11,0	12,0	12,4	12,8
3. Handel	6194	7,6	7,6	7,9	8,0	8,0
4. Arbejdsmd.	73422	9,1	9,9	10,8	11,3	11,9
Ialt	154429	9,4	10,0	10,9	11,7	12,3
Hele Landet	267679	10,1	10,8	11,5	12,2	12,7

Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Oktober var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 12,7 pCt. mod 9,9 pCt. ved Udgangen af September.

Saavel for alle Fag under et som for de enkelte i ovenstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper var der Stigning i Arbejdsløsheden igennem hele Oktober Maaned. Den største Stigning faldt paa Bygningsindustrien, formentlig dels fordi Byggevirksomheden i langt højere Grad end den egentlige Industri paavirkes af den økonomiske Interesse i at afvente Afslutningen paa Prisfaldet, dels fordi de vanskelige økonomiske Forhold medfører Standsning af særlig det erhvervsmæssige Byggeri.

Sammenlignet med den tilsvarende Maaned i Fjor og i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden i Oktober Maaned i Aar ligesom i de nærmest foregaaende Maaneder meget stor, nemlig næsten 13 pCt. mod 6 pCt. før Krigen og 7 pCt. i 1924.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne, og hvor Tallene med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal, der ikke stemmer ganske overens med de tidligere maanedligt offentliggjorte Tal.

	1921 pCt	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,8
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	15,1
April	19,6	22,2	11.0	8,1	13,5
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,1
Juni	16,1	12,9	8.1	5,0	9,0
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3
August	16,9	11,4	8.0	5,6	9,7
September	16,7	10,7	7.7	5,8	9,9
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	12,7
November	20,8	15,4	12,1	9,3	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	

Literatur.

En Bog om Kooperationen.

Det kooperative Fællesforbund har udsendt en Bog om dette Emne.

Den kooperative Del af vor Bevægelse finder alt for ringe Tilslutning blandt os. Det er anerkendt, at den faglige Del er Grundkærnen, den bærende Del i vor Bevægelse, det Fundament, hvorpaa hele vort Arbejde som Klasse hviler.

Det er lige saa anerkendt, at det politiske Arbejde er et uundværligt Led, for at vi kan naa vort Maal. Den politiske Bevægelse er det stadfæstende og udbyggende Led. Det, der bygger videre paa det bærende faglige Fundament.

Men Kooperationen er et saare vigtigt Hjælpemiddel. Som Mølleren ude omkring paa Landet stemmer Vandet i Aaerne op før at give det Kraft ved at samle det i tilstrækkelig Mængde, saaledes er vor Arbejdsløn ligeledes i Stand til at anvendes meget virksomt i vor Frigørelseskamp.

Arbejdslønnen er netop som en saadan Aa, der kommende mange Steder fra, om den ikke stemmes op (samles), let forsvinder, uden at vi faar det fulde Udbytte af den.

Et saadant Stigbord for Købekraftens Opstemning er Kooperationen.

Den Styrke, vor Løn vilde have, om den fandt Vej til vore kooperative Virksomheder, vilde være enorm og føre til en ganske afgørende Indflydelse paa Prissættelse, Arbejdernes Frigørelse for de mange Mellemled, der nu tager sine blodige Renter af vor karrige Løn.

Bogen behandler Kooperationen historisk og oversigtsmæssigt og er af betydelig Interesse og er den første samlede Oversigt, der foreligger paa vort Sprog om Emnet.

Dens Pris er 2 Kr., og den bør ikke afskrække nogen fra at købe den og derved vinde ny Horisont for vor Bevægelse.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 909.

Skotøjsarbejdere hos M. P. Rasmussen og Viggo P. Sanne.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Oktober 1925 i Sag Nr. 909: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skotøjarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanters Vegne og dennes Medlem-

mer Fabrikanterne M. P. Rasmussens og Viggo P. Sanne & Co.s Vegne.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skotøjarbejderforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanters Vegne og dennes Medlemer Fabrikanterne M. P. Rasmussen og Viggo P. Sanne & Co.s Vegne og paastaaet det kendt uberettiget, *at* Fabrikant Rasmussen opretholder en nærmere angivet Formandsstilling i Pudseriet, og *at* Firmaet Viggo P. Sanne & Co. opretholder en Direktricestilling i Færdiggørelsesafdelingen som Formandsstillinger i Septemberforligets Forstand med dertil knyttet Forbud mod, at Stillingernes Indehavere er Medlemmer af Arbejdernes Organisation.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Hvad Rasmussens Fabrik angaar, er det oplyst, at Stanseri, Pinderi og Pudseri er i et samlet Lokale, hvor der arbejder 3 à 5 Stansere og Pindere under en Værkfører og 4 Pudsere + en Lærling under den i nærværende Sag omhandlede Formand. I en anden Etage findes Naadleri og Skæreri, og dèr arbejder 11 Arbejdere under en Formand. Den ovennævnte Værkfører er en Mand paa ca. 50 Aar og siges ikke at forstaa sig tilstrækkeligt paa Pudsearbejde til at kunne fungere ogsaa i Pudseriet. Fra de Indklagedes Side fremføres dette til Støtte for Nødvendigheden af at opretholde den omtvistede Formandsstilling. Vedkommende har været i Stillingen og staaet udenfor Fagforeningen i de sidste 5 à 6 Aar. Han har en Aarsfortjeneste paa 5200 Kr., har 8 Dages Sommerferie aarlig og forskellige andre Goder. Hans Arbejde angives at bestaa i at kritisere Pudsearbejderne og undervise den paagældende Lærling, men han staar dog ved Maskinerne i den største Del af Arbejdstiden. Han angives at have Beføjelse til at antage og afskedige Arbejdere i Pudseriet.

Ifølge Fabrikant Rasmussens Angivende er Forholdet mellem Vedkommendes Formandsfunktioner og hans almindelige Arbejde omtrent som $^1/_2$ til $^1/_2$, medens det fra Forbundets Side hævdes, støttet til en af en Tillidsmand afgiven Forklaring, at Udførelsen af det almindelige Arbejde er i aldeles overvejende Grad det, hvormed Vedkommende beskæftiges.

Fabrikant Rasmussen, der selv er Fagmand i Skotøjsfaget, kommer regelmæssigt paa Inspektioner; og efter de beskrevne Lokaleforhold og det om Stillingens Beskaffenhed oplyste, derunder *at* Lønnen ikke væsentlig kan antages at overstige, hvad en almindelig dygtig Skotøjarbejder kan tjene, og *at* det ikke drejer sig om en Beskæftigelse med særlig kostbart eller farligt Materiale, samt *at* Overordnelsesforholdet er meget lidet fremtrædende, findes det at maatte statueres, at denne Stilling ikke er at anse som Formandsstilling i Septemberforligets Forstand. Det maa imidlertid vække nogen Betænkelighed, at Stillingen har været opretholdt saa længe, uden at der er skredet ind fra Forbundets Side. Men da en Anerkendelse ikke er godtgjort at være sket, og Forbundet efter sit Angivende ikke før nu er blevet bekendt med de virkelige Forhold, skønnes dets Paastand med Hensyn til denne Stilling dog at maatte gives Medhold.

Hvad dernæst angaar Firmaet Viggo P. Sanne & Co.s Direktrice er det oplyst, at der i hele Virksomheden arbejder 33 Arbejdere i forskellige Etager, de 20 under en Værkfører, de 8 under en Formand, medens der under Direktricen arbejder 5 Arbejdere, derunder en ganske ung Pige. Direktricen har været der fra Begyndelsen af 1925, men der har helt tilbage til 1920 været Damer i tilsvarende Stilling. Lønnen er 3400 Kr. aarlig, og den nuværende Direktrice har tidligere hos andet Firma været i tilsvarende Stilling. Ved saadan Lejlighed har hun forespurgt i Fagforeningen og faaet den Besked, at hun ikke kunde staa som Medlem af denne.

Arbejdet i Færdiggørelsesafdelingen bestaar i, at alt Fodtøj fra de andre Afdelinger efterses, aftørres, lægges i Æske o. s. v. Det drejer sig i det væsentlige om Luksusfodtøj, og det regnes af Firmaet for at være af særlig Vigtighed. Direktricen deltager i Arbejdet, men har samtidig den Pligt at fordele Arbejdet, nøje efterse og kritisere det. Firmaet angiver, at Forholdet mellem hendes Formandsfunktion og hen-

des almindelige Arbejde er omtrent som 3/4 til 1/4. Forbundet hævder imidlertid, at hun i langt større Omfang deltager i Arbejdet.

Firmaets Indehaver er ikke Fagmand, og Direktricens Løn maa antages at være ca. 1000 Kr. aarlig højere end, hvad dygtige kvindelige Skotøjarbejdere kan tjene. Beskæftigelsen med Luksusfodtøj kræver særlig Paapasselighed, og efter Rettens Indtryk er Direktricens Overordnelsesforhold i den paagældende Fabrik ret fremtrædende. Under Hensyn hertil samt til, at lignende Stilling har bestaaet i ca. 5 Aar, og at Direktricen i Fagforeningen har faaet den ovenangivne Besked, findes Stillingen at burde anerkendes som Formandsstilling i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

Den ovennævnte Stilling i Pudseriet hos Fabrikant M. P. Rasmussen anerkendes ikke som Formandsstilling i Septemberforligets Forstand.

Iøvrigt bør de Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales af Klagerne og de Indklagede hver med Halvdelen.

Sag Nr. 911.
Arbejdsmænd hos Brændehandler Madsen, Esbjerg.

Sagen var rejst af Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationers og Købmandsstandens Arbejdsgiverforening i Esbjerg Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Arbejdsmændenes Fagforening af 1890 i Esbjergs Vegne og havde Tilknytning til Striden med Kristeligt Dansk Fællesforbund samme Sted.

Brændehandler Madsen havde hjulpet de blokerede Murermestre med at omgaa Blokaden, hvorfor Esbjerg Arbejdsmænd havde blokeret Madsens Forretning ved Udmaaling og Losning af Brændselsmaterialer.

Sagen forligtes den 30. Oktober mod, at Blokadens Bekendtgørelse tilbagekaldtes senest 3. November, og Sagsøgeren forbeholder sig alt fornødent ved nye Varslers Udstedelse.

Klageren tog derefter Klagen tilbage, og Sagen bortfaldt.

Sag Nr. 916.
Bogbindere hos de københavnske Liniererfirmaer.

Denne Sag var af Arbejdsgiverforeningen paa Bogbinderlaugets og en Række af dets Medlemmers Vegne anlagt mod De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundets Vegne.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

13 Linierfirmaer indmeldte sig 4. September d. A. i Bogbinderlauget, og deres hidtidige Organisation, Dansk Linierforening, ophævedes.

Forbundet tilskrev den 15. September enkeltvis de 13 Firmaer om Forhandling, idet Forbundet i sin Skrivelse meddelte, at det paa Henvendelse til Dansk Linierforening den 7. September havde faaet et Svar, der gik ud paa, at saalænge Foreningen var under Reorganisation, kunde ingen Forhandling optages. Saafremt Forhandling ikke blev paabegyndt senest 19. September, vilde Arbejdet blive nedlagt. Da Forhandlingerne, der optoges 23. September, ikke bragte Resultat, nedlagdes Arbejdet 1. Oktober.

Arbejdsgiverne krævede for denne Nedlæggelse, som de ansaa for ulovlig, Forbundet idømt en klækkelig Bod.

Den 24. Oktober forligtes Sagen, idet Parterne ved Forhandling Natten forud var naaet til Enighed om Overenskomst, og Klagen toges derfor tilbage.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for November 1925.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. December 1925.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i November Maaned 1925.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. December 1925.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

S.E. BORDING, KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23-24 * KØBENHAVN DEN 12. DECEMBER 1925 * 22 AARGANG

Foranstaltninger til Modvirkning af Arbejdsløsheden.

I Begyndelsen af Oktober Maaned fremsatte Socialministeren i Folketinget Forslag til Lov om Modvirkning af Arbejdsløsheden. Forslaget holdt sig ganske nær til den Betænkning, som Arbejdsudvalget havde afgivet, og dette blev da ogsaa ført igennem ved Hjælp af Flertallets Stemmer.

I Landstinget, hvor Venstre og Konservative har Flertallet, blev Forslaget imidlertid forkastet og et af Flertallet fremsat Ændringsforslag vedtaget.

Sagen gik derefter tilbage til Folketinget, og ved en eneste Behandling bragtes Forslaget tilbage til sin oprindelige Skikkelse.

Landstinget bragte derefter ligeledes Forslaget tilbage til den Skikkelse, hvori det var vedtaget af dette Ting.

Efter Forslag fra Venstres Ordfører i Landstinget, Driftsbestyrer Stensballe, henvistes Sagen derefter til Behandling i et Fællesudvalg bestaaende af 15 Medlemmer af Folketinget og 15 Medlemmer af Landstinget. Dette Fællesudvalg nedsatte straks et Underudvalg bestaaende af Ordførerne i begge Ting, altsaa af 8 Medlemmer.

Forhandlingerne blev baade langvarige og besværlige, fordi man fra Modstandernes Side og da navnlig fra Venstres kategorisk holdt paa, at ethvert Arbejde, hvortil Staten ydede Laan eller Tilskud, skulde udføres som Nødhjælpsarbejde, altsaa til 15 pCt. Lønnedsættelse eller til nedsat Arbejdstid, og dette Standpunkt opretholdtes lige til det sidste. Venstre gik endog saa vidt, at man krævede, at ved Iværksættelse af kommunale Arbejder, som ikke kan være Nødhjælpsarbejder, skal de, som er beskæftigede ved saadanne Arbejder, for saa vidt der skal være Tale om Ydelse af Tilskud til Anskaffelse af Materialer af dansk Oprindelse, afgive 10 pCt. af Arbejdslønnen. Dette Forslag faldt dog selv de Konservative for stærkt for Brystet, og Venstre kom derved til paa dette Punkt at staa ene. Ved Imødekommenhed fra de andre Partiers Side lykkedes det at naa til Enighed om en Fællesindstilling, og denne vedtoges enstemmig den 1. December af begge Ting, efter at det af Venstre stillede Ændringsforslag var forkastet.

Det maa imidlertid i høj Grad beklages, at der skulde hengaa ca. 2 Maaneder, forinden det var muligt at naa til Enighed; og at Tusinder af Arbejdere ved Arbejdsløshed er kommet til at lide derunder; men Ansvaret herfor maa helt og fuldt hvile paa de Partier, som lagde sig paa tværs af Regeringens Forslag. Saafremt det nu vedtagne Lovforslag saa var blevet bedre, kunde man maaske endda have slaaet sig til Taals hermed, men det er jo saa langt fra Tilfældet, tværtimod er Forholdet dette, at Forslaget er blevet forringet i meget høj Grad. Efter Regeringsforslaget kunde der anvendes 1 Mill. Kr. som Tilskud til Arbejder, der iværksattes af Staten, og 2 Mill. Kr. til Arbejder, der iværksattes af Kommunerne eller private Institutioner, som nyder offentlig Støtte, endvidere kunde der udlaanes 8 Mill. Kr. til Kommuner og privatstøttede Institutioner, uden at der var stillet Betingelser for, til hvilke Arbejder Pengene skulde anvendes. Desuden indeholdt Forslaget en Bestemmelse, som, hvis Rigsdagen havde tiltraadt Forslaget, gjorde det muligt for Trafikministeren med meget kort Varsel at iværksætte Arbejde for noget over 5 Mill. Kr.

Det vedtagne Forslag gaar derimod

ud paa, at af de 8 Mill. Kr., der af Arbejdsløshedsfondens Midler ifølge Lovforslagets § 1 kan udlaanes til Kommuner og Institutioner, som nyder offentlig Støtte, kan indtil 2 Mill. Kr. udlaanes til Arbejder, som ikke helt eller delvis efter derom foreliggende Erklæring fra det paagældende Amtsudvalg skønnes at være egnede til Udførelse efter Reglerne for Nødhjælpsarbejder. De 6 Mill. Kr. er altsaa disponible til Udlaan til Nødhjælpsarbejder eller delvise Nødhjælpsarbejder. Den foreslaaede Rente, 5½ pCt. p. a., og Laanenes Amortisationstid, 30 Aar, er i Overensstemmelse med Regeringens Lovforslag. Men Midlerne tilvejebringes som efter Landstingets Forslag ikke ved almindeligt Udbud af Statsobligationer, men af Arbejdsløshedsfonden.

I § 2 foreslaas det, at udover det Tilskud indtil 3 Kr. pr. Arbejdsdag for hver beskæftiget Arbejder, der i Henhold til Arbejdsløshedslovens § 32 ydes til Nedsættelse af Udgiften til Arbejdsløn ved Nødhjælpsarbejder, kan der til Bestridelse af Udgifter ved Anskaffelse af Materialer af dansk Oprindelse eller dansk Forarbejdning ydes et Tilskud af indtil 20 pCt. De paagældende Arbejder skal være iværksat i Tiden mellem Lovens Ikrafttræden og 1. Juni.

Endvidere kan der, saafremt en Kommune eller privat Institution, som nyder offentlig Støtte, finder det ønskeligt, at et Arbejde af Hensyn til Arbejdsløshedens Bekæmpelse bringes til Udførelse i det nævnte Tidsrum, selv om Amtsudvalget ikke skønner det egnet til Udførelse som Nødhjælpsarbejde, dog efter Andragende til Socialministeren af ham med Tilslutning af det saakaldte C-Nævn bevilges et Tilskud paa indtil 20 pCt. til Anskaffelse af danske Materialer. Til Udredelse af Tilskud i hvert af de anførte to Tilfælde stilles der af Arbejdsløshedsfonden et Beløb af indtil 1 Mill. Kr. til Raadighed — altsaa i alt 2 Mill. Kr. —, og den for Fonden af disse to Bestemmelser følgende Merudgift godtgøres denne af Statskassen, men skal senere, naar Fondens Midler overstiger 30 Mill. Kr., tilbagebetales Statskassen, inden den i Arbejdsløshedslovens § 29 foreskrevne Nedsættelse vil være at foretage.

De ovenstaaende Bestemmelser er Hovedpunkterne i den vedtagne Lov, og som forud bemærket er Loven betydelig ringere end Regeringsforslaget, men paa den anden Side er det Forsøg, Venstre gjorde paa at lægge en helt ny Fortolkning ind i Arbejdsløshedsloven, glippet.

Man skal bøde paa den ekstraordinære Arbejdsløshedssituation ved at sætte Nødhjælpsarbejder i Gang, hvor Forholdene egner sig dertil og de Institutioner, som beskæftiger sig dermed, skønner det er praktisk nødvendigt, men derudover skal man ogsaa paa Lovens Grund forberede andre Arbejder og sætte disse i Gang.

Lov om Foranstaltninger til Modvirkning af Arbejdsløsheden.

§ 1.

Til Bestridelse af Udgifterne ved Arbejder, der iværksættes inden 1. Juni 1926 af Kommuner eller private Institutioner, der nyder offentlig Støtte, kan der af Socialministeren med Tilslutning af Finansministeren ydes Laan indenfor et samlet Beløb af 8 Mill. Kr., for saa vidt vedkommende Kommune eller Institution ikke selv raader over de fornødne Midler eller paa rimelige Vilkaar kan tilvejebringe dem paa anden Maade.

Laanene kan ydes til Nødhjælpsarbejder, delvise Nødhjælpsarbejder og andre Arbejder. Til Arbejder, der ikke helt eller delvis udføres som Nødhjælpsarbejder, kan der dog ikke disponeres over et større Beløb end i alt 2 Mill. Kr., og Laan til disse Arbejder kan derhos kun bevilges, naar der fra det i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. § 32, Stk. 2, nævnte stedlige Udvalg foreligger Erklæring om, at Arbejderne ikke skønnes at være egnede til Udførelse efter Reglerne for Nødhjælpsarbejder.

Ved Bevilling af disse Laan, hvorom Socialministeren træffer Bestemmelse efter Indstilling fra det i Lov af 4. Marts 1924 § 35, Stk. 3, Punkt c., omhandlede Nævn, skal der fortrinsvis tages Hensyn til, i hvilken Grad det paagældende Arbejde vil være i Stand til at afhjælpe Arbejdsløshed i den paagældende Egn.

Laanene amortiseres efter Ministerens Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde i Løbet af højst 30 Aar og forrentes med 5½ pCt. p. a. af den til enhver Tid skyldige Gæld.

De af Socialministeren bevilgede Laan udredes af Arbejdsløshedsfonden, der, efterhaanden som Laanene udredes, fra Finansministeren modtager Statsobligationer til samme Værdi som Laanenes Beløb, hvilken Værdi bestemmes af Finansministeren efter Samraad med Socialministeren og det i Lov af 4. Marts 1924 § 35, Stk. 3, Punkt c., omhandlede Nævn. Disse Statsobligationer udstedes til en Rente af ikke over 5 pCt. p. a. og med en Amortisationstid paa 30 Aar. De indgaaede Afdrag paa Laanene indbetales til Statskassen og opsamles i en Fond, der i Løbet af 30 Aar anvendes til Amortisation af de udstedte Statsobligationer. — Ved Afhændelsen af disse Obligationer skal eventuelle Kurstab refunderes Arbejdsløshedsfonden af Statskassen.

For Kommunernes Vedkommende vil henholdsvis Indenrigsministeriets eller vedkommende Amtsraads Samtykke til Laanets Optagelse være at indhente.

§ 2.

Udover det i Loven af 4. Marts 1924 § 32, Stk. 7, fastsatte Tilskud til Nedsættelse af Udgifterne til Arbejdsløn ved Nødhjælpsarbejder kan der til Bestridelse af Udgifter ved Anskaffelse af Materialer til saadanne Arbejder, der iværksættes i Tidsrummet fra nærværende Lovs Ikrafttræden og indtil den 1. Juni 1926, ydes et Tilskud paa indtil 20 pCt. af Materialernes Anskaffelsessum, for saa vidt de er af dansk Oprindelse eller dansk Forarbejdning.

Til Udredelse af disse Tilskud stilles der af Arbejdsløshedsfonden et Beløb af 1 Mill. Kr. til Raadighed. Tilskudene bevilges af Socialministeren med Tilslutning af det i Lov af 4. Marts 1924 § 35, Stk. 3, Punkt c., omhandlede Arbejdsnævn.

Saafremt en Kommune eller privat Institution, der nyder offentlig Støtte, finder det ønskeligt, at et Arbejde af Hensyn til Arbejdsløshedens Bekæmpelse bringes til Udførelse i ovennævnte Tidsrum, uagtet det i Lov af 4. Marts 1924 § 32, Stk. 2, nævnte stedlige Udvalg skønner, at Arbejdet ikke er egnet til at udføres efter Reglerne for Nødhjælpsarbejder, kan Socialministeren efter Andragende fra vedkommende Kommune eller Institution med Tilslutning af det i fornævnte Lovs § 35, Stk. 3, Punkt c., omhandlede Arbejdsnævn til et saadant Arbejde bevilge et Tilskud til Anskaffelse af Materialer efter samme Regler, som ovenfor er fastsat med Hensyn til Nødhjælpsarbejder.

Til Udredelse af disse Tilskud stilles der af Arbejdsløshedsfonden et Beløb af indtil 1 Mill. Kr. til Raadighed.

Den af foranstaaende Bestemmelser følgende Merudgift for Arbejdsløshedsfonden godtgøres denne af Statskassen.

Saafremt Arbejdsløshedsfondens øvrige Udgifter til Nødhjælpsarbejder i ovennævnte Tidsrum maatte blive saa store, at der derved lægges Beslag paa en uforholdsmæssig stor Del af Fondens Formue, kan der efter Indstilling fra det ovenfor anførte Arbejdsnævn af Statskassen ydes Fonden et ekstraordinært Tilskud, der dog i Forbindelse med de efter Reglerne i nærværende Paragraf anvendte Ydelser ikke maa overstige et Beløb af i alt 2 Mill. Kr.

De Beløb, som i Henhold til foranstaaende Bestemmelser maatte blive ydet Arbejdsløshedsfonden, skal af denne godtgøres Statskassen, naar Fondens Midler har naaet et Beløb af 30 Mill. Kr., idet den i Lov af 4. Marts 1924 § 29, Stk. 3, foreskrevne Nedsættelse af Bidrag ikke vil være at foretage, førend hele det ovennævnte Tilskud er tilbagebetalt til Statskassen, og Fonden atter har naaet en Størrelse af 30 Mill. Kr.

§ 3.

Denne Lov træder i Kraft straks.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Nørresundby.

Den 3. December behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark over følgende Forhold:

A/S Nordjyllands Kulkompagni havde paataget sig Losningen af Stenkulsbri-

ketter til Statsbanerne, men da disse ikke kunde losses med Kran, enedes Firmaet med Havnearbejdernes Fagforening om en Pris for Losning af S/S »Halland«s Last. Efter at Losningen var paabegyndt, fremsatte Arbejderne Ønske om, at Losningen fandt Sted om Natten, hvilket Firmaet indgik paa.

Der opstod nu Strid om Betalingen, idet Arbejderne mente, at Forudsætningen for den indgaaede Betaling var bristet, og man forlangte nu en højere Akkordbetaling eller ogsaa Tillæg for Natarbejdet efter Taksten for Overarbejde.

Firmaet indgik paa at betale Overarbejdstillæg, men hævdede kun at have betalt under Protest for at undgaa Arbejdsstandsning og forlangte nu 2035 Kr. tilbagebetalt.

Man enedes om at vise Sagen tilbage til lokal Forhandling, og hvis man ikke her opnaar Enighed, skal Sagen afgøres af en faglig Voldgiftsret.

Arbejdsmænd ved Skagensbanen.

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Bestyrelsen for Skagensbanen var der opstaaet en Strid angaaende Betalingen til de hos Banen beskæftigede Medlemmer af Forbundet. Grunden hertil var den, at Banen efter Afslutningen af Storkonflikten kun havde forhøjet Timelønnen for Arbejdsmændene med 3 pCt., men ikke vilde give det yderligere Tillæg af 2 Øre pr. Time, som er fastsat i Forligsmandsforslaget.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. November. Her indgik Banens Repræsentant paa at aflønne som fastsat i Forligsmandsforslaget af 3. Juni d. A.

Denne Ordning kan af begge Parter opsiges med 3 Maaneders Varsel til den 1ste i en Maaned.

Kvinder hos Firmaet »Dansk Emaille«.

Kvindeligt Arbejderforbund klagede den 11. November over, at Firmaet »Dansk Emaille«, Indehaver Hr. Vejlby Larsen, havde opsagt den mellem Firmaet og Forbundet bestaaende Priskurant til Ophør den 1. Februar 1926.

Herimod protesterede Forbundet, idet det hævdede, at den i Foraaret med Jern- og Metalindustrien indgaaede Overenskomst hvilede paa Forliget af 4. April 1922 og med de deri fastsatte Opsigelsesfrister, efter hvilke Prislisterne først kunde opsiges 1ste Gang til 1. Juli 1926.

Den 27. November behandledes Sagen paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne. Her fastholdt Arbejdsgiverne Firmaets Ret til at opsige Prislisterne til 1. Februar, idet de hævdede, at Overenskomsten efter Forligsmandsforslaget d. A. ikke mere hvilede paa Forliget af 4. April 1922. Man enedes om, at Sagen blev gjort til Genstand for Behandling lokalt mellem Parterne, eventuelt faglig Mægling. Hvis der ikke her opnaas Enighed, forbeholder Forbundet sig sin Stilling til Sagen.

Sukkervare- og Chokoladearbejdere hos A/S Jensen og Møller.

Arbejdsgiverforeningen klagede den 28. November over, at Dropskogerne paa A/S Jensen & Møllers Fabrik havde iværksat en ulovlig Overarbejdsvægring, og at dette var sket efter Ordre fra Formanden for den københavnske Afdeling.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. December, uden at Enighed opnaaedes, idet Firmaet forlangte en meget stor Erstatning for de 6 Timer, i hvilke de to Dropskogere ikke havde arbejdet over.

Arbejdsgiverforeningen har nu indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Internationalt.

Belgien.

For en uindskrænket Ratificering af Konventionen om 8 Timersdagen.

I Overensstemmelse med Regeringen Poullets Programerklæring har den belgiske Arbejdsminister Wauters nu forelagt et Lovforslag angaaende Ratificering af Washington-Konventionen om 8 Timers Arbejdsdagen. I sit Exposé henviser Wauters særlig til Nødvendigheden af, at de i Washington udarbejdede store Principer for Sociallovgivningen bliver anerkendt definitivt og uden Indskrænkninger.

Lovforslaget udmærker sig særlig derved, at det forudser en uindskrænket Ratificering af Washington-Overenskomsten, som Wauters foreslaar uden Betænkelighed, da Ratificeringen i andre Lande, t. Eks. i Czekoslovakiet, har vist, at det produktionsmæssige Liv i ingen Henseender lider under den nye Ordning, men tværtimod hvad angaar sidstnævnte Land har gjort glædelige Fremskridt. Ud fra et internationalt Synspunkt, hedder det endvidere, vil det af et Industriland som Belgien givne gode Eksempel uden Tvivl virke opmuntrende. »Vor Prestige vil ikke blot vinde, men Ratifikationen vil utvivlsomt i alle Lande blive betegnet som en modig Handling, der vidner om vor Tro paa Frugtbarheden af vort Arbejde og Højnelsen af vort produktionsmæssige Liv.« (I. F. C.)

Møde af den internationale faglige Kvindekomité den 3. og 4. November 1925 i Amsterdam.

Den 3. November 1925 traadte den internationale faglige Kvindekomité sammen til sit første Møde. Nærværende var samtlige Medlemmer, d. v. s. Frk. Burniaux (Belgien), Frk. H. Crone (Danmark), Fru Chevenard (Frankrig), Frk. Hanna (Tyskland) og Frk. Quaile (England). Som Repræsentant for I. F. C. ledede Sekretær J. Sassenbach Forhandlingerne.

Forinden man gik over til Behandling af Dagsordenen, blev der opnaaet Enighed om følgende Rettesnor for Komitéens Virksomhed:

Den internationale faglige Kvindekomité vedtager principielt kun at behandle saadanne Spørgsmaal, der

1. vedrører Kvinderne som *Lønarbejdere;*
2. enten berører de kvindelige Arbejderes særlige Interesser eller ved hvilke der bør tages særlige Hensyn til Kvindernes Konstitution.

Af de behandlede Punkter maa særlig fremhæves:

Kraftigere Agitation blandt de arbejdende Kvinder og deres Deltagelse i det praktiske Arbejde. (Indleder Frk. *Quaile*). Indlederen skildrede de i England indvundne Erfaringer ved Agitationen blandt de arbejdende Kvinder. Agitationen, der i England væsentlig ledes af Arbejderpartiets og Fagbevægelsens lokale Centrer, opviser i den senere Tid atter gode Resultater. For at vække Kvindernes Interesse for Medarbejdet indenfor Fagforeningerne er det nødvendigt ogsaa at drøfte andre Spørgsmaal med dem end rene Løn- og Arbejdsspørgsmaal. I den udførlige Debat, der knyttede sig til det indledende Referat, blev der særlig henvist til Betydningen af de organiserede mandlige Arbejderes Medvirken, hvis Pligt det burde være at paase, at deres lønarbejdende Hustruer og Døtre tilhører deres Fagforeninger. Det vedtoges at offentliggøre 2 Opraab til de arbejdende Kvinder respektive til Fagforeningerne i alle Lande.

Lovordnet Beskyttelse af de arbejdende Kvinder. (Indleder Frk. *Crone*). Dette Punkt gav Anledning til en udførlig Drøftelse af de Krav, der i Arbejderskernes Interesse bør stilles til Lovgivningen. Med Henblik paa Propagandaen for lovordnet Beskyttelse for de arbejdende Kvinder henviste Frk. Hanna til de gode Resultater, der i Tyskland var opnaaet gennem Fremstilling og Offentliggørelse af Fotografier, der forestiller Kvinder og Børn under Arbejdet og illustrerer de med de forskellige Arbejder forbundne Farer. Hun anbefalede at foretage lignende Forsøg i andre Lande. I en til dette Punkt vedtaget Resolution paalægges det Medlemmerne at foranstalte Undersøgelser i de respektive Lande angaaende Følgerne af en utilstrækkelig Beskyttelse af de kvindelige Arbejdere samt indsamle Materiale, der paa det næste Møde kan tjene som Grundlag for formaalstjenlige Forslag angaaende en effektiv Beskyttelse af Kvinderne og Gennemførelsen af en saadan Beskyttelse. Den af I. F. C. planlagte Udgivelse af en Brochure vedrørende den internationale Beskyttelseslovgivning for Kvinder blev hilst med almindelig Tilfredshed.

Folkeforbundets raadgivende Komité til Beskyttelse af Børn og unge Mennesker og vor Repræsentants Opgave i denne Komité. Indlederen, Frk. *Burniaux*, omtalte denne Komités Opgaver og de Fordringer, Arbejderbevægelsen maa stille til denne Ko-

mité. Mødet gav sin enstemmige Tilslutning til Frk. Burniaux' Udtalelser. Som I. F. C.s Repræsentant i nævnte Komité udpegedes Frk. Burniaux, til dennes Stedfortræder Fru Chevenard.

Eventuelle videre Opgaver for Komitéen. (Indleder Frk. *Hanna*). Herunder droftedes bl. a. Tanken om at anmode I. F. C. om at offentliggøre Materiale angaaende de kvindelige Arbejderes Løn- og Arbejdsbetingelser i de forskellige Lande. Endvidere berettede Fru Chevenard og Frk. Hanna om Hjemmeindustrien i deres Lande og den Fare, der er forbunden med en yderligere Udbredelse af Hjemmearbejdet. Efter en yderst interessant Debat vedtoges et af Fru Chevenard stillet Forslag, der henstiller til I. F. C. at træffe Foranstaltninger til Samling af muligst udtømmende Oplysninger om dette Spørgsmaal samt udfinde Midler og Veje til Afskaffelse af de med Hjemmearbejdet forbundne Ulemper.

*

Ordlyden af det ene Opraab:

Til den fagligt organiserede Arbejderklasse!

Den internationale faglige Kvindekomité vender sig til den organiserede Arbejderklasse i hele Verden med den indtrængende Anmodning i større Udstrækning end hidtil at virke for, at de i Erhvervslivet arbejdende Kvinder i Fremtiden tiltræder deres faglige Organisationer. I alle industrielt udviklede Lande udgør den kvindelige Arbejdskraft en betydelig Del af Lønarbejderne. Som overvejende uorganiseret Arbejdskraft er de i Forbindelse med deres absolut og relativt lave Lønninger en bestandig Trusel mod den samlede Arbejderklasses Arbejdsbetingelser. Den industrielle Udvikling letter Arbejdsgivernes Stræben for at anvende Kvinder i stadig flere Arbejdsgrene. Erfaringerne viser, at de organiserede Arbejdsgivere udnytter enhver Lejlighed, der byder sig, til ud af de uorganiserede Arbejderskers Rækker at finde Arbejdskræfter, der kan danne en Hemsko for Bestræbelserne til Højnelse af Arbejderklassens Kaar. De organiserede mandlige Arbejdere betragter Agitationen for deres mandlige Kollegers Tilslutning til Fagforeningerne som deres moralske Pligt. Men en Del af disse Arbejdere anser det dog ikke nødvendigt paa samme Maade at virke for Organisationstankens Udbredelse blandt de kvindelige Arbejdere, som de ret ofte ikke betragter som deres Kolleger, men som fremmede Elementer i Produktionslivet, hvorved endnu stadig den Mening er fremherskende, at Kvindens Arbejdsomraade rettelig er Hjemmet. De har hidtil heller ikke formaaet at frigøre sig for denne fejlagtige Opfattelse gennem den for ethvert fordomsfrit Menneske øjensynlige Kendsgerning, at talrige Kvinder i alle Industrilande er tvungen til at udføre Lønarbejde, saa længe de lever. Denne fejlagtige Opfattelse er en Hindring for, at allerede Familien hos de unge Piger vækker Forstaaelse for den faglige Organisations Nødvendighed. Den samme Forsømmelse, Familien gør sig skyldig i overfor de unge Arbejdersker, gentages i Reglen ude omkring paa Arbejdspladserne. De mandlige Arbejdere er derfor medansvarlige for de lønarbejdende Kvinders mangelfulde Organisation, og de er medskyldige i, naar de kvindelige Arbejdere staar i Vejen for et resultatrigt Fagforeningsarbejde. Det er rigtignok sværere at vinde Arbejderskerne for Fagorganisationerne end de mandlige Arbejdere; men de kan, som Erfaringerne har vist i alle Industrilande, trods alt vindes. Overalt findes allerede en Kreds overbeviste kvindelige Fagforeningsmedlemmer. Denne Kendsgerning berettiger til den Antagelse, at det ogsaa vil være muligt at vinde de øvrige Arbejdersker for den faglige Organisation, naar blot alle indenfor Fagbevægelsen til Raadighed staaende Kræfter helliger sig dette Arbejde. I intet Land staar Kvindernes Arbejdsbetingelser i retfærdigt Forhold til Værdien og Betydningen af deres Arbejde. Endnu er Kvinderne ubevidst og ofte mod deres Vilje Løntrykkere. Dette Forhold vil blive forandret, naar de kvindelige Lønarbejdere mere end hidtil tager virksom Del i Fagbevægelsen. Det foreliggende Opraab skal bidrage til Opnaaelsen af dette Maal. Ved dets Affattelse har de Undertegnede været sig fuldt bevidst om det Ansvar, der paahviler dem som Medlemmer af den internationale Kvindekomité, og de

udsender det i Troen paa den faglige Idés sejrrige Kraft.

Op til Agitation for at vinde de kvindelige Arbejdere for denne Idé!

Op til Kamp for bedre Levevilkaar for den samlede Arbejderklasse!

Den internationale faglige Kvindekomité:
Hélène Burniaux (Belgien).
Henriette Crone (Danmark).
Mary Quaile (England).
Jeanne Chevenard (Frankrig).
Gertrud Hanna (Tyskland).

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Præcidium.

Til Formand for Den faste Voldgiftsret er valgt Højesteretsdommer V. Topsøe-Jensen i Stedet for afdøde Højesteretsdommer E. Tybjerg og til Næstformænd d'Hrr. Landsdommer O. Haack og Vicepræsident i Sø- og Handelsretten Edm. Ipsen i Stedet for d'Hrr. Professor, Dr. jur. K. Sindballe og Landsdommer Poul Hansen, som begge ikke har ønsket at modtaget Genvalg.

Sag Nr. 913.
Dansk Typografforbund mod »Bogense Avis«.

I denne Sag var der den 30. Oktober afsluttet Forlig ved et forberedende Retsmøde.

Sagen var anlagt af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening for Organisationen af Bladudgivere i Provinserne og dennes Medlem Bogense Avis ved Udgiverne Bro og Theill, der havde aflønnet en hos dem udlært Typograf med 3 Kr. for lidt pr. Uge i Tidsrummet fra 15. Februar 1920 til Februar i Aar.

Sagen forligtes ved, at Firmaet udbetaler 350 Kr. til Typografforbundet, der lader Beløbet gaa videre til den vedkommende Arbejder.

Sag Nr. 914.
Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund mod Barber- og Frisørmester G. Hansen.

De samvirkende Fagforbund havde anlagt denne Sag paa ovennævnte Forbunds Vegne mod Barber- og Frisørmester E. Hansen, Bülowsvej 2, fordi Hansen havde nægtet at rette sig efter en faglig Voldgiftsrets Kendelse, ifølge hvilken han den 18. Maj 1925 var kendt pligtig til at udrede 400 Kr. til Forbundet.

Hansen havde gennem sin Sagfører den 27. Maj sendt Forbundet en Skrivelse, hvori han bestred den faglige Voldgiftsrets Kompetence.

Sagen forligtes den 20. Oktober saaledes, at Byretsdommer Jesper Simonsens Opmandskendelse af 18. Maj d. A. opfyldes ved, at 400 Kr. senest den 22. Oktober betales paa Forbundets Kontor.

Adressefortegnelse

over Forbundene, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsmandsforbund, Dansk. M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, K. Telf. 2140.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet. Z. Friis, Falkonerallé 122, St., F. Telf. Nora 3451.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhugger-Forbundet. Knud V. Jensen, Gyldenrisvej 6, Valby. Telf. Valby 195.

Bogbinderforbundet. P. Hansen, Rosengaarden 12, K. Telf. 12.761.

Brolæggerforbund, Dansk. Alb. C. Nielsen, Nordre Fasanvej 97, F.

Bødkerforbundet. R. Rude, Rosenørns Allé 14, St., V. Telf. Nora 5318.

Børsteindustriarbejderforbundet. V. B. Jørgensen, Ahornsgade 5 A, 1. Sal, N. Telf. Nora 3885 y.

Drejerforbundet. M. Arnsfelt, Colbjørnsensgade 20, St., B. Telf. Vester 1875.

Forgylderforbundet. Aug. Torgersen, Arresøgade 27, 2. Sal, N.

Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk. Arnold Nielsen, Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 2125.

Funktionærforbund, Dansk. Fr. Hagengaard, Rosenørns Allé 12, 4. Sal, V. Telf. Nora 5280.

Gartnerforbund, Dansk. Todesgade 1, N. Telf. 10.487.

Glasarbejderforbund, Dansk. C. J. Olsen, Søvangs Allé 17, Kastrup. Telf. Kastrup 153.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. G. Schou, Rømersgade 22, 3. Sal o. G., K. Telf. Byen 6672.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. C. Madsen, Gormsgade 23, St., L. Telf. Taga 2614 x.

Handskemagerforbundet. Carl Johnsson, Ryesgade 43, 3. Sal, Ø.

Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk. Th. Sundby, Smedegade 19, St., N. Telf. Nora 5220.

Husassistenternes Forbund. Frk. Marie Christensen, Rosengaarden 14, K. Telf. 6774.

Jernbaneforbund, Dansk. Charles Petersen, Halmtorvet 4, B. Telf. 4482.

Jern- og Metalsliberforbund, Dansk. Vict. Hansen, Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 197 y.

Karetmagerforbund, Dansk. Em. Olsen, Thuresensgade 6, St., K. Telf. 1904 x og Godthaab 479 y.

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. Laur. Hansen, Larsbjørnstræde 9, 2. Sal, K. Telf. Byen 1728 y.

Keramisk Forbund. A. Flodin, Allégade 15, F. Telf. Godth. 4039.

Kommunalarbejderforbund, Dansk. Th. Thomsen, Colbjørnsensgade 5, 1. Sal, B. Telf. Vester 2735.

Korkskærernes- og Sortererskernes Forbund. V. Nørregaard, Mysundegade 22, St., B. Telf. Roskilde 170.

Kvindeligt Arbejderforbund. Fru A. Andersen, Ryesgade 122 A, St., Ø. Telf. 5123.

Landarbejderforbundet. Oskar Levinsen, Azaleavej 22, Valby. Telf. Valby 1601, 1602.

Litografisk Forbund, Dansk. S. E. Frederiksen, Larslejstræde 1, K. Telf. Byen 3575.

Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk. C. F. Petersen, Horsensgade 5, Ø. Telf. Øbro 3386 x.

Malerforbundet. Rud. Poulsen, Rømersgade 24, 1. Sal, K. Telf. 10.385.

Metaltrykkerforbund, Dansk. E. O. Hulstrøm, Jægersborggade 3 1, 3. Sal, L.

Mølleriarbejderforbund, Dansk. J. M. Johansen, Stakkesund 3, St. th., Str. Telf. Ryvang 2195 y.

Papirindustriarbejderforbundet. Martin Olsen, Slagelsevej 13, Lille Næstved. Telf. Næstved 203.

Privatbanefunktionærernes Forbund. Fr. Fischer, Boligselskabet 40, Horsens.

Rebslageriarbejderforbund, Dansk. Charles Andersen, Adelgade 18, Horsens.

Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand. Th. Clausen, Graabrødretorv 13, K. Telf. Byen 206.

Skibstømrerforbund, Dansk. G. Sigurdsson, Pjentedamsgade 27, 3. Sal, Odense.

Skorstensfejersvendenes Fagforbund. R. Lindahl, Sundevedsgade 31, V. (Sekretær Nyboe, Telf. Nora 1692.)

Skotøjarbejderforbund, Dansk. N. J. Larsen, Rømersgade 22, 2. Sal, K. Telf. Byen 8368.

Skrædderforbund, Dansk. Hauserplads 14, 1. Sal, K. Telf. 10.518.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. J. A. Hansen, Gl. Kongevej 6, 2. Sal, B. Telf. 5121, 8221.

Snedkerforbundet. Mart. Petersen, Rømersgade 22, 4. Sal, K. Telf. 4215.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, Dansk. H. M. Christensen, Rosenørns Allé 14, St., V. Telf. 11.518.

Stenindustriarbejderforbund, Dansk. C. Andersen, Bissensgade 12, St., V. Telf. Vester 9006 v.

Stukkatørernes Forbund. Th. Jørgensen, Valby Langgade 194, 1. Sal, Valby. Telf. Valby 1695.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund. P. Rasmussen, Rosenørns Allé 12, 4. Sal, V. Telf. Nora 5781.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. Chr. Nielsen, Rosenørns Allé 14, 3. Sal, V. Telf. 5661.

Tobaksarbejderforbundet. Chr. Jensen, Rosenørns Allé 14, 4. Sal, V. Telf. Nora 5264.

Træindustriarbejderforbundet. V. S. Petersen, Rosenørns Allé 12, 4. Sal, V. Telf. Nora 7306.

Typograf-Forbund, Dansk. Jul. Schrøder, Vestergade 5, B. Telf. 4331.

*

Kurvemagernes Fagforening. A. Schønstrøm, Sct. Hansgade 15, N.

De samvirkende Fagforbunds Kontorer er fra 1. December d. A. henflyttet til Rosenørns Allé 12[2]. Telefoner Nr. 3541 og 10541.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 ❋ KØBENHAVN DEN 19. DECEMBER 1925 ❋ 22 AARGANG

Letkøbte Paastande.

Den Arbejdsløshedssituation, hvorunder Landet i Øjeblikket lider, har leveret et særdeles kærkomment Agitationsstof til vore Modstandere, lige fra de konservative og agrariske Samfundsstøtter til de ultrarevolutionære Kommunister.

Medens Arbejdernes Regering gjorde en Indsats i rette Tid for at dæmme op for Ondet, forenedes de øvrige Partier i et Hyl om, at det hele var Lapperi. Heri var Mændene fra Korsgade enige med Christmas Møller og Slebsager.

Man skulde jo saa synes, der havde været rig Adgang til at bøde paa denne Mangel ved Regeringens Foranstaltninger.

Men Højre og Venstre beskar yderligere den Hjælp, Regeringen ønskede at yde for at bringe Landet lettere over Deflationskrisen, medens Kommunisterne stadig fortalte vidt og bredt, at Socialministeren ikke ønskede at bringe noget effektivt til Veje for ikke at genere Samfundet.

Venstre og Højre har med deres Presses Spalter til Raadighed for dette Formaal saboteret Arbejdsforslaget i 6 Uger, og Kommunisterne har atter en Gang dokumenteret deres Evners fuldkomne Svigten overfor Bedømmelse af, hvad der i en for Arbejderne vanskelig Situation kunde gøres for at lindre Trykket paa de mange Hjem, hvis Interesser de ynder at kalde sig Talsmænd for.

Naar Venstre og Højre saboterede Forslaget og trak Tiden ud, er det forstaaeligt. Det skete, for at den opstaaede Krisesituation skulde virke og skabe Jordbund for Arbejdsgivernes Ønsker om hos Arbejderne at saa Mistro til vore Organisationers Værdi.

Arbejdsløsheden fremstilles som et Fænomen, der er specielt dansk.

Intet er mere forfejlet.

Arbejdsløsheden er et specifikt kapitalistisk Fænomen, som ikke udryddes, saalænge den kapitalistiske Samfundshusholdning opretholdes. Den er netop ikke et specielt dansk Anliggende, men et internationalt Verdensfænomen. Alle Vegne fra meddeler Verdenspressen os, at Arbejdsløsheden i Aar befinder sig paa svimlende Højder.

England, Tyskland, Frankrig, Amerika, Norge og Sverige alle har de Tusinder og atter Tusinder af Arbejdere gaaende ledige.

At Paastanden om Arbejdslønnens Indflydelse derfor er lidt mere end haltende er selvindlysende.

Det er hævdet, at Englands og Tysklands Arbejdsløn ligger 100 pCt. under den danske. Berlin alene har for sit Vedkommende samme Procent Antal Arbejdsløse som København. En Nedsættelse af vore hjemlige Arbejdslønninger vilde altsaa ikke skaffe os bedre Stilling end de tyske Arbejdere, som ogsaa staar overfor Kravet om Lønreduktioner.

Sandheden er snarere at søge i en helt anden Retning for vort Lands Vedkommende.

Krisen er en Verdenskrise af samme Natur som alle de forudgaaende Kriser. Den stigende Kronekurs gør ikke Stillingen lettere for vort Lands Vedkommende, men den direkte Frugt af Arbejdskampen i Foraaret er det, der i denne Forbindelse er det afgørende. Og det er ikke Lønnens Højde, men det Faktum, *at Arbejdsgiverforeningen gennem sit Felttog i 12 Uger spærrede sig ude fra at deltage i Produktionen og dermed Konkurrencen paa Mar-*

kedet, og at denne Udespærring paaførte Virksomhederne et Tab, som nu kan blive skæbnesvangert for dem.

For de Penge, Arbejdsgiverne anvendte til Krig mod vore Hjem, kunde de den Dag i Dag have faaet bedre Udbytte ved at anvende Summen til Konkurrencen med de Virksomheder, de med begge Hænder skubbede Arbejdet over til i Foraarets 12 Kampuger.

Og Kommunisterne maa kunne se, at man ogsaa kan skade de Hjem, man vil gavne, ved at stille Krav, der umuliggør Realiteter, enten disse Krav stilles under Overenskomstforhandlinger med Arbejdsgiverne eller de gennem Rigsdagen stilles til hele Samfundet som Hjælp mod Verdenskrisens Følger.

Skal danske Arbejdere bevare deres Chance for at deltage i Løsningen af de Opgaver, der er Livets, er det nødvendigt, at dette Liv bevares, og skal deres Kraft være usvækket, maa Kampen føres saaledes, at Hjemmene ikke udmarves, medens de idealistiske Programpunkter illumineres i hellig og uopnaaelig Fjernhed.

Midlertidig Forhøjelse af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Fra Socialministeriet er der under 10. ds. udsendt følgende Bekendtgørelse:

Efter derom med Arbejdsnævnet stedfunden Forhandling fastsætter Socialministeriet herved i Henhold til § 31, Stk. 5, i Lov Nr. 47 af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. følgende:

§ 1.

Uanset de i § 1 a i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924, jfr. Socialministeriets Bekendtgørelse af 9. December 1924, § 1, fastsatte Bestemmelser vedrørende Størrelsen af *fortsat Hjælp* efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør fastsættes herved, at fortsat Hjælp *i Tiden fra 15.—31. December 1925*, begge Dage inklusive, vil være at yde med følgende Beløb til *saadanne arbejdsløse*, som ikke i Tiden fra 15. November til 10. December 1925 har haft Arbejde af mere end 6 Dages Varighed tilsammen:

a. til *Familieforsørgere* med et Beløb, svarende til den daglige vedtægtsmæssige Understøttelse, som gælder for den vedkommende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægter,

b. til *Ikke-Forsørgere* med et Beløb, svarende til $^2/_3$ af den vedtægtsmæssige Understøttelse, som gælder for vedkommende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægter.

Det er et Vilkaar for Udbetalingen af fornævnte Hjælp, at de paagældende arbejdsløse opfylder de almindelige *Betingelser* for at faa udbetalt fortsat Hjælp.

§ 2.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 15. December 1925.

Lønbevægelser og Konflikter.

Linoleumsarbejdere i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. November behandledes en af Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen fremsat Klage over, at Linoleumspaalæggernes Fagforening ikke overholdt den mellem Parterne gældende Overenskomst med Hensyn til dennes Bestemmelse om, at Fagforeningen skulde gennemføre Overenskomstens Lønsatser hos uorganiserede Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen.

Da Arbejdsgiverne paa et enkelt Punkt fremsatte og fastholdt et urimeligt Krav for en Ordning af Sagen, endte Mødet uden Resultat.

Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret over det ovennævnte Forhold.

Internationalt.

Belgien.

Undersøgelse af 8 Timersdagens Virkninger.

Som bekendt har den belgiske Arbejdsminister Wauters forelagt Parlamentet et Lovforslag om Ratificering af Washington-Konventionen om 8 Timers Arbejdsdagen. Arbejdsgiverne mente derfor, at Øjeblikket var inde til

— det koste hvad det vilde — at foretage en ny Offensiv og Pressekampagne mod den forhadte 8 Timersdag. De gik herved frem paa den Maade, at de uden videre offentliggjorde en Beretning, som Industriraadet havde udarbejdet til Brug for den nedsatte Kommission til Undersøgelse af 8 Timersdagens Virkninger, samtidig med at de opfordrede Arbejderne til at følge deres Eksempel og ligeledes gøre deres Beretning tilgængelig for Offentligheden. Naar man betænker, at begge Beretninger er bestemt for Kommissionen og først kan erholde Beviskraft, naar denne nøje har undersøgt, gennemarbejdet og eventuelt suppleret dem gennem nye Undersøgelser, kan det vistnok med Rette siges, at Arbejdsgiverne ved Forsvaret af deres Standpunkt aabenbart foretrækker at søge deres Tilflugt til ukontrollerede Paastande, end til videnskabelig undersøgte Kendsgerninger. Intet taler mere til Gunst for 8 Timersdagen end denne Holdning og den Omstændighed, at Arbejdsgiverne forsøgte at standse Undersøgelsen forinden dennes Afslutning.

Arbejderorganisationerne, der selvfølgelig ikke har deltaget i Arbejdsgivernes Manøvre, kræver dog Undersøgelsen fortsat, og den Underkommission, der er beskæftiget med Prøvelse af de af Arbejdsgiverne og Arbejderne indsendte Beretninger, har udpeget 4 Medlemmer, deriblandt vor Partifælle C. Mertens, der skal drøfte, paa hvilken Maade det foreliggende Materiale skal bearbejdes, og hvilke upartiske og videnskabelige Slutninger der kan drages heraf.

Indien.

Afslutning af Tekstilarbejderstrejken i Bombay.

Tekstilarbejderstrejken i Bombay er nu afsluttet. Regeringen har indtil videre ophævet Bomuldsskatten, og Arbejdsgiverne har som Følge heraf givet Afkald paa Gennemførelsen af deres Fordring om Lønnedsættelse. For de 150.000 indiske Tekstilarbejdere og de dem understøttende europæiske Arbejdere, som det indiske Tekstilarbejderforbund i et Telegram til I. F. C. siger en hjertelig Tak for Hjælpen, maa dette betegnes som et smukt Resultat; thi Arbejdsgiverne fordrede oprindelig ikke mindre end 20 pCt. Lønreduktion og afviste senere, da de var gaaet ned til 11½ pCt., enhver Forhandling med Arbejderne.

Ved Kampens Udbrud erklærede den indiske Landsorganisations Sekretær, at en Fremstilling af Forholdene i den europæiske Presse vilde kunne bidrage meget til at aabne Øjnene paa den indiske Regering. Senere hen, da der endnu ikke var til at øjne nogen Afslutning paa Kampen, og I. F. C. paa Opfordring af de indiske Arbejdere foranstaltede en Hjælpeaktion, meddelte den i Mellemtiden nedsatte Hjælpekomité, at alt var afhængig af yderligere Pengehjælp. I Henhold til begge disse Paroler førtes saa Aktionen til Fordel for de indiske Kammerater. De gennem den europæiske Presse spredte Beretninger om Tilstanden i Indien, der endda nødsagede de indiske Tekstilbaroners Forening til offentlige Imødegaaelser, har sammen med den foranstaltede Indsamling og de af de britiske Fagforeningers Generalraad hos den engelske Regering foretagne Skridt sikkert i ikke ringe Grad bidraget til den opnaaede Løsning, hvormed rigtignok Hovedondet ikke er bragt ud af Verden. Thi Hovedaarsagen til de miserable Forhold er ikke Bomuldsskatten, men den indiske Tekstilindustris daarlige Organisation og Ledelse. Med Regeringens given Afkald paa Opkrævningen af Bomuldsskatten, der kan sidestilles med Statstilskudet til Bjergværksindustrien i England, er Tekstilindustrien ikke bragt paa en sund Basis, og det er, generelt set, et sørgeligt Tidens Tegn, at Regeringerne stadig mere og mere gennem offentlige Understøttelser maa forsøge at raade Bod paa de Fejl, der hæfter ved den kapitalistiske Produktionsmaade, i Stedet for at sørge for en fornuftig Ordning af Produktionen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 919.

Formere og Arbejdsmænd hos A/S »Vølund«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. November 1925 i Sag Nr. 919: Dansk Arbejdsgiverforening

for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark paa A/S »Vølund«s Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Formerforbunds Vegne, førstnævnte Forbund paa Støberiarbejdsmændenes Afdelings Vegne og sidstnævnte Forbund paa Formerforbundets københavnske Afdelings Vegne samt 29 nærmere angivne Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og 41 nærmere angivne Medlemmer af Dansk Formerforbund.

Blandt de hos A/S »Vølund« arbejdende Formere herskede der Misfornøjelse med de sanitære Forhold paa Arbejdsstedet. Specielt var man misfornøjet med den utilstrækkelige Vandtilførsel, visse Kloakforhold samt den ufyldestgørende Renlighedstilstand i Spiserum-, Vaske- og Baderum. Man nærede derhos Frygt for, at en Byldeplage, der ramte mange af Arhejderne, skulde hidrøre fra Urenligheden eller dog befordres ved denne.

I August Maaned 1925 vedtog Formerne, der adskillige Gange tidligere vil have klaget over Forholdene, at der, hvis Forholdene ikke blev bedre i Løbet af en Uge, skulde afsendes en Klage til vedkommende Fabriksinspektør. Dette vil man straks have meddelt Støbemesteren. Den 12. August afsendtes Klage, og den 15. eller 16. September kom Fabriksinspektøren til Stede. Han, der har udtalt, mange Gange tidligere at have givet mundtlige Udsættelser bl. a. angaaende Vandtilførslen og Vaskeindretningerne, gjorde denne Gang en Række skriftlige Bemærkninger i Tilsynsprotokollen bl. a. disse: »Rengøringen er yderst utilfredsstillende og maa forbedres; eksempelvis fordres: Væggene i Brusebad skal daglig afskures (med Rensningsmidler), Spiseborde maa daglig aftørres og ugentlig afsæbes, Spisestuegulve maa daglig renses (Afløb mangler) . . . . Pladsforholdene i Omklædnings- og Vaskerum er alt for ringe. Vandmængden er, trods gentagne mundtlige Fordringer, stedse monstrøst ringe ved Vaskepladserne. Kan ikke tilstrækkeligt Vand skaffes gennem Ledningerne, maa der, som før fordret, indrettes Reservoir. Maatte Embedslægen tænke sig, at de paa Fabrikken herskende sygelige Tilstande kan staa i Forbindelse med disse paatalte Forhold, forbeholder jeg mig at gøre Virksomheden retslig ansvarlig.«

Renholdelsesarbejdet var af Fabriksledelsen overladt et Medlem af Støberiarbejdsmændenes Afdeling af Arbejdsmandsforbundet, og da Driftsbestyreren efter Modtagelsen af Fabriksinspektørens Tilhold den 16. September inspicerede Lokalerne og fandt vedkommende Arbejdsmands Opførsel utilfredsstillende, gav han Ordre til Støbemesteren om at afskedige den paagældende, hvad derefter skete. Ved den Lejlighed skal der være faldet Ytringer i Retning af, at enhver, som ikke her gør sin Pligt, vil blive afskediget.

Støberiarbejdsmændene, der vil have forstaaet Støbemesteren saaledes, at *en* Mand skulde stadig udføre det hele Renholdningsarbejde og vilde blive afskediget, hvis han ikke kunde gøre det til Fabriksledelsens Tilfredshed, protesterede mod den stedfundne Afskedigelse og vedtog at blokere Renholdningsarbejdet. Dette førte til en Forhandling mellem Driftsbestyreren og den for Arbejdsmændene fungerende Tillidsmand, overfor hvem Driftsbestyreren vil have gjort Rede for, at man var villig til *at* antage det fornødne Antal Arbejdsmænd til Renholdningsarbejdet, *at* indrømme Vedkommende en Prøvetid, saa at de, om de ønskede det, kunde vende tilbage til deres Beskæftigelse i Støberiet, og *at* man, hvis ingen anden Ordning kunde træffes med det samme, var villig til at lade et Rengøringsselskab midlertidig foretage det nødvendige.

Ved Klubmøde vedtog Arbejdsmændene, at Rengøringen ikke kunde paabegyndes, før der var givet Tilladelse fra Støberiarbejdsmændenes Afdeling.

Herefter fandt der altsaa slet ingen Rengøring Sted, og der blev ej heller fyret op til Vamtvandsanlægget. Formerne meddelte da den 18. September Fabriksledelsen, at hvis der ikke i Løbet af Dagen blev truffet en Ordning, hvorefter der igen blev gjort rent og fyret op, vilde Formerforbundets Medlemmer — 41 — ikke arbejde videre i de følgende Dage, før deres Afdeling fik Meddelelse om, at en Ordning var

truffet. De vil herved have ladet sig lede af den Betragtning, at de ikke vilde »udsætte sig for at blive fyldt med Utøj eller maaske det, som var endnu værre.«

De Forhandlinger, der i Løbet af den 18. September førtes mellem Fabrikledelsen og Arbejdsmændenes virkelige Tillidsmand, der nu — eller mulig allerede den 17de — var kommet til Stede, gav til Resultat, at Tillidsmanden, som mente, at Blokade ikke kunde bringes til Ophør uden Henvendelse til Afdelingen, lovede at forsøge saadan Henvendelse og give Besked. Han fik derefter med en Del Besvær Forbindelse med Afdelingens Formand, hvem han satte ind i Situationen. Da Formanden imidlertid ikke fandt Grund nok til at foretage sig noget med det samme, fik Fabrikken og de der — en Time udover Fyraften — ventende Formere ingen Besked, idet Tillidsmanden undlod at give en saadan.

Lørdag den 19. September udeblev derefter Formerne. Dette medførte, at 29 Arbejdsmænd blev ledige og maatte forlade Fabrikken.

Ved Indgriben fra Organisationerne er Forholdene kommet i Orden den 24. og 25. September.

Under denne Sag paastaar nu Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark paa A/S »Vølund«s Vegne ved at indklage De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Dansk Formerforbunds Vegne, førstnævnte Forbund paa Støberiarbejdsmændenes Afdelings Vegne og sidstnævnte Forbund paa Formerforbundets københavnske Afdelings Vegne samt 29 nærmere angivne Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og 41 nærmere angivne Medlemmer af Dansk Formerforbund principalt de paagældende to Forbund selv, subsidiært disse paa deres Afdelingers og de nævnte enkelte Medlemmers Vegne, mest subsidiært de nævnte enkelte Medlemmer paalagt en Bod paa tilsammen 3500 Kr., hvilken Bod kan tjene A/S »Vølund« som Erstatning for det ved Arbejdsstandsningen forvoldte Tab.

De Indklagede har — næst at nedlægge en Afvisningspaastand, der ikke kan tages til Følge — paastaaet Frifindelse. Paa Formerforbundets Vegne er der derhos nedlagt Modpaastand om hos Aktieselskabet at faa tilkendt 3600 Kr. som Erstatning for den Arbejdstid, som dets Medlemmer har tabt uden egen Skyld.

Klagerne paastaar heroverfor Frifindelse.

Under Sagen har Fabrikinspektøren med rette Vedkommendes — derunder Aktieselskabets — Samtykke afgivet Forklaring, der stemmer med, hvad der ovenfor er anført ham vedrørende. Ligeledes har den paagældende Sanitetslæge givet forskellige Oplysninger, som dog findes at være uden væsentlig Betydning for Sagen.

For at paalægge de to Forbund som saadan nogen Bod findes intet Grundlag. Det samme gælder Formerforbundets københavnske Afdeling. Hvad dernæst de 41 Formere angaar, findes deres Væring ved under de foreliggende ovenfor beskrevne Forhold at indlade sig paa at arbejde videre, at være saa undskyldelig, at de vil være at frifinde for den nedlagte Bodspaastand. Paa den anden Side kan Formerforbundets Krav paa Erstatning ikke anses tilstrækkeligt begrundet, idet det var de 41 Formere selv, som efter deres Bedømmelse af Situationen fandt det forsigtigst at standse, og de end ikke forsøgte selv at forhandle med Arbejdsmændene om en blot midlertidig Ordning. Aktieselskabet vil derfor være at frifinde for denne Modpaastand.

Med Hensyn til Arbejdsmændenes Blokering af Renholdelsesarbejdet skal bemærkes, at den efter det foreliggende maa anses ulovlig. Det er nu ganske vist undskyldeligt, at der blev reageret overfor den stedfundne Afskedigelse, som skete uden at Vedkommende vides at have haft Lejlighed til at udtale sig om Berettigelsen af de Anker, der rettedes mod ham; men det maa i alt Fald bebrejdes Arbejdsmændene, at de *efter* at deres Tillidsmand havde faaet Forklaring paa de foreliggende Misforstaaelser, og *efter* at de var blevet bekendt med den Situation, der forelaa den 18. September, stejlt fastholdt deres Blokade uden endog at ville indgaa paa som foreløbig Ordning, at et Renholdningsselskab besørgede det øjeblikkelig fornødne. Da Støberiarbejds-

mændenes Afdeling efter Tillidsmandens Henvendelse den 18. September har undladt straks at foretage noget som helst for at bringe de truende Forhold i Orden, findes der at burde paalægges denne Afdeling en Klagerne tilfaldende Bod, stor 800 Kr.

Sagens Omkostninger, 500 Kr., findes at burde betales med 300 Kr. af Støberiarbejdsmændenes Afdeling, 100 Kr. af Dansk Formerforbund og 100 Kr. af Klagerne.

Kendelse.

Støberiarbejdsmændenes Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund bør til Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening paa A/S »Vølund«s Vegne betale i Bod 800 Kr.

Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Af Sagens Omkostninger, 500 Kr., betaler ovennævnte Afdeling 300 Kr., Klagerne 100 Kr. og Dansk Formerforbund 100 Kr.

Sag Nr. 923.

Typografer hos
A/S Carl Stenders Forlag.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. November 1925 i Sag Nr. 923: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bogtrykkerforenings og denne igen paa A/S Carl Stenders Forlags Vegne.

Under denne Sag paastaar Klagerne A/S Carl Stenders Forlag dømt til at efterbetale et Beløb af 554 Kr. 84 Øre, som Firmaet, gennem et Tidsrum af et halvt Aar, har betalt en Arbejder, der kom i Firmaets Tjeneste ved Begyndelsen af det nævnte Tidsrum, for lidt i Arbejdsløn, samt idømt Bod for Brud paa Fagets Overenskomst.

De Indklagede erkender, at den paagældende Arbejder har faaet det nævnte Beløb for lidt, hvorfor de ogsaa har draget Omsorg for, at der fra den Dag af, da Dansk Typograf-Forbund paatalte Forholdet overfor Københavns Bogtrykkerforening, er udbetalt ham overenskomstmæssig Løn. De Indklagede mener imidlertid, at Efterbetaling ikke kan kræves. De henviser i saa Henseende til, at A/S Carl Stenders Forlag i flere Aar har haft underbetalt Arbejdskraft, uden at Forbundet har reageret heroverfor, skønt det for nogle Aar siden blev gjort bekendt med Forholdet gennem den daværende Tillidsmand for Arbejderne. De hævder, at Forbundet ved denne sin Passivitet har afskaaret sig fra at kunne rejse noget Efterbetalingskrav. De paastaar desuden Forbundet idømt Bod for at have tilsidesat den Forpligtelse, der efter den gældende Overenskomst paahviler begge Organisationerne til »gensidig at arbejde for den almindelige Indførelse og Overholdelse af Tariffen«.

Efter det oplyste maa det antages, at der kun en enkelt Gang er sket telefonisk Henvendelse fra Arbejdernes Tillidsmand til Forbundet om Forholdet. At Forbundet ved denne Lejlighed har forsømt at paatale Forholdet, findes ikke at kunne betage det Retten til nu at drage Firmaet til Ansvar. Om nogen Efterbetaling til den paagældende Arbejder kan der imidlertid ikke blive Spørgsmaal, idet han maa antages at være gaaet ind paa at arbejde for Underbetaling. Derimod findes Firmaet efter Omstændighederne at burde betale 600 Kr. i Bod til Forbundet for det begaaede Overenskomstbrud.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

A/S Carl Stenders Forlag bør til Dansk Typograf-Forbund betale 600 Kr. i Bod.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

De samvirkende Fagforbunds Kontorer er fra 1. December d. A. henflyttet til Rosenørns Allé 12[2]. Telefoner Nr. 3541 og 10541.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26-27 ❋ KØBENHAVN DEN 2. JANUAR 1926 ❋ 22 AARGANG

1925.

Naar »Arbejderen«s Læsere faar dette i Hænde, lakker det mod Nytaar. 1925 rinder ud i Mørke, som det kom til os i Mørke.

Under truende Udsigter modtog vi Aaret, og det bragte os en af de største Kampe, der vel overhovedet kan føres paa den faglige Front.

Aarets Begivenheder vil være i frisk Minde hos de fleste af »Arbejderen«s Læsere. Men enkelte Ting skal lige strejfes, inden vi tager Afsked med 1925.

Arbejdsgiverforeningens ulyksalige Trang til at udstede Paroler og bunke hele Overenskomstsituationen sammen i en gordisk Knude har fejret en af sine smukkeste Triumfer. Storkampen kom og blev længere og bitrere, end det skulde synes nødvendigt.

Arbejderne stod Prøven igennem uden Vaklen. Til Trods for, at langt de fleste Fag havde deres Lønaftaler i Orden, holdt de ud Fag ved Fag for at hjælpe Arbejdsmændene med frem. Der er vedtaget adskillige Resolutioner i den Anledning, men een mangler, og da den sikkert ikke kommer, skal der her ved Aarets Udløb lyde en Tak til alle disse Fag, der heltemodigt tog Savnene og Byrderne for at hjælpe deres ufaglærte Klassefæller.

Tiden er sikkert endnu ikke inde til at bedømme alt i den rette Belysning, men et stort Skaar i Kampens Resultat er det, at Aaret medførte en Søndring af det Sammenhold, som, ligesaa sikkert som det bragte Skuden frelst gennem alle Braadsøer i Aar, heller ikke vil kunne undværes i Fremtiden.

Vor store Fører Karl Marx' manende Ord: »Proletarer i alle Lande forener Eder«, er saa sande, at det burde være en Umulighed, at noget Led i den danske Arbejderbevægelse skulde bryde ud.

Det er imidlertid sket, og derved tages Glansen af Kampen, som samtlige Arbejdere endrægtigt førte, medens denne stod paa.

Det maa oprigtigt haabes, at der findes Midler til at raade Bod derpaa.

Sejren over Arbejdskøbernes Lønnedtrykkertaktik bragte destoværre ikke alle vore Kammerater, hvad de havde retfærdigt Krav paa.

Som Aaret begyndte truende, slutter det under en mægtig Arbejdsløsheds Skygger.

Ved Juletid ringer Klokkerne Fred over hele Jorden.

Ak, den Fred er Blændværk. Livets bitreste og ubønhørligste Krig, Krigen om Brødet, kæmpes stadigt.

Aaret er gaaet og et nyt staar for Døren. Maatte det bringe os mere Lykke, mere Arbejde og mindre Bitterhed til de mange Hjem, vi kæmper for. Saa vil vi lade 1925 hvile og vende os mod 1926 i Haabet om

et godt Nytaar for os alle.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

Hvert Aar skal der ifølge Arbejdsløshedsloven afholdes et Møde for Arbejdsløshedskassernes Repræsentanter, og her aflægger Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen en Beretning om Virksomheden i det forløbne Finansaar. Endvidere behandler man Spørgsmaal af almen Interesse for Kassernes Virksomhed.

Ved det Møde, der i Aar afholdtes i Handels- og Kontoristforeningens Lokaler, aflagde Direktør Vater en udførlig

Beretning,
af hvilken vi gengiver følgende:

Den 31. Marts var der 67 Kasser, samme Antal som Aaret i Forvejen, og Medlemsantallet, der den 31. Marts i Fjor var 255.641, er efter en foreløbig Opgørelse steget til 266.112, hvoraf 225.806 Mænd, Resten Kvinder.

Næsten Halvdelen af Stigningen falder paa Arbejdsmændene. Tallet paa dem er steget fra 84.600 til 89.300. Metalarbejdernes Tal er steget fra 24.900 til 26.600. 15 Kasser paa over 1000 Medlemmer har haft en Fremgang i Medlemstal paa fra 1 til 5 pCt. og 11 en Fremgang paa fra 5 til 10 pCt. Blandt de sidste er to store Kasser: De kvindelige Arbejderes og Slagteri- og Kødindustriarbejdernes, der begge er steget med 9 pCt. Derimod havde 17 Kasser en gennemsnitlig Nedgang paa godt 2 pCt. Deres Medlemstal dalede fra 31. Marts i Fjor fra 30.566 Medlemmer til 29.830 den 31. Marts i Aar.

I Finansaaret 1924—25 har Kasserne haft følgende Indtægter:

Nydende Medlemmers Bidrag, ordinært 10 Mill. 706.287 Kr. og ekstraordinært 543.355 Kr. 71 Øre.

Andre Medlemmers Bidrag 104.878 Kr. 60 Øre.

Bøder, Indskud m. m. 53.439 Kr. 45 Øre.

Renter 784.405 Kr. 80 Øre.

Ordinært Statstilskud 6 Mill. 108.834 Kr. 15 Øre.

Kommunetilskud 4 Mill. 911.158 Kr. 34 Øre.

Andre Indtægter 2540 Kr. 72 Øre.

De samlede Indtægter har saaledes udgjort 23 Mill. 214.699 Kr. 94 Øre, medens de i 1923—24 var lidt over 24 Mill. og i 1922—23 næsten 30 Mill. Kr.

Udgifterne.

Overfor disse Indtægter staar Udgifterne, der i 1924—25 har andraget 15 Mill. 502.926 Kr. 70 Øre, hvoraf de 13 Mill. 813.229 Kr. 59 Øre er udbetalt i Dagpenge, 59.921 Kr. 86 Øre i Rejsehjælp, 195.728 Kr. 81 Øre i Juleunderstøttelse og 36.275 Kr. 18 Øre i Flytte-hjælp.

I 1923—24 var de samlede Udgifter 19 Mill. 193.990 Kr. 72 Øre, hvoraf 484.731 Kr. 45 Øre var anvendt som Indskud i Arbejdsløshedsfonden, og i 1922—23 var Udgifterne omtrent 21½ Mill. Kr., hvoraf ca. 428.000 Kr. blev indskudt i Arbejdsløshedsfonden.

Stats- og Kommunetilskud.

Direktøren bemærkede med Hensyn til de offentlige Tilskud, at Stats- og Kommunetilskud tilsammen andrager 11 Mill. Kr. eller omtrent det samme som foregaaende Aar. Statstilskudet, der bestemmes automatisk af forrige Aars samlede Kontingent for nydende Medlemmer, er gaaet ned i samme Forhold som dette fra 7,8 Mill. Kr. til 6,1 Mill. Kr. At Kommunetilskudet er steget i Stedet for faldet, som man naturligt kunde vente, skyldes bl. a. det Forhold, at Københavns Kommune ved Indbetalingen af sit Tilskud for Kassernes Regnskabsaar 1922—23 modsat tidligere Aar fuldt ud udnyttede den i Loven givne Frist af 3 Maaneder, som en Kommune efter Tilskudsopgørelsens Fremsendelse kan vente med sin Indbetaling. Københavns Tilskud, der androg 1,9 Mill. Kr., blev paa den Maade først udbetalt i April Maaned 1924 og er saaledes først ført til Indtægt i Kassernes Regnskabsaar 1924—25.

Gennemsnitligt 53 Kr. i Understøttelse.

Nedgangen i Udgifter falder næsten udelukkende paa Understøttelsen, der i 1924—25 har udgjort 14,1 Mill. Kr. mod 17,3 Mill. Kr. det foregaaende Aar. Pr. Medlem har Understøttelsen i 1924—25 andraget 53 Kr. mod 68 Kr. i 1923—24. Dog har det ogsaa betydet en væsentlig Nedsættelse i Kassernes Udgifter, at der ikke længere skal betales Tilskud til Arbejdsløshedsfonden. Besparelsen paa denne Konto udgør i Forhold til det ordinære Kontingent 1924—25 godt ½ Mill. Kr. Driftsudgifterne er steget 13.000 Kr. fra 1.369.000 Kr. til 1.382.000 Kr. Pr. Medlem har Administrationen kostet 5 Kr. 19 Øre mod 5 Kr. 36 Øre i 1923—24, hvilken Nedgang trods Stigningen i Udgifternes samlede Beløb hidrører fra Opgangen i Medlemsantallet.

Kassernes Formueforhold. Kassernes Indtægter kan ikke nedsættes.

Efter at have gjort Rede for, at Kasserne den 31. Marts havde en Formue paa 13½ Mill. Kr., udtalte Direktøren, at man maaske heraf kunde faa den Op-

fattelse, at Kassernes Indtægter med den nu opsparede Reservebeholdning kunde nedsættes væsentligt uden videre Risiko for Kassernes Økonomi. En saadan Antagelse viser sig ikke at være berettiget, idet det gunstige Resultat i de senere Aar udelukkende er naaet ved Tilvejebringelse af ekstraordinære Indtægter, som ikke kan paaregnes i de kommende Aar. I den 3-aarige Periode har Kasserne opkrævet 10.355.000 Kr. i Ekstrakontingenter. Indtil Udgangen af Regnskabsaaret 1924—25 har Kasserne faaet udbetalt Statstilskud i Forhold til de to første Aars Ekstrakontingenter med 4.906.000 Kr., og Kommunetilskud i hvert Fald i Forhold til Ekstrakontingentet det første Aar 2.340.000 Kr. Disse tre Beløb giver tilsammen 17.600.000 Kr. Hertil maa man imidlertid, for at man kan faa det rigtige Billede af Kassernes ekstraordinære Indtægter for de tre Aar, lægge de offentlige Tilskud i Forhold til Ekstrakontingentet i 1921—22, hvilket Tilskud ogsaa er tilgaaet Kasserne i heromhandlede Periode. Da Ekstrakontingentet dette Aar udgjorde 9.250.000 Kr., bliver Stats- og Kommunetilskudet i Forholdet dertil 7.677.000 Kr. Den samlede ekstraordinære Indtægt i Perioden bliver herefter 25.277.000 Kr.

Som Følge af Nedsættelsen i de offentlige Tilskud vil Kassernes samlede ordinære Indtægter imidlertid ikke stige i samme Forhold som de sidste Aar. Medens en Kontingentindtægt i 1921—22 af 8,8 Mill. Kr. i Forbindelse med Tilskudene gav en samlet Indtægt for Kasserne paa 16,1 Mill. Kr., kræves nu til Opnaaelsen af denne Indtægt et Kontingent af 9,8 Mill. Kr. aarlig, altsaa 1 Mill. Kr. mere end i 1921—22.

Man kan næppe vente, at de kommende Aars Indtægter ved ordinært Kontingent vil overstige 10—11 Mill. Kr., idet Ekstrakontingenterne i det væsentlige er afviklet. Det vil sige, at man kun kan regne med følgende Indtægter: Kontingentindtægt 11 Mill. Kr., Offentligt Tilskud 7,15 Mill. Kr., Andre Indtægter, Renter etc. 1 Mill. Kr., ialt 19,5 Mill. Kr.

Herfra gaar Udgifterne til Administrationen, der antageligt kan sættes til 1,4 Mill. Kr., og Afdrag til Statslaan, antageligt 1 Mill. Kr., ialt 2,4 Mill. Kr., saaledes at der til Rest bliver 16 Mill. 750.000 Kr., der kan anvendes til Understøttelse. Hvor meget der skal bruges, vil selvfølgelig afhænge af Arbejdsløshedens Omfang. I de tre foregaaende Aar er der anvendt henholdsvis 19,8, 17,3 og 14,1 Mill. Kr., medens Understøttelsen et enkelt Aar, 1921—22 var oppe paa 30,8 Mill. Kr. Sandsynligvis maa man i 1925—26 under Hensyn til den store Arbejdsløshed regne med betydeligt større Udgifter til Understøttelse end det gennemsnitlige Beløb, 17 Mill. Kr., saaledes at Kassernes Indtægter ikke vil komme til at overstige Udgifterne.

Understøttelserne.

Kasserne havde den 31. Marts 1925 tilbagebetalt over 5½ Mill. Kr. af deres Gæld til Statskassen, saaledes at denne nu udgør 8.026.412 Kr. 17 Øre.

Antallet af understøttede Medlemmer, der i 1923—24 var 105.551, er i 1924—25 gaaet ned til 100.671.

Antal understøttede Dage er gaaet ned med ca. en Femtedel fra 5.525.635 til 4.520.752. Antallet af understøttede Dage pr. understøttet Medlem er gaaet ned fra 52 til 45.

Noget lignende har Nedgangen været med Hensyn til samtlige ledige Dage, idet Antallet af disse i 1924—25 var 7.818.563 mod 9.571.195 det foregaaende Aar, saaledes at Nedgangen har været godt en Sjettedel.

I Forhold til det samlede Medlemsantal havde Kasserne i 1923—24 38 ledige Dage pr. Medlem mod 30 i 1924—25. Samtlige understøttede Dage pr. Medlem var i 1923—24 22 og 17 i 1924—25.

Efter endnu at have nævnt hvilke Fag, der i 1924—25 har haft Anerkendelse for at have ekstraordinær Arbejdsløshed og i hvor lang Tid, sluttede Direktøren Beretningen med en Omtale af de af Nævnet behandlede Sager og enkelte andre Forhold angaaende Arbejdsløshedsforsikringen, derunder Kassernes Anmodning til Lovgivningsmagten om en lempelig Afvikling af deres Laan til Staten.

Arbejdsløsheden i November 1925.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder

meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

November 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		6. Nov.	13. Nov.	20. Nov.	27. Nov.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11836	19,9	22,2	23,6	23,9
2. Anden Industri m. v.	65435	12,8	13,4	14,0	14,2
3. Handel	5236	9,7	9,4	9,1	9,4
4. Arbejdsmænd	31037	15,1	15,5	16,8	18,3
Ialt	113544	14,0	14,7	15,6	16,1
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	19637	14,6	19,3	24,3	27,7
2. Anden Industri m. v.	59622	12,9	14,1	15 2	16,0
3. Handel	6196	8,3	8,2	8,2	8,3
4. Arbejdsmænd	69230	13,7	17,4	19,6	21,9
Ialt	154685	13,3	16,0	18,0	19,8
Hele Landet	268229	13,6	15,5	17,0	18,3

Ved Udgangen af November var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 18,3 pCt. mod 12,7 pCt. ved Udgangen af Oktober.

Den stærke Stigning i Arbejdsløsheden i Løbet af November Maaned faldt overvejende paa Bygningsindustri og Arbejdsmænd, særlig paa Grund af det usædvanlig kolde Vejr i denne Maaned, men ogsaa for Gruppen »Anden Industri m. v.« var der nogen Stigning. Stigningen i Arbejdsløsheden var størst i Provinsen, hvor Arbejdsløshedsprocenten for Bygningsindustri steg med ca. 100 pCt. i Løbet af Maaneden og for Arbejdsmænd med ca. 75 pCt.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af November i Aar var dobbelt saa stor som paa det tilsvarende Tidspunkt i Fjor; for Bygningsindustri og Arbejdsmænd var den noget mere end dobbelt saa stor, for »Anden Industri m. v.« henimod dobbelt saa stor, medens den for Handel var omtrent af samme Størrelse som i Fjor. Arbejdsløsheden var ogsaa større end paa det tilsvarende Tidspunkt i 1923 og 1922, men lidt mindre end i 1921. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var der for Arbejdsløsheden ved Udgangen af November en Stigning til det dobbelte i 1925.

	1921 pCt.	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,8
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	15,1
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,5
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,1
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	9,0
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,7
September	16,7	10,7	7,7	5,8	10,5
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	12,7
November	20,8	15,4	12,1	9,3	18,3
December	26,8	20,6	19,6	17,1	

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne, og hvor Tallene med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

Internationalt.

Sverige.

Den faglige Organisationsform i Sverige.

I den svenske Fagbevægelse har i de sidste Par Aar Spørgsmaalet om Fagforbundenes Omdannelse til Industriforbund staaet først paa Dagsordenen. Som det vil erindres, beskæftigede den 1922 afholdte svenske Fagforeningskongres sig meget indgaaende med den faglige Organisationsform, og efter langvarige Forhandlinger vedtoges sluttelig med 174 mod 119 Stemmer et af Metalarbejderforbundet stillet Forslag, der fordrede Fagforbundenes Omdannelse til Industriforbund samt bestemte, at den nye Organisationsform skulde være gennemført senest den 1. Januar 1926. Mindretallet stemte for et af Landsorganisationens Bestyrelse stillet Forslag, der kun forudsaa en frivillig Omdannelse. Samtidig overdrog Kongressen Bestyrelsen den Opgave at udarbejde en Organisationsplan, hvorved Bestyrelsen fik fuldstændig frie Hænder og Bemyndigelse til at forberede Overgangen til Industriforbund.

Som det allerede fremgaar af Afstemningsresultatet, var Meningerne om Forslagets Formaalstjenlighed respektive Gennemførlighed meget stærkt delte. Siden denne Kongres er nu Spørgsmaalet om den faglige Organisationsform blevet ivrigt og udførligt drøftet i næsten alle Fagforbund, hvorved det er blevet fastslaaet, at forskellige Forbund ganske bestemt har modsat sig Forslagets Gennemførelse.

Fagforeningskongressen i 1922 var forøvrigt ikke den første, der havde beskæftiget sig med Organisationsformen, idet dette Spørgsmaal for første Gang var fremme til Behandling allerede paa Fagforeningskongressen i Aaret 1906. Paa Forslag af Landsorganisationens Bestyrelse vedtog denne Kongres at optage en Bestemmelse i Lovene, hvorefter ogsaa saadanne Organisationer, der uden Hensyn til Fag eller Beskæftigelsesart omfatter alle Arbejdere indenfor en bestemt Industri, kan optages i Landsorganisationen Side om Side med Fagforbundene. Indtil da fandtes en saadan Bestemmelse ikke i Lovene, hvad der havde givet Anledning til mangfoldige Grænsestridigheder. For at forebygge saadanne Stridigheder i Fremtiden, ønskede Bestyrelsen udtrykkeligt at fastslaa Berettigelsen af begge Organisationsformer. Ogsaa Fagforeningskongressen i 1909 beskæftigede sig meget indgaaende med Organisationsspørgsmaalet og vedtog sluttelig et Forslag, der fordrede en sukcessiv Omdannelse af Fagforbundene til rene Industriforbund og paalagde Bestyrelsen at virke i denne Retning. Denne Beslutning blev bekræftet af Fagforeningskongresserne i 1912 og 1917, uden at der dog blev fastsat en bestemt Frist for denne Fordrings Gennemførelse, eller der indtraadte nogen virkelig Ændring i Organisationernes Sammensætning. Først Kongressen i 1922 besluttede sig til at forlade Frivillighedens Vej, forsøge at overspringe en langsom Udvikling og gennem en Kongresbeslutning simpelthen at diktere Overgangen til Industriforbund.

I Henhold til den af Kongressen vedtagne Beslutning gik Bestyrelsen i Lag med at udarbejde en Organisationsplan, der grundet paa forskellige Omstændigheder dog først var færdig ved Aarsskiftet 1924—25 og derefter blev forelagt Landsorganisationens Repræsentantskab til Bedømmelse og Godkendelse.

Ved Udarbejdelsen af denne Plan tog Bestyrelsen, som det hedder i den fremsendte Betænkning, »ikke i første Række Sigte paa at opløse det størst mulige Antal Forbund, men at forsøge at drage Forbundenes nye Grænser saaledes, at kun eet Forbund kom i Betragtning ved eventuelle Lønbevægelser i den enkelte Bedrift«. I den foreliggende Plan er Forbundenes Antal fastsat til 33, men herved bør dog tages i Betragtning, at man ved Udarbejdelsen af Forslaget ogsaa har taget Hensyn til de Fagforbund, som endnu staar udenfor Landsorganisationen, saaledes at den organisationsmæssige Ramme forefindes, naar disse Forbund eventuelt senere skulde tiltræde Landsorganisationen.

Efter den foreliggende Plan skal Skræddernes, Hattemagernes og Buntmagernes Forbund sammensluttes til et Beklædningsarbejderforbund; Litografernes, Typografernes og Bogbindernes Organisationer samt Avisbudenes Afdelinger indenfor Transportarbejderforbundet skal tilsammen danne et Bogindustriarbejderforbund, mens Murerne, Bygningstræarbejderne, Murarbejdsmændene og enkelte Specialarbejdergrupper skal danne det nye Bygningsindustriarbejderforbund. Endvidere skal Formerforbundet gaa op i Metalarbejderforbundet, medens Tapetserer- og Sadelmagerforbundet skal opløses og Medlemmerne fordeles mellem Træindustriarbejder- og Sko- og Læderindustriarbejderforbundet. Desuden skal der i Overensstemmelse med det forannævnte Princip, hvorefter Fagorganisationerne skal bygges op med Bedriften som Grundlag, foretages en vis Omgruppering af Medlemmerne i de forskellige Forbund, saaledes at for hver enkelt Bedrift saavidt muligt kun et Forbund bliver bestemmende ved Oprettelse af Overenskomster. De i Planen foreslaaede 33 Forbund er: 1. Beklædningsarbejderforbundet; 2. Blikkenslagerforbundet; 3. Bogindustriarbejderforbundet; 4. Bryggeriarbejderforbundet; 5. Bygningsarbejderforbundet; 6.

Elektrikerforbundet*); 7. Fabriksarbejderforbundet; 8. Fængsels- og Hospitalpersonale-Forbundet; 9. Barber- og Frisørmedhjælperforbundet; 10. Grubeindustriarbejderforbundet; 11. Handelsarbejderforbundet; 12. Hotel- og Restaurantpersonale-Forbundet*); 13. Jernbaneforbundet; 14. Ovnsætterforbundet; 15. Kommunalarbejderforbundet; 16. Landarbejderforbundet*); 17. Levnedsmiddelarbejderforbundet; 18. Metalindustriarbejderforbundet; 19. Malerforbundet; 20. Papirindustriarbejderforbundet; 21. Postfunktionærforbundet*); 22. Skibsfartsforbundet; 23. Sko- og Læderindustriarbejderforbundet; 24. Skov- og Flaadningsarbejderforbundet; 25. Stenarbejderforbundet; 26. Savværksindustriarbejderforbundet; 27. Telegrafpersonale-Forbundet*); 28. Tekstilarbejderforbundet*); 29. Tobaksindustriarbejderforbundet; 30. Transportarbejderforbundet; 31. Træindustriarbejderforbundet; 32. Toldpersonaleforbundet*); 33. Vej- og Vandbygningsarbejderforbundet.

Af de for Tiden under den svenske Landsorganisation indmeldte 34 Forbund skal saaledes 9 Forbund opløses eller sammensluttes med andre Forbund, hvorved Forbundenes Antal efter Forslagets Gennemførelse vil gaa ned til 25. De øvrige 8 i Forslaget opførte Forbund tilhører, som det fremgaar af ovenstaaende Fortegnelse, ikke Landsorganisationen. Som det endvidere fremgaar af ovenstaaende Liste, skal der ikke dannes rene Industriforbund, tværtimod bestaar begge Organisationsformer ved Siden af hinanden, eller der er forudset Organisationer, der hverken er Fag- eller Industriforbund. Ved Forslagets Udarbejdelse har man aabenbart bestræbt sig for forud at undgaa altfor store Divergenser mellem de tilsluttede Forbund, og Planen bærer Præget af et Kompromis. Saaledes har man i enkelte Tilfælde ladet rene Fagforbund blive bestaaende og samtidig truffen Bestemmelse om, at disse Forbund skal aflevere en Del af deres Medlemmer til andre Forbund.

En hel Række af de tilsluttede Forbund har i Mellemtiden taget Stilling til den af Kongressen tagne Beslutning henholdsvis til den af Bestyrelsen udarbejdede Organisationsplan. Murernes, Malernes og Bygningstræarbejdernes Organisationer har udtalt sig mod Tilslutning til det planlagte Bygningsindustriarbejderforbund og for Bevarelsen af den nuværende Organisationsform; Litografernes, Typografernes og Bogbindernes Forbund, der hører til de ældste Fagforeninger i Sverige, er ligeledes utilbøjelige til at sammenslutte deres Organisationer til et Industriforbund og er af den Mening, at den Kartelforbindelse, disse 3 Forbund har indgaaet, er tilstrækkelig til Varetagelse af de grafiske Arbejderes fælles Interesser. Det samme gælder for Formerforbundet, der ligeledes har Kartelforbindelse med Metalarbejderforbundet. Ogsaa Transportarbejderforbundets Kongres har taget Stilling mod Bestyrelsens Organisationsplan, ligesom ogsaa de fleste andre Forbund nærer mere eller mindre alvorlige Betænkeligheder med Hensyn til den tvangsmæssige Gennemførelse eller de foreslaaede nye Organisationsgrænser. Det maa derfor betragtes som højst usandsynligt, at det vil lykkes at gennemføre den nye Organisationsform indenfor den fastsatte Frist, og Forsøget paa indenfor en bestemt Tidsfrist at løse Organisationsproblemet gennem en simpel Kongresbeslutning og efter bestemte forud fastsatte Linier, kan allerede nu betegnes som strandet. Det kan dog antages, at Rejsningen af hele Organisationsspørgsmaalet og den gennem flere Aar stedfundne indgaaende Behandling har fæstet de fagligt organiserede Arbejderes Opmærksomhed paa dette Problem og derigennem beredt Jorden for Tanken om en større Koncentration af de faglige Styrker.

Den i Aaret 1926 stedfindende svenske Fagforeningskongres vil i hvert Fald blive stillet overfor en meget vanskelig og vidtrækkende Afgørelse. Denne vil dog uden al Tvivl falde saaledes ud, at den stærke svenske Fagbevægelse ogsaa i Fremtiden enig og samlet vil kunne fortsætte sin Fremmarsch.

*) Er ikke tilsluttet Landsorganisationen.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 920. Arbejdsmænd hos Entreprenør R. Jensen, Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. November 1925 i Sag Nr. 920: Dansk Arbejdsgiverforening paa Aarhus Entreprenørforenings Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus' Vegne.

Entreprenør R. Jensen, der er Medlem af Aarhus Entreprenørforening, paabegyndte den 22. September d. A. et Kloakarbejde i Aabyhøj ved Aarhus med 8 Arbejdere. Efter hans Forklaring tilbød han før Arbejdets Paabegyndelse Arbejderne den for Tiden for saadant Arbejde almindeligt gældende Timeløn af 121 Øre. Efter at Arbejderne havde arbejdet i knapt 14 Dage og faaet afregnet Løn 2 Gange i Forhold til den nævnte Timeløn, forlangte Arbejderne at faa Arbejdet i Akkord efter den mellem Aarhus Entreprenørforening og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus gældende Overenskomst ÷ 10 pCt., hvorom der ikke opnaaedes Enighed. Lørdag Aften den 3. Oktober modtog Entreprenørforeningen en Skrivelse fra Fagforeningen, hvori meddeltes, at da Entreprenør R. Jensen nægter at betale efter Overenskomsten, som er gældende mellem Entreprenørforeningen og Fagforeningen, vil Arbejdet blive standset Mandag den 5. Oktober ved Arbejdstidens Ophør, saafremt Entreprenøren ikke forinden erklærer, at han vil respektere Overenskomsten. Entreprenørforeningen svarede den 5te, at Strejke uden forsøgt Mægling og eventuel Voldgift var ulovlig, og tilbød at deltage i Mægling, men ikke destomindre iværksattes Strejken den 5. Oktober om Eftermiddagen, hvorhos der den 6. Oktober i »Demokraten« indrykkedes følgende Meddelelse:

»Til Jord- og Betonarbejderne.

Da Entreprenør R. Jensen, Søgade 6, Aarhus, nægter at betale efter Overenskomsten ved Kloakarbejde i Aabyhøj, er Arbejdet stoppet, og ingen maa søge Arbejde hos nævnte Entreprenør, før Forholdet er ordnet.

P. B. V.
P. Jensen, Fmd.«

Efter at Sagen derefter havde været til Forhandling paa et mellem Hovedorganisationerne den 19. Oktober afholdt Møde, blev Strejken den følgende Dag aflyst og Arbejdet genoptaget.

Under denne Sag har Klagerne paastaaet den uvarslede Arbejdsstandsning kendt ulovlig som værende i Strid med Septemberforligets Varselsregler, og den uvarslede Blokade kendt stridende saavel mod Septemberforliget som mod Fagets Overenskomst samt paastaaet Fagforeningen ikendt Bod, som kan tjene til Erstatning for det Tab, der er paaført Entreprenør R. Jensen.

De Indklagede, der paastaar Sagen afvist eller sig frifundne, gør til Støtte herfor gældende, at de nærmere Lønbetingelser ikke blev drøftet, da Arbejderne paabegyndte Arbejdet, men at Arbejderne gik ud fra, at den nævnte Overenskomst, der gjaldt for Aarhus og i mangfoldige Tilfælde har været anvendt ved Arbejder i Aabyhøj, i Virkeligheden ogsaa var gældende derude, og at et Arbejde som det under Sagen omhandlede herefter skulde betales som Akkordarbejde, naar andet ikke udtrykkeligt var aftalt. Da Entreprenøren imidlertid ikke vilde respektere Aarhus-Priskuranten og saaledes — efter Arbejdernes Formening — brød den bestaaende Overenskomst, nedlagde de paa Fagforeningens Foranledning Arbejdet.

Det er vel under Sagen oplyst, at Aarhus-Priskuranten i nogle Tilfælde har været anvendt ved Arbejder udførte i Aabyhøj, men at særlige Grunde dertil har foreligget, og paa det ovennævnte Møde mellem Hovedorganisationerne den 19. Oktober blev der Enighed om, at Aarhus-Priskuranten ikke gælder i Aabyhøj.

Hvad enten man nu gaar ud fra — saaledes som af Fagforeningen forment, — at Aarhus-Priskuranten gjaldt for Aabyhøj, eller fra — saaledes som der nu er Enighed om, — at Aarhus-Priskuraten ikke gælder for Aabyhøj, er den iværksatte Strejke og Blokade lige ulovlig. Under første Forudsætning burde der være gaaet frem efter Reglerne for Behandling af faglig Strid, under sidste Forudsætning burde Strejken og Blokaden uden Hensyn til manglende Overenskomst være varslet i

Overensstemmelse med Reglerne i Septemberforligets Pkt. 2.

Idet den fremsatte Erstatningspaastand ikke skønnes tilstrækkeligt oplyst, findes der for det begaaede Retsbrud at burde paalægges Fagforeningen en Ordensbod paa 600 Kr. samt Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Den ovenomhandlede Arbejdsstandsning og Blokade er ulovlig. Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod paa 600 Kr. Endvidere betaler Fagforeningen Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 922.

Havnearbejdere i Nykøbing, Mors.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. November 1925 i Sag Nr. 922: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors' Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing Mors' Vegne.

Under denne Sag paastaar Klagerne De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Arbejdsmændenes Fagforenings i Nykøbing Mors' Vegne idømt Bod for Brud paa Septemberforligets Punkter 2 og 4 i Anledning af uvarslet Blokade, iværksat overfor flere Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors i Tilfælde, hvor en bestemt Vejerassistent hos den kgl. Vejer og Maaler i Nykøbing Mors har udført Vejningen.

De Indklagede har erkendt, at Medlemmer af Fagforeningen har nægtet at arbejde ved Losningen af en Ladning Majs, som blev udvejet af den nævnte Vejerassistent, hvilket førte til, at den kgl. Vejer sendte en anden i hans Sted, men nægter at have iværksat Blokade overfor Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing. Som Grund til Arbejdernes Vægring ved at arbejde sammen med Vejerassistenten har de Indklagede anført, *dels* at denne — trods Klage fra Arbejdernes Side — i høj Grad sinker deres Arbejde, idet han gentagne Gange uden rimelig Grund har forladt Vejningen i kortere eller længere Tid, *dels* at han — efter at der i Oktober 1923 lovligt var varslet Blokade overfor Kolindsunds Lodsejerlaug, saaledes at intet Medlem af De samvirkende Fagforbund maatte bl. a. udføre noget Arbejde angaaende Modtagelse, Befragtning, Losning, Ladning og Transport af Produkter fra nævnte Ejerlaug — lod Vejningen af den ovennævnte Ladning Majs besørge af en anden for selv at deltage i Arbejdet, der stod i Forbindelse med Aflæsningen af en Vognladning Frø, der var ankommet til et Frøfirma i Nykøbing fra nævnte Ejerlaug. De Indklagede har videre anbragt, at Dansk Arbejdsgiverforening ikke kan paaklage Arbejdernes Forhold overfor Vejerassistenten, da hverken den kgl. Vejer som saadan eller Modtageren af Majs-Ladningen er Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing, og at intet Medlem af Foreningen har lidt noget Tab, idet den paagældende Vejerassistent straks er blevet erstattet med en anden.

Klagerne har herimod anført, *at* Vejerassistenten ikke deltog i Aflæsningen af Frøladningen, men kun betjente Frøfirmaet ved Udtagning af Prøver, hvad der var hans Bestilling, og *at* Arbejdernes Vægring ved at samarbejde med Vejerassistenten i Virkeligheden er en Blokade overfor Arbejdsgiverne, idet disse er nødte til at benytte den Vejerassistent, som den kgl. Vejer sender, hvorfor Blokaden i hvert Fald burde være varslet paa lovlig Maade.

Da efter det anførte den af Arbejderne fremsatte Vægring ved at arbejde sammen med den paagældende Vejerassistent ikke har medført Arbejdsstandsning overfor noget Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors, vil de Indklagede være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors og Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing Mors hver med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28 ❀ KØBENHAVN DEN 9. JANUAR 1926 ❀ 22 AARGANG

Ekstraordinær Hjælp til de Arbejdsløse.

Overfor den ekstraordinære Arbejdsløshedssituation, hvori vi i Vinter befinder os, har vor Regering foretaget forskellige Indgreb for at afbøde en Del af Virkningerne for vore Kammeraters Hjem.

Et af disse Indgreb var den af Socialminister Borgbjerg i December gennemførte Forhøjelse af Understøttelsen til de Arbejdsløse, der faar »fortsat Hjælp«. Denne Forhøjelse gjaldt kun for de to Juleuger, og C-Nævnets Medlemmer fra Venstre og Højre samt Arbejdsgivernes Repræsentanter erklærede, at deres Tiltræden af denne Julehjælp ikke maatte danne Præcedens.

Socialminister Borgbjergs Initiativ medførte en haardt tiltrængt Lempelse for de Arbejdsløse, idet den afbødede de uheldige Bestemmelser i Loven, hvorefter Helligdage ikke kan beregnes som Ledighedsdage og derfor ikke kan medtages i Understøttelsen ved fortsat Hjælp.

I Tirsdags den 5. ds. afholdt C-Nævnet et Møde, hvor Borgbjerg forelagde Forslag om, at den i December trufne Afgørelse blev udstrakt til ogsaa at gælde for hele Januar Maaned.

Der rejstes en skarp Debat om dette Forslag i C-Nævnet, hvor Venstre, Højre og Arbejdsgiverrepræsentanten satte sig imod en saadan Forlængelse, idet man dels paastod, at Samfundets økonomiske Forhold ikke tillod denne forøgede Udgift, dels at Taksterne var de samme, som vore Repræsentanter i 1924 havde stemt for, og dels at Prisfaldet havde ændret Situationen for de Arbejdsløse saaledes,, at Understøttelserne var tilstrækkelige.

Hvad Prisfaldet angaar hævdede vore Repræsentanter, at dette dels ikke er konstateret endnu, og selv om der konstateredes en 10 pCt.s Nedgang i Prisniveauet, vilde denne for den gennemsnitlige Understøttelse paa 20 Kr. ugentligt være af meget ringe Virkning overfor den langvarige Arbejdsløsheds Angreb paa de paagældende Hjem, hvor alle Resourcer var udtømte. At vore Repræsentanter i 1924 havde ladet sig paatvinge Bestemmelserne om de nedsatte Satser for fortsat Hjælp, skyldtes den Omstændighed, at man dengang mente at være i opadgaaende Tider med Udsigt til ringe Arbejdsløshed. Situationen nu er jo en ganske anden, og med store Arbejdsløshedssituationer indtræder tillige de langvarige Perioder, hvor Bestemmelserne om fortsat Hjælp har en ganske anden Rækkevidde.

Vore Repræsentanter støttedes i deres Opfattelse af det umulige i at blive ved det hidtidige System ikke alene af de radikale Repræsentater, men ogsaa af *Arbejdsløshedsdirektør Vater*, der paapegede, at forhenværende Indenrigsminister Kragh i Perioden 1921—22 for hele Vinterperioden fra December til April havde gennemført netop en Ordning som den, Borgbjerg nu foreslog.

Det hjalp ikke paa de Herrer. 7 af Nævnets Medlemmer stemte imod og 7 for Borgbjergs Forslag. To Venstremænd var fraværende.

Socialminister Borgbjerg udsendte samme Dags Aften en Bekendtgørelse, hvorefter Forslaget gennemføres med tilbagevirkende Kraft fra 2. Januar. For Smedefagets Vedkommende oplyser Hovedkasserer P. Johansen, at Forslaget betyder en Forhøjelse af Hjælpen for Forsørgere fra 16 Kr. til 24 Kr. og for Ikke-Forsørgere fra 10½ Kr. til 14 Kr. pr. Uge, altsaa en Forbedring paa henholdsvis 8 og 3½ Kr. Den samlede Udgift ved Forslagets Gennemførelse vil

for Arbejdsløshedsfonden betyde 300.000 Kr. Fonden har for Tiden en Beholdning af 17—18 Millioner og en »ordinær« maanedlig Udgift af 1 Million Kr.

Gennemførelsen af Borgbjergs Forslag, der kunde ske ogsaa udenom C-Nævnet, betyder altsaa, at Understøttelsen i de Fag, der er omfattet af ekstraordinær Arbejdsløshed, ydes med samme Beløb pr. Dag i fortsat Hjælp til dem, der har opbrugt deres ordinære Understøttelse, som Kassen yder vedtægtsmæssigt til de Medlemmer, der endnu ikke har opbrugt den ordinære Understøttelse. Dette gælder dog kun for Forsørgere; Ikke-Forsørgere ydes $^2/_3$ af Kassens vedtægtsmæssige Understøttelse.

Socialministerens Cirkulære er saalydende:

Efter derom med Arbejdsnævnet stedfunden Forhandling fastsætter Socialministeriet herved i Henhold til § 31, Stk. 5, i Lov Nr. 47 af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. følgende:

§ 1.

Uanset de i § 1 a i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924, jfr. Socialministeriets Bekendtgørelse af 9. December 1924 § 1, fastsatte Bestemmelser vedrørende Størrelsen af fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør, fastsættes herved, at fortsat Hjælp i Tiden fra 2. —30. Januar 1926, begge Dage inklusive, vil være at yde med følgende Beløb:

a. Til Familieforsørgere med et Beløb, svarende til den daglige vedtægtsmæssige Understøttelse, som gælder for den vedkommende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægter,

b. til Ikke-Forsørgere med et Beløb, svarende til $^2/_3$ af den vedtægtsmæssige Understøttelse, som gælder for vedkommende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægter.

Det er et Vilkaar for Udbetalingen af fornævnte Hjælp, at de paagældende arbejdsløse opfylder de almindelige Betingelser for at faa udbetalt fortsat Hjælp.

§ 2.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft straks.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Bekendtgørelse om hvilke Fag og Brancher af Fag, der er berettigede til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 og § 31, Stk. 6, 2. Punktum, i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. Januar 1926 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Blikkenslagere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Brolæggere, Bødkere, Børsteindustriarbejdere, De kvindelige Arbejdere, Drejere, Elektrikere, Gartneriarbejdere, Glarmestersvende, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere, Handels- og Kontormedhjælpere, Hatte- og Buntmagere, Karetmagere, Kobbersmede, Korkskærere, Kurvemagere, Landkokke, Læder- og Skindarbejdere, Mejerifaget, Metalarbejdere, Murarbejdsmænd (Sjælland), Murerfaget, Rebslageriarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Sadelmagere, Skibstømrere, Skotøjsarbejdere, Skraatobaksarbejdere, Slagter- og Kødindustriarbejdere, Snedkere, Stenhuggere, Stukkatører, Sømænd, Tekstilarbejdere, Tobaksarbejdere, Træindustriarbejdere og Tømrere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, for Murarbejdsmænds Vedkommende: af Murarbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse for Sjælland, og

b) saadanne andre Personer, — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne eller

slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede —, der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag indenfor paagældende Arbejdsløshedskasses Omraade.

§ 2.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Socialministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2det Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i Januar Maaned 1926, til ledige Medlemmer af *Handels- og Kontormedhjælpernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes til 1½ Gange det Antal Dage (70, 100 og 120 Dage efter et Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen af henholdsvis 1, 5 og 10 Aar), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes henholdsvis 105, 150 og 180 Dage.

§ 3.

Ved Opgørelsen af, i hvilket Antal Dage en arbejdsløs indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder har oppebaaret fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør, vil fortsat Hjælp, som i Henhold til en af Socialministeriet i Medfør af ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2. Pkt. meddelt Tilladelse er ydet vedkommende arbejdsløse *udover* det ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924 § 1 a. fastsatte Maksimum, *ikke* være at medregne, *undtagen* i Tidsrum, for hvilke der paany meddeles en saadan Tilladelse for vedkommende Arbejdsløshedskasse.

Som Følge af foranstaaende Bestemmelse vil der *ved Opgørelse i Januar Maaned 1926* for efternævnte Fags Vedkommende være at bortse fra følgende, *ekstraordinært ydede*, fortsatte Hjælp:

For *Tobaksarbejdernes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne April, Maj, Juni og August 1925 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 30. Marts 1925 § 2, 28. April 1925 § 2, 29. Maj 1925 § 2 og 28. Juli 1925 § 2.

For *Elektrikernes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne September, Oktober, November og December 1925 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 28. August 1925 § 2, 29. September 1925 § 2, 30. Oktober 1925 § 2 og 28. November 1925 § 2.

§ 4.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. Januar 1926. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 28. November 1925.

Socialministeriet, d. 29. December 1925.

F. J. Borgbjerg.

/ R. Lassen.

Lønbevægelser og Konflikter

Havnearbejdere i en Række Provinsbyer.

Den 15. December afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der behandledes en Række Havnesager fra forskellige Byer.

I *Aarhus* drejede det sig om en Uoverensstemmelse om, hvorvidt nogle nærmere betegnede Arbejder hos Firmaet Nissen & Flensborg (S. M. Holsts Eftfl.) skulde betales med Akkord eller Timeløn.

Enighed opnaaedes ikke, og Arbejderne forbeholdt sig Ret til at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

I *Esbjerg* var Uoverensstemmelsen opstaaet ved Forhold vedrørende Vejning af udlossede Varer fra S/S »Merkur«, og her enedes man om, at der i Løbet af 8 Dage optages lokal Forhandling mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Esbjerg og Købmandsstandens Arbejdsgiverforening. Opnaas ikke derved Enighed, henvises Sagen til faglig Voldgift.

I *Korsør* havde der fundet uvarslet Arbejdsstandsning Sted ved 4 Dampskibe, »Dalgas«, »Tekla«, »Brosund« og »Texas«, foranlediget ved et Mønstringsspørgsmaal, og her indgik Arbejdernes Repræsentanter paa at udrede 200 Kr. til fuld Afgørelse af de

rejste Krav i Anledning af forøgede Udgifter til Overarbejde, og endvidere at godtgøre Arbejdsgiverne de Liggedagspenge, som de ad retslig Vej eventuelt maatte blive dømt til at betale.

I to andre Korsørsager, hvor der havde været en kortere Arbejdsstandsning, men hvor Arbejdsgiverne havde betalt under Protest, ordnedes Uoverensstemmelserne ved Henvisning til Afgørelse ved lokal Voldgift.

Fra *Odense* forelaa en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejdernes Fagforening havde undladt at betale et Beløb, som ved faglig Voldgift var idømt nogle af dens Medlemmer. Man enedes om, at Fagforeningen betaler Beløbet, mod at Arbejdsgiverne opgiver Navnene paa de paagældende Arbejdere. Viser det sig umuligt for Arbejdsgiverne at give denne Oplysning, og Fagforeningen derfor ikke udreder Beløbet, forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig sin Stilling.

Arbejdsmænd hos Vognmand C. Knudsen, Aarhus.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. December behandledes en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Vognmand C. Knudsen, Aarhus, angaaende en Betalingsstrid for et Planerings- og Grundgravningsarbejde i Aarhus, hvilket Arbejderne forlangte skulde udføres efter de gældende Priskuranter. Dette vilde Vognmand Knudsen ikke indgaa paa, men vilde have Arbejdet udført som Timelønsarbejde.

Da der ikke mellem den paagældende Vognmand og Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus findes nogen Overenskomst, som fastsætter Betalingen for Jordarbejde, og Arbejderne ikke vilde udføre Arbejdet i Timeløn, havde Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt Varsel om Arbejdsstandsning.

Paa Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, hvorfor den til den 8. December varslede Strejke blev iværksat.

Bogbindere hos Bogbindermester Chr. Hansen, Horsens.

Den 9. December afholdtes et Fællesmøde foranlediget ved en Klage fra Bogbinderforbundet over, at ovennævnte Firma beskæftiger et ungt Menneske for en Betaling af 25 Kr. ugentlig. Det har ikke været muligt at faa opklaret, om den unge Mand er i Lære eller Forbundt, da Arbejdsgiveren kategorisk undlader at besvare Breve og give Møde, naar Organisationerne, ogsaa hans egen Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen, indkalder til Møde.

Ved Fællesmødet i Arbejdsgiverforeningen mødte han heller ikke, hvorfor Bogbinderforbundet forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Trælagerarbejdere hos A/S »Silvan«.

Hos Aktieselskabet »Silvan«, København, var der opstaaet en Uoverensstemmelse i Anledning af, at Firmaet havde afskediget 2 Mand, hvoraf den ene var Arbejdernes Tillidsmand.

Da Firmaets Forvalter ikke vilde forhandle med Arbejderne om dette Forhold, men i Stedet for afskedigede samtlige Arbejdsmænd, klagede Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Firmaet havde etableret uvarslet Lockout overfor deres Medlemmer.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. December under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, uden at Enighed opnaaedes, hvorfor Forbundets Repræsentanter forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Den 15. December genoptoges Forhandlingerne, og man enedes om at erklære de foreliggende Uoverensstemmelser for at være ude af Verden, idet Firmaet indgik paa at genantage de den 5. December afskedigede Arbejdere i det Omfang, Fabrikken maatte have Brug for dem.

Eventuelle Erstatningsspørgsmaal henvistes til Afgørelse ved en faglig Mægling eller Voldgift.

Internationalt.

Fagbevægelsen i Holland.

Det statistiske Departement i Holland har udsendt et lille Hæfte om den hollandske Fagbevægelse i 1924. Endskønt vi nu snart skriver 1926, vil det maaske dog have Interesse at gengive

nogle af de vigtigste Oplysninger og Tal, navnlig i Betragtning af, at den udførlige Beretning giver en udmærket Oversigt over de forskellige Retninger indenfor Fagbevægelsen i dette Land, der baade paa det politiske og økonomiske Omraade sikkert kan opvise flere Organisationsretninger end noget andet Land i Europa, hvad der bl. a. fremgaar af den Kendsgerning, at der findes 7 faglige Centraler og omkring 40 politiske Partier, hvoraf 13 er repræsenterede paa Rigsdagen. Til Sammenligning anføres samtidig Tallene fra tidligere Aar.

Af Beretningen fremgaar, at Fagorganisationernes Medlemsantal i 1924 er gaaet ned med 20.000. I 1923 var Medlemstabet 56.000, i 1922 67.000. Tabellen øverst i 2. Spalte viser Bevægelsen i Medlemsantallet i de senere Aar.

1. Jan.	Antal Organiserede	Deraf tilsluttet en Landscentral Ialt	i pCt.
1914	266.000		
1919	514.500	373.200	72,5
1920	683.500	547.200	80
1921	651.200	525.800	81
1922	640.000	511.800	80
1923	573.600	446.100	78
1924	517.900	385.300	74,5
1925	497.500	387.900	78

Antallet af Organiserede, der staar tilsluttet en Landscentral, er altsaa i 1924 gaaet noget i Vejret, hvad der dog skyldes Oprettelsen af en speciel Central for Aandsarbejdere, der omfatter en Del Organisationer, som tidligere stod udenfor en Landssammenslutning.

Nedenstaaende Tabel viser de Organiseredes Fordeling paa de 7 faglige Landscentraler:

	Antal Medlemmer pr. 1. Januar 1919	1920	1924	1925
N. A. S. (Kommunister)	33.600	51.600	13.750	13.750
N. S. V. (Syndikalister)			7.700	7.300
N. V. V. (Socialdemokrater)..	190.950	247.700	180.300	184.500
C. N. V. (Protestanter)	46.300	67.000	53.300	50.050
R. K. W. (Katoliker)	91.800	141.000	98.100	91.900
A. N. V. (Neutrale)	10.550	39.900	32.200	23.800
V. V. H. (Aandsarbejdere) ...				16.600
Udenfor staaende Forbund ..	141.400	136.300	132.600	109.600
Tilsammen	514.600	683.500	517.900	497.500

Som man ser, kunde kun den socialdemokratiske Landscentral notere Fremgang i 1924, hvad der dog skyldtes det hollandske Lærerforbunds Indmeldelse. I modsat Fald vilde ogsaa denne Fagcentral have haft en Tilbagegang paa 1½ pCt. Den neutrale Central tabte 25 pCt. af sine Medlemmer, de to konfessionelle Centraler hver 6 pCt. og Syndikalisterne 5 pCt., medens den kommunistiske Centrals Medlemsantal forblev uforandret.

Antallet af Fagforeningsmedlemmer kan inddeles i følgende tre Grupper:

Organisationer af:	1919	1920	1924	1925
Almindelige Arbejdere	303.200	428.700	280.900	272.800
Kontor- og teknisk Personale .	35.900	52.900	46.800	45.100
Arbejdere og Tjenestemænd i offentlig Virksomhed	175.500	201.900	190.300	179.600

Ikke alle Fagorganisationer havde dog Tilbagegang. Saaledes steg Antallet af organiserede Landarbejdere i 1924 fra 18.000 til 21.000, Antallet af organiserede Tekstilarbejdere fra 21.700 til 23.600 og Antallet af organiserede Kulgrubearbejdere fra 5800 til 6200.

Antallet af fagorganiserede Kvinder var den 1. Januar 1925, 1924, 1923 og 1919 henholdsvis 32.600 eller 6,5 pCt. af det samlede Antal Fagorganiserede, 34.200 eller 6,6 pCt., 54.100 eller 7,9 pCt. og 30.900 eller 6 pCt. Deraf var pr. 1. Januar 1925 10.950 Medlemmer af den socialdemokratiske Landscentral.

Man vil forstaa, at den indenfor Fag-

bevægelsen herskende Splittelse i høj Grad vanskeliggør de hollandske Arbejderes Bestræbelser for Højnelse af deres Kaar og hemmer enhver Aktion. Tvungen af Omstændighederne finder der ganske vist ved Lønbevægelser og Konflikter et Samarbejde Sted mellem de forskellige Centraler, men da de konfessionelle Organisationer i Reglen søger at undgaa en Kamp og hellere end gerne gaar paa et selv raaddent Forlig med Arbejdsgiverne, staar den socialdemokratiske Fagbevægelse som oftest overfor det Valg enten at føre Kampen alene eller underskrive paa de Betingelser, som de andre Organisationer er kommet overens om med Arbejdsgiverne. Selv Kampe, der havde Udsigt til et for Arbejderne gunstigt Resultat, har maatte afbrydes, fordi de andre Organisationer faldt fra efter et vist Tidsrum. Dette har sluttelig ført til, at Beredvilligheden til Samvirke Organisationerne imellem er betydelig aftaget. I indeværende Aar har det socialdemokratiske Metalarbejderforbund for første Gang ført en større Konflikt paa Trods af, at de kristelige Forbund var imod Strejken og paabød deres Medlemmer at fortsætte med Arbejdet. Det drejede sig i dette Tilfælde om en Konflikt om Arbejdstiden ved et af de største Skibsværfter i Rotterdam. Da det var Forbundet muligt at standse Arbejdet i paagældende Virksomheds vigtigste Afdelinger, blev Direktionen tvungen til at forhandle med Forbundet om en for Arbejderne tilfredsstillende Ordning.

Af de hidtil foreliggende Meddelelser om Fagorganisationernes Medlemsantal i det første Halvaar af 1925 fremgaar, at Tilbagegangen nu næsten overalt er bragt til Ophør, og at i hvert Fald den socialdemokratiske Landscentral kan notere en ringe Medlemstilvækst.

Literatur.

Internationalt Fagforeningsbibliothek.

Den internationale faglige Central i Amsterdam har paabegyndt Udgivelsen af nogle Smaaskrifter. Hensigten er hermed at sprede Kundskab til Fagforeningsbevægelsen i andre Lande. Det første Hæfte er udkommet og indeholder en Fremstilling af Fagforeningsbevægelsen i Belgien, og med ca. 3 Maaneders Mellemrum vil der udkomme lignende Fremstillinger af Fagforeningsbevægelsen i Tyskland, England, Sverige og de øvrige Lande. Det er muligt, at der som Afslutning paa Serien vil følge en noget mere udførlig Fremstilling af Den internationale Fagbevægelse, Overblik over Fagbevægelsens Opgaver med Hensyn til Bedriftsraad m. m. En saadan historisk Skildring af Fagbevægelsens Rejsning og Udvikling, dens nuværende Stilling og Fremtidsmuligheder samt Oversigt over det internationale Samarbejde og dets Resultater vil være et Værk af tilsvarende Værdi.

Fra Amsterdam udgaar Hæfterne i de tre Hovedsprog: Engelsk, Tysk og Fransk, men da man næppe tør gaa ud fra et større Salg af Skrifterne paa disse Sprog, har Forretningsudvalget besluttet at lade disse oversætte til Dansk for derved at gøre det muligt for vore Medlemmer at komme i Besiddelse af disse Skrifter. Disse vil kunne leveres for 70 Øre pr. Ekspl.

Der er udsendt Meddelelse herom til samtlige tilsluttede Forbund med Opfordring til disse om at tegne sig som Abonnent paa saa mange Eksemplarer, at de kan levere hver af deres Hovedbestyrelsesmedlemmer og deres Afdelinger et Eksemplar.

Denne Anmodning er fulgt af en Række Forbund, saaledes at Foretagendet dermed er sikret. Indtil nu er der tegnet ca. 900 Eksemplarer. Der er imidlertid en Del Forbund, som ikke har tegnet sig endnu, men som formentlig gør det, og det vil i saa Fald være muligt at levere Hæfterne til en lavere Pris end den, der er regnet med, maaske kan Prisen da komme ned paa *50 Øre pr. Eksemplar.*

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 901.

Arbejdsmænd paa Hvorslev Teglværk.

Denne Sag var paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne af De samvirkende Fagforbund anlagt mod Hvorslev Teglværk for Brud paa bestaaende Overenskomst, idet Værket havde kræ-

vet af Arbejderne, at de dels skulde indgaa paa 20 pCt. Lønreduktion og dels lade det Beløb, hvormed deres ugentlige Fortjeneste oversteg 50 Kr., blive staaende rentefrit hos Firmaet til December Termin. Da Arbejderne ikke vilde gaa ind herpaa, afskedigedes 14 Mand.

Under Sagens Behandling tilbød Arbejdsgiverne, at Repræsentanter for saavel De samvirkende Fagforbund som Dansk Arbejdsmandsforbund uhindret kunde faa Adgang til Værkets Regnskaber for derved at faa Lejlighed til at konstatere, at Afskedigelserne ikke var sket som Følge af Arbejdernes Vægring ved at indgaa paa den ovenfor nævnte Ordning, men udelukkende fordi det havde vist sig umuligt at skaffe Midler til at fortsætte Driften.

Dansk Arbejdsmandsforbund mente at kunne føre Bevis for, at Afskedigelserne var foregaaet under kollektivt Tryk, og Sagen har i den Anledning været udsat, indtil den nu er taget tilbage af Forbundet.

Sag Nr. 921.
Snedkere hos A/S Dansk Madrasfabrik »Spiralen« Nykøbing F.

Sagen var af Dansk Arbejdsgiverforening paa Snedkermestrenes Centralforening for Østifternes Vegne anlagt mod De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundet i Danmarks og dets Nykøbing F. Afdelings Vegne for Brud paa Septemberforligets Punkt 2.

Under en af Træindustriarbejderforbundet lovlig varslet Strejke havde 3 Snedkersvende nedlagt Arbejdet, idet de mente sig omfattet af de afgivne Varsler. Da Forbundet blev gjort opmærksom herpaa, henvendte de 3 Snedkere sig straks paa Fabrikken, men Arbejdet blev ikke genoptaget, da Fabrikkens Ledelse nægtede at ophæve en Reduktion paa 5 pCt. af Værkstedspriskuranten, som denne havde indført. Arbejdet blev dog genoptaget efter Sagens Behandling i Arbejdsgiverforeningen, og man enedes om, at Snedkernes Afdeling i Nykøbing F. skulde betale 50 Kr. til Byens Forplejningsstation.

Ved Retsmødet den 27. November blev Sagen hævet som forligt underhaanden.

Sag Nr. 924.
Litografernes Engageringsforhold.

Dansk Arbejdsgiverforening havde paa Dansk litografisk Principalforenings Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk litografisk Forbunds Vegne for Brud paa Overenskomsten.

Arbejdsgiverne paastod, at Forbundet ved at diktere dets Medlemmer Minimallønninger hindrede Principalerne i at faa Arbejdere til den overenskomstmæssige Løn.

Sagen forligtes den 13. November 1925 paa følgende Betingelser: »Arbejdernes Søgen Plads og Principalernes Søgen Arbejdere maa ikke hindres ved begrænsede kollektive Vedtagelser eller Foranstaltninger af nogen Art, og Fastsættelsen af Løn udover Minimallønnen er Genstand for fri Forhandling mellem vedkommende Arbejder og Principal, og det paahviler begge Organisationer nøje at overholde dette Forlig.

Sag Nr. 925.
Murarbejdsmænd i Provinsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. November 1925 i Sag Nr. 925: Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund. (Indbragt for Den faste Voldgiftsret af Parterne i Fællesskab.)

Under de Forhandlinger, der sidste Foraar førtes mellem Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund om Forlængelse af Murarbejdsmands-Overenskomsten for Provinsen, fremsattes der fra Mestrenes Side Krav om, at Arbejdstiden i Maanederne November og Februar skulde nedsættes fra 8 Timer til 7 Timer daglig. Et tilsvarende Krav rejstes overfor Murersvendene under Forhandlingerne om Forlængelse af den for disse gældende Overenskomst.

Den 1. April afholdtes i Café »National« et Forhandlingsmøde mellem Repræsentanter for Centralforeningerne og for Dansk Arbejdsmandsforbund. Det lykkedes her at komme til Enighed om fire forskellige Stridsspørgsmaal,

hvoraf de to vigtigste angik Indførelse af en Kloakpriskurant og Beregning af Kilometerpenge. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Nedsættelse af Arbejdstiden angiver Centralforeningerne, at den ene af Repræsentanterne for Dansk Arbejdsmandsforbund, Forretningsfører Axel Olsen, erklærede, at han ikke i Øjeblikket kunde faa sine Kammerater med til den Ordning, Mestrene ønskede, men at han nok senere skulde faa Ordnigen gennemført, for saa vidt den blev gennemført for Svendenes Vedkommende. Forretningsfører Axel Olsen benægter, at han har paataget sig nogen Garanti herfor. Efter hans Fremstilling var der vel i Princippet Enighed om, at Arbejdstiden burde være ens for Arbejdsmænd og Svende, hvor disse arbejder Haand i Haand, men det blev fra Arbejdernes Side bestemt fastholdt, at der maatte ydes Vederlag i Penge, hvis Arbejdstiden skulde nedsættes.

Den 4. April mødte Axel Olsen efter Aftale i Arbejdsgiverforeningen med et Udkast til Overenskomst, indeholdende hvad man var blevet enige om med Hensyn til de fire Stridsspørgsmaal. Om Arbejdstidens Nedsættelse indeholdt Udkastet intet. Mestrenes Repræsentanter forlangte imidlertid, at der ogsaa skulde staa noget om det Resultat, de hævdede, der var opnaaet med Hensyn til dette Spørgsmaal. Det endte med, at Axel Olsen paa et særligt Stykke Papir underskrev følgende Erklæring:

»Arbejdsmændenes Forhandlingsudvalg erkender, at Arbejdstiden for Svende og Arbejdsmænd, hvor Arbejdsmænd er Medhjælp for Svendene, bør være ens, men Arbejdsmændenes Udvalg protesterer imod, at den nuværende Arbejdstid omlægges.«

For Svendenes Vedkommende blev Mestrenes Krav om Arbejdstidens Nedsættelse imødekommet ved det af Forligsmændene stillede Mæglingsforslag af 7. Maj, der vedtoges af Parterne. Herefter foresloges det paa et den 15. Maj afholdt Forhandlingsmøde fra Arbejdsgiverforeningens Side, at Arbejdstiden for Murarbejdsmændene skulde være den samme som for Svendene, men hertil svarede man fra Arbejdsmændenes Side kun, at »Spørgsmaalet om den nye Arbejdstid vilde man tage op til nærmere Undersøgelse og Overvejelse«. Det af Forligsmændene stillede Mæglingsforslag af 3. Juni, i Henhold til hvilket Overenskomstforholdet blev bragt i Orden for Arbejdsmændenes Vedkommende, kom imidlertid ikke til at indeholde noget om Nedsættelse af Arbejdstiden.

Under denne Sag, som Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening i Forening har anmodet Den faste Voldgiftsret om at paakende i Henhold til § 4, Punkt C i Loven om Den faste Voldgiftsret af 4. Oktober 1919, har Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningernes Vegne paastaaet det fastslaaet, at Arbejdstiden for Murarbejdsmænd, der arbejder sammen med Murersvende, i Henhold til de den 1. og 2. April førte Forhandlinger skal være den samme som for Svendene. De samvirkende Fagforbund procederer paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne til Frifindelse.

Da der ikke mod Forretningsfører Axel Olsens Benægtelse er ført tilstrækkeligt Bevis for, at han under Forhandlingerne den 1. April har lovet at bringe Spørgsmaalet om Arbejdstidens Nedsættelse i Orden paa den af Mestrene ønskede Maade, *da* det derhos den nævnte Dag maa antages at have staaet Mestrenes Repræsentanter klart, at Arbejdsmændenes Forhandlingsudvalg som Helhed var imod at gaa med til en Nedsættelse af Arbejdstiden, og *da* Axel Olsens Erklæring af 2. April ikke kunde give Mestrene Føje til at gaa ud fra, at Udvalget havde skiftet Standpunkt i saa Henseende, findes der at maatte gives De samvirkende Fagforbund Medhold under denne Sag.

Sagens Omkostninger, der fastsættes til 300 Kr., er Parterne enige om at betale med Halvdelen hver.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29 ❁ KØBENHAVN DEN 16. JANUAR 1926 ❁ 22 AARGANG

Arbejdernes Foreningsbygning i København.

Den 20. December 1924 nedlagdes Grundstenen til Arbejdernes Foreningsbygning i København, og allerede den 5. Oktober 1925 flyttede den første Lejer (Arbejdernes Fællesorganisation) ind i Bygningen.

Efter den Tid er de allerfleste Lokaler i Bygningen taget i Brug. Da det formentlig vil være af Interesse for vore Læsere at vide Besked om, hvem der bor i det nye Hus, skal vi nedenfor opgive Navnene paa disse:

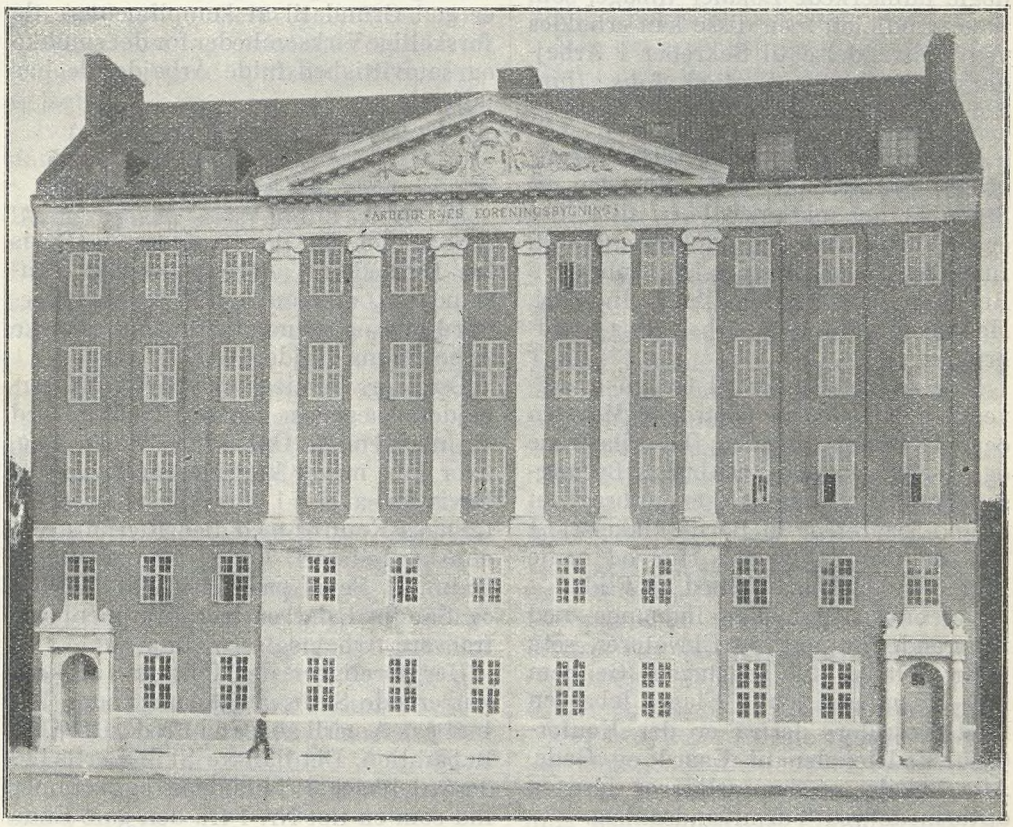

Nr. 12.

Stuen Arbejdernes Livsforsikring.
1. Sal Socialdemokratisk Forbund.
2. Sal De samvirkende Fagforbund i Danmark.
3. Sal Dansk Købestævne.
4. Sal Dansk Funktionærforbund.
4. Sal Træindustriarbejderforbundet i Danmark.
» Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund.
5. Sal Arbejdernes Oplysningsforbund og dets københavnske Afdeling.
» Arbejderbevægelsens Arkiv.

Nr. 14.

Stuen Tobaksarbejderforbundets Afdeling »Enigheden«.
» Bødkerforbundet og Forbundets Afdeling i København.
» Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund og Afdelingen i København.
1. Sal Arbejdernes Fællesorganisation.
» Cigarsorterernes Fagforening.
2. Sal De samvirkende Fagforbund i Danmark (Opgang Nr. 12).
3. Sal Dansk Tekstilarbejderforbund.
4. Sal Tobaksarbejderforbundet i Danmark.
5. Sal Tilsynsførende med Bygningen, Varmemester Lorentzen.

Paa 3die og 4de Sal er der endnu nogle udmærkede Lokaler tilbage, som ikke er udlejet; men disse kan erholdes ved Henvendelse til Sekretær i Arbejdernes Fællesorganisation *Johs. Hansen, Rosenørns Allé Nr. 14*[1].

Bygningens Udseende virker overordentlig tiltalende. Hele Facaden til Stuen og det midterste Parti til 2. Sal er beklædt med bornholmsk Granit. Imellem 1ste og 2den Sal er anbragt 5 Relieffer, som symboliserer Industri, Haandværk, Handel, Skibsfart og Landbrug.

I de øvrige Etager til Gaden er anvendt dels røde, haandstrøgne Mursten og dels Bremersandsten. Til Pilastrene og til Frontonerne er brugt Bremersandsten. I Frontonen er anbragt et Skjold, baaret af to Barneskikkelser. I Skjoldet ses en frygisk Hue og nogle Bier. Symbolet paa Frihed og Flid.

Der er to rummelige Indgange med tilhørende Trapper og Elevatorer, som fører helt op til Tagetagen. Gennem hele Bygningen i alle Etager løber en bred Korridor; derfra er der Kontor- eller Mødelokaler til Gaard og Gade. Alle Lokaler er rummelige og lyse og opvarmede ved Varmtvandsanlæg.

Byggearbejdet har været givet i Entreprice til følgende kooperative Arbejderforetagender: Jord- og Betonarbejdernes A/S, Bygningssnedkernes A/S, Murersvendenes A/S, Tømrersvendenes A/S, Smede- og Maskinarbejdernes A/S »Aurora«, Elektrikernes A/S »Alliance«, Malerarbejdet er udført af A/S Arbejdernes Andelsboligforening, Stukarbejdet er udført af Stukkatørernes Fagforening, Billedhuggerarbejdet i Frontonen er udført af Billedskærernes- og Dekorationsbilledhuggernes Fagforening. Firmaet Møller & Handberg har udført Stenhuggerarbejdet. Elevatorerne er leveret af Firmaet »Titan«.

Bygningen er opført efter Tegning af Arkitekt Mandrup-Poulsen.

Der er anvendt dansk Arbejde og danske Materialier, hvor det paa nogen Maade har været muligt. Sandstenene fra Bremen, som iøvrigt kun udgør en forholdsvis ringe Del af Materialet til Bygningen, er blevet tilhugget her i Landet.

Gaar man Bygningen efter, glæder man sig over det solide og smukke Arbejde, der er præsteret overalt, og der er god Grund til at komplimentere de forskellige Virksomheder for det smukke og samvittighedsfulde Arbejde, de har udført.

S/S „Frederik den VIII".

Saa kom der da et afgørende Bevis for Hulheden i Arbejdsgivernes Paastand om, at manglende Konkurrenceevne ene og alene skyldes den danske Arbejdsløns Højde.

Direktør Bondegaard har gjort Arbejderbevægelsen en stor Tjeneste ved sin ubehændige Optræden i denne Sag, hvor han meget kraftigt har leveret et Bevis for, at der i allerhøjeste Grad tiltrænges Kontrol med Bedrifterne i den danske Industri. Og vi har modtaget endnu et Bevis paa, hvor lidt Realitet og Sandhed der er bag Argumenterne fra vore Arbejdsgiveres Lejr.

Her foreligger det Faktum, at konkurrerende Skibsværfter indsender Tilbud paa Amerikabaaden Frederik VIII's Reparation. Det danske Skibsværfts Ledere deltager i Tilbudene og kommer ind som en flot Nr. 1 fra den gale Ende med et Tilbud paa 420.000 Kr. Imidlertid er det svenske Tilbud fra Göteborgværftet paa 229.000 Kr.

Der indledes Forhandlinger mellem Værftet og Rederiet og mellem Arbejderne og Værftet. Rederiet, Det forenede Dampskibsselskab, tilbyder at betale 65.000 Kr. mere end det svenske Tilbud

for at sikre Arbejdets Udførelse her i Landet.

Rederiets Tilbud tages under Overvejelse. Arbejderne tilbyder at reducere deres Løn, dersom det viser sig, at det er den danske Lønstandard, der er den Hindring, hvorpaa Værftet er strandet i sin Konkurrence; men Arbejderne kræver, at Værftet lægger Kortene paa Bordet for at sikre sig mod, at deres Afsavn glider som Mergevinst i Aktieselskabets Kasse.

Kort og godt ender det hele med, at Frederik VIII glider fra Kajen i Frihavnen til det svenske Værft, og Direktøren for det danske, Hr. Bondegaard, afviser med nogle meget interessante og yderst udfordrende Meningsløsheder alle de undrende Forespørgere.

Se det er nu efter vor Mening intet mindre end et Bevis paa, hvor samvittighedsløst og samfundsforræderisk Kapitalens Mænd optræder i deres Profitjagt.

Forskellen mellem det svenske og det danske Tilbud udgør 191.000 Kr.

Lad os gaa ind paa Hr. Bondegaards Betragtninger, som jo forøvrigt deles af Arbejdsgiverne i al Almindelighed. De 191.000 Kroners Forskel skyldes altsaa den danske Arbejdsløns Højde. Da nu ogsaa svenske Arbejdere skal have Arbejdsløn, er med andre Ord de danske Arbejderes Løn for et saadant Arbejde som det forliggende ikke alene høj, men oven i Købet 191.000 Kr. højere end de svenske Arbejderes.

Selv om hele det svenske Tilbuds 229.000 Kr. udelukkende var Arbejdsløn, og Væftet gratis leverede alt Materiale og ikke beregnede sig en Øre i Fortjeneste, men tværtimod tog Tabet af Raamaterialernes Værdi, vil det blot sige, at det Arbejde, der i Sverige udføres for 229.000 Kr., her hjemme koster 420.000 Kr., eller at den danske Industri tvungen af den høje Arbejdsløn maa sætte sine Tilbud 83,4 pCt. højere end Sveriges.

Arbejdet er kalkuleret til at omfatte 300 Mand i 40 Dage = 120.000 Arbejdsdage à 8 Timer eller 96.000 Arbejdstimer. Overskrides denne Kalkulation med 1000 Arbejdsdage, bliver det samlede Timetal 104.000.

Den danske Arbejders Gennemsnitsfortjeneste ligger omkring 180—190 Øre i Timen. Det vil sige det samme som, at hele Arbejdets Arbejdsløn ligger under 200.000 Kr., selv om man regner med Tal fra Arbejdsgiverforeningens Statistik, og selv om man giver 8000 Timer til Overskridelse.

Hvorledes den danske Arbejdsløn paa 200.000 Kr. kan tvinge Værftet til at give et Tilbud, der ligger 191.000 Kr. højere, forlanger for Velanstændigheds Skyld et Svar fra Hr. Bondegaard.

Hr. Bondegaard fortalte jo, at Værftet ikke var særligt interesseret i at faa dette Arbejde til Udførelse, det henvendte sig ikke om Hjælp nogen Steder og havde iøvrigt nok at bestille.

Det er det eneste Forsvar, der fremkommer for, at man ikke modtog Tilbudet fra Rederiets Side om at gaa op til 294.000 Kr. og Arbejdernes om eventuelt at reducere Lønnen.

Men det er typisk for dansk Industriledelse i en Situation som den, Landet i Øjeblikket befinder sig i, og hvor man forud er vidende om, at Udlandet har en fordelagtigere Stilling. I en saadan Situation kan man ikke tænke sig at gaa længere ned med Kæmpeudbyttet til Aktionærerne.

Det er nationalt handlet af Patrioterne.

Hvorledes var Burmeister & Wains Tilbud kommen til at se ud, om der ikke havde været de i Øjeblikket herskende Tilstande?

Hvorledes gaar det monstro, hvor der ikke er Konkurrencehensyn eller Hensyn til Landets betrængte Stilling at tage?

Vi faar jo at vide, at Værftet i det foreliggende Tilfælde ikke var særligt forhippet paa at faa Arbejdet til Udførelse. Det var rart at vide, hvorledes et Arbejde, Værftet ønsker at faa, skulde se ud, hvad Fortjeneste angaar.

Det bedste, kraftigste og mest belejligt kommende Dementi af Paastanden om vore Lønningers ødelæggende Virkning paa Industriens Konkurrenceevne har Hr. Bondegaard leveret gennem Tilbudet paa de 420.000 Kr., og yderligere styrket blev det ved Vægringen ved at overtage Arbejdet for 294.000 Kr. og med en reduceret Arbejdsløn. Et saadant Dementi maa vore Organisationer være glade for. Det kan aabne Øjnene paa hele det danske Folk for

Nødvendigheden af Bedriftsraadenes Indførelse, saa de Herrer kan kontrolleres i deres Profitbegær.

Internationalt.

Møde af Repræsentantskabet i den internationale faglige Central.

Den 4. og 5. December 1925 i Amsterdam.

Ved det Møde, I. F. C.s Repræsentantskab afholdt den 4. og 5. December 1925 i Amsterdam, var følgende Medlemmer nærværende: A. A. Purcell (Formand), L. Jouhaux, C. Mertens og Th. Leipart (Viceformænd), G. Hicks (Storbritannien), G. Buisson (Frankrig), R. Stenhuis (Holland, Belgien og Luxemborg), en italiensk Repræsentant, A. Saborit (Spanien og Portugal), A. Hueber (Østrig og Svejts), P. Grassmann (Tyskland), R. Tayerle (Czekoslovakiet og Jugoslavien), H. Jacobsen (Skandinavien), S. Jaszai (Ungarn og Balkanlandene), S. Zuawski (Polen og baltiske Lande), E. Fimmen, G. J. A. Smit Jr. og Frank Hodges (internationale Fagsekretariater), J. Oudegeest, J. Sassenbach og J. W. Brown (Sekretærer i I. F. C.).

Repræsentanter for Kanada og De forenede Stater var forhindret i at komme til Stede.

Ved Mødets Aabning mindedes Jouhaux i bevægede Ord Fred Bramley, der som bekendt som Repræsentant var Medlem af Repræsentantskabet og i Oktober Maaned afgik ved Døden under et Ophold i Amsterdam, hvor han deltog i et Møde med de internationale Fagsekretariater, og fremhævede den Afdødes store Fortjenester for den internationale Fagbevægelse.

Under Forhandlingerne erklærede Mødet sig indforstaaet med den paa Mødet den 10. Oktober 1925 mellem I. F. C.s Bestyrelse og de internationale Fagsekretariater vedtagne Beslutning, hvorefter Bjergarbejdernes internationale Sekretær Frank Hodges indtræder i Repræsentantskabet i Stedet for Cook.

Derefter behandledes bl. a. Spørgsmaalet om den i Paris bestaaende Intellektuelle-Internationales Repræsentation i Det internationale Arbejdsbureau i Genf, ligesom Repræsentantskabet blev gjort bekendt med den af I. F. C.s Sekretariat foranstaltede Undersøgelse angaaende Tendenser og Omfang af de forskellige Organisationer for Ikke-Haandarbejdere og Intellektuelle. Saasnart denne Undersøgelse er tilendebragt, vil der blive forelagt Repræsentantskabet definitive Forslag.

I Sammenhæng med Behandlingen af Forbindelserne med forskellige Lande blev Repræsentantskabet gjort bekendt med den gode Forstaaelse, der hersker mellem I. F. C. og de amerikanske og mexikanske Fagorganisationer. Mødet gav Udtryk for sin Tilfredshed med den foregaaende Udvikling gennem Vedtagelse af følgende Resolution:

»Den internationale faglige Centrals Repræsentantskab er ved sit den 4. og 5. December 1925 i Amsterdam afholdte Møde blevet gjort bekendt med Sekretariatets Beretning om I. F. C.s Forbindelser med den faglige Landsorganisation i De forenede Stater og hilser med Tilfredshed den af den amerikanske Fagforeningskongres i Atlantic City vedtagne Beslutning, hvorefter Bestyrelsen for den amerikanske Landsorganisation bemyndiges til at fortsætte Forhandlingerne med I. F. C. angaaende en Tilslutning.

Ligeledes har Mødet med oprigtig Glæde modtaget Meddelelsen om den mellem I. F. C. og den mexikanske Fagbevægelse bestaaende gode Forstaaelse og bemyndiger Bestyrelsen til at indbyde Fagorganisationerne i Mexiko og De forenede Stater til at sende en Delegation til Europa, der paa Stedet kan studere I. F. C.s Organisation og Virksomhed.

Repræsentantskabet haaber, at den amerikanske Landsorganisation vil fortsætte de gensidige Tilnærmelsesforsøg og giver Udtryk for sit oprigtige Ønske om, at de organiserede Arbejdere i Amerika snart vil kunne tælles som Medlemmer af den store internationale Arbejderfamilie, I. F. C. repræsenterer.«

Meget udførligt drøftedes Spørgsmaalet om de russiske Fagorganisationers Tilslutning. Som bekendt har der den 1. December i London fundet Forhandlinger Sted mellem de britiske Fagorganisationers Generalraad og Bestyrelsen, hvor man søgte at komme til

en Forstaaelse om dette Problem. Af Bestyrelsens Beretning om disse Forhandlinger fremgaar det, at den britiske Landsorganisation nu som før er i Overensstemmelse med I. F. C.s Love og Grundsætninger og kun ønsker at gennemføre den alrussiske Landsorganisations Tilslutning paa dette Grundlag. De engelske Kammerater mener, at dette Maal bedst kan naas gennem Afholdelse af en Konference paa frit Grundlag med den russiske Landsorganisation, medens Bestyrelsen for I. F. C. holder fast ved Fordringen om, at Russerne først skal fremsætte Ønsket om Optagelse i Amsterdam-Internationale. Mellem den britiske Landsorganisation og Den internationale faglige Central bestaar der saaledes i dette Spørgsmaal ingen principielle, men udelukkende taktiske Uoverensstemmelser. Efter en yderst venskabelig Debat vedtoges med 14 Stemmer mod 7 Stemmer nedenstaaende af Stenhuis foreslaaede Resolution:

»I. F. C.s Repræsentantskab, samlet til Møde den 4. og 5. December 1925, er blevet gjort bekendt med den Brevveksling, der har fundet Sted siden det sidste i Februar Maaned afholdte Møde.

I Henhold til den paa nærværende Møde førte Diskussion bekræfter Repræsentantskabet den i Februar 1925 vedtagne Beslutning og anser det for unødvendigt at fatte en ny Beslutning.«

Den paa Repræsentantskabets Møde i Februar tagne Beslutning har følgende Ordlyd:

I. F. C.s Repræsentantskab, samlet til Møde i Amsterdam den 5. og 7. Februar 1925, er blevet gjort bekendt med den mellem I. F. C. og den faglige Landsorganisation i Rusland førte Korrespondance og bemyndiger Bestyrelsen til at meddele den russiske Landsorganisation, at I. F. C. er rede til at optage Landsorganisationen i Rusland, saafremt denne fremsætter Ønske herom.

Mødet erklærer sig ligeledes rede til — saasnart den russiske Landsorganisations Anmodning om Optagelse foreligger — paa Forlangende at afholde en Konference i Amsterdam, hvor en gensidig Meningsudveksling kan finde Sted.«

Efter at den italienske Repræsentant havde aflagt en udførlig Beretning om de gennem den fascistiske Voldspolitik opstaaede Forhold i Italien, paalagde Mødet Bestyrelsen at undersøge Muligheden af at raade Bod paa Tilstanden i dette Land.

Efter Vedtagelse af Regnskabsberetningen for 1925 og Finansforslaget for 1926 vedtoges til Slut et Forslag om Afholdelse af en Konference den 18. til 23. Maj i London til Behandling af Emigrationsproblemet og de dermed sammenhængende økonomiske Spørgsmaal.

—

Kongresser.

Socialistisk Arbejder-Internationales (S. A. I.) Kongres i Marseille.

I Dagene den 22.—27. August 1925 afholdt Socialistisk Arbejder-Internationale sin 2. Kongres i Marseille i en tidligere Udstillingshal.

I Henhold til de gældende Love kunde Danmark lade sig repræsentere ved ialt 38 Delegerede, men paa Grund af den lange Rejse og de dermed forbundne store Udgifter mødte der kun 15 Delegerede i det hele.

Der var i Forvejen truffet en Aftale om Fordelingen af Mandaternes Antal mellem Partiet, Kooperationen og Fagbevægelsen.

Fra *Socialdemokratisk Forbund* mødte: Fr. Andersen, H. P. Hansen (Slagelse), Vilhelm Rasmussen, Viggo Christensen, Alsing Andersen og J. J. Bjerring (Nyborg-Kredsen).

Fra *Fagbevægelsen:* Carl F. Madsen, De samvirkende Fagforbund, Hans Jacobsen, do., Axel Olsen, Arbejdsmandsforbundet, Ernst Carlsen, Malerforbundet, og J. A. Hansen, Smedeforbundet.

Fra *Kooperationen:* P. Christensen (Helsingør): Koop. Fællesforbund, Fr. Dalgaard, do., M. Hørdum, Socialdem. Presse, og W. Walther, »Aurora«.

Ialt var der mødt mellem 4 og 500 Delegerede repræsenterende op imod 40 forskellige Lande.

Af internationale Organisationer havde følgende sendt hver en Repræsentant: Den internationale faglige Central, Socialistisk Ungdoms-Internationale, International socialistisk Kvindekomité,

International socialistisk Opdragelsesorganisation og Det internationale Arbejdsbureau.

Kongressens Dagsorden var fastsat saaledes:

1. Den internationale socialistiske Fredspolitik.
   A) Internationale og Sikkerheds- og Afrustnigsproblemerne. Indleder: C. R. Buxton (England).
   B) Arbejderklassens Kamp mod Krigsfarerne. Indledere: Leon Blum (Frankrig), Hilferding (Tyskland) og Hillquit (Amerika).
2. Arbejderklassens Livsvilkaar og Arbejdsløsheden. Indleder: de Brouckere (Belgien).
3. Washington-Konventionen og 8 Timersdagen. Indleder: Tom Shaw (England).
4. Beretning og Forslag fra den internationale Kvindekonference. (Indleder vælges af Kvindekonferencen, som holdes i Forbindelse med Kongressen.)
5. Internationales Organisation. Indleder: Fr. Adler (Internationales Sekretær).
6. Særlige Forslag.

Hertil kom senere det saakaldte »Østproblem«.

Til nærmere Behandling af Kongressens Dagsordens forskellige Punkter nedsattes en eller flere specielle Kommissioner, og til disse forskellige Kommissioner valgtes for Danmarks Vedkommende følgende:

I Kommissionen for international Fredspolitik: Alsing Andersen og Frederik Andersen; i Arbejdsløshedskommissionen: J. A. Hansen og Axel Olsen; Kommissionen for 8 Timersdagen: Carl F. Madsen og H. Jacobsen; Kvindekommissionen: Bjerring og Carlsen; Internationales Organisation: Carl F. Madsen og Alsing Andersen; Kommissionen til Behandling af forskellige Forslag: P. Christensen og Walther og i Kommissionen for Østeuropa: Vilhelm Rasmussen og H. P. Hansen. Endvidere valgtes til Udvalget for Agrarproblemer: Vilh. Rasmussen og H. P. Hansen, til Udvalget for Kvinders og Børns Arbejde: Viggo Christensen og Dahlgaard og til Udvalget for den internationale Pressetjeneste: Hørdum.

Kongressen aabnedes af Formanden, Englænderen Arthur Henderson, der begyndte sin Tale med at mindes de store Afdøde. Ebert, den første Arbejder, der blev Statsoverhoved, Hjalmar Branting, der havde haft en saa stor Betydning som faa andre for Socialismens Vækst, og den italienske Socialistfører Matteotti, der døde som Martyr for Socialismens Sag. Han gik derefter over til en Gennemgang af Socialdemokratiets Udvikling i de sidste Aar. Der var overalt Fremskridt at notere, sagde Henderson. Partiet gik frem Dag for Dag, og nye Tusinder sluttede sig til Fanerne. England, Sverige og Danmark havde eller havde haft socialdemokratiske Regeringer, og i mange Lande sad Socialdemokrater i ledende Stillinger, og Partiet havde stor Indflydelse paa den verdenspolitiske Udvikling. At Reparationsspørgsmaalet blev løst i en fredelig og Forsoningens Aand har saaledes det internationale Socialdemokrati i høj Grad Æren for. Henderson sluttede sin Tale, der hilstes med stormende Bifald, med at udtrykke sin Glæde over, at det var lykkedes at bevare Fr. Adler som »Internationale«s Sekretær ved at flytte Kontoret fra London til Svejts, saafremt Kongressen vilde gaa med til dette Skridt. Kongressen vedtog derefter enstemmigt at flytte Kontoret til Svejts for at bevare Fr. Adler som Sekretær.

Efter at Branke som Repræsentant for det socialistiske Parti i Frankrig og Bon som Repræsentant for Partifællerne i Marseille samt Oudegeest fra Den internationale faglige Central havde holdt Velkomsttaler, gav Sekretær Adler nogle Meddelelser om Kommissionernes Sammensætning o. s. v., hvorefter det første Møde sluttedes.

Det er ikke Hensigten her at give et Referat af Kongressens Forhandlinger, dels vilde dette føre alt for vidt, og dels er dette jo ogsaa sket gennem Pressen og paa anden Maade, men vi skal i de kommende Numre bringe de vedtagne Resolutioner og Beslutninger.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 ❋ KØBENHAVN DEN 23. JANUAR 1926 ❋ 22 AARGANG

Kongresser.

Socialistisk Arbejder-Internationales (S. A. I.) Kongres i Marseille.

De vedtagne Resolutioner.

Den internationale socialistiske Fredspolitik.

I.

Kapitalismen og Krigen.

Socialistisk Arbejder-Internationales Kongres minder Arbejderne om, at det kapitalistiske Konkurrencesystem driver de herskende Klasser i de forskellige Lande frem til Kamp om Raastofkilderne og Afsætningsmarkederne med det Maal at forøge Udbytningen af den menneskelige Arbejdskraft og fremskynde Kapitalophobningen.

Dette System er saaledes stadig en væsentlig Aarsag til Krigsfare.

Støttet snart paa et snæversynet, partikularisk Beskyttelsestoldsystem, snart paa tøjlesløs Konkurrence, der udmunder i Dumping, driver det Verden henimod en fuldkommen Opløsning, hvis synlige Tegn er Arbejdsløshed, Dyrtid, Pengekaos, økonomiske og finansielle Kriser.

Produktion, Vareudveksling og Forbrug udsættes for Konkurrencens farefulde Anarki, og det er først og fremmest Arbejderklassen, som maa lide under de værste Følger af dette System.

Kun Socialismen kan gøre en Ende paa denne Tilstand.

Socialismen vil regulere Raastoffernes Fordeling og ophæve Klassemodsætningerne, idet den afskaffer det ene Menneskes Udbytning af det andet. Den vil organisere Produktionen paa Grundlag af Behovet og afskaffe Profitten som Produktionens Formaal. Den vil paa det økonomiske Omraade sætte Organisation og Samvirke i Stedet for den uorganiserede, tilfældige Kamp, i hvilken den svage bukker under for den stærke.

I Stedet for at uddybe Modsætningerne mellem Folkene vil Socialismen virkeliggøre Harmonien mellem deres fælles Interesser.

Derfor er Socialismen den store Magt, som vil give Verden den endelige Fred, og Arbejderklassens politiske Sejr i alle eller i alt Fald i de vigtigste Lande er den bedste Garanti for en varig Verdensfred.

II.

Arbejderklassen og Folkeforbundet.

Saaledes kæmper Arbejderklassen for det høje Maal, som forener Arbejdets Suverænitet med Demokratiets Suverænitet og Folkenes Sikkerhed.

Men allerede nu er Arbejderklassen stærk nok til at udøve et Tryk paa Regeringerne for at lede Verden ind paa de Veje, der fører til Freden.

Arbejderklassen er sig imidlertid bevidst, at Krigsfarerne er blevet forøget ved forskellige Bestemmelser i Fredstraktaterne, især ved saadanne Bestemmelser som har løst visse nationale Spørgsmaal paa en daarlig eller utilstrækkelig Maade, eller som paa uretfærdig Vis har afgjort Mindretals Skæbne.

Arbejderklassen véd, at Folkeforbundspagten ikke har medført en saa-

dan Indskrænkning i de enkelte Nationers Suverænitet, som Solidariteten mellem Folkene maa kræve, at den har undladt at fratage Regeringerne enhver Ret til at erklære Krig, og at der endnu ikke i tilstrækkelig Grad er givet Regler for den fælles Optræden overfor en angribende Stat.

De i S. A. I. organiserede Arbejdere har tiltraadt Folkeforbundets Oprettelse. Men de erklærer, at Folkeforbundet aldrig vil kunne opfylde de berettigede Forventninger, saa længe det ikke omfatter alle Nationer med lige Pligter og lige Rettigheder, saa længe det ikke erkender Nødvendigheden af et saadant Fredsprogram, og saa længe den internationale Organisation ikke har skabt sig en fast økonomisk Grundvold.

Arbejderne fordrer derfor et omfattende og virkelig demokratisk Folkeforbund. De fordrer, at Anvendelsen af Folkeforbundspagtens Artikel 19, der omhandler Fredstraktaternes Revision, præciseres og udformes paa effektiv Maade.

Arbejderklassen fordrer, at Folkeforbundets økonomiske Organer ved Siden af det internationale Arbejdsbureau gøres til et virkelig internationalt økonomisk Raad med Repræsentanter for de faglige og kooperative Arbejderorganisationer. Dette Raad skal have til Opgave at undersøge Produktionens og Forbrugets internationale Problemer, overvaage Valutaforholdene, lette Transportmulighederne og den internationale Trafik, sikre en retfærdig Fordeling af Raastofferne mellem alle Nationer, bekæmpe Højprotektionismen og den økonomiske Nationalisme og arbejde for den økonomiske Lovgivnings Tilpasning eller ensartede Udformning.

Alle Konflikter uden Undtagelse — altsaa ogsaa de, der kan opstaa af Fortolkningen eller Gennemførelsen af Fredstraktaterne — skal være underkastet obligatorisk Voldgift.

Arbejderklassen kræver, at enhver Regering, der ligegyldigt under hvilket Paaskud nægter at gaa med til Voldgift eller at bøje sig for en Voldgiftskendelse, og som i Stedet griber til Krig, skal betragtes som Angriber og som sit eget Folks og Menneskehedens Fjende.

Man fordrer endvidere, at ingen fjendtlig Handling skal være tilladt uden som Modstand imod et Angreb eller i Overensstemmelse med en Beslutning af Folkeforbundsraadet eller Folkeforbundsforsamlingen.

Arbejderklassen er ikke blind for, at det hidtil utilfredsstillende Reparationssystem ligesom Vægringen ved at stryge den interallierede Gæld nødvendigvis fører til en Skærpelse af Arbejdsløsheden, og at derfor disse Problemer maa løses paa en Maade, der er i Overensstemmelse med den internationale Socialismes Principper.

Arbejderklassen fordrer endelig, at Undervisning og Opdragelse skal gennemsyres af Fredens Aand for dermed paa solid Basis at forberede den moralske Afrustning og Folkehadets Afskaffelse.

Gennem utrættelig Klassekamp vil Arbejderne naa disse Maal. Enhver politisk Sejr, enhver Styrkelse af Arbejdernes Organisationer skal omsættes i en stadig voksende og stadig mere afgørende Indflydelse paa Folkeforbundets Politik og Beslutninger.

Saaledes er de organiserede Arbejdere af den Overbevisning, at Freden og de enkelte Folks Sikkerhed maa bygges paa Voldgift og paa almindelig og fuldstændig Afrustning. I denne Aand vil de i fuld Uafhængighed udøve deres Indflydelse paa Folkeforbundet.

Internationale fordrer derfor af Folkeforbundet, der er selvskrevet til at tage Initiativet i denne Sag, at der indkaldes en Konference til at træffe Bestemmelse om de Midler og Veje, som sluttelig skal føre til almindelig Afrustning.

III.

Internationale og Særtraktater.

I Overensstemmelse med disse Principper opfordrer den socialistiske Internationale Arbejderne til Dag for Dag i deres Agitation og i Parlamenterne at arbejde med paa Løsningen af de Spørgsmaal, som Udviklingen kræver løst. Allerede nu har Internationales Partier opfyldt en vigtig Mission, idet de som de første gav Eksempel paa Spørgsmaalenes Løsning ad Forstaaelsens Vej, et Eksempel, som paa Reparationsspørgsmaalets Omraade delvis

virkeliggjordes ved den Løsning, som blev truffet af Regeringerne.

Disse Bestræbelser maa fortsættes, og Internationale regner i saa Henseende ogsaa med aktiv Støtte fra de amerikanske Partier for i Forstaaelse med de europæiske Partier at skabe Mulighed for den socialistiske Løsning af det internationale Gældsspørgsmaal.

Med Hensyn til *Sikkerhedsspørgsmaalet hilser Internationale med Tilfredshed* de tildels resultatrige Bestræbelser, som blandt andet de tilsluttede Partier i *Danmark, Holland, Norge* og *Sverige* har udfoldet for at faa gennemført *Lovforslag om Afrustning eller Formindskelse af Rustningerne.*

Ligeledes hilser Internationale andre Partiers Bestræbelser for at gøre Folkeforbundspagten effektiv.

I denne Aand har Internationale ogsaa støttet enhver Aktion til Fordel for Regeringernes Antagelse af Genferprotokollen. Thi denne betyder efter Internationales Opfattelse selve Pagtens Virkeliggørelse og samtidig det betydningsfuldeste Skridt paa Vejen til Afrustning.

Den internationale socialistiske Kongres tiltræder den Erklæring, som Partierne i Belgien, Tyskland, England og Frankrig har vedtaget paa Konferencerne i London og Brüssel. Kongressen betoner, at »de øjeblikkelige Vanskeligheder mellem Magterne kunne have været undgaaet, dersom alle de paagældende Stater havde holdt fast ved den i September 1924 udarbejdede Genferprotokol«. Kongressen opfordrer endnu en Gang indtrængende Regeringerne i Storbritannien og de engelske Dominions til hverken at afslaa eller udskyde Protokollens Antagelse.

Ansvaret for, at Diplomatiet nu er faldet tilbage til at søge Garanti og Sikkerhed i Særtraktater, lægger Kongressen paa dem, der modsætter sig, at der i Folkeforbundet selv vedtages en almindelig Pagt, hvorefter der paahviler alle Folk samme Rettigheder og samme Pligter.

Særtraktater er ufuldstændige, fordi de ikke bygger paa nogen Art af Afrustningsforanstaltninger.

Disse Traktater maa ikke indeholde nogen hemmelige Aftaler. De maa bygge paa et System af gensidige Garantier, der har en almindelig Karakter, og som kontrolleres og overvaages af Folkeforbundet indenfor Rammerne af dets Statutter. De maa aldrig være vendt imod en anden Magt eller en anden Magtgruppe, og de maa ikke stile henimod en Genoprettelse af en falsk Ligevægt mellem Magterne. Det maa ikke være overladt til nogen Magt automatisk at bringe Sanktioner i Anvendelse. Anvendelse af Sanktioner kan kun finde Sted under de Betingelser, som er fastlagt i selve Folkeforbundspagten. Lige saa lidt maa saadanne Særtraktater være en Hindring for Voldgift eller for de Afrustningsforanstaltninger, som skal forberedes indenfor Folkeforbundets Ramme og under dets Kontrol.

Den Traktat, som vil blive foreslaaet paa Grundlag af Noteudvekslingen mellem Tyskland og visse andre Magter, kendes endnu ikke i dens endelige Form. Man kender hverken dens Udstrækning eller dens virkelige Betydning. Saa snart det endelige Indhold kendes, vil det være en absolut Nødvendighed for de interesserede Partier at underkaste den en nøje Prøvelse paa en fælles Konference med Internationales Eksekutivkomité.

Den internationale socialistiske Kongres fastslaar endvidere i Overensstemmelse med den Konference, som nogle af Partierne har afholdt i Brüssel, at det er muligt »at løse de i Øjeblikket bestaaende Vanskeligheder ganske simpelt ved Anvendelse af Folkeforbundspagten selv paa den Betingelse, at Tyskland indtræder i Folkeforbundet med samme Rettigheder og Pligter som de andre Nationer. Pagten bestemmer jo nemlig i Virkeligheden, at bortset fra det i Artikel 16 omhandlede Krigstilfælde kan ingen Magt selv afgøre, om der foreligger en Traktatskrænkelse, som kan sidestilles med en Krigshandling, og Voldgifts- og Sikkerhedstraktaterne kan ikke give nogen Magt større Rettigheder eller paalægge dem større Forpligtelser end dem, som paa denne Maade indeholdes i selve Folkeforbundspagten.«

Kongressen betoner sluttelig, »at de Bekymringer, som den offentlige Mening i Tyskland og Rusland giver Udtryk for med Hensyn til Artikel 16's

Anvendelse i Tilfælde af en Konflikt, hvori Rusland er indviklet, for Størstedelen vil miste deres Grundlag i det Øjeblik, Rusland indtræder i Folkeforbundet«.

Internationale opfordrer samtlige tilsluttede Arbejderpartier til at udøve et Tryk paa Regeringerne i Tyskland og Rusland, som er mest interesserede heri, for at formaa dem til at gennemføre disse to Landes Indtræden i Folkeforbundet. Samtidig opfordrer Internationale Arbejderklassen i de Lande, som er tilsluttet Folkeforbundet, til at fortsætte Kampen for Genferprotokollen og til at overvaage, at de Sikkerhedspagter, som forelægges Parlamenterne, gaar i denne Retning.

IV.

Internationales Aktion.

I Parlamenterne og i Agitationen maa Internationales Repræsentanter fremhæve Særtraktaternes Utilstrækkelighed. De maa endvidere brændemærke den Egoisme og den Blindhed, som den sociale Reaktion og dens Regeringer udviser ved at berøve Folkene Friheden, idet de derved berøver dem deres Ret til selv at organisere sig til Kampen for Freden. Med deres Revanchedrømme og med deres Forhaabninger til en brutal Reaktion lammer de forsætlig Fredens Udvikling.

Ikke mindre vil Internationales Repræsentanter hævde denne Opfattelse i Kampen mod Bolschevismen, der overfor Socialismens opbyggende Vilje sætter sin Drøm om den blinde Ødelæggelse og saaledes kun udskyder det Tidspunkt, da Arbejderklassen som Herre over sin egen Skæbne kan gennemføre sin fulde Frigørelse i Velstand og Frihed.

For at fremskynde denne Politiks Udvikling bemyndiger Kongressen Eksekutivkomitéen til at fortsætte det tagne Initiativ og udvikle et stadig nøjere Samarbejde mellem de særlig interesserede Partier indbyrdes og med den internationale faglige Central. Kongressen opfordrer Eksekutivkomitéen til ikke at lade nogen vigtig Begivenhed paa Fredsarbejdets Omraade passere i den internationale Politik uden at fastlægge Retningslinierne for Arbejderklassens Politik og saaledes pege paa de Løsninger, hvis Gennemførelse gennem Arbejderpartiernes Samarbejde bedst kan sikre Fredens Organisation.

(Fortsættes.)

Internationalt.

Arbejdsløsheden i forskellige Lande.

De fleste Beretninger om Arbejdsløshedens Omfang i de 3 sidste Maaneder viser en voldsom Opgang i Arbejdsløshedstallene. Endnu tydeligere belyses den økonomiske Situation gennem en Sammenligning med Tallene fra den samme Maaned i Fjor. England melder om Nedgang i Arbejdsløsheden, hvorved det dog bør erindres, at Arbejderrepræsentanterne i det engelske Parlament fornylig maatte protestere mod de af Myndighederne offentliggjorde vildledende Arbejdsløshedstal. I det store hele er Forholdene paa Arbejdsmarkedet yderst slette i alle Lande, og der maa desværre regnes med en yderligere Forværring af Krisen. Paa Grundlag af de os foreliggende Oplysninger giver vi følgende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i forskellige Lande:

Belgien: Efter de foreliggende Beretninger fra 136 Arbejdsløshedskasser med ialt 598.350 Medlemmer var den 1. November 4305 eller 0,7 pCt. helt og 10.916 eller 1,8 pCt. af Medlemmerne delvis arbejdsløse, mod 4758 eller 0,8 pCt. respektive 11.034 eller 1,9 pCt. i den foregaaende Maaned og 0,9 pCt. respektive 2 pCt. ved Udgangen af Oktober 1924.

Danmark: Efter de gennem Fagforeningerne og de offentlige Arbejdsanvisninger tilvejebragte Oplysninger var Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af November 18,3 pCt. mod 12,7 pCt. den foregaaende Maaned og 9,3 pCt. i November 1924. I Midten af December var Antallet af Arbejdsløse i hele Landet 73.284 mod 43.300 i November og 35.700 i Midten af December 1924.

Tyskland: I Tiden fra 1. til 15. December 1925 er Antallet af de i Tyskland understøttede Arbejdsløse steget fra 673.315 til 1.057.031, d. v. s. med rundt 57 pCt. Den 1. November var Antallet understøttede Arbejdsløse 364.000. Efter de foreliggende Beretninger fra de tyske Fagorganisationer var ved Ud-

gangen af November Maaned 10,7 pCt. af Medlemmerne helt arbejdsløse mod 5,8 pCt. i den foregaaende Maaned, medens 16,6 pCt. arbejdede paa forkortet Arbejdstid, mod 12,1 pCt. den foregaaende Maaned.

Frankrig: Ved Udgangen af November var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger indtegnet 11.243 Arbejdsløse mod 11.099 den foregaaende Maaned og 11.863 i November 1924. Antallet af de af offentlige Midler understøttede Arbejdsløse var i November 557 mod 523 i Oktober.

Storbritannien: Af 976.548 Medlemmer af de Fagforeninger, for hvilke der forelaa Beretning om Arbejdsløsheden, var ved Udgangen af November 107.434 eller 11 pCt. arbejdsløse mod 11,3 pCt. den foregaaende Maaned og 8,6 pCt. i November 1924. Af de ca. 11.892.000 Personer, der er forsikrede mod Arbejdsløshed, var ved Udgangen af November 11 pCt. arbejdsløse mod 11,4 pCt. den foregaaende Maaned og 10,8 pCt. i November 1924. Antallet indtegnede Arbejdsløse var ved Udgangen af November 1.227.000 mod 1.295.000 i Oktober og 1.233.000 i November 1924.

Holland: Ved Arbejdsanvisningerne i Kommuner med over 5000 Indbyggere var der ved Udgangen af Oktober indtegnet 27.425 faglærte mandlige og 26.000 ufaglærte mandlige Arbejdssøgende. Ifølge Beretning fra subventionerede Arbejdsløshedskasser med tilsammen 248.012 Medlemmer var Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen at Oktober 8,1 mod 8,3 den foregaaende Maaned og 8,2 ved Udgangen af Oktober 1924.

Italien: Antallet af indtegnede helt Arbejdsløse var ved Udgangen af Oktober 85.769, Antallet delvis Arbejdsløse 8082. Den foregaaende Maaned var de tilsvarende Tal 82.764 og 7223, i Oktober 1924 199.694 og 18.000.

Japan: Ogsaa Japan melder om stor Arbejdsløshed. Ifølge officielle Meddelelser beløb i August 1925 Antallet af arbejdsløse Personer i hver af de 6 vigtigste japanske Byer sig til 30—40.000. Ogsaa blandt Arbejderne i de mindre Byer hersker der stor Arbejdsløshed. Efter europæisk Mønster har forskellige Byer, særlig Osaka og Yokohama, søgt at lindre Nøden blandt de Arbejdsløse ved Uddeling af Understøttelser og Igangsættelse af Nødhjælpsarbejde.

Kanada: Efter Oplysninger fra Fagforeningerne var ved Udgangen af Oktober 5,1 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse mod 5,7 pCt. den foregaaende Maaned og 6,8 pCt. i Oktober 1924.

Norge: Den 15. December var der indtegnet 26.276 Arbejdsløse, hvoraf 3774 beskæftigedes ved Nødhjælpsarbejde. Den 15. November var de tilsvarende Tal 22.676 og 1980, den 10. December 1924 13.810 og 1010.

Østrig: Antallet af understøttede Arbejdsløse var ved Udgangen af December 216.000 mod 152.535 i November og 113.484 i November 1924. I Midten af December var der alene i Wien ca. 90.000 understøttede Arbejdsløse.

Polen: Ifølge de officielle Beretninger var Antallet af indtegnede Arbejdsløse den 5. December 261.851 mod 218.883 den 7. November og 159.060 i December 1924.

Sverige: Af 204.373 Medlemmer i de Fagforeninger, der havde indberettet om Arbejdsløsheden, var den 31. Oktober 23.500 eller 10 pCt. arbejdsløse mod 8,5 pCt. den foregaaende Maaned og 8,4 pCt. den 31. Oktober 1924.

Svejts: Antallet indtegnede Arbejdsløse var ved Udgangen af Oktober 12.219 mod 10.356 den foregaaende Maaned og 9451 i Oktober 1924.

Czekoslovakiet: Ved Udgangen af Oktober var der indtegnet 39.743 Arbejdsløse mod 42.440 i September og 71.938 i Oktober 1924.

Ungarn: Ved Udgangen af Oktober var 22.579 eller 13,4 pCt. Fagforeningsmedlemmer arbejdsløse mod 14,3 pCt. den foregaaende Maaned og 13,5 pCt. ved Udgangen af Oktober 1924.

Forenede Stater: Efter en af Arbejdsdepartementet offentliggjort Beretning, som er udarbejdet paa Grundlag af en 9374 Foretagender i 52 Industrier med 2.901.263 beskæftigede Arbejdere omfattende Statistik, er Antallet af beskæftigede Arbejdere i Oktober Maaned forøget med 2,2 pCt. 41 Industrier udviser Opgang i Arbejderantallet. Beskæftigelsesprocenten (1923 = 100) var i Oktober 1925 92,3, September 1925 90,9 og Oktober 1924 87,9. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 929. Arbejdsmænd hos A/S Dansk Sojakagefabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. November 1925 i Sag Nr. 929: Dansk Arbejdsgiverforening paa A/S Dansk Sojakagefabriks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Oliemøllernes Fagforenings Vegne.

De i A/S Dansk Sojakagefabriks Melpakhus arbejdende Medlemmer af Oliemøllernes Fagforening har i de senere Aar haft Borgestue i Melpakhuset sammen med nogle af de Medlemmer af Havnearbejdernes Fællesforbund, Fabrikken beskæftiger. Der har imidlertid fra Arbejdernes Side flere Gange været klaget over denne Borgestues Tilstand, og disse Klager kom stærkt frem paa et Møde, der den 8. Oktober d. A. afholdtes i Industrifagene. Fabrikken bestemte sig da til at underkaste Borgestuen en Reparation. Samtidig besluttede man, at Oliemøllere og Havnearbejdere fremtidig skulde have hver sin Borgestue, fordi Arbejdsforholdene for de to Grupper af Arbejdere er væsentlig forskellige. Meningen var, at de Oliemøllere, der hidtil havde benyttet Melpakhusets Borgestue, fremtidig skulde benytte den til Fabrikkens Ekstraktionsanlæg hørende Borgestue, der i Forvejen benyttedes af andre af Fabrikkens Oliemøllere. I Overensstemmelse hermed lod Fabrikken den 23. Oktober følgende Meddelelse opslaa paa Borgestuen i Melpakhuset:

»Oliemøllearbejdere, der har Borgestue i Melpakhuset, skal senest Tirsdag Morgen den 27. ds. Kl. 6 være flyttet til Borgestuen i Ekstraktionsanlægget.«

Nogle af Oliemøllerne nægtede at efterkomme denne Ordre, og dette førte til, at Fabrikken den 28. Oktober, Dagen før det omtalte Reparationsarbejde skulde paabegyndes, lod de paagældendes Tøjskabe fjerne fra Melpakhusets Borgestue. Dette førte igen til, at de tre Oliemøllere, der Kl. 10 om Aftenen den 28. Oktober — der arbejdes Døgnet rundt i skiftende Hold — skulde paabegynde Arbejdet i Melpakhuset, nægtede at foretage Omklædning i Ekstraktionsanlægets Borgestue. Fra Fabrikkens Side holdt man paa, at de ikke kunde benytte Melpakhusets Borgestue, og de tre Mænd kom da ikke i Arbejde. Natten igennem udførte nogle af Fabrikkens Funktionærer det Arbejde, de paagældende Arbejdere skulde have udført. Om Morgenen Kl. 5 standsede man imidlertid Arbejdet. Beholderne i Ekstraktionsanlægget, hvis Produkter gaar til Melpakhuset, var paa dette Tidspunkt tømte, og fra Fabrikkens Side mente man ikke, det kunde nytte at fylde nye Raamaterialier paa, da man ikke mente, at Ekstraktionsanlægets Arbejdere var villige til at fortsætte Arbejdet under de foreliggende Forhold. Man hævder tilmed fra Fabrikkens Side, at Folkene efter Samraad med Formanden for Fagforeningen positivt havde nægtet at fortsætte, men dette benægtes fra Fagforeningens Side.

Fagforeningen stillede som Vilkaar for en Genoptagelse af Arbejdet, at Fabrikken gav Tilsagn om, at de i Melpakhuset beskæftigede Oliemøllere skulde have deres gamle Borgestue tilbage, naar Reparationsarbejdet var endt. For at undgaa et stort Tab gik Fabrikken til sidst ind herpaa, idet man dog samtidig forbeholdt sig at indbringe Spørgsmaalet om Berettigelsen af Arbejdernes Krav for Den faste Voldgiftsret. Arbejdet blev da genoptaget efter at have været standset i 17 Timer.

Under denne Sag paastaar Klagerne det fra Fabrikkens Side afgivne Løfte kendt uforbindende som fremkaldt ved ulovlig Tvang. Endvidere paastaar de de Indklagede dømt til at betale 556 Kr. i Erstatning for det Tab, der ved Arbejdsstandsningen er paaført Fabrikken, og idømt Bod i Anledning af det passerede.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De hævder, at de paagældende Arbejdere maa have Krav paa at beholde Borgestuen i Melpakhuset, for det første fordi det som nævnt blev lovet dem forud for Arbejdets Genoptagelse, dernæst fordi det vil være til betydelig Ulempe for Arbejderne, om de i Stedet skal have Borgestue i Ekstraktionsanlægget, hvilken Borgestue i saa Fald vil blive saa overfyldt, at det kan medføre afskillig Fare for Arbejderne, endelig fordi det for nogle Aar siden

udtrykkelig er lovet Arbejderne, at de skulde have Borgestue i Melpakhuset, ligesom det er en Forudsætning for den gældende Overenskomst i Faget, at Arbejdsforholdene ikke ensidigt forrykkes til Skade for Arbejderne. De Indklagede hævder endvidere, at det i Virkeligheden er Fabrikken, der ved paa ulovlig Maade at have forholdt Arbejderne deres Ret til at benytte Borgestuen i Melpakhuset, har forvoldt Arbejdsstandsningen, og de paastaar i Anledning heraf Fabrikken idømt Bod og dømt til at erstatte Arbejderne deres tabte Arbejdsfortjeneste, ligesom de paastaar en Tidsfrist fastsat, inden hvilken Reparationsarbejdet skal være tilendebragt.

Retten maa finde, at Arbejderne i hvert Fald under Reparationen maatte være pligtige til at benytte Borgestuen i Ekstraktionsanlæget, og at deres Optræden derfor har været ulovlig. Som Følge heraf kan Fabrikken ikke være bunden ved det under Pres af Arbejdernes ulovlige Optræden afgivne Løfte. Efter Omstændighederne, og navnlig under Hensyn til, at Arbejdsstandsningen maatte kunne være undgaaet, hvis man fra Fabrikkens Side havde søgt en retslig Afgørelse af Stridsspørgsmaalet, før man skred til at foretage den omtalte Reparation, samt til, at Standsningen ret hurtig blev bragt til Ophør, og at man fra Fagforeningens Side indvilgede i, at Spørgsmaalet om Berettigelsen af Arbejdernes Krav indbragtes for Retten, findes Paalæggelse af Bodsansvar imidlertid at kunne undlades.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejderne, bortset fra det omtalte Løfte, har Krav paa efter endt Reparation at faa deres gamle Borgestue tilbage, findes at burde afgøres af Fagets Voldgiftsret.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

A/S Dansk Sojakagefabrik er ikke bundet ved det under Sagen omhandlede, ved ulovlig Tvang fremkaldte Løfte.

Spørgsmaalet om, hvorvidt de paagældende Oliemøllere af andre Grunde har Krav paa Adgang til efter endt Reparation at benytte Borgestuen i Melpakhuset, henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 930. Havnearbejdere i Odense ved Losning af Trælast.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. December 1925 i Sag Nr. 930: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn samt Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Havnearbejdernes Fagforening ved Odense Havn og Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening i Odense's Vegne.

I § 34 i den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn og Havnearbejdernes Fagforening sammesteds den 24. August 1924 afsluttede Overenskomst indeholdes dels Bestemmelser om Betaling for Udlægning af Tømmer paa Tømmerplads og for Losning af Brædder og Planker fra Damper paa Kørevogn og dels bl. a. følgende Bestemmelse:

»Hvor Havnearbejderne besørger Udlægningen, erholder det Mandskab, der læsser Kørevognen, samme Betaling som Udlægningsmandskabet.«

Den 19. August ankom til Odense Havn S/S »Presto« med Trælast til Firmaet Vilh. R. Maegaard, der hos Stevedorefirmaet Simonsen & Møller bestilte Losnings- og Læsningsarbejdet udført, hvortil Simonsen & Møller antog Medlemmer af Havnearbejdernes Fagforening. Læsningen ved Havnen skulde foregaa til Kørevogne, hvorefter Tømmeret straks skulde køres til Firmaets Tømmerplads i Seebladsgade, hvor Aflæsning og Opstilling i Galger skulde udføres dels af Firmaets faste Arbejdere paa Tømmerpladsen, dels af Arbejdere, der var antagne dertil af Firmaet blandt Medlemmer af Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening i Odense, med Betaling som fastsat i Havnearbejdernes Priskurant for 1. Udlægning. Losningen og Læsningen ved Havnen begyndte Kl. 1½ Em., men maatte ca. 1 Time senere standse, da ingen af Vognene kom tilbage fra Tømmerpladsen. Her var nemlig Aflæsningen af Vog-

nene blevet stoppet af Formændene for Havnearbejdernes og for Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforeninger, idet disse stillede Krav om, at Læsningsmandskabet ved Havnen fik samme Betaling som Aflæsningsmandskabet paa Pladsen, skønt Aflæsningen ikke i dette Tilfælde besørgedes af Havnearbejdere, men af Lager- og Pakhusarbejdere. Ved Forhandling lykkedes det dog Kl. 4 om Eftermiddagen at faa Vognene aflæssede. Den næste Dag gentog det samme sig, at Vognene, efter at være blevet læsset ved Havnen og kørt til Tømmerpladsen, ikke blev aflæsset der paa Grund af Arbejdsvægring fra de dertil antagne Lager- og Pakhusarbejdere. Dagen efter, den 21. August, lykkedes det at faa et Forlig i Stand, hvorved bestemtes, dels i hvilke Tilfælde Havnearbejdere og i hvilke Tilfælde Lager- og Pakhusarbejdere skulde foretage Udlægning paa Pladsen og Aflæsning og Opstilling sammesteds, dels hvilken Betaling der skulde ydes for saadant Arbejde, hvorved den foran citerede Bestemmelse i Priskurantens § 34 ændredes saaledes:

»Hvor Udlægning eller Opstilling sker fra Vogn, betales Læsningen i samme Forhold.«

Arbejdet blev derefter genoptaget den 22. August.

Under denne Sag har Klagerne nedlagt Paastand paa, at Arbejdsstandsningen i Dagene fra den 19. til 21. August kendes ulovlig, og at der paalægges de Indklagede en Bod samt en Erstatning svarende til det Beløb af 696 Kr. 47 Øre, som Firmaet har maattet udrede i Overliggedagspenge paa Grund af Arbejdsstandsningen, og endvidere Sagens Omkostninger.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne, idet de navnlig har anført, at der, da Firmaet for 1 Aars Tid siden fik sin nye Tømmerplads i Seebladsgade, hvor Tømmeret i Stedet for som ellers at udlægges skulde opstilles i Galger, mellem Firmaet og Formanden for Havnearbejdernes Fagforening blev truffet en foreløbig Overenskomst om, at der for dette Arbejde skulde betales samme Pris som fastsat i Havnearbejdernes Priskurant for 1ste Udlægning, og at Havnearbejderne skulde udføre Arbejdet paa Tømmerpladsen. Faa Dage før S/S »Presto«s Ankomst, var S/S »Iris« kommet til Odense Havn med Trælast til Firmaet, og der blev da foretaget Mønstring efter de i Havnearbejdernes Priskurant fastsatte Regler, men ved Afregningen havde Firmaet i Strid med Priskurantens § 34 og aargammel Kutyme nægtet at betale det Mandskab, der ved Skibet havde læsset Kørevognene, samme Betaling som Udlægningsmandskabet (Aflæsningsmandskabet) havde tjent. Da nu S/S »Presto« indkom den 19. August, henvendte Formændene for de to Fagforeninger sig til Firmaet for at faa en endelig Overenskomst, og da dette ikke lykkedes, nægtede de til Aflæsning mønstrede Lager- og Pakhusarbejdere at paabegynde Arbejdet, dels fordi de ikke vidste, hvad de skulde have for Arbejdet, dels fordi Firmaet i dette Tilfælde havde undladt som hidtil at mønstre efter Havnearbejdernes Mønstringsregler, hvorved Læssemandskabets Fortjeneste forringedes.

Klagerne har i det hele bestridt det af de Indklagede saaledes anførte, men selv om de Indklagedes Fremstilling lægges til Grund, var det ulovligt at nedlægge Arbejdet i Stedet for at faa Uoverensstemmelsen løst efter Reglerne for Behandling af faglig Strid ved Mægling, eventuelt Voldgift. Herefter vil de Indklagede ikke kunne undgaa at betale en Bod, der under Hensyn til det Klagerne forvoldte Tab findes passende at kunne sættes til 900 Kr., saaledes at Havnearbejdernes Fagforening betaler 600 Kr. og Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening 300 Kr. I Sagsomkostninger betaler førstnævnte Fagforening 200 Kr., sidstnævnte Fagforening 100 Kr.

Kendelse.

Den ovenomhandlede Arbejdsstandsning er ulovlig. Havnearbejdernes Fagforening ved Odense Havn og Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening i Odense bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale i Bod henholdsvis 600 Kr. og 300 Kr. Endvidere betaler førstnævnte Fagforening 200 Kr., sidstnævnte Fagforening 100 Kr. i Sagsomkostninger.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 ❋ KØBENHAVN DEN 30. JANUAR 1926 ❋ 22 AARGANG

Kongresser.

Socialistisk Arbejder-Internationales (S. A. I.) Kongres i Marseille.

De vedtagne Resolutioner.

Krigsfarerne mod Øst.

I det Øjeblik, da den internationale Situation i Vesteuropa under Arbejderklassens stadige Tryk begynder at antage en fredeligere Karakter, synes Situationen i Østeuropa opfyldt af de alvorligste Farer, hvilket maa paakalde S. A. I.'s største Opmærksomhed.

Siden den engelske Arbejderregerings Fald er Modsætningerne mellem de kapitalistisk-imperialistiske Magter, særlig mellem det britiske Rige paa den ene Side og Sovjetrepublikkernes Union paa den anden Side, skærpet paa farlig Maade.

Indenfor de kapitalistisk-imperialistiske Stater vokser de Kræfter, som opskræmt ved de nationalistiske, revolutionære Rørelser i Kina, Indien og de muhamedanske Lande virker for en aggressiv Politik mod Sovjetunionen.

Den kommunistiske Internationale nærer den Illusion, at Arbejderklassen skal tilkæmpe sig sin Befrielse ved sejrrige røde Hæres Bajonetter, og at en ny Verdenskrig bliver nødvendig for at hidføre Verdensrevolutionen. Derfor opmuntrer den de revolutionære Bevægelser i Afrika og Asien i Haabet om, at den støttet paa disse kan tilføje Kapitalismen Dødsstødet ved Hjælp af Krigen.

I disse modsatte Tendenser ligger en alvorlig Fare for en ny Verdenskrig.

Denne Fare truer mest direkte Ruslands Nabostater mellem Østersøen og det sorte Hav samt Balkanstaterne. Dannelsen af disse nye Stater af Folk, der er befriet for Rommanowernes, Habsburgernes og Hohenzollernes Aag, betyder en væsentlig Sejr for Demokratiet. Men denne Sejr blev beskaaret ved, at disse Staters Grænser blev fastsat under de imperialistiske Magters umiddelbare Indflydelse og i Overensstemmelse med disses Interesser, ved at Selvbestemmelsesretten derved i mange Tilfælde blev krænket, og ved at der ikke ydes de nationale Mindretal deres Ret. Denne Tilstand af stadig Uro, der som Følge heraf og som Følge af den politiske Reaktion i en Række af disse nye Stater bestaar i denne Del af Europa, skærpes af to Omstændigheder. Paa den ene Side er disse Stater udsat for Kup, som organiseres under Indflydelse af den kommunistiske Internationale for at tjene som Paaskud til at berede disse Lande Georgiens og Armeniens Skæbne. Paa den anden Side kan de kapitalistisk-imperialistiske Magter misbruge disse Stater som deres Stormbuk imod Sovjetrusland. Denne Situation er saa meget mere truende, som enhver Konflikt mod Øst truer med at sætte hele Verdensdelen i Brand.

Overfor disse Farer erklærer Kongressen:

1. Internationale træder uden Forbehold i Skranken for de nye Staters Ret til fri og uafhængig Eksistens.

Internationale erklærer det paany med det største Eftertryk som Pligt for alle socialistiske Partier, men især for

Partierne i Stormagterne og i Randstaterne, at bekæmpe enhver mod Sovjetunionen rettet aggressiv Politik og at fremme Tilvejebringelsen af fredelige politiske Forhold og normalt økonomisk Samkvem med Sovjetunionen.

Kongressen hilser den Forbedring, som takket være S. A. I.'s Aktion er indtraadt i Sovjetunionens internationale Stilling siden den sidste Kongres i Hamborg. Tysklands, Englands, Italiens, Østrigs, Frankrigs, Japans og mange andre Staters retslige Anerkendelse af Sovjetunionen har gennembrudt den diplomatiske Boykotting, som de kapitalistiske Magter vilde gennemføre.

Denne Kendsgerning giver Internationale Ret til at opfordre det russiske Folk til at stræbe efter Indførelse af fuld politisk og faglig Frihed i Sovjetunionen og modsætte sig enhver aggressiv og annektionistisk Politik fra deres egen Regerings Side saavel som enhver Propaganda, der tilsigter en voldelig Indblanding i andre Landes indre Anliggender.

S. A. I. er overbevist om, at Krigsfaren vilde blive væsentlig forringet, dersom Sovjetunionens Beslutninger om Krig eller Fred ikke afhang af en diktatorisk Magt, men af Folket selv i Sovjetunionen. Internationale understøtter derfor paa det kraftigste Sovjetføderationens socialistiske Partier i deres Bestræbelser for Regeringssystemets Demokratisering og Indførelsen af politisk Frihed i Sovjetunionen.

2. S. A. I. hilser Bevægelsen i de brede arbejdende Folkemasser i den kinesiske, indiske og muhamedanske Verden. S. A. I. har den Opfattelse, at en ny Verdenskrig kun kan undgaas, naar det europæisk-amerikanske Demokrati selv anerkender alle Folks Selvbestemmelsesret og gennemfører den imod den europæisk-amerikanske Imperialisme. S. A. I. forpligter derfor alle socialistiske Partier til at føre en stadig og energisk Kamp for de undertvungne Folks Selvbestemmelsesret i Asien og Afrika.

Internationale forsikrer de kinesiske Arbejdere om sin fulde Solidaritet og kræver, særlig for Kina, Ophævelsen af det fremmede Tryk, Ophævelsen af Koncessionssystemet og øjeblikkelig Indførelse af moderne Arbejderbeskyttelses-Lovgivning til Beskyttelse af de udbyttede kinesiske Arbejdere.

3. S. A. I. kræver Selvbestemmelsesretten gennemført for alle de Folk, som i Henhold til Fredstraktaterne siden 1918 eller Ambassadør-Konferencens Beslutninger er blevet underkastet fremmed Herredømme, ligesom ogsaa for de Folk under Sovjetunionen, som ved Revolutionen havde opnaaet national Selvstændighed, f. Eks. Armenien, Georgien og Ukraine.

S. A. I. venter af alle tilsluttede Partier, at de energisk forsvarer de nationale Mindretals Rettigheder og kræver Autonomi for de paa sluttede Omraader boende nationale Mindretal og Ligeberettigelse og Frihed for Sprog, Skole og Kultur for de splittede Mindretal. Internationale slaar fast, at en varig Fred kun kan sikres, naar den internationale Retsordning i Overensstemmelse med Folkeforbundspagtens Artikel 19 planmæssig udvikles saaledes, at en Revision af Staternes Grænser i Selvbestemmelsesrettens Aand muliggøres ved Voldgiftens og Folkeafstemningens fredelige Midler, saaledes at de underkastede Folk ikke skal haabe paa nye Krige som nødvendige Midler til deres Befrielse. Internationale konstaterer imidlertid, at Anvendelsen af dette Princip paa Østeuropa kræver Sovjetunionens Indtræden i Folkeforbundet som en nødvendig Forudsætning.

4. S. A. I. fordømmer paa det skarpeste det Voldsherredømme og den Terror, som raser i forskellige Lande, særlig i Bulgarien, og Internationale opfordrer alle Socialister til med al deres Kraft at modsætte sig enhver Voldsgerning og kræve Afskaffelsen af al Terror.

Krigen i Marokko.

Kongressen udtrykker sin lidenskabelige Protest imod de Krigsbegivenheder, som for Øjeblikket udspilles i Marokko og foraarsager ny Blodsudgydelse. Den tiltræder den Resolution, som de socialistiske Partier i England, Spanien og Frankrig har vedtaget den 28. Juli 1925.

Internationales Partier fordrer, at de paagældende Regeringer straks skal

skride til en afgørende Aktion for Fredens Genoprettelse.

De fordrer Offentliggørelse af de Fredsbetingelser, som Spanien og Frankrig er blevet enige om. De fordrer, at disse Betingelser straks og direkte skal meddeles Føreren for Rifkabylerne, Abd el Krim, og forlanger af denne et klart Svar med Hensyn til Muligheden for øjeblikkelig Forhandling og Forstaaelse. De er overbevist om, at den bedste Vej til Freden er at stille disse Forhandlinger helt og holdent under den internationale offentlige Menings Kontrol.

Disse Forhandlinger maa i første Linie bygge paa følgende Synspunkter:

1. Rifs Uafhængighed af Spanien anerkendes.

2. Spanien og Frankrig tiltræder en Grænseregulering for dermed at lette de Overenskomster, som er nødvendige baade for Riffolkets Ernæring og for dets økonomiske Organisation.

Kongressen kræver endvidere, at de militære Operationer indstilles straks ved Fredsforhandlingens Begyndelse. Den erklærer, at Spanien, Frankrig og Abd el Krim bør underkaste sig Folkeforbundets Voldgiftskendelse, hvor man ikke kan opnaa Enighed om væsentlige Punkter. Ligeledes vil det være ønskeligt, at Fredstraktaten registreres i Folkeforbundet, saa snart den er undertegnet. Rifstaten skal have Ret til at indtræde i Folkeforbundet, dersom den ønsker det.

De socialistiske Partier erklærer desuden, at de anser det marokkanske Spørgsmaal for et Spørgsmaal, som Folkeforbundet har Pligt til at beskæftige sig med. Allerede nu, indtil Fredens Undertegnelse, bør Folkeforbundet overvaage, at de internationale Aftaler overholdes, navnlig med Hensyn til Sanitetskolonnernes uhindrede Virksomhed i Krigsomraadet, Anvendelsen af Bestemmelserne om Vaabensmugling og Bestemmelserne mod visse Krigsudskejelser (f. Eks. Anvendelsen af Giftgas) og desuden Bestemmelserne om Fangers og Saaredes humane Behandling.

Med Hensyn til Fremtiden bør Folkeforbundet tage Bestemmelse om et Regeringssystem, der svarer til de allerede eksisterende Mandater. I Forbindelse med disse Problemer staar ogsaa Strædernes Internationalisering, thi kun denne kan imødekomme de forskellige Folks Interesser og befri dem fra de særlig farlige Konkurrencekonflikter, som har deres Udspring i Prestigen og den økonomiske Egoisme. Saavel med Henblik paa en organiseret Produktion som med Henblik paa en verdensmæssig Fordeling af Raastofferne, der er nødvendig for at dæmme op for Kapitalisternes Begærlighed og fjerne dens skæbnesvangre Følger, kræver den fælles Verdensøkonomi, at Folkeforbundet beskæftiger sig med disse økonomiske Problemer, uden hvis Løsning en varig Fred ikke er mulig.

Kolonispørgsmaalet

Den socialistiske Arbejder-Internationale beslutter at sætte Kolonispørgsmaalet paa Dagsordenen for den næste internationale Kongres.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløshedsspørgsmaalet har efter Krigen antaget en uanet Størrelse og særlig truende Former. Den forfærdelige Verdensbrand har for lang Tid bragt det økonomiske Liv i Uorden. I Industri, Handel og Trafik er en stor Del af Arbejdsmidlerne tilintetgjort eller formindsket i Brugbarhed. Et uhyre Antal af Forbrugere har set deres Købeevne forringet i betydelig Grad. Vigtige Afsætningsomraader er nu lukkede. Omraader, hvis Virksomhed var Produktion af Levnedsmidler, er ikke mere i Stand til at eksportere. Alle Verdenshandelens hidtidige Kanaler er alvorligt ramt, og denne Situation, som allerede formede sig saa kritisk paa Grund af mange forskellige Omstændigheder, er blevet yderligere alvorlig ved det vedvarende Fjendskab mellem Folkene. Hertil kommer ogsaa de med Fredstraktaterne, Reparationerne, Krigsgælden o. s. v. forbundne og endnu uløste Spørgsmaal samt den ved Beskyttelsestoldpolitikken hæmmede frie Trafik og Vareudveksling. Saaledes bliver den Forvirring, som hersker i det økonomiske Liv, yderligere forstærket ved den politiske Uro, ligesom der til de Aarsager, som Arbejdsløsheden nor-

malt har i selve det kapitalistiske Samfundssystem, kommer alle de Aarsager, der er en Følge af den nye Tids største Katastrofe, en Katastrofe, for hvilken Kapitalismen bærer saa tungt et Ansvar.

Disse Omstændigheder gør det til en saa meget mere bydende Forpligtelse for Internationale, med al muligt Eftertryk at fortsætte sin Aktion for Lovgivningsforanstaltninger i de enkelte Lande og for et internationalt Samarbejde, for saaledes at garantere Arbejderklassen det »sikrede Eksistensminimum«, hvis Mangel medfører en Usikkerhed i Livsvilkaarene, der er lige saa uudholdelig som den nøgne Elendighed selv, og som paa det alvorligste truer Højnelsen af Arbejderklassens Kulturniveau.

Kongressen henleder ganske særlig de tilsluttede Partiers Opmærksomhed paa følgende Punkter:

I. Det gælder om at faa gennemført en ved Lov sikret Understøttelse til de Arbejdsløse, hvorved Stat og Samfund forpligtes til at tilvejebringe Midlerne til denne Understøttelse. Ligeledes bør der gennemføres en Organisation af Arbejdsmarkedet ved Etablering af Arbejdsanvisning — idet Arbejdsanvisning dog ikke maa finde Sted i Tilfælde af Strejke eller Lockout — og ved Oprettelse af Institutioner, der kan give Raad ved Valg af Erhverv eller Forandring af Erhverv. I denne Forbindelse er det af afgørende Betydning, at det for den statslige Arbejdsløshedsunderstøttelse og Arbejdsanvisning valgte System sikrer Fagforeningerne den mest vidtgaaende Indflydelse. Kongressen kræver, at den Fremgangsmaade, hvorved Kapitalisterne i de enkelte Lande forsøger at imødegaa Krisen ved Løntryk, forlænget Arbejdstid og forøget Udbytning af menneskelig Arbejdskraft, maa bekæmpes paa det kraftigste. En saadan Fremgangsmaade skader Erhvervslivet og bidrager kun til en yderligere Skærpelse af Krisen. Kongressen understøtter Fagforeningernes Krav om Børnearbejdets Afskaffelse og 8 Timers Dagens og den frie Lørdageftermiddags Gennemførelse i alle Lande.

II. Det er meget vel muligt at afhjælpe de Ulemper, som opstaar ved Sæsonarbejdsløshed, gennem nationale og internationale Foranstaltninger af lovgivningsmæssig eller forvaltningsteknisk Natur, f. Eks. ved at tilsvarende Arbejdsomraader i Landet selv eller i Nabolandene begunstiges, saaledes at Højkonjunkturen i een Branche falder sammen med den daarlige Sæson i en anden. Gennem betydningsfulde Forsøg, som særlig har fundet Sted i Beklædningsbranchen og i Byggeriet, er det godtgjort, hvilken stor Indflydelse Markedets Organisation og Teknikkens Fuldkommengørelse kan have paa Aarsproduktionens Regulering og Indskrænkningen af den døde Sæson. Kongressen peger paa de Farer, der udspringer af de stadig tiltagende Krænkelser af Loven om 8 Timers Dagen, saaledes som de er blevet indrømmet adskillige Industrier særlig under Hensyntagen til deres sæsonmæssige Karakter. Saadanne Undtagelsesbestemmelser er ofte ligefrem en Præmie paa Udygtighed og teknisk Underlegenhed.

III. Kongressen kan ikke i dette Øjeblik beskæftige sig indgaaende med Spørgsmaalet om Ind- og Udvandring. Den kan imidlertid ikke undlade at pege paa, at en virkelig Løsning af Arbejdsløshedsproblemet ikke er mulig, dersom man vilde hindre den nødvendige Udvandring af Befolkningsoverskuddet fra fattige, forarmede eller kriseramte Egne til velstillede Egne eller Omraader med gode Arbejdsmuligheder. Et ringe Befolkningsantals Krav paa Eneret til vidtstrakte og rige Omraader er uforeneligt med den internationale Ordning, som vor Organisation kæmper for at naa frem til. Et saadant Krav vilde forøvrigt i Længden skabe en ny farlig Krigsaarsag. Kongressen er ingenlunde af den Opfattelse, at man skal overlade Ind- og Udvandringen til Tilfældet eller Enkeltpersoners Interesser. Tværtimod mener den, at Ind- og Udvandringen maa organiseres paa bred international Basis. De Overenskomster, som i denne Henseende skal afsluttes mellem forskellige Stater, bør sikre de fremmede Arbejdere de samme Arbejdsbetingelser, som de indfødte Arbejdere har tilkæmpet sig. Kongressen beslutter at opfordre den faglige Internationale til i Fællesskab med S. A. I. at foretage et

indgaaende Studium af dette Spørgsmaal for at naa frem til konkrete og bestemte Formuleringer af den praktiske Fremgangsmaade.

IV. I den sidste Tid er der udarbejdet mangfoldige Forslag, hvorved man tilstræber at mildne de periodiske Erhvervskriser, ved at opstille Arbejdsplaner paa langt Sigt for offentlige Arbejder, ved at foretage en hensigtsmæssig Fordeling af Ordrerne til Jernbaner og andre offentlige Foretagender og ved at underkaste Produktionens vigtigste Grene samt Kreditvæsenet en Regulering. Disse Forsøg fortjener Arbejderpartiernes fulde Opmærksomhed. De kan imidlertid klart nok ikke føre til Maalet, dersom Ledelsen heraf lægges i Hænderne paa kapitalistiske Organisationer, for hvem en eventuel Højkonjunkturs Profit stadig vil være en Tillokkelse, som Frygten for Depressionen ikke vil kunne opveje. De nye Funktioner, som ved en saadan Tingenes Ordning vil komme til at paahvile Trusterne og Bankerne, danner en ny vigtig Begrundelse for at sætte disse Institutioner under en virksom samfundsmæssig Kontrol.

Kongressen henleder Eksekutivkomitéens Opmærksomhed paa Betydningen af en Boykotting af alle saadanne Varer, som er produceret i Foretagender, i hvilke Washington-Konventionens Bestemmelser om 8 Timers Dagen ikke overholdes. Den bemyndiger Eksekutivkomitéen til at overveje dette Spørgsmaal i Samarbejde med den faglige Internationale.

V. Alle Planer til Regulering af Verdensmarkedet er dømt til at mislykkes, dersom Svingningen i saa mange Landes Valuta varer ved. Kongressen er af den Opfattelse, at Pengevæsenets Sanering i stigende Grad maa beskæftige den af Folkeforbundet nedsatte Finanskommission, hvis Kompetence maa udvides, for at den paa effektiv Maade kan støtte Valutaens Stabilisering i de Lande, hvis Pengeværdi er forringet. Kongressen betoner udtrykkelig, at der til denne Støtte ikke maa knyttes Betingelser, som medfører en varig eller foreløbig Svækkelse eller Ophævelse af den demokratiske Regeringsform, eller som endogsaa fører til et Diktatur af Finanskapitalen.

VI. Skabelsen af et stabilt og udbredt Verdensmarked er ogsaa uforenelig med det højprotektionistiske System, der truer med at brede sig paa farlig Maade, og som er en Fare baade for den økonomiske Velstand og for Freden. Kongressen tilstræber en Organisering af Vareudvekslingen. Den fordrer, at Kolonierne og først og fremmest Mandatomraaderne ikke forbeholdes Moderlandene alene, men underordnes en virkelig international Institution og Folkeforbundets Kontrol. Den kræver Sociallovgivningens Udstrækning til disse Lande og Territorier.

Kongressen kræver endvidere Oprettelsen af en Ordning, hvorved Handelen med Levnedsmidler og med de vigtigste Raastoffer unddrages den Monopolindflydelse, som i Øjeblikket er saa fremherskende. Den kræver Sikring af en retfærdig Fordeling af disse livsvigtige Varer til stabile Priser gennem vidtforgrenede internationale Organisationer, som under Regeringernes Medvirken og Folkeforbundets Kontrol skal tilvejebringe en Forbindelse mellem Producenternes Organisationer og Forbrugernes Organisationer, særlig Arbejderklassens kooperative Sammenslutninger.

VII. Kongressen betoner, at de ovenomtalte Foranstaltninger til Forringelse af Arbejdsløsheden alle tilstræber et større Maal af samfundsmæssig Kontrol over det økonomiske Liv. Den understreger, at Arbejdsløsheden først kan overvindes fuldt ud, naar denne Kontrol er fuldstændig, og naar det Produktionssystem, hvis Formaal er den enkeltes Profit, er endelig forsvundet og under en socialistisk Økonomi har gjort Plads for Producenternes System til Fremme af det hele Samfunds Vel. (Fortsættes.)

Fagforeningskontingent og Skatteblanket.

I Anledning af en Skattesag, som Aarhus Sporvejsselskab havde indanket for Domstolene, angaaende det af Selskabet til Dansk Arbejdsgiverforening ydede Kontingent og Reglerne for dette Kontingents Fradrag i Selskabets skattepligtige Indtægt, fældede Højesteret for-

leden en Dom, der i Realiteten udtaler, at dette Kontingent er fradragsberettiget, for saavidt dets Formaal er at udrede Præmie for at sikre Selskabet mod Tab ved Arbejdskonflikter.

Den logiske Konsekvens af Højesteretsdommen maa være, at ogsaa Arbejdernes Fagforeningskontingent maa falde ind under denne Betragtning.

De samvirkende Fagforbund behandlede Spørgsmaalet paa Forretningsudvalgsmødet den 27. Januar og fremsender følgende Redegørelse til de organiserede Arbejdere.

Hovedreglen var hidtil, *at* alle Understøttelser, ogsaa Strejkeunderstøttelse, skulde anmeldes som skattepligtig Indtægt, og *at* man havde Ret til selv at fradrage Kontingent for Syge-, Ulykkes-, Livs- og Arbejdsløshedsforsikring.

Derimod maatte det egentlige Fagforeningskontingent ikke fradrages i Indtægten; *med mindre den Skattepligtige i det forløbne Aar* havde været Konfliktsdeltager, og som saadan oppebaaret Understøttelse som strejkende eller lockoutet; thi i saa Fald maatte man i Understøttelsessummen selv fradrage det Beløb, man i det paagældende Aar havde udredet i Kontingent til Fagforeningen. Denne Regel er stadig gældende!

Dommen maa imidlertid have den Konsekvens, *at ogsaa de Fagforeningsmedlemmer,* der *ikke* i det forløbne Aar har haft nogen Indtægt i Form af Strejke- eller Lockoutunderstøttelse, maa fradrage Kontingentet.

Da Dommen imidlertid er meget uklar, maa man i disse Tilfælde *ikke selv foretage dette Fradrag;* men anføre Kontingentbeløbet (saavel ordinært som ekstraordinært) i *den langs Skatteblankettens Side for særlige Bemærkninger* indrettede Rubrik, med Anmodning til Ligningsmyndighederne om Beløbets Fradrag i den skattepligtige Indtægt.

Arbejdsløshedskassens Kontingent anføres som sædvanligt under de til Forsikring bestemte Rubriker.

Arbejderne maa altsaa skelne mellem 1) *Konfliktsdeltagere, som følger den hidtidige Regel,* og 2) *ikke konfliktberørte Medlemmer, som følger den sidst anførte Regel ved Udfyldningen af Selvangivelsesblanketten.*

Ansættelserne til Indkomst- og Formueskat for Skatteaaret 1925—26.

De i Foraaret 1925 foretagne Ansættelser til Indkomstskat til Staten for Skatteaaret 1925—26 viser efter en foreløbig Opgørelse, at Statsskatteydernes samlede Indtægt i det forløbne Kalenderaar (altsaa Indtægten i Aaret 1924) udgjorde 3435 Mill. Kr. mod 3143 Mill. Kr. i 1923. Opgangen andrager saaledes 292 Mill. Kr. eller 9,3 pCt.

Fordelingen paa Indtægtsgrupper fremgaar af efterfølgende Oversigt.

	1925/26 (Indt. i 1924)		1924/25 (Indt. i 1923)	
	Ant. Pers.	pCt.	Ant. Pers.	pCt.
800— 2.000 Kr.	509.866	44,90	500.954	46,24
2— 3.000 »	231.672	20,40	225.418	20,80
3— 4.000 »	162.452	14,30	152.548	14,08
4— 5.000 »	92.330	8,13	80.939	7,47
5— 7.000 »	75.066	6,61	66.317	6,12
7— 10.000 »	34.308	3,02	30.264	2,79
10— 15.000 »	16.261	1,43	14.455	1,38
15— 20.000 »	5.748	0,51	5.152	0,47
20— 30.000 »	4.224	0,37	3.883	0,35
30— 50.000 »	2.217	0,19	2.113	0,19
50— 75.000 »	790	0,07	706	0,06
75—100.000 »	289	0,03	265	0,02
100—200.000 »	288	0,03	251	0,02
200—500.000 »	114	0,01	78	0,01
½ Mill. Kr. og derover »	9	0,00	18	0,00
Tilsammen	1135.634	100,00	1083.361	100,00

Som det vil ses, er Forøgelsen af de skatteansattes Antal særlig faldet paa Grupperne med de mellemstore og større Indtægter, en Udvikling, som iøvrigt danner en Fortsættelse af den ogsaa for det foregaaende Aar konstaterede Tendens. (Statistiske Efterretninger.)

Internationalt.

Internationale Fagsekretariater.

Bestyrelsesmøde i Den internationale Træarbejder-Union.

Bestyrelsen for Den internationale Træarbejder-Union var den 18. December 1925 samlet til Møde i Amsterdam. Mødet godkendte bl. a. det amerikanske Tømrer- og Snedkerforbunds Optagelse i Unionen. Forbundet tæller 350.000

Medlemmer, og dets Indtræden, der paafulgte pr. 1. Januar 1926, betyder selvsagt en betydelig Magttilvækst for Internationalen.

Bestyrelsen drøftede endvidere en fra Det alrussiske Træarbejderforbund modtagen Indbydelse til Deltagelse i dets Kongres i Moskva i Januar 1926. Bestyrelsens Forhandlinger herom resulterede i Vedtagelsen af følgende Resolution:

»Bestyrelsen for Den internationale Træarbejder-Union er paa sit den 18. December 1925 afholdte Møde bleven gjort bekendt med den fra Det alrussiske Træarbejderforbund modtagne Indbydelse til Deltagelse i dets Kongres i Moskva.

Bestyrelsen er dog stadig af den Mening, at en saadan Repræsentation ikke vil kunne have nogen praktisk Værdi, da det russiske Træarbejderforbund tilhører en Internationale, der paa det kraftigste bekæmper Den internationale faglige Central, hvis Standpunkt vor internationale Union deler. Et organisatorisk Samarbejde mellem det russiske Træarbejderforbund og Unionen er derfor først muligt, naar den faglige Landscentral i Rusland har ordnet sit Forhold til I. F. C., Amsterdam.«

(I. F. C.)

International Beklædningsarbejder-Føderation.

Det 1400 Medlemmer omfattende norske Skrædderforbund har pr. 1. Januar indmeldt sig i den internationale Beklædningsarbejderføderation. Forud for denne Beslutning har der fundet en Urafstemning Sted blandt Forbundets Medlemmer, der næsten enstemmig udtalte sig for Indmeldelsen. (I. F. C.)

Literatur.

En international Studie over Spørgsmaalet om Erstatning for Ulykker under Arbejdet.

I det Arbejde paa at forbedre og systematisere Socialforsikringen, som for Tiden foregaar i mange Lande, har den internationale Arbejdsorganisation gjort en vigtig Indsats ved den Drøftelse, de herhen hørende Spørgsmaal var Genstand for paa dette Aars Konference. Til denne Konference havde Arbejdsbureauet udarbejdet en Række tekniske Rapporter vedrørende Socialforsikringens forskellige Grene, som nu efter at være gennemgaaet af Eksperter fra forskellige Lande foreligger i endelig Form paa saavel Engelsk, Fransk som Tysk. Rapporterne vedrørende Sygeforsikring samt Erstatning i Tilfælde af Erhvervssygdomme har allerede foreligget i nogen Tid, og i disse Dage er endvidere Rapporten om Erstatning for Ulykker under Arbejdet udkommet. Denne sidste er et meget omfattende Arbejde, som paa 650 Sider giver en fuldstændig Redegørelse for Lovgivningen paa dette Omraade ved Udgangen af 1924 i mere end 40 Lande. Fremstillingen omfatter dog ikke U. S. A. og Mexiko; disse Lande vil blive behandlet i et særskilt Bind.

Redegørelsen er delt i seks Kapitler, som behandler Emnet ud fra følgende Synspunkter: hvilke Personer omfattes af Lovgivningen, hvilke Ulykker gives der Erstatning for, dennes Former og Størrelser, Forholdsregler til Sikring af Erstatningens Udbetaling, Fremgangsmaade ved Løsning af Tvister, samt udenlandske Arbejderes Stilling. Bestemmelserne i de forskellige Landes Love jævnføres og klassificeres Punkt for Punkt, og for hvert Kapitel findes skematiske Fremstillinger af Lovgivningens Stilling i de forskellige Lande. I et Bilag gives der desuden en Fortegnelse over de flere hundrede Love, der er blevet brugt ved Udarbejdelsen af Redegørelsen.

Af særlig Interesse er det indledende Kapitel, i hvilket der først gives en Oversigt over det retslige Grundlag for Erstatning i Ulykkestilfælde og derefter en almindelig Karakteristik af den gældende Lovgivning paa dette Omraade.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 926.

Arbejdsmænd og Kuske i Helsingør.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. Januar 1926 i Sag Nr. 926: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejds-

givere ved Helsingør Havn mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Arbejdsmændenes og Kuskenes Fagforening for Helsingør og Omegn.

Ved Forliget af 3. Juni fik Bestemmelserne i Forliget af 24. Maj 1924 blandt andet angaaende »Winchman«, der i Henhold til Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 5. September 1924 (Nr. 785) ikke tidligere ansaas gældende for Helsingør, nu ogsaa Anvendelse, for saa vidt angik denne By. Den paagældende Bestemmelse lyder saaledes:

»Winchman tages fra Land og betales som en Mand af Holdet undtagen for Københavns Vedkommende, hvor Betalingen udgør 1/6 af Holdets Betaling.

Hvis Skibet ikke vil tage Winchman fra Land, men ønsker Spillet betjent af Besætningen, forhøjes Taksten for saavel indenbords som udenbords Arbejde med 10 pCt. For saa vidt Sprogvanskeligheder lægger Hindringer i Vejen, herunder dog ikke regnet norsk eller svensk Sprog, skal Winchman tages fra Land.«

Klagerne har under denne Sag anbragt, at Arbejdsmændenes og Kuskenes Fagforening for Helsingør og Omegn siden Forliget af 1925 har stillet Krav om Antagelse af Winchman fra Land eller i Mangel heraf Tillæg af 10 pCt. i Tilfælde, hvor saadant efter Klagernes Formening ikke er berettiget, nemlig hvor det drejer sig om Losning af mindre Sejlskibe. Klagerne har nærmere anført, at det var en Forudsætning fra alle Sider ved Indgaaelsen af Forliget af 24. Maj 1924, at Winchmans-Bestemmelsen kun skulde anvendes, hvor der er Tale om Dampskibe eller om andre Skibe, der losser som Dampskibe, medens Bestemmelsen derimod ikke skulde være anvendelig paa mindre Sejlskibe, selv om Losningen foregaar ved mekanisk Spil. I Henhold hertil har Klagerne paastaaet Fagforeningen kendt uberettiget til at stille Krav om Antagelsen af Winchman fra Land eller om Betaling af et Tillæg af 10 pCt., for saa vidt angaar mindre Sejlskibe.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne, idet de gør gældende, at Bestemmelsen efter deres Formening maa anvendes i alle Tilfælde, hvor et Skib losser ved Mandskab fra Land og med Anvendelsen af mekanisk Spil, hvad enten det er et Dampskib, Sejlskib eller Motorskib, og at der ikke haves Hjemmel til at undergive Bestemmelsen yderligere Indskrænkninger.

Af Proceduren i Sagen fremgaar, at det har været en Forudsætning for den nævnte, lidet klare Bestemmelse om Anvendelse af Winchman i Forliget af 24. Maj 1924, at det paagældende Skib havde en vis Størrelse eller lossede paa en bestemt Maade. I Overensstemmelse hermed praktiseres Bestemmelsen i 17 Byer kun paa Dampskibe eller andre Skibe, der i Henhold til fast Kutyme losser paa samme Maade som Dampskibe; i 21 Byer anvendes Bestemmelsen efter Overenskomst kun paa Skibe af en vis Størrelse, varierende fra over 200 Tons til 150 Tons; i 2 Byer anvendes Bestemmelsen paa alle Skibe uden Hensyn til Lossemaaden eller Størrelsen.

Selv om der findes at maatte være samme Grund til for Helsingørs Vedkommende at undergive Winchmans-Bestemmelsen yderligere Begrænsninger paa lignende Maade som for de fleste andre Byers Vedkommende, savnes der dog faste Holdepunkter for saadanne Begrænsninger, idet der ikke for Helsingørs Vedkommende — saaledes som for andre Byer — findes nogen Kutyme eller Overenskomst, hvorpaa saadanne kan støttes, og det er ikke lykkedes Parterne, hvem der af Retten har været givet Lejlighed til at forhandle om en Ordning, at naa nogen Overenskomst om Spørgsmaalet. De Indklagede vil herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger vil hver af Parterne have at betale med Halvdelen.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 ❋ KØBENHAVN DEN 6. FEBRUAR 1926 ❋ 22 AARGANG

Arbejdsmændene og De samvirkende Fagforbund.

Snart sagt hveranden Dag indeholder saa et, saa et andet Blad »sensationelle« Meddelelser om Arbejdsmændene og De samvirkende Fagforbund, og Plakaterne indeholder prangende Sentenser om dette for vore Organisationers hele Fremtid saare vigtige Spørgsmaal.

Der er Interesse for dette Spørgsmaal i vide Kredse af Befolkningen, og det er saare naturligt, da den Tid længst er forbi, hvor Arbejderne og deres Organisationer lod sig se over Hovedet som noget, der var Samfundet uvedkommende. Den Udvikling, der her røbes, er glædelig for vor Bevægelse og bør tages til Indtægt af dem, der har opbygget og ledet vor Bevægelse frem til dens nuværende Stade.

Men er det forstaaeligt, at der er Interesse i Befolkningen om dette Spørgsmaal, maa det være lige saa forstaaeligt, at »visse Blade« ved Siden af at dyrke og tilfredsstille denne Interesse tillige søger at skabe en vis Tendens i Sensationerne. En Tendens, der, om den breder sig blandt Arbejderne selv, vil være farlig for vor Bevægelse; thi den Tendens, der ytrer sig, gaar i Retning af, at der arbejdes paa at skaffe saadanne Indrømmelser til Dansk Arbejdsmandsforbund, at dette tager sin Udmeldelse tilbage, og der siges højlydt, at De samvirkende Fagforbund overvejer, hvilke disse Indrømmelser skal være.

Dette beror paa Ukendskab til hele den foreliggende Situation, og det er vistnok paakrævet af Hensyn til Organisationerne selv at komme med et Par Bemærkninger desangaaende.

Først maa man gøre sig klart, at Stillingen for Dansk Arbejdsmandsforbund er den samme som for alle andre tilsluttede Organisationer under De samvirkende Fagforbund, og at der meget vanskeligt kan tænkes en Ordning, der skulde yde Dansk Arbejdsmandsforbund eller nogen anden Organisation en privilegeret Stilling.

Dernæst er det værd at vide, at Dansk Arbejdsmandsforbund ikke har formuleret noget som helst Krav til Lovændringer og gjort saadanne Ændringers Vedtagelse til en Betingelse for sin Forbliven.

Tværtimod er Udmeldelsen foretaget rent og purt, og Ordføreren for Forslaget om Udmeldelse gjorde gældende, at der ikke maatte indkaldes ekstraordinær Kongres i Dansk Arbejdsmandsforbund for at kuldkaste Beslutningen.

For selve Organisationstanken er denne Stilling i og for sig heldig; thi en hvilken som helst betingelsesvis Udmeldelse vilde betyde Centralisationens Ophævelse og medføre Decentralisationsprincipets Indførelse i danske Arbejderorganisationers Liv.

Dersom man ikke er Tilhænger af dette Princip, men holder det for afgjort, at Centralisationen med dens Samarbejde i taktiske og økonomiske Spørgsmaal er det rigtige og bærende i vor Bevægelse, er altsaa selve den Form, Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse har faaet, enkel, klar og heldig.

Den siger kun, at danske Arbejdsmænd mener sig stærke nok til at undvære Centralorganisationen og mener sine Interesser værende af en anden Art end dem, der her er i Forgrunden. Den udtaler intet om at ville gøre Centralisationen som saadan mere illusorisk ved at kræve større Frihed for de enkelte Organisationer.

Stilledes saadanne Krav, maatte de ogsaa afvises; thi Centralorganisationen

er saa stærkt beskaaren, som det i det hele kan lade sig forene med Begrebet Organisation. En yderligere Beskæring vilde gøre den til et Sekretariat uden Myndighed og uden andet Arbejdsfelt end Indsamling af Statistik og Varetagelse af Den faste Voldgiftsrets Procedure.

Man kunde maaske mene, at naar Repræsentationsretten ændredes, vilde man være over Vanskelighederne. Heroverfor er det sikkert nok at pege paa, at ingen Organisation har formaaet at løse dette Spørgsmaal helt logisk, og at der indenfor Dansk Arbejdsmandsforbunds egen Kongres findes ganske lignende Forhold.

De Strømninger, der i mange betydende Spørgsmaal gør sig gældende indenfor vore Organisationer, kræver det nøjeste Samarbejde og den mest velvillige og imødekommende Behandling fra alle Sider for at kunne løses. Ser man blot paa Spørgsmaalet om Industri- eller Fagforbund, vil man straks øjne saa modstridende Interesser, at der alene heri er Kim til oprivende Debatter. At søndre den sidste Rest af Centralisationens samlende Princip vilde være at give Luft for Anarkiet.

I Enighed og Samdrægtighed bør vore Organisationer arbejde paa deres store Maal og tage de fornødne Hensyn til hinandens Interesser *for de levende Menneskers Skyld*, der staar bag, og som skal leve og eventuelt *lide under de Forhold*, vi skaber gennem Organisationernes *Sam-* eller *Modarbejde*.

Det vil ikke være uklogt, om man læste den pirrende Nysgerrighed rigtigt, der lyser mellem Linierne i Sensationsplakaterne. Den er ikke dikteret af Interesse for vor Klasses Velfærd; men i at skabe fejlagtige Forventninger blandt andet hos Arbejdsmændene. Forventninger, som, fordi de er fejlagtige, vil gøre Arbejdet for en Samling og Heling vanskeligere — ja maaske umulig.

Det vil glæde vore Arbejdsgivere og skade os selv — Arbejdsmænd som Faglærte. *Leis.*

Kongresser.

Socialistisk Arbejder-Internationales (S. A. I.) Kongres i Marseille.

De vedtagne Resolutioner.

8 Timers Dagen.

Socialistisk Arbejder-Internationales anden Kongres i August 1925 bekræfter den socialistiske Arbejderbevægelses Krav om den 8 Timers Arbejdsdag og den frie Lørdageftermiddag for alle Arbejdere. Kongressen lykønsker de socialistiske Arbejderorganisationer, som har tilkæmpet sig den lovfæstede 8 Timers Dag, og udtaler Haabet om, at vore Partifæller ikke vil slappes i deres Bestræbelser, før 8 Timers Dagen gennem Fabriksinspektion, Forvaltning og Arbejderkontrol er virkelig og ikke blot teoretisk gennemført. Kongressen bemyndiger sin Eksekutivkomité til at træde i Forbindelse med den faglige Internationale for at gennemføre en utrættelig international Propaganda for Gennemførelsen af den 8 Timers Maksimalarbejdsdag uden regelmæssige Overtimer, hvis Tilladelse gør mange af de allerede gennemførte Love værdiløse.

Kongressen betoner endvidere, at en Række Erhvervsgrene er saa sundhedsskadelige og farlige, at en 8 Timers Arbejdsdag er for lang. I saadanne Tilfælde kræves, allerede af rent menneskelige Grunde, en væsentlig Formindskelse af Arbejdstiden ned under 8 Timer. Kongressen gør alle Arbejdere i hele Verden opmærksom paa den Kendsgerning, at mange af de økonomisk ledende Stater endnu ikke har ratificeret Washington-Konventionen, og kræver af alle parlamentariske Repræsentanter for Partier, der er tilsluttet Internationale, at de ikke lader nogen Lejlighed passere uden paa enhver mu-

lig Maade at træde i Skranken for dette Spørgsmaal i deres Parlamenter. Kongressen erindrer om, at enhver Stat, som har underskrevet Versailles-Traktaten, er moralsk forpligtet til at gennemføre den lovfæstede 8 Timers Arbejdsdag, og man opfordrer de Regeringer, som endnu ikke har ratificeret Washington-Konventionen, til straks at gøre dette.

Kongressen erindrer samtidig om, at Washington-Konventionen ikke opfylder alle Arbejdernes Fordringer, idet den særlig udelukker Handelsmedhjælperne, Søens Arbejdere og Landarbejderne. Ikke desto mindre fordrer Kongressen, at den Del af vore Krav, som opfyldes af Konventionen, straks skal gennemføres i alle Lande. Idet Kongressen understreger den overordentlig store Betydning, som dette Spørgsmaals Skæbne i Storbritannien, Tyskland og Amerika har, opfordrer den ganske særlig disse Landes Arbejdere til at udfolde de størst mulige Anstrengelser for at paavise, at Konventionens Ratifikation er et Livsspørgsmaal for Arbejdermasserne i Storbritannien, Tyskland og Amerika.

Kongressen opfordrer alle tilsluttede Partier til at virke hen til, at enhver Time, hvor Arbejderen staar til Arbejdsgiverens Disposition, regnes som Arbejdstime.

Kongressen understreger med Glæde de store Fremskridt, som Arbejderorganisationerne har opnaaet med Hensyn til Arbejdstidens Forkortelse og hilser med Tilfredsstillelse denne den værdifuldeste af alle Arbejderklassens faglige Erobringer.

Kongressen betoner, at Millioner af Arbejdere gennem Arbejdstidens Forkortelse har tilkæmpet sig mere Fritid. Man er imidlertid af den Opfattelse, at Fritid alene ikke er tilstrækkelig, men at der desuden ad Lovgivningens Vej maa gives Arbejderne Lejlighed til at anvende Fritimerne til højere fysisk, aandelig og kulturel Uddannelse. Kongressen bemyndiger Eksekutivkomitéen til med alle de Midler, der staar til dens Raadighed, at støtte de Organisationer, som fører Kampen ikke alene for en kortere Arbejdstid, men ogsaa for Opnaaelsen af en bedre og højere Udfoldelse af Arbejdernes Livsbetingelser samt for Styrkelsen af Arbejdernes Organisation.

Den socialistiske Kvindebevægelses Maal og Midler.

Socialismens Virkeliggørelse kræver Massernes aktive Deltagelse ved Samfundets Nydannelse. Da Halvdelen af disse Masser udgøres af Kvinder, er det af grundlæggende Betydning, at de socialistiske Partier i alle Lande af al Kraft virker for Kvindernes Organisering i den socialistiske Arbejderbevægelse. For at naa dette Maal maa ethvert socialistisk Parti betragte Kvindernes fuldstændige Frigørelse som en af de vigtigste Opgaver for deres Politik. Kvindens Frigørelse har Mandens og Kvindens fuldstændige politiske, økonomiske og sociale Ligeberettigelse, særlig den lige Valgret og Valgbarhed, til Forudsætning.

De socialistiske Partier kræver Mandens og Kvindens lovfæstede Ligestilling i ægteskabsretlig Henseende og Hensyn til Indfødsret ved Ægteskab, ligesom ogsaa Ligestilling af ægtefødte Børn og Børn født udenfor Ægteskab. De træder endvidere i Skranken for Kvindens Ligestilling i Erhvervslivet, herunder ogsaa m. H. t. Statsembeder, samt for Kvindens fulde økonomiske Ligestilling i Erhvervslivet uden Hensyn til Familieforhold og Trang. Derfor maa den socialistiske Bevægelse i alle Lande fremme Kvindernes Organisering for at give dem Mulighed for Droftelsen af de sociale Kvindeproblemer og sætte dem i Stand til at medvirke til en Løsning heraf.

Den kapitalistiske Samfundsudvikling har ladet Kvinderne blive i den nedarvede sociale og kulturelle Afhængighed, saa at deres politiske og økonomiske Stilling i Erhvervslivet er svagere end Mandens, til Trods for at de Pligter og Byrder, som Moderskabet paalægger dem, kræver en særlig Forsorg og en særlig Beskyttelse for Kvinderne. Den socialistiske Bevægelse maa derfor for at sikre Moderens og Barnets Vel kræve alle de Beskyttelsesforanstaltninger, som Arbejderne og særlig de arbejdende Kvinder trænger til.

Kongressen erklærer desuden, at i Betragtning af, at Interessen hos den

store Masse af Kvinderne under de nuværende Forhold i første Linje gælder deres Hjem og deres Børn, vil de først virkelig slutte sig til Socialismen, naar de først og fremmest i den ser Midlet til Beskyttelse mod Krig og Forarmelse.

Kongressen opfordrer derfor alle socialistiske Partier til at forstærke deres Kamp mod Krigen, fra hvilken Side den end truer, og overveje de Midler, hvormed Dyrtiden virksomst kan bekæmpes, for at den internationale økonomiske Politik kan føres henimod en socialistisk Udvikling.

For at muliggøre en Forstaaelse om Maal og Midler mellem de socialistiske Kvinder i de forskellige Lande nedsættes en international raadgivende Kvindekomité, som bestaar af kvindelige Repræsentanter for de nationale Sektioner, og hvis Opgave skal være at støtte Internationales Eksekutivkomité og at arrangere de interationale Kvindekonferencer, som skal finde Sted i Anledning af de internationale socialistiske Kongresser,

Denne Komité skal bygges paa samme Basis som Eksekutivkomitéen for S. A. I. og skal sammenkaldes mindst en Gang aarlig. Den internationale Kvindekomités tekniske Arbejde skal udføres af Internationales Sekretariat i Forstaaelse med den internationale Kvindekomité.

Tuberkulosens sociale Problem.

S. A. I.s anden Kongres i Marseille i August 1925 opfordrer de socialistiske Partier til at kræve en Forbedring af Foranstaltningerne til Bekæmpelse af Tuberkulosen, denne Sygdom, som næsten udelukkende hærger Arbejderklassen, og hvis Udvikling i mange Lande særlig blev begunstiget af Krigs- og Efterkrigstidens Underernæring og en Sænkning af Arbejderklassens Boligstandard.

Kongressen betoner, at Kampen imod Tuberkulosen ikke er et blot medicinsk, men først og fremmest et økonomisk og socialt Problem. De medicinske Midler til Helbredelse af denne frygtelige Sygdom mangler vel endnu, men Midlerne til Beskyttelse mod Sygdommen findes, og de maa med størst mulig Klarhed fremhæves i de socialistiske Partiers Programmer: 8 Timers Dag, Fabrikhygiejne, Moder- og Børnebeskyttelse, Sikring af sunde Arbejderboliger, Indskrænkning af Alkoholforbruget.

Ligesom Arbejderklassens økonomiske og samfundsmæssige Stilling fremkalder Tuberkulose, saaledes maa man ogsaa i denne Sygdom se Aarsagen til, at Sygdoms- og Dødelighedstallene er større for Arbejderklassen end for andre Samfundsklasser.

Derfor træder de socialistiske Partier i lige Grad i Skranken for:

1. Arbejderklassens Selvhjælp til Forsvar for deres Sundhed, ved at de indenfor Rammen af det mulige planmæssig følger Hygiejnens Bud;

2. Tilvejebringelse af den nødvendige Forsorg i Tilfælde af Arbejdsudygtighed;

3. Den politiske Aktion for den obligatoriske Socialforsikring med det offentliges og Arbejdsgivernes Deltagelse i Forsikringens Byrder.

Ved denne Lejlighed understreger Kongressen med Tilfredshed de Fremskridt, som den socialistiske Politik i Spørgsmaalene om social Forsorg og social Forsikring har gjort særlig efter Krigen. Kongressen opfordrer Internationales Eksekutivkomité til at overveje Muligheden af en samlet Fremstilling af de forskellige Landes Lovgivning m. H. t. Folkesundhedens Fremme, m. H. t. Syge-, Alderdoms- og Efterladtes Forsikring samt m. H. t. Arbejderorganisationernes Deltagelse heri.

Kampen mod Alkoholismen.

(Henvist til Eksekutivkomitéen.)

De i socialistisk Arbejder-Internationale sammensluttede Partier betragter den konsekvente og systematiske Kamp imod Alkoholismen som en nødvendig Bestanddel af Arbejderklassens Frigørelseskamp. Da Sejren over den eksisterende Samfundsordning kun kan tilkæmpes gennem Hjernernes Revolutionering, bliver Menneskehedens sociale Frigørelse forsinket ved det Drikkeri, som stadig paany bedøver Millioner af Arbejderhjerner. Vel vil, som Victor Adler en Gang har sagt, Verden ikke blive befriet for Alkohol, saa længe Verden ikke er fri, men den vil blive fri saa meget hurtigere og lettere, jo mere nøgterne, sunde Hjerner der fører Kampen for Frigørelsen.

Derfor gør Kongressen det til Pligt for alle de tilsluttede Partier at have Opmærksomheden henvendt paa den proletariske Afholdsbevægelse i deres Land og støtte dens Bestræbelser efter Evne. Kampen maa først og fremmest føres gennem *Oplysning* af det arbejdende Folks brede Masser. Et af de vigtigste Midler i denne Kamp er *Ungdommens Opdragelse* til Afholdenhed fra Alkohol. Saavel i de offentlige Skoler som i Arbejderungdommens Organisationer skal Belæringen om Drikkeriets ødelæggende Virkninger drives med Alvor og Iver.

Saa snart Oplysningsarbejdet har naaet en passende Højde, maa der ved Siden af dette gennemføres en Indskrænkning af Alkoholforbruget gennem *Lovgivningen.* Virkningerne af en saadan Lovgivning har man mange Erfaringer for i de demokratiske Lande. De Midler, der skal anvendes, og den Hurtighed, hvormed Udviklingen bør gaa, maa overlades til de enkelte Partier, som maa rette sig efter deres Lands økonomiske, sociale og kulturelle Forhold.

Kongressen ser i den stort anlagte Indsmugling af Alkohol til Forbudsstaterne en af den profitivrige Kapitals Metoder til at pleje sine Interesser uden Hensyn til Folkevellet. Kongressen vender sig lige saa kraftigt mod disse Metoder, som Alkoholkapitalen benytter, som imod den Kendsgerning, at de alkoholeksporterende Stater under Tryk af deres Kapitalister ved Afslutning af Handelstraktater gennem Afpresningsforsøg overfor andre Stater søger at tvinge dem til en Indskrænkning i deres Alkohollovgivning.

Kongressen giver Udtryk for den Overbevisning, at en Indskrænkning af Drikkeriet vil bidrage betydeligt til at gøre Arbejderklassen legemligt og aandeligt mere kampdygtig. I deres Kamp mod Alkoholismen forener de socialistiske Partier Kulturens og den fremadkæmpende, sejrende Arbejderklasses Interesser.

Agrarkonferencens Beslutning.

I Erkendelse af, at det er nødvendigt at føre en metodisk, ensartet og fælles Agitation blandt Landbefolkningen, bemyndiger den Agrarkonference, som har været afholdt indenfor Rammen af den internationale socialistiske Kongres i Marseille, sin Formand, Compère-Morel, til at opfordre Internationales Eksekutivkomité til at sætte Jordspørgsmaalet paa Dagsordenen for en af de nærmeste internationale Kongresser.

Forinden skal Eksekutivkomitéen udarbejde en Oversigt over Jordlovgivning, Ejendomsforhold og Livs- og Arbejdsvilkaar i Landbruget i de enkelte Lande.

Beslutning af Konferencen angaaende socialistisk Opdragelse.

Den Konference for socialistisk Opdragelse, som har været afholdt indenfor Rammen af Socialistisk Arbejder-Internationales anden Kongres i Marseille, erklærer det for nødvendigt for Udviklingen fremad og for Arbejderklassens endelige Sejr, at der — saafremt de ikke allerede bestaar — dannes særlige Organisationer, hvis Maal er at øve Indflydelse paa Børneopdragelsen i den socialistiske Verdensanskuelses Aand og paa Skolens Forandring til en Arbejdsskole samt paa Skolevæsenet i Almindelighed i Overensstemmelse med Arbejderklassens Interesser, og at man snarest muligt begynder et saadant Hjælpearbejde overfor Arbejderklassens Børn, idet man ogsaa som et vigtigt Middel i dette Arbejde benytter den internationale Børneudveksling, der bringer Børnene og dermed Nationerne hinanden nærmere.

Konferencen erkender, at store Pengemidler er nødvendige til Opretholdelse af saadanne Organisationer, der ikke maa være Børneorganisationer, men derimod Organisationer for Voksne. Alle disse Pengemidler kan ikke udredes af disse Organisationers Medlemmer. I Erkendelse af, at disse Organisationer ikke blot skal støtte de Arbejderforældre, som er Medlemmer deraf, men at de ogsaa yder et vigtigt Forarbejde for Udviklingen af de Voksnes Organisation, erklærer Konferencen det for ønskeligt, at der til Fremskaffelse af disse Midler indføres et Opdragelses- eller Kulturbidrag, som — om det end i Begyndelsen kun bliver i beskedent

Omfang — skal ydes af alle, som er Medlemmer af en af Arbejderklassens faglige, politiske eller kulturelle Organisationer.

Beslutning af Konferencen om tekniske Bladspørgsmaal.

Konferencen modtog Beretning fra talrige Repræsentanter om den socialistiske Presses Stilling og dens Efterretningsvæsen i de enkelte Lande. Konferencen besluttede til Fortsættelse af den gensidige Information at nedsætte en Komité, hvis første Opgave skulde være at udarbejde et Spørgeskema, der skal sendes til Partipressen i alle Lande og tjene som Grundlag for det videre Arbejde.

Komitéen bestaar af: R. Williams og H. Fyfe (England), Sollmann og Faust (Tyskland), Eekelers (Belgien), Braunthal (Østrig), E. a Prado (Italien), Voigt (Sverige) og Adler (Sekretær).

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Bekendtgørelse om hvilke Fag og Brancher af Fag, der er berettigede til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 og § 31, Stk. 6, 2. Punktum, i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. Februar 1926 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag og Brancher af Fag, jfr. endvidere § 4, 2. Stk.:

Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Blikkenslagere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Brolæggere, Bryggeriarbejdere, Bødkere, Børsteindustriarbejdere, De kvindelige Arbejdere, Drejere, Elektrikere, Gartneriarbejdere, Glarmestersvende, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere, Handels- og Kontormedhjælpere, Hatte- og Buntmagere, Karetmagere, Kedel- og Maskinpassere, Kobbersmede, Kurvemagere, Landarbejdere, Landkokke, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere, Metaltrykkere, Murarbejdsmænd, Murerfaget, Rebslageriarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Sadelmagere, Skibstømrere, Skotøjsarbejdere, Skraatobaksarbejdere, Skræderfaget, Slagter- og Kødindustriarbejdere, Snedkere, Stenhuggere, Stukkatører, Sømænd, Tekstilarbejdere, Tobaksarbejdere, Træindustriarbejdere og Tømrere.

Brancher af Fag:

Indenfor Arbejdsledere og dermed ligestillede tekniske Funktionærer: Entreprenørarbejdsformænd.

1) Som henhørende til foranstaaende Fag anses:
   a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, og
   b) saadanne andre Personer, — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede —, der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumeterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag indenfor paagældende Arbejdsløshedskasses Omraade.
2) Som henhørende til foranstaaende Branche af Fag anses saadanne Personer, der *enten* er Medlemmer af Arbejdsledernes og dermed ligestillede tekniske Funktionærers Arbejdsløshedskasse *eller* slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede,
   og som kan dokumentere, at de inden nærværende Bekendtgørelses Ikrafttræden havde eller — hvis de da var arbejdsløse — søgte Beskæftigelse som Lønarbejdere i den angivne Branche.

Rigtigheden af den arbejdsløses Dokumentation af det anførte Forhold

skal være bekræftet — efter forudgaaende Undersøgelse — af vedkommende kommunale Arbejdsanvisningskontor, indenfor hvis Omraade den Arbejdsløshedskasse-Afdeling, som den arbejdsløse tilhører, er beliggende, eller — for Personer, der ikke er arbejdsløshedsforsikrede — af det kommunale Arbejdsanvisningskontor, ved hvilket vedkommende er indtegnet som ledig.

For *ikke-arbejdsløshedsforsikrede* Personers Vedkommende er det tillige en Betingelse for at oppebære Understøttelse, at den paagældendes Arbejdsløshedskort udviser, at han tilhører den angivne Branche.

§ 2.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Socialministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2det Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i Februar Maaned 1926 fastsættes saaledes for følgende 3 Fags Vedkommende:

1) Til ledige Medlemmer af *Elektrikernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes Varigheden af den nævnte Hjælp til 1½ Gange det Antal Dage (80, 90 og 100 Dage efter et Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen af henholdsvis 1—6 Aar, 6—10 Aar og 10 Aar og derover), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes henholdsvis 120, 135 og 150 Dage.
2) Til ledige Medlemmer af *Handels- og Kontormedhjælpernes* Arbejdsløshedskasse fastsættes Varigheden af den nævnte Hjælp til 1½ Gange det Antal Dage (70, 100 og 120 Dage efter et Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen af henholdsvis 1—5, 5—10 og 10 Aar og derover), som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes henholdsvis 105, 150 og 180 Dage.
3) Til ledige Medlemmer af *Glarmestersvendenes* Arbejdsløshedskasse fastsættes Varigheden af den nævnte Hjælp til 1½ Gange det Antal Dage — 70 Dage — som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt. Varigheden bliver saaledes 105 Dage.

§ 3.

Ved Opgørelsen af, i hvilket Antal Dage en arbejdsløs indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder har oppebaaret fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør, vil fortsat Hjælp, som i Henhold til en af Socialministeriet i Medfør af ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2. Pkt. meddelt Tilladelse er ydet vedkommende arbejdsløse *udover* det ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924 § 1 a. fastsatte Maksimum, *ikke* være at medregne, *undtagen* i Tidsrum, for hvilke der paany meddeles en saadan Tilladelse for vedkommende Arbejdsløshedskasse.

Som Følge af foranstaaende Bestemmelse vil *ved Opgørelse i Februar Maaned 1926* for *Tobaksarbejdernes* Vedkommende den fortsatte Hjælp, som i Maanederne April, Maj, Juni og August 1925 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 30. Marts 1925 § 2, 28. April 1925 § 2, 29. Maj 1925 § 2 og 28. Juli 1925 § 2, *ikke* være at medregne.

§ 4.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft d. 1. Februar 1926. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 29. December 1925.

I Begyndelsen af Februar Maaned vil der eventuelt herfra blive udstedt en supplerende Bekendtgørelse, hvorved endnu et eller flere Fag (Brancher) erklæres for at have ekstraordinær Arbejdsløshed.

Socialministeriet, den 30. Januar 1926.

F. J. Borgbjerg.

/ R. Lassen.

Arbejdsløsheden i December 1925.

Omstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Decbr. 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		4. Dec.	11. Dec.	18. Dec.	25. Dec	1. Jan. 1926
Hovedstaden:		pCt.	pCt	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11875	28,8	26,1	34,2	35,1	32,0
2. Anden Industri m. v.	65513	14,6	15,3	16,5	17,6	25,2
3. Handel	5283	9,1	9,1	9,1	9,3	9,4
4. Arbejdsmd.	31002	20,8	19,5	25,2	19,7	21,7
Ialt	113673	17.5	17.3	20,4	19.6	24.2
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	19648	39,6	44,5	48,4	52,2	65,6
2. Anden Industri m. v.	59653	17,3	18,0	19,1	21,8	27,1
3. Handel	6194	8,3	8,2	8,1	8,1	8,1
4. Arbejdsmd.	69225	29,4	30,5	33,1	35,5	38,1
Ialt	154720	25.2	26,6	28,6	31,2	36,2
Hele Landet	268393	22,0	22,6	25,1	26,3	31,1

Ved Udgangen af December var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 31,1 pCt. mod 18,3 pCt. ved Udgangen af November. Den stærke Stigning i Maanedens sidste Uge er dog antagelig til Dels foraarsaget af midlertidig Lukning af en Del Virksomheder mellem Jul og Nytaar; det vil saaledes ogsaa ses, at Arbejdsløsheden er steget særlig stærkt for Gruppen »Anden Industri m. v.«, hvor dette Forhold gør sig stærkest gældende.

Stigningen i Arbejdsløsheden har i December været langt stærkere i Provinsen end i Hovedstaden, hvilket alene skyldes Grupperne »Bygningsindustri« og »Arbejdsmænd«, idet Bygningsarbejdet delvis fortsættes i Hovedstaden, saa snart Vejrforholdene tillader det, medens det i Provinsen synes at gaa mere trægt med Genoptagelse af Arbejdet, naar dette først er blevet afbrudt; desuden gav Ugen før Jul Beskæftigelse til en Del Arbejdsmænd indenfor Transportfagene m. v.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af December 1925 var betydelig større end ved Udgangen af de nærmest foregaaende Aar og endog større end i 1921, da den var ca. 25 pCt. Det er imidlertid udelukkende paa Provinsen, at den større Arbejdsløshed ved Udgangen af 1925 i Forhold til 1921 falder, men der var Arbejdsløsheden ogsaa betydelig større for alle de anførte Hovedgrupper. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var der for Arbejdsløsheden ved Udgangen af 1925 en Stigning til omtrent det dobbelte.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921 pCt	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,8
Marts	23.2	33,0	15,6	16,7	15,1
April	19,6	22,2	11.0	8,1	13,5
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,1
Juni	16,1	12,9	8.1	5,0	9.0
Juli	16.1	12,1	7,5	5,4	8.3
August	16,9	11,4	8.0	5,6	9,7
September	16,7	10,7	7 7	5,8	10,5
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5
November	20.8	15,4	12,1	9,3	18.3
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,1

Lønbevægelser og Konflikter

Bogbindere hos Firmaet Chr. Cato.

I Anledning af, at Bogbinderlauget i København havde klaget over, at Bogbinderforbundet i Danmark har blandet sig i et Engageringsforhold hos Firmaet Chr. Cato, København, afholdtes der den 19. Januar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det oplystes, at Forbundet skulde have forbudt et af sine Medlemmer at paabegynde Arbejde hos nævnte Firma til Trods for, at han skriftlig havde givet Tilsagn om at tiltræde Pladsen den 1. Januar d. A.

Forbundets Repræsentanter bestred Klagens Rigtighed, idet de netop havde forlangt, at den paagældende skulde tiltræde Pladsen.

Da det paa Mødet oplystes, at den paagældende var i Arbejde hos Firmaet, sluttede Mødet, idet Arbejdsgiverne forbeholdt sig deres Stilling til Sagen.

REDAKTØR: CARL F MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 ❋ KØBENHAVN DEN 13. FEBRUAR 1926 ❋ 22 AARGANG

Pristallet faldt til 194.

Saa kom Pristallet, der var imødeset med saa megen Spænding af alle, fra den ene Ende af Landet til den anden.

Det overraskede ved det følelige Fald, i Priserne paa Livsfornødenhederne, og som nu skal overføres paa vore Lønninger, som, efter alt hvad der er skrevet i vore Modstanderes Presse, befandt sig himmelhøjt over et fornuftigt Lønniveau, men som de, der skal leve af disse Lønninger, har deres yderste Besvær med at faa til at strække til til det nødtørftigste Livsophold.

Faldet udgør 25 Points, og med de 2 Points, der konstateredes i August, og som nu skal medregnes ved Reguleringen af Lønningerne, udgør det 12 pCt. Disse Reduktioner skal foretages fra og med den Lønningsuge, i hvilken 15. Februar falder.

Selv om man er klar over, at Faldet repræsenterer en Dalen i Priserne, eller med andre Ord, at Pristallet fortæller os, at det i den senere Tid er blevet billigere at leve, og Lønnen derfor har været rigeligere, end om Tallet havde vist Stigning, og vi derfor havde været underbetalt, saa ytrer dog det øjeblikkelige Forhold sig snarere saaledes, at man føler sig daarligere stillet end hidtil.

I adskillige Hjem vil den Byrde, der hviler paa Husmoderen, synes endnu sværere, og Muligheden for at faa det hele til at gaa rundt svinder ind til det rent mikroskopiske.

Det er dog givet, at Prisniveauet befinder sig i Nedgangens Tegn, og den Tid, der kommer, vil sikkert bringe bedre Forhold til Stede mellem Lønnen og Priserne paa det, den skal bruges til, saa der ogsaa bliver lidt til de mange smaa Livsfornødenheder, der trænger sig paa, ud over det nødtørftigste.

Overalt har man i det sidste Aarstid i Aviserne set de Angreb, der er ført mod Arbejdernes Livsstandard, og dennes Indvirkning paa Industriens Konkurrenceevne. Overfor »Social-Demokraten«s Prisartikler med deres Paavisning af, hvor lidt Arbejdslønnen betød i det færdige Produkts Pris, i Forhold til andre ærede Medborgeres Andel, bevaredes isnende Tavshed, eller ogsaa kom nogle Bemærkninger, der skulde give det Udseende af, at vor Opfattelse af dette Forhold var rent dilettantisk.

Nu efter Pristallets Fremkomst ser man Udtalelser fra Industriens ledende Mænd, der pludselig »vender Bøtten«.

Arbejdslønnen betyder ikke ret meget for Produktets Pris og dermed for dets Konkurrenceevne!

Oh nej! det var skam da ikke af den Grund, »Frederik VIII« sejlede til Værftet i Göteborg.

Nej, Arbejdslønnen udgør kun en ringe Del, højst 25 pCt. af Varens Pris, og derfor vil en Reduktion af disse 25 pCt. i det foreliggende Tilfælde kun kunne andrage 3 pCt. i Varens Pris og altsaa ikke hjælpe noget i Konkurrencen.

Disse Udtalelser, som fandtes fra ledende Industrimænds Side i »Nationaltidende« og »Politiken« i Onsdags, viser, at »Hensigten helliger Midlet«.

Pladen er bespillet paa begge Sider!

Den ene Side bruges under Konflikter og Arbejdsløshed og indeholder en vild Galopade over Motivet Arbejdernes uforskammet høje Løn.

Den anden Side blev vendt op i Onsdags og bringer os en tragisk Elegie over Arbejdslønnens ringe Betydning for Industrien, en Elegie, der vil lyde, saalænge denne Løn ikke helt er reduceret bort.

Man maa haabe for Industriens Ledere, at de ikke tager Fejl af de to Plader ved given Lejlighed.

Det vilde i høj Grad overraske os.

Leis

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere hos Firmaet Oscar Riis.

Bogbinderforbundet klagede over, at Firmaet Oscar Riis, København, gennem flere Aar har betalt sine kvindelige Arbejdere under den overenskomstmæssige Løn.

Forbundet forlangte, at Firmaet skulde efterbetale det, Firmaet havde betalt for lidt.

Dette nægtede Firmaet under Paastand om at have benyttet uorganiseret Arbejdskraft. Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. Januar, hvor der imidlertid ikke opnaaedes Enighed, og Forbundet forbeholdt sig derfor at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Bygningssnedkernes Fagforenings Arbejdsanvisning.

Bygningssnedkernes Fagforening har fra 1. December 1925 oprettet et Arbejdsanvisningskontor, der hviler paa det Hovedprincip, at Medlemmerne ikke som hidtil selv skulde spørge om eller modtage Arbejde hos Mestrene, men at al Arbejdsanvisning skulde ske igennem Kontoret, der skulde fordele Arbejdet i Henhold til de Arbejdsløses faglige Kvalifikationer og den Tid, de har været arbejdsløse de sidste 12 Maaneder.

Bygningssnedkerlauget har fundet, at disse Regler var stridende imod Septemberforligets Pkt. 4 og meddelte, at de agtede at klage herover til Den faste Voldgiftsret. Der kom derfor et Fællesmøde i Stand den 12 Januar, og da dette endte uden Resultat, blev Sagen indbragt for Retten.

Havnearbejdere i Københavns Havn ved Losningen af S/S »Aase«.

Den 13. Januar afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne skulde have iværksat en ulovlig Arbejdsstandsning ved Losning af S/S »Aase«. Dette benægtede Arbejdernes Repræsentanter, hvorfor Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Keramikere paa Københavns Fajancefabrik.

I Anledning af, at Københavns Fajancefabrik den 18. December f. A. uden Varsel lukkede Virksomheden og meddelte Arbejderne, at de først skulde møde til Arbejde igen den 19. Januar d. A., havde Keramisk Forbund anlagt Sag ved Den faste Voldgiftsret for Brud paa den bestaaende Overenskomst og Septemberforligets Varselsbestemmelser.

Fabrikkens Ledelse havde imidlertid forinden forsøgt at faa enkelte af Arbejderne til at paabegynde Arbejdet paa et tidligere Tidspunkt. Forbundet mente imidlertid, at Arbejdet maatte paabegyndes af alle Arbejderne samtidigt, og hvis man fra Virksomhedens Side ønskede Forandringer i de en Gang trufne Dispositioner, maatte der optages Forhandlinger med Forbundet derom. Dette har Firmaet imidlertid ikke ønsket, men havde til Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over Forbundet for ulovlig Arbejdsvægring.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. Januar under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, uden at Enighed opnaaedes. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Keramikere hele Landet.

I Arbejdsgiverforeningen afholdtes den 23. December 1925 Fællesmøde angaaende en Klage fra Keramisk Forbund over et mellem Forbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri opstaaet Stridsspørgsmaal om, paa hvilken Maade det efter Forligsmandsforslaget i Juni Maaned f. A. fastsatte Tillæg, der forhøjede Lønningerne med 4 pCt., skal tillægges de forskellige Brancher indenfor Industrien.

Man enedes om at henvise Spørgsmaalet til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

Arbejdsmænd paa Den danske Mælkekondenseringsfabrik, Nykøbing F.

Efter at der forgæves var ført Forhandlinger mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Den danske Mælkekondenseringsfabrik, Nykøbing Falster, om Overenskomstforholdene, frmsendte Forbundet Varsel om Arbejdsstandsning fra og med Lørdag den 16. Januar.

Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Januar, hvor man enedes om at vise denne tilbage til fornyet Forhandling mellem Parterne. Ved disse Forhandlinger lykkedes det at opnaa Enighed, hvorefter den varslede Arbejdsstandsning bortfaldt.

Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomster forlængede til 1927.

I Foraaret 1925 blev saa godt som samtlige Overenskomster mellem Kvindeligt Arbejderforbund og dets modstaaende Arbejdsgivere og Arbejdsgiverorganisationer afsluttede med en Varighed af et Aar uden Regulering i Henhold til Pristallet og skulde saaledes udløbe i 1926.

Efterhaanden blev det jo imidlertid saaledes, at Overenskomsterne i de forskellige Fag blev afsluttede paa 2 Aar med Reguleringer, og Arbejdsgiverne ønskede saa ogsaa at faa Kvindernes Overenskomster til at løbe i 2 Aar med samme Reguleringsbestemmelse som den, der blev almindeligt gældende.

Kvindeligt Arbejderforbund var uvillig til denne Forandring, men det lykkedes dog tilsidst, den 26. Maj 1925, at naa til Enighed om en Overenskomst, hvorefter Arbejdsgiverne fik Ret til at kræve Overenskomsterne forlængede til 1927 imod at yde samme Tillæg i 1926, som der var givet i 1925. Foretrak Arbejdsgiverne at opsige Overenskomsterne, skulde dette ske inden 1. Januar 1926.

Den 20. Oktober 1925 modtog Kvindeligt Arbejderforbund en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori denne hævdede, at Forudsætningerne for Gennemførelsen af Overenskomsten af 26. Maj var bristede paa Grund af den store Forandring i Kronens Guldværdi, der siden den Gang var sket, hvorfor man ikke troede, at ret mange Arbejdsgivere, maaske slet ingen, vilde benytte sig af deres Ret til at kræve Overenskomsterne forlængede. Men da Arbejdsgiverforeningen gerne saa, at Overenskomsternes Forlængelse til 1927 fandt Sted i størst mulig Udstrækning, foreslog den, at der afholdtes et Møde for at drøfte mulige Modifikationer i Overenskomsten af 26. Maj, saaledes at en mere almindelig Forlængelse af Overenskomsterne kunde blive mulig.

Efter at denne Skrivelse havde været til Behandling i Kvindeligt Arbejderforbunds Hovedbestyrelse, meddelte Forbundet Arbejdsgiverforeningen, at det var villig til at deltage i den ønskede Forhandling, men at man mente, at De samvirkende Fagforbund skulde deltage i denne.

Der fandt saa et Møde Sted den 17. December 1925, hvor De samvirkende Fagforbund var repræsenteret; men her lykkedes det ikke at finde et Grundlag for en tilfredsstillende Ordning, idet Arbejdsgivernes Krav gik langt ud over, hvad den forandrede Kroneværdi kunde retfærdiggøre. Man enedes dog om at udsætte Opsigelsesfristen til den 15. Januar 1926 for at faa den nødvendige Tid til eventuelle nye Forhandlinger.

Saadanne nye Forhandlinger kom efter Ønske fra Arbejdsgiverforeningen i Stand Mandag den 11. Januar 1926 og begyndte med, at der for enkelte af Overenskomsterne, der i forskellige Henseender kunde siges at ligge paa et andet Niveau end det almindelige, dels blev truffet en særlig Ordning og dels blev truffet Aftale om særlige Forhandlinger, navnlig angaaende visse Akkordprislisters Revision, hvor Enighed var Betingelse for, at vedkommende Virksomhed skulde ind under den Ordning, der eventuelt opnaaedes Enighed om i Almindelighed.

Man tog derefter fat paa Forhandlingerne om Betingelserne for Forlængelse i Almindelighed, og da Arbejdsgiverne stadig krævede mere, end rimeligt var, saa det i lang Tid ud til, at Forhandlingerne skulde briste. Efterhaanden fik Arbejdsgiverne dog Forstaaelse af, at Kvindeligt Arbejderforbund ikke vilde strække sig udover, hvad den Forandring, der bevislig var sket i Kronens Guldværdi, hvilket an-

drog ca. 33 pCt., kunde berettige til, og efter ca. 12 Timers Forhandling opnaaedes Enighed paa dette Grundlag. Kort udtrykt vil dette sige, at de Tillæg, der skulde ydes som Betingelse for Forlængelse 1 Aar med Reguleringer skulde nedsættes med en Trediedel, f. Eks. fra 3 pCt. til 2 pCt.

Den afsluttede Overenskomst har følgende Ordlyd:

For samtlige af Forliget af 26. Maj f. A. omfattede Overenskomster, for hvilke der ikke i Dag er truffet eller ved de i Dag vedtagne senere Forhandlinger træffes anden Ordning, gælder følgende:

Overenskomsten af 26. Maj 1925 mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsgiverforening ændres saaledes:

Fra det Tidspunkt, paa hvilket Februar-Reguleringen i 1926 skal indtræde i Henhold til Overenskomsten af 26. Maj 1925, fradrages der i Reguleringen for samtlige Akkordsatser og for samtlige de Tidlønninger, der ikke i 1925 fik særlige Tillæg, 2 pCt.

For de Tidlønninger, der i 1925 fik et ekstra Tillæg af henholdsvis 1 Øre pr. Time eller 50 Øre pr. Uge, fradrages 3 pCt., og for de Tidlønninger, der i 1925 fik et ekstra Tillæg af henholdsvis 2 Øre pr. Time eller 1 Kr. pr. Uge, fradrages 4 pCt. i Februar-Reguleringen 1926.

For de i Margarineindustrien gældende Ugelønninger fradrages 6 pCt. i Februar-Reguleringen.

Fradragene sker af den samlede Ugefortjeneste.

For de Overenskomster, der udløber pr. 1. Februar 1926, udbetales, indtil Februar-Reguleringen indtræder, samme Tillæg, som blev givet i 1925, minus $^1/_3$.

Ovenstaaende indgaas under Forbehold af Kvindeligt Arbejderforbunds Sanktion. Svar afgives senest Mandag den 25. Januar, og den Arbejdsgiverne i Henhold til Overenskomsten af 26. Maj 1925 hjemlede Opsigelsesfrist udskydes til Lørdag den 30. Januar d. A.

Ved den derefter foretagne Afstemning tiltraadtes Overenskomsten med stor Majoritet, og hermed er saaledes Overenskomsterne forlængede til deres sædvanlige Udløbstid i 1927. Det drejede sig her om ca. 60 forskellige Overenskomster omfattende ca. 5000 af Forbundets Medlemmer.

Textilarbejdere hos A/S Th. Wittrups Spinderi i Vejle.

Imellem ovennævnte Firma og Tekstilarbejderforbundet var der i lang Tid Uenighed om nogle Lønsatser i Spinderiet, der sluttelig resulterede i, at Forbundet varslede Strejke til Ikrafttræden den 29. December 1925. Arbejdsgiverforeningen protesterede imidlertid imod Varslets Lovlighed, og herom afholdtes et Fællesmøde den 28. Decbr.

Dette Møde endte uden Resultat, og en Henstilling fra Arbejdsgiverne om at undlade Strejkens Iværksættelse blev ikke imødekommet. Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejdere paa A/S Ry Mølles Fabrikker.

I Arbejdsgiverforeningen afholdtes den 4. Januar Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Træindustriens Fabrikantforening over, at 7 Savskærere paa Ry Mølles Fabrikker den 15. December havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning under Paaberaabelse af, at de ikke kunde opnaa en passende Akkordfortjeneste. Paa Fællesmødet protesterede Forbundets Repræsentant imod Firmaets Fremstilling af Sagen. Aarsagen til, at Arbejderne havde ophørt med Arbejdet, var den, at de paagældende 7 Savskærere, som var beskæftigede ved Opskæring af Brædder, ikke var i Stand til at opnaa en passende Fortjeneste ved dette Arbejde, fordi Brædderne paa Grund af Frosten var fulde af Is og Smaasten, som i høj Grad vanskeliggjørde Arbejdet. Arbejderne henvendte sig til Firmaets Formand med Forespørgsel om at ophøre med Arbejdet, indtil Vejrforholdene bedrede sig, saa det var muligt at rengøre Brædderne, forinden de blev opskaaret.

Da Formanden ikke i Øjeblikket havde andet Arbejde, enedes man om at ophøre med Arbejdet.

Den 17. December henvendte Arbejderne sig igen for at paabegynde Arbejdet, men nu meddelte Direktøren dem, at han ikke kunde tage dem i Arbejde, forinden han havde hørt fra sin Organisation, da han havde klaget over,

at Arbejderne uvarslet havde nedlagt Arbejdet.

Forbundet havde derfor rejst Kontraklage overfor Firmaet for at have etableret en ulovlig Lockout og rejste Krav om Erstatning til dets Medlemmer for det dem paaførte Tab af Arbejdsløn.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Parterne forbeholdt sig deres Stilling til Sagens videre Behandling.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 931.

Havnearbejdere i København ved Losning af S/S »Aase«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. December 1925 i Sag Nr. 931: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og denne Forenings Medlemmer Firmaet Severin Petersen & Co., A/S Otto Werner og Firmaet Hans Pedersen & Co. mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

I Dagene fra den 25. til den 29. Juli 1925 udlossedes fra S/S »Aase« 1400 Tons Koks til Firmaet Severin Petersen & Co. Losningen udførtes paa gammel Lossemaade (med Tøndemaal), Lossearbejderne var mønstrede af A/S Otto Werner, der havde Losningen i Entreprise. Efter den gældende Overenskomst er Betalingen for Losning af Koks 27,5 Øre pr. Ton pr. Mand. Arbejdet gik glat indtil den sidste Dag Kl. ca. 2 Em., da Arbejderne gjorde gældende, at nævnte Betaling maatte forhøjes, fordi Koksene var saa lette, at der gik ca. 14 Tdr. paa 1 Ton, medens man ved Indgaaelsen af Overenskomsten var enige om at gaa ud fra at regne med 11 Tdr. pr. Ton. Da Losseentreprenøren fastholdt Betaling efter Overenskomstens Takst, standsede Arbejderne Losningen. Herom skete straks Meddelelse til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, og denne Forenings Direktør førte nu med Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund en Forhandling, der førte til, at der blev givet Tilsagn om en Forhøjelse af Betalingen enten med $^1/_{12}$ eller saaledes, at der regnedes med 12 Tdr. pr. Ton. Efter nævnte Forenings Anbringende blev Tilsagnet kun givet med Forbehold om senere ved Voldgiftsret at kræve Merbetalingen tilbagebetalt som uhjemlet, medens det fra Fællesforbundets Side hævdes, at Tilsagnet var ubetinget. Arbejdet fortsattes efter en Standsning, om hvis Varighed der ligeledes er Uenighed, men samme Dag Kl. 8 Aften blev det atter standset, fordi der, da nu Holdet ved en af Lugerne var færdigt, opstod Uenighed om, hvorledes Aftalen om Merbetaling skulde forstaas. Det lykkedes dog at faa Arbejdet i Gang igen efter en Times Standsning, og Kl. 10 Aften var Damperen udlosset. Da der næste Dag, altsaa den 30. Juli, skulde ske endelig Afregning med Folkene, der havde faaet à Konto Udbetalinger, opstod der paany Uenighed om Forstaaelsen af Aftalen, idet Folkene krævede 41 Øre pr. Læst (= $1^1/_2$ Tons) efter en Beregningsmaade af Lastens Indhold, der førte til en betydelig større Betaling end den, der efter Firmaets Mening skulde betales. Denne Uenighed medførte, at ogsaa Arbejdet paa Ladningsmodtagerens Kulplads blev standset, og at Losningen af S/S »Cyrene«, hvor Arbejdet ogsaa udførtes af A/S Otto Werner, men hvor Modtageren var Firmaet Hans Pedersen & Co., ligeledes blev stoppet. Disse Standsninger blev bragt til Ophør ved et s. D. oprettet Dokument af følgende Indhold:

»Dags Dato er truffet følgende Aftale mellem undertegnede Axel Jørgensen som Formand for Havnearbejdernes Fællesorganisation og I. Strand paa Firmaet Severin Petersen & Co.s Vegne.

Der udbetales det ved Losning af S/S »Aase« beskæftigede Mandskab 41 Øre pr. udlosset Læst imod, at hver Mand afleverer sit Legitimationskort til Hr. Chr. Hansen, Formand for O. Werner, Losningsentreprenør, og garanterer Fællesorganisationen til sin Tid Tilbagebetaling af det Beløb til Firmaet Severin Petersen & Co., som Retten efter begge Parters Paastand maatte skønne.

København, den 30. Juli 1925.

sign. *A. Jørgensen,*
Havnearbejdernes Fællesforbund.
sign. *I. Strand.*

Under nærværende Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og denne Forenings Medlemmer Firmaet Severin Petersen & Co., A/S Otto Werner og Firmaet Hans Pedersen & Co. nedlagt Paastand om, at Havnearbejdernes Fællesforbund forpligtes til at erstatte Foreningens nedennævnte Medlemmer de ved de stedfundne Arbejdsstandsninger forvoldte Tab, der opgøres saaledes:

Firmaet Severin Petersen & Co.: Standsning ved S/S »Aase«.		
Differencen mellem den overenskomstmæssige Betaling og det i Henhold til Dokumentet af 30. Juli udbetalte Beløb	Kr.	1033,00
Overliggedagspenge Kl. 6—11 Aften	»	88,00
Forøgede Bropenge	»	216,00
Overtid til Slæbebaad	»	46,00
Ekstradiæter til Toldvæsenet	»	16,06
Overtid til 2 Mand	»	28,37
Firmaet Severin Petersen & Co.: Standsning paa Kulpladsen.		
Ventetid for Vogne	»	66,00
Firmaet Hans Pedersen & Co.: Standsning ved S/S »Cyrene«.		
Ventetid for Vogne	»	114,50
	Ialt Kr.	1607,93

samt at der for Brud paa Septemberforliget og den gældende Overenskomst idømmes Forbundet en Bod.

De Indklagede paastaar Fællesforbundet frifundet, subsidiært, at Sagen henvises til Afgørelse ved faglig Voldgiftsret.

Der er mellem Sagens Parter Enighed om, at man ved Fastsættelsen af den overenskomstmæssige Betaling 27,5 Øre pr. Ton pr. Mand gik ud fra en Beregning af 11 Tdr. pr. Ton. Det Spørgsmaal, om denne Forudsætning har været af en saadan Beskaffenhed, at der kan kræves højere Betaling end den i Overenskomsten fastsatte for Losningen af Koks, der, som de heromhandlede, har en saadan mindre Vægt, at der gaar ca. 14 Tdr. paa en Ton, findes som et Spørgsmaal om Forstaaelsen af en indgaaet Overenskomst rettelig at burde henvises til Afgørelse ved faglig Voldgiftsret, ligesom ogsaa Aftalen af 30. Juli 1925 naturligst læses som sigtende til en saadan Afgørelsesmaade. Da ifølge den foreliggende Overenskomst den mellem Hovedorganisationerne vedtagne Norm gælder som Regler for Behandling af faglig Strid, ligesom Fællesforbundet og Foreningen hver for sig efter Overenskomsten er ansvarlige for, at Bestemmelserne i denne overholdes i alle deres Ord og Punkter, maa de ovenomhandlede Arbejdsstandsninger falde Fællesforbundet til Last. Men Spørgsmaalet om at paalægge retlige Virkninger i Form af Erstatning og Bod for disse Standsninger findes at burde udskydes, indtil der foreligger en Afgørelse af det fornævnte Spørgsmaal om, hvilken Betaling der rettelig skal ydes for Losse-arbejdet. Sagens Omkostninger findes at burde paalægges de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse.

I Overensstemmelse med det foranstaaende henvises Spørgsmaalet om, hvorledes der rettelig skal betales for Lossearbejdet, til Afgørelse ved faglig Voldgiftsret, medens Sagen iøvrigt for Tiden afvises.

I Sagsomkostninger betaler de Indklagede 300 Kr.

Sag Nr. 932.
Arbejdsmænd hos Tømrermester M. A. Enevoldsen, Kolding.

Denne Sag var af Arbejdsgiverforeningen for Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark anlagt mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsmændenes Fagforening i Kolding for Brud paa Septemberforligets Punkt 2.

Sagen drejede sig om en uvarslet Arbejdsstandsning ved et af Tømrermesteren udført Entreprenørarbejde ved Kloakering i Kolding. Selve Stridsspørgsmaalet fremkom som Følge af Arbejdernes Krav om et Tillæg udover Priskurantens 121 Øre for Betjening af Rambuk ved Nedramning af Pæle samt Tillæg for særligt smudsigt Arbejde, og disse Krav fandtes der Hjemmel for i Overenskomsten med

saavel Murermestrenes Centralforening som Entreprenørforeningen.

Tømrermester Enevoldsen er ikke Medlem af Entreprenørforeningen, men entrerede i dette Tilfælde udenfor sit Fag og var derved for det paagældende Arbejde ikke Medlem af Hovedorganisationen Dansk Arbejdsgiverforening, hvorfor De samvirkende Fagforbund procederede til Frifindelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund har ingen Overenskomst med Tømrermesterforeningen, og Tømrermester Enevoldse maa som Entreprenør anses for at være uorganiseret.

Efter at disse Synspunkter var ført frem for Retten, ansaa man fra Arbejdsgiverforeningens Side Tidspunktet for at være inde til at tage Klagen tilbage.

Sag Nr. 935.
Formere hos A/S Brandt & Co., Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. Januar 1926 i Sag Nr. 935: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og A/S Brandt & Co.s Jernstøberi i Odense mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Vegne, subsidiært dette igen paa en Række strejkende Arbejderes Vegne.

Efter at Formerne paa 4 Odense Støberier, herunder A/S Brandt & Co., havde opsagt Akkordprislisterne til Udløb den 1. September 1925 og krævet Lønforhøjelse, fandt der lokale Forhandlinger Sted og derefter et Mæglingsmøde, der afholdtes den 2. September. Ifølge Referatet af Mødet enedes man her for A/S Brandt & Co.s Vedkommende om følgende:

»Firmaet kan gaa med til at forhandle med Maskinformerne om Forhøjelse af enkelte særlig daarlige Akkorder. Herudover kunde Firmaet ikke strække sig . . . . .

Arbejderne erklærede sig villige til at tage de af Firmaerne tilbudte videre Forhandlinger og var indforstaaet med, at Sagen, hvis Enighed ikke opnaas, gaar direkte til 10-Mandsmøde.«

Af de hos A/S Brandt & Co. beskæftigede 15 akkordlønede Formere forlod imidlertid i de følgende 3 Dage henholdsvis 4, 3 og 4 Formere Arbejdet, idet de blot angav, at de ikke kom mere. Dette Forhold blev straks indberettet til Jernindustriens Sammenslutning, som den 5. September telefonisk klagede til Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og anmodede dette om at foranledige, at Arbejdet blev genoptaget. Den 7. September skrev Formanden for Forbundet og anmodede Afdelingens Formand om at undersøge Sagen noget nærmere og se, om han ikke helt eller delvis kunde faa Folkene til at gaa i Arbejde igen. Han skrev samtidig, at Afdelingsledelsen ikke maatte hindre Folk, der eventuelt vilde blive henvist fra den offentlige Arbejdsanvisning, i at gaa i Arbejde, og at han gik ud fra, at Afdelingen ikke havde nogen Andel i Sagen, og at der ikke var lavet nogen Blokade. Arbejdsstandsningen blev imidlertid først bragt til Ophør den 14. September, efter at Forhandlingerne i Mellemtiden havde været genoptaget, og der var opnaaet Enighed om Forhøjelse af 500 Akkorder med 5 pCt. m. m.

Under nærværende Sag har Arbejdsgiverforeningen for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og A/S Brandt & Co.s Jernstøberi i Odense indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Vegne og nedlagt Paastand paa, at den af de nævnte 11 Formere overfor A/S Brandt & Co.s Jernstøberi i Odense i Dagene fra den 3. til den 14. September 1925 etablerede Strejke kendes ulovlig, og at der i den Anledning idømmes De samvirkende Fagforbund paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Vegne, subsidiært Forbundet igen paa de 11 Formeres Vegne, en Bod, der tillige kan tjene som Erstatning for Firmaets Tab ved Strejken. Klagerne har nærmere anført, at den Affolkning, der fandt Sted i Dagene den 3., 4. og 5. September, og som skete midt under Forhandlingerne om Ændringer i de gældende Akkordpriser, maa sidestilles med en ulovlig Strejke. A/S Brandt & Co. har ved Arbejdsstandsningen haft et Tab, som de har opgjort til 1334 Kr., og dette Tab fordrer de godtgjort, principalt af Forbundet, subsidiært af de paagældende Arbejdere. Klagerne hæv-

der, at Forbundet hurtigt og energisk burde være skredet ind overfor Affolkningen og paalagt Formerne at genoptage Arbejdet. Formanden for Forbundet havde selv deltaget i Mæglingsmødet den 2. September og kendte saaledes den foreliggende Situation, men først den 7. September skrev han til Odense et Brev, der ikke indeholdt nogen virkelig Retledning.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne. De gør i første Række gældende, at der ikke har fundet nogen Affolkning i Septemberforligets Forstand Sted. De paagældende Formere er gaaet, fordi Arbejdet hos Brandt & Co. blev betalt daarligere end hos de andre Støberier, og fordi de vilde søge bedre lønnet Arbejde. En af de 11 Mand blev hjemme, fordi han var syg. Der var 4 Haandformere og 4 Maskinformere, der blev tilbage og fortsatte Arbejdet uden Vanskeligheder, nogen Blokade har ikke fundet Sted, og Forbundet har tilbudt at skaffe Arbejdskraft fra anden Side, men Direktøren hos Brandt & Co. ønskede ikke at tage herimod. Som medvirkende Grund til, at Formerne forlod Arbejdet, er det endvidere anført, at de følte sig krænkede over en nedsættende Udtalelse, som Direktøren for Aktieselskabet havde benyttet under Mæglingsmødet. Under alle Omstændigheder hævder Forbundet, at det ikke kan have noget Ansvar for Affolkningen. Skrivelsen af 7. September kunde paa Grund af Formandens Bortrejse ikke afgaa før og var tilstrækkelig retledende. Det er Forbundet, der har foranlediget, at Formerne vendte tilbage den 14. September, og hermed betragtede de Sagen som endeligt bilagt.

Efter den Maade, paa hvilken de 10 Formere midt under Forhandlingerne har nedlagt Arbejdet, findes deres Forhold at maatte betragtes som ulovlig Affolkning. Retten maa endvidere finde, at Forbundet ikke har optraadt paa tilstrækkelig retledende Maade, heller ikke i Brevet af 7. September, og Klagernes principale Paastand vil derfor være at tage til Følge. Da Forbundet imidlertid ret hurtigt har bragt Konflikten ud af Verden, og efter de undskyldende Omstændigheder, der iøvrigt foreligger i Sagen, samt da der ikke er tilvejebragt nogen Dokumentation af det paastaaede Tab, findes Boden ikke at burde sættes højere end 300 Kr. Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Arbejdsnedlæggelsen i Dagene den 3.—13. September 1925 har været ulovlig. De samvirkende Fagforbund paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Vegne bør til Arbejdsgiverforeningen paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks og A/S Brandt & Co.s Jernstøberi i Odenses Vegne betale en Bod, stor 300 Kr. De Indklagede bør endvidere betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 937.
Rebslageriarbejdere paa Esbjerg Tovværksfabrik.

Sagen var anlagt af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Rebslagerierarbejderforbunds Vegne mod Arbejdsgiverforeningen paa Foreningen af danske Rebslagerier og A/S Esbjerg Tovværksfabriks Vegne for Brud paa Septemberforligets Punkt 5, idet Forbundet klagede over, at Tovværksfabrikken havde ansat en Formand i Strid med Septemberforliget.

Paagældende Arbejder overgik i sin Tid ved Oprettelsen af 2-Holds Drift til Stillingen, men efter at Fabrikken atter var vendt tilbage til 1-Holds Drift, beskæftigedes vedkommende ved at gaa Spindemesteren til Haande og løse af ved Spindemaskinerne.

Sagen forligtes i et forberedende Retsmøde den 29. Januar paa følgende Grundlag:

Dersom Fabrikken ikke inden 1. Marts dette Aar enten gaar over til 2-Holds Drift eller Paagældendes Stilling paa anden Maade forandres, saa den bliver en decideret Arbejdslederstilling, betragter Virksomheden ham ikke længere som Formand i Septemberforligets Forstand, saalænge indtil én af disse Eventualiteter indtræder. Dersom Fabrikken i et Kalenderaar ikke har arbejdet 6 Maaneder i 2-Holds Drift, betragtes Paagældende heller ikke som Formand i Septemberforligets Forstand

for den Tid, i hvilken der ikke arbejdes i 2-Holds Drift.

Sag Nr. 940.
Linoleumspaalæggere i København.

Sagen var anlagt af Arbejdsgiverforeningen og Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen i København og Frederiksberg mod De samvirkende Fagforbund og Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og dettes Afdeling Linoleumspaalæggernes Fagforening i København og drejede sig om et Spørgsmaal om Linoleumsarbejdets Betaling efter Grundtimeløn og Akkordbonustillæg efter Overenskomstens Bestemmelser og ikke som i flere paaklagede Tilfælde efter Timeløn, som Forbundet havde ladet det ske overfor Arbejdsgivere, der ikke var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Klagen fremkom efter Arbejdsgiverforeningens Paastand for at hindre Smudskonkurrence, skønt Arbejderne tjente mere paa Timeløn hos de uorganiserede Arbejdsgivere.

Sagen forligtes ved, at Forbundene erklærede, at det paaklagede Forhold var i Strid med Overenskomstens Bestemmelser, og forpligtede sig til at gennemføre disse fuldt ud.

Spørgsmaalet om Opgørelsessedler og Afregningsbøger forbeholdtes eventuelt at afgøres ved faglig Voldgift.

Sag Nr. 941.
Sukkervare- og Chocoladearbejdere hos A/S Jensen og Møller.

Den 12. December 1925 forligtes denne Sag, der var anlagt af Arbejdsgiverforeningen paa Chokolade- og Sukkervarefabrikantforeningens og A/S Jensen & Møllers Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbunds og dets københavnske Afdelings Vegne paa Grundlag af en Klage over Overarbejdsvægring.

Fabrikken havde i Tidsrummet 1. April til 1. November krævet og faaet udført 114 Overtimer, og det yderligere krævede Overarbejde vilde bringe Antallet op over Normen paa 120 Timer, hvorved der skulde været forhandlet med Tillidsmændene, hvilket ikke var sket. Der var Pladsforhold, saaledes at der kunde været antaget flere Arbejdere.

Sagen forligtes mod, at Forbundet erklærede Vægringen overenskomststridig og udredede en Bod paa 300 Kr.

Sag Nr. 948 og Sag Nr. 949.
Telefonarbejdere hos Fyens kommunale Telefonselskab.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelser af 13. Januar 1926 i *Sag Nr. 948:* Dansk Arbejdsgiverforening for Fyens kommunale Telefonselskab mod Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark og denne igen solidarisk med Centralorganisationens Afdeling 7 (Afdelingen for Fyen) og *Sag Nr. 949:* Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening og denne igen solidarisk med Fyens kommunale Telefonselskab.

Under 9. August 1923 stadfæstede Ministeriet for offentlige Arbejder »Regler for Forhandling mellem Fyens kommunale Telefonselskab og Personalet ved dette«, og efter nogle videre Forhandlinger mellem Telefonselskabet og Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark udstedte Telefonselskabet blandt flere andre Reglementer et Reglement for løst beskæftiget Personale. Der opstod imidlertid forskellige Uoverensstemmelser mellem dette Personale og Telefonselskabet, der bl. a. resulterede i, at de saakaldte løse Arbejdere udtraadte af Centralorganisationen og dannede en egen Fagforening »Telefonarbejdsmændenes Fagforening for Fyen«; Centralorganisationen, der heftede for Reglementet af 1923, opsagde derefter dette til Ophør den 1. Oktober 1924. Da dette Tidspunkt indtraf, var Telefonarbejdsmændene besluttet paa at erklære Strejke ved Selskabet, men Selskabet, der kunde forudse, at man vilde komme ind i en Periode, hvor man faktisk vanskeligt kunde beskæftige løse Arbejdere, tog det Standpunkt i Oktober at afskedige samtlige løse Arbejdere; Strejken blev herefter ikke til noget, men Centralorganisationen vedtog straks at blokere Selskabet for Arbejdskraft.

Den 1. April 1925 udløb de under 9. August 1923 stadfæstede Forhandlingsregler efter forudgaaende lovlig Opsigelse, og efter en Række Forhandlinger, der omfattede alle de samvirkende Telefonselskaber, stillede Ministeriet for

offentlige Arbejder i Juni Maaned et Forslag, der som Forudsætning bl. a. havde, at de hidtil gældende Overenskomster mellem Parterne skulde forlænges til 1. April 1928. For Fyens kommunale Telefonselskabs Vedkommende opnaaedes der Enighed med Centralorganisationen om Ministeriets Forslag. De afsluttende Forhandlinger fandt Sted paa et Møde den 26. Oktober; blandt Emnerne for Forhandling var af Centralorganisationen opstillet som Punkt 4:

»Løsarbejderspørgsmaalet. Desuden Normering og Besættelse af opslaaede ledige, men ikke besatte Stillinger, Optagelse af Fagprøver eller bestemt Tidsfrist for Overgang til Montørklassen. Grænselinier for Telefon- og Arbejdsmandsarbejde.«

Selskabet gjorde angaaende dette Spørgsmaal gældende, at der næppe indenfor en overskuelig Tid vilde blive Brug for løs Arbejdskraft, og Centralorganisationen trak herefter dette Punkt tilbage.

Den 25. November 1925 indtraf der en enestaaende kraftig Snestorm, der medførte store Forstyrrelser for Fyens kommunale Telefonselskab, idet bl. a. ca. 800 Telefonpæle knækkede, og ca. 3000 Abonnenter var afbrudt. Selskabet maatte straks træffe ekstraordinære Foranstaltninger for hurtigst muligt at bringe Orden i Telefontrafikken, og man besluttede sig til at antage Arbejdsmænd til Hjælp ved Oprydningsarbejdet. Den 27. November indeholdt »Fyens Social-Demokrat« under Fagmeddelelser følgende:

»*Blokade ved Fyens kommunale Telefonselskab.*

Da det endnu ikke har kunnet lade sig gøre at faa en Overenskomst i Stand med løst Personale, og Selskabet i Oktober f. A. afskedigede 110 Mand og yderligere bebuder Afsked af 39 faste Funktionærer, skal man, til Forholdet er ordnet, frabede sig Tilgang af al Arbejdskraft. Al Tilgang vil blive betragtet som Blokadebrud.

For Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark
Alfred Nielsen,
Forretningsfører.«

Denne Meddelelse havde til Følge, at de antagne løse Arbejdere straks forlod Arbejdet, og Selskabet gav herefter Ordre til, at man paa de respektive Arbejdspladser skulde rekvirere løs Arbejdskraft gennem Arbejdsanvisningskontorerne. Den 30. November blev der ogsaa anvist Arbejdsmænd, som ganske vist forlod Arbejdet Kl. 12, men mødte igen allerede Kl. 2 og meddelte, at deres Organisations Formand havde givet Ordre til, at Arbejdet skulde genoptages, indtil han hørte nærmere om den paastaaede Konflikt. Samme Dag indeholdt »Fyens Social-Demokrat« en af Centralorganisationen indrykket Henvendelse til de fyenske Fagorganisationer, i hvilken alle organiserede Arbejdere anmodedes om ikke at søge Arbejde ved Fyens kommunale Telefonselskab, før Meddelelse om Blokadens Ophævelse forelaa. Den 1. December arbejdede de faste Arbejdere sammen med Arbejdsmændene, men den 2. December arbejdede kun Telefontjenestemændene, mens Arbejdsmændene saa til. Det oplystes, at Grunden hertil var, at Tjenestemændene havde Ordre til fra deres Organisation at standse Arbejdet, saa snart Arbejdsmændene begyndte at arbejde.

Telefonselskabet forsøgte forskellige Udveje og henvendte sig bl. a. til Dansk Arbejdsmandsforbunds Kontor, hvorfra de fik Meddelelse om, at Arbejdsmandsforbundet ikke havde Konflikt med Telefonselskabet, og at Arbejderne skulde modtage Arbejde fra Telefonselskabet. Trods denne Meddelelse fastholdt Centralorganisationen, at Blokaden skulde opretholdes, uanset hvilket Arbejde Arbejderne blev brugt til.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Fyens kommunale Telefonselskabs Vegne indklaget Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark og denne igen solidarisk med Centralorganisationens Afdeling 7 (Afdelingen for Fyen) i Anledning af den stedfundne Arbejdsvægring og nedlagt Paastand paa, at den af de Indklagede dikterede Arbejdsvægring overfor Fyens kommunale Telefonselskab kendes ulovlig, og at der for denne ulovlige Arbejdsværing paalægges Centralorganisationen en efter Om-

stændighederne overordentlig alvorlig Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet og har paa deres Side i Anledning af den samme Konflikt rejst en særlig Sag, under hvilken de har indklaget Dansk Arbejdsgiverforening og denne igen solidarisk med Fyens kommunale Telefonselskab i Anledning af paastaaet Brud paa Overenskomsten af 26. Oktober 1925. Dette Brud skal være begaaet i 3 Tilfælde, og Paastanden gaar nærmere ud paa, at Dansk Arbejdsgiverforening paa Fyens kommunale Telefonselskabs Vegne idømmes en Bod og tilpligtes at betale alt Arbejde efter den med Centralorganisationen indgaaede Overenskomst. Overfor denne Kontraklage har Dansk Arbejdsgiverforening og Fyens kommunale Telefonselskab paastaaet Frifindelse.

De to Sager vil efter Rettens Bestemmelse være at paadømme under eet.

I den af Arbejdsgiverforeningen og Telefonselskabet rejste Sag har Klagerne gjort gældende, at Selskabets Tjenestemænd ikke har været berettiget til at vægre sig ved at arbejde sammen med de antagne Arbejdsmænd. Tjenestemændene skal udføre alt forefaldende Arbejde, men heraf følger ikke, at de har nogen Eneret til alt Arbejde ved Selskabet. Selskabet maa være berettiget til i givet Fald at antage Arbejdsmænd, idet der ikke foreligger nogen Bestemmelse, der forbyder dette, og Spørgsmaalet om, hvorledes disse Arbejdsmænd lønnes, maa være Centralorganisationen uvedkommende og blive en Sag mellem Selskabet og Dansk Arbejdsmandsforbund. Med dette Forbund har Selskabet imidlertid ikke haft Konflikt, idet Arbejdsmændene blev lønnede efter den stedlige Priskurant paa samme Maade, som iøvrigt var Tilfældet efter de Regler, der gjaldt i 1923 Parterne imellem. Helt uberettiget er det derfor efter Klagernes Mening, at de Indklagede paastaar Selskabet tilpligtet at betale alt Arbejde efter den med Centralorganisationen nu indgaaede Overenskomst, der netop ikke omhandler løs Arbejdskraft.

De Indklagede gør i den af Arbejdsgiverforeningen rejste Sag gældende, at det maa være en Følge af, at Tjenestemændene har Pligt til at udføre alt Arbejde, at de ogsaa har Retten hertil. Centralorganisationen har Gang paa Gang søgt at opnaa Overenskomst vedrørende det løst beskæftigede Personale, men en saadan Overenskomst er altid strandet paa Modvilje fra Telefonselskabets Side. Centralorganisationen har aldrig opgivet dette Krav, og naar Telefonselskabet har gjort gældende, at de paa Grund af Forholdene ikke havde Brug for løse Arbejdere, har Svaret fra Centralorganisationens Side været, at der dog sikkert vilde komme Situationer, hvor Selskabet fik Brug for løse Arbejdere, og for dette Tilfælde ønskede man en Overenskomst, ikke blot angaaende Lønningerne, men navnlig ogsaa fastere Regler om Arten af det forskellige Arbejde indenfor Selskabet. Den foreliggende Sag har netop vist, at Kravet fra de Indklagedes Side har været berettiget, men ogsaa under denne Situation har Telefonselskabet stillet sig afvisende overfor Forhandlinger, ja, har i flere Tilfælde begaaet Brud paa Forhandlingsreglerne, der er traadt i Kraft 1. November 1925, (om de end ikke er approberet endnu af Ministeriet). Det er paa Grund af disse Brud, at Centralorganisationen og Afdeling 7 har rejst særlig Sag. De henviser herved til, at Afdelingsformanden for Afdeling 7 søgte at faa et Møde med Telefonselskabet i Stand den 28. November, og at der ogsaa fandt et Møde Sted med Selskabets Direktør og Overingeniør den 30. November, hvor fra Centralorganisationen og Afdeling 7 mødte 6 Mand. Paa dette Møde blev der opstillet et Forhandlingsgrundlag, men Mødet blev efter Direktørens Ønske udsat til næste Dag. Her afviste Selskabet imidlertid al Forhandling. En saadan Afvisning er efter Centralorganisationens Mening et Brud paa Forhandlingsreglernes § 1, 1. Stk., i hvilket siges: »De under Centralorganisationen staaende enkelte Organisationer er berettiget til at forhandle efter nærværende Regler paa det Personales Vegne, som Organisationen omfatter, paa Betingelse af, at disse . . . .«

Samt § 1, næstsidste Stykke, i hvilket siges: »Aftaler med andre Organisationer, som vil forrykke Forudsætninger for Centralorganisationens Arbejde eller

medføre Forringelse for Centralorganisationens Medlemmer, kan af Centralorganisationen forlanges henvist til Forhandling med denne efter nærværende Reglers § 5.« Endelig foreligger der efter Centralorganisationens Mening Brud paa Overenskomsten derigennem, at Selskabet har skaffet sig løse Arbejdere, der arbejdede for en Betaling, der laa under den i Overenskomsten fastsatte. Centralorganisationen og Afdeling 7 ser heri en Fare for, at Selskabet vil fortsætte ad denne Vej og derigennem faa Mulighed for at skille sig af med det højere lønnede faste Personale.

Telefonselskabet har bestridt, at det har gjort sig skyldig i Overenskomstbrud eller Brud paa Forhandlingsreglerne. Forhandlingsreglerne angaar kun de ved Selskabet ansatte Medlemmer af Centralorganisationen, altsaa ikke de løse Arbejdere. Selskabet har iøvrigt ikke paa nogen Maade ved Mødet den 30. November haft Forstaaelsen af, at Centralorganisationen ønskede at gøre Brug af Forhandlingsreglerne.

Efter det foreliggende maa der gives Arbejdsgiverforeningen og Telefonselskabet Medhold i, at Selskabet er berettiget til at antage løs Arbejdskraft, idet den Omstændighed, at Selskabets Tjenestemænd er pligtige at udføre alt Arbejde, ikke kan medføre, at de ogsaa har Eneret hertil. Heller ikke i den Maade, paa hvilken Selskabet er gaaet frem ved Antagelsen af Arbejdsmænd, er der noget ulovligt. Nogen Overenskomst med Centralorganisationen paa dette Punkt foreligger ikke, og Centralorganisationen kan ikke fremsætte nogen Indvending mod, at Arbejdsmændene lønnes efter den stedlige Priskurant. Centralorganisationen og Afdeling 7 har saaledes ikke paa dette Grundlag været berettiget til at etablere Arbejdsvægring. Spørgsmaalet bliver herefter, om der fra Telefonselskabets Side foreligger Brud paa Forhandlingsregler. Her maa der først gives Telefonselskabet Medhold i, at Forhandlingsreglerne kun angaar de ved Selskabet ansatte Medlemmer af Centralorganisationen, og Forhandlingsreglerne kommer derfor ikke til Anvendelse hverken paa de i Anledning af Snestormen antagne Arbejdsmænd eller paa de i sin Tid afskedigede Arbejdsmænd, som stadig maatte staa som Medlemmer af Centralorganisationen. Derimod har Organisationen efter Reglernes § 1, næstsidste Stykke Adgang til at forlange Aftaler med andre Organisationer, der vil forrykke Forudsætningerne for Centralorganisationens Arbejde eller medføre Forringelse for Centralorganisationens Medlemmer, henvist til Forhandling. I det foreliggende Tilfælde er der imidlertid intet oplyst om, at Centralorganisationen eller Afdeling 7 har ønsket at føre Forhandlinger paa dette Grundlag; de har ikke givet Telefonselskabet nogen Meddelelse herom, men har tværtimod, inden de foretog Henvendelse til Selskabet, søgt at etablere Blokade; naar de til Forsvar herfor anfører, at Blokaden havde været i Kraft siden den 1. Oktober 1924, kan der ikke tages Hensyn hertil, idet Spørgsmaal om Blokade maa være ude af Verden, efter at Overenskomsten af 26. Oktober 1925 var i Orden. Der findes herefter ikke at foreligge noget Holdepunkt for, at Telefonselskabet skulde have overtraadt Forhandlingsreglerne. I Henhold til ovenanførte vil Arbejdsgiverforeningens og Telefonselskabets Paastande i begge Sager være at tage til Følge, saaledes at Boden passende findes at kunne ansættes til 1500 Kr.

Centralorganisationen vil endvidere have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Den af Centralorganisationen for Telefonstanden og Centralorganisationens Afdeling 7 dikterede Arbejdsvægring overfor Fyens kommunale Telefonselskab bør som ulovlig ophøre.

Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark og denne igen solidarisk med Centralorganisationens Afdeling 7 (Afdelingen for Fyen) bør til Dansk Arbejdsgiverforening paa Fyens kommunale Telefonselskabs Vegne betale en Bod af 1500 Kr.

Omkostningerne i begge Sager betaler Centralorganisationen med 500 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 ❁ KØBENHAVN DEN 20. FEBRUAR 1926 ❁ 22 AARGANG

Til Danmarks Arbejdere.

Vi har ganske raat og uden Forsøg paa at skjule Fakta tilladt os denne Uge at tilegne os følgende Idé fra »Arbejdsgiveren«, fordi vi mener, den har betydelig Interesse ogsaa for vore Medlemmer.

»Arbejdsgiveren« bringer paa Forsiden af Numret for forrige Lørdag følgende Opraab:*)

Til Danmarks Arbejdsgivere!

Uden Arbejdsgiver-Organisation er med den nuværende Samfundsform *en forsvarlig Ordning af Produktionen* utænkelig. Naar Arbejderne ved deres Organisation *vil erobre og omforme Samfundet økonomisk, politisk og socialt,* og naar deres største organisatoriske Kraft sættes ind netop paa Erhvervslivets Omraade, har Arbejdsgiverne baade for deres egen Skyld og for Samfundets en *uafviselig Pligt til at besvare Organisation med Organisation.*

Vel kan den *ikke-organiserede* Arbejdsgiver hævde, at Frugterne af Arbejdsgiverforeningens Viksomhed *tilfalder ham omkostningsfrit.* Men moralsk kan denne Betragtning næppe tilfredsstille ham selv, og *faktisk svækker han Arbejdsgiverforeningens Evne* til at varetage de Interesser, der sluttelig ogsaa er hans.

Ud fra disse Synspunkter opfordrer vi underskrevne Formænd for Arbejdsgiverforeningens lokale Sammenslutninger enstemmigt og indtrængende saavel alle Centralorganisationer som selve Arbejdsgiverforeningen til af yderste Formaaen at virke for *Organiseringen af alle Fags Arbejdsgivere i By og paa Land.*

*) Udhævelserne af os.

Omstændigheder, der er enhver Arbejdsgiver bekendt, tilskynder som aldrig før dertil. Aldrig har *Trykket paa Arbejdsgiverne været haardere* eller ytret sig saa mangesidigt som netop nu, da Erhvervslivet under en *knugende økonomisk Krise maa kæmpe med et trods den nu indtrædende Nedgang uforholdsmæssigt højt Lønniveau* og med et *Arbejder-Ministeriums Vrimmel af sociale Reformplaner, som næsten alle vil gribe skadeligt ind i Produktionsordningen.*

Vi undertegnede Formænd tilsiger Arbejdsgiverforeningen vor fuldeste Bistand til Organisationsværket. I Følelsen af at være en *Samfundssags Tjenere* kalder vi vore *ikke-organiserede* Kaldsfæller ind i Rækkerne. *Adgangen er gjort dem saa let som mulig.* Ifølge Beslutning af Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling i Fjor kan nye Medlemmer med Hovedbestyrelsens Samtykke *optages uden Indskud,* og Hovedbestyrelsens Bemyndigelse i saa Henseende *gælder til næste ordinære Generalforsamling, der afholdes i Maj Maaned i Aar.*

Altsaa: *Haand paa Værket til Værn for Erhvervslivets Frihed og Selvstændighed!*

Arbejdsgivere af alle Fag, slut sammen!

(Underskrifter.)

Selve Paastanden om en forsvarlig Ordning kunde nok tiltrænge lidt Kommentar, hvis man var uvidende om, i hvilken Retning Arbejdsgiverforeningens Opfattelse af Forsvarlighed gaar, men der er næppe nogen af vore Læsere, der i saa Henseende er uvidende, saa meget mere som det umiddelbart derefter paapeges, at Hensigten er at

imødegaa Arbejdernes Forsøg paa at erobre og omforme Samfundet økonomisk, politisk og socialt.

Arbejdsgiverne erkender, at deres egne Interesser gør det til en uafviselig Pligt at besvare Organisation med Organisation. At de samtidig indføjer Begrebet »for Samfundets Skyld«, kan vi se bort fra, da der er utallige Beviser for, at Samfundet, forsaavidt dermed forstaas de Mennesker, hvoraf dette bestaar, er Arbejdsgiverne et ret ligegyldigt Fænomen, som man kun spekulerer paa forsvarligt at binde og baste, saa det vedblivende bevarer den nuværende Form.

Arbejdsgiverne fastslaar, at den ikke organiserede Arbejdsgiver svækker Arbejdsgiverforeningens Evne til at varetage sin Opgave, og opfordrer alle Arbejdsgivere i By og Land til at slutte Kreds om Organisationen.

Trykket paa Arbejdsgiverne er haardere, den økonomiske Krise har sammensvoret sig med den uforholdsmæssig høje Løn og med et Arbejderministeriums Vrimmel af sociale Reformplaner om at gøre Arbejdsgiverne Livet surt ved at gribe skadeligt ind i Produktionsordningen.

Derfor kalder »Samfundets Tjenere« til Samling og har gjort Adgangen til Organisationen saa let som mulig for de udenforstaaende, saa der kan lægges Haand paa Værket til Værn for Erhvervslivets »Frihed og Selvstændighed«.

Hele Opraabet kan tages til Indtægt for den organiserede Arbejderklasse. Dets Ordlyd kan helt og fuldt anvendes ogsaa til Agitation for vore Idéer. Ogsaa vi har en Erhvervslivets Frihed og Selvstændighed at arbejde for, selv om vi forbinder noget andet og større med dette Begreb end dem, der her kun tænker paa at gøre sig til Herrer over Befolkningens Ve og Vel ved at binde Munden paa den Okse, der tærsker.

Vi vil frigøre Erhvervslivet fra Aktionærhajerne og gøre det til Befolkningens Tjener, selv om derved de parasitære Pengemænd trues med Ruin.

Vi vil kæmpe for, at Produktionens Selvstændighed kun hæmmes af det ene Hensyn, der ligger i at skabe det mest mulige og mest efterspurgte til Livsopholdet for hele Landets Befolkning, i Stedet for at se Erhvervslivet bundet til Guldkværnen, der maler Skibet i Sænk under Vægten af unyttige Dividender, medens Befolkningen mangler Brød, Klæder og Boliger.

Men naar vi har disse Maal at kæmpe for, gælder et Opraab langt mere for os end for vore Modstandere.

Dette at se, at Arbejdsgiverforeningen gør alt for at koncentrere og mangedoble sin Indflydelse, fortæller os, at det er os, der er den Forsøgskanin, der skal underkastes den Operation, der skaffer Arbejdsgiverne Frihed og Selvstændighed. Det er en Grund mere for os til at centralisere vor organisatoriske Kraft i Stedet for at splitte den.

Med den centraliserede Myndighed, vore Modstanderes Organisation raader over, minder den om den berømte Svinefylking, der som en Kile skærer sig uimodstaaeligt frem.

Overfor denne Kile kan det være paa sin Plads at tænke lidt over, om ikke vor Front er lidt vel løst sammenføjet.

Det er i Pavsen mellem Slagene, at Vaabnene smedes.

Lad os sætte »Hetz paa vore Jern« og svejse den Ring, der skal faa Svinefylkingen til at bryde sin Brod itu.

Leis.

Prisniveauet.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningbudget. Den sidste Beregning foretoges i Juli 1925, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 24, 1925. Beregningerne er nu ført op til Januar 1926.

Ved Opgørelsen er man — ligesom ved de nærmest foregaaende Opgørelser — gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var i 1922, og man har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de i Oktober 1925—Januar 1926 gældende Priser. Det Forbrug, der er benyttet, er opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier saavel i Hovedstaden som i Provinsbyerne og i Landdistrikterne og med en samlet aarlig Udgift, beregnet efter de i Juli 1914

gældende Priser, paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Med Hensyn til Fremskaffelse af Prisoplysninger og Beregningernes Udførelse er man gaaet frem ganske paa samme Maade som ved tidligere Beregninger. Gennemsnitspriserne for de enkelte Varer eller Varegrupper er for Fødevarer, Brændsel og Belysning og en Del andre Varer beregnet paa Grundlag af Priser, indberettet af Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Provinsbyerne og noget over 100 Landkommuner. Prisbevægelsen for Beklædning, Isenkramvarer, Husholdningsartikler o. s. v., for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader, saavel for Hovedstaden som for det øvrige Land. Ligesom ved de tidligere Beregninger har man anvendt Gennemsnittet af Priserne for de to sidste Kvartalsundersøgelser, denne Gang altsaa for Oktober 1925 og Januar 1926.

Reslutatet af Beregningerne fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914	Jan. 1925	Juli 1925	Jan. 1926
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer	835	1794	1751	1481
Klæder, Fodtøj, Vask	225	623	613	517
Bolig	248	421	442	442
Brændsel og Belysning	81	224	204	184
Skatter, Kontingenter o. lign.	203	504	527	527
Andre Udgifter	408	846	834	738
Ialt...	2000	4412	4371	3889

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Jan. 1925	Juli 1925	Jan. 1926
Fødevarer	100	215	210	177
Klæder, Fodtøj, Vask	100	277	272	230
Bolig	100	170	178	178
Brændsel og Belysning	100	277	252	227
Skatter, Kontingenter o. lign.	100	248	260	260
Andre Udgifter	100	207	204	181
Ialt...	100	221	219	194

paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelserne pr. Januar og Juli 1925 og Januar 1926.

Ved Beregningen pr. Januar 1926 var det samlede Udgiftstal for hele Budgettet altsaa 3889 Kr., medens det tilsvarende Tal pr. Juli 1925 blev opgjort til 4371 Kr.

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil. De tilsvarende Tal for det mellem Juli 1914 og Januar 1925 liggende Tidsrum er offentliggjort i Statistisk Aarbog 1925, Tabel 97.

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 77 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 130 pCt., for Bolig 78 pCt., for Brændsel og Belysning 127 pCt., for Skatter, Kontingenter o. l. 160 pCt., for andre Udgifter 81 pCt., og den samlede Stigning for hele Buggettet udgør 94 pCt. Indekstallet for Prisstigningen (Pristallet) er saaledes pr. Januar 1926 194, hvilket Tal siden Juli 1925 er faldet med 25 Points.

De siden Juli 1914 beregnede Pristal fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Juli 1914	100
Juli 1915	116
Februar 1916	124
Juli 1916	136
Februar 1917	146
Juli 1917	155
Februar 1918	166
Juli 1918	182
Januar 1919	190
Juli 1919	211
Januar 1920	242
Juli 1920	262
Januar 1921	264
Juli 1921	237
Januar 1922	212
Juli 1922	199
Januar 1923	198
Juli 1923	204
Januar 1924	209
Juli 1924	214
Januar 1925	221
Juli 1925	219
Januar 1926	194

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Juli 1925 skal gøres følgende Bemærkninger.

For Fødevaregruppen som Helhed

har der været en Nedgang i Udgiften paa 270 Kr., der fremkommer som Resultat af en Nedgang for samtlige Budgetposter, der indgaar i denne Gruppe. Den forholdsvis største Nedgang falder paa Gruppen: Mel, Gryn o. l., og her ganske særligt paa Hvedemel; større Nedgang end den for hele Fødevaregruppen gennemsnitlige udviser desuden Gruppen: Brød o. l., og Nedgangen er her stærkest for Rugbrød. Den Gruppe, der udviser den forholdsvis mindste Nedgang, er Fisk, ligesom Nedgangen for Gruppen: Kød, Flæsk og Paalæg er noget mindre end Nedgangen for Fødevarerne som Helhed.

For Manufakturvarer og Klæder viser de indsamlede Oplysninger en ret betydelig Nedgang i Priserne, ligesom Udgiften til Vask har været noget nedadgaaende (Sæbe, Soda); derimod har Nedgangen for Fodtøj og særlig Fodtøjsreparationer været forholdsvis lille. Som samlet Resultat af Beregningen er man naaet til en Nedgang i Udgiftstallet for Beklædning m. v. paa 96 Kr.

For Brændsel og Belysning er Udgifterne faldet fra 204 Kr. til 184 Kr. Nedgangen skyldes lavere Priser paa Kul, Koks, Brænde og Petroleum samt en mindre Nedgang i Prisen for Gas, hvorimod Elektricitetsprisen er uforandret.

Udgiften til Bolig er i Overensstemmelse med tidligere Beregninger holdt uforandret fra Juli til Januar, idet Juliberegningerne hviler paa den aarligt foretagne Statistik over Huslejestigningen (den sidst bearbejdede for November 1924), og ligeledes er Udgiften til Skatter, Kontingenter o. l. uforandret fra Juli 1925.

Den sidste Gruppe, Andre Udgifter, rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Udgiftstallet for denne Gruppe er gaaet ned med 96 Kr., idet der for visse af Posterne har været ret stærk Nedgang i Priserne (Inventar m. m.), for andre Poster slet ikke Nedgang (Porto og Telefon m. v., Sporvogn), og for en Del Posters Vedkommende en mindre Nedgang.

Beregningen af den Prisforskydning, der efter Tjenestemandsloven af 12. September 1919 skal anvendes ved Fastsættelsen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg for Halvaaret April—September 1926, har man foretaget paa Grundlag af det til Beregning af Pristallet tidligere anvendte Budget fra Tiden før Krigen, idet Tjenestemandslovens § 91 fastsætter, at Beregningen foretages efter »det af Det statistiske Departement ved Beregningen af Bevægelsen i Detailpriserne hidtil benyttede Normalregnskab«; iøvrigt vilde Resultatet med Hensyn til Tjenestemændenes Dyrtidstillæg være blevet det samme, hvis Beregningen var udført paa Grundlag af Budgettet fra 1922.

For den Del af det tidligere Budget, der indgaar i Beregningen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. l. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillægget fastsat til 702 Kr. aarlig for gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal hvert Halvaar pr. 1. April og pr. 1. Oktober forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidstillægget for gifte Tjenestemænd.

Beregningen fra Januar 1926 giver en Nedgang i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 423 Kr. eller 12,2 pCt., og Dyrtidstillægget vil herefter i Henhold til den gældende Lov for Halvaaret April—September 1926 være at beregne efter et aarligt Beløb af 486 Kr. for gifte og 324 Kr. for ugifte.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillægget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillægget forandret sig, som den efterfølgende Tabel viser.

I Henhold til Tillæg til Tjenestemandsloven af 18. April 1925 forhøjes eller nedsættes desuden Konjunkturtillægget med 10 pCt. for hver fulde 2 Portioner (2 × 54 Kr.), hvormed Dyrtidstillægget stiger over eller falder under Dyrtidstillægget 702 Kr. aarlig til gifte, og da Dyrtidstillægget i Henhold til efterfølgende Beregning for Halvaaret April—September 1926 falder med 4 Portioner, vil Konjunkturtillægget for dette Halvaar være at nedsætte med 20 pCt.

	Udgiftstal Kr.	Stigning i pCt.
Juli 1919	3466	—
Januar 1920	4020	16,0
Juli 1920	4302	24,1
Januar 1921	4363	25,9
Juli 1921	3716	7,2
Januar 1922	3220	÷ 7,1
Juli 1922	3076	÷ 11,2
Januar 1923	3023	÷ 12,8
Juli 1923	3167	÷ 8,6
Januar 1924	3274	÷ 5,5
Juli 1924	3393	÷ 2,1
Januar 1925	3539	2,1
Juli 1925	3477	0,3
Januar 1926	3043	÷ 12,2

	Dyrtidstillæg pr. Aar Gifte Kr.	Ugifte Kr.
1/10 19—31/8 20	702	360
1/4 20—30/9 20	972	648
1/10 20—31/8 21	1134	756
1/4 21—30/9 21	1134	756
1/10 21—31/8 22	810	540
1/4 22—30/9 22	594	396
1/10 22—31/8 23	540	360
1/4 23—30/9 23	486	324
1/10 23—31/8 24	594	396
1/4 24—30/9 24	648	432
1/10 24—31/8 25	702	468
1/4 25—30/9 25	702	468
1/10 25—31/8 26	702	468
1/4 26 30/9 26	486	324

Detailpriserne i Danmark.

Oplysninger om Detailpriserne i Danmark tilvejebringes som bekendt 4 Gange om Aaret, nemlig i den første Uge af Maanederne Januar, April, Juli og Oktober. Derimod bliver der kun to Gange aarlig beregnet Indeks-Tal til Belysning af Forandringerne i det samlede Detailpris-Niveau. De halvaarlige Detailpristal offentliggøres i Februar og August og beregnes som Gennemsnit af Priserne i de nærmest forudgaaende Kvartalsmaaneder (henholdsvis Oktober—Januar og April—Juli).

Denne Ordning, som har Sammenhæng med de i Tjenestemandsloven af 1919 fastsatte Regler for Beregningen af Dyrtidstillægget, afviger fra den Praksis, der i Almindelighed følges i Udlandet, idet der i de fleste Lande beregnes Detail-Pristal hyppigere end her, og hvert af disse Pristal angaar altid et enkelt Tidspunkt.

Hvad der end kan tale til Gunst for den danske Ordning (Ønskeligheden af at neutralisere øjeblikkelige Prissvingninger, Hensynet til Ensartethed med Tjenestemandslovens Regler m. m.), er det klart, at det ved Sammenligninger mellem Prisbevægelserne i de forskellige Lande er en væsentlig Ulæmpe, at de danske Regler er saa stærkt afvigende fra dem, der almindeligt følges i Udlandet.

Naar Departementet ikke allerede er gaaet over til en hyppigere Offentliggørelse af Pristal og til at beregne disse som »Øjebliksbilleder« i Stedet for som Halvaars-Gennemsnit, er Grunden hertil ikke alene at søge i de foran berørte Fordele ved det nu anvendte System, men tillige deri, at man naturligvis altid bør være yderst varsom med at foretage saadanne Ændringer, som medfører Brud paa Kontinuiteten i en Talrække.

Hensynet til at bringe de danske Pristals-Beregninger paa Linie med andre Landes har imidlertid nu faaet stærkt forøget Vægt, efter at der paa den 2den internationale socialstatistiske Konference, som fandt Sted i Genève 1925, og hvor den danske Regering var repræsenteret, er blevet vedtaget en Række Regler for ensartet Beregning af Leveomkostnings-Pristal. Med Hensyn til de to foran berørte Punkter er den danske Ordning i Uoverensstemmelse med de af Konferencen opstillede Krav. Da der desuden fra interesserede Kredse i Danmark er fremsat Ønske om hyppigere Udarbejdelse af Detail-Pristal, har Departementet besluttet — saa snart det efter de foreliggende Forhold skønnes forsvarligt — at gaa over til at offentliggøre kvartaarlige Detail-Pristal, beregnede som Udtryk for Prisniveauets Højde i Begyndelsen af hver af Maanederne Januar, April, Juli og Oktober.

Det vilde imidlertid næppe være heldigt, om den nævnte Ændring i Systemet blev foretaget, uden at det en passende Tid forud var Offentligheden bekendt, at den vil indtræde. Pristallet har jo fundet udstrakt Anvendelse ved Regulering af Lønninger, Honorarer og Ydelser af forskellig Art, og en uvarslet Ændring af Systemet vilde derfor be-

røre de Forudsætninger, der ligger til Grund for en Mængde løbende Overenskomster og Kontrakter, paa en saadan Maade, at der blev aabnet Mulighed for Retstvist.

Dette maa naturligvis undgaas, saa vidt det er gørligt, og navnlig bør der tages Hensyn til, at langt den overvejende Del af de Arbejdsoverenskomster, der afsluttedes i 1925, er toaarige, saaledes at de tidligst kan opsiges til Ophør i de første Maaneder af 1927. Paa den anden Side mener man, at naar Tidspunktet for Overgangen til den nye Ordning sættes til 1. April 1927, saaledes at Offentliggørelsen af det første Kvartals-Pristal altsaa finder Sted i første Halvdel af Maj 1927, vil Hensynet til Parterne i nu løbende Overenskomster og Kontrakter være varetaget paa fyldestgørende Maade.

Lønbevægelser og Konflikter

Arbejdsmænd paa E. Nielsens mek. Stenhuggeri.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 12. Januar behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Firmaet E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier havde begaaet Brud paa den mellem Parterne bestaaende Overenskomst ved ikke at ville betale 2 Arbejdere den i Prislisten gældende Betaling for Slibning af kulørt Marmor.

Paa Fællesmødet opnaaedes Enighed, idet Firmaet erkendte, at den Betaling, der var budt de 2 Arbejdere, var i Strid med Overenskomsten.

Arbejdsmænd i Nykøbing F., Korsør og Odense.

Den 11. Januar afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, hvor følgende Sager behandledes:

I. Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Firmaet J. Lütken, Frigast & Co., *Nykøbing F.*, egenmægtigt og uden Forhandling har dikteret sine Arbejdere baade en Omlægning og en Forkortelse af Arbejdstiden, hvilket er i Strid med den mellem Parterne gældende Overenskomst.

Paa Mødet fastholdt Arbejdsgiverne deres Ret til at indskrænke Arbejdstiden uden derved at begaa Brud paa Overenskomsten.

Da Enighed saaledes ikke opnaaedes, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

II. Fra Havne- og Købmandsorganisationerne i Danmark forelaa Klage over, at Havnearbejderne i *Korsør* i Anledning af opstaaede Uoverensstemmelser angaaende det indenbords Arbejde ved Losning af S/S »Lanbeck« havde nægtet at lade sig mønstre til Arbejdet i Land.

Paa Grund af Sagens særlige Karakter henvistes denne til Afgørelse ved en faglig Voldgift.

III. Klage fra Havne- og Købmandsorganisationen over, at Havnearbejderne i *Odense* ikke overholder en faglig Voldgiftsrets Kendelse af 24. Marts 1923 angaaende Betaling, naar der arbejdes igennem i Spisetiden.

Forbundets Repræsentanter gjorde opmærksom paa, at der straks efter, at Kendelsen af 24. Marts var afsagt, var protesteret, da det ikke var muligt at efterleve den.

Enighed opnaaedes ikke, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Bogbindere hos Bastue Jacobsen, Slagelse.

I Arbejdsgiverforeningen afholdtes den 19. December f. A. et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Bogbinderforbundet i Danmark over, at Firmaet Bastue Jacobsen, Slagelse, ved uden Opsigelse at have afskediget alle sine Arbejdere og uden at angive nogen Grund dertil havde iværksat en ulovlig og uvarslet Lockout.

Firmaets Repræsentant hævdede, at Afskedigelsen var foretaget paa Grund af Arbejdsmangel.

Man enedes imidlertid om en for Forbundet tilfredsstillende Ordning af Sagen, idet Firmaet indgik paa straks at genantage den ene af de afskedigede

Kvinder og at antage de andre snarest muligt.

Forbundet forbeholdt sig dog, hvis dette Forlig ikke overholdtes, at føre Sagen videre.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 943.

Arbejdsmænd i Præstø.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. December 1925 i Sag Nr. 943: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Købmændenes Arbejdsgiverforening i Præstø's Vegne.

I Forligsmandsforslaget af 3. Juni 1925, hvilket den 5. s. M. blev tiltraadt af Dansk Arbejdsgiverforening og af Dansk Arbejdsmandsforbund, indeholdes bl. a. følgende Bestemmelse:

»Hvor en af Parterne inden 14 Dage efter nærværende Mæglingsforslags Vedtagelse fremsætter Ønske om Forhandling angaaende lokale Overenskomster eller Priskuranter, hvorom der ikke ved Tiltrædelse af Mæglingsforslaget eller ved Partsforhandling er opnaaet Enighed, skal saadan Forhandling optages inden 14 Dage efter Fremsættelsen af Begæringen. Ved disse Forhandlinger bør det bl. a. tilstræbes, at der fastsættes rene Akkordsatser uden Tillæg eller Fradrag. Forhandlingerne skal være afsluttet senest 14 Dage efter deres Paabegyndelse.

Hvad Parterne ved saadanne Forhandlinger enes om, træder i Stedet for det hidtil gældende. Opnaas der ikke Enighed, vedbliver de hidtil gældende Bestemmelser at bestaa med de af dette Mæglingsforslag følgende Ændringer, idet dog Uenighed angaaende samtlige Overenskomster vedrørende Havnearbejdere i hele Landet samt Lager- og Pakhusarbejdere, Kuske og Chauffører udenfor København om

1) Enkelte almindelige eller særlige Bestemmelser, med Hensyn til hvilke Forholdene er forandrede, eller som svarer til de for de paagældende Forhold almindeligt gældende Bestemmelser, og
2) Akkordpriser, der er bragt ud af Niveau under stedfundne generelle Reguleringer, paa Grund af forandrede Forhold (Arbejdsmetoder, Afstand etc.)

kan indankes for et Nævn, nedsat mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og den paagældende Underorganisation under Arbejdsgiverforeningen resp. Dansk Arbejdsgiverforening. Nævnet bestaar af 2 Medlemmer fra hver Side med en Opmand udpeget af Den faste Voldgiftsret.«

Det i Bestemmelsens sidste Stykke omhandlede Nævn afsagde den 6. November 1925 en Kendelse, der omhandler Forhold i en Række Byer, og hvori det under Pkt. 9 er bestemt:

»*Præstø.*

Under Hensyn til, at det maa anses for at være i Uoverensstemmelse med Forholdene i saa godt som samtlige danske Havnebyer, at der for Præstø's Vedkommende ikke er fastsat Akkordpriser for Losning af Kul, Koks, Cement m. m. udtaler Nævnet, at der — under Medvirken af Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund — skal optages Forhandlinger om Fastsættelse af saadanne Akkordpriser i Overensstemmelse med, hvad Betalingen udgør i andre Byer af tilsvarende Størrelse. Disse Forhandlinger skal være tilendebragte inden den 1. Januar 1926.«

Da Arbejdsgiverforeningen har protesteret mod den af Nævnet saaledes for Præstø's Vedkommende trufne Bestemmelse og vægret sig ved paa det foreliggende Grundlag at medvirke ved den deri fastsatte Forhandling, har under nærværende Sag De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne nedlagt Paastand om, at Arbejdsgiverforeningens Protest og Vægring kendes uberettiget.

Arbejdsgiverforeningen har heroverfor paastaaet sig frifundet og til Støtte herfor gjort gældende, at Nævnet har savnet Beføjelse til at træffe en saadan Bestemmelse for Præstø's Vedkommende, idet man hævder, *at* den herfor i Forligsmandsforslaget indeholdte Betingelse, nemlig at Ønske om Forhandling angaaende lokale Overenskomster eller Priskuranter er fremsat inden 14 Dage efter Forslagets Vedtagelse, ikke er til Stede, *at* Nævnet har været under-

rettet herom, og *at* det ved dog at træffe den omhandlede Bestemmelse har overskredet sin Kompetence, hvorfor Afgørelsen ikke kan være forbindende.

Det er i saa Henseende nærmere oplyst, at der den 31. August og 1. September blev afholdt et Møde i Arbejdsgiverforeningen angaaende de rejste Krav om Forhandling, hvor man dels afviste en Række Sager, dels opnaaede Enighed om andre og dels henskød andre til Nævnsafgørelse. Ved denne Lejlighed, hvor de 4 Mænd, der sammen med en senere udpeget Opmand kom til at udgøre Nævnet, var til Stede, protesterede Formanden for Købmændenes Arbejdsgiverorganisation i Præstø, Købmand Anton Petersen, mod, at Kravet om Forhandling for Præstø's Vedkommende toges til Følge, idet han hævdede, at det først var fremsat den 14. Juli, altsaa længe efter Udløbet af de 14. Dage, hvorimod den ligeledes tilstedeværende Formand for Fagforeningen i Præstø, Petersen, hævdede, at han havde fremsat Begæring om Forhandling allerede den 7. Juni. Da Proceduren for Nævnet fandt Sted den 5. November, blev der paa Arbejdsgiverorganisationens Vegne paa samme Grundlag nedlagt Protest mod, at Nævnet traf nogen Afgørelse med Hensyn til Præstø, hvilken Protest fra Arbejdersiden blev erklæret for ubeføjet. Nævnet traf derefter den omhandlede Afgørelse, uden at yderligere Procedure om dette Spørgsmaal havde fundet Sted.

Her for Retten er det oplyst, at der, da Konflikten i Foraaret udbrød, var Forhandlinger løbende mellem Arbejdsgiverorganisationen og Fagforeningen i Overenskomstforholdet, hvilke Forhandlinger afbrødes ved Konflikten. Den 6. Juni fik Fagforeningsformand Petersen Telegram fra København om, at Forliget var vedtaget, men uden at han da blev bekendt med dets heromhandlede Bestemmelse. Han opsøgte den 7. s. M. Købmand Anton Petersen og meddelte ham, at Arbejdet skulde genoptages den 8., og at den frivillige Arbejdskraft, der havde været i Gang under Konflikten, samtidig skulde være fjernet. Fagforeningsformanden har forklaret, at han derhos udtalte, at man endvidere nu skulde genoptage Forhandlingerne, idet han gik ud fra, at dette kunde forlanges, hvad han fik bekræftet ved senere at faa Forligets Ordlyd i Hænde. Købmand Petersen har derimod forklaret, at han ikke har hørt en saadan Udtalelse fra Fagforeningsformanden, uden at han dog kan bestemt benægte, at den er fremsat, at han i alt Fald ikke har kunnet opfatte den som en saadan Begæring, der omhandles i Forligsmandsforslaget, og at Fagforeningen yderligere ikke foretog sig noget i Sagen før den 14. Juli, da Formanden atter fremsatte Begæring om Forhandling, men fik til Svar, at denne kom for sent, uden at han heroverfor henviste til allerede at have fremsat Begæring den 7. Juni.

Efter hvad der endvidere er oplyst, maa der gaas ud fra, at Nævnet, inden det traf den omhandlede Afgørelse, har drøftet den fra Arbejdsgiverorganisationen fremsatte Indsigelse paa Grundlag af, hvad der var oplyst allerede i Mødet den 31. August—1. September. Nævnet har saaledes overvejet og ved sin Afgørelse paakendt det Spørgsmaal, om den heromhandlede Betingelse for at kræve Nævnsafgørelse var til Stede. Ligesom en Afgørelse heraf i Almindelighed maa anses at høre under Nævnets Kompetence, saaledes findes ej heller det her for Retten oplyste at godtgøre, at Kravet om Forhandling ikke har været rejst rettidigt. Herefter ses der ingen Føje til at tilsidesætte Nævnskendelsen for Præstø's Vedkommende, og idet Arbejdsgiverforeningens Vægring ved at medvirke ved Forhandlingerne herefter maa kendes uberettiget, vil Klagernes Paastand være at tage til Følge, hvorhos Sagens Omkostninger findes at burde paalægges de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse.

Dansk Arbejdsgiverforenings Protest mod og Vægring ved at medvirke til Gennemførelsen af den ovenomhandlede Nævnskendelse af 6. November 1925, for saa vidt angaar Punkt 9, Præstø, har ikke været berettiget.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 ❋ KØBENHAVN DEN 27. FEBRUAR 1926 ❋ 22 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

Juli Kvartal 1925.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i »Stat. Efterr.« været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. For April Kvartal 1925 er der dog ikke foretaget nogen Opgørelse, fordi Arbejdet for en væsentlig Del laa stille i dette Kvartal paa Grund af den store Arbejdskonflikt. Efter de for Juli Kvartal 1925 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 110.000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod godt 101.000 Arbejdere i Januar Kvartal; i 1924 omfattede Lønstatistikken 98 à 110.000 Arbejdere, i 1923 97 à 106.000 Arbejdere, i 1922 95 à 100.000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90.000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110.000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Juli og Januar Kvartal 1925 viser, at Stigningen fra Udgangen af Januar Kvartal til Udgangen af Juli Kvartal skyldes en Stigning af Antallet af Arbejdere indenfor Byggefagene paa ca. 2000, af Jord- og Betonarbejdere paa ca. 1400, af Teglværksarbejdere paa ca. 1800, af Arbejdere paa Sukkerfabrikker (som Følge af Kampagnen) paa ca. 800 og af Arbejdere i Jernindustrien paa ca. 800, af hvilket sidste Antal den overvejende Del var Kvinder. Desuden har der været Stigning i Arbejdertallet i Bryggerierne, Tobaksindustrien m. m., men nogen Nedgang i Tekstilindustrien og Træindustrien.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles nedenfor. I Oversigten er optaget Lønningerne for April Kvartal 1924, hvilke Lønninger ikke tidligere har været offentliggjort, idet Bearbejdelsen af Materialet for dette Kvartal blev udskudt for at faa Lønningerne for Juli Kvartal beregnet inden Paabegyndelsen af Forhandlingerne om Arbejdsoverenskomsternes Fornyelse i Februar 1925. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af Materialet, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Juli Kvartal 1925 i Hovedstaden 232 Øre, i Provinsen 182 Øre og i hele Landet 206 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/9 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925	Ant. Arb. pr. 30/9 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	845	187	187	5	154	149
Møller, —	71	170	164	230	136	130
Chokoladefabr., fagl. Arb.	70	184	178	18	168	162
— ufagl. Arb.	87	140	140	7	146	147
— Kvinder	653	91	88	82	74	72
Margarinefabr., ufagl. Arb.	58	142	133	270	138	128
— Kvinder	27	78	72	137	76	71
Bryggerier, ufagl. Arb.	1949	155	153	585	145	139
— Kvinder	1009	112	109	777	95	92
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	36	151	134	258	150	133
— Kvinder	47	115	104	13	115	101
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	374	172	161	1455	130	125
— Kvinder	191	92	91	75	69	68
Div. Fag, ufagl. Arb.	163	152	148	199	124	124
— Kvinder	114	98	95	200	107	104
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Cigarmagere	1008	168	156	1036	161	152
— ufagl. Arb.	133	167	155	124	139	132
— Kvinder	2441	120	112	1604	104	94
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	656	144	138	1605	136	132
— Kvinder	1732	106	100	2631	93	89
Rebslagerier, Svende	8	131	124	13	129	125
— ufagl. Arb.	39	126	122	8	118	115
— Kvinder	128	80	77	22	67	65
Possementfaget, Svende	23	165	166	5	178	202
— Kvinder	19	86	87	4	83	86
Sejlmagersvende	9	231	224	19	153	141
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	142	173	168	20	168	148
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	105	175	173	9	157	152
Tilskærere i Konfektionsindustrien	131	194	193	3	154	153
Syersker i Konfektionsindustrien	960	89	87	459	77	72
— andre	41	100	96	55	78	74
Skomagersvende	28	180	159	»	»	»
Skotøjsarbejdere, Mænd	1035	188	180	114	150	148
— Kvinder	832	109	103	81	82	78
Læderindustri:						
Garverier, Svende	106	221	195	68	191	179
— ufagl. Arb.	220	200	190	197	175	167
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	338	220	226	105	151	142
Bygningssnedkersvende*)	863	200	208	1055	154	148
Glarmestersvende	107	168	166	73	137	131
Malersvende	1228	200	198	245	161	142
Murersvende	1127	278	276	1908	172	161
Murarbejdsmænd	845	217	218	1828	139	132
Stukkatørsvende	43	223	206	6	173	165
Tømrersvende	798	242	257	1731	157	153
Arbmd. hos Tømrere	21	145	146	76	128	127
Linoleumspaalæggere	36	188	176	—	—	—
Isoleringsmontører	38	222	199	19	197	173

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/9 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt 1925	Ant. Arb. pr. 30/9 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	137	201	200	285	170	169
Børstenbindersvende	47	179	175	17	144	144
Billedskærersvende	22	175	161	18	146	150
Drejersvende	28	173	168	54	154	148
Forgyldere	21	233	231	27	165	157
Karetmagersvende	42	206	231	1	110	152
Kurvemagersvende	25	141	142	5	132	196
Møbelsnedkersvende	500	184	178	116	151	146
Maskinsnedkere	401	177	173	1048	143	138
Træindustriarbejdere, ufagl.	351	146	140	499	121	120
Træindustri, Kvinder	118	93	92	46	92	85
Pianoarbejdere	213	216	204	21	153	147
Sadelmager- og Tapetserersvende	250	191	181	127	162	155
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1785	191	192	1717	132	127
Brolæggersvende	53	291	320	61	182	149
Stenhuggerier, Svende	83	205	202	317	141	137
— ufagl. Arb.	55	161	153	141	140	134
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	—	—	—	352	138	126
Teglværker —	82	161	152	4261	142	127
Cementfabrikker —	—	—	—	1626	153	145
Keram. Industri, fagl. Arb.	235	192	187	49	152	141
— ufagl. -	235	155	147	83	122	115
— Kvinder	524	120	114	60	83	81
Terrazzoarbejdere	43	182	183	9	134	132
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	168	204	197	118	170	163
Elektrikere	493	178	168	734	163	155
Formere	412	221	216	620	189	185
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	296	171	160	92	162	148
Gørtlere	139	180	177	61	157	154
Kobbersmede	56	224	214	59	187	187
Malersvende	205	225	224	242	180	173
Metalslibere	147	206	200	73	173	166
Metaltrykkere	92	214	207	25	167	170
Skibstømrere	173	211	213	259	171	161
Smede- og Maskinarbejdere	6269	198	197	5250	165	164
Træarbejdere	343	195	190	834	163	164
Div. fagl. Arbejdere	52	202	199	68	168	166
Arbejdsmænd	4206	154	151	3967	137	134
Kvinder	2194	92	90	454	86	82
Kemisk Industri:						
Farversvende	34	159	158	7	161	158
Oliemøller, Arbmd.	469	155	148	840	166	155
Svovlsyrefabr.	99	172	168	284	164	162
Tændstikfabr., Arbmd.	77	163	155	—	—	—
— Kvinder	162	93	90	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbm.	952	151	143	293	149	135
— Kvinder	1041	86	83	312	76	73

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/9 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925	Ant. Arb. pr. 30/9 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Jan. Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	172	143	140	869	133	128
— Kvinder	47	98	94	297	85	81
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1541	208	208	838	199	199
Stentrykkere	148	204	204	58	171	172
Kemigrafer	66	178	187	3	163	162
Ufagl. Arb.	143	160	161	48	157	158
Kvinder	303	104	104	91	89	90
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	35	154	154	5	141	140
— Kvinder	71	99	101	18	82	82
Bogbinderier, Svende	325	207	207	112	150	150
— Kvinder	401	110	111	49	78	81
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	51	134	135	—	—	—
— Kvinder	220	92	88	67	80	77
Æskefabrikker, Kvinder	265	99	95	135	89	86
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	1077	135	130	2099	129	125
Havnearbejdere*)	—	196	192	—	182	184
Kvinder	94	90	84	105	90	93
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	599	107.96	108 82	647	84.67	80.61
Fyrbødere	341	75.77	73.98	763	69.28	67.18
Chauffører	892	71.57	69.67	460	63.97	61.30
Kuske	1181	69.00	67.15	934	60.58	58.72

deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Juli Kvartal 1925 var 152 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 184 Øre, for Arbejdsmænd 149 Øre og for Kvinder 98 Øre. For de i København beskæftigede godt 54.000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 162 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 201 Øre, for Arbejdsmænd 161 Øre og for Kvinder 102 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Opgørelsen ligeledes godt 54.000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 142 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 164 Øre, for Arbejdsmænd 141 Øre og for Kvinder 91 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 37 for faglærte Arbejdere, 20 Øre for Arbejdsmænd, 11 Øre for Kvinder og 20 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger for samtlige Arbejdere under et paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Januar Kvartal viser Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for Juli Kvartal en Stigning paa 4 Øre (152 Øre mod 148 Øre i Januar Kvartal). Denne Stigning skyldes den Forhøjelse af Arbejdslønnen, der fandt Sted efter Afslutningen af den store Arbejdskonflikt i Juni Maaned, idet da saa godt som alle Arbejds-

lønninger, bortset fra Lønningerne i saadanne Fag som Bagere, Bogbindere, Typografer, Bryggeriarbejdere m. fl., der blev underkastet Februarregulering, steg med ca. 3 pCt., de laveste Lønninger dog med noget mere; for faglærte Metalarbejdere og Arbejdsmænd i Jernindustrien indtraadte Stigningen dog først den 1. August. I København er Stigningen i Timefortjenesten fra Jaget med ca. 2 Øre. Dette skyldes dels, at der i Juli Kvartal er arbejdet betydeligt mere paa Timeløn end normalt, og da Fortjenesten ved Timelønsarbejde er adskilligt lavere end Fortjenesten ved Akkordarbejde, bevirker dette en mindre gennemsnitlig Timefortjeneste som Helhed, og dels at Timefortjenesten for Akkordarbejde er gaaet ned fra Januar til Juli Kvartal, idet Arbejdsstandsnin-

	Ant. Arb. pr. 30/9 1925	Gennemsn. Timefort. Juli Kvartal 1925	Jan. Kvartal 1925	Juli Kvartal 1924	April Kvartal 1924	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	21403	201	199	196	191	67,1
Ufaglærte »	18548	161	157	158	153	47,5
Ialt Mænd	39951	183	179	178	172	61,0
Kvindelige Arbejdere...	14405	102	97	97	96	32,3
Samtlige Arbejdere	54356	162	158	158	153	54,4
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	18502	164	160	157	153	54,8
Ufaglærte »	27766	141	136	135	132	40,8
Ialt Mænd.....	46268	151	146	143	141	48,2
Kvindelige Arbejdere...	8296	91	87	86	85	25,7
Samtlige Arbejdere.....	54564	142	137	136	132	44,9
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	39905	184	181	178	172	61,3
Ufaglærte »	46314	149	145	144	140	45,5
Ialt Mænd.....	86219	165	162	159	155	55,0
Kvindelige Arbejdere...	22701	98	94	93	92	29,6
Samtlige Arbejdere.....	108920	152	148	147	142	50,2

nuar til Juli Kvartal forholdsvis lille, og dette skyldes hovedsagelig Lønningerne indenfor Byggefagene. Disse er nemlig til Trods for Stigningen i de overenskomstmæssige Lønninger og til Trods for, at Lønningerne normalt ligger adskilligt højere i Juli end i Januar Kvartal som Følge af flere Udbetalinger af Akkordoverskud, for adskillige Fags Vedkommende uforandrede eller endog lavere i Juli end i Januar Kvartal. Saaledes er Timefortjenesten i København for Murarbejdsmænd omtrent uforandret, medens den for Tømrersvende er gaaet ned med 15 Øre, for Bygningssnedkersvende med 8 Øre og for Murer- og Malersvende kun er stegen i Foraaret bevirkede, at Byggeriet kom meget senere i Gang end sædvanligt, hvorfor Akkordoverskudene ikke er naaet at komme til Udbetaling i dette Kvartal i samme Udstrækning som ellers. Af samme Grund er Timefortjenesten for Jord- og Betonarbejdere i København 1 Øre lavere i Juli end i Januar Kvartal. For Byggefagene i Provinsen spiller disse Forhold ikke nogen Rolle af Betydning, idet der i Provinsen arbejdes langt mindre paa Akkord end i København. — For Bagere og Arbejdere i Bogtrykkerier og litografiske Etablissementer er Lønningerne omtrent de samme i Januar og Juli Kvartaler, idet hele den i Februar opnaaede

Lønforhøjelse var indbefattet i den for Januar Kvartal beregnede Timefortjeneste, da denne for Timelønsarbejde beregnes paa Grundlag af Ugelønnen i Slutningen af Kvartalet. Lønstigning udover det sædvanlige foreligger for Arbejdere paa Spritfabrikker og Tobaksarbejdere, der ved Overenskomstfornyelsen i Fjor opnaaede en Del større Lønforhøjelse end 3 pCt. — Ved Sammenligning mellem Fortjenesten i de to her omhandlede Kvartaler maa det iøvrigt altid erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel i Akkord som paa Timeløn anvendes, altid vil være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste.

Siden Juli Kvartal 1925 er saa godt som alle Arbejdslønninger uforandrede, idet der vel i de fleste Overenskomster findes en Bestemmelse om Regulering efter Pristallet, men en saadan Regulering skal dog som Regel først finde Sted, naar Pristallet er steget eller faldet med mere end 6 Points. Da Pristallet fra Januar til Juli 1925 kun faldt med 2 Points, fandt der saa godt som ikke Regulering af Lønninger Sted i August Maaned. Herudover kan der i enkelte Fag for bestemte Arbejder have fundet en frivillig Lønreduktion Sted, men dog næppe i en saadan Udstrækning, at det kan have paavirket Lønniveauet i de paagældende Fag.

Dansk Skrædderforbunds 19. Kongres.

Fra den 17.—23. Januar har Dansk Skrædderforbund afholdt Kongres i København i Forsamlingsbygningen Rømersgade 22.

Dagsordenen var følgende:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Prøvelse.
3. Kongressens Konstituering (Fastsættelse af Forretningsordenen).
4. Beretning om Virksomheden.
5. Beretning om Regnskabet.
6. Lovændringer.
7. Vore Løn- og Arbejdsoverenskomster.
8. Særskilte Forslag.
9. Fastsættelse af Lønninger og Diæter.
10. Valg:
    a) Forretningsfører.
    b) Viceforretningsfører og 1. Sekretær.
    c) 2. Sekretær.
    d) Hovedkasserer.
    e) Hovedbestyrelse.
    f) Revisorer.
11. Protokollens Oplæsning og Godkendelse.

Kongressens Aabning.

Kongressens Aabning fandt Sted paa sædvanlig festlig Maade med Sange af Skræddernes Sangkor, hvorefter den fungerende Forretningsfører, Joseph Andersson, i en smuk og varmfølt Tale mindedes Forbundets Forretningsfører Villiam P. Arup, der for et halvt Aarstid siden afgik ved Døden, efter at have været Skrædderforbundets Fører i 28 Aar. Arup havde fuldstændig viet Forbundets Anliggender sin Arbejdskraft, og hans Minde vil blive hædret og holdt i Ære, saa længe Dansk Skrædderforbund eksisterer.

Kongressens Deltagere paahørte staaende den smukke Mindetale.

Paa Kongressen var fremmødt 148 Delegerede, 17 Hovedbestyrelsesmedlemmer, 3 Revisorer og følgende Gæster: Hans Jacobsen, Sekretær i De samvirkende Fagforbund, E. Kupers, Amsterdam, som Repræsentant for Beklædningsarbejdernes Internationale, H. Stühmer, Berlin, som Tysk Skrædderforbunds Repræsentant, Ivan Larsson, Stockholm, Ludvig Noord, Stockholm, og Fru Thyra Larsson, Stockholm, som de svenske, og A. Birkeland, Oslo, som de norske Broderorganisationers Repræsentanter.

Finsk Skrædderforbund havde ogsaa anmeldt en Repræsentant til Kongressen, men i Stedet forelaa en telegrafisk Hilsen, hvori det meddeltes, at de finske Myndigheder havde nægtet ham Udrejsetilladelse.

Efter en Velkomsttale af Joseph Andersson fik Gæsterne Ordet og over-

bragte Hilsener fra dem, de repræsenterede.

Til Dirigenter valgtes derefter Hovedbestyrelsesmedlemmerne Jens Nielsen og Ole Hansen og til Sekretærer Forbundssekretæren Axel Petersen samt C. L. Smidt, Kolding, og Charles Rasmussen, København.

Efter at den af Hovedbestyrelsen foreslaaede Forretningsorden var vedtaget, afsluttedes Dagens Forhandlinger.

Arups Minde hædres.

Kl. 3 samledes Kongresdeltagerne og andre, ialt ca. 500 Personer, paa Assistens Kirkegaard for at foretage Afsløringen af det Mindesmærke, som Forbundets Afdelinger har ladet sætte paa Arups Grav. Paa Graven nedlagdes mange Blomsterbuketter og Kranse.

Formanden for Københavns Afdeling, C. Buus, talte i hjertelige Ord om Arups Arbejde. Arup var en Personlighed, der ikke ventede paa Medbør; men altid tog Slaget for sit Forbunds Medlemmer straks han øjnede Lejlighed dertil.

Kristine Jensen, Aalborg, bragte Arup en Tak for alt, hvad han havde gjort for at skabe bedre Levevilkaar for Forbundets kvindelige Medlemmer. Hun foretog derpaa Afsløringen af Mindesmærket og overgav det til Familien.

Villiam Arups Svigersøn, Tilskærer E. Wernersson, takkede paa Familiens Vegne for det smukke Mindesmærke, der er udført i Granit.

Beretning om Virksomheden.

Mandag Morgen aflagde Joseph Andersson Beretning om Virksomheden, af hvilken vi her meddeler et Uddrag:

Forbundet bestaar nu af 77 Afdelinger, deraf 5 i København og 72 i Provinsen. Medlemstallet er ialt 9937, nemlig 5622 i København og 4315 i Provinsen. 2 mindre Afdelinger, i Bogense og Tønder, er ophævet, saaledes at Medlemmerne i disse Byer staar tilsluttet de nærmeste større Afdelinger. En ny Afdeling er oprettet i Skelskør, Medlemmerne har her ellers staaet i Slagelse-Afdelingen.

Desværre viser det sig, at mange Beklædningsarbejdere Landet over er uorganiserede, og navnlig drejer det sig om de kvindelige Arbejdere indenfor Damekonfektionen. Det var lykkedes at faa Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger til kun at beskæftige organiserede Folk.

Andersson omtalte indgaaende Lønbevægelserne i Kongresperioden og dvælede navnlig ved Værkstedssagens delvise Løsning ved Strejken i København 1923 og Storkampen sidste Aar. Sluttelig omtalte han Situationen i Aar. Alle Skrædderforbundets Overenskomster udløber i Foraaret med Undtagelse af Overenskomsten for Arbejderne paa Gummifabrikkerne i Odense samt paa to Trikotagefabrikker, den ene i København og hos K. Madsen, Horsens, der staar i Tekstilfabrikanternes Sammenslutning.

Med en Omtale af Lærlingespørgsmaalet og Arbejdernes Oplysningsforbund og dettes Betydning for Arbejdernes Fremtid som Samfundsfaktor sluttedes Beretningen med en Tak for den udviste Tillid til Ledelsen.

Diskussionen om Beretningen varede to Dage og samlede sig navnlig om de uheldige Forhold, der praktiseres indenfor Konfektionsindustrien, hvor der udføres en stor Del bestilt Arbejde efter Konfektionspriskuranten. Ligeledes drøftedes Spørgsmaalene om Tilvejebringelse af en Statistik indenfor Faget og en stærkere Agitation blandt Syerskerne.

Det Spørgsmaal, der dog optog den længste Tid, var Storkampens Forløb i 1925, og her var fra Aarhus Afdeling stillet en Resolution, der bl. a. udtalte en særlig Tak til Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Fører for den Indsats, der var ydet fra disse under Storkampen.

Resolutionen forkastedes med 71 St. imod 55, hvorefter Beretningen godkendtes enstemmigt.

Regnskaberne.

Beretning om Regnskabet aflagdes af Hovedkasserer C. Busted. Forbundet har siden sidste Kongres haft en Formuefremgang paa 143.823 Kr. Den samlede Formue var 533.043 Kr., af hvilke de 410.010 Kr. ejes af Strejkefonden.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt uden Diskussion.

Lovændringer.

Under Lovændringer forelaa en Mængde Forslag, hvoraf dog de fleste forkastedes. De vigtigste Vedtagelser

under dette Punkt var, at der skal virkes for Gennemførelsen af Tidløn. Kontingentet, der var 2 Kr. ugentlig for Heltbetalende og 1 Kr. ugentlig for Halvtbetalende, nedsattes til henholdsvis Kr. 1,60 og Kr. 0,85. Understøttelserne under Strejker og Lockouter forhøjedes for Familieforsørgere, ligesom Begravelseshjælpen fik ca. 25 pCt.s Forhøjelse.

Hovedbestyrelsen udvidedes med 1 Repræsentant for Provinsen.

Derefter droftede Kongressen Forbundets fremtidige Taktik under Overenskomstforhandlingerne om Løn- og Arbejdsvilkaar.

Arbejdsløsheden i Januar 1926.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Decbr. 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		1. Jan.	8. Jan.	15. Jan.	22. Jan	29. Jan.
Hovedstaden:		pCt.	pCt	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11882	32,0	33,5	39,6	40,6	36,0
2. Anden Industri m. v.	65519	25,2	25,2	22,0	23,0	23,5
3. Handel	5268	9,4	10,3	10,9	11,0	11,0
4. Arbejdsmd.	31007	21,7	19,7	22,7	21,0	20,1
Ialt	113676	24,2	23,9	23,5	23,8	23,3
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	19831	65,6	61,8	66,0	71,4	61,4
2. Anden Industri m. v.	60046	27,1	27,7	27,8	28,0	31,5
3. Handel	6320	8,1	9,0	9,7	10,0	10,1
4. Arbejdsmd.	69225	38,1	35,2	35,8	39,0	36,7
Ialt	155422	36,2	34,6	35,5	37,7	36,8
Hele Landet	269098	31,1	30,1	30,4	31,8	31,1

Ved Udgangen af Januar var Arbejdsløsheden for samtlige Fag under et ligesom ved Udgangen af December Maaned 31,1 pCt.

Arbejdsløsheden som Helhed varierede ikke væsentligt i Maanedens Løb, hverken i Hovedstaden eller i Provinsen, men for de enkelte Faggrupper har der været nogen Forskydning. Saaledes var der igennem hele Maaneden med Undtagelse af den sidste Uge Stigning i Arbejdsløsheden indenfor Bygningsindustrien, og det samme var Tilfældet for Arbejdsmænd, idet der dog her ogsaa var Nedgang i Arbejdsløsheden i den første Uge af Maaneden efter Jule- og Nytaarstiden; for begge Grupper udviste Maanedens sidste Uge Nedgang. For Fabrikfagene m. v. var Arbejdsløsheden i den sidste Del af Maaneden lidt nedadgaaende i Hovedstaden, medens den i Provinsen var i Stigning hele Maaneden.

	1921 pCt.	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9	31,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,8	
Marts	23.2	33,0	15,6	16,7	15,1	
April	19,6	22,2	11.0	8,1	13,5	
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,1	
Juni	16,1	12,9	8.1	5,0	9.0	
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,7	
September	16,7	10,7	7,7	5,8	10,5	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	
November	20.8	15,4	12,1	9,3	18,3	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,1	

Arbejdsløsheden ved Udgangen af Januar 1926 var betydelig større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i de nærmeste foregaaende Aar og paa Højde med 1922. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var der for Arbejdsløsheden ved Udgangen af Januar i Aar en Stigning til op imod det dobbelte.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 ❋ KØBENHAVN DEN 6. MARTS 1926 ❋ 22 AARGANG

Hvad en Forhandling kan medføre.

Dansk Arbejdsgiverforening har sendt et nyt Budskab ud til sine Medlemmer for at agitere for Tilslutning og i sin Agitation benyttet den Omstændighed, at Skrædderforbundets Medlemmer, der har frigjort dets Overenskomster fra Pristallet, nu ønsker at gennemføre en noget lempeligere Nedgang i Lønningerne, end den fulde Pristalsregulering giver. Det er, synes det os, let forstaaeligt og oven i Købet overordentligt samstemmende med Arbejdsgiverforeningens ærede Formands Udtalelser paa Generalforsamlingen i Maj 1924, medmindre Hr. Langkjær ved den »visse Frigørelse fra Pristallet« da ikke her mente Frigørelse, naar Pristallet steg, og omvendt Regulering, naar det faldt.

Man faar bekræftet, at dette sidste netop er Hensigten, hvis man læser den drabelige Slutning, som Agitationsartiklen indeholder. Den lyder saaledes:

»Og naar nu Forholdene ligger saaledes, at det danske Erhvervsliv, haardt trængt af Konkurrencen med Udlandet, ikke kan blive *varigt* konkurrencedygtigt, medmindre Produktionens Lønomkostninger formindskes *mere* end overhovedet opnaaeligt gennem *Pristallet alene*, saa vil det uden videre forstaas, at en Tankegang som Arbejdernes kun kan modvirkes og uskadeliggøres, naar det gøres dem fuldkommen klart, at Arbejdsgiverne er saa fuldtalligt organiseret og saa urokkelige i deres Forsæt, at den *produktionsmæssigt nødvendige* Lønregulering under alle Omstændigheder vil blive gennemført.

Det er det Budskab, Konflikten i Skrædderfaget har at bringe til alle Arbejdsgivere.«

Vi behøver ikke at faa en mere tydelig Tilkendegivelse af Arbejdsgivernes Hensigter end den ovenstaaende, som ordret er overflyttet med Arbejdsgivernes egne Udhævelser til vort Blad.

Der er ingen mere fanatisk og sammenbidt Agitator end Langkjær. Der er heller ingen, der udnytter Situationen mere aabenlyst end hans Vaabenfæller.

Skrædderne lægges i hele Artiklen for Had, medens Arbejdsgiverne selv er taalmodige og engleblide. Pristallet skal paatvinges dem i denne Omgang. Og i den næste!?

Til Februar 1927 skal Pristallet ikke følges, det fremgaar jo tydeligt og klart af Artiklen.

Varigt konkurrencedygtigt kan det danske Erhvervsliv ikke blive gennem Pristallet alene, der maa mere til, for at tjene det Formaal at alt, hvad der findes af Had til de smaa Hjem og Modstand mod vor Bevægelses Krav om menneskeværdig Løn for vort Arbejde, kan samles til en kompakt Mur, der er urokkelig i sit Forsæt om at standse vore Bestræbelser og gennemføre de Lønninger, der fortsat kan gøre Livet behageligt for vore Industriledere.

Det er en ren Krigserklæring, frembragt af Arbejdsgivernes Glæde over at se Arbejdsløsheden hærge vore Rækker og svække vor Modstandskraft.

Det er dette Arbejdsløshedens frygtelige Mareridt, der afgiver den Hovedpude, hvorpaa alt, hvad der er imod Udvikling og Fremdrift i Produktionsteknik og Forvaltning, roligt lægger sig til Rette.

Kan være, Roen forstyrres af det retmæssige Krav om Plads for Arbejdernes Medbestemmelsesret over Bedrifterne, der gaar som en dirrende Understrøm gennem alle Arbejderes og store Dele af den øvrige Befolknings Tanker og kræver de Ledere væk, der ikke kender anden Evne til Konkurrence end Sult for Folket.

Leis.

Lønbevægelser og Konflikter.

Konflikten med Kristeligt Dansk Fællesforbund.

Udvidelse af Blokaden.

Som tidligere omtalt i »Arbejderen« afholdtes der, paa Foranledning af Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg, i Juli 1924 et Møde af Repræsentanter for en Række Fagforbund, hvis Medlemmer beskæftiges ved Byggevirksomhed. Emnet for Mødet var at finde Veje og Midler til at bekæmpe Kristeligt Dansk Fællesforbund, overfor hvis Medlemmer i Esbjerg Murerforbundet havde iværksat en Blokade, der hidtil havde været uden Virkning.

Mødet resulterede i, at Fællesorganisationen fik Bemyndigelse til at henvende sig til De samvirkende Fagforbund og anmode denne Organisation om, uanset at flere af de interesserede Forbund ikke er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, at paatage sig Førerskabet i Kampen mod Kristeligt Dansk Fællesforbund, som saboterede saavel Arbejdstids- som Lønbestemmelser i gældende Overenskomster.

De samvirkende Fagforbund paatog sig denne Opgave, og der blev iværksat Blokade overfor en Række Murermestre i Esbjerg, der beskæftigede uorganiserede Murersvende, ligesom der blev afgivet Blokadevarsel overfor Dansk Arbejdsgiverforening med Hensyn til Udførelse af Arbejde, som denne Forenings Medlemmer paatog sig, og som kunde komme de paagældende Murermestre eller deres Byggeforetagender til Gode.

Senere er Blokaden udvidet, idet et Malerfirma, som arbejdede i Forstaaelse med de paagældende Murermestre, er blokeret, ligesom en Række andre Arbejdsgivere, der havde Forbindelse med Konflikten, er inddraget under Blokaden.

Denne har naturligvis generet Kristeligt Dansk Fællesforbunds Medlemmer i høj Grad, men har dog ikke endnu ført til det tilstræbte Resultat, idet de blokerede Mestre paa alle Maader søger at faa deres Arbejde udført af ligesindede, hvilket ogsaa i nogen Grad er lykkedes.

Dette Forhold har medført, at Blokaden fra og med Tirsdag den 9. Marts er udvidet til at omfatte Snedkermester *Zabel* i Bramminge, Murermester *N. C. Jensen* i Esbjerg og Malermester *Christoffersen* i Esbjerg, om hvilke det er oplyst, at de ved Udførelse af Arbejde og paa anden Maade støtter de hidtil blokerede Mestre.

Det ligger i Sagens Natur, at en Kamp som denne maa blive langvarig, men Fællesorganisationen i Esbjerg nærer Forvisning om, at Kampen vil føre til det ønskede Resultat, saafremt blot Kampen vedblivende maa blive ført med den samme Effektivitet som hidtil.

Havnearbejdere i Aalborg og Nørresundby.

Den 12. Februar afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Arbejdsmandsforbund og Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Anledning af opstaaede Uoverensstemmelser mellem Havnearbejdernes Fagforeninger i Aalborg og Nørresundby og Havne- og Købmandsorganisationerne samme Sted.

Der behandledes følgende Sager:

I. Strid angaaende Losning af Briketter fra S/S »Frankfurt«. Arbejderne forlangte her en Tillægsbetaling af 100 pCt. Ladningsmodtageren mente, at Arbejdernes Krav var uberettiget, og forlangte det udbetalte Beløb tilbagebetalt.

II. Nægtelse af at paabegynde Losningen af S/S »Aladdin«.

I disse Sager opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

III. Strid angaaende Betaling for Losning af S/S »Kaløe«. Arbejderne forlangte en Tillægsbetaling for Losning af et Restparti, efter at Størsteparten af Ladningen var losset ved Elevator i en anden By.

Man enedes om at lade Spørgsmaalet afgøre ved faglig Voldgift.

IV. Havnearbejderne i Nørresundby har nægtet at underskrive Overenskomsten med Arbejdsgiverne. Efter at man var enedes om Betalingen for

Stabling af Brædder, blev Overenskomsten underskrevet af begge Parter.

V. Spørgsmaal om, hvorvidt Overenskomsten for Havnearbejderne i Nørresundby var forlænget paa Basis af Forliget af 3. Juni f. A., og de Reguleringsbestemmelser, som indeholdes heri. Man enedes om, at Overenskomsten var underkastet Reguleringsbestemmelserne.

VI. Et Spørgsmaal om Legitimation, naar Arbejderne mønstres til Havnearbejde, løstes paa en for Parterne tilfredsstillende Maade.

Havnearbejdere i Vejle.

Ved et Fællesmøde den 30. Januar i Arbejdsgiverforeningen behandledes, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, nogle Uoverensstemmelser mellem Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund vedrørende Losningsarbejde ved S/S »Königsberg Preussen« og M/S »Peter«.

I begge Tilfælde hævdede Arbejdsgiverne, at Arbejderne havde standset Arbejdet i Strid med Overenskomsten og derved paaført Ladningsmodtagerne Tab ved paaløbne Liggedagspenge m. m.

Arbejderne hævdede derimod at være i deres fulde Ret i Henhold til Overenskomsten ved de fremsatte, men uopfyldte Krav, der havde foranlediget Standsningen.

Mødet resulterede i, at Spørgsmaalet om Betaling af Liggedagspenge ved Damperen »Königsberg Preussen«, som Ladningsmodtagerne ifølge Dom maatte blive tilpligtet at betale, samt Udgifter til Vognmænd, der mødte forgæves ved samme Damper, henskydes til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Spørgsmaalet om, hvorvidt de for M/S »Peter«s Vedkommende foreliggende Brud paa bestaaende Coutume efter 24. Maj 1924, henskydes ligeledes til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Smede- og Maskinarbejdere hele Landet.

Den 14. Januar behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at Jern- og Metalindustriens Sammenslutning i Strid med, hvad der tidligere har været Praksis, efter Augustreguleringen f. A. har foretaget Regulering paa Akkordarbejdernes Grundtimelønninger.

Da Enighed ikke opnaaedes, har begge Parter i Fællesskab indbragt Sagen til Afgørelse for Den faste Voldgiftsret.

Smede-, Maskinarbejdere og Slibere paa Horsens Cyklelager.

I Anledning af en opstaaet Uoverensstemmelse mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og A/S Horsens Cyklelager afholdtes den 9. Februar i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Aktieselskabet.

Aarsagen til Uoverensstemmelsen var den, at Firmaet efter at have opsagt Prislisterne til Ophør 31. December f. A. havde forlangt Arbejdet udført paa Timeløn.

Fra Arbejdernes Side forlangte man de gamle Prislister sat i Kraft igen, indtil man ved Forhandling var enedes om andre. Da Firmaet ikke vilde indgaa herpaa, varslede Centralorganisationen Arbejdsstandsning overfor Firmaet den 8. Februar.

Paa Fællesmødet enedes man om, at Firmaet sætter de gamle Prislister i Kraft igen og afregner alt Arbejde, der er udført siden 1. Januar, efter disse, og at der optages Forhandlinger om nye Prislister.

Disse Forhandlinger skal være tilendebragt i Løbet af 10 Dage. Centralorganisationen udsatte den varslede Strejke, til disse Forhandlinger har fundet Sted.

Dansk Skrædderforbunds 19. Kongres.

(Fortsat.)

Særskilte Forslag.

Under »Særskilte Forslag« forkastedes ved Navneopraab et Forslag fra Hovedbestyrelsen om at yde Fru Arup 200 Kr.

om Maaneden, og der vedtoges et Ændringsforslag, der yder 5000 Kr. en Gang for alle.

I Anledning af et Forslag fra Skrædderne Fagforening om en Reorganisation af de to største københavnske Afdelinger vedtoges følgende Resolution fra Hovedbestyrelsen:

»Kongressen paalægger den kommende Hovedledelse i Kongresperioden at undersøge Mulighederne for en Reorganisation af Forbundets Afdelinger og stille Forslag derom til næste Kongres.«

Det vedtoges at drive en mere intensiv Agitation blandt Syerskerne og hertil antage den fornødne Medhjælp, og der nedsattes et Udvalg, bestaaende af Forretningsføreren, 1. Sekretæren og 5 københavnske Delegerede, til at undersøge Mulighederne for Udsvedningssystemets Afskaffelse, der navnlig hærger Damekonfektionen.

Fra 5, hovedsagelig smaa, Afdelinger var indsendt Forslag om, at Skrædderforbundet udmeldte sig af De samvirkende Fagforbund. Ordføreren for de forslagsstillende Afdelinger, Collin, Svendborg, erklærede, at man havde vedtaget dette Forslag i Afdelingerne ud fra den Betragtning, at naar en enkelt Organisation kunde dirigere hele Centralorganisationen, mente man, Skrædderforbundet hellere maatte staa udenfor.

Efter Henstilling fra Dirigenten blev Forslaget taget tilbage.

Ligeledes tog Ordføreren for Fagforeningen af 1873, København, R. M. Nielsen, et af denne Afdeling indsendt Forslag tilbage til Fordel for følgende af Joseph Andersson stillede Resolution:

»I Erkendelse af, at Enighed og solidarisk Sammenhold mellem Arbejderne er en nødvendig Betingelse for, at Arbejderklassen skal kunne gaa sejrrigt ud af den stadig mere tilspidsede Kamp mellem Kapital og Arbejde, udtaler Dansk Skrædderforbunds 19. Kongres sin levende Beklagelse af det Brud paa Endrægtigheden mellem de organiserede danske Arbejdere, som er sket ved Dansk Arbejdsmandsforbunds Vedtagelse om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Idet Kongressen udtaler Haabet om, at Arbejdernes faglige Enhed og Enighed maa blive bevaret, opfordres Hovedbestyrelsen til at virke for Indkaldelse af en ekstraordinær Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund til Behandling af Spørgsmaalet om Muligheden af Dansk Arbejdsmandsforbunds Forbliven indenfor De samvirkende Fagforbund.«

Resolutionen tiltraadtes uden Diskussion.

Lønninger og Valg af Tillidsmænd.

Efter at et nedsat Lønningsudvalgs Indstilling efter en kort Diskussion var tiltraadt, gik man til Valg af Forbundets Tillidsmænd, der fik følgende Forløb og Udfald:

Hovedkasserer Busted foreslog at vælge Viceforretningsfører Joseph Andersson til Forbundets Forretningsfører og at gøre dette med Akklamation, hvilket Kongressen gav sin Tilslutning.

Ogsaa Valgene til 1ste Sekretær, 2den Sekretær og Hovedkasserer foregik paa denne Maade.

Til 1ste Sekretær valgtes C. Buus, hidtilværende Formand for Skrædderne Fagforening af 1873, København. Til 2den Sekretær genvalgtes Axel Petersen og til Hovedkasserer C. Busted.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes for København Jens Nielsen, Frk. Dagmar Schlippe, Fru Anna Jensen, Fru Anna Johansen, Fru Dagmar Christoffersen, og nyvalgtes J. H. Jensen, C. Kavalin og C. A. Weidicke.

For Provinsen genvalgtes Frants Madsen, Aarhus, Fru Kristine Jensen, Aalborg, Ole Hansen, Aalborg, C. L. Schmidt, Kolding, C. Tvernøe, Nykøbing F., og Fritz Rasmussen, Odense, og nyvalgtes A. Strunge, Aarhus.

Til Revisorer i Forbundet genvalgtes Fru Johanne Madsen og Frantz Rasmussen og nyvalgtes M. Mortensen, alle fra København.

Kongressens Dagsorden var hermed færdigbehandlet, og man tog derefter fat paa

Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen.

Hovedkasserer Busted aflagde en kort Beretning for den forløbne Periode. 1922—23 var 3219 Medlemmer ledige i 112.167 Dage, 1923—24 2763 i 101.149 Dage og i 1924—25 gik 2582 ledige i 98.057 Dage. Omtalte de Ændringer, der

var sket i Lovgivningen i Perioden, der havde gjort det umuligt at komme ind under Bestemmelserne om ekstraordinær Understøttelse.

I Kontingent er ialt i de 3 Regnskabsaar indbetalt 1 Mill. 165.532 Kr. 80 Øre, Statstilskudet udgør 526.681 Kr. 20 Øre, og i Kommunetilskud er modtaget 252.494 Kr. 19 Øre. Det samlede Stats- og Kommunetilskud udgør 779.175 Kr. 39 Øre, og Kassens Renteindtægt har været 45.050 Kr. 44 Øre.

I Understøttelse er udbetalt 761.671 Kr. 35 Øre fordelt saaledes: Stedlig Understøttelse 736.866 Kr. 90 Øre, Rejseunderstøttelse 22.942 Kr. 40 Øre og Flyttehjælp 1862 Kr. 05 Øre. Der er ydet vedtægtsmæssig Understøttelse for 311.373 Dage. Kassen begyndte med et Underskud pr. 1. April 1922 paa 138.950 Kr. 29 Øre. Dette er nu forvandlet til et Overskud paa 949.963 Kr. 60 Øre, en Fremgang paa 1 Mill. 88.913 Kr. 89 Øre. Formuen andrager pr. Medlem 110 Kr. pr. Januar 1926.

Beretningen og Regnskaberne godkendtes enstemmigt, og Mødet foretog derefter nogle Ændringer til Kassens Vedtægter. Bl. a. forhøjedes Aldersgrænsen fra 55 til 60 Aars Alderen, og man forlængede det Dageantal, Kassen yder vedtægtsmæssig Understøttelse, fra 70 til 90 Dage. Det vedtoges ogsaa at yde Understøttelse til Medlemmer, der arbejder paa nedsat Arbejdstid, og Understøttelsessatserne forhøjedes.

De almindelige Lovændringer træder i Kraft 1. April 1926, medens Bestemmelsen om Forøgelsen af Dageantallet fra 70 til 90 Dage træder i Kraft 1. Februar d. A.

Til Kassens Tillidsmænd valgtes de samme som i Forbundet.

Afslutning.

L. Noord, Stockholm, udtalte, at den Udvikling, der fagteknisk foregik fra Haandværk til Industri, hvilket Emne her havde optaget Kongressens Tid, var lige brændende overalt i Verden. Det vilde være en Livsbetingelse for Faget at tilpasse sig denne Udvikling og udnytte den. Kongressen havde været lærerig for Repræsentanterne fra de udenlandske Organisationer, og Noord takkede paa egne og øvrige udenlandske Gæsters Vegne.

Derefter talte Hans Jacobsen om samme Emne og fremførte Eksempler fra beslægtede Industriers Udvikling i denne Retning. Takkede for den Organisationsaand og Kultur, der havde vist sig gennem Kongressens hele Maade at arbejde paa, og som lovede det bedste for Dansk Skrædderforbunds Fremtid.

Joseph Andersson sluttede med en Tak til Gæsterne og gjorde opmærksom paa Betydningen af det internationale Samarbejde, disse Gæster repræsenterede. Ligeledes takkede Formanden Hans Jacobsen for hans Tilstedeværelse paa Kongressen og haabede, der stedse maatte herske det nøje Samarbejde mellem Forbundet og De samvirkende Fagforbund som hidtil. Den Aand og Saglighed, der havde hersket paa Kongressen, var overordentlig løfterig for Fremtiden, og han takkede Kongressen derfor.

Til Slut udbragtes et kraftigt besvaret Leve for Dansk Skrædderforbund, og Forsamlingen rejste sig og sang »Internationale«, hvorpaa der udbragtes et Leve for den internationale socialistiske Arbejderbevægelse.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 944.
Arbejdsmænd i Vordingborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. December 1925 i Sag Nr. 944: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Arbejdsmændenes Forbund for Vordingborg og Omegns Vegne.

I det af Dansk Arbejdsgiverforening og af Dansk Arbejdsmandsforbund tiltraadte Forligsmandsforslag af 3. Juni 1925 bestemmes under Afsnit D II:

»Der optages lokale Forhandlinger om Overenskomstforholdene i Nykøbing, Sjælland, Vordingborg og Masnedsund, Faxe Ladeplads (Havnearbejde), Droskechaufførerne i Randers og Mælkekørerne i Aalborg. Disse Forhandlinger optages og skal være tilendebragte indenfor de for Forhandlingerne angaaende lokale Overenskomster eller Priskuranter fastsatte Frister.

Ved Forhandlingerne skal det tilstræ-

bes at tilvejebringe Overenskomster i Overensstemmelse med Forholdene i Byer af tilsvarende Størrelse.«

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening under Anbringelse af, at de paagældende Arbejderorganisationer ikke har villet opfylde deres Pligt i Henhold til denne Bestemmelse, for saa vidt angaar Overenskomstforholdene i Vordingborg og Masnedsund, nedlagt Paastand om, at Arbejdsmændenes Forbund for Vordingborg og Omegn kendes pligtigt til at optage Forhandlinger med det Formaal at tilvejebringe en Overenskomst i Overensstemmelse med Forholdene i Byer af tilsvarende Størrelse, og at De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Arbejdsmændenes Forbund for Vordingborg og Omegns Vegne ikendes en Bod for den overenskomststridige Vægring, Forbundet har gjort sig skyldig i.

De Indklagede paastaar sig i det hele frifundet under Anbringende af, at man fra Arbejdersiden har fyldestgjort det i den citerede Bestemmelse i Forligsmandsforslaget stillede Krav.

Sagens Omstændigheder er efter Klagernes Fremstilling følgende:

Arbejdsmændenes Forbund for Vordingborg og Omegn har nogle specielle Overenskomster med nogle Firmaer i Vordingborg og Masnedsund, men disse Overenskomster er dels ikke udtømmende og gælder dels kun for Forholdet til det eller de enkelte Firmaer, ligesom deres Bestemmelser for en stor Del afviger fra, hvad der gælder i andre Byer af tilsvarende Størrelse. Efter at der i Vordingborg var bygget en ny og moderne Havn, oprettedes i Begyndelsen af 1925 en ny Arbejdsgiverorganisation, Foreningen af Arbejdsgivere i Vordingborg og Masnedsund, og det var mellem denne Organisation og Forbundet, at de i Forligsmandsforslaget bestemte Forhandlinger skulde foregaa, idet man fra Arbejdsgiversiden havde ønsket at faa Forholdene paa nævnte Sted bragt til en almindelig og med Forholdene i Byer af tilsvarende Størrelse stemmende Ordning. Den 29. Juni afholdtes der under Medvirkning af Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund et lokalt Møde, hvor der fra Arbejdsgivernes Side blev forelagt et Forslag til en almindelig Overenskomst. Fra Arbejdernes Side blev dettes Bestemmelser imidlertid afvist, idet man kun indgik paa de generelle Bestemmelser om Arbejdstid, Betaling for Overarbejde og lign. Det henstilledes da, at man fra Arbejdersiden skulde fremsætte et Forslag, og et saadant fremkom i Slutningen af Juli, men indeholdt ikke nogen Nedsættelse af de hidtil betalte Satser, der for en stor Dels Vedkommende ligger over det sædvanlige i Byer af tilsvarende Størrelse. Der aftaltes da et Møde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det vedtoges atter at forsøge lokal Forhandling fuldført indenfor en vis Frist, men da Arbejderne herunder ikke vilde røre ved de eksisterende Betalingsforhold, kom Sagen paany til Forhandling i et Møde den 3. December mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvor der fra Arbejdsgiversiden blev forelagt et nyt detailleret Udkast til Overenskomst og Akkordprisliste, udarbejdet med Forholdene i Holbæk som nærmeste Mønster. Forbundets Repræsentanter meddelte nu, at de stedlige Arbejderrepræsentanter ikke ønskede at fortsætte Forhandlingerne, idet de ikke vilde gaa med til nogen som helst Reduktion af de hidtil betalte Takster, og Forhandlingerne matte herefter stilles i Bero.

Fra de Indklagedes Side erkendes det vel, at man ikke har kunnet gaa med til Nedsættelser af nogen større Betydning paa de hidtil betalte Takster, ogsaa hvor disse erkendes at ligge væsentlig over, hvad der betales i andre Byer af tilsvarende Størrelse; men til Forsvar herfor gøres det gældende, at de lokale Forhold med Hensyn til Arbejdsforholdene ved Havnen og til den gældende Arbejdsmaade er af en saadan særlig Beskaffenhed, at en Nedsættelse af gældende Satser vilde bringe Arbejdernes Fortjeneste ned under, hvad der — ogsaa set i Forhold til andre Byer — er ret og rimeligt.

Den omhandlede Bestemmelse i Forligsmandsforslaget maa antages at gælde Arbejdspladser, hvor den ene eller den anden af Parterne har ønsket Forhold, der afveg stærkt fra det almindelige, bragt i Samklang med dette, og Bestemmelsen paalægger Parterne

en positiv Pligt til at medvirke til, at dette sker, selv om der herved bliver Spørgsmaal om visse Ofre fra en af Siderne. Da det nu ikke fra de Indklagedes Side mod Klagernes Benægtelse er bevist, at de lokale Forhold er af en saadan Art, at de skulde kunne berettige den ganske afvisende Holdning, som man fra Arbejdersiden har udvist overfor ethvert Forsøg paa Nedsættelse af Satser, som laa over det almindelige, skønnes det ikke rettere end, at man fra Arbejdersiden har undladt at opfylde den Pligt, som den omhandlede Bestemmelse paalægger. Herefter findes Klagernes Paastand at maatte tages til Følge saaledes, at Boden, hvis Størrelse findes at kunne sættes til 200 Kr., paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund og som Ordensbod tilfalder Dansk Arbejdsgiverforening, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse.

Arbejdsmændenes Forbund for Vordingborg og Omegn kendes pligtigt at optage Forhandlinger med det Formaal at tilvejebringe en Overenskomst i Overensstemmelse med Forholdene i Byer af tilsvarende Størrelse. Dansk Arbejdsmandsforbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Ordensbod af 200 Kr.

De Indklagede betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 952.

Tekstilarbejdere paa A/S Th. Wittrups Uldvare- og Tæppefabrik, Vejle.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Januar 1926 i *Sag Nr. 952:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Tekstilfabrikantforeningens Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne.

I Overenskomst af 26. Maj 1925 mellem Tekstilfabrikantforeningen og Dansk Tekstilarbejderforbund, der er gældende til 1. Februar 1927, findes følgende Bestemmelse om Akkordtarifferne:

»De bestaaende Særoverenskomster for de enkelte Fabrikker fornyes uforandret, dog optages snarest muligt efter Overenskomstens Ikrafttræden Særforhandling om Akkordtarifferne for følgende Fabrikker:

Krævet af Fabrikantforeningen . . . A/S Th. Wittrup, Vejle, angaaende Løntarif for Spindere . . .

Den gældende Lønforhøjelse paa 3 pCt. træder ikke i Kraft for de her nævnte Akkordsatser, forinden der er opnaaet Enighed om den endelige Fastsættelse af disse. . . .

Der optages fri Forhandling om Akkordtarifferne for følgende Fabrikker . . . .«

Den nærmere Sammenhæng med, at der skulde optages Særforhandlinger om Akkordtarif for A/S Th. Wittrup, var, at der paa dette Selskabs Uldvare- og Tæppefabrik i 1923 var opført et nyt Spinderi med nye Maskiner, der var mere moderne og produktionsdygtige end de tidligere. Der var i den Anledning opnaaet Enighed om, at Fastsættelse af nye Akkordsatser først skulde ske efter en vis Prøvetid. Indtil da skulde Spinderne lønnes med deres hidtidige Gennemsnitsfortjeneste efter Akkord, og dette har siden Juni 1925 udgjort 37 Øre udover Timelønsbetalingen. Da Overenskomsten af 26. Maj 1925 blev afsluttet, var man imidlertid ikke kommet til Enighed, og heller ikke de Forhandlinger, der senere har været ført, har tilvejebragt Enighed. Under Forhandlingerne opstod der yderligere Strid om Beskæftigelsen og Lønningen af Spindermedhjælpere, men denne Strid fandt sin Afgørelse ved et Forlig, afsluttet for en faglig Voldgiftsret den 25. September 1925. Forliget betegner den trufne Ordning som midlertidig og udløbende den 1. Februar 1927, saaledes at den kun kan fornyes ved særlig Aftale mellem Organisationerne. Forhandlingerne om Lønsatserne fortsattes, saaledes at der den 14. November afholdtes Mæglingsmøde paa Fabrikken og den 28. s. M. Fællesmøde, alt uden endeligt Resultat. Parterne kom dog hinanden saa nær, at man opnaaede Enighed om den nye Fællesakkord, men fra Fabrikkens Side blev der stillet Forlangende om, at man for at gaa med til denne Lønsats maatte kræve, at Bestemmelsen i Voldgiftsforliget om, at den der trufne Ordning udløb den 1. Februar 1927, skulde udgaa. Herpaa vilde Tekstilarbejderforbundet ikke indgaa, men sendte den 5. December første Strejkevarsel og den 12. De-

cember andet Strejkevarsel. Den 15. December protesterede Arbejdsgiverforeningen mod Strejkevarslernes Lovlighed; et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. December førte ikke til noget Resultat, og den 29. December traadte Strejken i Kraft.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Tekstilfabrikantforenings Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne og nedlagt Paastand paa, at de under 5. og 12. December af Tekstilarbejderforbundet fremsendte Strejkevarsler overfor A/S Th. Wittrups Uldvare- og Tæppefabrik i Vejle kendes ulovlige, samt at der i den Anledning paalægges Forbundet en Bod, som tillige kan tjene som Erstatning for Selskabets Tab.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet.

Klagerne gør gældende, at det, da Overenskomsten af 26. Maj blev afsluttet, var en Forudsætning fra begge Sider, at tilbageværende Uoverensstemmelser ikke skulde kunne give Anledning til Arbejdsstandsning. Derfor findes A/S Wittrup ikke opført mellem de Fabrikker, for hvilke der skulde optages fri Forhandling. Den Uoverensstemmelse, der nu er mellem Parterne, drejer sig om Betydningen af visse Maskiner (Selfaktorer) og om Spindermedhjælpernes Beskæftigelse og Aflønning, men dette er et Spørgsmaal, der bør afgøres ved en faglig Voldgiftsret og ikke ved en Strejke midt i Overenskomsttiden.

De Indklagede gør heroverfor gældende, at de nu i flere Aar forgæves har søgt at faa Akkordsatserne fastsat. De har ikke, da Overenskomsten af 26. Maj 1925 blev vedtaget, givet Afkald paa at søge dette Spørgsmaal løst gennem Arbejdsstandsning, og de maa derfor holde for, at det foreliggende Spørgsmaal efter Overenskomstens § 7 skal løses efter der gældende Regler for Behandling af faglig Strid. Efter disse sidste Regler skal der imidlertid foreligge Samtykke fra begge Parter, for at Sagen kan indankes for faglig Voldgiftsret. De Indklagede ønsker ikke en saadan Afgørelse, og Følgen heraf er efter Reglerne for Behandling af faglig Strid § 5, 3. Stk., at de har Ret til gennem Anvendelse af Arbejdsstandsning at søge at faa deres Krav igennem.

Efter det oplyste maa der gives de Indklagede Medhold i, at den foreliggende Strid ikke drejer sig om Forstaaelsen af Priskurant eller Overenskomst, men er et Spørgsmaal om Fastsættelse af Løn, som Klagerne ikke mod de Indklagedes Protest kan henskyde til faglig Voldgiftsret. Naar dette er Tilfældet, maa de Indklagede ogsaa være berettiget til eventuelt at anvende Arbejdsstandsning, forsaavidt de ikke har givet særligt Afkald herpaa. Nogen Dokumentation for, at der ved Indgaaelsen af Overenskomsten af 26. Maj 1925 skulde foreligge et saadant Afkald fra de Indklagedes Side, har Klagerne ikke tilvejebragt, og Spørgsmaalet bliver herefter, om et saadant Afkald kan lægges ind i, at A/S Th. Wittrup ikke er opført under de Fabrikker, for hvilke der skulde optages fri Forhandling. Retten maa vel finde, at de i Overenskomsten benyttede Udtryk er ret uklare, og nogen udtrykkelig Bestemmelse for det Tilfælde, at der ikke opnaaedes Enighed om den endelige Fastsættelse af Lønsatserne for A/S Th. Wittrup, foreligger ikke, men Retten kan ikke anse det for tilstrækkelig godtgjort, at de Indklagede ved Udtrykkene i Overenskomsten skulde være afskaaret fra at benytte en Ret, der ellers tilkommer dem, og da der iøvrigt ikke er oplyst Omstædigheder, der kan gøre den af de Indklagede benyttede Fremgangsmaade ulovlig, vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes af Parterne med Halvdelen af hver.

Kendelse.

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne bør for Tiltale af Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Tekstilfabrikantforenings Vegne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betales med 150 Kr. af De samvirkende Fagforbund og med 150 Kr. af Dansk Arbejdsgiverforening.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 ❋ KØBENHAVN DEN 13. MARTS 1926 ❋ 22 AARGANG

Det aarlige Repræsentantskabsmøde.

De samvirkende Fagforbunds aarlige Repræsentantskabsmøde vil blive afholdt *Mandag den 10. eventuelt ogsaa den 11. Maj d A.*

Forslag, som ønskes behandlede af Repræsentantskabet, maa være indsendt til Forretningsudvalget *inden den 15. April.*

Enhver Organisation, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund (Landsforbund, enkeltstaaende Fagforening eller Fællesorganisation) kan stille Forslag til Repræsentantskabsmødet.

Arbejdsløshedsdemonstrationen i København den 3. Marts.

Landstingsflertallets Holdning overfor de Forslag, den socialdemokratiske Regering i denne Vinter har fremsat for at hindre, at Arbejderklassen ene kom til at bære Byrden af Deflationskrisen, har været mere end passiv, den har været direkte saboterende.

Som Protest herimod indkaldte Forretningsudvalget for Arbejdernes Fællesorganisation i København til Møde den 1. Marts for at tilrettelægge en Demonstration mod Venstres og Højres Politik i denne for hele Landet overordentlig vigtige Sag.

Mødet, der var besøgt af ca. 800 Bestyrelsesmedlemmer for de københavnske Fagforeninger, sluttede sig med alle Stemmer mod 3 om følgende Beslutning:

»Arbejdernes Fællesorganisation, der repræsenterer 117.000 organiserede Arbejdere i Hovedstaden, vedtager paa sit Fællesmøde i Folkets Hus paa Enghavevej den 1. Marts 1926 følgende Udtalelse:

1. Vi anerkender Regeringens Valutapolitik, hvorunder Kronen kan ventes at genvinde sin gamle Værdi i indeværende Aar og faa den guldbefæstet, idet vi anser et ordnet og ærligt, fast Pengevæsen for en Grundbetingelse for Produktion og Omsætning; endvidere mener vi, at Arbejderne som Lønmodtagere har Interesse i Kronens fulde Værdi, og endelig vilde en Nedskæring af denne betyde en tilsvarende Forringelse af den sociale Reformlovgivning, der er Resultatet af den sidste Menneskealders Arbejde og Kamp. Det var den forrige Regerings store Fejl, at den, skønt Prisfaldskrisen 1920—22 medførte mægtige Ofre fra den arbejdende Befolknings Side gennem uhyre Arbejdsløshed og store Lønreduktioner, ikke fastholdt Paripolitiken, men paany lod Kronen styre fra 82½ til 56½ Øre.

2. De Lidelser, som den saaledes nødvendiggjorte ny Deflation nu foraarsager, og hvorfor Arbejderklassen intet Ansvar har, da man hidtil ikke har villet indrømme den nogen Del i Produktionens Ledelse, bør mildnes i al den Udstrækning, Forholdene tillader; vi anerkender Regeringens Bestræbelser i saa Henseende dels gennem Iværksættelse af offentlige Arbejder, dels ved Forslag om direkte Støtte til Industrien og endelig ved Lovforslag og Administration, der tager Sigte paa at forbedre de Arbejdsløses sørgelige Kaar.

3. Vi nedlægger den alvorligste Protest mod de Partier, som under Benyttelse af den kunstige Magtstilling, de endnu

har i Landstinget, søger at forringe og forhindre Resultatet af Regeringens Bestræbelser; vi tager den skarpeste Afstand fra en Politik, der lader haant om Erhvervslivets Trang og Tarv og modsætter sig gennemførlige Forslag, for i det Sted at dyrke en gold Toldagitation med det ene Formaal at faa Magt til at vælte Skattebyrden over fra de Velhavende til de Ubemidlede ved Lettelse i den direkte Skat og Forøgelse af den indirekte.

4. Vi opfordrer indtrængende Landstingets Udvalg om Erhvervsministerens Kriseværnslov og om Socialministerens Forslag om Krisehjælp til de Arbejdsløse til hurtig at afgive Betænkning og fremme disse vigtige Forslag, ligesom vi opfordrer Finansudvalget til snarest at fremme Indenrigsministerens Forslag om 10 Mill. Kroner til Boligbyggeriet. Vi erklærer os paa alle Hovedstadens Arbejderes Vegne — og vi véd os i saa Henseende i Overensstemmelse med hele den danske Arbejderklasse — rede til, naar som helst Regeringen maatte kalde os dertil, at gaa ud i Valgkamp med det Maal at give den socialdemokratiske Regering den fornødne Magt til at gennemføre sit Program.«

Man vedtog dernæst at foranstalte en Demonstration af de Arbejdsløse til Rigsdagen Onsdag den 3. Marts, og udelukkende lade denne Demonstration bestaa af Arbejdsløse for dels at vise, hvilket enormt Omfang Arbejdsløsheden har, dels for at hindre de øvrige Partiers Presse i at tale om andet end netop Arbejdsløsheden.

Demonstrationen, der helt igennem fik et roligt og værdigt Forløb, og som talte ca. 20.000 Arbejdere, sendte Deputationer til Finansudvalget og til Landstingets Udvalg om Hjælp til kriseramte Virksomheder og Udvalget om Krisehjælp til Arbejdsløse.

Deputationen, der henvendte sig til de to sidstnævnte Udvalg, bestod af Sekretær i Dansk Arbejdsmandsforbund *Robert Nielsen*, Sekretær i Arbejdernes Fællesorganisation *Johs. Hansen* og Formanden for Søfyrbødernes Forbund *Erik Jacobsen*, og Robert Nielsen var Ordfører for Kravene, som han formulerede i en Tale, hvori han pegede paa, at bag de 25.000 københavnske Arbejdsløse stod hele Landets Arbejderklasse og krævede, at der hurtigts muligt toges fat paa Gennemførelsen af Lovforslagene om Hjælp til de Arbejdsløse, der havde opbrugt al Understøttelse, og Støtte til den kriseramte Industri. Den langvarige og dybtgaaende Krise, der navnlig ramte Arbejderne, var disse uden Skyld i, da der jo var nægtet dem enhver Medbestemmelsesret om Produktionens Ledelse.

Den anden Deputation bestod af Murer *Rassow*, Smed *Walther* og Fru *Johanne Jensen* og førte Forhandling med saavel Folke- som Landstingets Finansudvalg om at tiltræde Indenrigsminister Hauges Forslag om en yderligere Bevilling paa 10 Millioner til Statsboligfonden, idet Rassow som Ordfører paapegede, at Byggeindustriens Virksomhed øvede Indflydelse paa Beskæftigelsen i de fleste andre Fag, og sluttede med indtrængende at henstille, at de 10 Mill. til Statsboligfonden bevilgedes.

Formanden for Kriseværnsloven, Venstremanden *Johs. Jensen*, svarede Robert Nielsen, at man endnu ikke havde tilendebragt Arbejdet i Udvalget, men skulde tage Deputationens Henstilling under Overvejelse, og Formanden for Udvalget om Krisehjælp til de Arbejdsløse *Maegaard*, der fungerede i Stensballes Sted, erklærede, at man endnu ikke havde begyndt Arbejdet med Loven, og at ogsaa andre Befolkningsklasser var ilde stedt. Højremanden *Twede* udtalte sin Sympati, men kunde ikke tiltræde de stillede Forslag.

Vort Partis og de Radikales Medlemmer lovede at sætte al Kraft ind paa Gennemførelsen af de to Love.

Finansudvalgene besvarede den sidste Deputations Henvendelse. Vor Partifælle *Andreasen* udtalte, at han personligt ønskede de 10 Millioner bevilget, medens *Pitzner* fremhævede Ønsket om en helt ny Boligordning.

I Landstingets Finansudvalg udtalte *Ejsing*, at Forslaget endnu ikke var forelagt, men at det skulde blive modtaget med al mulig Velvilje, og *C. F. Sørensen* erklærede at ville støtte det af al Magt.

Medens Deputationerne var i Rigsdagen, talte flere af vore Partifæller til Demonstrationen, og efter at *Rassow* og

Robert Nielsen som de to Deputationers Ordførere havde forelagt Svarene for Forsamlingen, skiltes denne, og Slotspladsen laa atter stille og øde hen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bødkere hos Alfr. Olsen & Co.

Der har gennem længere Tid været Uenighed om Akkordpriserne for Reparation af Olietønder for Firmaet Alfr. Olsen & Co., hvorfor Arbejdet har været udført paa Timeløn.

Da Forhandlingerne i December 1925 paany strandede, afskedigede Firmaet sine 5 Bødkersvende den 1. Januar og skaffede sig sine Tønder reparerede andetsteds.

Herover rejste Bødkerforbundet Klage, idet Forbundet opfattede det skete som en uvarslet Lockout, og der afholdtes derfor et Fællesmøde den 3. Februar, hvor man enedes om følgende:

»Prisen for Reparation af Olietønder hos Firmaet Alfred Olsen & Co., Frihavnen, fastsættes fra og med Februar-Reguleringens Indtræden til 165 Øre pr. Tønde. Nævnte Pris er underkastet fremtidige Reguleringer i Henhold til de for Bødkerfaget gældende Regler.

Firmaet forpligter sig til, hvis det er muligt, senest den 10. ds. at genantage Bødkersvendene: Bremer, Gottlieb, Th. Hansen og O. Petersen. Lauget giver snarest gørligt Forbundet Meddelelse om, hvornaar ovennævnte Genantagelse kan finde Sted.

Ovenstaaende Aftale er truffet under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion, og Svar paa, om Aftalen tiltrædes, afgives senest den 6. ds. For saa vidt Forslaget vedtages, er Sagen hermed ude af Verden, i modsat Fald forbeholder De samvirkende Fagforbund sig Ret til at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.«

Da begge Parter vedtog Forslaget, gik Sagen hermed endelig i Orden.

Landarbejderne paa St. Svendstrup Avlsgaard.

Den 10. Februar afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Landarbejderforbundet over, at Forvalter Bendtzen paa St. Svendstrup pr. Borup systematisk afskedigede Forbundets Medlemmer, sidst ved at nægte Genantagelse af Landarbejder Aug. Christensens Hustru, da hun efter en Sygdom mødte til Malkearbejde.

Mødet resulterede i Vedtagelsen af nedenstaaende Forlig:

Under Forudsætning af, at August Christensen senest den 1. April d. A. fraflytter den af ham nu beboede Lejlighed, og under Forudsætning af, at Landarbejderforbundet i det hele frafalder videre Forfølgning af den nu rejste Sag, tilbyder Arbejdsgiveren som en forligsmæssig Afgørelse, der ikke paa nogen Maade præjudicerer det retslige Spørgsmaal — at betale til August Christensen 125 Kroner, af hvilke 50 Kroner anvises til Udbetaling Torsdag den 11. ds., medens Resten forfalder til Udbetaling, saa snart Fraflytning er sket.

Overenskomstforholdene i Beklædningsindustrien.

Imellem Dansk Skrædderforbund og Beklædningsindustriens Sammenslutning bestaar der 15 forskellige Overenskomster, fordelt paa to forskellige Udløbstider, nemlig 1. Februar og 1. April. Det er hovedsagelig Konfektionsindustriens Overenskomster, der udløber den 1. Februar, og for det bestilte Skrædderi den 1. April.

Samtlige Overenskomster, der i 1925 blev indgaaet med 1 Aars Varighed uden Reguleringsbestemmelse i Henhold til Statens Pristal, er opsagt af Arbejdsgiverforeningen.

Der blev i Løbet af Januar Maaned forhandlet mellem Parterne om Priskuranterne for Foreningen af danske Fabrikanter af Herreklæder, der udløb den 1. Februar, uden at der opnaaedes Enighed, og et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken den 1. Februar endte ligeledes uden Resultat.

Fra Arbejdsgivernes Side krævedes som Betingelse for Fornyelse af Overenskomsterne, at Lønningerne skulde reduceres med 12 pCt. og ligeledes reguleres i August i Henhold til Pristallet paa samme Maade, som er gældende i de fleste øvrige Fag. Dette modsatte Arbejdernes Repræsentanter sig, da de

ikke ønskede igen at komme ind under Reguleringsbestemmelser efter at være kommet bort derfra.

Efter de bristede Forhandlinger fremsatte Arbejdsgiverforeningen Lockoutvarsler overfor Medlemmer af Skrædderforbundet, arbejdende for Fabrikantforeningens Medlemmer, saaledes at denne kunde iværksættes den 17. Februar.

Den 12. Februar kom der nye Forhandlinger i Stand under Hovedorganisationernes Medvirken, og ud paa Morgenstunden resulterede disse Forhandlinger i Enighed om et Forslag, der skulde forelægges direkte Forbundets interesserede Medlemmer.

Forhandlingerne var forløbet paa den Maade, at forskellige Udvalg havde forhandlet sig til Rette om en Revision af de foreliggende Akkordprislister og Time- og Ugelønssatser, hvorved der var sket en Lønreduktion paa mellem 7 à 8 pCt., og der skulde da finde en almindelig Regulering Sted i August i Henhold til Pristallet.

Svaret skulde afgives den 19. Februar, og Lockoutens eventuelle Ikrafttræden var udsat til den 20. Februar ved Arbejdstidens Ophør.

Ved den blandt de paagældende Medlemmer af Skrædderforbundet foretagne Urafstemning blev Overenskomstforslaget forkastet, hvorfor et til Fredag den 19. Februar berammet Møde om 4 mindre Overenskomster slet ikke kom til at dreje sig om disse, men om Situationen i sin Helhed.

Der opnaaedes ikke Enighed, men man besluttede at fortsætte Forhandlingerne Lørdag den 20. Februar, og disse Forhandlinger skulde nu føres med Dansk Skrædderforbunds Hovedbestyrelse, der blev indkaldt telegrafisk.

Paa dette Møde fremsatte Arbejdsgiverne Ønske om, at Forhandlingerne nu kom til at dreje sig om en Ordning for alle i Aar udløbende Overenskomster, altsaa ogsaa dem, der udløber 1. April, og paa Grundlag af, at Forbundets Hovedbestyrelse indgik herpaa, blev Lockouten udsat, medens disse Forhandlinger skulde føres, og man enedes om at paabegynde dem Mandag den 22. Februar.

Disse Forhandlinger var meget besværlige, men efter 21 Timers Forløb, Kl. 6½ om Morgenen, opnaaedes dog Enighed under Forbehold af Medlemmernes Sanktion.

Det nye Forslag omfattede alle udløbende Overenskomster, og der indførtes den Forandring, at samtlige Overenskomster mellem Dansk Skrædderforbund og Beklædningsindustriens Sammenslutning fremtidig udløber samtidig, nemlig den 1. Marts.

Dette var et Krav fra Arbejdsgiverne, og dets Imødekommelse var Betingelse for, at det nu foreliggende Forslag paa et afgørende Punkt blev bedre end det for Konfektionsindustrien forkastede Forslag.

I det store og hele gaar det ud paa, at Overenskomsterne reduceres 7 à 8 pCt. for de Overenskomster, der udløb den 1. Februar, fra Onsdag den 3. Marts, og for de Overenskomster, der udløber den 1. April, fra Udløbsdatoen.

Men for Augustreguleringens Vedkommende skete der den Forandring, at ved Reguleringen skal de første 6 Points, Pristallet gaar op eller ned, ikke medregnes. Da der jo sikkert kun bliver Tale om Nedgang, betyder det i Realiteten en Forbedring af Lønniveauet paa 3 pCt. fra August 1926.

Overenskomstforslaget sluttede med følgende Bestemmelser:

Foranstaaende Overenskomst, der er vedtaget under Forbehold af Hovedorganisationernes og de respektive Organisationers Sanktion, er at betragte som en Helhed, der vil være at vedtage eller forkaste samlet.

Organisationernes Svar skal foreligge senest Tirsdag den 2. Marts.

Den varslede Lockout udsættes, indtil Afstemningen har fundet Sted, og bortfalder, for saa vidt Overenskomsten vedtages; i modsat Fald kan Lockouten iværksættes med 24 Timers Varsel.

Ved den derefter foretagne Urafstemning blandt alle Forbundets Medlemmer vedtoges Forslaget, for Konfektionsindustriens Vedkommende med 667 Stemmer imod 547 Stemmer og for det bestilte Skrædderi med 935 Stemmer imod 852 Stemmer.

Hermed var, da Arbejdsgiverne ligeledes vedtog Forslaget, Sagen i Orden, og den varslede Lockout bortfaldt.

De russiske Fagforeningers Væsen og Praksis.

Til Spørgsmaalet om Enhedsfront indenfor den faglige Bevægelse.

Af *Paul Olberg.*

I.

Spørgsmaalet om en Enhedsfront indenfor Amsterdam og de røde Fagforeninger diskuteres for Tiden meget levende. Det er saavel Vesteuropas som Sovjetruslands socialistiske og faglige Presse, der indgaaende beskæftiger sig med dette Spørgsmaal. Gennem den *forenede engelsk-russiske Forhandlingskomités* Særaktion, som til Gunst for Sammenslutningen har afholdt en Konference den 8. og 9. December i Berlin, er det vigtige Problem paa en vis Maade indtraadt i et nyt Stadium. Betragter man dette Skridt og især Stemningen indenfor mange Kredse i de engelske Fagforeninger — for *enhver Pris* at tilvejebringe Enhedsfronten med Moskva — synes en Fremstilling af Grundsætninger og Praksis indenfor de røde Fagforeninger for os at være af en overordentlig aktuel Betydning. Gennem en saadan fordomsfri Undersøgelse vil man kunne drage visse taktiske Slutninger med Hensyn til en Sammenslutning med de russiske Fagforeninger.

De russiske Fagforeninger har, ligesom hele Livet i Rusland under Kommunismen, gennemgaaet nogle Faser, der væsentligt adskiller sig fra den vesteuropæiske faglige Bevægelse efter Krigsaarene. I Krigskommunismens Aar (1918—1921), da Statshusholdningen var nationaliseret, fungerede Fagforeningerne som Stats-Korporationer, der skulde virkeliggøre »Kommunismen«. I denne Egenskab spillede de en afgørende Rolle indenfor hele den økonomiske Proces: Ved Ledelse af Produktionen, ved Regulering af Forbruget, ved Organisering af Trafikvæsen, Brugsforeninger o. s. v.

Paa den Tid var Bybefolkningen i Sovjet-Rusland ved Tvang sammensluttet saavel i Fagforeningerne som i Brugsforeninger. Dette var ikke alene Tilfældet for Arbejdernes og Funktionærernes Vedkommende, men ogsaa alle andre sociale Grupper saasom de frie Fag, Lærere, Professorere, Sagførere, Læger, Fabriksledere, Portnere, Embedsmænd af alle Klasser o. s. v. maatte tilhøre en Fagforening. I Overensstemmelse med Krigskommunismens Væsen kunde man dengang ikke erholde Levnedsmidler, Klæder o. s. v. uden Medlemsbog og Fagforeningens Sanktion. Medlemsbidrag var afskaffet. Fagforeningerne eksisterede for Statskassens Regning. De var i Grunden ikke andet end Statsorganisationer. Som Følge heraf var de ledende Instanser indenfor Fagforeningerne udnævnt af det regerende Parti; thi Valg af Bestyrelse gennem Medlemmerne var af en ren formel Art, idet det kun var det kommunistiske Partis Kandidater, der maatte vælges, der kunde ikke være Tale om noget frit Valg. Som Følge heraf bestemte dette Parti selv de programmæssige Principper som Fagforeningernes Taktik. Det er særlig karakteristisk for disse Aars Fagforeningspolitik, at Kampen for Forbedring af Arbejderstandens materielle Stilling og Højnelse af det kulturelle Niveau sattes fuldstændig til Side, og det just ikke fordi Arbejdernes Livsforhold var tilfredsstillende. Nej. Netop det modsatte var Tilfældet. I de kommunistiske Eksperimenters usalige Tid, da Produktionen var lammet, maatte Arbejderne paa ganske faa Undtagelser nær gennemgaa lige saa store Lidelser som de øvrige Befolkningslag. Arbejderbeskyttelse vilde have været højst nødvendig; men Sovjet-Regeringen indtog det Standpunkt, at den økonomiske Kamp saavel som den poltiske var absolut utilladelig i en socialistisk — henholdsvis kommunistisk — Stat; thi en saadan Kamp — saaledes lød dengang Sovjetteorien — vilde da vende sig mod selve Arbejderstaten, det vilde være politisk Vanvid. Med denne Argumentation blev enhver kollektiv Aktion — bl. a. Strejker — der havde en Forbedring af Arbejderstandens Livsforhold til Formaal, forbudt. Men dette Forbud blev virkningsløst. Ifølge de nævnte trøstesløse Tilstande var Arbejderstanden ofte tvunget til at gaa i Kamp mod Stats-Arbejdsgiverne. I saadanne Tilfælde anvendtes ikke sjældent Strejke. Det skal her bemærkes — hvad der er meget betegnende — at de ledende Magter indenfor Fagforenigerne ved saadanne Aktioner, der hensynsløst blev under-

trykt, altid stillede sig paa det regerende Partis Side mod Arbejdernes berettigede Fordringer.

Saaledes kunde de russiske Fagforeninger i Krigskommunismens Epoke hverken ifølge sin sociale Sammensætning sit Væsen eller Virksomhed betegnes som Arbejderstandens Klasseorganisation.

II.

I Begyndelsen af 1921 blev den saakaldte nye statsøkonomiske Politik (Nep) henholdsvis Statskapitalismen proklameret. Krigskommunismen havde svigtet og maatte prisgives. Der var begyndt et nyt Afsnit i den statsøkonomiske Udvikling. Paa Land og i By blev den privatkapitalistiske Forvaltnings Principper anerkendt. Industrien blev omdannet paa et nyt forretningsmæssigt Grundlag, ifølge hvilket enhver Bedrift selv maatte gøre sig kapitalistisk gældende; thi det tidligere System, under hvilket Produktionen blev ledet af Staten uden et rigtig Budget og faktisk eksisterede for Statens Regning, havde lammet Industrien og bragt Staten enorme Tab. Som Følge heraf blev det Bedriftsdirektørens individuelle Villie, der kom til at herske i Stedet for den kollektive Industriledelse gennem Fagforeningerne. Det er kun en relativ ringe Indflydelse, Fagforeningerne siden den Tid har haft paa Industriens Organisation. Tilbagegangen til den fri Vare- og Penge-Forvaltning gjorde Forbrugs-Reguleringen overflødig, ved hvilken Fagforeningerne som sagt havde spillet en afgørende Rolle. Paa samme Tid erhvervede Privatkapitalismen en vis Position indenfor Handel og Industri. Det viste sig at være en tvingende Nødvendighed at organisere Arbejdsforholdene paa rationel Basis saavel indenfor Staten som i de private Bedrifter. Man maatte under de nye Forhold, der stadig udviklede sig mere og mere i kapitalistiske Spor, beskæftige sig med Spørgsmaalet om Lønforhold, Arbejdstid, social Forsorg o. s. v., med andre Ord Arbejderstandens Interesser maatte repræsenteres paa en planmæssig Maade. Fagforeningerne kom naturligvis først og fremmest i Betragtning som Repræsentanter i saadanne Anliggender, men for at kunne magte sine Opgaver og virke som frie Arbejderorganisationer maatte Fagforeningerne fuldstændig omdannes. De maatte ombygges paa et demokratisk Grundlag og befries for den materielle og politiske Afhængighed af Stats-Arbejdsgiverne og det regerende Parti; men dette er kun sket i ganske ringe Grad. (Fortsættes.)

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 32.

Træindustriarbejderforbundet mod Dansk Arbejdsmandsforbund.

Paa Foranledning af Træindustriarbejderforbundet har De samvirkende Fagforbund under 27. Januar 1926 henvist et Stridsspørgsmaal mellem de ovennævnte Organisationer til Afgørelse i Grænseudvalget. Det drejer sig om følgende:

Under 7. November f. A. har 7 navngivne Arbejdere rettet følgende Anmodning betegnet »Erklæring« om Overflytning fra Dansk Arbejdsmandsforbund til Træindustriarbejderforbundet i Danmark:

»*Erklæring.*

Undertegnede Arbejdere, arbejdende paa Maribo Trævarefabrik, der f. T. staar som Medlemmer i Dansk Arbejdsmandsforbund, ønsker os fra 1. November eller snarest ske kan derefter overflyttet til Træindustriarbejderforbundet i Danmark.

Maribo, den 4. November 1925.«

Anmodningen er paategnet af følgende: M. C. Jørgensen, Karl Petersen, Frits Jensen, Holger Petersen, Ch. Hansen, C. Striegler og J. Olsen.

Den 12. November tilskrev Træindustriarbejderforbundet Dansk Arbejdsmandsforbund i Anledning af denne Anmodning om Overflytning, og man anmodede nu Arbejdsmændenes Hovedledelse »om at paalægge Eders Maribo-Afdelingsformand at framelde dem, saaledes at de kan blive overflyttet til os«. Dette nægtede imidlertid Arbejdsmandsforbundet, hvorefter Sagen indankedes for De samvirkende Fagforbund, der som nævnt har anmodet Grænseudvalget om en Afgørelse i Sagen.

Under Forhandlingerne for Grænse-

udvalget er det fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side anført, at dette Forbund har Overenskomst med Maribo Trævarefabrik, som er Medlem af den lokale Arbejdsgiverforening, for de paagældende Arbejdere, gældende indtil 15. April 1927, og denne Overenskomst indeholder bl. a. Bestemmelse om, at Virksomheden ikke maa beskæftige ekskluderede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund. Paa den anden Side har Arbejdsmandsforbundet for Grænseudvalget udtalt, at i Forhold til dette Forbunds Størrelse kan det ikke have nogen Betydning, om det bevarer disse Medlemmer eller ikke, navnlig da det Antal Savværksarbejdere, som Forbundet iøvrigt har som Medlemmer, kun er meget ringe — maaske næppe 100 Mand i hele Landet.

Fra Træindustriarbejderforbundets Side er det under hele Sagen helt enkelt gjort gældende, at det her drejer sig om Folk, som absolut hører til den Kategori af Arbejdere, som dette Forbund organiserer, og det har samtidig henvist til en Skrivelse af 5. December f. A. fra Bødkerforbundet i Danmark, gaaende ud paa overfor Træindustriarbejderforbundet at bekræfte, at

»Bødkerforbundet har truffet en Aftale med Dansk Arbejdsmandsforbund om, at vi ikke skulde kræve de Folk, som udfører Bødkerarbejde paa »Maribo Trævarefabrik« overflyttet til os mod, at Dansk Arbejdsmandsforbund stadig sørger for, at Bødkerarbejdet betales efter den Overenskomst, vi (Bødkerforbundet) har med Bødkermestrene«,

og senere tilføjer Bødkerforbundet i samme Skrivelse:

»Er den naturlige Ordning ved at komme i Stand, at Arbejderne paa Fabrikken kommer over i Eders Forbund, ser vi gerne, om vi, saalænge Forholdene er, som de længe har været, kan faa samme Ordning med Eders Forbund, saa I tager de gamle Bødkere som Medlemmer, og paa samme Maade sørger for, at Bødkerarbejdet betales med vore overenskomstmæssige Priser.

Vi maa dog ogsaa her forbeholde os Ret til, saafremt der skulde indtræde en Forandring i Arbejdsforholdene, at faa Bødkerne over i vort Forbund.«

Overfor det i Sagen fremførte er Grænseudvalget enigt i at udtale, at det her drejer sig om Arbejdere, som hører hjemme i Træindustriarbejderforbundet, og der maa derhos lægges særlig Vægt paa, at der foreligger en skriftlig Tilkendegivelse fra de paagældende Arbejdere om, at de ønsker sig overførte til dette Forbund.

Og med Hensyn til den bestaaende Overenskomst da maa Grænseudvalget vel slaa fast, at de paagældende Arbejdere ikke i Forholdet til Arbejdsgiverne kan anses for løst af den af Dansk Arbejdsmandsforbund med Firmaet indgaaede Overenskomst; i saa Henseende maa denne Overenskomst overholdes, til den paa lovlig Maade kan opsiges til Udløb.

Med Hensyn til det rejste Spørgsmaal om Overførelse, da er Grænseudvalget af den Mening, at de paagældende Arbejdere paa Maribo Trævarefabrik i Henhold til deres Ønske derom straks bør overføres til Træindustriarbejderforbundet i Danmark.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 951.

Typografer paa Det forenede Dampskibsselskabs Amerikabaade.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Februar 1926 i Sag Nr. 951: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Det forenede Dampskibsselskabs Vegne.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Det forenede Dampskibsselskabs Vegne for Brud paa den mellem Forbundet og Dampskibsselskabet bestaaende Overenskomst, hvis § 1 er saalydende:

»Paamønstring finder Sted i Henhold til Sømandsloven af 1. Maj 1923 og nedenanførte Forhyringsregler.

Forhyringen er vederlagsfri for den forhyrede.

Bogtrykkerne afkediges ikke under Skibets sædvanlige Vinteroplægning, der normalt andrager 6 Uger.«

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at S/S »United States« den 24. November 1925 var ankommet til København, ogsagdes Dagen efter de to paa Skibet arbejdende Typografer til Afmønstring den 2. December, da Skibet skulde oplægges af Mangel paa Beskæftigelse. Forinden Afmønstringen protesterede Forbundet, der var blevet gjort bekendt med Opsigelserne, mod disse under Henvisning til Overenskomstens § 1, 3. Stykke. Om S/S »United States« er det oplyst, at det allerede, da Afmønstringen skete, var averteret til Afgang fra København den 29. Januar 1926, og under Opholdet i København skulde det gennemgaa sædvanligt aarligt Eftersyn og Reparation, hvilket dog kun vilde tage en Del af den Tid, i hvilken Skibet var i København, og at Grunden til det lange Ophold skyldtes de vanskelige Forhold, der bevirkede, at Selskabets Skibe skulde gøre færre Ture end ellers.

S/S »Frederik VIII« ankom til København i Slutningen af December 1925 og var averteret til Afgang herfra den 22. April 1926; i Mellemtiden skulde Skibet gennemgaa en Reparation, der vilde tage et Par Maaneder, medens Resten af Opholdet skyldtes den indskrænkede Fart. Ogsaa her blev Skibets 2 Typografer opsagte og afmønstrede.

Klagerne har nu anført, at det er i Strid med den anførte Bestemmelse i Overenskomstens § 1, 3. Stykke, at de 4 nævnte Typografer trods Protest er afmønstrede, nemlig for S/S »United States« 9 Uger og for S/S »Frederik VIII« knapt 4 Maaneder, men Skibene har ikke været taget ud af Farten, idet det — som anført — allerede inden, de paagældende Afmønstringer fandt Sted, var bekendtgjort, naar Skibene paany skulde afgaa, og Vinteroplægningerne har ogsaa været benyttet til at efterse og reparere Skibene. Klagerne har endvidere gjort gældende, at der ved Overenskomstforhandlingerne i 1922 som Grund til at nægte at gaa ind paa en fra Typografernes Side forlangt Lønforhøjelse blev henvist til, at de havde den Fordel at faa fuld Løn under Skibets aarlige Vinteroplægning, at Typograferne under Skibets Vinteroplægning har nogen Beskæftigelse, navnlig ved Reparationer i Trykkeriet og ved Pasning af Telefoner, og at Vinteroplægningen i tidligere Aar har været meget varierende, et enkelt Aar varet indtil 3 Maaneder, i hvilket Tilfælde Typograferne ikke blev afskedigede.

I Henhold hertil paastaar Klagerne de Indklagede dømt til at betale Erstatning for Løn og Kostpenge i 6 Uger til de 4 Typografer, ialt 2432 Kr. 50 Øre, samt de Indklagede ikendt Bod for Brud paa bestaaende Overenskomst og Sagens Omkostninger.

De Indklagede anfører, at de to Skibes Ophold i Aar har varet længere end sædvanlig og længere end nødvendigt paa Grund af aarligt Eftersyn og Reparation og derfor ikke kan betegnes som »sædvanlig Vinteroplægning«, idet Skibene var taget ud af Fart og oplagt af Mangel paa Beskæftigelse. Desuden havde man efter Opsigelsen, men før Afmønstringen tilbudt de to Typografer paa S/S »United States« Hyre paa S/S »Oscar II«, der skulde afgaa den 18. December, hvilket Tilbud de afslog, da de helst vilde sejle med S/S »United States«. — Under Hensyn hertil paastaar de Indklagede sig frifundne.

Hvad angaar det fremsatte Tilbud til de to Typografer fra S/S »United States« om andet Arbejde, bemærkes, at de ikke har været pligtige at modtage dette. Vel har Vinteropholdet i Aar varet længere end almindeligt, men da det i Overenskomsten er anført, at sædvanlig Vinteroplægning normalt varer 6 Uger, og det ogsaa tidligere har varet længere, findes Selskabet ikke under de foran anførte Omstændigheder at have haft Føje til at afskedige de 4 Typografer. Under Hensyn til det Erstatningskrav, disse herefter har paa Selskabet, vil der være at paalægge Selskabet en Bod paa 1500 Kr., hvorhos det vil have at udrede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

A/S Det forenede Dampskibsseskab bør til De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne betale en Bod paa 1500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Dampskibsselskabet med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen) Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38 ❋ KØBENHAVN DEN 20. MARTS 1926 ❋ 22 AARGANG

De russiske Fagforeningers Væsen og Praksis.

Til Spørgsmaalet om Enhedsfront indenfor den faglige Bevægelse.

Af *Paul Olberg.*

(Fortsat.)

III.

I Slutningen af 1922 blev vel Arbejdernes obligatoriske Indtrædelse i Fagforeninger officielt ophævet, men i Virkeligheden har Medlemsskab i en Fagforening beholdt sin obligatoriske Karakter; thi ifølge den gældende Bestemmelse og Praksis inddrives Medlemsbidragene til Fagforeningerne for største Delen paa den Maade, at *Bedriftsforvaltningen* eller Bedriftsraadet egenmægtigt fradrager Bidraget i Arbejdernes Løn. En saadan Tilstand maa betegnes som fuldstændig unormal. Selv det officielle Organ for Sovjet-Fagforeningernes Centralraad »Vestnik Truda« (»Arbejderbud«) tilstaar dette offentligt, idet det erklærer (Nr. 1 1925): »Ved at gennemføre en saadan Praksis for at inddrive Penge, skabes der ikke nogen god Villie hos Arbejderen til at udrede sit Kontingent, Fagforeningen meddeler ikke engang Arbejderen, hvortil hans Bidrag skal anvendes. Arbejderen maa tilsidst faa det Indtryk, at Bedriftsraadets Repræsentant, der (under Lønudbetalingen) sidder ved Bedriftskassererens Side, ikke er Funktionær i en Fagforening, men i en Skatteligningskommission.« Medlemsbidragene kan saaledes ikke tjene som Bevis for, at Arbejderen tilhører sin Fagforening af klassebevidste Grunde.

Som tidligere eksisterer Guvernementsfagforeningerne i en betydelig Grad for Centralledelsens Regning, det vil til syvende og sidst sige for Statens Regning. Dette fremgaar af følgende Tal:

	Fagforeningernes Indtægter (procentvis) i de første 6 Maaneder af 1923:	af 1924:
Medlemsbidrag	59,3	56,2
Tilskud fra Centralmyndighederne ..	21,7	27,6
Forskellige Indtægter	6,6	9,2
Ialt:	87,6	93,0

Beretningerne fra en stor Del af Fagforeningerne viser betydelige Underskud. Saaledes havde f. Eks. 353 Guvernementsfagforeninger Underskud:

Den 1. April 1924: 64,6 pCt. af Fagforeningerne, den 1. Juni 1924: 58,8 pCt. den 1. Oktober 1924: 39,4 pCt., den 1. Januar 1925: 41,4 pCt. af Fagforeningerne.

Fagforeningernes Underskud fremkommer hovedsagelig ved de store Udgifter, som det udstrakte bureaukratiske Funktionærapparat kræver og ved Restancer af Medlemsbidrag (i mange Distrikter bliver tvangsmæssig Inddrivning af Bidrag ikke anvendt).

En betydelig Del af Medlemmerne spiller en passiv Rolle indenfor Fagforeningerne, idet de hyppigt mod deres Villie er indlemmet i Fagorganisationerne og som Følge heraf ikke har nogen Interesse for disse, bl. a. betaler de ikke Kontingenterne. Saaledes gives der Fagforeninger, hvor Antallet af Medlemmer, der staar til Restance, beløber sig til 60—70 pCt. Som tidligere nævnt bliver Fagforeningernes ledende Myndigheder, især Centralbestyrelsen i Distrikterne, faktisk udnævnt af det kommunistiske Parti. Deres Valg er en ren Formalitet. Fagforeningernes Politik bestemmes ligeledes af det regerende Parti. Den Opfattelse, at Arbejderne i Statsbedrifterne ikke maa føre nogen Kamp for at forbedre deres Stilling er stadig raadende, da en saadan Handling vil kunne skade den foregivne socialistiske Opbygning. I Overensstem-

melse hermed stiller Fagforeningerne under sociale Kampe sig som Regel paa Regeringens Side, kun i private Bedrifter varetager de Arbejderstandens Interesser. Denne Holdning er saa meget mere beklagelig, som Arbejdsforholdene i de russiske Bedrifter *uden Undtagelse er trøstesløse* og kræver en vidtgaaende Beskyttelse. I de sidste 2—3 Aar har hele Fagforeningspolitikken overhovedet ikke vist sig at være Udtryk for Arbejderklassens Synspunkter. Den har i langt højere Grad været skadelig. Dette indrømmer ingen ringere end selve Formanden for det Alrussiske Fagforeningsraad, Tomski. I hans Theses — offentliggjort i »Prawda« den 21. November 1925 — til den sidste kommunistiske Partidag, der skulde afholdes i Moskva i Midten af December 1925 fremsatte Tomski følgende højst interessante Beviser:

»Overlæsset med mangfoldige økonomiske, politiske og offentlige Funktioner formaar Fagforeningerne tit ikke at bestride deres Arbejde, de har vist sig at være ensidige i deres Arbejde og *har undertiden tilsidesat deres hovedsageligste og vigtigste Opgave: At forsvare de økonomiske Interesser for Masserne, som er blevet forenet gennem Fagforeningerne, og det alsidige Arbejde for at hæve disses materielle og aandelige Niveau.* Dette har selvfølgelig ført til en utilstrækkelig Varetagelse af de brede Massers Krav fra Fagforeningernes Side, til Genoplivelse af Krigskommunismens Metoder, til utilstrækkelig Varetagelse af Fagforeningsarbejdets vigtige Enkeltheder, til skødesløs, ja undertiden endnu mere forkastelig Administration af Medlemsbidragene, til Formalisme og Bureaukrati.«

Endvidere:

»Det er ikke alene, hvor det gælder de mest udviklede Arbejdergruppers Krav, at Fagforeningerne ikke røgter deres Opgave; men de formaar heller ikke at opdrage de ny tilkomne Medlemmer, de er slet ikke i Stand til at opdrage Medlemmerne til organisatorisk Forstaaelse. Stigningen af Medlemsantallet indenfor Fagforeningerne — gennem de ikke-proletariske Elementer — saavel som det Forhold, at Medlemsretten i en Fagforening i en ren formel Sag kan overdrages til en anden, fører til, at Personer, der er fuldstændig ubekendte med Fagforeningernes Maal, Liv og Virksomhed, er villige til at betale Bidrag for at erhverve Medlemsbog og de Fordele, som Medlemsretten yder. Paa den Maade opstaar de Tilfælde, *hvor Medlemsbøger i en Fagforening enten overdrages til andre Personer eller sælges.*«

Fremdeles peger Tomski paa den beklagelige Maade, hvorpaa Massernes Selvstændighed indenfor Fagforeningerne sættes til Side. Han anfører som Eksempel, hvad der er Praksis ved Tarifoverenskomsterne:

»Den bestaaende Ordning, hvorved Flertallet af Fagorganisationerne slutter en kollektiv Overenskomst med de modstaaende Organisationer uden at kende, hvilken Stilling Arbejderne og Funktionærerne tager til saadanne Forpligtelser, som Fagforeningerne overtager i deres Navn, besidder ringe Autoritet for Arbejderne, er en daarlig Garanti for Modpartens Organisationer og maa derfor omskabes. Det maa gøres til en Regel, at en kollektiv Overenskomst drøftes i store Arbejderforsamlinger.«

En af de vigtigste Aarsager til Manglerne ved den russiske Fagforenings-Politik er ifølge Tomskis Theser det kommunistiske Partis afgørende Rolle indenfor Fagforeningerne.

Det hedder i disse Theser:

»Foruden *Partiinstansernes smaalige Indblanden* i det daglige Fagforeningsarbejde forekommer der ogsaa en hyppig Skiften blandt de ledende Fagforeningsfunktionærer, hvis Valg er foretaget uden tilstrækkelig Overvejelse; dette krænker Demokratiet indenfor Fagforeningerne. Det har ogsaa vist sig, at i Praksis bliver de fleste Spørgsmaal om Arbejdsbetingelser, Arbejdsløn, kollektive Overenskomster o. s. v. forelagt til Parti-

instansernes Afgørelse, hvorved Fagforeningsarbejdets normale Metoder er blevet krænket og Fagforeningernes Anseelse dalet hos de brede Masser.«

For at gøre en Ende paa den hidtidige fejlagtige Fagforeningspolitik opfordrer Tomski til at opbygge Fagorganisationerne paa et demokratisk Grundlag. Han siger: »Ligeoverfor Fagforeningerne er kommanderende Metoder og smaalig Formynderskab endnu mindre tilladelig end paa noget andet Sted.« Disse Tomskis Grundsætninger, der iøvrigt ikke byder noget nyt for de vesteuropæiske Fagforeninger, kan man kun bifalde; men det er et Spørgsmaal, om Fagforeningernes Demokratisering kan virkeliggøres under det kommunistiske Partis Diktatur.

Efter nu at have endt denne Regegørelse har vi et Holdepunst ved Besvarelsen af det ovenfor stillede Spørgsmaal angaaende Sammenslutningen med de russiske Fagforeninger. I Princippet behøver man næppe at fremhæve, at Arbejderbevægelsens Enhed i alle Lande er ønskelig, men det er en selvfølgelig og ubetinget Forudsætning for denne Enhed, at de omhandlede Organisationer virkelig maa være frie, politisk neutrale Fagforeninger, som sætter sig samme Maal og følger de samme taktiske Metoder. Ligesaa selvfølgelig er det, at de røde Fagforeninger ikke maa blande sig i de vesteuropæiske Fagforeningers indre Anliggender og maaske med politisk Formaal for Øje skabe sig Rum for at øve Indflydelse indenfor Fagforeningerne. Desværre staar saavel Udtalelser af Førerne indenfor de russiske Fagforeninger som disse Organisationers Praksis i Modstrid med de angivne Betingelser.

For kun at anføre et Eksempel skal der henvises til en Udtalelse, som en af Førerne indenfor den røde Fagforenings Internationale, Losowsky, har fremsat i »Prawda« (den 20. Juli 1924). Han udtaler sig saaledes: »Hvad der i Hovedsagen interesserer os i Spørgsmaalet om Enhedsfronten, er følgende: Om det Forslag, som vi vil stille Amsterdammerne, vil gøre det muligt for os endnu mere at komme *i Føling* med Masserne, som tilhører de reformistiske Fagforeninger. Det interesserer os, om man paa Grundlag af vort Forslag kan trænge ind i de reformistiske Fagforeninger og — endskønt med den Risiko at maatte taale de Herrer Jouhaux og Meningsfællers Selskab i 2—3 Dage — endnu mere vinde Arbejderklassens Sympati. Derved tænker jeg mindst paa den røde Fagforenings Internationales Likvidation. Vor Taktik vil netop have det modsatte til Følge: *Amsterdammer Internationales Likvidation.* Enheden er ikke nogen Fetisch for os. Vi er stemt for Enheden, fordi den vil gøre det muligt for os at udvide vort kommunistiske Aktionsomraade.«

En fuldkommen klar Tilstaaelse. Intet Under at Amsterdammer Internationale stiller sig mistroisk overfor de røde Fagforeningers Planer. Spørgsmaalet om Enhedsfronten maa absolut yderligere prøves, før man træffer Afgørelsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Entreprenørerne i Provinsen.

Paa Foranledning af Dansk Arbejdsgiverforening blev der ved Nytaarstid optaget en Forhandling mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørerne i Provinsen om Oprettelse af en Landsoverenskomst. Dette er forsøgt mange Gange tidligere, men er altid strandet paa Spørgsmaalet Akkord eller Timeløn. Arbejderne har holdt paa, at alt Arbejde, der kan udføres i Akkord, skulde udføres saadan, medens Entreprenørerne kun vilde have en Timelønsoverenskomst og forøvrigt være frit stillet med Hensyn til Omfanget af Akkordarbejdet.

Det lykkedes heller ikke denne Gang at opnaa Enighed. Forhandlingerne forløb paa den Maade, at der, efter at Parterne havde ført resultatløse Forhandlinger, blev afholdt to Fællesmøder under Hovedorganisationernes Medvirken, det første den 13. Januar og det andet den 28. Januar, men begge sluttede, uden at der var opnaaet noget Resultat.

Malerne hos Malermester M. Madsen, Esbjerg.

I Anledning af, at ovennævnte Malermester tidligere har været ude af Stand til at betale forfalden Arbejdsløn og nu havde overtaget et større Malerarbejde til en meget lille Pris, forlangte Malerforbundet stillet Garanti for Arbejdslønnens rettidige Betaling. Da dette nægtedes, afsendte Malerforbundet Varsler om Strejke til Ikrafttræden den 17. Februar.

Imod denne Fremgangsmaades Lovlighed protesterede Arbejdsgiverforeningen, og der afholdtes derfor et Fællesmøde den 16. Februar. Det lykkedes ikke her at opnaa Enighed, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret, hvis Arbejdsstandsningen blev iværksat, og da dette skete, har Arbejdsgiverforeningen senere indbragt den bebudede Klage.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 917.

Undermejerister paa Mejeriet »Godthaab« i Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. Februar 1926 i Sag Nr. 917: Danske Undermejeristers Forbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Mejeriet »Godthaab« i Aarhus.

Under denne Sag har Danske Undermejeristers Forbund gjort gældende, at en af Mejeriet »Godthaab« i Aarhus den 1. Maj 1925 antagen Kontrollør og Laborant N. Mygind ikke kan anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand, og at Mejeriet derfor har været uberettiget til at kræve, at den paagældende staar udenfor Forbundet.

Om Mejeriet »Godthaab« er det oplyst, at det hidtil har været en Underafdeling af Mejeriaktieselskabet »Vendsyssel« og »De forenede Mejerier«, der havde Mejerier over hele Landet og i Sverige. I 1925 overgik Mejeriet til et Andelsselskab, kun omfattende Virksomheden i Aarhus og 3 Skummestationer i Oplandet. Mejeriet forsyner 92 Udsalgssteder i Aarhus og Omegn med Mælk og har 27 Vogne, der forhandler Mælk ved at køre rundt i Gaderne. Paa Mejeriet er beskæftiget 11 Mejerister foruden en ældre Forvalter og en Laboratorieforstanderinde, der begge staar udenfor Forbundet. Mejeriets aarlige Omsætning andrager mellem 4 og 5 Millioner Kroner.

Omtrent samtidig med, at Mejeriet overgik til Andelsselskabet, overtog den Mejerist, der havde fungeret som Udvejer, Stillingen som Smørmejerist, medens den tidligere Smørmejerist blev afskediget; begge disse var Medlemmer af Danske Undermejeristers Forbund. Ved samme Lejlighed blev Mygind engageret af Mejeriet. I den mellem ham og Mejeriet oprettede Kontrakt hedder det bl. andet:

»Niels Mygind træder i De forenede Mejeriers Tjeneste fra 1. Maj d. A. som Kontrollør og Laborant.

Mygind skal staa udenfor Arbejderorganisationerne og arbejde paa Helligdagene, men have otte Dages Sommerferie aarlig.

Myginds Arbejde vil være at forestaa Ekspeditionen af Kuske og Butikker og Driften af Laboratoriet.

Til Hjælp ved dette Arbejde disponerer Mygind over en Mand i Mejeriet og en ung Pige i Laboratoriet. Mygind skal tilstræbe ved hyppige Prøveudtagniger i Mejeriet og Analysering af disse Prøver i Laboratoriet at etablere den bedst mulige Kontrol med, at Mejeriets Omsætning foregaar reel og økonomisk.

Desuden skal Mygind ved enhver Lejlighed være Direktøren til Støtte for at gennemføre en god Økonomi i Driften.«

Endvidere fastsattes Lønnen til 4800 Kr. aarlig, foruden at han skulde have en vis Andel i Udbytte, der af Mejeriets Direktør under Proceduren er anslaaet til mindst 1200—1500 Kr. om Aaret. Mygind skulde ikke have Indflydelse paa Kvaliteten af de Varer, der sælges, og maatte ikke efter Fratrædelsen for egen Regning drive konkurrerende Virksomhed før efter et Aars Forløb. Der var fastsat en gensidig Opsigelsesfrist af 3 Maaneder.

Da Klagerne henvendte sig til Mejeriet i Anledning af Myginds Ansættelse og besværede sig over, at der saaledes var ansat en Funktionær mere paa

Mejeriet end tidligere, samtidig med at Smørmejeristen var afskediget, meddelte Mejeriet i Skrivelse af 15. Juni f. A. Forbundet, at Mygind fra 1. August s. A. tillige skulde overtage Stillingen som Laborant, til hvilket Tidspunkt Laboratorieforstanderinden var opsagt. Da denne til det nævnte Tidspunkt ikke blev afskediget, indgav Forbundet Klage til Retten med Paastand som foran anført, idet det har erklæret, at det i Almindelighed og fuldt og helt tiltræder Septemberforliget af 5. September 1899.

Til Støtte for sin Paastand har Forbundet anført, at Myginds Arbejde er det samme som den fratraadte Udvejers Arbejde og det samme, som Udvejere har paa Landets øvrige Mejerier, uden at disse af den Grund er holdt uorganiserede. Myginds Arbejde er iøvrigt ikke en Arbejdsleders, idet han vel udtager Prøver af Mælken, men dette sker paa Landets øvrige Mejerier af almindelige Mejerister, og han foretager slet ikke Undersøgelsen af de udtagne Prøver, idet denne stadig foretages af den forannævnte Laboratorieforstanderinde, der trods Opsigelsen stadig er i Mejeriets Tjeneste. Bortset fra Ind- og Udvejning af Mælken er Myginds Arbejde det samme som de øvrige Mejeristers. — Desuden er Myginds Ansættelsesvilkaar i visse Henseender ringere end de i den mellem Mejeriet og Forbundet indgaaede Overenskomst hjemlede, bl. a. er hans Arbejdstid ikke begrænset til 8 Timer, han har ingen ugentlig Fridag og ikke Adgang til Overarbejde, hvorfor det ikke er givet, at hans Løn i Forbindelse med den ham tillagte Andel i Udbyttet bliver større end den, der tilkommer Mejeristerne efter Overenskomsten. Det drejer sig derfor i Virkeligheden for Mejeriet om at faa billig Arbejdskraft og at have en Mand udenfor Forbundet i Tilfælde af Strejke eller Lockout. Endelig synes det besynderligt, at der ansættes een Funktionær mere paa Mejeriet samtidig med, at Virksomheden ved Overgangen til Andelsselskabet indskrænkes.

De Indklagede har herimod anført, at hele Virksomheden er saa omfattende og de Værdier, det drejer sig om, saa betydelige, at det har været nødvendigt for Mejeriets Direktør foruden forannævnte Forvalter at have endnu en Tillidsmand til Kontrol med Ud- og Indvejningen af Mælken og til Hjælp ved Ledelsen og Tilsynet med Arbejdet. Af Hensyn hertil er det af Betydning for den forsvarlige Drift, at den ny antagne Kontrollør ikke er organiseret, da han derved er mere afhængig af dem, som han skal kontrollere. Mygind deltager ikke i Mejeristernes almindelige Arbejde, og hans Ansættelsesvilkaar er betydeligt bedre end efter Mejeriets Overenskomst med Forbundet. Med Hensyn til, at Laboratorieforstanderinden ikke fratraadte den 1. August 1925, har Direktøren anført, at man, da hun ikke havde faaet nogen anden Plads til den Tid, har ladet hende fortsætte i sin tidligere Stilling, men at hun nu er endelig opsagt til 1. April d. A., til hvilken Tid hun skal fratræde og Mygind overtage Ledelsen af Laboratoriet. Forinden Mejeriets Overgang til Andelsselskabet var den hidtidige Leder af Virksomheden i Aarhus kun Underdirektør for Mejeriet, men nu er han Enedirektør og har i Modsætning til tidligere nu ogsaa Tilsyn med Skummestationerne i Oplandet, hvilket bevirker, at han maa være mere borte fra Virksomheden end tidligere.

Medens Retten ikke mener, at det i Almindelighed er tilstrækkeligt til Anerkendelse som Formand i Septemberforligets Forstand, at vedkommende har en betroet Stilling og til en vis Grad skal kontrollere de øvrige ved Virksomheden ansatte, skønnes der i det foreliggende Tilfælde under Hensyn til den Forandring, Mejeriet er undergaaet, dets Omfang og de Værdier, der er Tale om, og da den paagældende fra 1. April d. A. selvstændigt skal overtage Ledelsen af Laboratoriet, at være Føje for at anerkende den paagældende Kontrollør og Laborant som Formand.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes af hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse.

Den under Sagen omhandlede Kontrollør og Laborant anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand.

I Sagsomkostninger betaler hver af Parterne 150 Kr.

Sag Nr. 959.
Tobaksarbejdere hos A/S American Tobacco Co.
(En Formandssag).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1926 i Sag Nr. 959: De samvirkende Fagforbund paa Tobaksarbejderforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening for Cigaretfabrikantforeningen af 1914 og denne igen for A/S American Tobacco Co.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Tobaksarbejderforbundets Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Cigaretfabrikantforeningen af 1914 og denne igen for A/S American Tobacco Co. for Brud paa Septemberforligets § 5 i Anledning af, at Selskabet har modsat sig, at 3 Sektionsførere og en Kontrollør, der er beskæftigede i Selskabets Fabrikationsafdeling, indmelder sig som Medlemmer af Forbundet.

Det er om den paagældende Afdeling oplyst, at der i denne daglig fabrikeres ca. 3 Mill. Cigaretter paa 18 Maskiner, hver betjent af en mandlig Operatør og en kvindelig Arbejder. Hele Afdelingen sorterer under en Mester. Hver af de 3 Sektionsførere har Tilsyn og Kontrol med 6 Maskiner ad Gangen og skal bl. andet beordre Maskinerne standset, hvis der er Mangler ved Arbejdet, og reparere Maskinerne, hvis Manglerne skyldes Maskinfejl. Sektionsførerne har ikke nogen særlig Faguddannelse, men er udtaget blandt de dygtigste af Arbejderne; de lønnes med en Aarsløn, der for den ældstes Vedkommende er godt 2000 Kr. og for de to andres Vedkommende godt 1000 Kr. over Operatørernes Løn, men medens disses Løn for ca. 67 pCt.s Vedkommende bestaar i en vis Bonus, beregnet efter Produktionen af den Maskine, vedkommende Operatør betjener, er Bonusudbetalingen for Sektionsførerne kun ca. 25 pCt. af Lønnen, og den beregnes efter den samlede Produktion af alle de 6 Maskiner, vedkommende Sektionsfører har Tilsyn med. Sektionsførerne har desuden Pensionsret og kan kun opsiges med 1 Maaneds Varsel. Sektionsføreren bedømmer, om de færdige Cigaretter er fejlfri eller maa kasseres og i sidste Fald, om Manglerne skyldes Forsømmelse fra Arbejdernes Side eller hidrører fra Mangler ved Maskinen. Han fastsætter endvidere, hvorledes Bonusberegningen skal foregaa, naar Maskinen standses paa Grund af Fejl ved Maskinen.

Kontrolløren, hvis Løn ligger ca. 400 Kr. over Operatørernes Løn, men som ej faar Bonus, er ligeledes pensionsberettiget og kan kun opsiges med 1 Maaneds Varsel. Hans Arbejde bestaar i med Assistance af en kvindelig Arbejder at modtage de færdige Cigaretter; han kontrollerer Produktionen saavel i kvantitativ som i kvalitativ Henseende og skal derfor navnlig skønne over, om Arbejdet er udført tilfredsstillende, saaledes at hans Skøn bliver afgørende for Bonusberegningen for Sektionsførerne og Tobaksarbejderne ved de enkelte Maskiner.

De Indklagede har paastaaet de 3 Sektionsførere og Kontrolløren anerkendte som Formænd i Septemberforligets Forstand, under Anførsel af, at de er Selskabets Tillidsmænd overfor Arbejderne, og at den Kontrol, de skal udøve overfor Arbejderne, er af en saadan Art, at de ikke kan staa som Arbejdernes Kammerater. De Indklagede har derhos henvist til, at Sektionsførerne blev ansatte som saadanne henholdsvis i 1922, 1922 og 1925 og Kontrolløren som saadan i 1921, fra hvilke Tidspunkter de udmeldte sig af Forbundet, og der er ikke indtraadt nogen Forandring i deres Stilling, der kan bevirke, at de nu skulde have Selskabets Tilladelse til at indtræde i Forbundet.

Klagerne har herimod gjort gældende, at Forbundet, der ikke har Adgang til Fabriksafdelingen, først nu er blevet bekendt med Sektionsførernes og Kontrollørens Arbejdsomraade og derfor ikke tidligere har kunnet rejse Krav om, at de ikke hindres i at indmelde sig i Forbundet.

Vel finder Retten, at de 3 Sektionsførere og Kontrolløren har særlig betroede Stillinger og har et arbejdsledende Tilsyn i Selskabets Interesse, idet de navnlig skal kontrollere de øvrige Arbejdere og deltage i Beregningen af deres Løn, men deres Stilling kan dog ej betegnes som en Formands i Septemberforligets Forstand. I saa Henseende fremhæves navnlig, at det er Afdelingens Mester, der har det egentlige Tilsyn med samtlige Arbejdere paa Af-

delingen, og som antager og afskediger disse og har Overledelsen og Ansvaret overfor Selskabets Direktion. Hvad særlig Sektionsførerne angaar, er disse som anført ikke fastlønnede, men gennem Bonusudbetalingen interesserede i den daglige Arbejdspræstation. Da der derhos ikke kan lægges nogen særlig Vægt paa, at de fire Personer, siden deres Ansættelse i deres nuværende Stillinger, har staaet udenfor Forbundet, idet Forbundet efter Omstændighederne ikke derved kan siges at have anerkendt dem som Formænd i Septemberforligets Forstand, vil Klagernes Paastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil hver af Parterne have at udrede med Halvdelen.

Kendelse.

Det ovenomhandlede Forbud mod, at ovennævnte paa A/S American Tobacco Co. ansatte Sektionsførere og Kontrollør maa være Medlem af nogen Arbejderorganisation er uberettiget.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 962.

Murarbejdsmænd i Provinsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Februar 1926 i Sag Nr. 962: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne.

Ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. November 1925 i Sag Nr. 925 blev det fastslaaet, at den Nedsættelse i Arbejdstiden i November og Februar Maaneder fra 8 til 7 Timer daglig, som for Murersvendenes Vedkommende blev vedtaget i Henhold til et af Forligsmændene stillet Mæglingsforslag af 7. Maj 1925, ikke var gældende for Murarbejdsmæd, selv om de arbejder sammen med Murersvende. I Henhold hertil udsendte Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne den 20. November 1925 følgende Meddelelse til samtlige Lokalforeningers Formænd:

»Spørgsmaalet angaaende Arbejdsmændenes Arbejdstid i November og Februar Maaned har nu faaet sin Afslutning ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. November d. A.

Kendelsen gik os desværre imod, og som Følge heraf bliver *Arbejdstiden i Februar og November som hidtil 8 Timer daglig for Arbejdsmænd.*

I Overensstemmelse hermed maa vi, hvor Arbejdsmændene arbejder i Akkord med Svendene, for saa vidt Akkordarbejdet ikke kan fortsættes, beskæftige Arbejdsmændene ved *andet Arbejde* i den 8. Time. Betalingen for denne Time vil da være Normaltimelønnen.

I Henhold til den paa Mødet i Arbejdsgiverforeningen den 21. Oktober d. A. mellem Arbejdsgiverforeningen, Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund trufne Aftale om dette Spørgsmaal har Arbejdsmændene, da Kendelsen er gaaet os imod, Ret til Efterbetaling for den 8. Time i Tidsrummet *1. November til Dato,* saafremt dette forlanges.«

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund anført, at der er fremkommet en Række Klager dels over, at Mestrene pure har nægtet at udbetale noget som helst for Arbejdstidstab i November Maaned, og dels over, at Mestrene paa de Steder, hvor de er indgaaet paa at betale, kun har afregnet med 121 Øre i Timen til Akkordarbejdere og nægtet at udbetale mere. I Henhold hertil har Klagerne paastaaet Centralforeningerne kendt pligtige til at paalægge sine Medlemmer at yde Murarbejdsmændene fuld Erstatning for tabt Arbejdstid og i de Tilfælde, hvor Arbejderne har Akkord, at afregne efter Akkordfortjeneste og ikke efter Timelønnen, samt Centralforeningerne ikendt Bod for Nægtelse af at tage de af Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 925 følgende Konsekvenser.

Centralforeningerne har paastaaet sig frifundne.

Hvad først angaar Spørgsmaalet om, hvilken Erstatning der skal ydes Arbejdsmænd, der kun har været beskæftiget i 7 Arbejdstimer, finder Retten ikke, at der haves noget Støttepunkt for at stille Krav om mere end almindelig Timeløn for den 8. Time, selv om Arbejderne iøvrigt har arbejdet i Akkord, idet Akkordløn kun kan forlanges udbetalt, naar der virkelig er arbejdet i Akkord. Hvorvidt der i enkelte Tilfælde kan have været Hjemmel for Me-

strene til paa Grund af særlige Forhold at nægte at udbetale Erstatning, kan Retten ikke tage Standpunkt til under nærværende Sag, men skal dog bemærke, at Arbejderne selvfølgelig ikke har Krav paa Erstatning for tabt Arbejdstid i Tilfælde, hvor de har nægtet at ville arbejde i den 8de Time.

Hvad angaar de Tilfælde, hvor Mestrene overhovedet har nægtet at udbetale noget som helst for Arbejdstidstab, har de Indklagede erkendt, at saadant er sket i de Byer, hvor der i den lokale Overenskomst findes en Bestemmelse om, at Arbejdstiden for Murarbejdsmændene er den samme som for Murersvendene, men har hævdet, at da Svendenes Arbejdstid i November og Februar ved Overenskomsten af 7. Maj 1925 blev nedsat fra 8 til 7 Timer, følger deraf automatisk, at Arbejdsmændenes Arbejdstid er nedsat paa samme Maade, idet den lokale Overenskomst som den specielle maa gaa forud for den almindelige Murarbejdsmandsoverenskomst for Provinsen, hvor Arbejdstiden for Murarbejdsmænd er fastsat til 8 Timer. Til Støtte herfor har de Indklagede videre anført, at ved Forliget af 3. Juni 1925 blev samtlige mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening, Underorganisationer eller enkelte Medlemmer af disse Organisationer gældende Overenskomster forlænget paa 2 Aar med visse Ændringer, der er denne Sag uvedkommende, og at altsaa ogsaa de lokale Overenskomsters særlige Bestemmelse om, at Arbejdsmændenes Arbejdstid skulde være den samme som Svendenes, stadig forblev uforandret, skønt Arbejdsmændene forinden Forliget af 3. Juni 1925 var klare over, at Svendene var gaaet ind paa forkortet Arbejdstid i de 2 Maaneder og derfor kunde have fremsat Krav om Bestemmelsens Forandring, saafremt den ikke stadig skulde være gældende.

Hertil maa imidlertid bemærkes, at den særlige Bestemmelse i de lokale Murarbejdsmandsoverenskomster om, at Arbejdsmændenes Arbejdstid er den samme som Svendenes, stammer fra gammel Tid og er forblevet uforandret, da den, saalænge Svendenes Arbejdstid ogsaa var 8 Timer, ikke var i Strid med den almindelige Murarbejdsmandsoverenskomsts Regel om 8 Timers Arbejdsdag. Først ved Forhandlingerne i Foraaret 1925 skete som nævnt Forandringen for Svendenes Vedkommende, og derved opstod Spørgsmaalet, om der gjaldt forskellige Regler for Arbejdsmændenes Arbejdstid efter Hovedoverenskomsten og de lokale Overenskomster. Det skønnes nu i sig selv lidet naturligt, at en Overenskomst mellem Murermestre og Arbejdsmænd kan være undergaaet Forandring paa Grund af en forandret Overenskomst mellem Murermestre og Svende, naar Arbejdsmændene ikke har haft Lejlighed til at forhandle om, hvorledes de vilde stille sig til en lignende Forandring, og derhos taler Billighed ogsaa for, at Arbejdsmændene i de Byer, hvor Længden af Arbejdstiden er udtrykt ved Henvisning til Svendenes Arbejdstid, ikke stilles ringere, end hvor Arbejdstiden som i den almindelige Overenskomst er nævnt med et bestemt Antal Timer, idet disse 2 Udtryksmaader i Virkeligheden, indtil Forandringen skete for Svendenes Vedkommende, betegnede det samme. Som Følge heraf vil ogsaa Murarbejdsmændene i de Byer, hvor der haves en Lokaloverenskomst, med den anførte Bestemmelse have Krav paa Erstatning for tabt Arbejdstid.

Efter det anførte findes der ikke Anledning til at paalægge de Indklagede nogen Bod, og Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at maatte udrede med Halvdelen.

Kendelse.

Murarbejdsmændene i Provinsen, der er Medlemmer af en Fagforening under Dansk Arbejdsmandsforbund, har for November Maaned 1925 Krav paa almindelig Timeløn for en tabt daglig Arbejdstime, ogsaa i Tilfælde, hvor ifølge en lokal Overenskomst Murarbejdsmændenes Arbejdstid er den samme som Murersvendenes.

Sagens Omkostninger udreder hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39 ❋ KØBENHAVN DEN 27. MARTS 1926 ❋ 22 AARGANG

Arbejdsløsheden daler.

Endelig kom i sidste Uge et mærkbart Fald i Arbejdsløsheden, idet 5000 Arbejdere i Ugens Løb var kommet i Arbejde.

Imidlertid er Arbejdsløsheden stadig af et forfærdende Omfang, idet der er over 68.000 ledige Arbejdere her i Landet.

Selv om der i 1922 var 95.000 og i 1921 75.000 paa samme Tidspunkt, er dette kun en ringe Trøst, og hvad der ødelægger Glæden over sidste Uges Tal, er det Faktum, at de 5000 i overvejende Grad er Udearbejdere ved Bygnings- og Jordarbejde, medens Industrien stadig ligger død hen.

Vore Modstandere forsøger at slaa Mønt af dette Forhold ved i deres Agitation at rejse Angreb paa vore Lønninger og ved at hovere over, at Landstinget kan forstærke Nøden for det arbejdende Folk, ved at spænde Ben for ethvert Forsøg paa at øve en Indsats, der kan hjælpe Arbejdet i Gang.

Det vil vist desværre lykkes dem endnu en Tid hist og her at bringe ubefæstede Arbejdere i Tvivl gennem denne Agitation; thi naar Arbejdet slipper op, og Nøden melder sig hos vore Kammerater, er der ikke Rum for rolige og nøgterne Overvejelser over, hvor Skylden ligger for den Samfundsmisère, som Arbejdsløsheden er et uigendriveligt Vidnesbyrd om.

Derfor henleder vi Opmærksomheden paa det Forhold, at Arbejdsløsheden hærger alle Lande i overordentlig høj Grad, og at der ikke findes et eneste Parlament, som ikke stilles Ansigt til Ansigt med dette Spørgsmaals Løsning.

Vi tror, at den Kendsgerning, at Arbejdsløsheden ikke alene hærger det danske Samfund, men i endnu højere Grad det tyske, det engelske, belgiske og franske Statsomraade, gør det let at faa Øje paa Hulheden i vore Samfundsøkonomers og Arbejdsgiveres Paastand om, at det er Lønhøjden her i Landet, der er Aarsag til vor Arbejdsløshed.

Aarsagen, der er ligetil og iøjnefaldende, er den voldsomme tekniske Udvikling i Forbindelse med den privatkapitalistiske Ejendomsform, som hersker rundt om. Det er uden videre klart for enhver almindelig begavet Arbejder, at de tekniske Fremskridt, der daglig gror frem rundt om paa Arbejdspladserne, og som sætter en Bedrifts Ydeevne 10 pCt. i Vejret fra det ene Aar til det andet, i allerhøjeste Grad vælter Byrden over paa Samfundet og selv tager alle Fordelene.

En Storbedrift, der ad teknisk Vej forøger sin Kapacitet med 10 pCt., kaster Tiendedelen af sine Arbejdere ud i Arbejdsløsheden, saalænge den i Ly af Privatejendomsretten til Produktionsmaskinerne kan udnytte disses øgede Udbytningsmuligheder, og det tekniske Fremskridt, som er nødvendigt og uimodstaaeligt, bliver til Skade for Arbejderne derved, at det bliver muligt for Industrien at fremstille hele sin Aarsproduktion paa mindre end de tre Fjerdedele af Aaret, hvorved den konstante Arbejdsløshed øges umaadeligt.

Der er ingen Tvivl om, at de her skildrede Forhold vil gøre det nødvendigt, at Samfundene finder Vej frem til en anden Ejendomsform for Produktionsmidlerne end den nuværende, og at alt, hvad et Landstingsflertal i sin Forblindelse gør for at modarbejde Arbejdernes Forsøg paa at mildne og læmpe disse Forhold, har den stik modsatte Virkning, som Flertallet ønsker.

Den tekniske Revolutionering arbejder med en Naturlovs Vælde paa at

undergrave og udhule Grunden under Kapitalismen. Den aabner, ved sin Vælde og det katastrofale Omfang dens Følgesvend Arbejdsløsheden antager, Øjnene paa stedse større og større Kredse af Befolkningen, der samler sig i Krav om en Ændring, der skaffer Folket Fordelen af det tekniske Fremskridt i Stedet for at skaffe det Sult og Nød. *Leis.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere hos Bundgaard-Andersen, Vejle.

Mellem Firmaet Bundgaard-Andersen i Vejle og Bogbinderforbundet i Danmark var der opstaaet en Uoverensstemmelse som Følge af, at Firmaet lader udføre Klistring af Poser og Krydderikapsler som Hjemmearbejde.

Forbundet havde rettet Henvendelse til Firmaet om at tiltræde Overenskomsten mellem Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og Bogbinderforbundet, men dette havde Firmaet nægtet.

Forbundet fremsendte derfor Varsel om Arbejdsstandsning overfor Firmaet fra den 19. Februar.

Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Februar, og her enedes man om følgende:

Firmaet tilsiger Forbundet, at man ikke fremtidig vil lade Krydderikapsler udføre som Hjemmearbejde ved nyantagen Arbejdskraft.

Af de i Øjeblikket beskæftigede er Parterne enige om, at Fru Marie Hansen fortsætter sit Hjemmearbejde, samt at Frk. Andersen fortsætter indtil 1. August d. A.

De øvrige ved Hjemmearbejde beskæftigede skal inden 1. Juni d. A. overgaa til Værkstedsarbejde.

Den af Forbundet varslede Arbejdsstandsning bortfaldt.

Bygningssnedkere hos Snedkermester Lars Jørgensen.

Den 24. Februar behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Snedkerlaugets Bygningssnedkerafdeling over, at Formanden for Bygningssnedkernes Fagforening havde forhindret 7 hos Snedkermester Lars Jørgensen beskæftigede Snedkersvende i at udføre Søndagsarbejde paa A/S Chokolade- og Konfektfabrikken »Globus«s nye Fabriksbygning.

Paa Fællesmødet enedes man om at udtale, at Fagforeningens Formand ikke i det foreliggende Tilfælde skulde have hindret Udførelsen af det paagældende Søndagsarbejde. I Erkendelse heraf betaler Fagforeningen til »Børnenes Kontor« 100 Kr.

Havnearbejdere i Aarhus.

Havne- og Købmandsorganisationernes Sammenslutning havde fremsendt en Klage over Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus, fordi den ikke vilde paalægge sine Medlemmer at tilbagebetale et for meget udbetalt Beløb for Arbejde i Spisetiden ved Ekspedition af Københavner-Damperen i Aarhus.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Februar under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, uden at Enighed opnaaedes, hvorfor Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejdere paa Havdrup Trævarefabrik.

Den 18. Februar afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Træindustriarbejderforbundet over, at Havdrup Trævarefabrik havde ansat en Mejerist som Formand for Virksomheden med Pligt til at staa udenfor den faglige Organisation.

Da Forbundet mente, at den Paagældend ikke kunde anses som værende Formand i Septemberforligets Forstand, medens Arbejdsgiverne fastholdt dette, sluttede Fællesmødet uden Resultat, og Forbundet forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret, hvilket ogsaa er sket.

Internationale Bestemmelser angaaende nationale Hjælpeaktioner.

Belgien.

Der bestaar ikke nogen lovfæstet Ordning, men paa Grundlag af Erfaringer indvundne i Aarenes Løb har følgende Norm vundet Hævd: En Organisation, der staar foran en Kamp, er først og fremmest forpligtet til at give Landsorganisationen Underretning herom og i en udførlig Beretning fremsætte saavel Aarsagen til Bevægelsen som Aarsagen til Arbejdsgivernes Angreb. Forsaavidt disse Grunde anerkendes for berettigede, yder Landsorganisationen moralsk Understøttelse. Før Landsorganisationen gaar over til at yde en materiel Understøttelse, maa de deltagende Organisationer selv gøre alle Anstrengelser for at skaffe Midler til Understøttelse af de strejkende Kammerater og stille Anmodning til de arbejdende Medlemmer om at yde ekstraordinær Understøttelsesbidrag. Er en Organisation ikke mere i Stand til at understøtte sine Medlemmer paa en virksom Maade, griber Landsorganisationen ind ved at rette en Appel til Arbejdernes Solidaritet, hvilket kan ske paa tre forskellige Maader:

1) I Tilfælde af en mindre Konflikt sendes der et Cirkulære til de tilsluttede Organisationer, hvori disse anmodes om at yde et Bidrag til Understøttelse.

2) Eller Landsorganisationen henvender sig til alle de organiserede Arbejdere i Landet og anmoder om, at de enkelte Afdelinger stiller et Beløb til Disposition, og at Arbejderne i samme Øjemed yder et regelmæssigt Ekstrabidrag.

3) Er Resultatet af denne solidariske Aktion i bestemte Tilfælde ikke tilstrækkelig stort, henvender Landsorganisationen sig til de andre tilsluttede Organisationer med Anmodning om at yde den Organisation, der er i Kamp, et Laan, for at denne kan opfylde sine Forpligtelser. Organisationen maa forpligte sig til at tilbagebetale Pengene saa snart som muligt. Landsorganisationen optræder i et saadant Tilfælde som Mellemmand og paatager sig Ansvaret. Det er ogsaa forekommet, at begge Former: Appel til Solidariteten og Opfordring til at yde Laan er blevet kædet sammen.

Danmark.

I Overensstemmelse med De samvirkende Fagforbunds Love er enhver Organisation, der har til Hensigt at stille Krav om Lønforhøjelse, Nedsættelse af Arbejdstiden eller en eller anden Forbedring i Arbejdsbetingelserne, forpligtet til først at indhente Sanktion hos Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund, saafremt Organisationen ønsker Landscentralens materielle Understøttelse til at gennemføre Kravene. Er Forhandlingerne med de paagældende Arbejdsgivere forløbne uden Resultat, og ønsker Organisationen at erklære Strejke, skal Forretningsudvalgets Sanktion ogsaa hertil indhentes i Forvejen.

Gives der Sanktion, erholder Organisationen en Understøttelse af 10 Kr. pr. Uge for hvert strejkende heltbetalende Medlem og 6 Kr. for hvert halvtbetalende Medlem, dog med den Begrænsning, at Organisationen ikke kan stille Krav om Understøttelse for den første Strejkeuge og iøvrigt selv maa afholde de 2 pCt. af Medlemsantallet.

Midler til Ydelse af Understøttelse tilvejebringes paa den Maade, at Landscentralen hos de arbejdende Medlemmer indenfor de tilsluttede Organisationer udskriver et ugentligt Ekstrabidrag af en saadan Størrelse, at Udgifterne til Understøttelsen dækkes.

Tyskland.

Landscentralen gaar ud fra, at det maa være ethvert Forbunds egen Opgave at føre en Lønbevægelse og tilvejebringe Midlerne til Understøttelse af de deltagende Medlemmer. Det er derfor det enkelte Fagforbunds Pligt altid, naar der fattes Beslutning om Arbejdsnedlæggelse, at holde sig indenfor Rammerne af egen finansiel Ydeevne.

Er Videreførelsen af en Strejke eller Modværge mod en Lockout nødvendig i alle Fagforbunds Interesse, men ifølge sit Omfang eller af andre Aarsager kun mulig ved ekstraordinære Midler, kan det deltagende Forbund anmode Landscentralen om Hjælp.

For at erholde Landscentralens Understøttelse, er det en Forudsætning, at Forbundet, før det lægger Beslag paa denne Understøttelse, paaligner sine egne Medlemmer Ekstrabidrag, at Forbundets Understøttelsessatser holder sig indenfor de sædvanlige Grænser og især er afpasset i Forhold til egne Medlemsbidrag.

Landscentralen skal undersøge Anmodningen om Understøttelse og med en fyldestgørende Motivering forelægge den til Centralbestyrelsens Afgørelse. I dette Øjemed indhentes Oplysninger om, hvor stort et ugentligt Bidrag der pr. Medlem er fornødent til Understøttelse, og for hvor lang Tid Bidragsydelsen antagelig maa finde Sted.

Foruden gennem skriftlige Forespørgsler hos Forbundsledelsen kan Landsorganisationens Forretningsudvalg foranledige en Afgørelse gennem et Udvalgsmøde indenfor Landsorganisationen.

Ydes der Hjælp fra Landsorganisationen, udreder de tilsluttede Fagforbund et Hjælpebidrag, der svarer til deres Medlemsantal, og som ugentlig skal indsendes til Landsorganisationens Kasserer.

De Hjælpebidrag, der skal ydes af Fagforbundene, skal i Reglen ansættes saaledes, at der til det Fagforbund, der skal understøttes, kan ydes en Understøttelse paa 12 Mark til strejkende eller lockoutede Medlemmer med 13 Ugers Medlemsret og 16 Mark ugentlig til Medlemmer med mindst 26 Ugers Medlemsret.

For kvindelige og ganske unge Medlemmer skal Forbundene yde Halvdelen af det Bidrag, som er fastsat for mandlige Medlemmer. Tilvejebringelsen af Midlerne overlades til Forbundene, men maa i intet Tilfælde foretages udenfor deres egne Medlemmers Kreds.

I særlige Tilfælde kan Landsorganisationens Forretningsudvalg med Sanktion af Forbundenes Ledelser eller af et Udvalg indenfor Landsorganisationen foranledige en almindelig Indsamling og hertil knytte de tilsluttede Fællesorganisationer. De sidstnævnte er ikke berettigede til selvstændigt at foretage saadanne Indsamlinger, men først naar der gennem Landsorganisationens Forretningsudvalg er udgaaet et Opraab i denne Retning.

Det er heller ikke tilladt Fællesorganisationerne at opkræve Pligtbidrag i dette Øjemed hos de tilsluttede Fagforeninger. Alle Penge, der indgaar til saadanne Indsamlinger, skal tilføres Landsorganisationens Kasse.

Frankrig.

Der bestaar ikke nogen lovfæstet Regulering. C. G. T. (den franske Landsorganisation) stiller dog i visse Tilfælde under Hensyntagen til en Konflikts Omfang og Karakter og den deltagende Organisations finansielle Stilling et Beløb til Disposition.

Under Strejker, der berører Almenheden ved Kravenes sociale Karakter, tager C. G. T. Initiativet til en Aktion, idet den tilstiller alle de tilsluttede Organisationer Opraab og overtager Indsamlingen af Penge i dette Øjemed.

England.

Den engelske Landscentrals Generalraad udsender kun Opraab om Understøttelse efter en forudgaaende Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde. En lovfæstet Bestemmelse angaaende Opkrævning af Bidrag findes ikke. Har en tilsluttet Organisation Landscentralens finansielle Støtte fornøden, forelægges Anliggendet for Generalraadet, og i Tilfælde af, at Ansøgningen imødekommes, udsender Generalraadet et Opraab til alle de tilsluttede Organisationer, hvori der anmodes om at sende Bidrag til Gunst for det paagældende Forbund.

Undertiden udsender Forbundet med Generalraadets Sanktion selv et Opraab, og Bidragene sendes da direkte til den paagældende Organisation.

Jugoslavien.

Der bestaar ikke nogen lovfæstet Regulering, hidtil er Strejker udelukkende blevet understøttet gennem Medlemmernes frivillige Bidrag. Paa den næste Kongres skal der imidlertid stiftes en særlig Centralstrejkefond.

Letland.

Siden 1923 har Centralen indført en Kampfond, der tilvejebringes gennem Salg af særlige Mærker, men Under-

støttelse fra denne Fond gives kun ved Forsvarsstrejker. For Tiden forhandler man om Dannelse af en Strejkefond til Understøttelse af Angrebsstrejker i særlig vigtige Tilfælde. Man overvejer at lade hvert Forbund indbetale et Beløb een Gang for alle, og desuden regner man med frivillige Bidrag. Iøvrigt er de hidtil førte Strejker blevet understøttet ved Pengeydelser fra Fagforbundenes Kasser eller gennem frivillige Indsamlinger.

Memeldistriktet.

Alle Fagforeninger bliver opfordret til at yde Understøttelse ved en almindelig Lockout indenfor et Fag eller i Tilfælde, hvor der fra Arbejdsgivernes eller Regeringens Side rettes Angreb mod erhvervede Rettigheder paa det faglige Omraade.

Holland.

Den hollandske Landsorganisation disponerer over en Strejkefond til Understøttelse af Organisationer, der er ude i Kamp. Midlerne til denne Fond tilvejebringes paa følgende Maade:

a) Gennem de tilsluttede Organisationers regelmæssige Bidrag, der andrager 3 Cent pr. betalende Medlem pr. Uge;
b) gennem Resultatet af den N. V. V. (Landscentralen) foranstaltede Understøttelsesaktion;
c) gennem Renter og andre Indtægter.

Der ydes kun Understøttelse, naar de Organisationer, der kan komme i Betragtning, allerede selv har bragt større Ofre.

En Organisation har i Løbet af et Aar kun Krav paa ét Understøttelsesbidrag, der ialt ikke maa være højere end det 10-dobbelte af de i det forudgaaende Aar ialt indbetalte Bidrag, og i de følgende 5 Kalenderaar ikke højere end 25 Gange det gennemsnitlige Aarsbidrag, der er indbetalt i de 5 forudgaaende Kalenderaar.

Understøttelsen andrager 0,90 Gylden pr. Arbejdsdag for et strejkende Medlem med en Medlemsret af mindst 3 Maaneder.

Forsaavidt de Midler, der staar til Raadighed, ikke strækker til, kan Udvalget efter Forslag fra Ledelsen enten vedtage en Forhøjelse af det ordinære Bidrag eller et Ekstrabidrag eller en almindelig Indsamling.

Østrig.

Landsorganisationen kan kun rette Henvendelse til alle de andre Forbund om Understøttelse til et Forbund, der er ude i Strejke, naar der er Tale om en Storkamp, hvor Arbejdsgivernes Angreb er rettet mod principielle Spørgsmaal, som berører fælles Interesser, f. Eks. under en Strejke, hvor Arbejdsgivernes Angreb paa 8 Timers Dagen skal afværges. Landsorganisationen skal, før den gennemfører Understøttelse til en saadan Kamp, have en Vedtagelse herom af en Konference indenfor alle Forbundsledelserne. Iøvrigt yder de Forbund, der er tilsluttet Landsorganisationen, et Bidrag til dennes Solidaritetsfond, der forvaltes bankmæssigt for Forbundene; i det Tilfælde, at et Forbund i en Kamp ikke kan klare sig med egne finansielle Midler, kan det henvende sig til Landsorganisationen, og der ydes da Forbundet et rentefrit Laan, der skal tilbagebetales, og som kan være indtil 10 Gange saa stort som det Beløb, Forbundet har indbetalt.

Polen.

Fagforeningscentralen har hidtil ikke kunnet yde de enkelte Forbund nogen Hjælp, da den mangler en Fond. Fagforeningskongressen i 1922 havde fattet den Beslutning at skabe en saadan Fond, dog har det ikke været muligt at gennemføre denne Beslutning paa Grund af de ugunstige finansielle Forhold.

Rumænien.

Fagforeningerne understøtter selv sine Medlemmer. Kun under langvarige Strejker griber Landscentralen ind.

Schweiz.

Det er Forbundenes egen Sag at tilvejebringe Midler til Strejker.

I ekstraordinære, uforudsete Tilfælde kan Landscentralens Ledelse ved Strejker organisere Ydelse af finansiel Hjælp, ligeledes under uorganiserede Arbejderes Konflikter. Der er nylig blevet stiftet en Solidaritetskasse, som Organisationerne frivillig kan blive Medlemmer af. Det

ordinære Bidrag beløber sig til 1 Frank om Aaret pr. Medlem. Endvidere er der blevet foretaget Indsamlinger. Af denne Solidaritetskasse ydes der de tilsluttede Organisationer Forskud paa specielle Indsamlinger, Laan eller Understøttelser. Det er en Forudsætning, at den paagældende Organisations egne Midler er opbrugt, at de Medlemmer, der ikke deltager i Strejken, betaler Ekstrabidrag, og at Kampens videre Førelse har almindelig Interesse.

Spanien.

I Tilfælde af, at en Organisation ved en Strejkes Udbrud forlanger en Understøttelse, retter den spanske Fagforeningscentral en Opfordring til alle tilsluttede Organisationer om i Forhold til deres Evner ved frivillige Bidrag at understøtte de Kammerater, der er ude i Kamp.

Indtil Kongressen i 1922 fandtes der en Strejkekasse. Da denne dog ikke gav det ønskede Resultat, blev der indført en anden Fremgangsmaade, der allerede har været prøvet i flere Tilfælde og ogsaa tilfredsstiller Organisationerne mere end Forpligtelsen til en regelmæssig Bidragsydelse.

Czekoslovakiet.

Landscentralen har 2 Former for Indsamling:

1) Indsamlinger, som paa Grund af en intern Beslutning foranstaltes blandt Forbundene, og som kun Forbundene gøres bekendt med. Saadanne Opfordringer fremsættes i Tilfælde af mindre Strejker, eller hvor Offentligheden ikke mere end højst nødvendigt skal gøres opmærksom paa Strejken. En saadan Beslutning er ikke bunden til nogen som helst Betingelse, men retter sig efter de givne Forhold. Men det er en Nødvendighed, at den Organisation, om hvilken Sagen drejer sig, d. v. s. indenfor hvis Omraade Strejken føres, er Medlem af Landscentralen og opfylder sin Pligt overfor denne.

2) Offentlige Indsamlinger iværksættes udelukkende i de mest nødvendige Tilfælde ved Storstrejker og Lockouter, der omfatter mindst 10.000 Arbejdere. Det er en Forudsætning, at Strejken er iværksat i Overensstemmelse med Strejkevedtægterne, d. v. s. at Lønaktionen i Forvejen er lovlig varslet, at alle Midler for at tilvejebringe et Forlig er bristede, og at det paagældende Forbund har understøttet Strejken af egne Midler i mindst 14 Dage.

Ungarn.

Paa en Kongres, der fandt Sted for henved 20 Aar siden, blev det besluttet at stifte en fælles Kampfond. Denne Beslutning var dog uigennemførlig paa Grund af Forholdene i Ungarn. I Praksis bliver store Strejker og Lockouter understøttet af de forskellige Organisationer. Opfordring til en Understøttelsesaktion eller Fastsættelse af et bestemt Understøttelsesbidrag kan ikke ske offentligt, da Pengeindsamlinger kun kan foretages med Sanktion af Indenrigsministeren. Til Trods herfor bliver større Strejker eller Lockouter understøttet saa godt som muligt.

Tyskland (AFA-Bund).

Det er enhver Fagforenings egen Opgave at føre en Lønbevægelse og i Tilslutning hertil tilvejebringe Midler til Understøttelse af deltagende Medlemmer. Det er derfor altid det enkelte Forbunds Pligt, naar der tages Beslutning om at betale Understøttelse, at holde sig indenfor egen finansiel Ydeevnes Rammer.

Er en Arbejdskamp eller Afværgelse af en Lockout nødvendig i alle Fagforeningers Interesse, og denne Kamp ifølge sit Omfang eller af andre Aarsager kun er mulig ved ekstraordinære Foranstaltninger, kan det deltagende Forbund kræve AFA-Forbundets Hjælp.

Ydes der Hjælp fra AFA-Forbundet, udreder de tilsluttede Forbund et Hjælpebidrag, der svarer til deres Medlemsantal.

De Hjælpebidrag, der skal ydes af Fagforeningerne, ansættes til samme Størrelse som det ordinære AFA-Bidrag. Tilvejebringelsen af Midlerne overlades til Forbundene; men Indsamlingerne maa i intet Tilfælde foretages udenfor egne Medlemmers Kreds.

Kanada.

I Tilfælde af Konflikt udsender Kanadas faglige Landsorganisation og Arbejderpartiet intet almindeligt Opraab til de tilsluttede Organisationer om at

understøtte de Strejkende. Erfaringen har vist, at Resultatet i Almindelighed ikke falder saa heldigt ud, som naar Appellen udgaar fra Organisationerne selv.

Ved længere varende Konflikter tages der vel Afstand fra denne Praksis, og begge Sammenslutninger opfordrer da i deres maanedlig udkommende Organ og gennem specielle Cirkulærer de tilsluttede Forbund til at efterkomme Opfordringen om Understøttelse.

Sverige.

Den svenske Landsorganisation udbetaler Understøttelse ved Konflikter, dog er Understøttelsespligten i det store og hele begrænset til Lockouter. De enkelte Forbund understøtter selv Strejkerne og maa derfor selv sørge for, at Strejkerne ikke tager et Omfang, der strækker sig ud over Forbundets finansielle Ydeevne. Tager Strejken et saadant Omfang, eller bliver den af saa lang Varighed, at det paagældende Forbunds Midler ikke strækker til, kan Forbundet optage et Laan hos Landsorganisationen eller et andet Forbund.

Ved Lockouter, der omfatter mere end 3 pCt. af et Forbunds Medlemmer, har det paagældende Forbund Krav paa Understøttelse fra Landsorganisationen. Efter de for Tiden gældende Bestemmelser beløber Understøttelsen til Medlemmer, der er ramt af Lockout, sig til 6 Kr. ugentlig for Heltbetalende og 4 Kr. for Halvtbetalende. For at erholde de fornødne Penge til Udbetaling af disse Understøttelser opkræver Landsorganisationen et ordinært Bidrag til sit Hjælpefond. Landsorganisationen har yderligere Ret til at paaligne et Ekstrabidrag af de arbejdende Medlemmer indenfor de tilsluttede Forbund.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 950.

Smede- og Maskinarbejdere samt Arbejdsmænd paa forskellige Maskinfabrikker.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1926 i Sag Nr. 950: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens og denne igen paa følgende Firmaers Vegne: Cyklefabrikken »Hamlet«, A/S Jens Nielsens Maskinfabrik, Vester Aaby, og A/S L. Lange & Co., Svendborg.

I. Efter at Cyklefabrikken »Hamlet« med lovligt Varsel havde opsagt sine Værkstedsprislister til Ophør den 1. November 1925, blev det i Begyndelsen af Oktober s. A. meddelt de der beskæftigede Arbejdere, at der vilde kunne sættes 2000 Cyklestyr, til hvis Forarbejdelse der fandtes Materialier, i Arbejde, saafremt Arbejderne indgik paa en Nedsættelse af de endnu gældende Akkordpriser med 20 pCt.; Arbejderne vilde da kunne beskæftiges hermed, indtil nye Materialier fremkom. Arbejderne afslog at indgaa paa Forslaget, hvorefter 5 af dem blev afskediget den 14. Oktober. I Skrivelse af 19. s. M. til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark beklagede Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, af hvilke de afskedigede var Medlemmer, sig over det forefaldne, der betegnedes som en partiel Lockout, og krævede de 5 Mand genantaget, men Sammenslutningen gav Fabrikken Medhold i, at den ikke havde udvist noget overenskomststridigt Forhold. Fra den 1. November, da Prislisterne udløb, blev der indført Timeløn paa Fabrikkens Værksteder. Efter at nye Materialier var fremkommet, traadte de 5 Maskinarbejdere samt en sjette, senere afskediget, paany i Arbejde, formentlig den 12. Januar 1926 og følgende Dage.

II. I Efteraaret 1925 blev der mellem A/S Jens Nielsens Maskinfabrik, Vester Aaby, og de der ansatte Arbejdere forhandlet om Akkordprisen for 200 Tærskeværker, som Firmaet paatænkte at sætte i Arbejde. Den 29. Oktober forelagde Direktøren Arbejderne et saalydende Dokument:

»Samtlige paa Fabrikken beskæftigede Smede- og Maskinarbejdere indgaar paa at lave 200 Tærskeværker til en Pris af 30 Kr. pr. Stk. Timelønnen udbetales som Forskud. En af Arbejderne valgt Tillidsmand er forpligtet til

at opkræve 10 pCt. af Timelønnen til Dækning af eventuelle Underskud.«
idet han tilkendegav, at saafremt Arbejderne ikke inden samme Dags Aften Kl. 7 underskrev Dokumentet, vilde han se sig nødsaget til at skride til Afskedigelser. Med Støtte fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Svendborg Afdeling, under hvilken Arbejderne hørte, nægtede de at underskrive Dokumentet. Ved Maanedens Udgang blev derefter 5 af Fabrikkens 6 Arbejdere afskediget. I Skrivelse af 11. November til Sammenslutningen indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark fremsatte Forbundet Indsigelse imod Afskedigelserne, der hævdedes at være overenskomststridige, og forlangte faglig Mægling afholdt paa Stedet. Den 23. s. M. svarede Sammenslutningen, at efter dens Formening havde Firmaet været berettiget til at afskedige Arbejderne, og henstillede til Forbundet at frafalde Kravet om Mægling, idet det angaves at være Sædvane, at der ikke afholdes Mæglingsmøde paa Virksomheder, der ikke beskæftiger Arbejdere. Den 24. s. M. tilskrev Forbundet Sammenslutningen, at naar Firmaet med Tilslutning af denne protesterede imod Afholdelse af Mæglingsmøde, var der jo ikke nogen Udsigt til at opnaa noget Resultat ad Forhandlingens Vej, og at Forbundet derfor valgte straks at gøre Skridt til Sagsanlæg ved Den faste Voldgiftsret. Af de afskedigede Arbejdere er senere to eller tre igen traadt i Arbejde paa Fabrikken.

III. Efter at Arbejdstiden hos A/S L. Lange & Co. i Svendborg i nogen Tid havde været nedsat saaledes, at Smedene skiftevis arbejdede hveranden Uge og Formerne og Arbejdsmændene 3 Dage i hver Uge, stillede Selskabets Direktør den 18. November 1925 Arbejdernes Tillidsmænd et Forslag, gaaende ud paa, at »alle nu ansatte Arbejdere sikres Beskæftigelse i mindst 24 Timer pr. Uge indtil Februar 1926 mod straks at afstaa et Forskud paa Februar-Reguleringen af 10 pCt.«, idet det samtidigt blev betydet, at saafremt Forslaget ikke blev antaget, vilde Firmaet se sig nødsaget til yderligere at indskrænke sin Produktion og at foretage nogle Afskedigelser. I Skrivelse af 20. s. M. til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark hævdede Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund paa sine paa Fabrikken beskæftigede Medlemmers Vegne, at Firmaet var uberettiget til uden videre Forhandling med Arbejderne og uden noget direkte Grundlag i stedligt stort Lager el. lign. at nedsætte Produktionen som sket, og nedlagde Indsigelse imod, at Firmaet under Trusel om Afskedigelser søgte at gennemtvinge en Nedsættelse af Arbejdslønnen. Sammenslutningen svarede den 23. s. M., at den ikke ansaa det for stridende imod nogen mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst, at Firmaet under de forhaandenværende Forhold indskrænkede sin Produktion, eller at det, forinden det skred til at formindske Arbejdsstyrken, foreslog en saadan Nedsættelse af Lønningerne, som vilde kunne gøre det muligt indtil videre at beskæftige de Folk, som nu var i Arbejde. Kort efter afskedigede Firmaet, som da beskæftigede 156 voksne Arbejdere, efterhaanden 7 Smede og 3 under Dansk Arbejdsmandsforbund hørende Arbejdsmænd, endvidere 12 Formere og 3 Slibere.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og, for saa vidt angaar det under III. omhandlede Forhold, tillige paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne, indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne atter paa de ovennævnte tre Firmaers Vegne for Den faste Voldgiftsret og nedlagt følgende Paastand:

I. at Cyklefabrikken »Hamlet« dømmes til at genindføre de Løn- og Betalingsvilkaar, som eksisterede før Angrebet paa Arbejderne, saaledes at disse faar en passende Erstatning for de dem tilføjede Tab, og at Firmaet dernæst ikendes en Bod for begaaet Overenskomstbrud;

II. at A/S Jens Nielsens Maskinfabrik dømmes til at genantage de afskedigede Arbejdere samt yde disse en passende Erstatning for den Tid, i hvilken de har været uden Beskæftigelse, samt at Firmaet idømmes en Bod for begaaet Overenskomstbrud; og

III. at A/S L. Lange & Co.s Trusel

om Afskedigelser, dersom Arbejderne ikke vil indrømme Firmaet en Lønreduktion, kendes overenskomststridig.

De Indklagede har nedlagt Paastand paa Frifindelse.

Til Begrundelse af deres Paastand har Klagerne anført følgende: Medens en Arbejdsgiver ubestrideligt er berettiget til at afskedige sine Arbejdere, naar han ikke har Arbejde til dem, begaar han et Overgreb, hvis han, saaledes som i de her omhandlede Tilfælde sket, truer med at afskedige dem, saafremt de ikke indgaar paa de af ham ønskede Lønreduktioner. Han er ubeføjet til ved saadan Fremgangsmaade at søge sin Vilje sat igennem, men har at pleje Forhandling med Arbejderne paa overenskomstmæssig Maade, jfr. herved, for saa vidt angaar Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Bestemmelserne i A. § 7 og E. § 2 i den under 18. April 1922 afsluttede Overenskomst mellem Forbundet og Sammenslutningen samt de i September 1922 af de to Organisationer fastsatte Regler for Behandling af faglig Strid.

Med Hensyn til de enkelte foreliggende Forhold har Klagerne yderligere gjort følgende gældende:

Cyklefabrikken »Hamlet« har været uberettiget til, efter at de bestaaende Akkorder var udløbet den 1. November 1925, at indføre Timeløn, hvorved der skete en Formindskelse af Arbejdernes Fortjeneste fra 193,9 Øre til 159,9 Øre Timen; det Arbejderne derved tilføjede Tab andrager 3008 Timer à 38 Øre = 1143 Kr. 04 Øre.

Blandt de af A/S Jens Nielsens Maskinfabrik afskedigede 5 Arbejdere var den Tillidsmand, som paa Arbejdernes Vegne havde fremsat Indsigelse imod Firmaets Fremgangsmaade og paakaldt Forbundets Svendborg Afdelings Støtte; Genantagelse af ham har først fundet Sted i Februar 1926. Denne Behandling af ham, der havde arbejdet paa Fabrikken længere end nogen af de andre, maa opfattes som en Forfølgelse af den, der havde talt Arbejdernes Sag; det ham derved tilføjede Tab er opgjort til 600 Timer à 1 Kr. 25 Øre = 750 Kr.

Det var stridende mod Reglerne om Behandling af faglig Strid, naar Sammenslutningen den 23. November protesterede mod Afholdelsen af Mæglingsmøde under Paaberaabelse af, at det skulde være Sædvane ikke at afholde Mæglingsmøde paa Virksomheder, der ikke beskæftiger Arbejdere; selv om en saadan Sædvane fandtes, kunde den ikke komme i Betragtning i det foreliggende Tilfælde, hvor Grunden til, at Fabrikken ikke beskæftigede Arbejdere, var, at den ulovligt havde afskediget sine Folk.

De Indklagedes Fremstilling gaar ud paa følgende:

Paa alle de 3 Arbejdssteder har den Forskydning i Valutaforholdene, som indtraadte i Sommeren 1925, medført, at de 3 Firmaer allerede tidligt paa Efteraaret saa en Opretholdelse af deres Produktion i det hidtidige Omfang og paa de hidtidige Lønninger umuliggjort. Derfor var det, at Fabrikken »Hamlet«, der i de senere Aar har fremstillet Cyklestel og -styr til Eksport, opsagde sine Prislister til den 1. November, omkring hvilken Tid det i Gang værende Arbejde kunde ventes afsluttet, og da den udenlandske Konkurrence udelukkede enhver Mulighed for at lade de foran omtalte 2000 Styr oplave til de gældende Akkordpriser, maatte Afskedigelse af nogle af Arbejderne nødvendigvis ske, hvis ikke den foreslaaede Nedsættelse fandt Sted, idet selv i saa Fald Arbejdsløn og Omkostninger alene vilde overstige, hvad færdige Styr af samme Kvalitet vilde koste fra Udlandet. Det af A/S Jens Nielsens Maskinfabrik fremsatte Akkordtilbud var det yderste, som Firmaet, der i de sidste Maaneder før den 1. November havde arbejdet paa Lager, og hvis Virksomhed i 1925 har givet Underskud, under de forhaandenværende Forhold saa sig i Stand til at stille, og det blev fremsat alene for at holde Driften i Gang og beskæftige Folkene i Vintermaanederne. Da der hen paa Efteraaret saa godt som ingen Ordrer indgik til A/S L. Lange & Co., stod Firmaet, der som anført i nogen Tid havde maattet arbejde med omtrent halv Kraft, over for Valget imellem en yderligere Indskrænkning af Produktionen gennem Afskedigelser eller at fortsætte og arbejde paa Lager, hvilket kunde forudses at ville medføre Tab, men for dog i hvert Fald foreløbig at undgaa det førstnævnte Alternativ, der, saaledes

som Forholdene stillede sig, maatte foretrækkes, tilbød Firmaet at beskæftige Arbejderne indtil Februar 1926 imod Afstaaelse af et Forskud paa Februar-Reguleringen. Saafremt de 3 Firmaer uden forudgaaende Forhandling med Arbejderne havde iværksat de paaklagede Afskedigelser, vilde deres Beføjelse dertil ikke have kunnet bestrides, men at de nu forgæves har søgt at finde Udvej til fortsat Beskæftigelse, kan ikke gøre de samme Afskedigelser ulovlige.

Endvidere har de Indklagede bestridt, at Forskrifterne om faglig Mægling skulde være anvendelige i Tilfælde som de foreliggende, ligesom de har hævdet, at Fabrikken »Hamlet« har været berettiget til efter Akkordprisernes Udløb at sætte sine Arbejdere paa Timeløn.

Afgørelsen af, om de tre Firmaer har udvist retstridigt Forhold ved at stille deres Arbejdere de titnævnte Forslag og, da disse blev afslaaet, at foretage Afskedigelser, maa efter Rettens Formening bero paa, om Forslagene og Afskedigelserne har, saaledes som af Firmaerne hævdet, været tilstrækkeligt begrundede i driftsmæssige Hensyn, eller om Anbringenderne derom kun har været Paaskud, fremsatte i det Øjemed at gennemtvinge lavere Lønsatser. Ligesom det nu i og for sig maa have Formodningen for sig, at de stedfundne Valutaforskydninger har lagt Hindringer i Vejen for Opretholdelse af en økonomisk forsvarlig Drift paa Grundlag af de hidtidige Lønsatser, saaledes ses der ikke fra Klagernes Side at være paapeget Omstændigheder, som kunde tale imod Holdbarheden af, hvad Firmaerne har anført til Retfærdiggørelse af deres Forslag til Arbejderne. Retten kan derefter ikke antage, at den af dem anvendte Fremgangsmaade har været uberettiget, og Spørgsmaalet bliver da kun, om de, da det havde vist sig, at de ikke kunde komme til Enighed med Arbejderne, har overtraadt de gældende Regler om Behandling af faglig Strid eller om Fastsættelse af og Forandring i Akkorder. Medens der nu ikke ses i noget af de under I og III omhandlede Tilfælde at være fremsat Krav om faglig Mægling fra nogen af Siderne, og ingen af Parterne derfor vil kunne forekaste den anden Overtrædelse af de paagældende Forskrifter, har Forbundet vel i Tilfælde II krævet Mægling afholdt, men da Sammenslutningen — iøvrigt med en Begrundelse, som Retten anser for umedholdelig — henstillede, at Kravet frafaldtes, blev det ikke fastholdt af Forbundet, og herefter tør det ikke fastslaas, at de Indklagede har forbrudt sig imod Mæglingsreglerne. Af det foreliggende ses det ikke heller at fremgaa, at der af de Indklagede er begaaet nogen Overtrædelse af Bestemmelser i Overenskomsten af 18. April 1922.

Der maa derhos gives de Indklagede Medhold i, at Cyklefabrikken »Hamlet« har været berettiget til at indføre Timeløn, efter at de gældende Akkordpriser var udløbet og Enighed om nye endnu ikke opnaaet, jfr. herved Den faste Voldgiftsrets Kendelse Nr. 840.

Hvad endeligt angaar Spørgsmaalet om, hvorvidt der af A/S Jens Nielsens Maskinfabrik er udvist noget retstridigt Forhold over for den omtalte Tillidsmand, vil Retten ikke kunne tage Stilling dertil, fordi Spørgsmaalet, der ikke havde været Genstand for forudgaaende Forhandling mellem Organisationerne, først er blevet rejst under Domsforhandlingen, uden at de til dets Paakendelse fornødne Oplysninger er blevet forelagt.

Herefter vil de Indklagede i det hele være at frifinde. Sagens Omkostninger findes Klagerne at burde udrede.

Kendelse.

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere! Husk at indsende Afdelingsskemaet.

Paa Grund af Paasken udkommer næste Numer først den 10. April.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Marts Maaned 1926.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. April 1926.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 40-41 ❋ KØBENHAVN DEN 10. APRIL 1926 ❋ 22 AARGANG

Maj-Demonstrationer.

Under 20. Marts har Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund til samtlige Fagorganisationer i Danmark og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer udsendt et saalydende Cirkulære:

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har, i Lighed med hvad der er sket i en længere Aarrække, vedtaget at søge Majdemonstrationer afholdt overalt i Landet, hvor der er Mulighed herfor.

Selv om vi her i Landet har gennemført 8 Timersdagen indenfor Haandværk og Industri, og selv om det er forholdsvis sjældent at vi stilles overfor direkte Angreb paa denne fra Arbejdsgivernes Side, er der stadig gode Grunde for at holde Spørgsmaalet frem og Interessen levende for 8 Timersdagens Bevarelse og Videreudvikling.

Saa godt som dagligt har vi jo Lejlighed til at konstatere, at vore Modstandere ikke har opgivet Haabet om at komme 8 Timersdagen tillivs, idet de saavel paa deres Møder, som i deres Presse utrættelig fremkommer med baade helt aabenlyse og mere maskerede Angreb paa denne.

Paa den politiske Arena kæmpes der ogsaa stadig, og vort endelige Maal, Lovfæstelsen af 8 Timersdagen, er jo endnu ikke naaet. Vore politiske Modstandere har til Dato været stærke nok til, trods Regeringens udtalte gode Vilje til at ville løse Spørgsmaalet, at hindre Lovens Gennemførelse.

Det gaar derfor ikke an, at Arbejderne holder sig i Ro. Interessen for 8 Timersdagens Bevarelse og Lovfæstelse maa holdes levende i videst mulig Udstrækning, og hertil er den aarligt tilbagevendende Majdemonstration et velegnet Middel.

Forretningsudvalget retter derfor en Opfordring til alle Arbejdere om at fejre 1ste Majdagen med almindelig Arbejdshvile i saa stor Udstrækning som muligt.

Fagforeningerne anmodes om i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Fællesorganisationerne at foranstalte Møder den 1. Maj, eventuelt i Forbindelse med Procession gennem Gaderne.

Festtegn og Sange vil som tidligere kunne faas til Anskaffelsespris hos De samvirkende Fagforbunds Kasserer Alfr. Christiansen, Rosenørns Allé 12², København V.

P. F. V.
CARL F. MADSEN.

Hans Jacobsen.

Et Opraab fra den internationale faglige Central i Anledning af 1. Majdagen 1926.

Kammerater!

Europas Befolkning lider stadig under Verdenskrigens Følger, men hvad der dog er alvorligere, der findes endnu Regeringer, som af Nationalisme truer Freden enten ved at undertrykke Minoriteterne i deres eget Land, eller som af national Egoisme eller national Indbildskhed bringer den internationale Forening, som er ved at skabes mellem Folkene, i Fare.

Disse Foreteelser, der uafbrudt truer Verdensfreden, den økonomiske Genrejsning, Arbejdernes økonomiske Eksistens og Arbejderbevægelsens Udvikling, maa Arbejderstanden bekæmpe med hele sin Viljekraft.

For hver Dag, der gaar, viser det sig tydeligere, at det kapitalistiske Samfund er ude af Stand til at organisere Produktionen i Almenhedens Interesse.

Det kan kun holde sig oppe ved Hjælp af høj Indførselstold og Afspærringer eller — takket være de kapitalistiske Regeringers Eftergivenhed — ved Understøttelse af Staten.

Hver Dag bringer nye Meddelelser om Rivninger mellem de forskellige Nationaliteter indenfor en Stat eller om Divergenser mellem Regeringerne.

For hver Dag, der gaar, viser det sig paany, at kun en enig, kraftig Arbejderbevægelse kan forhindre et Sammenbrud og bringe den sammenbrydende Verden Frelse.

Derfor maa Arbejderne paa denne 1ste Majdag mere indtrængende end nogensinde give Udtryk for deres Magt og Villie.

Derfor maa hele Arbejderklassen, hele den samlede Hær af de organiserede Arbejdere og Arbejdersker den 1ste Maj demonstrere

for 8-Timers Dagen,
for Medbestemmelsesret i Industrien,
for en varig Verdensfred.

Skal Reaktionen fortrænges, og skal der skabes Mulighed for at tilvejebringe et nyt Grundlag for Opbygning af en bedre Verden, maa enhver være rustet, enhver være rede til Kamp. I Betragtning af de sidste Aars Begivenheder og Omvæltninger maa Arbejderklassen mere end nogensinde blive sig sin historiske Mission bevidst: *Arbejderklassens Befrielse fra det kapitalistiske Aag.*

Op til Demonstration den 1ste Maj!

Op til Demonstration i alle Byer og Lande!

Lad denne Majdag være et kraftigt Vidnesbyrd om den faste Villie hos Arbejderklassen i alle Lande til at

afkaste Trældommen,
styrte Reaktionen,
bryde det kapitalistiske Aag.

Leve den organiserede Arbejderklasse i hele Verden.

Internationaler Gewerkschaftsbund.
A. A. Purcel (Storbritannien),
Formand.
Léon Jouhaux (Frankrig),
C. Mertens (Belgien),
Th. Leipart (Tyskland),
Næstformænd.
J. Oudegeest, Joh. Sassenbach,
John W. Brown,
Sekretærer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagere og Konditoriarbejdere hos Bagermester Kastrup.

Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund i Danmark havde klaget over, at Bagermester Kastrup i Tordenskjoldsgade 28 havde optaget en Bagersvend Hagstrøm som Kompagnon, idet Forbundet mente, at dette Kompagniskabsforhold var af en saadan Beskaffenhed, at det ikke kunde betragtes som andet end et Forsøg paa fra Bagermester Kastrups Side at skaffe sig en fast Medhjælper, som kunde arbejde om Natten og derved omgaa Bageriloven.

Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Januar, paa hvilket Møde Hr. Kastrup maatte indrømme, at Kontrakten med Hagstrøm ikke var, som den burde være, men tilbød at lave den om, og Mødet forløb derfor resultatløst. Forbundet har senere klaget over, at Hr. Kastrup for at unddrage sig Virkningerne af Fagets Overenskomst har antaget et usædvanlig stort Antal Lærlinge. Om dette Spørgsmaal blev der afholdt Fællesmøde den 25. Februar, men da der heller ikke herom opnaaedes Enighed, blev der den 3. Marts indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret over de foranførte Forhold.

Formere og Snedkere hos A/S Burmeister & Wain, Teglholmen.

Den 4. Marts afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne foranlediget ved en Klage fra Aktieselskabet Burmeister & Wain over, at samtlige Medlemmer af Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og Snedkerforbundet, som beskæftiges paa Firmaets Støberi paa Teglholmen, udeblev fra Arbejdet den 24. December f. A.

Grunden hertil var den, at Firmaet havde nægtet at imødekomme en Anmodning fra Arbejderne om at udbetale Arbejdslønnen den 23. December ved Arbejdstidens Ophør, saaledes at det var muligt for Arbejderne at foretage de nødvendige Indkøb i Anledning af Julen den 24., men Firmaet vilde ikke

udbetale Løn før den 24. Kl. 1 Eftmd. Da dette vilde medføre, at Arbejderne først kunde være hjemme en Time før, Forretningerne blev lukkede, maatte Arbejderne benytte Formiddagen den 24. til paa anden Maade at skaffe sig Midler til at gøre deres nødvendige Indkøb for.

Firmaets Repræsentanter forlangte en Erstatning for Arbejdsstandsningen den 24. om Formiddagen paa 12.250 Kr., som Forbundets Repræsentanter ikke vilde indgaa paa at betale, blandt andet af den Grund, at Firmaets Repræsentant paa et tidligere Tidspunkt havde lovet at imødekomme Arbejdernes Anmodning. Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Stenindustriarbejdere hos Firmaet Carl Scheller.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Februar behandledes en Klage fra Stenindustriarbejderforbundet over, at Firmaet Carl Scheller ikke overholder en af en faglig Voldgiftsret afsagt Kendelse angaaende Betaling for Hugning af Sandsten til Slibning.

Paa Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Stenhuggere hos Firmaet Møller og Handberg, Hammerens Stenbrud.

Mellem Stenindustriarbejderforbundet og ovennævnte Firma var opstaaet Uoverensstemmelse angaaende Betalingen for Knuseros (Affald fra Brostenshugning).

Dette var hidtil betalt med 157 Øre pr. Læs, men efter at der var anskaffet en større Knuser, forlangte Firmaet Prisen nedsat til 100 Øre pr. Læs.

Dette vilde Arbejderne ikke indgaa paa, men tilbød en Reduktion af Prisen paa 15 pCt.

Da der saaledes ikke kunde opnaas Enighed mellem Parterne, blev Sagen den 17. Februar behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det heller ikke lykkedes at bringe Sagen ud af Verden. Forbundet forbeholdt sig sin Stilling til Sagens videre Behandling.

Typografer hos Firmaet Bogtrykkeriet »Dana«

I Februar Maaned klagede Dansk Typograf-Forbund over, at ovennævnte Firma havde afskediget en Paalæggerske som en Hævnakt, fordi denne i et enkelt Tilfælde havde vægret sig ved at arbejde over.

Da Forbundet ønskede denne Afskedigelse forelagt Den faste Voldgiftsret, blev der den 11. Februar afholdt et Fællesmøde, hvor Forbundet krævede, at Firmaet skulde betale Paalæggersken 8 Ugers Tab af Arbejdsløn = 384 Kr. Arbejdsgiverne tilbød at afgøre Sagen med at betale 50 Kr. til »Børnenes Kontor«. Dette Tilbud blev dog ikke modtaget, hvorfor Fællesmødet forblev resultatløst, og der er senere paa Forbundets Vegne indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden i Februar 1926.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Februar var Arbejdsløsheden for samtlige Fag under et 28,3 pCt. mod 31,1 pCt. ved Udgangen af Januar.

Efter en mindre Nedgang i Arbejdsløsheden i de første Dage af Februar Maaned, var der omkring Midten af Maaneden igen Stigning, hvorefter Maanedens sidste Del atter viste en noget nedadgaaende Tendens. Den her beskrevne Retningslinie for Arbejdsløsheden som Helhed gjaldt ogsaa Bygningsindustrien og Gruppen Arbejdsmænd, medens der for »Anden Industri m. v.« var en svag Aftagen af Arbejdsløsheden gennem hele Maaneden saavel i Hovedstaden som i Provinsen.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af Februar 1926 var ligesom for de nærmest foregaaende Maaneder betydelig større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Aarene 1923—25, men dog noget lavere end i 1922. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13

gnstl.) var der for Arbejdsløsheden ved Udgangen af Februar i Aar en Stigning til op imod det dobbelte.

Februar 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		5 Feb.	12. Feb.	19. Feb.	26. Feb.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11906	35,5	40,6	35,2	35,2
2. Anden Industri m. v.	65664	22,5	22,2	21,9	21,3
3. Handel	5314	11,2	11,0	11,1	10,8
4. Arbejdsmænd	31001	19,0	22,9	20,9	19,6
Ialt	113885	22,4	23,8	22,5	21,8
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	19840	57,6	60,8	60,0	55,2
2. Anden Industri m. v.	60230	28,0	27,0	26,7	25,8
3. Handel	6285	10,6	10,8	10,9	10,9
4. Arbejdsmænd	68468	34,5	39,5	38,6	35,0
Ialt	154823	33,9	36,2	35,6	33,0
Hele Landet	268708	29,0	30,9	30,0	28,3

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921 pCt	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	31,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	28,3
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,4	
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	
Juni	16,1	12,9	8.1	5,0	9,0	
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	
September	16,7	10,7	7.7	5,8	10,6	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20.5	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

Arbejde paa indskrænket Tid den 7. Januar.

De af Det statistiske Departement foretagne regelmæssige Opgørelser vedrørende Arbejdsløsheden blandt de organiserede Arbejdere omfatter kun de fuldstændig arbejdsløse Arbejdere, medens delvis Arbejdsløshed som Følge af indskrænket Arbejdstid, enten ved Nedsættelse af den daglige Arbejdstid til et mindre Antal Timer end normalt, eller ved at Driften indstilles en eller flere Dage om Ugen, ikke er indbefattede i Opgørelserne. Under normale Forhold spiller denne Form for Arbejdsløshed dog ikke nogen større Rolle, bortset maaske fra enkelte Fag, som f. Eks. Tekstilindustrien, men under den i den senere Tid herskende Depressionsperiode er Virksomhedernes Drift i betydeligt Omfang ogsaa blevet indskrænket paa denne Maade. For at faa konstateret, hvor meget dette Forhold betyder, har Departementet pr. 7. Januar d. A. efter Aftale med De samvirkende Fagforbund foretaget en særlig Opgørelse heraf paa Grundlag af Skemaer, som man tilstillede de forskellige Fagforbund og Fagforeninger med Anmodning om at foranledige dem udfyldt af de enkelte Afdelinger. Kun fra fem mindre Organisationer, nemlig Gørtler- og Metalarbejderforbundet, Specialarbejderforbundet, Glarmestersvendenes Forbund, Kobbersmedenes Forbund og Murarbejdsmændenes Fagforening i København, er det ikke lykkedes at faa nogen som helst Oplysninger, medens der fra de fleste af de Organisationer, der har meddelt Oplysninger, er modtaget Skemaer for alle eller dog langt det overvejende Antal af Medlemmerne. Af Forbund, for hvilke der mangler Oplysninger for en væsentlig Del af Medlemmerne er kun Dansk Arbejdsmandsforbund, fra hvilket der foreligger Oplysninger for 72 pCt. af Medlemmerne, Kvindeligt Arbejderforbund med 83 pCt. og Skrædderne med 89 pCt. Man vil dog sikkert kunne gaa ud fra, at Størstedelen af de Afdelinger, der ikke har indsendt Oplysninger, heller ikke havde Medlemmer, der arbejdede paa indskrænket Tid, saa at de fundne Tal kan betragtes som omtrentligt Udtryk for, hvor mange der overhovedet paa det paagældende Tidspunkt havde kortere Arbejdstid end normalt.

Med Hensyn til Opgørelsen skal iøvrigt bemærkes, at det kun er den paa Grund af Konjunkturerne indskrænkede Arbejdstid, der er taget i Betragtning. Saaledes er den for Byggefagene overenskomstmæssigt fastslaaede kor-

tere Arbejdstid i Vintermaanederne selvfølgelig ikke medregnet, men heller ikke den i Bryggeriindustrien paa Tællingstidspunktet iværksatte Indskrænkning er taget med. For denne Industri er nemlig periodiske Indskrænkninger af Arbejdstiden om Vinteren efter de herskende Afsætningsforhold et ganske normalt Forhold, som Industriens Arbejdere véd og er indrettet paa vil finde Sted, og den paa et bestemt Tidspunkt gældende Indskrænkning vil altid være af en ganske tilfældig Karakter, medens Indskrænkning af Arbejdstiden i Anledning af Konjunkturerne som Regel vil have en noget mere varig Karakter. Endvidere har man i Opgørelsen ikke kunnet medtage Indskrænkninger af Arbejdstiden af mere tilfældig og ubestemt Karakter; dette gælder særlig Arbejde paa mindre Værksteder, hvor der arbejdes, naar der er Arbejde, men hvor Arbejderne maa gaa, naar der intet Arbejde er. Det er saaledes fremhævet i Indberetningerne, at en saadan Indskrænkning af Arbejdstiden i betydelig Grad finder Sted for Skrædderes og Haandskomageres Vedkommende, men et talmæssigt Udtryk for denne Indskrænkning er det ikke muligt at fremskaffe.

Som Hovedresultat af Opgørelsen skal herefter meddeles følgende Oversigt:

	Antal Arbejdere i Organisationerne	Arbejde paa indskrænket Arbejdstid			
		Antal Arbejdere	Tab af Arbejdstimer pr. Uge	Tab af Arbejdstimer omsat til Antal Arbejdere	
				absolut	i Procent af Antal Arbejdere i Organisationerne
Hovedstaden	116,870	6,099	91,854	1,914	1,6
Provinsen	154,897	8,651	117,898	2,456	1,6
Hele Landet	271,767	14,750	209,752	4,370	1,6

Opgørelsen udviser, at af et samlet Arbejdertal paa ca. 272.000 arbejdede 14.750 paa indskrænkt Tid. Indskrænkningen udgjorde ialt ca. 210.000 Timer pr. Uge, hvilket svarer til 4370 fuldstændig arbejdsløse eller 1,6 pCt. af det samlede Arbejdertal. Da den egentlige Arbejdsløshed ved Udgangen af December 1925 er opgjort til 31,7 pCt. og ved Udgangen af Januar 1926 til 31,0 pCt., vil det ses, at den her omhandlede Form for Arbejdsløshed kun forøger Procenten i forholdsvis ringe Grad. For de Arbejdere, der arbejdede paa indskrænket Tid, udgjorde Nedsættelsen godt 14 Timer ugentlig eller omtrent 30 pCt. af disse Arbejderes normale Arbejdstid, saa at de saaledes beskæftigede Arbejdere altsaa gennemsnitlig arbejdede $^{7}/_{10}$ af den normale Arbejdstid. For Arbejderne som Helhed betød Indskrænkningen lidt over $^{3}/_{4}$ Time pr. Uge pr. Arbejder.

Af Oversigten vil det ses, at Tabet af Arbejdstid ved Arbejde paa indskrænket Tid betød forholdsvis lige meget i Hovedstaden og Provinsen i Forhold til det samlede Arbejdertal. Derimod var Tabet af Arbejdstid pr. Arbejder paa indskrænket Tid noget større i Hovedstaden end i Provinsen, nemlig henholdsvis ca. 15 og ca. $13^{1}/_{2}$ Time pr. Uge, idet forholdsvis færre Arbejdere arbejdede paa indskrænket Tid i Hovedstaden end i Provinsen.

Med Hensyn til Formen for Indskrænkningens Iværksættelse henvises til ovenstaaende Oversigt, idet det skal bemærkes, at Indskrænkning af Arbejdstiden ved en kombineret Nedsættelse af saavel det daglige Antal Arbejdstimer som det ugentlige Antal Arbejdsdage saa godt som ikke finder Sted.

Nedsættelse af Antallet af Arbejdsdage i Ugen var den mest anvendte Form for Indskrænkning af Arbejdstiden, idet noget over Halvdelen af de Arbejdere, der arbejdede paa indskrænket Tid, arbejdede med fuld daglig Arbejdstid, men færre Dage om Ugen end normalt. Af den tabte Arbejdstid faldt endog omtrent de to Trediedele paa denne Form for Indskrænkning, idet Arbejdsugen for disse Arbejdere for-

kortedes med gnstl. ca. 16½ Time mod kun gnstl. ca. 11½ Time for de Arbejdere, der arbejdede med nedsat daglig Arbejdstid, men hver Dag i Ugen. Det foran nævnte Tab for samtlige Arbejdere af godt ¾ Time pr. Uge pr. Arbejder fordeler sig herefter med ½ Time pr. Uge for Arbejde med nedsat Antal Arbejdsdage i Ugen og godt ¼ Time pr. Uge for Arbejde med nedsat daglig Arbejdstid.

Det fremgaar af Oversigten, at de to Former for Indskrænkning af Arbejdstiden set i Forhold til det samlede Arbejdertal anvendtes i lige stor Udstrækning i Hovedstaden og i Provinsen, naar man betragter den ved Indskrænkningen tabte Arbejdstid. Ser man derimod paa Antallet af Arbejdere, der ramtes af Indskrænkningen, anvendes Nedsættelse af den daglige Arbejdstid for et forholdsvis større Antal Arbejdere i Provinsen end i Hovedstaden, men til Gengæld var Arbejdstidsnedsættelsen størst i Hovedstaden, nemlig godt 14 Timer ugentlig pr. Arbejder mod 10 Timer i Provinsen. Ved Arbejde med færre Arbejdsdage i Ugen end normalt var Nedsættelsen af Arbejdstid pr. Arbejder derimod større i Provinsen end i Hovedstaden (henholdsvis godt 17 og lidt over 16 Timer pr. Uge).

Til Belysning af Indskrænkningen indenfor de enkelte Fag er i omstaaende Oversigt meddelt Oplysninger for alle Fag, hvor Indskrænkningens Omfang i Forhold til samtlige Arbejdere i Faget udgør over 1 pCt.; og til Sammenligning er tilføjet de for vedkommende Fag beregnede Arbejdsløshedsprocenter ved Udgangen af December 1925 og Januar 1926. Det skal bemærkes, at nogle af de for Januar beregnede Arbejdsløshedsprocenter er foreløbige Tal.

	Antal Arbejdere i Organisationerne	Indskrænket Arbejdstid: Antal Arbejdere	Indskrænket Arbejdstid: Tab af Arbejdstimer omsat til Antal Arb. i Procent af Antal Arb. i Org.	Arbejdsløshedsprocent ved Udgangen af: December 1925	Arbejdsløshedsprocent ved Udgangen af: Januar 1926
Korkskærere	221	158	11,3	59,2	18,8
Skotøjsarbejdere	4630	1040	8,8	28,4	30,0
Jern- og Metalslibere	302	86	8,8	44,6	33,1
Tekstilarbejdere	10319	2423	7,4	50,5	32,3
Rebslagere	278	55	6,3	29,1	16,6
Formere	1829	393	6,2	50,7	33,8
Guld- Sølv- og Elektropletarb.	1389	156	4,9	32,4	40,5
Metaltrykkere	134	16	4,8	45,5	31,4
Læder- og Skindarbejdere	609	73	4,3	39,6	56,2
Bødkere	733	91	4,2	23,4	20,8
Sadelmagere og Tapetserere	1811	372	4,0	30,2	36,7
Kvindeligt Arbejderforbund	11084	1220	3,2	27,6	25,6
Skræddere	10011	854	3,1	18,9	31,8
Tobaksarbejdere	7318	520	2,5	59,7	39,6
Træindustriarbejdere	4098	382	2,5	41,0	28,7
Keramikere	1506	105	1,9	7,2	7,0
Hattemagere	1362	64	1,8	34,5	31,9
Snedkere	8648	428	1,8	44,8	45,9
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	87299	4750	1,5	33,2	30,9
Forgyldere	198	24	1,5	26,0	21,9
Sukkervare-,Choc.- og Bisc.arb.	1132	30	1,3	25,3	27,6
Billedskærere	193	7	1,2	78,8	60,2
Børstenbindere	362	24	1,1	60,3	22,8
Urmagere	261	6	1,1	9,2	12,4
Smede og Maskinarbejdere	24618	1103	1,1	26,6	26,3

Som det vil ses, var Korkskærerne det Fag, i hvilket forholdsvis flest Arbejdere arbejdede paa indskrænket Tid, nemlig tre Fjerdedele af samtlige Arbejdere, og Indskrænkningen udgjorde godt 11 pCt. i Forhold til det samlede Antal Arbejdere indenfor Faget. Af større Fag med et forholdsvis betydeligt Arbejdertal paa indskrænket Tid var Skotøjsarbejderne (Indskrænkning: 8,8 pCt.) og Tekstilarbejderne (Indskrænkning: 7,4 pCt.). For Skotøjsarbejderne skal erindres om, at indskrænket Arbejdstid for Haandskomagerne —

som foran anført — ikke er medregnet i Opgørelsen; med Hensyn til Tekstilarbejderne skal bemærkes, at i de af Tekstilfabrikantforeningen udarbejdede maanedlige Oversigter over Beskæftigelsesforholdene i Tekstilindustrien findes ogsaa et Tal for Arbejdere, der arbejder paa indskrænket Tid. Dette Tal var pr. 1. Januar og pr. 1. Februar d. A. henholdsvis 3357 og 3512, medens de fra Tekstilarbejderforbundet modtagne Oplysninger pr. 7. Januar d. A. kun udviser 2423 Arbejdere. Forskellen maa skyldes, at Tekstilfabrikantforeningens Opgørelser omfatter samtlige paa Tekstilfabrikkerne beskæftigede Arbejdere, navnlig ogsaa Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund, forskellige Haandværkere m. fl. samt eventuelt uorganiserede Arbejdere, medens Tekstilarbejderforbundets Opgørelse kun omfatter dette Forbunds Medlemmer. Kvindeligt Arbejderforbund udviser da ogsaa Indskrænkning af Arbejdstiden for ialt godt 1200 Arbejdersker (Indskrænkning: 3,2 pCt.), medens Dansk Arbejdsmandsforbund vel har indskrænket Arbejdstid for det absolut største Antal Arbejdere (4750 Arbejdere), men Tabet af Arbejdstid omsat til Antal Arbejdere svarede kun til 1½ pCt. af Organisationens hele Arbejdertal. For de to sidstnævnte Forbund maa det dog erindres, at der mangler Oplysninger for en Del af Medlemmerne, saa at de anførte Tal maa betragtes som Minimumstal. Endelig skal for de i Oversigten optagne Fag anføres, at Tallene for Skrædderne ligeledes maa betragtes som Minimumstal under Hensyn til det foran anførte.

Med Hensyn til de ikke opførte Fag skal meddeles, at Indskrænkning af Arbejdstiden slet ikke forekom for følgende Fag: Bagere, Bryggere (jvfr. dog Bemærkningerne foran), Slagtere, Sejlmagere, Handskemagere, Barberer, Brolæggere, Murere, Stukkatører, Skorstensfejere, Kurvemagere, Papirindustriarbejdere, Litografer, Typografer, Landarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere o. l., Tjenere, Kokke, Søens Arbejdere og Gartnere, og saa godt som ikke for Mølleriarbejdere, Blikkenslagere, Tømrere og Malere.

Arbejde paa indskrænket Arbejdstid

	med nedsat daglig Arbejdstid				med nedsat Antal Arb.dage i Ugen			
		Tab af Arbejdst. pr. Uge				Tab af Arbejdst. pr. Uge		
	Antal Arbejdere	i alt	pr. Arbejder med indskrænket Arbejdstid	pr. Arbejder i Organisationerne	Antal Arbejdere	i alt	pr. Arbejder med indskrænket Arbejdstid	pr. Arbejder i Organisationerne
Hovedstaden ..	2287	31910	14,0	0,27	3812	59944	15,7	0,51
Provinsen.....	4129	41188	10,0	0,27	4522	76710	17,0	0,50
Hele Landet ..	6416	73098	11,4	0,27	0334	136654	16,4	0,50

Internationale Bestemmelser angaaende nationale Hjælpeaktioner.

(Fortsat.)

II. *Internationale Fagsekretariater.*

Bygningsarbejderne.

Ved Lockouter, der omfatter et helt Land eller en stor Del af et Forbunds Medlemmer, kan det Forbund, som er ramt af Lockouten, efter 3 Ugers Forløb anmode om Hjælp fra Bygningsarbejdernes Internationale. Det er dog kun Kampe af økonomisk Art, der kommer i Betragtning. Før det vedtages at bevilge Understøttelse, skal Udvalget, der har Forretningsførelsen, indhente en Erklæring fra den kompetente faglige Landscentral.

Andragende om Hjælp skal rettes til Forretningsudvalget i saa god Tid, at den Sum, der skal bevilges, kan fremskaffes i rette Tid. Størrelsen af den første Understøttelsesrate, der svarer til Forholdene paa det daværende Tidspunkt, fastsættes af det ledende Udvalg. Angaaende yderligere Understøttelse træffer de tilsluttede Forbund Beslutning ved skriftlig Afstemning.

Bjergarbejdere.

Der bestaar ingen specielle lovfæstede Bestemmelser, men i Praksis er Fremgangsmaaden saaledes:

Ved Udbrud af en Konflikt i det tilsluttede Land indhentes straks Oplysninger om, Bevægelsen er af en saadan Art, at den nødvendiggør en international Understøttelse, enten det nu skal være i Form af Sympatistrejke, Boycotting eller finansiel Hjælp. I Tilfælde af, at der ønskes Understøttelse i den ene eller anden Form, indkalder den internationale Komité et Møde for at udarbejde en Aktionsplan. Vedtages en Strejke, søger de tilsluttede Forbund ufortøvet at overtage Ledelsen. I Tilfælde af Boycotting sætter Bjergarbejdernes Internationale sig ufortøvet i Forbindelse med de nationale og internationale Transportarbejder-Organisationer. Dersom der kun anmodes om finansiel Hjælp, beslutter Internationale straks at paalægge de Lande, der ikke strejker, Understøttelsesbidrag.

Bogbindere.

Det er de enkelte Forbunds Pligt selv at tilvejebringe Midler til at føre deres økonomiske Kamp ved at afkræve Medlemsbidrag, som kan sikre en Gennemførelse af Bevægelsen.

Et Forbund, der er ude i Kamp, er berettiget til at kræve en materiel Understøttelse af den internationale Bogbinderføderation, hvis det har tilhørt den internationale Føderation mindst et Aar og har indbetalt sine Bidrag, men som Regel skal der kun ydes Understøttelse, hvis Strejken eller Lockouten omfatter en Tiendedel af alle Medlemmer, og det paagældende Forbund selv har understøttet Bevægelsen af egne Midler mindst 4 Uger.

For at kunne bestride de fornødne Udgifter til Understøttelse yder ethvert Forbund et Bidrag paa indtil 10 Cts. pr. Medlem og Uge, alt efter Bevægelsens Omfang. Det samme Bidrag skal ydes af alle internationale Sammenslutninger under en Kamp.

Den internationale Kommission har dog i særlige Tilfælde Ret til at gøre dette ugentlige Bidrag paa 10 Cts. 2 eller 3 Gange større.

Beklædningsarbejdere.

I Lovene er der ikke truffen nogen Bestemmelse om Strejkeunderstøttelse. I Praksis har det hidtil været saaledes, at store Organisationer under Strejker og Lockouter af større Omfang har rettet en Anmodning til det internationale Sekretariat om finansiel Understøttelse, hvorefter der er blevet indledet en Hjælpeaktion blandt de tilsluttede Forbund.

Typografer.

Andragende om international Understøttelse overgives af Sekretæren til Forbundsbestyrelsen, for at denne kan afgøre, om den paagældende Kamp bør understøttes. Forbund, der vil foretage en Angrebsstrejke, maa være i Stand til selv at kunne afholde den fornødne Understøttelse for mindst 2 Uger.

Er det absolute Stemmeflertal indenfor de deltagende Forbund indforstaaet med den foreslaaede Bevægelse, bliver der af Sekretariatskommissionen dekreteret samtlige Medlemmer et ligeligt fordelt Bidrag.

Forbund, der uden gyldig Grund vægrer sig ved at betale et Bidrag, der er anordnet af Sekretariatskommissionen, mister i en Udstrækning af 2 Aar deres lovlige Krav paa enhver Art Strejkeunderstøttelse; det samme er Tilfældet, hvis de ikke opfylder Forpligtelser indgaaede ved Gensidighedsoverenskomster.

Diamantarbejdere.

Der eksisterer ikke nogen særlig Bestemmelse. Det internationale Sekretariat griber kun ind i ganske særlige Tilfælde.

Frisørmedhjælpere.

Der findes ikke særlige Bestemmelser. I Lovene siges der, at det kun er under større Kampe, hvor det drejer sig om Koalitionsretten, Arbejdstiden og Lønningerne, at Medlemsskab i Unionen forpligter til Ydelse af gensidig materiel og moralsk Understøttelse.

Glasarbejdere.

Der findes ikke særlige Bestemmelser.

Træarbejdere.

Der findes ikke nogen særlig Bestemmelse, og den internationale Union disponerer heller ikke over et internationalt Hjælpefond. Eksekutivkomitéen afgør i hvert enkelt Tilfælde, om der skal indledes en international Hjælpeaktion eller ikke. Der er ikke fastsat nogen særlig Norm til Bedømmelse af Nødvendigheden af saadanne Aktioner,

dog griber Eksekutivkomitéen i Almindelighed kun ind i saadanne Tilfælde, hvor det paagældende Forbunds Eksistens staar paa Spil, eller hvor det drejer sig om særlig omfangsrige Strejker og Lockouter, der kan tillægges international Betydning.

Hotel-, Restaurations- og Café-Betjening.

I Unionens Vedtægter hedder det, at Unionen bl. a. har den Opgave »om fornødent og muligt at tilvejebringe den finansielle Understøttelse under større Strejker og Lockouter«. En bestemt Regulering af Understøttelsesspørgsmaalet bestaar imidlertid ikke.

Hattearbejdere.

Ethvert Forbund, der er tilsluttet Hattearbejdernes Internationale, skal være organiseret paa den Maade, at det disponerer over et Strejkefond, der i Tilfælde af en Konflikt i eget Land eller Udlandet kan sætte Forbundet i Stand til at opfylde sin Solidaritetspligt. Internationale yder kun Strejkeunderstøttelse i Tilfælde af, at et nationalt Forbund er indviklet i en Konflikt provoceret af Arbejdsgiverne, og naar mindst 15 pCt. af Medlemmerne er ramt af en Lockout. I et saadant Tilfælde er det paagældende Forbund berettiget til at kræve Understøttelse af det internationale Sekretariat.

Internationale er i et saadant Tilfælde berettiget til at opkræve et Ekstrabidrag paa 1—5 Centimer pr. Medlem pr. Uge. Et Forbund kan kun fritages for Betaling af et saadant Bidrag, saafremt det selv er indviklet i en Strejke eller Lockout, hvoraf mindst 15 pCt. af dets Medlemmer er ramt.

Landarbejdere.

Det er i første Linie enhver Organisations Opgave at føre Strejkerne saavel som at tilvejebringe de fornødne Midler til disses Understøttelse.

Der maa kun lægges Beslag paa den internationale Landarbejder-Føderation, hvor det gælder en Kamp af stor Vigtighed eller Udstrækning, eller hvor en Organisation før Strejkens Udbrud har truffet Aftale med I. L. F.s Eksekutivkomité.

Hvis en Organisation ved en Kamp ønsker at paakalde Hjælp fra de Organisationer, der er tilsluttet »Internationale Landarbeiter Föderation«, er førstnævnte forpligtet til at henvende sig til Eksekutivkomitéen med Anmodning om Hjælp.

Efter foretagen Undersøgelse er Eksekutivkomitéen forpligtet til at give de paagældende Organisationer Underretning om Amodningen og samtidig fremkomme med Raad og eventuelle Forslag.

En Organisation, til hvem der er rettet en saadan Anmodning om at hjælpe, og som mener, at den ikke kan efterkomme Raadet eller de stillede Forslag, er forpligtet til at aflægge Regnskab for sin Holdning overfor I. L. F.s Eksekutivkomité og den internationale Kongres.

Levnedsmiddelarbejdere.

De enkelte Organisationer er selv forpligtet til at træffe Foranstaltninger til Indbetaling af Bidrag hos deres Medlemmer, saaledes at de til enhver Tid er i Stand til for egne Midler at føre en Lønkamp. Kun ved usædvanlige Strejker og Lockouter, der strækker sig over mere end 3 Uger, og som overstiger Grænsen for egen Ydeevne, kan der rettes Henvendelse til det internationale Sekretariat om samtlige Organisationers Hjælp. I Tilfælde af udvidede Lockouter, der har en Forringelse af Arbejdsforholdene til Formaal eller er rettet mod en Organisations Eksistens, kan der allerede paa et tidligere Tidspunkt stilles Krav om Hjælp, men Centralledelsen og de enkelte Organisationer, der anmodes om Hjælp, kan selv træffe Bestemmelse om, hvorledes Pengene skal tilvejebringes, dog har det internationale Sekretariat Ret til at stille Opfordring om en mindste Ydelse.

Med Undtagelse af Indsamlinger er alle ydede Understøttelser under en Kamp rentefri Laan, der efter Ordre fra det internationale Sekretariat skal tilbagebetales til de enkelte Landsforbund.

Der er imidlertid gennemført en Række Understøttelsesaktioner, ved hvilke der er givet Afkald paa Tilbagebetaling.

Læderarbejdere.

Der er ikke truffet nogen bestemt Ordning. Udbryder der store Strejker

eller dekreteres der Lockouter, udsendes der efter den paagældende Organisations Anmodning et Opraab til de tilsluttede Organisationer om Understøttelse.

Til næste Kongres foreligger der Andragende om at forandre Lovene i den Retning, at den internationale Sammenslutning forpligtes til at yde Understøttelse ved Strejker og Lockouter.

Litografer.

En finansiel Hjælp skal kun ydes, naar den i Strejke værende Organisation har sat alt ind paa ved egne Midler i saa stor Udstrækning og saa længe som muligt at understøtte sine Medlemmer.

Vedtages det at yde Understøttelse, saa bliver Bidraget hertil fordelt paa de tilsluttede Organisationer i Form af Ekstrapaaligning.

Enhver Organisationsledelse garanterer for den hurtige Betaling af denne Paaligning. Det staar Organisationerne frit for, om de vil stille Beløbet til Raadighed for den internationale Sekretær af Forbundets Midler uden at afkræve Medlemmerne direkte, eller senere at gøre dette.

Malere.

Der er ikke truffet nogen bestemt Ordning.

Metalarbejdere.

De tilsluttede Organisationer har Pligt til selv at samle Midlerne til Forsvars- og Angrebsformaal. Kun under usædvanlige Omstændigheder og forudsat, at der er truffet de til Sikring af et Resultat egnede Forholdsregler, er Centralledelsen berettiget til at vedtage Opkrævning af et Ekstrabidrag af et Beløb paa indtil en Times Løn pr. Aar pr. Medlem.

Hidtil er Hjælpeaktionen imidlertid gennemført ikke ved Ekstrabidrag, men paa Basis af Frivillighed. Dette er hovedsagelig sket, fordi Opkrævning af et Ekstrabidrag som Følge af Krisen vilde være stødt paa Modstand, og fordi det vel har drejet sig om store Bevægelser, men dog ikke om de største Organisationer.

Post-, Telegraf- og Telefonfunktionærer.

Der er foreskrevet gensidig Understøttelse, men der er dog ikke truffet nogen bestemt Ordning.

Stenarbejdere.

Sekretariatet kan kun henvende sig til samtlige Forbund om Hjælp i ekstraordinære Tilfælde, hvor Strejkerne og Lockouterne overstiger Maalet for egen Ydeevne, og som har en Varighed af mindst 3 Uger; men ved omfattende Lockouter kan Hjælpen allerede begynde tidligere.

Ved Tilvejebringelse af Midler til Understøttelse er det forbudt Strejkekomitéen at henvende sig til fremmede Landes Forbundskasser.

Tekstilarbejdere.

Tekstilarbejdernes Internationale disponerer over et Strejkefond, hvortil der indbetales $^3/_4$ af det fastsatte Beløb. For Tiden betales der 3 amerikanske Cent pr. Medlem.

Bestemmelsen angaaende Størrelsen af Bidraget til dette Fond blev fastsat før Krigen, og ifølge Omskiftelserne indenfor Sekretariatet er det ikke blevet revideret i de sidste Aar. Dette vil dog ske snarest for at kunne svare til de nye Tiders Forhold.

Det internationale Sekretariat har siden den Tid under store Strejker og Lockouter truffet Afgørelse om Ydelse af Hjælp, og det fastsatte Bidrags Størrelse er i Almindelighed blevet fastsat ad skriftlig Vej.

Transportarbejdere.

Der kan kun anmodes om Hjælp fra den internationale Transportarbejder-Føderation i Tilfælde, hvor Kampen er af større Betydning, eller hvis en Organisation inden Strejkens Udbrud sætter sig i Forbindelse med Internationale og handler i Overensstemmelse med denne.

Ledelsen skal sørge for, at den finansielle Understøttelse og Opraabene er i Overensstemmelse med I. T. F.s Beslutninger.

I Reglen er de tilsluttede Organisationer, hvis det har vist sig at være nødvendigt, blevet opfordret til at yde en finansiel Understøttelse.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42 ❋ KØBENHAVN DEN 17. APRIL 1926 ❋ 22 AARGANG

Nogle Betragtninger om Udbyttedeling.

Nu og da ser man ved Lejligheder, hvor det sociale Spørgsmaal er paa Tale, at der fra visse saakaldte forstaaende Kredse uden for Arbejdernes Lejr fremsættes Ytringer om, at Arbejderne maa gøres interesserede i Produktionen og baade herhjemme og i Udlandet findes Virksomheder, hvor man har forsøgt disse Yttringer overført til Praksis ved at skabe Muligheder for Arbejderne til at faa Del i Virksomhedens Overskud, den saakaldte Udbyttedeling.

Herhjemme er det nemlig fra det radikale Partis Side fremført, at Udbyttedelingen vilde tage Brodden af det skarpe Modsætningsforhold mellem os og vore Arbejdsgivere og skabe Betingelser for en fredelig Ordning af Arbejdsforholdene.

I den store Arbejdskommission, som er nedsat af Socialministeren, er Spørgsmaalet ligeledes paa Dagsordenen.

Straks ved første Øjekast vil den almindelige Arbejder føle sig tiltrukket af Ideen, men ved nærmere Overvejelse, vil det maaske nok gaa op for de fleste, at Spørgsmaalet om Udbyttedeling kan rumme mange farlige Konsekvenser for vor Bevægelses Udvikling, saasom at binde Arbejdernes Aktionslyst af Hensyn til Bedriftens eventuelle Udbytte, at hæfte for det i daarlige Aar maaske meget store Underskud, at være medvirkende til alt for store Modsætningsforhold indenfor de enkelte Virksomheders Arbejderes Interesse og derved en Søndring af Arbejderbevægelsens Enhed og maaske endnu flere betænkelige Udslag af denne Maade at kæde sig til Bedriftens økonomiske Liv paa.

Man har maaske ogsaa Øje for, at en Udbyttedeling ikke er retfærdig overfor de øvrige Lag i Befolkningen, hvis Interesse overordentligt let vilde blive negligeret, naar Arbejdere og Arbejdsgivere slog sig sammen i et saadant intimt Privatliv som Udbyttedeling vilde friste dem overordentligt stærkt til. Som sagt der er mange Anker, der kan rejses mod Udbyttedelingen, og da især i den Form den almindeligt praktiseres.

Men Spørgsmaalets endelige Afgørelse for Arbejderbevægelsens Vedkommende maa være betinget af, om Indførelsen af Udbyttedelingen kan danne et Overgangsled, der kan forberede Vejen for Samfundets Overtagelse af Produktionen, medens Arbejdsgiverne og de øvrige Samfundselementer sikkert som Udfald af en Udbyttedeling haaber at se en Mildnelse af Klassemodsætningerne og i bedste Fald en Ophævelse af de faglige Organisationers Kampe for Løn- og Arbejdsvilkaar.

Selv om de langvarige og stedse hyppigere Arbejdskampe svier umaadeligt haardt til Arbejderne, gives der sikkert ingen Arbejder, der vil betale Udbyttedelingens Gode med den Aktionsfrihed og Ret til Kamp for vore Maal, som vi endnu har i Behold.

Men dersom Udbyttedelingen kan praktiseres paa en saadan Maade, at den ved at opsamle en Arbejderkapital, der kan gøre Virksomheden til selvejende eller til Arbejdernes Organisationers Eje og gøre dette paa en for det øvrige Samfunds almene Interesser behørigt sikret Maade, da bør Arbejderbevægelsen tage dette Aktiv i sin Tjeneste. I den store Arbejdskommission vil en Udarbejdelse af Udbyttedelingen efter disse Formaals hensigtsmæssige Løsning derfor være vore Repræsentanters Opgave, og vi føler os sikre paa, at dersom det lykkes at udarbejde en saadan Form for

Spørgsmaalets Løsning, vil hele vor Bevægelse være godt tjent dermed.

Leis.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Aarhus.

Mellem Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus og Havne- og Købmandsorganisationernes Sammenslutning var der opstaaet Uoverensstemmelse ved Losning af Damperen »August Thyssen«.

Grunden hertil var den, at Losningen skulde foregaa ved Hjælp af Kraner, i hvilken Anledning der skulde optages Forhandlinger om nye Akkordpriser, og man enedes om at lade foretage en Prøvelosning, for hvilken der skulde betales Timeløn + 25 pCt.

Da ovennævnte Damper den 18. Januar skulde paabegynde Losningen af et Parti Bomuldsfrøkager, nægtede Havnearbejderne at gaa i Arbejde, da man ikke kunde enes om det Antal Arbejdere, der skulde mønstres.

Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 17. Marts, men dette endte uden Resultat, da Forbundets Repræsentanter ikke vilde indgaa paa Arbejdsgivernes Erstatningskrav.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmændene hos A/S Hobro Tømmerhandel.

Den 3. Marts afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at A/S Hobro Tømmerhandel havde ansat en Arbejder med Forbud mod at være organiseret.

Arbejdsgiverne fastholdt at være i deres Ret hertil, da den paagældende var ansat som Forvalter, og Mødet endte derfor uden Resultat. Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd i Hobro ved Losning af Melasse i Tønder.

Da nogle lokale Forhandlinger om Akkordpris for Losning af Melasse i Tønder ved Hobro Havn ikke førte til Enighed, stillede Arbejderne i Udsigt, at de vilde varsle Strejke, naar Arbejdet igen fremkom. Herimod har Arbejdsgiverne protesteret, idet de hævder, at Arbejdet i Henhold til Overenskomsten skal udføres i Timeløn, naar Enighed om Akkord ikke kan opnaas.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 3. Marts, men der opnaaedes ikke Enighed, hverken om Akkordpris eller den retslige Side af Sagen.

Arbejdsmænd paa Jydsk Ilt- og Acetylengasfabrik.

Den 25. Februar afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde i Anledning af en mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens, og Aktieselskabet Jydsk Ilt- og Acetylengasfabrik opstaaet Strid, idet man fra Virksomhedens Side, efter Pristallets Fremkomst i Februar Maaned d. A. vilde regulere de bestaaende Lønninger i H. til dette. Fra Fagforeningens Side protesterede man herimod, da Overenskomsten ikke indeholdt nogen Reguleringsbestemmelser.

Paa Fællesmødet hævdede Arbejdsgivernes Repræsentanter, at Overenskomsten var afsluttet paa Basis af Forligsmandsforslaget af 3. Juni f. A. og derfor maatte være underkastet Reguleringen efter Pristallet.

Fra Arbejdernes Side protesteredes herimod, idet man hævdede, at naar man var indgaaet paa saa lave Lønninger, som der var fastsat i Overenskomsten, var det for at undgaa Reguleringen. Iøvrigt oplystes det, at Firmaets Direktør, Hede Nielsen, paa andre Punkter misligholdt Overenskomsten.

Man enedes om, at de af Arbejderne fremdragne Forhold skulde henvises til direkte Forhandling mellem Parterne, og opnaas der ikke Enighed, skal der afholdes et nyt Fællesmøde.

Med Hensyn til Reguleringsbestemmelsen opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Da det paa Mødet oplystes, at der fra den 19. Februar var sket Fradrag paa Lønningerne efter Pristallet, bebudede Forbundets Repræsentanter at ville anlægge Kontraklage.

Bogbindere hos Firmaet M. Ritz.

Mellem Bogbinderforbundet i Danmark og Firmaet M. Ritz var der opstaaet Uenighed angaaende nogle Akkordpriser.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. Marts under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne. Her lykkedes det at opnaa en for Parterne tilfredstillende Ordning af Stridsspørgsmaalet, idet der blev foretaget en Omregning af den for dette Firma særlig gældende Akkordprisliste.

Chokoladearbejderne paa A/S »Globus«.

I Anledning af, at ovennævnte Firma havde forandret en stor Del Arbejdsbetingelser, bl. a. krævet tidligere Akkordarbejde udført paa Timeløn, uden at benytte den i Overenskomstens § 5 fastsatte Fremgangsmaade, varslede Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund Strejke overfor Firmaet.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Strejkens Lovlighed, og der afholdtes da et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Marts, der resulterede i følgende:

»Idet Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbud tager de overfor A/S Globus udstedte Strejkevarsler tilbage, erklærer Parterne sig enige i, at Forhandlinger angaaende foreliggende Klagepunkter snarest muligt — og i hvert Fald indenfor de i Norm for Regler for Behandling af faglig Strid fastsatte Frister — optages i Henhold til Overenskomstens § 5, jfr. § 11.

Under Hensyn til de paa Pakkestuen og Overtræksstuen foreliggende øjeblikkelige Forhold indgaar Fabrikken paa der at sætte de gamle Akkorder i Kraft straks under Forbehold af ogsaa her at kræve optaget Forhandling ad den ovenfor nævnte Vej.«

Formere paa Københavns Flydedok og Skibsværft.

Den 4. Marts afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationen, hvor man behandlede en Klage over, at Formerne paa Københavns Flydedok og Skibsværft var udeblevne fra Arbejdet den 24. December, Dagen til Juleaften, samt 2. Nytaarsdag.

Fra Aktieselskabets Side blev det ved det om Sagen afholdte Mæglingsmøde hævdet, at der var truffet Aftale med Tillidsmanden om, at der skulde arbejdes til Kl. 12¾ Dagen til Juleaften; dette blev bestridt fra Tillidsmandens Side.

Da Forbundets Repræsentanter ikke kunde indgaa paa det af Firmaet rejste Erstatningskrav, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Glasslibere hele Landet.

Overenskomsten mellem Dansk Glasarbejderforbund og Fabrikantforeningen af Glasslibere i Danmark udløb den 1. Marts 1926. Da lokale Partsforhandlinger ikke førte til noget Resultat, afholdtes et Møde under Hoverorganisationernes Medvirken den 27. Februar.

Det, der voldte de største Vanskeligheder for at opnaa Enighed, var, at Glasarbejderforbundet ønskede nogle fastere Forhold vedrørende Akkordarbejdet og havde stillet et Forslag herom, der gik ud paa, at i de Virksomheder, hvor der det sidste Aar væsentligst havde været arbejdet i Akkord, skulde disse Priser underkastes overenskomstmæssige Reguleringer og derved gøres til faste Prislister.

Arbejdsgiverne var Modstandere heraf og vilde helst, at der som hidtil skulde være fri Aftale om Akkorder, men foreslog sluttelig, at Parterne skulde forsøge at udarbejde en almindelig fælles Akkordprisliste for hele Landet. Skønt Arbejderne ikke troede paa Muligheden heraf, indgik de dog paa Forslaget, og hermed endte Mødet. Akkordforhandlingerne skulde finde Sted i den kommende Uge.

Ved disse lokale Forhandlinger opnaaedes ikke Enighed, og et nyt Fællesmøde den 10. Marts endte ogsaa uden Resultat. Arbejdsgiverforeningen, der den 2. Marts havde sendt 1ste Strejkevarsel, sendte saa den 12. Marts 2det Varsel, hvorefter Lockouten kunde iværksættes den 20. Marts.

Der kom da et nyt Fællesmøde i Stand den 16. Marts, og her naaedes endelig et Resultat. Den udarbejdede

Akkordprislistes Gennemførelse strandede, da det viste sig umuligt at enes om et Par enkelte Satser, men man enedes da om det af Forbundet ovenfor nævnte oprindelige Krav vedrørende Akkordforholdet, hvorved to af de betydeligste Firmaers Akkorder blev gjort til faste Akkorder.

Forøvrigt forlængedes Overenskomsten paa den Maade, at Lønningerne med Undtagelse af de *frie* Akkorder nedsættes med 8 pCt. fra den 13. Marts at regne, og der finder almindelig Regulering Sted i August 1926 i Henhold til Pristallet, foruden at der tilførtes Overenskomsten enkelte mindre betydende Ændringer.

Ved den foretagne Afstemning vedtoges Overenskomsten, og den varslede Lockout bortfaldt.

Overenskomstens Varighed er et Aar til 1. Marts 1927, men opsiges den ikke, løber den videre med Pristalsreguleringer, dog saaledes, at i det Aar, den er opsagt, finder der ingen Februarregulering Sted.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 954.

Keramikere paa Kunstfabrikkerne.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1926 i Sag Nr. 954: De samvirkende Fagforbund paa Keramisk Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri og denne igen for Firmaerne A/S Den kgl. Porcellænsfabrik og Københavnsk Fajancefabrik og A/S Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Keramisk Forbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri og denne igen for Firmaerne A/S Den kgl. Porcellænsfabrik og Københavns Fajancefabrik og A/S Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik for Brud paa Septemberforligets Pkt. 2 og den mellem Sammenslutningen og Keramisk Forbund bestaaende Overenskomst.

Sagens Omstændigheder er følgende: Den kgl. Porcellænsfabrik og Københavns Fajancefabrik lod den 30. November 1925 opslaa følgende Bekendtgørelse i Fabrikkerne:

»Til Personalet. Det meddeles herved, at Fabrikkerne er lukkede fra Torsdag den 24. December Kl. 2 Eftm. til Mandag den 4. Januar paa alle Afdelinger, hvor ikke anden særlig Meddelelse er givet.«

Særlig Meddelelse var gennem Fabrikkens Inspektør og Underinspektør givet til følgende: Maler-, Glasserer-, Ovn-, Slemmeri- og Kapselmager-Afdelingerne samt nogle Timelønsarbejdere i Fajancefabrikken. Meddelelsen gik ud paa, at Fajancefabrikken var lukket i Tiden fra den 18. December til den 19. Januar.

For A/S Bing & Grøndahls Vedkommende blev Tillidsmændene tilkaldte den 1. December, og Direktøren gav dem Meddelelse om, at Fabrikken som et Led i den Driftsindskrænkning, man havde været nødt til at foretage, agtede at lukke Fabrikken fra den 24. December til 3. Januar, begge Dage inklusive, og den 8. December blev der i Fabrikkens Lokaler opslaaet Bekendtgørelse derom.

Lignende Standsninger af de nævnte Fabrikker har tidligere været foretaget siden 1914. Den kgl. Porcellænsfabrik har saaledes bl. andet været lukket omkring Julen i 1921, 1922 og 1923, for en enkelt Afdelings Vedkommende hver Jul siden 1914, Fajancefabrikken har indskrænket Driften derved, at der i de senere Aar kun har været arbejdet med 2 i Stedet for med 3 Ovne; Bing & Grøndahls Fabrik har ligeledes i de senere Aar maattet standse Driften ved Juletid.

Det er nu ikke fra Klagernes Side benægtet, at den sidst skete Standsning af Fabrikkerne saavel som de tidligere Lukninger har været nødvendige af Hensyn til de senere Aars vanskelige Produktionsforhold, men de har hævdet, at det havde været Fabrikkernes Pligt at forhandle med Forbundet, forinden Lukningen skete, navnlig da Forbundet, efter at være gjort bekendt med de bebudede Standsninger, i Skrivelse af 5. December 1925 havde gjort Sammenslutningen opmærksom paa, at Forbundet betragtede dette som en ulovlig Arbejdsstandsning, og at det agtede

eventuelt ved en Retsafgørelse at gøre Ansvar gældende mod Sammenslutningen og kræve Erstatning herfor til Forbundets Medlemmer.

I Henhold hertil paastaar Klagerne, at de nu stedfundne Arbejdsstandsninger har været i Strid med saavel den bestaaende Overenskomst som med Septemberforligets Varselsbestemmelser, og har derfor nedlagt Paastand paa, at Arbejdsstandsningerne kendes ulovlige, og at Sammenslutningen paa de indklagede Selskabers Vegne ikendes Bod for Brud paa Overenskomsten og Septemberforliget samt ikendes en Erstatning, opgjort til ialt 42.337 Kr. til de af Forbundets Medlemmer, der er berørt af den ulovlige Arbejdsstandsning.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og har kontraindklaget Hovedklagerne paa Keramisk Forbunds Vegne for Brud paa Overenskomsten og Septemberforliget for at have paavirket nogle af Forbundets Medlemmer til at undlade at genoptage Arbejdet paa Københavns Fajancefabrik og paastaaet Keramisk Forbund ikendt Bod herfor. Under Kontraklagen har Hovedklagerne paastaaet sig frifundne.

Angaaende Opsigelse af Personale indeholder den mellem Sammenslutningen og Keramisk Forbund indgaaede Overenskomst følgende Bestemmelse i § 10:

»For Arbejdsforholdet fastsættes, hvor ikke andet aftales, et gensidigt Opsigelsesvarsel af 2 Uger til en Lønningsdag, naar Vedkommende har været beskæftiget i Virksomheden mindst 3 Maaneder. Opsigelsesfristen bortfalder dog ved indtrædende Standsning eller Indskrænkning i Driften, der skyldes Arbejdsgiveren utilregnelige Aarsager.«

Sammenslutningen har nu hævdet, at de ved de Bekendtgørelser, der blev opslaaede i Fabrikkerne, og ved de Meddelelser, der har været givet vedkommende Tillidsmænd, har givet Personalet, der havde et Opsigelsesvarsel af 2 Uger, overenskomstmæssigt Varsel. Hvad angaar den Del af Personalet, der havde Krav paa længere Varsel, har Fabriksledelserne henvendt sig til de paagældende Tillidsmænd, der ikke protesterede mod Standsningen paa det paagældende Tidspunkt, idet man var klar over, at Standsningen i hvert Fald vilde blive iværksat, men hvis der blev protesteret, maaske først fra et senere Tidspunkt. Iøvrigt hævder Sammenslutningen, at det i nærværende Tilfælde slet ikke havde været nødvendigt at give Opsigelsesvarsel, idet der netop i § 10 ingen Opsigelsesfrist gælder i et Tilfælde som det her omhandlede, hvor Standsningen alene skyldes driftsmæssige Hensyn. Sammenslutningen har videre hævdet, at der ikke forelaa nogen Pligt for Fabriksledelserne til at forhandle med Forbundet om Standsningen, idet Fabrikledelserne alene maa være bestemmende, om det er nødvendigt at fortsætte Driften, eller om Indskrænkning eller en kortere eller længere Standsning er nødvendig, og at de skete Standsninger i ingen Henseende kan ligestilles med en Lockout, idet de ikke skyldes en Interessekollision mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne, men alene de vanskelige Konjunkturer.

Heri findes der at maatte gives Sammenslutningen Medhold. Efter det oplyste findes der ikke Grund til at tvivle om, at Standsningen i Aar som i tidligere Aar har været paakrævet af Aarsager, der var Fabrikkerne utilregnelige, og ikke er sket for at udøve noget Pres paa Arbejderne i nogen Retning, og Fabrikledelserne har derfor været berettigede til i Henhold til Overenskomstens § 10, 2. Stk. at standse som sket. Sammenslutningen vil derfor under Hovedsagen være at frifinde.

Med Hensyn til Klagernes Paastand om, at Forhandling burde have været sket med Forbundet, inden Fabrikkerne var blevet standsede, finder Retten dog Anledning til at udtale, at det vilde have været rimeligt, om der fra Fabrikkernes Side paa Grund af det overenskomstmæssige Forhold, hvori disse stod til Forbundet, ved den heromhandlede Lejlighed havde fundet en Forhandling Sted med Forbundet, for at dette til Varetagelsen af sine Medlemmers Tarv kunde have faaet Lejlighed til at fremføre sine Bemærkninger angaaende de paatænkte Standsninger. Fabrikkerne havde saa meget mere Anledning dertil, som lignende Forhandlinger efter det oplyste tidligere har fundet Sted, og Forbundets ovennævnte Skrivelse af 5. December maatte ogsaa have opfordret til saadan Forhandling,

selv om den ikke direkte indeholdt et Krav om, at Sagen behandledes efter Reglerne om Behandling af faglig Strid.

Under Kontrasagen har Sammenslutningen anført, at da der under Lukningen af Københavns Fajancefabrik fra 18. December til 19. Januar blev Brug dels 2 Gange for et Par Malerinder, dels for nogle Mand til Igangsættelsen af Raagodsovnen, afslog Forbundet, at enkelte Arbejdere paabegyndte Arbejdet, forinden samtlige Arbejdere kunde komme i Gang igen.

Herom bemærkes, at Fajancefabrikken, forinden Opsigelsen skete, delvis kunde have forudset, at de paagældende Arbejdere vilde blive nødvendige, særlig hvad angaar Igangsættelsen af Raagodsovnen, og derfor kunde enten have undtaget de paagældende Arbejdere fra Lukningen eller gjort den kortere for dem end for de øvrige Arbejderes Vedkommende. Men selv om det ikke har været herettiget fra Forbundets Side at forhindre, at de Arbejdere, der ønskedes, genoptog Arbejdet inden den af Fabrikken oprindelig fastsatte Frist, findes der dog under de foreliggende Forhold ikke Anledning til at drage Forbundet til Ansvar herfor.

Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at burde udrede med Halvdelen.

Kendelse.

Hovedklagerne, De samvirkende Fagforbund paa Keramisk Forbunds Vegne, og Kontraklagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri og denne igen for Firmaerne A/S Den kgl. Porcellænsfabrik og Københavns Fajancefabrik og A/S Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik, bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 956.

Bygningssnedkernes Fagforening.

Arbejdsanvisning.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Februar 1926 i Sag Nr. 956: Dansk Arbejdsgiverforening for Snedkerlaugets Bygningssnedker-Afdeling mod De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundets Vegne og dette igen paa Bygningssnedkernes Fagforenings Vegne.

Den 27. November 1925 modtog Snedkerlauget fra Bygningssnedkernes Fagforening Meddelelse om, at Fagforeningen i den nærmeste Fremtid agtede at oprette en obligatorisk Arbejdsanvisning for samtlige sine Medlemmer, der beskæftiges ved Bygningssnedkerarbejde inden for København, Frederiksberg og Nordre Birks Omraade, og den 4. December modtog Lauget, der havde taget ethvert Forbehold, Eksemplarer af de allerede vedtagne »Love for Arbejdsanvisningen«.

Under nærværende Sag paastaar Arbejdsgiverforeningen for Snedkerlaugets Bygningssnedkerafdeling den af Bygningssnedkernes Fagforenings Generalforsamling vedtagne Lov om obligatorisk Arbejdsanvisning kendt ugyldig krænkende den Laugets Medlemmer i Henhold til Septemberforligets Punkt 4 hjemlede Ret. Klagerne paastaar derhos Forbundet paa Fagforeningens Vegne ikendt en Bod for den trufne retsstridige Beslutning. Klagerne har særlig henvist til følgende Punkter i den omhandlede Lov om obligatorisk Arbejdsanvisning, der er traadt i Kraft den 1. December 1925.

§ 1. Arbejdsanvisningen fordeler Arbejdet til Medlemmerne indenfor Fagforeningen.

Det er forbudt Medlemmerne udenom Arbejdsanvisningen at søge eller modtage Arbejde hos nogen Mester eller Virksomhed, hvor der tilvirkes Bygningssnedkerarbejde; ej heller maa nogen Svend lade sig udlaane eller overflytte fra en Mester til en anden.

§ 2. Arbejdsløse Medlemmer kan dog modtage Arbejde for private, saafremt det godtgøres, at de har Arbejdet direkte for egen Regning.

. . . . . .

§ 5. Ved Arbejdsanvisningens Indførelse udarbejdes en Liste, der angiver, hvor mange Dage hvert enkelt Medlem har været arbejdsløs i de sidste 12 Maaneder. Det Medlem, der har det højeste Antal arbejdsledige Dage, staar først for Tur til at blive anvist Arbejde, o. s. fr.

. . . . . .

Klagerne gør gældende, at særlig Bestemmelserne i § 1 er i Strid med Sep-

temberforligets Punkt 4, der fastslaar Arbejdsgiverens Ret til at anvende den efter hans Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft. Arbejdsanvisningsreglerne praktiseres nemlig saaledes, at Laugets Medlemmer ikke kan faa den Arbejdskraft, de ønsker. Naar Medlemmerne overfor Centralarbejdsanvisningskontoret anmoder om bestemte Svende, lyder Svaret, at dette ikke lader sig gøre, da Fagforeningen nægter at sende andre end dem, der staar for Tur. Et saadant Forhold strider efter Klagernes Mening mod Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring af 4. Marts 1924 § 5, Stk. 8, der hjemler Laugets Medlemmer Ret til at faa Oplysning om, hvorvidt bestemte Arbejdere, der ønskes anvist til et Arbejde, er ledige. Klagerne har anført forskellige faktisk forefaldne Tilfælde, hvor Snedkermestre ikke til specielle Arbejder har kunnet faa de Svende, som de fandt særlig egnede. At dette er uheldigt, behøver, hævder Klagerne, ikke nogen nærmere Paavisning. Der kan være mangfoldige Grunde til, at Mestrene ønsker bestemte Svende, som de kender som særlig egnede, til at udføre et bestemt Arbejde, men ved Arbejdsanvisningsreglerne er de afskaarne herfra, idet det er Fagforeningen, der bestemmer, hvilke Svende der skal sendes, og det er Fagforeningen, der afgør Svendenes Kvalifikationer. Klagerne har endelig henvist til Den faste Voldgiftsrets Afgørelser i Sagerne Nr. 394 og 509.

De Indklagede paastaar sig frifundne. De hævder, at Reglerne om den obligatoriske Arbejdsanvisning kun tilstræber en retfærdig Fordeling af ledigblevne Pladser. Medlemmerne afskæres fra, saaledes som det var Skik og Brug, at gaa rundt og tilbyde deres Arbejdskraft paa Arbejdspladserne, og de ledigblevne Pladser søges nu fordelt saa vidt muligt i Rækkefølge. Herved kommer alle i Betragtning, saaledes at det ikke som tidligere er det personlige Bekendtskab med Mestrene, der er afgørende. Arbejdsanvisningen har intet som helst lønpolitisk Formaal, og Reglerne er affattet i nær Overensstemmelse med Direktoratets Mønstervedtægt. Det er et af Anvisningens Hovedprincipper at betjene Arbejdsgiveren netop med den Arbejdskraft, der passer til det tilbudte Arbejde. De Indklagede henviser herved til Reglernes § 6, hvorefter der ved Anvisning af Arbejde skal tages Hensyn til vedkommendes Kvalifikationer. De enkelte af Klagerne anførte Eksempler har de Indklagede ikke nærmere imødegaaet, men de hævder, at der aldrig er Spørgsmaal om at paanøde Arbejdsgiveren en bestemt Mand, det vil altid staa Arbejdsgiveren aabent at forlange og faa en anden. Udfra det saaledes anførte bestrider de Indklagede, at Arbejdsanvisningsreglerne indeholder nogen Krænkelse af Septemberforligets § 4. Der tales i denne Bestemmelse om, at Arbejdsgiveren har Ret til at anvende passende Arbejdskraft, men denne Ret kan efter de Indklagedes Mening ikke strække sig ud over hans egen Arbejdsplads eller til andre Mennesker end dem, der har ladet sig engagere i hans Virksomhed. I nærværende Tilfælde er Forholdet det, at Svendene frivillig har givet Afkald paa deres Ret til at træde i direkte Forhandling med Mestrene om Arbejde, og et saadant Skridt maa de være berettiget til. De Indklagede bestrider videre, at Reglerne skulde være i Strid med Lov af 4. Marts 1924 og hævder, at de af Klagerne paaberaabte tidligere Kendelser fra Den faste Voldgiftsret ikke kan finde Anvendelse paa denne Sag.

Retten kan ikke give Klagerne Medhold i, at den omtalte Lov om obligatorisk Arbejdsanvisning for Bygningssnedkernes Fagforening i sin Helhed skulde være ugyldig, idet der findes en Række Bestemmelser, mod hvilke der ikke kan rejses Indsigelse; det skønnes da ogsaa at være i begge Parters Interesse at finde den retfærdigst mulige Fordeling af ledigblevne Pladser. Men ved Bestemmelserne i § 1, særlig Forbudet mod at modtage Arbejde hos nogen Mester eller Virksomhed udenom Arbejdsanvisningen, findes de Indklagede at have krænket Arbejdsgiverens ved Septemberforligets Punkt 4 hjemlede Ret til at anvende den til enhver Tid efter hans Skøn passende Arbejdskraft. Saaledes som i Sagen Nr. 509 udtalt, kan Forbundet ikke være berettiget til at forbyde sine Medlemmer at træde i Forbindelse med Arbejdsgivere, der maatte henvende sig til dem an-

gaaende Arbejde. Men et saadant Forbud indeholdes netop i Lovens § 1, og det maa i saa Henseende være uden Betydning, at Loven er vedtaget paa en Generalforsamling indenfor Fagforeningen. Loven om obligatorisk Arbejdsanvisning vil derfor være at kende ugyldig i det Omfang, hvor dens Bestemmelser er i Strid med den Arbejdsgiverne tilkommende Ret til at træffe Aftaler direkte med Arbejderne. Efter Proceduren er der ikke Grund til at betvivle, at Arbejdsanvisningsreglerne er praktiseret i alt væsentligt som af Klagerne fremstillet, og de Indklagede findes at burde betale en Bod, der vil kunne sættes til 200 Kr. De vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Loven om obligatorisk Arbejdsanvisning for Bygningssnedkernes Fagforening bør være ugyldig i det ovenanførte Omfang. De Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundets Vegne og dette paa Bygningssnedkernes Fagforenings Vegne, bør til Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Snedkerlaugets Bygningssnedker-Afdeling, betale en Bod af 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Forligte Sager.

Sag Nr. 933.

Arbejdsmænd ved Havne-, Lager- og Pakhusarbejde i Kerteminde, Odense og Rønne.

I denne Sag, der var anlagt mod Arbejdsgiverforeningens Købmandsorganisationer i Kerteminde og i Odense samt mod »Dampskibsselskabet Bornholm af 1866« i Anledning af, at disse Organisationers Medlemmer havde berøvet Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer en hævdvunden Ferie paa 3 à 4 Dage, er der ved forberedende Retsmøde den 15. Januar indgaaet Forlig, hvorved disse Stridsspørgsmaal skal afgøres ved faglig Voldgift med en af Den faste Voldgiftsret udpeget Opmand, der skal fungere i alle 3 Sager.

Sag Nr. 934.

Kuske i Hobro, Randers, Roskilde og Silkeborg

I Henhold til Forliget af 3. Juni 1925 fastsattes udover de 3 pCt., som Pristallet steg, Bestemmelser om yderligere Tillæg, som blandt andet skulde tillægges Kuskelønningerne i Provinsen.

I Hobro havde Arbejdsgiverforeningens Medlemmer betalt 50 Øre for lidt i Ugeløn til sine Kuske og Vognmandsforeningen 2 Kr. for lidt. Randers Arbejdsgiverforenings og Randers Vognmandsforenings Medlemmer har ligeledes nægtet at betale de 2 Kr., medens Købmændene i Roskilde har nægtet at tillægge Kuskelønningerne 1 Kr. pr. Uge, og Købmændene i Silkeborg nægter at yde 50 Øres Tillæg og Vognmændene i samme By 2 Kr. til deres Kuskelønninger.

Disse Vægringer førte til Klage for Den faste Voldgiftsret, der i et forberedende Retsmøde behandlede Sagen, som forligtes saaledes, at man afgjorde Spørgsmaalet fra Hobro, medens de øvrige Tilfælde gaar til faglig Voldgift mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening, og Opmanden udpeges af Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 938.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain, Christianshavn.

Denne Sag var foranlediget af en Klage fra Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien paa Burmeister & Wains Vegne mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og dettes københavnske Afdeling, fordi en Værktøjsmaskine, der var brudt ned, under Arbejdet var blokeret af de øvrige Arbejdere, fordi A/S havde afskediget den Arbejder, man formodede havde betjent den paa det paagældende Tidspunkt. Selskabet havde krævet en Erstatning paa 1188 Kroner.

Endvidere var Sagen anlagt som Følge af en iværksat Arbejdsstandsning paa et Krav om en Undermesters Fjernelse.

Sagen forligtes 12. December mod, at Forbundets Afdeling 12 betalte 1200 Kroner i Bod til Firmaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43 ❋ KØBENHAVN DEN 24. APRIL 1926 ❋ 22 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Overenskomstforholdene indenfor Bogbinderfaget.

Bogbinderlauget i København, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og Københavns Papæskefabrikantforening havde opsagt de med Bogbinderforbundet i Danmark bestaaende Overenskomster til Ophør 1. April d. A.

Der var i den Anledning ført en Række Forhandlinger direkte mellem Parterne, men disse Forhandlinger var dog endt uden Resultat.

Den 19. Marts forhandledes i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for de to Hovedorganisationer angaaende Overenskomstforholdene indenfor Papirvareindustrien, ogsaa dette Møde forløb resultatløst, men man enedes om at fortsætte Forhandlingerne paa et senere Møde. Dette fandt Sted den 24. Marts, hvor man paa et Fællesmøde forhandlede om samtlige opsagte Overenskomster.

Efter en meget indgaaende Behandling enedes man om Overenskomsternes almindelige Bestemmelser, bl. a. om Indførelse af obligatorisk Svendeprøve, Indførelse af Akkord i Provinsvirksomhederne, Afskaffelse af Hjemmearbejdet, samt Ændringer i de forskellige Akkordprislister, Spørgsmaalet om Indførelse af Tillidsmandsinstitutionen lykkedes det ikke at naa til Enighed om, hvorfor Forbundet frafaldt dette for Tiden.

Man enedes om følgende Reguleringer af de bestaaende Lønninger.

Samtlige Lønninger indenfor Papirvareindustrien nedsættes fra 1. April d. A. med 11 Procent.

De øvrige Grupper havde faaet Regulering efter Pristallet i Februar d. A.

Lønningerne reguleres i August 1926 paa Grundlag af det af statistisk Departement offentliggjorte Pristal, saaledes at samtlige Tidlønninger og Akkordlønninger forhøjes eller nedsættes med 1 Procent for hver Procent Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1926 (194), dog saaledes, at de første 6 Points unddrages fra Regulering.

Denne Overenskomst er gældende til 1. April 1927, og kan af hver af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Overenskomsten er senere tiltraadt af de respektive Organisationer.

Bogbindere hos Firmaet Fr. Christensen, Aalborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Marts behandledes under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne en Klage fra Bogbinderforbundet i Danmark over, at Firmaet Frederik Christensen i Aalborg ikke overholder en paa et Mæglingsmøde den 18. Februar truffen Ordning angaaende Betalingen til en hos Firmaet beskæftiget Bogbinderjomfru, samt et Elevspørgsmaal. Paa Fællesmødet enedes man om følgende:

Den trufne Vedtagelse skal straks efterkommes. I Henhold hertil efterbetaler Firmaet Bogbinderjomfru Agnes Nielsen, hvad hun eventuelt maatte have til Gode, ligesom Frk. Balling gaar ud paa Firmaets Værksted som Elev i Henhold til den oprettede Kontrakt.

Havnearbejdere ved Københavns Havn.

Den 20. Marts afholdtet et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der behandledes 3 forskellige Sager foranlediget ved Klage fra Arbejdsgiverne.

Den første Sag angik en Klage over, at Havnearbejderne ved Losning af Damperen »Baltic« havde nægtet at paabegynde Arbejdet anden Nytaarsdag forinden de fik udbetalt 2 Timers Ventepenge, fordi de forgæves var mødt til Arbejde første Nytaarsdag til hvilket de var varslede.

Arbejdsgiverne betalte Beløbet 109 Kr. 44 Øre under Protest, da de paastod, at Varslingen var blevet annuleret.

Den anden Sag drejede sig om Klage over, at Havnearbejderne ved Losning af S/S »Hebe« havde nægtet at udføre noget Overarbejde, der gjorde det nødvendigt, at der senere maatte udføres Overarbejde til en højere Takst, og Differencen herimellem, Kr. 182,30 krævede Arbejdsgiverne tilbagebetalt.

Fra Arbejdernes Side hævdedes det, at disse var rettidigt varslede til det omstridte Overarbejde.

Den tredie Sag var foranlediget af en Klage over, at Havnearbejderne ved Trusel om Arbejdsstandsning havde gennemført, at der ved Losning af Kul fra Damperen »Arniston« antoges en 4de Maaler, hvilket havde medført en ekstra Udgift af 186,00 Kr.

Arbejderne paastod, at de omhandlede Kuls Beskaffenhed gav dem overenskomstmæssig Ret til Ansættelsen af den 4de Maaler.

I ingen af Sagerne opnaaedes Enighed og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at forfølge Sagerne videre eventuelt ved Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Faaborg.

Den 23. Marts 1926 afholdtes et Fællesmøde i Anledning af, at der ved Faaborg Havn var opstaaet en Strid om Winchmansbestemmelsens Anvendelse ved Losning af mindre Sejlskibe med mekanisk Spil.

Mødet resulterede i følgende:

Under Forbehold af de lokale Arbejdsgiveres Sanktion enedes man om, at Winchmansbestemmelsen i Overenskomsten af 24. Maj 1924 kun bringes i Anvendelse ved Skibe med mekanisk Spil, naar disse er over 165 Tons D. W.

Af de under Protest erlagte 184 Kr. 67 Øre tilbagebetaler Fagforeningen Halvdelen.

Forsaavidt ovenstaaende Forslag til Forlig tiltrædes frafalder Arbejdsgiverne videre Forfølgning af deres Tilbagebetalingskrav.

Tiltrædes Forslaget ikke er Parterne enige om at betragte dette Møde som det forberedende inden en Klages Indgivelse til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsgiverforeningen har senere meddelt, at de lokale Arbejdsgivere har forkastet Forslaget og der er derfor nu indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Linoleumpaalæggere i København.

Den mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen og Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og dettes Afdeling Linoleumspaalæggernes Fagforening bestaaende Overenskomst var af Arbejdsgiverne opsagt til Ophør den 1. April d. A.

Der førtes direkte mellem Parterne en Række Forhandlinger, uden at det lykkedes at opnaa Enighed om nogen ny Overenskomst, idet Arbejdsgiverne forlangte et Nedslag i Lønningerne af 14 pCt. Da disse Forhandlinger saaledes ikke førte til noget Resultat, fremsendte Arbejdsgiverforeningen den 16. Marts 1ste Varsel om Lockout overfor samtlige Medlemmer af Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund, for saa vidt de beskæftigedes hos Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen.

Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen Onsdag den 24. Marts under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne. Her lykkedes det at opnaa Enighed om et Forslag, som dog skulde forelægges de respektive Organisationer til Godkendelse. Forslaget indeholdt en Række Forandringer i de hidtil gældende almindelige Bestemmelser, ligesom et gammelt Stridsspørgsmaal om, at Skærtorsdag og Langfredag skal betales som Helligdage, blev ordnet paa en for Forbundet tilfredsstillende Maade.

De for Tiden bestaaende Lønninger reduceredes i H. t. Pristallet i Februar d. A. med 8 pCt., og ved en eventuelt Regulering i August d. A. gælder det, at Lønningerne reguleres paa Grundlag af det af Statistisk Departement i August 1926 offentliggjorte Pristal, idet Lønningerne forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1926. Regulering foretages dog kun for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet er over 6 Points.

Denne Regulering træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken Pristallet offentliggøres.

Det er senere meddelt os, at begge Parter har vedtaget Forslaget.

Mølleindustrien og Tillidsmandsinstitutionen.

I det Forligsmandsforslag, der stilledes den 11. April 1925 i Mølleindustrien, fandtes en Bestemmelse om, at der skulde optages Forhandlinger om Indførelse af Tillidsmandsinstitutionen.

Efter resultatløse Partsforhandlinger blev der under Hovedorganisationernes Medvirken afholdt Fællesmøder mellem Dansk Mølleriarbejderforbund og Københavns Handelsmøllers Arbejdsgiverforening den 12. November 1925 og mellem Forbundet og Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening den 24. Marts 1926. Disse Møder er ogsaa endte uden Resultat paa Grund af, at Arbejdsgiverne har opstillet og fastholdt nogle ganske urimelige Former for Valg af Tillidsmænd, nemlig saaledes, at Arbejderne hvert Aar skulde indstille 3, hvoraf Arbejdsgiverne saa skulde udpege 1.

Smede og Blikkenslagere hos Blikkenslagermester L. Andersens Dødsbo.

Den 23. Marts klagede Arbejdsgiverforeningen over, at Smede og Blikkenslagere, som havde paabegyndt et Stykke Rørarbejde for Blikkenslagermester L. Andersen, Søborg, efter Andersens Død havde forlangt, at der skulde stilles et Depositum paa 16,000 Kr., som Sikkerhed for Arbejdslønnen ved det paabegyndte Arbejde.

Arbejdsgiverforeningen, for hvem Sagen var indbragt, bestred Svendenes Ret til at stille et saadant Krav, og henviste til den faste Voldgiftsrets Kendelser i lignende Forhold. Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. April, hvori ogsaa deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Arbejdernes Repræsentanter motiverede Kravet om, at der skulde stilles Sikkerhed for Arbejdsfortjenesten og oplyste, at der siden Andersens Død ikke havde været nogen egentlig Leder af Arbejdet, med hvem der kunde træffes Aftale om Arbejdets Udførelse og Betalingen derfor.

Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter indgik paa at rette en Henvendelse til Dødsboets Kurator om, at der ansættes en Tekniker, med hvem Arbejderne kan træffe alle fornødne Aftaler om Arbejdets Udførelse og Betalingen derfor, samt til sammen med Arbejderne at foretage og eventuelt godkende Opmaalingen af Arbejdet.

Stenindustriarbejdere hos A/S Møller & Handberg, Hammeren Stenbrud.

Den 17. Marts behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage over at samtlige hos Aktieselskabet Møller & Handberg ved Hammerens Stenbrud beskæftigede Medlemmer af Stenindustriarbejderforbundet den 11. Marts havde nedlagt Arbejdet.

Grunden hertil var den, at Firmaets Ingeniør havde foretaget en efter Arbejdernes Mening ganske uberettiget Afskedigelse.

Paa Mødet behandledes ogsaa et andet Stridsspørgsmaal, Betaling for Knuseros, som Firmaet egenmægtig havde fastsat efter at have indlagt en større Stenknuser.

Man enedes om følgende:

1. Affald fra Brosten og Danzigros betales med 85 Øre pr. Læs. Knuseros betales med 1 Kr. 15 Øre pr. Læs. Ovennævnte Satser er underkastet de overenskomstmæssige Reguleringer.
2. Aktieselskabet lover at genantage den afskedigede Arbejder saa snart

der maatte blive Brug for yderligere Arbejdskraft.
3. Aktieselskabet erklærer sig villig til i Løbet af 8 Dage ved lokal Forhandling at drøfte en ny Ordning af Minetændingsspørgsmaalet.
4. Arbejdsgiverne frafalder videre Forfølgning af Sagen.

I Tilslutning til det D. D. oprettede Dokument forpligter Forbundets og Fagforeningens tilstedeværende Repræsentanter sig til at anbefale følgende til Vedtagelse af Arbejderne:

Et Læs Danzigros fastsættes til 1.000 kg. For overskydende kg. betales forholdsmæssigt ekstra.

Hvis Forslaget ikke vedtages, henvises Spørgsmaalet til Afgørelse ved faglig Voldgift efter de for Faget gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Den iværksatte Arbejdsstandsning hæves straks.

Smede og Maskinarbejdere paa Knapfabrikken »Haima«, Roskilde.

Den 6. April behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at der paa Knapfabrikken »Haima« i Roskilde beskæftiges et saa stort Antal Formænd, saa Virksomheden ikke efter Forbundets Mening var i Stand til at give dem Beskæftigelse som Funktionærer, men anvendte den ene af dem som almindelig Maskinreparatør.

Da disse Formænd var antaget paa den Maade, at de havde forpligtet sig til ikke at være Medlem af nogen faglig Arbejderorganisation, forlangte Forbundet, at Firmaet skulde stille den paagældende Formand frit saaledes, at kan kunde blive optaget i Fagforeningen, da man ikke kunde anerkende den paagældende, som værende Formand i Septemberforligets Forstand.

Paa Fællesmødet fastholdt Arbejdsgiverne, at den paagældende Mand stadig maatte være at betragte som Formand, selvom han for Tiden deltog i Arbejdet.

Der opnaaedes ikke Enighed, og der er nu paa Forbundets Vegne indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Keramikere paa Københavns Fajancefabrik.

Keramisk Forbund klagede den 12. Marts over, at Københavns Fajancefabrik egenmægtig reducerede Akkordpriserne i Fabrikkens Slemmeri.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. April.

Her hævdede Forbundets Repræsentanter, at Firmaet var forpligtet til at betale de hidtil gældende Akkordpriser, indtil man var bleven enige med Arbejderne om andre Priser, eventuelt lade Arbejdet udføre paa Timeløn, som foreskrevet i Overenskomsten.

Endvidere klagede Forbundet over, at Fabrikkens Ledelse havde tilsidesat Fagets Voldgiftsregler ved kun at aflønne efter den af dem selv ansatte Pris, uden at afvente Resultatet af et Mæglingsmøde, som var indkaldt for at mægle i Stridsspørgsmaalet.

Da Firmaets Repræsentant fastholdt ikke at have foretaget noget, der var i Strid med Overenskomsten, opnaaedes ikke Enighed.

Sagen er senere bragt ud af Verden ved lokal Forhandling.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 958.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Barber- og Frisørmester Chr. E. Thune.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Marts 1926 i Sag Nr. 958:

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne mod Barber- og Frisørmester Chr. E. Thune.

Den 25. Marts 1925 blev der mellem Barber- og Frisørmester Chr. E. Thune, Fiolstræde Nr. 21, der da ikke var Medlem af Københavns Barber- og Frisørlaug, og Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund afsluttet en Overenskomst, ved hvilken Thune bl. a. forpligtede sig til »udelukkende at beskæftige Medlemmer af ovennævnte Forbund« og underkastede sig Bestemmelserne i den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Lauget og Forbundet; det fastsattes derhos, at der »ved Overtrædelser af nærværende

Overenskomsts Bestemmelser« skulde foretages Mægling, og at Sagen, hvis Mæglingen ikke resulterede i en forligsmæssig Ordning, skulde undergives voldgiftsretlig Behandling efter nærmere angivne Forskrifter.

Under Anbringende af, at Thune i Strid med Overenskomsten siden den 20. Juli 1925 har beskæftiget en uorganiseret Svend, Dominianus Sophus Andersen, og, da Forbundet den 18. August — paa hvilken Dag Thune blev optaget i Lauget — havde besværet sig derover og forlangt Mægling afholdt, vægret sig ved at medvirke til, at Overenskomstens Bestemmelser om Mægling og Voldgift blev bragt til Anvendelse paa Tvisten, har De samvirkende Fagforbund paa Forbundets Vegne under denne Sag paastaaet Thune idømt dels Erstatning for at have holdt et af dets Medlemmer ude af Arbejde, hvilken Erstatning Klagerne for Tiden 20. Juli 1925—14. Januar 1926 har opgjort til 1921 Kr. 79 Øre, dels Bod for de stedfundne Brud paa Overenskomsten.

Indklagede, der har paastaaet sig frifunden, har fremlagt en af ham og bemeldte D. S. Andersen underskreven Interessentskabskontrakt af 19. August 1925, bl. a. gaaende ud paa, at de under Firma »Thune & Andersen, Barber- og Frisørsalon« fra den 1. s. M. at regne som ansvarlige Deltagere i Forening driver Virksomhed som Barberer og Frisører, at enhver af Interessenterne har Ret til at tegne Firmaet, at de lige deler den Fordel eller det Tab, der maatte blive en Følge af Interessentskabet, at de overfor Trediemand hæfter solidarisk for de dette paahvilende Forpligtelser, at enhver af dem er berettiget til at erholde udbetalt af Forretningen forventet Aarsudbytte à Konto 200 Kr. maanedligt, at der føres et nøjagtigt og fuldstændigt Bogholderi over Forretningen, og hver 31. December finder en Opgørelse Sted, ved hvilken der godskrives hver Interessent 5 pCt. Rente af hans i Forretningen indestaaende Kapital, medens det øvrige Aarsudbytte deles lige mellem dem, at Interessentskabet af hver især kan opsiges med 6 Maaneders Varsel til den første i en Maaned, dog tidligst til den 1. August 1927, og at den opsagte Interessent er berettiget til at overtage hele Forretningen med samtlige Aktiver og Passiver og fortsætte den uforandret mod at betale den opsigende hans Tilgodehavende efter Opgørelse. Indklagede har derhos fremlagt et af ham og Andersen underskrevet Dokument, ifølge hvilket hver af dem er Medejer af Forretningen, dertil henregnet Inventaret, for en Halvdel, hvorhos det hedder, at de har takseret hele Forretningen til 3400 Kr., og at Andersen af sin Andel heri, 1700 Kr., den 4. August 1925 har betalt 800 Kr. Endelig har Indklagede fremlagt Genpart af Lejekontrakt vedrørende hans Forretningslokale, paaført Afskrift af en af ham og Andersen underskreven Paategning bl. a. om, at Andersen sammen med Thune hæfter for Lejemaalets Opfyldelse.

Det er oplyst, at Thune og Andersen en Dag i Begyndelsen af August henvendte sig til en Sagfører for at faa Interessentskabskontrakten oprettet, og at Andersen den 4. s. M. traadte i Virksomhed som Thunes Kompagnon.

Klagerne har gjort gældende, at de af Indklagede fremlagte Dokumenter maa antages at være oprettede pro forma i det Øjemed at skjule det virkelige Forhold, som er det, at Thune i Strid med Overenskomsten af 25. Marts 1925 beskæftiger Andersen som Svend. Da der imidlertid ikke er oplyst Omstændigheder, hvorpaa Anbringendet herom med Føje kan støttes, vil der være at gaa ud fra, at der mellem Thune og Andersen bestaar det Retsforhold, som Dokumenterne udviser.

Klagerne har videre hævdet, at Thune ved at indlade sig i Kompagniskabet med Andersen har omgaaet Forpligtelsen til udelukkende at beskæftige Medlemmer af Forbundet, idet Bestemmelsen derom vel efter sin Ordlyd er at forstaa som kun angaaende Beskæftigelse som Svend, men efter ret Fortolkning ogsaa maa afskære ham fra at indtræde i et Kompagniskab som det her omtalte.

Heri kan der ikke gives Klagerne Medhold. Det kan vel antages, at Indklagede, der efter sin Forklaring tidligere nogle Gange havde beskæftiget Svende, dog kun paa Lørdage, har paaregnet, at han ved at optage Andersen som Medinteressent kunde skaffe sig

den varige Medhjælp, som han ikke vedblivende kunde undvære, billigere end ved at antage en Svend, der skulde lønnes overensstemmende med Overenskomsten af 25. Marts 1925, og at han saaledes har tilstræbt ad denne Vej at opnaa, hvad Forbundet ved Overenskomsten ønskede at afskære ham fra. Men dertil findes han ikke at have været uberettiget; et Kompagniskab som det omhandlede kan ikke saaledes sidestilles med det Tjenesteforhold, Overenskomsten angaar, at der kan gaas ud fra, at Parterne, saafremt Spørgsmaalet derom i sin Tid var kommet paa Tale, vilde have givet Overenskomsten en Affattelse, efter hvilken det var Indklagede forment at indtræde i saadant Kompagniskab.

Indklagede vil herefter for saa vidt være at frifinde. Derimod har han misligholdt sin Forpligtelse til at underkaste sig overenskomstmæssig Mægling og Voldgift, for hvilket Forhold han vil have at erlægge en Forbundet tilfaldende Bod, stor 100 Kr.

Sagens Omkostninger vil hver af Parterne have at udrede med 100 Kr.

Kendelse.

Indklagedes Vægring ved at lade Mægling og Voldgift finde Sted med Hensyn til den i Sagen omhandlede Tvist var overenskomststridig; for det saaledes udviste Forhold bør han til Forbundet erlægge en Bod, stor 100 Kr. Iøvrigt bør Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 100 Kr.

Sag Nr. 960.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Februar 1926 i Sag Nr. 960: De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne. (Indbragt af Parterne i Fællesskab.)

I en Fællesskrivelse af 15. Januar 1926 har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens Vegne æsket Rettens Afgørelse af, — som af førstnævnte hævdet — om Regulering af Lønninger i Henhold til Overenskomst af 8. Juni 1925 kun skal komme til Virkning paa de bestaaende Tillæg eller i hvert Fald først paa Tillægene og sidst paa Grundlønnen, eller — som af Sammenslutningen hævdet — om Reguleringen i samme Forhold indvirker paa Grundløn og Tillæg.

Den nævnte af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark den 8. Juni 1925 indgaaede Overenskomst er saalydende:

»1.

De mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark gældende Overenskomster forlænges indtil 1. Februar 1927, til hvilken Tid de kan opsiges til Udløb med 3 Maaneders Varsel.

2.

Den første Lønningsdag i August d. A. forhøjes samtlige Lønninger for Medlemmer af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark med 3 Procent — fra og med 1. August at regne.

3.

Ved Arbejdets Genoptagelse forhøjes Minimallønnen fra 74 til 80 Øre for de Organisationer indenfor Centralorganisationen, hvis Overenskomster indeholder Bestemmelser om Minimalløn.

For unge Svende det første Aar efter Læretidens Udløb er Minimallønnen 4 Øre lavere.

Ligeledes forhøjes Minimallønnen for uøvede Metalslibere eller Specialarbejdere fra 70 til 73 Øre og efter 1 Aars Uddannelse fra 72 til 77 Øre.

Endvidere forhøjes Mindstebetalingen for Timelønsarbejde til 106 Øre.

Disse Satser forhøjes fra 1. August med 3 Procent, dog saaledes, at Satsen 106 Øre ved denne Forhøjelse bliver staaende for nye tilkommende unge Svende det første Aar efter Læretiden.

4.

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbej-

dede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, herunder Minimalløn og Mindstebetaling, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.«

Ved de i § 1 nævnte Overenskomster sigtes til forskellige mellem Sammenslutningen og de modstaaende Fagforbund i Februar, Marts, April og Maj 1922 afsluttede Overenskomster, af hvilke den mellem Sammenslutningen og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund afsluttede Overenskomst er dateret den 18. April 1922 (delvis refereret i Den faste Voldgiftsrets Kendelse Nr. 591 af 11. Juli 1922).

Under 29. Juli 1925 udsendte Sammenslutningen til samtlige dens Medlemmer et saalydende Cirkulære angaaende Forstaaelsen af Pkt. 2 i Overenskomsten af 8. Juni 1925:

»I Tilslutning til Rundskrivelse af 9. f. M. undlader Forretningsudvalget ikke at henlede Opmærksomheden paa, at Arbejderne har Krav paa, at *samtlige Lønninger* — herunder de *ansatte Timelønninger* (Grundløn) — forhøjes med 3 pCt. fra og med 1. August d. A. at regne.«

De samvirkende Fagforbund har nu hævdet, at der hverken ifølge Overenskomsten af 8. Juni 1925 Pkt. 2 eller ifølge dens Pkt. 4 haves Hjemmel til at ændre den ansatte Timeløn (Grundløn), idet denne efter de særlige Lønningsregler i Smede- og Maskinarbejderforbundet ikke er Resultatet af en generel Overenskomst, men af særlige Aftaler mellem vedkommende Arbejdsgiver og den enkelte Arbejder eller Gruppe af Arbejdere. Forhøjelsen ifølge Pkt. 2 burde derfor ske som et selvstændigt Tillæg til Grundlønnen, ligesom denne ved eventuelle Reguleringer ifølge Pkt. 4 bør være uforandret. Til Støtte for sin Opfattelse har De samvirkende Fagforbund anført, at Ordene: »samtlige Lønninger« i Overenskomstens Pkt. 2 maa forstaas paa samme Maade som i Forliget af 4. April 1922 (refereret i Den faste Voldgiftsrets Kendelse Nr. 665 af 18. April 1923), der under 18. April 1922 blev tiltraadt af Sammenslutningen og af Smede- og Maskinarbejderforbundet, og som af begge Parter altid er forstaaet saaledes, at Grundlønnen ikke kunde reduceres. For akkordlønnede Arbejderes Vedkommende har Forholdet saaledes hidtil været det, at Akkordpriserne har været underkastet de overenskomstmæssige Reguleringer, medens Grundlønnen siden April 1922 har været upaavirket heraf. Selv om Minimalløn og Mindstebetaling ifølge Overenskomstens Pkt. 4 nu er undergivet Regulering, følger heraf ikke, at ogsaa Grundløn kan reguleres; dette maatte efter hele Grundlønnens særlige Karakter udtrykkeligt have været nævnt, men har slet ikke været fremme under Forhandlingerne om Overenskomsten. Det viser sig ogsaa, at Cirkulæret af 29. Juli 1925 ikke er fulgt af alle Virksomheder under Sammenslutningen, og det kan ikke hjemle de Virksomheder, der i Strid med Overenskomsten i August 1925 har ladet 3 pCt.s Forhøjelsen virke forholdsvis ogsaa paa Grundlønnen, Ret til ved nedadgaaende Reguleringer efter Overenskomstens Pkt. 4 paa Grund af et lavere Pristal at reducere ogsaa Grundlønnen forholdsvis. De samvirkende Fagforbund har endelig anført, at den nuværende Grundløn, der for akkordlønnede Arbejderes Vedkommende tjener som Forskudsudbetaling, ofte er saa lav, at den ikke sjældent har maattet forhøjes ekstraordinært, og at der gennemsnitligt er saa stor Forskel mellem Akkordfortjenesten og Grundlønnen, at der ikke er Udsigt til, at disse vil nærme sig for meget til hinanden, selv om Akkordfortjenesten paa Grund af nedadgaaende Regulering formindskes.

I Overensstemmelse hermed paastaar De samvirkende Fagforbund, at det af Sammenslutningen i Cirkulæret af 29. Juli 1925 indtagne Standpunkt underkendes.

Dansk Arbejdsgiverforening paastaar

derimod, at Sammenslutningens i Cirkulæret af 29. Juli 1925 indtagne Standpunkt er i fuld Overensstemmelse med Overenskomsten af 8. Juni 1925, idet Grundløn ogsaa falder ind under Ordene i Overenskomstens Pkt. 2: »samtlige Lønninger« og under Ordene i Overenskomstens Pkt. 4: »Lønningerne«, og det vilde være urimeligt, om eventuelle Reguleringer ikke ogsaa skulde virke paa de Udbetalinger, der beregnes efter Grundlønnen f. Eks. ved Overarbejde, ved Betaling af Vejpenge, Rejsetid m. v., og paa Grundlønnen i dens Funktion som Forskudsudbetaling, idet det modsatte vilde medføre en Forrykkelse af det indbyrdes Forhold mellem Akkordfortjeneste og Forskudsudbetaling. Naar der som anført af De samvirkende Fagforbund ikke siden Forliget af 4. April 1922 har fundet forholdsvis Reduktion Sted saavel i Grundløn som i Tillæg, skyldes dette, at det i Forliget under første Afsnits Punkt 3 udtrykkeligt hedder: »I Jernindustrien kommer ved Timelønsarbejde Reduktionen først til Virkning paa Tillægene og sidst paa den egentlige Timeløn (Grundlønnen)«, og ved en Nævnskendelse af September 1922 blev det fastsat, at denne Bestemmelse ogsaa skulde komme til Anvendelse paa de for Akkordarbejdere ansatte Timelønninger. Ordene »samtlige Lønninger« i Forliget af 4. April 1922 Punkt 1 kan derfor ikke forstaas paa samme Maade i Overenskomsten af 8. Juni 1925, idet Forliget af 4. April 1922, der ved Overenskomstforlængelserne af August 1922 og August 1923 udtrykkelig blev opretholdt, er traadt ud af Kraft ved Overenskomsten af 8. Juni 1925, der ikke blot ikke henviser til Forliget af 4. April 1922, men indeholder Regler, der strider derimod.

Der findes efter Rettens Skøn ikke Hjemmel til at antage, at den særlige Regel i Forliget af 4. April 1922 om, at Reduktion først kommer til Virkning paa Tillægene og sidst paa den egentlige Timeløn (Grundløn) stadig er gældende efter Overenskomsten af 8. Juni 1925, idet det ikke som ved Overenskomstforlængelserne i August 1922 og August 1923 udtrykkeligt fastsattes, at Bestemmelserne herom i Forliget af 4. April 1922 stadig skulde gælde. Retten maa endvidere antage, at, naar det i Overenskomsten af 8. Juni 1925, Punkt 4 hedder, at der skal »foretages en Regulering af Lønningerne, herunder Minimalløn og Mindstebetaling«, maa dette ogsaa omfatte Grundløn, idet Overenskomsten særlig fremhæver, at Reduktion ogsaa kan ske af Minimalløn, der efter Forliget af 4. April 1922 var undtaget fra Reduktionen, medens Grundlønnen efter dette kunde reduceres, omend først efter at Tillægene var reducerede. Paa samme Maade maa Ordene i Overenskomstens Punkt 2 »samtlige Lønninger« forstaas, altsaa ogsaa omfattende Grundlønnen. Yderligere bemærkes, at der er Enighed mellem Parterne om, at Grundlønnen for timelønnede Arbejdere, der ingen Tillæg har, er undergivet Regulering efter Overenskomstens Pkt. 4, og hermed stemmer det bedst, at Grundlønnen ogsaa for akkordlønnede Arbejdere kan reguleres. Ved denne Forstaaelse af Overenskomsten vil der ogsaa foregaa forholdsmæssig Regulering af de forskellige Udbetalinger, der beregnes efter Grundlønnen.

Forsaavidt det under Sagen er anført, at visse Virksomheder indenfor Sammenslutningen ikke har fulgt den i Cirkulæret af 29. Juli 1925 givne Anvisning med Hensyn til 3 pCt.s Lønforhøjelsen i August 1925, er dette i Strid med Overenskomsten af 8. Juni 1925 og vil af vedkommende Arbejdere kunne fordres reguleret.

I Henhold til foranførte vil den af Sammenslutningen hævdede Forstaaelse af Overenskomsten af 8. Juni 1925 være at godkende. Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse.

Den af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark i Cirkulære af 29. Juli 1925 ovenfor nærmere anførte Forstaaelse af Overenskomsten af 8. Juni 1925 godkendes.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 ❋ KØBENHAVN DEN 1. MAJ 1926 ❋ 22 AARGANG

Lovgivning.

Kriseramte Virksomheder.

Efter meget langvarige og besværlige Forhandlinger blev der umiddelbart før Rigsdagen sluttede sit Arbejde vedtaget en Lov om Foranstaltninger til Opretholdelse af kriseramte Virksomheder.

Loven er baseret paa i Finansaaret 1926—27 dels at yde Laan paa indtil 4 Mill. Kr. til Støtte for Erhvervslivet, særlig for at opretholde og udvide Beskæftigelsen i industrielle og haandværksmæssige Virksomheder efter tilsvarende Retningslinier som i Rigsdagsperioden 1920—24, dels at yde Støtte til Industrigrene eller Haandværksfag, der skønnes at have Muligheder for at oparbejde eller udvide en Eksportvirksomhed.

Laanene kan, ligesom i Perioden 1920—24 bevilges af Ministeren efter Forhandling med de nærmest interesserede Erhvervsorganisationer — Industriraadet, Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri og andre; det er en Forudsætning, at Laanene kun ydes mod Sikkerhed, og at de særlig ydes til Udvidelse af Bedriften, til Nyanskaffelser af Maskiner og Materiel, hvorved der kan skabes Muligheder for billigere Produktion, til Indkøb af Raastoffer o. s. v.

Laanene ydes til den rimelige Rente af 5 pCt. p. a. og skal afdrages paa 5 Aar, idet Laan dog, hvis Forholdene taler derfor, kan ydes afdragsfrit i to Aar, ligesom der kan gives Henstand med Erlæggelse af Renter indtil Udløbet af det første Aar.

Hvad Støtte til Eksportvirksomhed angaar, er der allerede af Rigsdagen stillet en udvidet Eksportkredit til Raadighed for Erhvervslivet, ligesom Betingelserne for Ydelse af en saadan er mildnet noget; men Udvalget har ønsket yderligere at søge Eksportvirksomhed og derved Beskæftigelsen øget, og har i den Hensigt foreslaaet, at der stilles til Raadighed som Støtte til Afholdelse af Udgifter til Katalogmateriale, Konsulentvirksomhed eller lignende forsøgsvis i Aaret 1926—27.

Om Beløbets Størrelse er der intet fastsat, men det er bestemt, at de paagældende Beløb skal bevilges ved Forhandling mellem Ministeren og begge Rigsdagens Finansudvalg.

Lov om Foranstaltninger til Opretholdelse af Arbejdet i kriseramte Virksomheder.

(Vedtaget af Rigsdagen og den 31. Marts 1926 stadfæstet af Kongen).

§ 1.

Til Støtte for Erhvervslivet, i Særdeleshed for at opretholde og udvide Beskæftigelsen i industrielle og haandværksmæssige Virksomheder, kan der ydes Laan under de i denne Lov angivne Betingelser, naar det skønnes, at vedkommende Virksomheder er vanskeligt stillede overfor den udenlandske Konkurrence, og at nævnte Laan vil kunne hjælpe dem til at overvinde Vanskelighederne.

§ 2.

Ansøgning om Laan indsendes til Ministeren for Industri, Handel og Søfart. Ansøgningen skal være ledsaget af Oplysninger om de Foranstaltninger, hvortil Laanet tænkes anvendt, tillige med Overslag over de hermed forbundne Omkostninger. Saafremt Laanet ønskes til Udvidelser af Bedriften, til Nyanskaffelser, til Indkøb af Raastoffer og andet, maa alle herhenhørende Oplysninger gives, herun-

der ogsaa angaaende den forbedrede Konkurrenceevne, som ventes opnaaet.

I alle Tilfælde skal Ansøgningen ledsages af Oplysninger, der gør det muligt at bedømme, hvorvidt Nødvendighed for det ansøgte Laans Ydelse foreligger.

§ 3.

Laanene bevilges af Ministeren for Industri, Handel og Søfart efter Forhandling med de nærmest interesserede Erhvervsorganisationer, og Laan kan ydes saavel til Enkeltvirksomheder som til samarbejdende Virksomheder.

Der ydes Sikkerhed for Laanene gennem Pant i Maskiner, i Ejendomme, i Materiel, i Varelagre eller paa anden Maade, i hvilken Henseende en solidarisk Hæftelse fra flere i Samarbejde værende Virksomheder ogsaa vil kunne antages.

Laanene ydes paa indtil 5 Aar. De forrentes med 5 pCt. p. a. fra Optagelsesdagen. Hvis Forholdene taler derfor, kan de ydes afdragsfrit i de første 2 Aar, ligesom der kan gives Henstand med Erlæggelse af Renter indtil Udløbet af det første Aar.

Saa længe en Virksomhed, der har modtaget Laan, ikke har tilbagebetalt dette, kan Virksomhedens udbetalte Udbytte samt Henlæggelser — bortset fra nødvendige Afskrivninger — ikke tilsammen i noget Aar udgøre mere end 5 pCt. af den som Aktiekapital eller paa tilsvarende Maade i Virksomheden indskudte Kapital. Eventuelt større Overskud anvendes til Afbetaling paa Laanet, indtil dette er helt tilbagebetalt.

Laanenes Størrelse afgøres i hvert enkelt Tilfælde under Hensyn til de foreliggende Forhold, idet den større Beskæftigelsesgrad, som Laanet antages at medføre, tages i Betragtning ved denne Afgørelse.

§ 4.

I Finansaaret 1926—27 stilles 4 Mill. Kr. til Raadighed ttl Udlaan efter forannævnte Regler. Finansministeren bemyndiges til at tilvejebringe det Beløb, der skal anvendes til Udlaan, ved Udstedelse af Obligationer til en Rente af ikke over 5 pCt. p. a. og med en Amortisationstid, der svarer til de for de ydede Laan fastsatte Afdragsbestemmelser. De indgaaede Afdrag paa Laanene opsamles i en Fond, der anvendes til Amortisation af de udstedte Obligationer.

§ 5.

For saa vidt Ministeren for Industri, Handel og Søfart paa Grundlag af foretagne Undersøgelser maatte komme til det Resultat, at visse Industrigrene eller Haandværksfag har Muligheder for at oparbejde en Eksportvirksomhed, bemyndiges Ministeren til ved Iværksættelse af saadanne Forsøg at yde Støtte til Katalogmateriale, Konsulentvirksomhed eller lignende. Efter Forhandling mellem Ministeren og begge Rigsdagens Finansudvalg stilles der et Beløb til Raadighed til Anvendelse i Finansaaret 1926—27 i saadanne Øjemed.

§ 6.

Gældsforskrivninger for Laan, der ydes i Henhold til denne Lov, kan udfærdiges paa ustemplet Papir, ligesom Tinglæsningsgebyrer og andre offentlige Afgifter for disse Laans Vedkommende bortfalder.

§ 7.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1926.

*

Under 10. April har Ministeriet for Industri, Handel og Søfart anmodet vort Forretningsudvalg om at udpege en Repræsentant og en Stedfortræder for denne til sammen med Repræsentanter for Industriraadet og Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk at bistaa Ministeriet med Hensyn til Behandlingen af de Andragender der maatte fremkomme om Laan af de til Raadighed ved foranstaaende Lov stillede 4 Mill. Kroner.

Paa det sidst afholdte Forretningsudvalgsmøde valgtes I. A. Hansen til som De samvirkende Fagforbunds Repræsentant med Vilh. Christensen som Suppleant at overtage dette Hverv.

Martin Petersen 60 Aar.

Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, Snedkerforbundets Formand Martin Petersen, fyldte den 22. April 60 Aar.

Hans Navn har i mange Aar været kædet til Arbejderbevægelsen, i hvis Forgrund hans evnerige Personlighed toner frem som en af vore bedste Mænd.

I 1896 valgtes han til Medlem af sit Forbunds Hovedledelse og i 1917 overtog han Stillingen som Hovedkasserer og ved Carl Grans Død i 1909 valgtes han til Posten som Forbundets Formand.

Foruden at røgte dette Hverv og Arbejdet som Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, har Martin Petersen tillige beklædt Formandsposten i det skandinaviske Træarbejdersekretariat og der præget Arbejdet for sine Fagfæller ved den rige og ejendommelige Personlighed, hvormed han præger al sin Indsats.

Ogsaa i Arbejdernes Oplysningsforbunds Ledelse tager Martin Petersen Del og dette Arbejde er ikke det, han ofrer den mindste Del af sine Evner og Interesse, idet han, der selv er i Besiddelse af store og fyldige Kundskaber, nøje ved hvad Oplysning betyder for Arbejderne.

I vort Forretningsudvalg er han meget afholdt og værdsat for den rammende og særdeles virkningsfulde Maade hvorpaa han fremsætter sine Indlæg i Debatten om de Spørgsmaal, der her behandles, og Forretningsudvalget tog da Anledning af Fødselsdagen til at bringe ham en personlig Hyldest og Tak ved at overrække ham en Blomstervase med røde Roser som en ringe Erkendtlighed for de mange Aars gode Samarbejde og vel udført Arbejde for De samvirkende Fagforbund.

Lønbevægelser og Konflikter.

Landarbejdernes Overenskomst forlænget.

I Landarbejdernes Overenskomst findes en særlig Reguleringsbestemmelse, idet det ikke, som i de fleste andre Overenskomster er Pristallet, men Landbrugets Betalingsvilkaar Lønningerne reguleres efter.

I Henhold til denne Bestemmelse fik Landarbejderne under de gode Konjunkturer i 1923 og 1924 Løntillæg paa henholdsvis 10 og 15 %, men i 1925 efter de store Prisfald paa mange af Landbrugets Produkter, navnlig foranlediget af den danske Krones Stigning, et Fradrag paa 10 %, der traadte i Kraft fra den 1. December 1925.

Ikke desto mindre opsagde Landbrugets Arbejdsgiverforeninger de gældende Overenskomster til Ophør den 1. Maj 1926 og stillede Krav om en almindelig Lønreduktion paa ca. 17 % og for Pasning af Sukkerroer paa ca. 30 %, foruden en Del Ændringer til selve Overenskomsten i Arbejdernes Disfavør.

Fra Arbejdernes Repræsentanters Side reageredes der stærkt herimod, hvorfor nogle Forhandlingsmøder i Februar og Marts Maaned endte uden Resultat, og samme Forløb fik et Fællesmøde, der afholdtes den 7. April, hvor Hovedorganisationerne var repræsenterede.

Da Forholdene laa saaledes, at det var paakrævet at faa en hurtig Afgørelse af Sagen, fordi Arbejdsgiverne hævdede, at hvis dette ikke skete og hvis de ikke kunde faa en stor Nedgang i Forskuds-Prisen for Pasning af Sukkerroer maatte de tilsaa Arealerne med Byg, greb Forligsinstitutionen efter Samraad med Hovedorganisationernes Repræsentanter ind i Sagen og sammenkaldte de stridende Parter til et Møde af forberedende Karakter den 8. April.

Paa dette Møde henstillede Forligsinstitutionens Formand Hr. Departementschef Dalhoff til Parterne at genoptage Forhandlinger om de almindelige Overenskomstbestemmelser den 9. April, hvorefter Forhandlingerne om Lønningerne skulde fortsættes den 10. April under Forligsmandens Forsæde.

Ved Forhandlingerne den 9. April lykkedes det at opnaa Enighed om de almindelige Bestemmelser, og paa en saadan Maade, at man enedes om et ikke ringe Antal Ændringer og Tilføjelser, der alle, maaske med en enkelt mindre væsentlig Undtagelse, var til Fordel for Arbejderne. Som Eksempler herpaa kan anføres, at Tiden for Betalingen af et ekstra Tillæg i Hø-

sten forlængedes fra 4 Uger til 5 Uger, for Frøavlsarbejdet opnaaedes en Begrænsning af Tiden for Arbejdets Udførelse uden for den normale Arbejdstid, og et Tillæg af 5 % i de Tilfælde, hvor Roer kastes til Spor.

Ved Mødet i Forligsinstitutionen Lørdag den 10. April stillede Forligsmanden saa, efter at der var forhandlet hele Dagen, et Mæglingsforslag, der i Korthed gik ud paa en Lønreduktion paa 8 % og en Forskudsbetaling for Sukkerroernes Pasning af 83 Kr. pr. Td. Land.

Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse vilde ikke selv straks tage Stilling til dette Forslag, men havde indkaldt et Delegeretmøde bestaaende af Repræsentanter for alle Kredsorganisationerne til Mandag den 12. April og forinden havde Forslaget om Søndagen været behandlet paa nogle Kredsmøder rundt i Landet, navnlig i de sukkerroedyrkende Egne.

Efter 5 Timers yderst saglig Forhandling vedtog Delegeretmødet enstemmigt følgende Beslutning:

Idet Delegeretmødet udtaler sin stærke Beklagelse over, at Forligsforslaget i nogen Grad imødekommer Arbejdsgivernes Krav om øjeblikkelige Nedsættelser af de nugældende almindelige Lønninger og sin skarpeste Protest mod den foreslaaede store Nedsættelse af Forskuds- og Mindsteprisen for Sukkerroearbejdet, der er resulteret i en meningsløs lille Pris paa Optagelse af Sukkerroerne, henstiller Delegeretmødet dog til Hovedbestyrelsen, at den under Hensyn til Sukerroedyrkningens store Betydning baade for Arbejderne i de sukkerroedyrkende Egne og Erhvervslivet i det hele taget vedtager Forligsmandens Forslag af 10. April 1926.

I Henhold til denne Henstilling og Hovedbestyrelsens egen Opfattelse af Situationens Alvor vedtog denne derefter at antage Forligsmandens Forslag, hvilket meddeltes denne i følgende Skrivelse:

»Ved Nærværende skal vi under Henvisning til hoslagte Udtalelse af vort Forbunds Delegeretmøde Dags Dato meddele, at Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse har vedtaget at antage det af Forligsmanden under 10. April stillede Forslag til Bilæggelse af Uoverensstemmelserne mellem Arbejdsgiverforeningerne for Land- og Skovbrug, Sukkerroedyrkerforeningerne og Landarbejderforbundet.«

Samtidig modtog Forligsmanden Meddelelse om, at Arbejdsgiverforeningerne for Land- og Skovbrug i Danmark, Maribo Amt og paa Langeland samt Sukkerroedyrkerforeningerne ogsaa havde vedtaget Forslaget, saaledes at dette var endelig godkendt af alle Parter.

De nye reducerede Lønninger træder i Kraft den 1. Maj 1926 og Overenskomsten er gældende et Aar. Vi skal nu kun tilføje, at selv om Lønreduktionen jo rammer ret føleligt paa de i Forvejen smaa Lønninger, saa er Forholdet dog saaledes, at Lønnen er 5 % højere end i 1922, da Statens Pristal i Januar var 212, medens det i Januar i Aar var 194, hvorved der jo trods alt fremkommer en reel Forbedring paa over en halv Snes Procent.

For Prisen for Pasning af Sukkerroer gælder det, at denne kun er en Forskuds- og Mindstepris, og da det hidtidige System for Aflønningen af Sukkerroearbejde: Værdien af 60 Centner eller 22 og 20 pCt., er bibeholdt, og da Udregningen af Gennemsnitsudbyttet er blevet ændret i Landarbejdernes Favør, og da lave Sukkerpriser altid medfører stærk Indskrænkning i Sukkerproduktionen og en deraf følgende Stigning i Roepriserne, er en væsentlig Efterbetaling for Sukkerroearbejdet i Sommer en nærliggende Mulighed, hvorved den foretagne Nedsættelse ikke bliver en absolut Nedsættelse, idet den eventuelle Efterbetaling vil blive saa meget større, som Forskudsprisen er blevet reduceret.

Kongresser og Konferencer.

Udlandet.

Den finske Landsorganisation afholder Kongres den 3. Maj i Helsingfors.

Næstformanden Vilh. Nygaard vil repræsentere De samvirkende Fagforbund.

International Vandringskongres afholdes i London den 18.—21. Maj.

Som Delegerede paa Kongressen møder Sekretær Vilh. Christensen, Formand for Smede- og Maskinarbejderforbundet I. A. Hansen, Formand for Landarbejderforbundet Oscar Levinsen, Forretningsfører for Dansk Arbejdsmandsforbund Sophus Mortensen og Sekretær for Socialdemokratisk Forbund Alsing Andersen.

Den 8. internationale Arbejdskonference sammentræder den 26. Maj i Genève.

Til Behandling foreligger Spørgsmaalet om Indførelse af Forenklinger ved Tilsynet med Emigranter om Bord i Skibe.

Som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund møder Formanden Carl F. Madsen og som Raadgiver og Stedfortræder Sekretær Hans Jacobsen.

Den 9. internationale Arbejdskonference træder sammen den 7. Juni d. A. i Genève.

Til Behandling foreligger Spørgsmaalene om almindelige Principper for Søfolks Arbejde og om en international Kodifikation af Reglerne om Forhyringskontrakter.

Som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund møder Formanden Carl F. Madsen og som Raadgiver Formand for Sømændenes Forbund P. Back og Formand for Søfyrbødernes Forbund E. Jacobsen.

Kongresser og Konferencer i Danmark.

De samvirkende Fagforbunds aarlige Repræsentantskabsmøde afholdes den 10. og 11. Maj d. A.

Til Behandling foreligger følgende Sager:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet.
3. Resultatet af Forhandlingerne med Arbejdsgiverforeningen om fremtidige Forhandlingsregler.
4. Valg af Suppleanter til Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder.
5. Ved Møder i Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder, skal de af Udvalgets Medlemmer der er direkte interesserede i den vedkommende Sag, vige sit Sæde og Suppleanter indkaldes.

   Forslaget er stillet af Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund.
6. Organisationsstrid mellem Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Bageri- og Konditoriarbejderforbundet.

   Sagen er krævet optaget til Behandling af Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund.
7. Erhvervskrisen og Arbejdsløsheden.

Dansk Jernbaneforbund afholder Kongres den 17.—19. Juni d. A. i Sønderborg.

De samvirkende Fagforbund bliver repræsenteret ved Næstformanden Vilh. Nygaard.

Kvindeligt Arbejderforbund afholder Kongres den 20.—22. Juni d. A.

De samvirkende Fagforbund lader sig repræsentere ved Sekretær Hans Jacobsen.

Træindustriarbejderforbundet afholder Kongres den 25.—27. Juni d. A.

De samvirkende Fagforbund bliver repræsenteret ved Formanden Carl F. Madsen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 967.

Malere i Esbjerg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Marts 1926 i Sag Nr. 967: Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Malermestre i Danmarks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Malerforbundet i Danmarks Vegne.

Efter at Malermester M. Madsen i Esbjerg som lavestbydende havde faaet Malerarbejdet ved et kommunalt Byggearbejde overdraget, stillede de hos ham beskæftigede Svende Krav om Garanti for Betalingen af, hvad de vilde faa tilgode, særlig som Akkordoverskud, ved dette Arbejdes Udførelse. Da Kravet blev afslaaet, varslede Malerforbundet i Danmark i Skrivelse af 28. Januar 1926 til Arbejdsgiverforeningen Arbejdsstandsning og Blokade overfor Madsen. Arbejdsgiverforeningen protesterede i Skrivelse af 2. Februar mod den varslede Arbejdsstandsnings Lovlighed, men i Skrivelse af 8. s. M. fastholdt Forbundet Berettigelsen af det foretagne Skridt og varslede Arbejdsstandsningens Indtræden fra den 15.

s. M. ved normal Arbejdstids Ophør. Arbejdsgiverforeningen henstillede, at Standsningens Ikrafttræden blev udsat, indtil Spørgsmaalet om dens Lovlighed var afgjort af Den faste Voldgiftsret, for hvilken Arbejdsgiverforeningen indbragte Sagen ved Klage af 17. s. M., men denne Henstilling blev ikke taget til Følge, og Svendene hos Madsen standsede saaledes Arbejdet.

Under nærværende Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Malermestre i Danmarks Vegne nedlagt Paastand om, at Varslingen og Iværksættelsen af Standsningen kendes ulovlig, og at der paalægges Malerforbundet en Bod. De samvirkende Fagforbund her derimod paastaaet Malerforbundet frifundet og har til Støtte herfor gjort gældende, at Malermester Madsen ved tidligere Lejligheder ikke har opfyldt sin Betalingspligt overfor Svendene indenfor den overenskomstmæssige Frist, og at hans Tilbud paa det heromhandlede Arbejde er saa lavt, at det end ikke dækker Udgiften til Arbejdsløn og Materiale, hvorfor Svendene maa forudse, at han ikke ved Arbejdets Fuldførelse vil kunne udbetale Svendene deres Akkordoverskud. Under disse Omstændigheder formener de Indklagede, at Kravet fra Svendenes Side er berettiget, og at en Vægring ved at efterkomme dette Krav lovlig kan mødes med en af Forbundet besluttet Arbejdsstandsning, som sket, idet Forbundet, som i den gældende Overenskomst fastsat, forinden Beslutningen om Standsning toges, har forsøgt Mægling og afgivet overenskomstmæssigt Varsel.

Kravet om Garanti for Svendenes Tilgodehavende har efter det oplyste ikke Hjemmel i den mellem Centralforeningen og Forbundet gældende Overenskomst ejheller i en i Provinsen herskende Kutyme i Faget. I Overenskomstens § 13 er det derimod bestemt, at Arbejdsstandsning kan finde Sted uden forudgaaende Forligsprøve eller Voldgift i Tilfælde af pludselig Betalingsstandsning, hvorhos det i § 15 er bestemt, at »Normen for Regler for Behandling af faglig Strid« er gældende mellem Sagens Parter. For at en Arbejdsstandsning som den heromhandlede skulde kunne lovlig varsles og iværksættes, maatte det i alt Fald kræves, at der var godtgjort Omstændigheder, der klart pegede paa, at Mesteren ikke til sin Tid vilde kunne opfylde sine Forpligtelser overfor Svendene. De Tilfælde, hvor Forbundet har gjort gældende, at Madsens Betaling af Arbejdsløn ikke er falden indenfor den overenskomstmæssige Frist, er imidlertid dels saa ufuldstændigt oplyste og ligger dels saa langt tilbage i Tiden, at de ikke kan være afgørende i saa Henseende. Hvad dernæst angaar Tilbudssummen paa det foreliggende Arbejde, maa bemærkes, at der efter det om Madsens nuværende økonomiske Stilling oplyste ikke kan gaas ud fra, at han, selv om dette Arbejde ikke maatte give ham nogen Fortjeneste eller endog give ham Tab, vil være ude af Stand til at betale Svendene deres Akkordoverskud.

Medens det under de saaledes foreliggende Omstændigheder havde staaet de Svende, der nærede Frygt for ikke at faa deres Betaling, frit for hver for sig at vægre sig ved at paatage sig det omhandlede Arbejde, findes der ikke at have været tilstrækkelig Føje for Forbundet til at dekretere Arbejdsstandsning overfor Madsen, hvorved yderligere bemærkes, at Standsningen ikke blot har haft Hensyn til det bestemte heromhandlede Arbejde. Standsningen maa som Følge heraf kendes ulovlig, hvorhos det findes at burde paalægges Malerforbundet at udrede en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod, stor 250 Kr., samt at udrede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Den ovenomhandlede, af Malerforbundet i Danmark overfor Malermester M. Madsen i Esbjerg varslede og iværksatte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Malerforbundet bør betale en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod af 250 Kr. samt Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i April Maaned 1926.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Maj 1926.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag. Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45 ❋ KØBENHAVN DEN 8. MAJ 1926 ❋ 22 AARGANG

Martin Olsen død.

Den tidligere Formand for De samvirkende Fagforbund, Landstingsmand Martin Olsen, døde den 28. April Kl. 3,50. Dødsaarsagen var en Hjerteforkalkning.

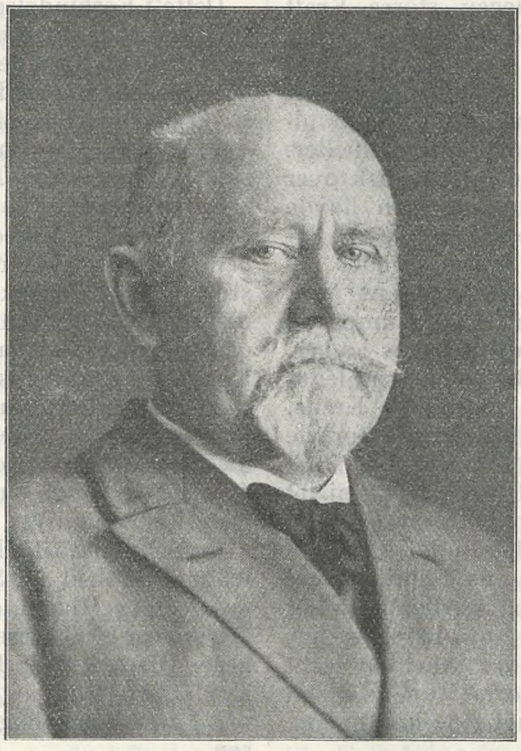

Martin Olsen fødtes den 5. Februar 1853 i Vejle og blev saaledes 73 Aar. Han blev udlært som Snedker i Vejle 1873, men drog straks til Udlandet og blev borte i 5 Aar. Efter sin Hjemkomst tog Martin Olsen livlig Del i den politiske og faglige Bevægelse og blev i 1889 Formand for Bygningssnedkernes Fagforening, hvilken Post han beklædte til 1896. I 1892 valgtes han til Formand for Snedkerforbundet, og denne Stilling beklædte han, indtil han i Januar 1898 overtog Stillingen som Sekretær i De samvirkende Fagforbund. Ved J. Jensens Valg til Borgmester valgtes Martin Olsen til Formand for De samvirkende Fagforbund. En Tid tvang Sygdom Martin Olsen til at søge Hvile, men han beklædte Formandsstillingen, indtil han i 1909 valgtes til Kommunalrevisor. I Tiden fra 1897 til 1909 var Martin Olsen Medlem af Borgerrepræsentationen i København. I 1901 erobrede han 8. Kreds, som han med 1 Aars Afbrydelse repræsenterede, indtil han i 1918 gik over til Landstinget.

Mange store Sager har Martin Olsen ført paa Rigsdagen, saaledes om 8-Timersdagen, Fabrikstilsyn, Arbejdsløshedslove m. fl. Som Medlem af Arbejdsløshedsnævnet udførte han et mægtigt Arbejde.

Martin Olsen sad inde med mange gode, personlige Egenskaber, som kom til uvurderlig Nytte under mange Forhold. Han besad Evnen til hurtig at finde Realiteten i en Sag, og han ejede en sjelden Evne til at fremstille sine Synspunkter klart og overbevisende.

Martin Olsens Baalfærd foregik Søndag den 2. Maj fra Krematoriet paa Bispebjerg. Ved Højtideligheden holdt Overpræsident Jensen følgende smukke Mindetale over den Afdøde:

Det er med Sorg i Sind og Tanker, at vi i Dag er samlet her ved Martin Olsens Baare. Budskabet om hans Død kom for de fleste af os som et Lyn fra en klar Himmel. Martin Olsen var ganske vist ikke ung mere og Sygdommen havde i det sidste Aars-

tid ret jævnlig bundet den flittige og arbejdsomme Mand til Sengen, men ingen af os troede dog, at Døden skulde komme saa hurtig, som den kom.

Martin Olsen var alle Dage en flittig Mand, han skaanede ikke sig selv, ikke engang nu da Sygdommen søgte at undergrave hans rige Foretagsomhed og Virkelyst. Det er overflødigt i denne Kreds at opremse Martin Olsens Livsdatoer. De er kendt over det ganske Land. Han var en trofast Natur, trofast mod Hjem, Venner, Parti og Arbejde. Han var fra Naturens Haand rigt begavet og flittig. I sin Ungdom havde han erhvervet sig et Fond af Kundskaber, og han kunde derfor med saa megen større Kraft udføre sit Arbejde for den Ide og den Bevægelse, hvortil han var knyttet med Liv og Sjæl. En trofast Medarbejder, en forstaaende Ven, der altid talte smukt om sine Partifæller. Han kunde være bidende ironisk over for sine Modstandere og han havde mange Modstandere i sit lange arbejdsomme Liv, men han efterlader sig faa Fjender. Han var Sangens Ven, en lystig Vise, en kvik Kampsang har ofte lydt fra Martin Olsens Læber, naar han efter endt Arbejde samledes med sine Venner i Familiens Kreds.

Denne Ven og Forkæmper for de Smaa i Samfundet har vi nu mistet for stedse. Hans Hustru har mistet en god Mand og brav Kammerat og hans Børn en kærlig Fader. Vi sørger med Martin Olsens Familie over Tabet af den gode og kærlige Familiefader, men vi ved, at den der har levet sit Liv for andre ikke har levet forgæves. De Frøkorn Martin Olsen saaede vil bære Frugt i de kommende Slægtled.

Paa alle, Venner og Kammeraters Vegne, paa de samvirkende Fagforbunds Vegne, og paa det danske Socialdemokratis Vegne, siger jeg Martin Olsen Tak for hans store Indsats i Arbejderbevægelsens aandelige og økonomiske Frigørelse. Tak for din Gerning og hvil i Fred. Dit Mindes Blomster vil aldrig visne.

Den store Arbejdskamp i England.

I England forgaar i disse Dage et Opgør mellem Kapitalen og Arbejderne, som maa imødeses med mere end almindelig Interesse.

Englands Førerstilling som Industriland er i de senere Aar stærkt truet af Amerika, der gennem Verdenskrigens Gældsforskrivninger fik hele Europa i Lommen, og som bruger »den store Dam« som et særdeles effektivt Grænseskel mellem sit Omraade og den øvrige Verden, anvender de indbetalte Krigsgældsafdrag til en Konsolidering og Nyopbygning af hele sin Produktionsmekanisme.

Dette i Forbindelse med den tekniske Udvikling, der manifesterer sig i Kampen mellem Kullene og Raaolien, som det førende Brændselsmateriale, har bragt den engelske Minedrift ned paa et Stadie, hvor dens Chancer for at hævde sig i Kampen for Tilværelsen er forsvindende smaa.

At Englands Mineejere har sovet paa den Hovedpude, deres tidligere Førerstilling paa Kulmarkedet har givet dem, og sovet over sig maa anses for afgjort, og for sent er det gaaet op for de gode Englændere, at deres Position er i Fare.

Nu kender Kapitalens Mænd i England som andre Steder først og fremmest et Middel i Konkurrencekampen, og med den den engelske Natur iboende Konservatisme, er det forstaaeligt, at man i dette Tilfælde med en forbløffende Blindhed og Stædighed klamrer sig til dette Middel, og kræver at Minearbejderne skal bære Byrden af de forkerte Dispositioner hos Mineejerne, til Trods for at de engelske Minearbejderes Levevilkaar ligger paa Sultegrænsen.

Stillingen er altsaa, paa den ene Side Amerikas og de øvrige kulbrydende Landes moderne Teknik, der i sammenbidt Energi tager Kampen med Olien op; medens Englands Mineejere, Traditionen tro, kæmper mod disse Landes Produktionsstandard og Oliens Fremmarsch, og kun kender som Vaaben i denne Kamp, Arbejdernes Sult og Nød.

De engelske Arbejdere har rejst sig som en Mur bag deres Kammerater i

Minerne, og hele Verden mærker den Skælven, der gaar gennem det engelske Imperium.

Det er uanset Kampens øjeblikkelige Udfald givet, at Englands Førerstilling som Kulproducent er tabt, og det er lige saa afgjort, at denne Kendsgerning vil medføre Socialisering af Minerne og Aabning for Statens Drift af de Kulfelter, der ligger som Reserve uden at Brydningen er paabegyndt.

Dette er den eneste Udvej, England efter Etableringen af denne Kamp har tilbage, og jo før denne Udvej følges, des bedre Haab for England og deres Arbejdere.

Men denne Socialisering vil være en overordentlig Spore for Bedriftsraadstanken og for den ny Tids Forberedelse. Tiden, hvor Enevældens Princip, som det er styrtet i det politiske Liv, ogsaa styrtes i det økonomiske, og det industrielle Demokrati toner frem som et lysende Syn paa Kulkrigens sorte Baggrund.

*

Den ene af Sekretærerne i Den internationale faglige Central-Amsterdam, J. W. Brown, har sendt os følgende Beretning.

Regerings-Subventionen til den britiske Bjergværksdrift udløb den 1. Maj, og der var paa dette Tidspunkt endnu ikke kommet Overenskomst i Stand mellem Arbejdsgiverne og Bjergværksarbejderne.

Efter Forhandlingernes Afbrydelse er Tilstanden saaledes:

Den 30. April forelagde Bjergværksejerne for første Gang deres Betingelser. De forlangte for hele Landet Fastsættelse af en ensartet Minimallønsats, der laa 20 pCt. over Lønnen i 1914, og som skulde træde i Stedet for Minimallønsatsen paa 33⅓ pCt., der har været gældende siden 1921. Fremdeles krævede de Indførelse af 8-Timers-Dagen, men lovede at nedsætte en Kommission i 1929, som skulde overveje en Tilbagevenden til den nuværende Arbejdstid. Efter dette foreslog den britiske Landscentral at udsætte Lockoutvarslet i 14 Dage. Regeringen svarede dog, at Bjergarbejderforbundene først skulde indgaa paa en Reduktion af Minimal-Procentsatsen. Herover for stillede Bjergværksarbejderne sig paa det Standpunkt, at der ikke kunde foretages nogen øjeblikkelig Lønnedsættelse, men at Arbejderne dog vilde tage alle Vanskeligheder indenfor Industrien under fuld Overvejelse, saa snart Reorganisationsplanen var paabegyndt af Regeringen. Da Forhandlingerne paa denne Maade var naaet til et dødt Punkt, besluttede Forbundene, som er tilsluttet den britiske Landsorganisation, den 1. Maj at overdrage saavel Strejke-Fuldmagterne som den fuldstændige Kontrol over de financielle Midler til Generalraadet. Der blev Forberedelsen af Generalstrejken besluttet. Sekretæren for den britiske Landsorganisation meddelte derpaa Ministerpræsidenten, at det var blevet besluttet at overdrage Ledelsen af Konflikten til Generalraadet for den britiske Landsorganisation.

Den 2. Maj forelagde Generalraadet Forslag angaaende Fagforbundenes fælles Aktion. Det opfordrede nedennævnte Fag til paa Generalraadets Anordning at indstille Arbejdet:

Transportfaget, alle Forbund, som er beslægtet med Transportfaget, Jernbaner, Skibsfart, Gadetransport osv.
Bogtrykfagene (herunder Pressen).
Jern- og Staalindustrien, d. v. s. Metalindustrien saavel som den kemiske Storindustri (Arbejdere ved Fremstilling af Anlæg for Kulerstatningsprodukter indbefattet).
Byggefagene, Opførelse af Boliger og Hospitaler er ikke medindbefattet.
Elektricitets- og Gasindustrien (for at forhindre Levering af Kraft).

Arbejdere i hygiejnisk Tjeneste, Sundhedstjeneste og indenfor Industri til Frembringelse af Næringsmidler skal fortsætte Arbejdet uden Afbrydelse.

Den britiske Landsorganisation bliver understøttet i sin Generalstrejkepolitik af Forbundene med ialt 3.650.000 Medlemmer, medens det samlede Medlemsantal, i de Forbund der er mod denne Politik, udgør mindre end 50,000.

Saa snart Regeringen erfarede, at der var givet indgaaende Instruktioner angaaende Standsningen af Arbejdet indenfor de mest livsfornødne Indu-

strier, offentliggjorde Ministerpræsidenten en Erklæring, hvori der anførtes, »at denne Fremgangsmaade var en Krænkelse af Nationens forfatningsmæssige Love«. Ministerpræsidentet beklagede sig fremdeles over, at der allerede havde fundet et »offentligt Fredsbrud« Sted. (Sætterne ved »Daily Mail« vægrede sig den 3. Maj ved at sætte en Spidsartikel.) Generalraadet svarede derpaa, at det med Overraskelse og Beklagelse havde erfaret Beslutningen angaaende Forhandlingernes Afbrydelse, og at det »ikke var usædvanligt for Arbejderne at nedlægge Arbejdet for at forsvare Lønarbejdernes Interesser.«

Mandag den 3. Maj blev J. W. Brown, der som Repræsentant for den internationale faglige Central har overværet Møderne i London, definitivt underrettet om, at D. I. F. C. vilde gøre alt for at forhindre saavel Eksport af Kul fra Kontinentet til Storbritannien, som Indgivning af Bunkerkul til engelske Skibe, og at D. I. F. C. vilde indlede en Hjælpeaktion.

*

De samvirkende Fagforbund tilsiger Støtte.

Ogsaa de danske Arbejdere vil gøre hvad der staar i deres Magt, for at hjælpe de engelske Brødre til en sejrrig Udgang af denne store Arbejdskamp.

Paa De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgsmøde den 7. Maj, blev det vedtaget at sende Dansk Arbejdsgiverforening 1. Varsel om Blokade og Arbejdsstandsning i det Omfang, som en kompetent Forsamling maatte bestemme, for derved at støtte vore engelske Kammerater.

Skrivelsen til Arbejdsgiverforeningen havde følgende Ordlyd:

Anbefalet!

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening,
Vestervoldgade 113.

Ved nærværende tillader vi os at meddele, at vort Forretningsudvalg paa sit Møde i Dag har vedtaget at yde vore engelske Kammerater effektiv Støtte under deres Kamp med Arbejdsgiverne, og da denne Støtte meget vel kan give sig Udslag i Blokade og Arbejdsstandsninger, tillader vi os i Henhold til Septemberforligets Punkt 2 og Overenskomsten i Sag Nr. 108 ved Den faste Voldgiftsret at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning af Medlemmer af De samvirkende Fagforbund overfor Dansk Arbejdsgiverforenings Medlemmer i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte vedtage, og som vil blive nærmere præciseret i vort 2. Varsel.

P. F. V.:
Carl F. Madsen.

Hans Jacobsen.

Lockouten i Norge.

Det er i Aar kommen til et Sammenstød mellem vore Kammerater i Norge og deres Arbejdsgivere, idet Forhandlingerne om Overenskomsternes Fornyelse er endt uden Resultat, og de paafølgende Forligsmæglinger ligeledes er glippede.

Lockoutens Forhistorie minder meget om den Arbejdskamp, vi her hjemme i Fjor maatte tage, for at hævde vore Interesser, idet Arbejdsgiverne i Norge i Aar er kørt frem med aldeles meningsløse Krav til de norske Arbejdere. Krav, som enhver kunde se maatte føre til en Kamp.

At denne Kamp er bleven til en Lockout i Stedet for en Strejke, bestyrker den Opfattelse, at Arbejdsgiverne i Norge har villet Kampen, og deres Afbrydelse af Mæglinger i Jernindustrien understreger dette yderligere.

Et af Stridsspørgsmaalene i Norge er Feriespørgsmaalet. De norske Arbejdere havde en vidt gennemført Ferieordning, der bød Arbejderne indtil 14 Dages Ferie.

Ved Voldgiftsdommene, der i 1922 dannede Afslutning paa den daværende Lønsituation, fornyedes denne Ferie ned til 8 Dage.

I en Række Industrier er det lykkedes Arbejderne atter at tilbageerobre de 14 Dage, men i Jernindustrien, Bjergværksdriften og Tekstilindustrien var Ferien bleven staaende ved de 8

Dage, Voldgiftsdommen i 1922 fastsatte.

Arbejdsgiverne krævede nu denne 8 Dages Ferie halveret til 4 Dage i de 3 nævnte Industrier, og i de øvrige Fag, saaledes i Skotøjsindustrien, hvor man havde 12 Dages Ferie, krævede man fra Arbejdsgivernes Side denne nedsat til 8 Dage.

Det er forstaaeligt, at et saa vidtgaaende Krav som Reduktionen af Ferien i Jern-, Bjergværks- og Tekstilindustrien, straks ved sin blotte Fremsættelse maatte skabe Forligsmulighederne trange Kaar og rejse Arbejderne til den allerydeste Modstand. Men hertil kom endda et Krav om, at Overenskomsterne skulde tilføjes en Bestemmelse om, at Arbejdsgiverne kunde lægge Arbejdstiden mellem Kl. 6 Morgen og 11 Aften, hvad der jo vilde ødelægge 8 Timersdagens reelle Værdier for de norske Arbejdere.

Man maa imidlertid ikke lade sig forlede til at tro, at dette var de eneste Ønsker, der stod paa Arbejdsgivernes Liste, selv om man skulde synes, at det var en antagelig Mundfuld paa eengang.

Nej, for at komplettere Billedet maa man tillige medtage de Lønreduktionskrav, der stilledes til de norske Arbejdere.

I Følge »Arbejderbladet« i Oslo vilde disse Lønreduktioner andrage 25 pCt. over hele Linien, for unge Arbejdere endda 37 pCt. Akkordsatserne krævedes reduceret med 30—40 pCt., og Værktøjsgodtgørelsen, der i Øjeblikket beløber sig til 4 Øre pr. præsteret Arbejdstime, skulde nedsættes til 1 Øre.

Til »Gengæld« kunde Arbejdsgiverne tænke sig at hæve Aldersgrænsen saaledes, at Tariffen ikke blev gældende for unge Mænd, før de var fyldt 20 Aar, og for unge Kvinder før deres 19de Aar. Aldersgrænsen var i Forvejen fastsat til 19 Aar for Mænd og 18 Aar for Kvinder.

En Overenskomst sluttet paa disse Betingelser skulde ikke være gældende et Aar, men kun indtil Arbejdsgiverne formente, at Konjunkturerne gjorde det formaalstjenligt for dem at rejse Krav om ny Revision af Tarifferne, antagelig til August.

Man mente i al Almindelighed, at disse Krav kun var Proformakrav, saaledes at Arbejdsgiverne under Mæglingen vilde slaa af paa deres Fordringer, men det viste sig, at de fastholdt deres Krav gennem alle Instanser.

Den 16. April stillede Mæglingsinstitutionen Forslag til Afgørelse af Uoverensstemmelserne. Svaret skulde afgives den 23. April.

Svaret lød paa Forkastelse fra Arbejdernes Side, medens Arbejdsgivefne havde vedtaget Forslagene.

I Forslagene var Feriebestemmelserne og Arbejdstiden bibeholdt i deres nuværende Skikkelse, medens Lønnen var foreslaaet reduceret, og der var indført Bestemmelse om Augustregulering.

Reduktionen betød for de enkelte Fag følgende, Bjergværksindustrien 14 pCt., Bygningsindustrien 12—13 pCt., Tekstilindustrien 17 pCt., Jernindustrien 17 pCt. og Skotøjsindustrien ligeledes 17 pCt.

Derefter brød Konflikten ud Lørdag den 24. April og omfattede 30,000 Arbejdere. Norske Murerforbund, der staar udenfor Landsorganisationen, havde vedtaget Forslaget for sit Vedkommende.

Det er foruden Reduktionernes Størrelse navnlig Bestemmelsen om Augustregulering, der har faaet Arbejderne til at forkaste Forslaget.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Fredericias Mælkekondenseringsfabrik.

Mellem A/S Fredericia Mælkekondenseringsfabrik og Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Fredericia, var der uden Resultat ført Forhandlinger angaaende Forlængelse af den mellem Parterne bestaaende Overenskomst om Løn og Arbejdsforhold.

Sagen kom derfor til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. April, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Man enedes her om en Overenskomst, der er gældende til 1. April 1927. De hidtil gældende Lønninger fradra-

ges 9 pCt. saavel for de timelønnede som for de ugelønnede Arbejdere.

Der opnaaedes ligeledes Enighed om Priskuranten for Forfærdigelse af Pakkasser.

Samtlige Lønninger reguleres i Overensstemmelse med Forliget af 3. Juni 1925 mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

Papirindusriarbejdere pæa Dalum Papirfabrik.

Papirindustriarbejderforbundet havde klaget over, at A/S De danske Papirfabrikker efter Reguleringen i Februar Maaned havde reduceret forskellige Tillæg, Skifteholdstillæg o. l. med 12 pCt.

Paa Dalum Papirfabrik havde man helt inddraget et Tillæg paa 3¼ Øre pr. 100 kg, som Kultrillerne i en Aarrække har haft, naar de tog Kullene direkte fra Banevogn.

Der var forsøgt Forhandling direkte mellem Parterne, men uden Resultat, hvorfor Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. April under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Man enedes om at Uoverensstemmelser, vedrørende Reguleringen af de særlige Tillæg henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgift.

Tillægget for Kultrillerne fastsattes til 2 Øre pr. 100 kg. Denne Betaling er gældende fra den Dag, fra hvilken Papirfabrikken i Dalum ophørte med at betale Tillægget og indtil den 1. Marts 1927.

Smede- og Maskinarbejdere paa Ringe Jernstøberi og Maskinfabrik.

Den 22. Marts afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde angaaende en af Maskinarbejderne den paa Ringe Jernstøberi og Maskinfabrik 2. Marts iværksat Arbejdsstandsning, Grunden hertil var at Firmaet ikke overholdt en indgaaet Overenskomst.

Da Firmaet paa dette Tidspunkt ikke var Medlem af Jern og Metalindustriens Sammenslutning kunde Fagets Voldgiftsregler ikke bringes i Anvendelse overfor Firmaet, først da Arbejdsstandsningen var en Kendsgerning, fik Forbundet Meddelelse om, at Firmaet var indtraadt i Sammenslutningen. Man enedes da om at lade Sagen behandle ved et Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne og her enedes man om følgende:

Arbejdet genoptages Torsdag den 25. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Den foretagne Regulering af Timelønnen forbliver gældende.

Iøvrigt afløses den bestaaende Overenskomst af den mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning gældende.

Efter at Forbundet har meddelt, at man har indprentet Arbejdernes Repræsentanter Overholdelsen af de for Behandling af faglig Strid foreskrevne Regler, frafalder Fabrikken i Forventning om fremtidige rolige Arbejdsforhold Indbringelse af Klage til Den faste Voldgiftsret i Anledning af den ulovlige Strejke.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 961.

Forskellige Fag paa Refshaleøen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Marts 1926 i Sag Nr. 961: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen for A/S Burmeister & Wain mod De samvirkende Fagforbund paa følgende Fagforbunds Vegne: nemlig: Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Snedkerforbundet, Træindustriarbejderforbundet, Kobbersmedenes Forbund i Danmark, Blikkenslagerforbundet i Danmark, Specialarbejderforbundet ved Skibsværfterne i Danmark og Riggernes og Sejlmagernes Forbund samt mod Skibstømrernes Fagforening og alle de nævnte Organisationer igen paa deres hos A/S Burmeister & Wain arbejdende Medlemmers Vegne.

For at overføre A/S Burmeister & Wains Skibsværfts Arbejdere fra Toldboden til Refshaleøen afgaar der hver Morgen forinden Arbejdstidens Begyndelse flere Arbejdsfartøjer, udelukkende bestemt for Værftets Arbejdere. Efter Arbejdstidens Ophør afgaar Far-

tøjerne i modsat Retning, saaledes at sidste Baad afgaar fra Refshaleøen til Toldboden 40 Minutter efter Arbejdstidens Ophør — om Fredagen, da Lønningerne udbetales, dog 1½ Time efter Arbejdstidens Ophør. Desuden løber Motorbaaden »Expres« Dagen igennem frem og tilbage mellem Toldboden og Refshaleøen. Denne Baad er fortrinsvis bestemt for Væftets Funktionærer samt Skibsofficerer og Besætning fra de ved Værftet liggende Skibe, men benyttes ogsaa af Personer, der uden at skulle til Værftet, skal til Refshaleøen, og da mod Betaling. Hidtil har ogsaa Værftets Arbejdere kunnet benytte denne Baad, dog saaledes at de kun maatte opholde sig i Forstavnen, og naar der var Plads. Benyttelsen af »Expres« har navnlig i de sidste Par Aar været af større Betydning for Arbejderne end tidligere, idet en Del af disse efter skete Forandringer ved Marketenderiet spiser dèr efter Arbejdstidens Ophør, og da Marketenderiet er aabent for Udlevering af Mad- og Drikkevarer indtil en halv Time efter Arbejdstidens Ophør, er det vanskeligt for Arbejderne at blive færdige saa hurtigt, at de kan naa det sidste Arbejdsfartøj, der — som nævnt — afgaar 40 Minutter efter Arbejdstidens Ophør.

Der har i de senere Aar været ført forskellige Klager til Værftet med Hensyn til Overfarten med »Expres«. Navnlig har der været klaget over, at Arbejdere, naar »Expres« kom til Væftets Anløbsflaade, stimlede sammen ved Landgangsbroen for at komme om Bord, saa det var besværligt for de Personer, der skulde i Land, at komme fra Borde, ligesom det ogsaa er hændet, at Baaden har været overfyldt. Foranlediget heraf er der flere Gange fra Direktionens Side sket Henvendelser til vedkommende Fællestillidsmand, der har paatalt Forholdene overfor Arbejderne, hvorefter der i nogen Tid ikke har været Grund til Klage. Derefter er der paany kommet Klager. Den 24. September 1925 meddelte Direktør Bondegaard Fællestillidsmanden, at det i Anledning af ny Klage herefter var forbudt de paa Værftet beskæftigede Arbejdere at benytte »Expres«, og der har siden den Tid flere Gange været gjort Forsøg fra Arbejdernes Side paa igen at opnaa Tilladelse til at benytte »Expres«. Den 16. November fremsatte Fællestillidsmanden saaledes under en Samtale med Direktør Bondegaard et Forslag herom, og da Direktøren ønskede at faa Forslaget skriftligt for at se paa det, sendte Tillidsmanden i Slutningen af November Direktøren en Skrivelse herom. Den 9. December indfandt Tillidsmanden sig hos Direktøren for at høre, om hans Forslag kunde akcepteres, men Direktøren meddelte nu, at Værftsledelsen ikke ønskede nogen Forandring i Forholdene, som de var. Fællestillidsmanden forhandlede samme Dag med de øvrige Tillidsmænd om Sagen og meddelte om Formiddagen den 10. December Direktøren, at, hvis der ikke paany blev aabnet Adgang for Arbejderne til at benytte »Expres«, kunde han ikke svare for, hvad der vilde ske. Da han atter blev afvist af Direktøren, blev Arbejdet nedlagt af 1233 Arbejdere efter Middagspavsen ved To-Tiden, men atter genoptaget næste Dag ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Under denne Sag har Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen for A/S Burmeister & Wain paastaaet De samvirkende Fagforbund paa følgende Forbunds Vegne, nemlig: Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Snedkerforbundet, Træindustriarbejderforbundet, Kobbersmedenes Forbund i Danmark, Blikkenslagerforbundet i Danmark, Specialarbejderforbundet ved Skibsværfterne i Danmark og Riggernes og Sejlmagernes Forbund samt Skibstømrernes Fagforening paalagt Bod for den af de nævnte Organisationers Medlemmer etablerede ulovlige, uvarslede Strejke, idet Klagerne nærmere har anført, at der ved Arbejdsstandsningen er tabt 3255 Arbejdstimer med et Tab for Værftet af 13.000 Kr.

De Indklagede paastaar sig frifundne, idet de gør gældende, at her ikke foreligger nogen Strejke, men kun en Demonstration fra Arbejdernes Side, der med Rette var blevet irriterede over, at man fra Værftets Side har berøvet dem en Ret, de har haft i mange Aar, og over, at Direktøren efter at have op-

fordret Fællestillidsmanden til at fremkomme med Forslag til en Ordning og modtaget et saadant, afviser Arbejderne uden at ville indlade sig paa videre Forhandling. Men selv om Arbejdernes Optræden ikke maatte findes berettiget, har de Indklagede paastaaet de indklagede Organisationer frifundne, idet disses Ledelse er uden enhver Andel i de fra Arbejderne Side skete Demonstration og derfor ikke kan være ansvarlige herfor.

Vel findes der nu at maatte gives Klagerne Medhold i, at den skete Arbejdstandsning som uvarslet har været ulovlig, men Retten finder dog paa den anden Side, at Arbejderne har haft nogen Anledning til deres Adfærd, baade fordi man fra Væftets Side har berøvet dem den Adgang til at benytte den paagældende Baad, som de gennem mange Aar har haft, og paa Grund af den afvisende Holdning, Ledelsen har udvist overfor Arbejderne, da de søgte Forhandling om en fremtidig Ordning af Spørgsmaalet. Retten mener, at der er erhvervet en vis Ret for Arbejderne til udenfor de Tider, paa hvilke Arbejdsfartøjerne gaar, at benytte Baaden, men at Værftsledelsen paa den anden Side maa bestemme de nærmere Betingelser, paa hvilke saadan Benyttelse kan foregaa, saaledes at Selskabets Funktionærer samt Officerer og Besætning fra de ved Værftet liggende Skibe fortrinsvis har Adgang til Overfart med Baaden.

Medens Retten ikke finder, at der — som paastaaet af de Indklagede — er Anledning til at ikende Værftet nogen Bod for ensidigt at have ophævet Arbejdernes hævdvundne Ret til at benytte Baaden, vil der derimod være at optage en Forhandling mellem Værftsledelsen og Arbejderne om de nærmere Betingelser og Kontrolbestemmelser for den fremtidige Benyttelse.

For saa vidt angaar Klagernes Paastand om, at der ikendes de indklagede Organisationer en Bod i Anledning af den paagældende ulovlige Arbejdsstandsning, maa der, da det uimodsagt er anført, at Fagforbundenes Ledelse intet har haft med Arbejdsstandsningen at gøre, og at denne var afsluttet, inden Ledelsen kunde faa Lejlighed til at tage sig af Sagen, gives de Indklagede Medhold i deres Frifindelsespaastand, jfr. Loven om Den faste Voldgiftsret § 5 A, Nr. 4. — For saa vidt Klagerne har anført, at i hvert Fald Kobbersmedenes Forbund i Danmark, af hvis Medlemmer 15 Arbejdere paa Værftet deltog i Arbejdsstandsningen, maa være ansvarligt for den skete Arbejdsstandsning, idet Overenskomsten mellem Forbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere i Jern- og Metalindustrien indeholder Bestemmelse om, at begge Organisationer bærer Ansvaret for, at Overenskomsten overholdes og opfyldes af deres Medlemmer, findes der ikke under de foreliggende Omstændigheder at være Anledning til at paalægge Forbundet nogen Bod.

Overensstemmende hermed vil de Indklagede være at frifinde, medens Sagens Omkostninger findes at burde udredes af hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse.

Den den 10. December 1925 stedfundne Arbejdsstandsning hos A/S Burmeister & Wain har været ulovlig.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa følgende Fagforbunds Vegne, nemlig: Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Snedkerforbundet, Træindustriarbejderforbundet, Kobbersmedenes Forbund i Danmark, Blikkenslagerforbundet i Danmark, Specialarbejderforbundet ved Skibsværfterne i Danmark og Riggernes og Sejlmagernes Forbund samt Skibstømrernes Fagforening bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen for A/S Burmeister & Wain i denne Sag fri at være.

Der vil være at optage en Forhandling mellem A/S Burmeister & Wain og de hos dette Selskab beskæftigede Arbejdere om de nærmere Betingelser, paa hvilke Arbejderne kan faa Adgang til at benytte Motorbaaden »Expres«.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 46 ❋ KØBENHAVN DEN 15. MAJ 1926 ❋ 22 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Aalborg.

I Anledning af nogle i Marts Maaned opstaaede Uoverensstemmelser ved Losning af Dampskibene »Palace«, »Inge Mærsk« og »Delaware« til »A/S Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik« afholdtes der den 5. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om følgende:

»De paagældende Sager vises tilbage til lokal Forhandling mod Tiltrædelse af en Repræsentant for Havnesammenslutningen og en Repræsentant for Dansk Arbejdsmandsforbund, og ved samme Møde behandles en Uoverensstemmelse vedrørende S/S »Atlantic« og en Uoverensstemmelse ved »August Segerton«. For saa vidt der ikke opnaas Enighed, gaar sidstnævnte 2 Spørgsmaal til Forhandling mellem Hovedorganisationerne, og saafremt Parterne maatte ønske det, ogsaa de i Dag behandlede Spørgsmaal.

Man er endvidere enig om, at for saa vidt samtlige Sager eller nogle af dem indbringes for Den faste Voldgiftsret, skal Behandlingen her ske under eet.«

Arbejdsmænd og Kuske ved Dagrenovationskørsel i Esbjerg.

Esbjerg Kommune har i flere Aar selv ladet sin Dagrenovation bortkøre, men har nu givet dette Arbejde i Entreprice til Vognmand V. V. Bruun.

Denne lader Arbejdet udføre paa en anden Maade end tidligere sket, og da Arbejdsmændenes Fagforening i Esbjerg mener, at det paagældende Arbejde ikke omfattes af Overenskomsten, er der opstaaet Strid om Betalingen for Arbejdet, som er nægtet udført.

Efter Klage fra Arbejdsgiverne afholdtes et Fællesmøde den 13. April, men da det ikke lykkedes at opnaa Enighed, hverken om det retslige eller økonomiske Grundlag, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Kuske hos Vognmændene i København.

I Anledning af en Klage fra Kuskenes Fællesforbund over, at Centralorganisationen af Vognmænd i København havde foretaget nogle Lønreduktioner i Strid med Overenskomsten af 3. Juni 1925, afholdtes et Fællesmøde den 21. April.

Man enedes om at eventuelle videre Forhandlinger henvises til de direkte interesserede Parter, og opnaaes her ikke Enighed, betragtes Fællesmødet som forberedende for Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret, hvis Klagerne ønsker Sagen afgjort ved denne Ret.

Bagere og Konditoriarbejdere paa A/S Engelsk-Dansk Biskuitfabrik.

Mellem ovennævnte Virksomhed og Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund bestaar en Overenskomst, der udløb den 1. April. Forhandlinger mellem Parterne bragte intet Resultat, hvorfor Forbundet varslede Strejke. Der kom saa Forhandlinger i Stand under Hovedorganisationernes Medvirken den 29. April, og her enedes man under Forbehold af Sanktion om Overenskomstens Forlængelse til den 1. April 1927, og da begge Parter vedtog Overenskomsten, bortfaldt Strejken.

Det var i alt væsentligt den gamle Overenskomsts Bestemmelser der blev gældende, dog skete der en lille Forhøjelse af den højeste Ugeløns-Sats, og

denne blev gældende for nogle flere Arbejdere.

Endvidere enedes man om en ny Paragraf angaaende Udførelse af Akkordarbejde, om hvilket der intet fandtes i den gamle Overenskomst.

Paragraffen er saalydende:

»Parterne er enige om, at der saa vidt muligt indføres Akkordsatser.

Disse Satser sættes saaledes, at de kan give en Gennemsnitsfortjeneste, der ligger 30 pCt. over Timelønnen. Saadanne Akkordpriser, der er fastsatte for Arbejdersker over 18 Aar, er ogsaa gældende for Arbejdersker under 18 Aar, selv om disse ikke kan opnaa den ovenomtalte Akkordfortjeneste.

Ved Indførelse af ny Akkorder optages Forhandling mellem de direkte interesserede Parter om Akkordpriser i Henhold til det foranførte.

Lykkes det ikke ved lokal Forhandling at skabe Enighed om Akkordpriskuranten, udføres Arbejdet i Timeløn, medens Akkordspørgsmaalets Afgørelse kan henvises til Behandling af et nedsat Udvalg, bestaaende af 2 Medlemmer fra Aktieselskabet og 2 Medlemmer fra Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund.

De bestaaende Akkordpriser, og de hvorom Enighed opnaas, har samme Varighed som Overenskomsten.«

Da Forholdet var saaledes, at der arbejdedes en hel Del i Akkord, var det et betydeligt Fremskridt, at faa fastsat bestemte Regler for Akkordprisernes Fastsættelse.

Snedkere hos Firmaet L. & N. Andersen i København.

Den 15. April afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Strid om Betalingen for noget Overarbejde, nogle Bygningssnedkere havde udført for ovennævnte Firma i Foraaret 1925. Sagen ligger saaledes, at Firmaet havde givet Tilsagn om en højere Betaling end Overenskomsten lyder paa, men nægtede at betale, da Overarbejdet var udført.

Den ene af Svendene har nu anlagt Sag imod Firmaet ved de civile Domstole, med al Udsigt til at vinde Sagen, og Arbejdsgiverne hævder nu, at det Løfte Arbejdsgiverne i sin Tid afgav, var fremtvunget ved kollektiv Optræden fra Arbejdernes Side.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har nu indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Sadelmagere paa Dansk Karosserifabrik, København.

Den 12. April behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage over, at 6 Medlemmer af Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund den 8. April uden Varsel havde nedlagt Arbejdet.

Grunden hertil var den, at Firmaet ikke vilde efterkomme et Krav om, at gøre en hos Firmaet beskæftiget Forbunder til Svend, til Trods for, at den Paagældende havde staaet i Lære mere end 5 Aar.

Da den unge Mand er en fuldt ud kvalificeret Arbejder, som Firmaet sætter til at udføre selvstændigt Arbejde, mente Forbundets Medlemmer, at Firmaets Modstand mod at gøre ham til Svend, kun var dikteret af at ville bruge ham som Løntrykker.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverforeningen har derfor senere indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret over den uvarslede Arbejdsstandsning.

Smede og Maskinarbejdere paa Refshaleøen.

Den 17. April behandledes paa et Fællesmøde en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at Aktieselskabet Burmeister og Wain ikke overholdt Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 961, angaaende Arbejdernes Ret til at benytte Motorbaaden »Expres«.

Efter at Sagen var fremstillet fra begge Sider, og det ikke var muligt at enes om Reglen for Benyttelse af Baaden, erklærede Aktieselskabet, at det nu vilde fastsætte et Regulativ for Baadfartens Benyttelse i Overensstemmelse med det sidst afgivne Tilbud. Arbejdernes Repræsentanter erklærede heroverfor, at for saa vidt Aktieselskabet i Henhold til dette Regulativ maatte gaa til at inddrage Arbejdernes Tilladelse til at benytte Motorbaaden »Expres«, vilde de indbringe Spørgsmaalet herom for Den faste Voldgiftsret.

Herunder falder dog ikke Spørgsmaalet om, at Burmeister & Wain indstiller Baadfarten, hvilket man fra Arbejdernes Side anerkendte Selskabets Berettigelse til.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 955.
Kommunalarbejdere i Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Marts 1926 i Sag Nr. 955: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Kommunalarbejder Forbunds Vegne mod Odense Byraad paa Odense Kommunes Vegne.

Efter at Odense Byraad i 1919 havde paabegyndt Forarbejder til et Lønnings- og Pensionsregulativ for Odense Kommunes Tjenestemænd, for hvilket de i Lov om Statens Tjenestemænd af 12. September 1919 indeholdte Principer skulde være retningsgivende, vedtog Byraadet den 6. Februar 1920 Lønningsregler for Tjenestemændene, i Følge hvilke disse indordnedes i 13 Lønningsklasser; til 10. og 11. Lønningsklasse henførtes en Række hidtil ugelønnede Arbejdere, hvis Lønforhold m. v. tidligere havde været ordnet ved en den 4. Januar 1919 mellem Odense Byraad og De kommunale Arbejderes Fagforening i Odense, Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund afsluttet Overenskomst, men som nu blev Tjenestemænd med faste aarlige Lønninger.

Disse Lønningsregler, der vedtoges som gældende fra den 15. November 1919, skulde udgøre en Del af Regulativet, hvis øvrige Indhold efterhaanden udarbejdedes. Med Dansk Kommunalarbejder Forbund og dettes Odense Afdeling forhandlede vedkommende Byraadsudvalg om nye Regler for Overarbejdsbetaling, og der opnaaedes Enighed om, at ikke de for Statens Tjenestemænd derom gældende Regler, men et foreliggende Udkast til deslige Regler for Københavns Kommune skulde lægges til Grund. I et den 4. December 1920 afholdt Møde mellem Udvalget og befuldmægtigede for Forbundet og dets Odense Afdeling aftaltes der »paa de Tjenestemænds Vegne, der er Medlemmer af dette Forbund, og som alle staar enten i 10. eller i 11. Lønningsklasse«, nærmere angivne Bestemmelser om Betaling for Overarbejde. Overenskomsten blev approberet af Byraadet og Forbundet som gældende fra den 1. April 1920.

Det samlede Lønnings- og Pensionsregulativ blev vedtaget af Byraadet den 29. Marts 1921 og stadfæstet af Indenrigsministeriet den 19. Oktober 1922.

Dets § 11, 1. Stk. indeholdt følgende: »Overarbejde. Naar der for Tjenestemænd er fastsat en vis højeste Arbejdstid ....., ydes der Vederlag for Overarbejde efter Regler, som Byraadet vedtager«. I Slutningen hed det: »De fornødne nærmere Regler og Detailbestemmelser, som det i Følge nærværende Regulativ paahviler Byraadet at vedtage og anordne, f. Eks. angaaende Tjenestemændenes Ferie, angaaende Betaling for Overarbejde ....., ere vedtagne af Byraadet, dels i Mødet den 6. Februar 1920, samtidig med ....., dels i senere Møder, dels i Mødet den 29. Marts 1921.

Tilbage staar Vedtagelse af Regler for Betaling af Overarbejde til visse kommunale Tjenestemænd ..... Reglerne vil være at affatte ..... i Analogi med de allerede vedtagne tilsvarende Regler for visse Tjenestemænd i 10. og 11. Lønningsklasse.

For samtlige Specialregler gælder det, at de maa suppleres og ændres af Byraadet, efterhaanden som det paakræves af Hensyn til de skiftende Forhold. Disse Regler egner sig altsaa mindre godt til at approberes af Indenrigsministeriet og medoptages derfor ikke i nærværende Regulativ«.

Den 15. Juni 1925 vedtog Byraadet som gældende fra den 1. Juli s. A. at regne et »Regulativ for de i Slutningsbestemmelserne i Lønnings- og Pensionsregulativet for Odense Kommunes Tjenestemænd omhandlede særlige Ydelser m. m.« Regulativets Afsnit 2 indeholdt Bestemmelser om Vederlag for Overarbejde, bl. a. for Tjenestemænd i 10. og 11 Lønningsklasse.

I Skrivelse af 1. August s. A. stillede Dansk Kommunalarbejder Forbund Krav til Odense Byraad om, at de i Overenskomsten af December 1920 fastsatte Overarbejdspenge — der var højere end de i Følge Regulativet af 15. Juni s. A. ydede — skulde betales, ind-

til Overenskomsten var lovligt opsagt og Opsigelsesfristen udløben. Byraadet afviste Kravet som ubeføjet, og under denne, mod Odense Byraad paa Odense Kommunes Vegne anlagte Sag, har nu De samvirkende Fagforbund paa Dansk Kommunalarbejder Forbunds Vegne nedlagt Paastand paa, at den af Byraadet egenmægtigt foretagne Forandring af Betalingen for Overarbejde kendes ulovlig, og at det fastslaas, at Byraadet er bundet til den i December 1920 trufne Ordning, indtil det med 3 Maaneders Opsigelse har frigjort sig for samme.

Byraadet har paastaaet sig frifundet.

Til Begrundelse af deres Paastand har Klagerne anført følgende: Medens Statens Lovgivning om Tjenestemænd, saaledes som udtalt i de indledende Bemærkninger til Regulativet, i Hovedtrækkene blev lagt til Grund for dette, skulde det samme ikke gælde for Vederlaget for Overarbejde, og derfor var det, at Bestemmelserne derom blev udskilt fra Regulativet og overenskomstmæssigt fastslaaet. Men naar de saaledes har et overenskomstmæssigt Grundlag, kan de ikke ensidigt ændres af Byraadet, men er bindende for dette, indtil de er bragt til Ophør ved Opsigelse med det for kollektive Overenskomster om Arbejdsforhold sædvanlige Varsel af 3 Maaneder.

Her overfor har Byraadet henvist til, at et med Regulativet ligelydende Udkast til dette — eller mulig det vedtagne Regulativ — i sin Tid blev forelagt Forbundet og af dette forsynet med Paategningen: »Tiltraadt«, at Overenskomsten af December 1920 udgør et Led af Regulativet og derfor rettelig har kunnet afløses af Forskrifterne i Regulativet af 15. Juni 1925, hvilke Raadet ensidigt har anordnet i Medfør af Hovedregulativets, af Indenrigsministeriets Approbation omfattede Bestemmelse om, at Vederlag for Overarbejde fastsættes af Byraadet, at det i Regulativets § 8 er foreskrevet, at Forslag til Ændringer i Vedtægter, Regulativer og almindelige Instrukser, som vil medføre Forandring i bestaaende Lønningsregler ....., afgives til de anerkendte Organisationer til Drøftelse, og at denne Forskrift er blevet overholdt med Hensyn til Forslaget til Regulativet af 15. Juni 1925, uden at Enighed om dettes Indhold kunde opnaas.

Idet det maa tages til almindeligt Udgangspunkt, at det er en Kommunes Sag selv at ordne sine Tjenestemænds Lønningsforhold, bliver Spørgsmaalet, om Odense Byraad, efter at de her omhandlede Arbejdere ved at optages i 10. og 11. Lønningsklasse var blevet Tjenestemænd, har ved at afslutte Overenskomsten af December 1920 fraskrevet sig nogen Del af sin Handlefrihed, for saa vidt angaar Vederlag for Overarbejde. Det kan ikke med Føje hævdes, at Raadet derved skulde være stiltiende indgaaet paa, at Bestemmelse om Overarbejdspenge fremtidigt skulde tilvejebringes ved Overenskomst. At Byraadet ikke mente at have forbundet sig saaledes, fandt ikke længe efter sit tydelige Udtryk i Bestemmelsen i § 11, 1. Stk. i Regulativet af 29. Marts 1921, jfr. ogsaa Udtalelsen i Slutningen. Ved uden Forbehold at »tiltræde« Regulativet i dets Helhed, altsaa ogsaa de nysnævnte Dele, lagde Forbundet for Dagen, at det ikke mente at kune bestride Byraadets Beføjelse til ensidigt at fastsætte Forskrifter om Vederlag for Overarbejde, og det fremgaar ikke af Klagernes Procedure, at de nu vil hævde det modsatte. Hvad Klagerne vil hævde, maa antages kun at være, at Overenskomsten af December 1920 er bindende for Byraadet, indtil den er bragt til Ophør ved Opsigelse med 3 Maaneders Varsel.

Heri kan der ikke gives dem Medhold. Naar det staar fast, at Tjenestemændene, skønt Forbundet havde nægtet at tiltræde Forslaget til Tillægsregulativet, ikke vilde kunne undslaa sig for at forrette Overarbejde for de anordnede nye Takster, saalænge de forblev i deres Stillinger som Tjenestemænd, ses der ikke at være nogen Grund til at antage, at Overenskomsten af December 1920, som ikke indeholder nogen Bestemmelse om Opsigelse og Varsel, skulde være til Hinder for, at de nye Takster kom til Anvendelse fra det af Byraadet fastsatte Tidspunkt. Herved bemærkes, at det var ufornødent ved en Opsigelse at gøre Tjenestemændene bekendt med den forestaaende Nedsættelse af Overarbejdspengene, idet de allerede i Vinteren 1924/25

blev sat i Kundskab derom gennem Drøftelsen af Forslaget til Tillægsregulativet.

De Indklagede vil herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger vil hver af Parterne have at udrede med 150 Kr.

Kendelse:

Odense Byraad paa Odense Kommunes Vegne bør for Tiltale af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Kommunalarbejder Forbunds Vegne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 963.

De samvirkende Fagforbunds 2 Sympatistrejkevarsler for Glasarbejdere, Træindustriarbejdere og Arbejdsmænd hos Th. Petersen, Odense.

I denne Sag, der var anlagt af Arbejdsgiverforeningen mod De samvirkende Fagforbund og de tre ovennævnte Fagforbund, sluttedes Forlig ved et forberedende Retsmøde den 5. Februar.

Arbejdsgiverforeningen havde anlagt Sagen for at faa underkendt Lovligheden af de 3 Forbunds 1ste Strejkevarsler og De samvirkende Fagforbunds 2det Varsel til Støtte for Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, der havde en Strejke løbende mod Firmaet. Disse Varsler paastodes dels at være formelt varslet i Strid med Kendelse i Sag Nr. 108, dels at selve Varslerne var i Strid med Septemberforliget, da Handels- og Kontormedhjælperne staar udenfor De samvirkende Fagforbund.

Sagen forligtes paa følgende Maade:

Efter at der var aftalt et Møde mellem Firmaet Thorv. Pedersen, Odense, og Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, tog De samvirkende Fagforbund de afgivne Sympatistrejkevarsler tilbage, hvorefter Dansk Arbejdsgiverforening frafalder Klagen i nærværende Sag.

Sag Nr. 964.

Arbejdsmænd i Nykøbing, Falster, hos A/S I. Lütken Frigast & Co.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Marts 1926 i Sag Nr. 964: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening for Nykøbing paa Falsters Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening og dens Medlem Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing paa Falster.

I den mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing paa Falster og Arbejdsmændenes Fagforening for Nykøbing paa Falster gældende Overenskomst hedder det i § 1:

»Arbejdstiden er fra Kl. 7 Morgen til Kl. 5 Aften med 2 Timers Spisetid, ialt 48 Timer pr. Uge.«

A/S J. Lütken Frigast & Co., der er Medlem af nævnte Forening af Arbejdsgivere, og som beskæftiger en Del timelønnede Arbejdere i sin Trælastafdeling, ønskede i Efteraaret 1925 paa Grund af synkende Beskæftigelsesgrad i denne Virksomhed at formindske Arbejdsomraadet og foreslog de paagældende Arbejdere, at man i Stedet for at afskedige nogle af dem indskrænkede den daglige Arbejdstid til 6 Timer. Det er omtvistet, hvorvidt Arbejderne erklærede sig enige heri, eller om de henviste til, at Sagen maatte forelægges Fagforeningen, men i hvert Fald meddelte Fagforeningens Formand Aktieselskabet, at man ikke kunde gaa med til en saadan Indskrænkning i Arbejdstiden, der formentes at være i Strid med den forancierede § 1. I den følgende Tid blev efterhaanden en Del af Arbejderne afskedigede, og i Slutningen af December, da man kun havde 4 Arbejdere tilbage og havde Valget mellem at afskedige en af dem eller at sætte Arbejdstiden ned til 7 Timer daglig, gik man denne sidste Vej, som det maa antages, uden at de paagældende Arbejdere selv rejste nogen Indsigelse herimod. Fra den 23. Januar d. A. har Aktieselskabet atter kunnet beskæftige Folkene i 8 Timer daglig.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening for Nykøbing paa Falsters Vegne paastaaet den stedfundne Nedsættelse af Arbejdstiden kendt ulovlig og Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing paa Falsters

Vegne idømt en Bod, der kan dække den yderligere Timeløn, der kunde have været indtjent, hvis Arbejdstiden i det omhandlede Tidsrum havde været 8 Timer daglig, og som er opgjort til 128 Kr. 52 Øre.

Arbejdsgiverforeningens Paastand gaar ud paa Frifindelse under Anbringende af, at den skete midlertidige Nedsættelse af Arbejdstiden ikke er i Strid med Overenskomsten.

Til Støtte for sin Paastand henviser Klagerne til, at § 1 ved sin Affattelse viser, at Arbejdstiden, 48 Timer ugentlig, ikke kan fraviges uden Samtykke af begge Parter i Overenskomstforholdet, hvilket yderligere skal fremgaa af, at den nuværende Affattelse efter Fagforeningens Ønske er traadt i Stedet for Affattelsen i en ældre Overenskomst, hori det hed: »Arbejdstiden . . . er fra Kl. 7 Morgen til Kl. 5 Aften med 2 Timers Spisetid.

Afvigelser herfra efter Overenskomst, dog ikke udover 48 Timers ugentlig Arbejdstid.«

Denne Affattelse aabnede saaledes Adgang for Arbejdsgiveren til indenfor den angivne Grænse med de hos ham beskæftigede Arbejdere at enes om en Ændring i den overenskomstmæssige Arbejdstid, men da denne Affattelse efter Fagforeningens Ønske er erstattet med den nuværende, og da Fagforeningen paa Forhaand havde meddelt Firmaet, at den ikke godkendte den ønskede Nedsættelse af Arbejdstiden, formenes dennes Iværksættelse at være et Brud paa Overenskomsten.

Under Sagen er det imidlertid oplyst, at Ønsket om Ændringen i § 1 var foranlediget ved, at en Arbejdsgiver med Hjemmel i den tidligere Affattelse kunde træffe Aftale med sine Folk om en Omlægning af Arbejdstiden, hvorved de overenskomstmæssige Tidspunkter for Arbejdets Begyndelse og Ophør blev forandrede, eller hvorved Arbejdstiden paa enkelte Ugedage gjordes længere, paa andre kortere end 8 Timer. Derimod havde der ikke været Tale om en Nedsættelse af den daglige Arbejdstid, og Ændringen her derfor ikke taget Sigte paa at afskære Muligheden heraf. Det er endvidere oplyst, at de paagældende Timelønsarbejdere vel for saa vidt er faste Folk, som de i Aarevis stadig har haft Arbejde for Aktieselskabet, men at de paa den anden Side kan afskediges til enhver Tid uden Varsel og atter antages til Arbejde eventuelt kun timevis, dog saaledes, at der da efter Overenskomsten mindst skal betales dem Timløn for 4 Timer. Endelig maa det efter alt foreliggende antages, at den paaklagede midlertidige Indskrænkning i Arbejdstiden er fremkaldt af de faktiske Forhold i Forretningen og ikke har haft andre, Driften uvedkommende Formaal.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder findes det overvejende betænkeligt at statuere, at der ved den af Aktieselskabet iværksatte midlertidige og kortvarige Indskrænkning af den daglige Arbejdstid, med hvis Iværksættelse de paagældende Arbejdere i Gerningen har været indforstaaet, og som kan antages at være sket i Arbejdernes egen Interesse for at undgaa Afskedigelse af nogen af dem, er begaaet et Brud paa den bestaaende Overenskomst. De Indklagede vil herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde udredes af begge Parter med Halvdelen, 150 Kr., af hver.

Kendelse.

Dansk Arbejdsgiverforening og dens Medlem Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing paa Falster frifindes for Tiltale af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening for Nykøbing paa Falsters Vegne i denne Sag.

I Sagsomkostninger betaler Klagerne og de Indklagede hver 150 Kr.

Sag Nr. 965.
Bogbindere hos Bogbindermester Oscar Riis.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Marts 1926 i Sag Nr. 965: De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundet i Danmarks Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Bogbinderlauget i Københavns Vegne og dette atter paa Bogbinderfirmaet Oscar Riis' Vegne.

Under denne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Bogbinderlauget i

Københavns Vegne og dette atter paa dets Medlem Bogbinderfirmaet Oscar Riis' Vegne anlagte Sag har De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundet i Danmarks Vegne paastaaet Lauget paa Firmaets Vegne idømt en Bod for overenskomststridigt Forhold, som Firmaet skal have udvist ved at betale sine Arbejdersker Ella Jensen, Ingeborg Madsen, Lilli Henriksen og Betty Lundgreen ringere Lønninger, end det i Følge Fagets Overenskomst var pligtigt til. Klagerne har derhos paastaaet Firmaet anset med en Bod for den 28. November 1925 at have afskediget Lilli Henriksen uden Varsel og derved overtraadt Overenskomstens Forskrift om, at den gensidige Opsigelsesfrist er en Uge, og for at have udvist organisationsfjendtligt Forhold ved at afskedige hende og de 3 andre Arbejdersker, alene fordi de, der hidtil havde været uorganiserede, i Slutningen af November 1925 havde indmeldt sig i Forbundet.

Arbejdsgiverforeningens har nedlagt Paastand paa Frifindelse.

Ella Jensen og Ingeborg Madsen, der begge er fødte den 9. November 1907, traadte i Firmaets Tjeneste den 14. September 1922, Lilli Henriksen, født den 30. December 1908, tiltraadte den 13. Marts 1924, og Betty Lundgreen, der da var 18 Aar gammel, den 6. s. M. Faa Dage efter Indmeldelsen i Forbundet blev den førstnævnte og den sidstnævnte afskediget med en Uges Varsel; efter Firmaets Forklaring gælder det samme Lilli Henriksen. Ingeborg Madsen fratraadte Pladsen den 10. December 1925.

I § 3 i den under 14. Maj 1924 mellem Bogbinderlauget m. fl. og Forbundet afsluttede Overenskomst er der for »Kvinder, der har staaet i Lære et Aar, er fyldt 16 Aar og er forsynet med Laugets . . . . Lærebevis«, fastsat Minimallønninger af 50 Øre pr. Time i første Halvaar, 60 Øre i andet Halvaar, og derefter 70 Øre. I Følge § 10 skal der ved Oprettelse af et Læreforhold afsluttes Kontrakt derom, udfærdiget paa en af Lauget autoriseret Blanket, og ved Læretidens Afslutning af Mesteren udstedes et Lærebrev, der skal autoriseres af Oldermanden. Uddannelsen skal omfatte »mindst 5 Punkter af de i Protokoltilførslen nævnte Arbejder.« I Følge § 14 er Parterne forpligtede til »ikke at lønne eller arbejde efter ringere Betingelser end de i Overenskomsten nævnte.« I Overenskomsten er optaget nogle »Protokoltilførsler«, af hvilke I er saalydende: »Foruden Falsning, Heftning og Ansmøring skal Kvindeeleverne uddannes i mindst de 2 af de i Kvindepriskuranten nævnte Arbejder eller andre Arbejder, som det er tilladt Kvinder at udføre,« og III saalydende: »Virksomheder, der ikke har Ret til at oplære Elever, betaler Kvinder, der ikke tidligere har været ved Faget, 44 Øre i København . . . . . i det første Halvaar og derefter almindelig Timeløn.« Virksomheder, der ikke har Ret til at oplære Elever, er saadanne, som ikke kan uddanne Arbejderskerne i mindst 5 Punkter af de i Protokoltilførsel i nævnte Arbejder, jfr. § 10. Parterne har kun henvist til Overenskomsten af 14. Maj 1924, og der maa herefter gaas ud fra, at Fagets tidligere Overenskomst har indeholdt tilsvarende Bestemmelser.

Klagerne har gjort gældende, at Firmaet har været pligtigt at lønne de 4 Kvinder efter Forskriften i Protokoltilførsel III, og at der herefter skulde have været udbetalt E. Jensen og J. Madsen hver især 968 Kr. 34 Øre og de to andre hver især 433 Kr. 84 Øre mere, end de har oppebaaret.

I deres Svarskrift hævdede de Indklagede, at Firmaet i Løbet af de sidste 3 Aar gradvis var gaaet over til en Specialfabrikation — Fremstilling af de saakaldte »Riis' Selvhæftere« —, som ikke kan henføres under Bogbinderi, for saa vidt regnes med det Arbejde, der i dette Fag udføres af Kvinder, og at Firmaet har aflønnet dem som en Slags Funktionærer med Maanedsløn, der »maa erkendes at være noget under den Løn, de skulde have oppebaaret, hvis de havde været beskæftiget ved Bogbinderarbejde.« Under Domsforhandlingen har de Indklagede imidlertid anbragt, at Firmaet indtil December 1924 drev »decideret Bogbinderi«, at det følgelig ikke har været pligtigt at lønne Arbejderskerne efter Bestemmelsen i Protokoltilførsel III, men vilde have været berettiget

til at lønne dem, der ikke tidligere havde været beskæftiget ved Faget, som Elever indtil deres fyldte 16 Aar, dog mindst 1 Aar, senere efter Bestemmelsen i Overenskomstens § 3, og at vel E. Jensen og I. Madsen herefter hver især vilde have oppebaaret 53 Kr. 12 Øre mere end sket, men L. Henriksen og B. Lundgreen henholdsvis 589 Kr. 80 Øre og 810 Kr. 80 Øre mindre.

Som det fremgaar af det anførte, har Firmaet ikke i sin Tid afsluttet Lærekontrakter med de 4 Kvinder. Idet der maa gaas ud fra, at Firmaet har været i Stand til at give — og formentlig ogsaa har givet — E. Jensen og I. Madsen en Uddannelse som den, der efter Overenskomsten skal ydes Elever, maa det anses for overenskomststridigt, at Firmaet ikke ved deres Antagelse har afsluttet Lærekontrakter med dem, og, naar deres Uddannelse var endt og Lærebevis meddelt dem, lønnet dem overensstemmende med Forskriften i § 3; i Tiden efter den 9. November 1923, paa hvilken Dag Læretiden vilde været udløben, skulde der i Medfør af § 3 være udbetalt dem hver især, saa vidt det kan ses af det foreliggende, henved 800 Kr. mere, end de har modtaget, hvilket ikke lader sig bortforklare ved en Henvisning til, at de i Tiden før den 9. November 1923 har oppebaaret højere Løn end sædvanlig Lærlingeløn.

Hvad dernæst angaar L. Henriksen og B. Lundgreen, maa Retten, overensstemmende med det i Svarskriftet udtalte antage, at den af Firmaet omtalte Overgang til en Specialfabrikation i Marts 1924 har været saa vidt fremskreden, at Firmaet da var ophørt at være en Virksomhed, der havde Ret til at oplære Elever, og følgelig ikke kunde have antaget de to Kvinder som Bogbinderelever og uddannet dem i Faget. Firmaet burde følgelig have lønnet dem efter Bestemmelsen i Protokoltilførsel III, og de vilde da, idet B. Lundgreen ifølge de Indklagedes Opgivende har oppebaaret 393 Kr. mere end af Klagerne anført, have erholdt udbetalt henholdsvis 433 Kr. 84 Øre og 40 Kr. 84 Øre mere, end de har modtaget.

Imod de Indklagedes Benægtelse er det ikke godtgjort, at uvarslet Opsigelse af L. Henriksen har fundet Sted.

Hvad endelig angaar Klagernes Anbringende om, at Firmaet skal have udvist organisationsfjendtligt Forhold ved at afskedige Arbejderskerne paa Grund af Indmeldelsen i Forbundet, har Firmaet anført, at de hidtil havde oppebaaret samme maanedlige Løn, selv om der til Tider intet Arbejde havde været for dem at udføre, at deres Lønforhold straks blev bragt i Overensstemmelse med Overenskomsten, efter at de havde indmeldt sig i Forbundet og dette havde stillet Krav derom og om Efterbetaling af Løn, men at Firmaet under de saaledes forandrede Omstændigheder fandt Grund til at afskedige L. Henriksen og B. Lundgreen, som det for Tiden ikke kunde beskæftige, at E. Jensen blev afskediget, fordi hun havde optraadt uhøfligt overfor Oscar Riis, at I. Madsen fratraadte efter egen Opsigelse, og at B. Lundgreen er genantaget fra den 29. Marts 1926. Idet der ikke er forelagt Retten Oplysninger, som taler imod Rigtigheden af denne Fremstilling, findes det betænkeligt at statuere, at Firmaet har udvist organisationsfjendtlig Adfærd.

For den Overtrædelse af Bestemmelsen i Overenskomstens § 14, der efter det anførte maa anses begaaet med Hensyn til de 4 Kvinder, vil der ikke paalægges Lauget, som ikke ses at have gjort sig delagtig deri, noget Ansvar. Derimod vil Firmaet for denne Overtrædelse have at erlægge en Forbundet tilfaldende Bod, der efter Omstændighederne fastsættes til 600 Kr. Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at udrede med 300 Kr.

Kendelse.

Bogbinderfirmaet Oscar Riis bør til Bogbinderforbundet i Danmark betale en Bod, stor 600 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdgiverforening paa Bogbinderlauget i Københavns Vegne og dette atter paa Firmaet Oscar Riis' Vegne med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47 ❋ KØBENHAVN DEN 22. MAJ 1926 ❋ 22 AARGANG

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde.

Mandag den 10. og Tirsdag den 11. Maj 1926 afholdt Repræsentantskabet sit aarlige Møde i Rømersgade 22, med følgende

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet.
3. Resultatet af Forhandlingerne med Arbejdsgiverforeningen om fremtidige Forhandlingsregler.
4. Valg af Suppleanter til Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder.
5. Ved Møder i Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder, skal de af Udvalgets Medlemmer, der er direkte interesserede i den vedkommende Sag vige sit Sæde og Suppleanter indkaldes.
6. Organisationsstrid mellem Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Bageri- og Konditoriarbejderforbundet.
7. Erhvervskrisen og Arbejdsløsheden.
8. Stor-Konflikten i England.

Formanden bød Repræsentantskabets Medlemmer velkommen, og erindrede om, at siden vi sidste Gang var samlet til Møde havde Døden bortrevet to af vore højt agtede Mænd indenfor den faglige Bevægelse, nemlig Forretningsfører for Dansk Skrædderforbund, Vill. P. Arup; og vor tidligere Formand, Martin Olsen.

Formanden omtalte i hjertelige og dybtfølte Ord den store Betydning disse to Mænd havde haft, hver paa sit Omraade, og for den danske Arbejderbevægelse.

Forsamlingen sluttede sig hertil ved at rejse sig.

Til Dirigenter valgtes Vilh. Nygaard og I. A. Hansen, sidstnævnte overtog Ledelsen af Mødet.

Punkt 1:

Beretning om Virksomheden.

Formanden henviste til den trykte Beretning, der er ret udførlig, men enkelte Punkter maa dog omtales.

Medlemsantallet. De samvirkende Fagforbund bestod den 31. December 1925 af 50 Forbund med 2164 Afdelinger og 1 enkeltstaaende Fagforening med tilsammen 239.704 Medlemmer. Deraf 200.506 mandlige og 39.198 kvindelige.

Medlemsantallet er forøget med 2681. De mandlige Medlemmer er gaaet 2092 frem, de kvindelige Medlemmers Antal er forøget med 619.

Arbejdernes Foreningsbygning. Bygningen staar nu færdig og præsenterer sig som et smukt og værdigt Udtryk for de faglige og politiske Arbejderorganisationers Stilling i vort Samfund.

I Begyndelsen af Oktober Maaned 1925 var Bygningen saavidt færdig, at de første Lejere kunde flytte ind. De samvirkende Fagforbund, der har Lokaler paa 2den Sal, flyttede ind i Bygningen den 1. December. Der er her, foruden en stor og smuk Mødesal, udmærkede, rummelige og lyse Kontorlokaler, der betegner et meget stort Fremskridt i Sammenligning med de Lokaler, som De samvirkende Fagforbund tidligere disponerede over.

Arbejderbevægelsens Arkiv. Ved Rejsningen af Arbejdernes Foreningsbygning i Rosenørns Allé skabtes der Mulighed for passende Lokaler til Arkivet, og dette er nu installeret i Bygningen, og da det tillige lykkedes at knytte Arkivet til Arbejdernes Oplysningsforbund og formaa dettes Sekretær, Folketingsmand Harald Jensen, til at overtage Stillingen som Arkivar, var Betingelserne til Stede for, at Arkivet kunde blive det, som det skulde være.

Det økonomiske Grundlag for Arkivets Drift er tilvejebragt ved, at Socialdemokratisk Forbund, Arbejdernes Fællesorganisation i København og De samvirkende Fagforbund hver yder et aarligt Bidrag af 2000 Kr. til dets Administration.

Vi har haft en Del *Grænsestridigheder* at arbejde med. Det er ofte rene Bagateller det drejer sig om. Saaledes en Strid om 7 Mand i Fredericia, der fra Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund var overført til Jern- og Metalsliberforbundet.

Der har ogsaa været Strid mellem Træindustriarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund om 7 Mand i Maribo, mellem Kedelpasserforbundet og Smedeforbundet om 2 Mand i Svendborg, mellem Kommunalarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund, mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Tekstilarbejderforbundet, mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet og mellem Kedelpasserforbundet og Bagerforbundet. Taleren anmodede Forbundene om at se mere stort paa disse Spørgsmaal, da det var levende Mennesker det drejede sig om, og ikke rejse saadanne Sager naar der ikke er store Principper i dem.

Det er at lægge for megen Vægt paa smaa Sager, der giver et stort Arbejde.

Den faste Voldgiftsret. Der er i Aaret 1925 indbragt *119* Sager for Retten.

Arbejdsgiverne indbragte		64	Sager.
Arbejderne	—	54	—
I Fællesskab	—	1	—
Kendelse er afsagt i		44	Sager.
Forlig opnaaedes i		51	—
Bortfaldt		24	—

Arbejdsgiverne har betalt:

Sagsomkostninger	4400 Kr.	
Bod og Erstatning	3872 -	
Forlig	6553 -	
		14.825 Kr.

Arbejderne har betalt:

Sagsomkostninger	8900 Kr.	
Bod og Erstatning	8700 -	
Forlig	1800 -	
		19.400 Kr.
	Ialt....	34.225 Kr.

Møder. I Tiden fra 1. April 1925 til 31. Marts 1926 har Forretningsudvalget afholdt 36 Møder.

I samme Tidsrum har Forretningsudvalget været repræsenteret ved 225 Mø-

der i Arbejdsgiverforeningen, 30 Møder i Forligsinstitutionen og 142 Møder i Den faste Voldgiftsret. Ialt 427 Møder.

Hertil kommer dog mange andre Møder i forskellige Udvalg og Kommissioner, Repræsentation paa Kongresser i Ind- og Udland og m. a.

Udover disse Sager har Forretningsudvalget beskæftiget sig med mange andre Spørgsmaal. Det vil føre for vidt at komme ind herpaa. Maa derfor henvise til den trykte Beretning.

Stor-Kampen 1925.

Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i Maj Maaned i Fjor aflagde jeg Beretning om de Begivenheder, der gik forud for Stor-Kampen, dens Iværksættelse og videre Forløb indtil Generalforsamlingen. I den til Medlemmerne udsendte trykte Beretning om De samvirkende Fagforbunds Virksomhed er yderligere gjort udførlig Rede for Kampen og dens Resultat. Det vil derfor næppe være paakrævet at gaa stærkt i Enkeltheder, men til Orientering for Medlemmerne skal jeg holde mig til Hovedbegivenhederne.

Arbejdsgiverforeningen forbereder Angreb.

Det vil vistnok være i frisk Erindring, at Arbejdsgiverforeningen paa et tidligt Tidspunkt havde vedtaget, at Arbejdsgiverne skulde søge at frigøre sig fra Pristallet, for at de i Fremtiden kunde blive frit stillede, og at Overenskomsterne derfor skulde opsiges. I Overensstemmelse hermed kom der efterhaanden til at foreligge Opsigelse for 106.000 af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer.

De senere Begivenheder viste tydeligt, hvad Arbejdsgiverforeningen havde til Hensigt.

I en Række Fag krævede man Lønnen reduceret med 10 pCt. det var bl. a. Tilfældet i Jernindustrien, Træindustrien, Tekstilindustrien og Skotøjsindustrien. I andre Fag nægtede man at yde Dækning for Prisstigningen, ligesom man var ganske uvillig til at foretage Ændringer i de almindelige Bestemmelser.

De samvirkende Fagforbunds Stilling.

De Krav, som Arbejdsgiverforeningen havde fremsat, blev afvist af De samvirkende Fagforbund. I Stedet for blev det krævet af os, at der skulde ydes fuld Dækning for Prisstigningen, særlige Tillæg til de lavtlønnede Fag og Forhandling om en Regulering af de almindelige Bestemmelser.

Forligsinstitutionen griber ind i Forholdene.

Forinden der endnu var forhandlet mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, skete der imidlertid en Begivenhed af højst uheldig Beskaffenhed, fordi denne utvivlsomt skadede Arbejderne betydeligt under de senere Forhandlinger. Det, der her sigtes til, var en utidig Indblanding i Sagen af Forligsinstitutionen.

Uagtet det i »Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder« er fastslaaet, at Forligsinstitutionen ikke skal træde i Virksomhed, forinden der er Grund til at befrygte Arbejdsstandsning, eller Arbejdsstandsning er indtraadt, og Striden kan tillægges Virkninger og Omfang af større samfundsmæssig Betydning, greb Forligsinstitutionen ind i Forholdene allerede i November Maaned 1924, altsaa paa et Tidspunkt, da der hverken var varslet eller iværksat Arbejdsstandsning.

Den 10. November 1924 modtog vi en Skrivelse, hvori der fremsattes en Række Betragtninger angaaende de økonomiske Forhold samt henstillede at tiltræde følgende Ordning:

»Overenskomsterne løber uændret videre paa et Aar fra deres Udløbsdato. Dog skal der findes Mulighed for, at hver af de to Parter, der har

indgaaet en Overenskomst, skal kunne opsige denne med en vis kortere Frist, f. Eks. 1 Maaned, saafremt der maatte være indtraadt Ændringer i Forholdene, hvorved Forudsætningerne maa siges at være bristede for Overenskomsternes Opretholdelse (f. Eks. en Forandring af Pristallet paa saa og saa mange Points, en usædvanlig Stigning i Arbejdsløsheden, stærk Forøgelse i den udenlandske Import el. l.). Saafremt disse Forhold ikke kan bestemt angives, men maa bero paa et Skøn, kunde der eventuelt gives Parterne Adgang til at indanke Spørgsmaalet om, hvorvidt Forudsætningerne for Overenskomsternes Bestaaen var ændrede, for et Nævn, hvis Afgørelse vilde være bestemmende for, om en Opsigelse i Overenskomstperioden gyldig kunde foretages.«

De samvirkende Fagforbunds Svar paa denne Henvendelse var afvisende og indeholdt en Beklagelse over, at Skrivelsen ogsaa var sendt til Arbejdsgiverforeningen, navnlig fordi den i sin Indledning indeholdt en Række Betragtninger, som ofte fremsættes fra Arbejdsgivernes Side, netop for at hindre de Bestræbelser, der fra Arbejdernes Side gøres for at forbedre deres Kaar, og som nu kan gentages af Arbejdsgiverne med den Vægt, som det giver, at de ogsaa var fremsat af Forligsinstitutionen, og fordi at dette til sin Tid maa svække Forligsinstitutionen, naar denne skal staa som mæglende mellem to stridende Parter.

Selve den Form, som var tænkt som Basis for Overenskomsternes Forlængelse, under hvilken man kan frigøre sig for de forlængede Overenskomster, var i alt for høj Grad i Arbejdsgivernes Favør. Dette gælder saavel en Forandring i Pristallet, f. Eks. i opadgaaende Retning (hvis der i Overenskomsterne findes Bestemmelser om Lønregulering efter Pristallet) som en Stigning af Arbejdsløsheden og en Forøgelse af den udenlandske Import. I alle disse Tilfælde er Arbejdsgiverne interesserede i at kunne frigøre sig for Overenskomsterne.

Arbejdsgiverforeningens Svar var derimod imødekommende, idet den udtalte: »at man er ganske enige med Forligsinstitutionen i dens Betragtninger om den store Usikkerhed, der hersker med Hensyn til de økonomiske Forholds Udvikling, og de herhenhørende Risikomomenter, ligesom vi ogsaa i det store og hele kan tiltræde Forligsinstitutionens Bemærkninger om Prisniveauet, og at denne vor Stilling har ført til Opsigelse af de pr. 1. og 15. Februar udløbende Overenskomster og vil ogsaa føre til, at der vil finde Opsigelse Sted af de Overenskomster der udløber 1. Marts. Vi har anset det uomgængelig nødvendigt, at Arbejdsgiverne under den af den ærede Forligsinstitution paapegede Usikkerhed staar frit, og det var ogsaa hævet over enhver Tvivl, at der i adskillige Industrier, som lider særlig under Usikkerheden, *er et Ønske* fremme om at kræve Lønnedsættelser, og at man burde søge undgaaet en detailleret Gennemgang af Overenskomsternes enkelte Bestemmelser. Endvidere pegede Arbejdsgiverforeningen paa Nødvendigheden af, at en samlet Afgørelse af Overenskomstsituationen maatte ske under eet.«

Svaret forbavser ikke; thi de Tanker, der er nedlagt i dette, falder fuldkommen sammen med Arbejdsgiverforeningens Beslutninger i Hovedbestyrelsen og paa Generalforsamlingen.

Pristallet.

Tiden derefter gik med resultatløse Forhandlinger indtil Pristallet blev offentliggjort i Begyndelsen af Februar 1925. Dette viste en mindre Stigning end almindelig ventet, og gav Haab om, at det vilde blive lettere at naa til en Forstaaelse med Arbejdsgiverforeningen om de af Arbejderne fremførte Krav, og at Kampen derved kunde undgaas, men vi tog grundig fejl. Arbejdsgiverne i de førende Fag fastholdt fremdeles Kravet om en Lønreduktion paa 10 pCt. og opretholdt de øvrige Fordringer.

Stor-Kampen indledes.

Den 23. Februar afgav nogle Fag som Følge af den af Arbejdsgiverforeningen udviste Holdning Strejkevarsler. og umiddelbart derefter fremsatte Arbejdsgiverforeningen omfattende Lockoutvarsler.

Forligsinstitutionen indkaldte nu til Mægling og fremsatte Mæglingsforslag i Tekstilindustrien, Skotøjsindustrien og Træindustrien.

Til Bilæggelse af Striden om Arbejdsmandsspørgsmaalene blev der derimod rettet en Henstilling.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Hovedbestyrelse ønskede Udsættelse med Svaret i 14 Dage, fordi man ønskede Sagen forelagt en Kongres; men dette nægtede Arbejdsgiverforeningen at vente paa, og Lockouten i Jernindustrien iværksattes den 18. Marts. Samtidig iværksattes de af Dansk Arbejdsmandsforbund varslede Strejker, hvorved ca. 42.000 Arbejdere blev inddraget i Konflikten.

Den 21. Marts fulgte nye Varsler om Lockout.

I Lockoutvarslerne var der foretaget en Række Undtagelser fra Arbejdsstandsningen, hvor denne var særlig generende for Arbejdsgiverne, men gennem vort Sympatistrejkevarsel blev disse Planer krydsede.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

Efter den Udvikling, Sagen havde taget, besluttede Forretningsudvalget at indkalde Repræsentantskabet til Møde den 26. Marts.

Medens Repræsentantskabet var samlet, kaldte Forligsinstitutionen Forretningsudvalget til Møde og stillede Mæglingsforslag.

Forslaget forkastedes af Arbejdsgiverforeningen, men godkendtes af De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsgiverforeningen mødte derefter med et Forslag, der var langt ringere end Mæglingsforslaget.

Jernindustrien skulde ifølge Forslaget være fuldkommen fri for at yde noget som helst Tillæg til Lønnen. De 3 pCt., som var tilstaaet de øvrige Fags Arbejdere, skulde vi paa Forhaand fraskrive os Retten til.

Bestemmelsen i Henstillingen til Bilæggelse af Striden i Arbejdsmandsspørgsmaalet om, at der i enkelte Fag med særlig lave Lønninger udover den almindelige Regulering af 3 pCt.s Tillæg kunde foretages en Forhøjelse af 2 Øre pr. Time, var ligeledes slettet i Arbejdsgiverforeningens Forslag.

Arbejdsgiverforeningen maa formentlig have levet i den Vildfarelse, at De samvirkende Fagforbund i sidste Øjeblik vilde fravige sit Standpunkt om, at alle dets Medlemmer skulde have Dækning for Prisstigningen, og at vi vilde frafalde vort Krav om særligt Tillæg til lave Lønninger.

Beregningen holdt dog ikke Stik. Repræsentantskabet afviste enstemmigt Forslaget.

Forligsinstitutionen tager atter Affære.

Forligsinstitutionen indkaldte den 28. Marts til nyt Møde og fik herunder Arbejdsgiverforeningen til at godkende det Mæglingsforslag, som den Dagen forud havde forkastet, og der blev desuden oprettet et Dokument mellem de to Hovedorganisationer, hvorefter den udvidede Lockout blev udsat nogen Tid. Man havde jo saa Lov til at haabe, at den mellemliggende Tid vilde gøre det muligt at naa til en Forstaaelse og derved naa en Afslutning af Konflikten. Det lykkedes som bekendt dog ikke ved Forhandlinger at naa til Enighed, og Forligsinstitutionen maatte derfor atter i Virksomhed og fremsatte som bekendt 22 Mæglingsforslag.

5 Forbund forkastede imidlertid Forslagene, 13 vedtog disse og 4 vedtog dem med Forbehold.

Efter den Skæbne, der saaledes havde ramt de af Forligsinstitutionen stillede Mæglingsforslag, iværksatte Arbejdsgiverforeningen den 20. April den udvidede Lockout og publicerede samtidig, at den betragtede samtlige Mæglingsforslag som bortfaldne. Dagen efter traadte den af De samvirkende Fagforbund varslede Sympatistrejke i Kraft.

Forligsmanden konfererer med Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Efter Anmodning fra Forligsinstitutionen fandt der den 20. April en Konference Sted mellem Institutionens Formand, Departementschef Dalhoff, og Formanden og Næstformanden for De samvirkende Fagforbund. Under Konferencen blev det tilraadet at lade Parterne træde i direkte Forhandling for derved at lade disse forsøge at tale sig til Rette om de foreliggende Uoverensstemmelser.

Denne Tanke vandt imidlertid ikke Tilslutning hos Forligsmanden. I Stedet for bragte han den 22. April Formændene og Næstformændene for de to Hovedorganisationer sammen til et Møde i Forligsinstitutionen og anmodede disse om at gennemgaa det foreliggende Materiale for derved mulig at konstatere foreliggende Uoverensstemmelser i Mæglingsforslagene, og derefter søge optaget Forhandling om disse, for mulig ad den Vej at naa til en Forstaaelse. Forhandlingerne skulde senere føres mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Parterne.

Forligsmanden tilkendegav iøvrigt, at Forligsinstitutionen ikke kunde indlade sig paa at ændre i de foreliggende Mæglingsforslag.

Tanken vandt Tilslutning, og man enedes om, at en af Forligsmændene skulde lede Møderne.

Den 23. April samledes Udvalget atter, og man enedes om, at der maatte skaffes Klarhed over, hvilke Krav Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund skulde have gennemført for at kunne slutte Konflikten. Ligeledes skulde der paa samme Maade søges Oplysning hos Sammenslutningen af Fabrikanter i Jernindustrien.

Dernæst enedes man om at lade Repræsentanter for de Fag, som havde godkendt Mæglingsforslagene med Forbehold, træde i direkte Forhandling for dermed at søge de foreliggende Uoverensstemmelser bragt ud af Verden.

Sagerne var lagt saaledes til Rette, at der var Mulighed for en Realitetsforhandling og for en hurtig Afslutning af Konflikten. Man vil maaske spørge om, hvorpaa jeg bygger min Paastand, og mit Svar bliver da Henvisning til et Dokument, som Arbejdsgiverforeningens Formand havde ladet tilgaa Vilh. Nygaard, og som gik ud paa følgende:

»Alle Jernindustriens Arbejdere (med Undtagelse af Kvindeligt Arbejderforbund) faar den 1. eller 15. August et Tillæg af 3 pCt. Dette Tillæg ydes i hvert Fald forud for en eventuel Augustregulering.

Pkt. 2 og 3 i Mæglingsforslaget af 11. April er dermed bortfaldet.

I Perioden indtil 1. eller 15. August suspenderes den overenskomstmæssige Ret for alle Fag til at rejse Krav om Forhøjelse af Timelønninger eller Akkord.

Kvindeligt Arbejderforbund faar fra Overenskomstens Ikrafttræden en Forhøjelse af alle Time-, Dag-, Uge- og Maanedslønninger, der svarer til 4 Øre i Timen.

Alle Overenskomster gælder for en Periode af 2 Aar indtil deres sædvanlige Udløbstid 1927 med Regulering i Henhold til Mæglingsforslaget af 11. April 1925 og gaaende ud fra Pristallet 221.«

I et nyt Møde den 24. April deltog Lyngsie og J. A. Hansen.

Lyngsie slog imidlertid Spillet over Ende og rejste derefter til Stockholm til Konference om Transportstrejke, og Varsel herom blev derefter fremsendt.

To Strømninger.

Efter de Begivenheder, som havde fundet Sted, stod det klart, at Strømmen indenfor De samvirkende Fagforbund gik i to Retninger. Den ene gik i Retning af Fred og den anden i Retning af Kamp.

Det ligger i Sagens Natur, at de Fag, som havde deres Forhold i Orden, eller som uden større Vanskeligheder kunde naa til en Ordning, ønskede hurtig Afslutning, hvorimod Dansk Arbejdsmandsforbund ønskede Kampen fortsat og udvidet.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Stilling medførte imidlertid, at det i lang Tid ikke var muligt at faa en Realitetsforhandling med Arbejdsgiverforeningen, og Kampen kom derved til at vare meget længere, end Nødvendigheden bød.

De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling.

I Dagene 5.—7. Maj 1925 blev Generalforsamlingen afholdt, og efter en indgaaende Behandling af den faglige Situation enedes man om at foreslaa Arbejdsgiverforeningen følgende:

»at de af forskellige Fagforbund udenfor Jern- og Metalindustrien vedtagne Mæglingsforslag godkendes, saaledes at Arbejdet kan genoptages paa de i disse Forslag fastsatte Vilkaar;

at i de Fag, i hvilke Mæglingsforslagene er forkastede, eller er vedtagne med Forbehold af visse Ændringer, føres de senest optagne Forhandlinger videre mellem de direkte interesserede Parter for derved at søge tilvejebragt en Løsning af de foreliggende Uoverensstemmelser;

at der for Jern- og Metalindustriens Arbejdsmænd, Kvinder og faglærte Arbejdere maa optages direkte Forhandlinger med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning med det Formaal at fremskaffe Løntillæg, svarende til det, som er fastsat i Mæglingsforslagene for andre Fags Arbejdere.

Endelig kræver Generalforsamlingen, at der tilvejebringes en Ordning for Fremtiden, der sikrer, at reelle, fagvise Forhandlinger optages, naar Overenskomsterne er opsagte, og at Forhandlingerne tilendebringes før Overenskomsternes Ophør. Saadanne Forhandlinger skal have fundet Sted, forinden Uoverensstemmelser om overenskomstmæssige Forhold kan bringes frem til Forhandling i Hovedorganisationerne og Forligsinstitutionen.«

Fællesmøde mellem Forretningsudvalgene.

Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationer samledes umiddelbart efter Generalforsamlingen til et Fællesmøde, og efter nogen Forhandling enedes man om en saalydende Overenskomst om Afholdelse af kommende Forhandlinger:

»1) Angaaende Uoverensstemmelserne i de Fag, i hvilke Mæglingsforslagene er forkastede eller er vedtagne med Forbehold af visse Ændringer, fortsættes Forhandlingerne.

2) Angaaende Uoverensstemmelserne i Jernindustrien optages Forhandlinger mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og henholdsvis Repræsentanter for de i Jernindustrien beskæftigede faglærte Arbejdere, Arbejdsmændene og Kvinderne.

3) Der optages en direkte Forhandling mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

4) Der nedsættes et Udvalg til at udarbejde Forslag til Forhandlingsregler.«

I Henhold til Overenskomsten gik man straks i Gang med Forhandlingerne i de forskellige Fag, og i nogle af disse lykkedes det ogsaa at naa til Forstaaelse, men i de fleste Tilfælde endte Forhandlingerne uden Resultat. Dette var saaledes Tilfældet for Jernindustriens Vedkommende. Centralorganisationen af Metalarbejdere havde taget det Standpunkt, at forsaavidt der opnaaedes Enighed om Løn- og Arbejdsvilkaar, skulde Lockouten hæves for Centralorganisationens Medlemmer. Dette Krav blev imidlertid afvist af Jernindustriens Sammenslutning, og Mødet endte derfor uden Resultat. For Kvindernes Vedkommende lykkedes det heller ikke at naa til Afklaring.

Der blev derefter optaget Forhandling mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Sammenslutningen, og i Løbet af et Par Dage var man naaet til Enighed, Forslaget til Overenskomst var renskrevet og manglede blot Underskrifterne.

Der blev derefter forhandlet mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund om de øvrige Overenskomster. Det gik imidlertid meget

smaat med disse Forhandlinger, og da De samvirkende Fagforbund blev holdt udenfor disse, var det ikke muligt at danne sig noget paalideligt Billede af Situationen. Imidlertid nærmere Tidspunktet sig for Transportarbejderstrejkens Iværksættelse, og man havde et levende Indtryk af, at Arbejdsgiverforeningens Tid var stærkt optaget af denne Sag, og at man derfor kun i ringe Grad havde Interesse for Forhandlinger om andre Sager.

Transportstrejken.

Det vil erindres, at Transportarbejderstrejken var varslet til den 15. Maj. Den 14. Maj overrakte Forligsinstitutionen imidlertid Lyngsie en Henstilling, der kort og godt gik ud paa at aflyse den varslede Transportarbejderstrejke.

Henstillingen blev afvist, og Transportarbejderstrejken blev iværksat.

Forretningsudvalget overvejer Situationen.

Den 16. Maj afholdt Forretningsudvalget Møde, hvor Formanden efter at have redegjort for Situationen, udtalte, at selv om Forhandlingerne mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund ved de seneste Begivenheder var blevet afbrudt, bestod Overenskomsten mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund fremdeles, og Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne er da heller ikke afbrudt. Disse bør føres videre, og vi maa søge at naa til Klarhed og mulig til Enighed med Arbejdsgiverforeningen om et Forslag til Overenskomst. Saafremt dette lykkes, og der kan skabes Sikkerhed for, at Arbejdet kan genoptages overalt, bør der indkaldes til Generalforsamling, og denne maa eventuelt tage Beslutning om en samlet Afslutning af Konflikten. Disse Betragtninger blev tiltraadt af Forretningsudvalget.

Paa samme Møde vedtog Forretningsudvalget at udsende et Cirkulære til Arbejdernes lokale Fællesorganisationer, hvori det blev paalagt disses Ledelse at drage Omsorg for, »at den Ro og Værdighed, hvormed vore Kammerater hidtil havde taget Kampen, ikke fraviges, at enhver Anledning til eller Deltagelse i Gadeopløb og Optøjer maa undgaas af enhver organiseret Arbejder, idet Deltagelse i Vold og Opløb kun kan bringe vore Kammerater ubehagelige personlige Følger og vil give vore Modstandere en inderligt ønsket Anledning til at bringe vor Regering i en yderst vanskelig Stilling og ikke gavne, men netop skade os i vor Kamp.«

Endvidere blev der under Henvisning til nogle Begivenheder, som var udspillet i Fredericia, og som var resulteret i, at den derværende Fællesorganisation havde oprettet et Ordenskorps, rettet Opfordring til Fællesorganisationerne om at tage under Overvejelse, hvorvidt det vilde være formaalstjenligt under Konflikten med Arbejdsgiverforeningen at oprette lignende Ordenskorps.

I hvilken Udstrækning denne Opfordring blev fulgt, savner vi imidlertid Oplysning om.

Desuden vedtoges det at forny vor Opfordring til Arbejdsgiverforeningen om at lade Arbejdet genoptage i de Fag, som havde deres Overenskomster i Orden.

Hovedbestyrelsen for Arbejdsgiverforeningen

vedtog, at vor Anmodning om Arbejdets Genoptagelse ikke kunde imødekommes bl. a. af Hensyn til, at Arbejdet i de fleste Fag kræver Medvirkning af Arbejdsmænd og i en stor Mængde Fag kun udføres af Arbejdsmænd. Man var vel nok kommen Sandheden nærmere, hvis man havde svaret, at Hensynet til Jernindustrien forbød Arbejdsgiverforeningen at imødekomme vor Anmodning.

Forhandlinger med Jernindustriens Sammenslutning.

En meget betydningsfuld Forhandling fandt Sted den 22. Maj om Forholdene for de faglærte Arbejdere, mandlige Arbejdere indenfor Jernindustrien og for de i Jernindustrien beskæftigede Kvinder.

Forud for disse Forhandlinger var der blevet afholdt et Møde mellem Re-

præsentanter for Forretningsudvalget og for de vedkommende Fags Arbejdere, hvorved Fagenes Standpunkt nærmere blev præciseret. Mødet med Arbejdsgiverne paabegyndtes samme Dag Kl. 2 og fortsattes til Kl. 5½ næste Morgen.

Det viste sig ret snart efter Forhandlingernes Begyndelse, at der var Mulighed for at naa til en Ordning. For første Gang kom der en virkelig Forhandling i Stand, og det begyndte at glide. Efter et Plenarmøde toges der fat Fag for Fag, og den ene Uoverensstemmelse efter den anden ryddedes til Side.

Kl. 4 Morgen gik den første Overenskomst til Renskrivning og Underskrift. Det var Overenskomsten mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien.

Overenskomsten gælder for Smede og Maskinarbejdere, Formere, Metaltrykkere, Jern- og Metalslibere, Specialarbejdere og Gørtlere.

Ved de øvrige Forhandlinger opnaaedes følgende Overenskomst:

»I Tilslutning til den D. D. mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere afsluttede Overenskomst bekræftes det, at Overenskomsterne mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og henholdsvis Malerforbundet i Danmark, Snedkerforbundet i Danmark, Træindustriarbejderforbundet i Danmark, Dansk Karetmagerforbund, Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund er godkendte paa de i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 11. April dette Aar fastsatte Vilkaar.«

Der opnaaedes ligeledes Overenskomst med Dansk Skibstømrerforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Forhandlingerne mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Jernindustriens Sammenslutning blev genoptaget den 25. Maj, og det lykkedes nu forholdsvis hurtigt at naa til Enighed om nogle Ændringer i det Forslag til Overenskomst, hvorom Parterne tidligere var enedes.

Forhandlinger mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Efter at der saaledes var tilvejebragt Enighed om Løn- og Arbejdsvilkaarene indenfor Jernindustrien, blev Forhandlingerne om de øvrige Arbejdsmandsoverenskomster genoptagne den 25. Maj, men ud paa Natten afbrødes disse, uden at der var opnaaet Enighed, og Parterne skiltes uden at aftale nyt Møde. Da Forhandlingerne saaledes atter var sprængt, var Udsigterne for en Afslutning af Konflikten igen kun ringe, og Overenskomsterne, som var tilvejebragt indenfor Jernindustrien, stod derved i Fare for at falde bort, idet Vedtagelsen var sket under Forudsætning af, at Arbejdet blev genoptaget senest den 2. Juni.

Imidlertid modtog vi under 29. Maj en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori man igen vender tilbage til vort Krav om Arbejdets Genoptagelse, som man dog fremdeles ikke mener at kunne indgaa paa, dels af Hensyn til Konflikten med Arbejdsmændene og dels af Hensyn til foreliggende Uoverensstemmelser i Straa- og Filthatteindustrien, den keramiske Industri og Bødkerfaget.

Arbejdsgiverforenigen gav iøvrigt Tilsagn om at yde sin Medvirken til en hurtig Afgørelse af Konfliktsituationen.

Afskrift af den omhandlede Skrivelse blev tilsendt Dansk Arbejdsmandsforbund med Forespørgsel, om Forbundet kunde tiltræde, at der aftaltes nye Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken, saaledes at ogsaa Dansk Arbejdsmandsforbund deltog i disse Forhandlinger, for saa vidt angik Forbundets endnu ikke ordnede Overenskomstforhold.

Svaret fra Dansk Arbejdsmandsforbund var imødekommende, og der fandt derefter et Fællesmøde Sted den 1. Juni. Forhandlingerne førtes fra Kl. 10 Formiddag til Kl. 5½ næste Morgen, paa hvilket Tidspunkt Forhandlingerne atter sprængtes. Der blev under Forhadlingerne udvekslet Forslag, men Krav og Tilbud laa for langt fra hinanden til, at det var muligt at naa til Enighed.

Overenskomst for Arbejdsmændene.

Den næste Dag indkaldte Forligsinstitutionen til Møde. Forhandlingerne afbrødes Kl. 10½ Aften, men fortsattes igen den næste Dag. Mødet endte med Fremsættelsen af et Mæglingsforslag, paa hvilket der krævedes Svar den 5. Juni Kl. 6 Eftermiddag.

Ved Fristens Udløb meddelte begge Parter Forligsinstitutionen, at Mæglingsforslaget var vedtaget.

Enighed tilvejebringes i de øvrige Fag.

Tilbage var endnu de foreliggende Uoverensstemmelser i Bødkerfaget, Straa- og Filthattefaget og den keramiske Industri, men ogsaa her lykkedes det med en Del Besvær at naa til Enighed. For Keramisk Industri naaedes dog først Enighed paa Grundlag af et af Forligsinstitutionen fremsat Mæglingsforslag.

Overenskomst om Konfliktens Afslutning og Arbejdets Genoptagelse.

Da der saaledes var tilvejebragt Enighed i alle Fag, samledes Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationer den 6. Juni til Forhandling om Konfliktens Afslutning og Arbejdets Genoptagelse.

Der opnaaedes Enighed om følgende:

Overenskomst mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund har — efter at samtlige Overenskomster nu er bragt i Orden — D. D. vedtaget:

1) at samtlige Strejker og Lockouter indenfor Hovedorganisationernes Omraade aflyses, og at Arbejdet genoptages førstkommende Mandag den 8. Juni ved den normale Arbejdstids Begyndelse saa vidt muligt i samme Omfang og paa de samme Arbejdspladser som før Arbejdsstandsningen;
2) at de nye Overenskomster træder i Kraft fra og med ovennævnte 8. Juni, for saa vidt der ikke maatte være truffet anden Vedtagelse om deres Ikrafttræden;
3) at Fortrædigelser i Anledning af Forhold under Konflikten ikke maa finde Sted, og at alle i Anledning af saadanne Forhold anlagte Retssager hæves. Arbejde, der er paabegyndt under Konflikten, fuldføres efter Konfliktens Afslutning af de organiserede Arbejdere.
4) Uoverensstemmelser, der maatte opstaa i Anledning af Arbejdets Genoptagelse, maa ikke give Anledning til, at Parterne tager sig selv til Rette, men skal straks indberettes til Hovedorganisationerne.

*

Hovedorganisationerne er enige om, at der umiddelbart efter Konfliktens Afslutning nedsættes et Fællesudvalg, bestaaende af 5 Repræsentanter for hver af Hovedorganisationerne, til at udarbejde et Forslag til fremtidige Forhandlingsregler under Ledelse af en af Parterne valgt Forhandlingsleder; hvis Parterne ikke kan enes om Valget af en saadan, udpeges han af Den faste Voldgiftsret efter Reglerne for Indstilling af Forligsmænd.

Udvalgsarbejdet paabegyndes snarest muligt og skal være tilendebragt inden dette Aars Udgang.

For saa vidt der ikke opnaas Enighed, er Hovedorganisationerne frit stillede.

Resumé.

Af det fremførte vil Medlemmerne forstaa de overordentlig store Vanskeligheder, Forretningsudvalget havde at kæmpe med under Storkampen.

Disse blev i høj Grad øgede derved, at Dansk Arbejdsmandsforbund brød Samarbejdet med de øvrige Fag. Af den Grund blev ogsaa Kampens Omfang større og dens Varighed længere, end det ellers vilde være blevet Tilfældet.

I Kampen blev efterhaanden af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer inddraget *97.162*. Heraf var *32.441 strejkende* og *64.721 udelukkede*.

Hertil kommer *ca. 10.000 Medlemmer tilhørende Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund.*

Ialt ca. 107.000 Medlemmer var saaledes direkte berørt af Konflikten.

Men derudover maa regnes med et betydeligt Antal Medlemmer, som paa indirekte Maade blev ramte af Konflikten.

*

I *Understøttelse* har De samvirkende Fagforbund udbetalt *6.752.802 Kr.* Deraf *73.522 Kr.* til Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund.

Beløbet er tilvejebragt dels gennem Paaligning dels ved Bidrag fra Udlandet.

De paalignede Bidrag andrager *5.751.108 Kr.* Fra Landsorganisationerne i Udlandet har De samvirkende Fagforbund modtaget *2.117.643 Kr. 62 Øre.*

De konfliktberørte Fag — saavel indenfor som udenfor De samvirkende Fagforbund — har fra deres udenlandske Forbindelser modtaget direkte *2.743.026 Kr. 23 Øre.* Der er saaledes fra Udlandet ydet et Beløb af *4.860.669 Kr. 85 Øre.*

I Understøttelse har Organisationer, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund udbetalt *19.651.865 Kr. 48 Øre* og udenforstaaende Organisationer *1.301.756 Kr. 03 Øre.* Ialt *20.953.621 Kr. 51 Øre.*

Kampens Resultat.

De Krav, Arbejdsgiverforeningen havde rejst ved Kampens Begyndelse om Lønreduktioner, Frigørelse fra Pristallet og ingen Revision af de almindelige Bestemmelser, blev tilbagevist. Derimod blev de af De samvirkende Fagforbund opstillede Krav om fuld Dækning for Prisstigningen til alle Fag, særlige Tillæg til lavtlønnede Fag og Revision af de almindelige Bestemmelser gennemført.

Men for at naa dette Maal maatte vi altsaa kæmpe i 12 Uger. Det skal imidlertid fremhæves og anerkendes, at der ikke noget Sted viste sig ringeste Tegn paa Modvillie i Anledning af de store Ofre, som Medlemmerne maatte yde til Kampen.

Men den afsluttede Kamp har lært os Nødvendigheden af enigt Samarbejde og af den Gensidighed mellem Fagene, der er repræsenteret ved De samvirkende Fagforbund og de internationale Forbindelser.

Efter Stor-Kampen.

Banken. Den langvarige Arbejdsstandsning medførte ganske naturligt, at Organisationerne maatte trække meget store Beløb ud af Bankerne. Arbejdernes Landsbank, som er oprettet af vore faglige, politiske og kooperative Foretagender, blev i den Anledning sat paa en meget haard Prøve.

Banken raadede imidlertid over de nødvendige likvide Midler, og der var derfor ingen Vanskeligheder ved Udbetalingen under Konflikten.

Umiddelbart efter Konfliktens Afslutning modtog vi imidlertid fra Banken Meddelelse om, at Banktilsynet havde krævet nedskrevet forskellige Engagementer og at Banken hvis den skulde kunne fortsætte maatte tilføres en Garanti paa 1.200.000 Kroner.

Paa et Møde den 10. Juni 1925 forelaa til Behandling i et Forretningsudvalgsmøde Anmodning fra Banken om at kautionere for det nævnte Beløb.

Efter en indgaaende Behandling af Sagen vedtog Forretningsudvalget paa De samvirkende Fagforbunds Vegne at kautionere for de Tab Arbejdernes Landsbank maatte lide paa de af Banktilsynet specificerede Engagementer indenfor et Beløb af 1.200.000 Kroner.

Ved denne Beslutning blev Banken i Stand til at fortsætte Virksomheden uforandret til Held og Lykke for alle der har anbragt Midler i Banken. Det forløbne Regnskabs-Aar har iøvrigt været tilfredsstillende og udviser et Overskud paa noget over ½ Million Kroner.

Ved Aarets Slutning blev der paa de omhandlede Engagementer afskrevet 700.000 Kr.

I Følge Bankraadets Beslutning er det Bankens Ønske, i de Aar som kommer, at kunne henlægge saa store Beløb til Reserverne, at man senere kan tilbagebetale Beløbet.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Stilling til De samvirkende Fagforbund.

Den Uenighed om Retningslinien for Kampens Førelse, som var til Stede mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og de øvrige Organisationer, gav Anledning til, at Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbund rettede voldsomme Angreb paa De samvirkende Fagforbund og paa en Række kendte Mænd indenfor Partiet, som han beskyldte for manglende Forstaaelse og Evne til at varetage Arbejdernes Interesser. Hensigten hermed kan formentlig kun have været den at aflede Opmærksomheden fra hans Krigsførelse og fra de Ofre, som Arbejderne af den Grund maatte bære, og fra det faktiske Forhold, at han ikke var i Stand til at indfri de Løfter, han havde givet sine Medlemmer.

Som det var at vente, vilde denne Kampagne ikke undlade at sætte sine Spor, og der blev da ogsaa fra 50 af Forbundets Afdelinger fremsat Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Da Sagen kom til Behandling paa Kongressen, forelaa der fra Hovedbestyrelsen 3 Forslag. Et Flertal ønskede, at man skulde forblive i De samvirkende Fagforbund, et Mindretal vilde stille Betingelser for Forbliven, medens et andet Mindretal rent og purt udtalte sig for Udmeldelsen.

Kongressen fulgte dette sidste Standpunkt og vedtog med 208 Stemmer mod 166 at udmelde Forbundet af De samvirkende Fagforbund.

I Overensstemmelse med den saaledes tagne Beslutning har Dansk Arbejdsmandsforbund meddelt, at det agter at udtræde af De samvirkende Fagforbund fra den 1. November 1926.

Den økonomiske Krise.

Siden Stor-Kampens Afslutning har der været en stadig Stigning i Arbejdsløsheden. I Juli Maaned var Arbejdsløsheden 8,3 pCt., August 9,7 pCt., September 10,5 pCt., Oktober 13,5 pCt., November 18,3 pCt., December 31,1 pCt. og ved Udgangen af Januar 1926 var Arbejdsløsheden ligesom ved Udgangen af December Maaned 31,1 pCt., og det er siden kun gaaet meget smaat med Nedgangen i de Arbejdsløses Antal.

Arbejdsløsheden skyldes vel nok i nogen Grad den langvarige Arbejdsstandsning ved Lockout-Situationen, men den væsentligste Aarsag maa formentlig tillægges den danske Krones uventede stærke Stigning.

Den for Arbejderne vanskelige Situation søgte man straks at udnytte fra Modstandernes Side. Baade ved Møder og i Pressen blev der daglig rettet kraftige Angreb paa Arbejdernes Lønninger, som man paastod var alt for høje og derfor Aarsag til den økonomiske Industrikrise.

I lokkende Toner henstillede man til Arbejderne at give Afkald paa en væsentlig Del af deres Indtægter for derved at gøre det muligt for Erhverne at komme i Gang. Ja, selv inde paa Rigsdagen kom saadanne Krav frem fra de besiddende Klassers Repræsentanter.

Overfor al den Tale om Lønreduktion har vi kunnet henvise til de bestaaende Overenskomster, som efter den langvarige og bitre Kamp blev oprettede mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer, og som man fra begge Sider har en Pligt til at overholde.

Prisregulering.

Overenskomsterne havde jo iøvrigt en Reguleringsbestemmelse, hvorefter Lønningerne automatisk gaar op eller ned med Pristallet. Det lykkedes da heller ikke Arbejdsgiverne at ændre noget i de indgaaede Overenskomster. Men det stod os klart, at den stærke Kronestigning vilde medføre et Fald i Pristallet, og da vi naaede Februar Maaned, og Opgørelsen fra Statistisk Departement forelaa, viste det sig, at Pristallet, som i Januar 1925 var oppe paa 221, var

gaaet ned til 194, altsaa en Nedgang paa 12 pCt. Denne store Nedgang i Pristallet kom vel nok de allerfleste som en Overraskelse.

Lønnen blev i Henhold til Reguleringsbestemmelsen i Overenskomsterne nedsat med det Beløb, som Nedgangen i Pristallet udviste, altsaa med 12 pCt.

Lønbevægelsen i 1926.

Der var nogle Fag, som ved Afslutningen af Kampen sidste Aar fik Overenskomster paa kun et Aar. Dette var saaledes Tilfældet med følgende Fag: Bogbindere, Buntmagere, Forgyldere paa Rammefabrikkerne, Glasarbejdere, Hue- og Kasketsyere-, Kvindelige Arbejdere i en Række Virksomheder, Landarbejdere, Linoleumsarbejdere, Læder- og Rejsetøjsarbejdere, Skræddere, Tobaksarbejdere og Typografer i Provinserne.

I disse Fag har der været optaget Forhandling, og det er lykkedes at naa til Enighed om en Forlængelse af de fleste af disse Fags Overenskomster.

Ved denne Beretnings Afslutning førtes der endnu Forhandlinger angaaende Lædervare- og Rejsetøjsarbejderne, Landarbejderne og Tobaksarbejderne. Typografernes Overenskomst udløber først den 30. Juni.

Overenskomsternes Udløbstid.

Som bekendt blev Overenskomsterne i Almindelighed sluttet for 2 Aar og udløber saaledes i Begyndelsen af næste Aar.

Derved er vi atter inde i en stor Situation, som kan blive vanskelig nok, fordi vi ikke ved, hvor den kan bære hen. Men der ligger deri en Opfordring til vore Organisationer, at have Opmærksomheden henvendt herpaa og til den Tid søge at ruste sig, saa godt de kan. Vort bedste Styrke er dog et enigt og fordrageligt Samarbejde.

Formanden afsluttede hermed sin Beretning om Virksomheden og indstillede denne til Repræsentantskabets Godkendelse.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere ved Trælastlosning i Københavns Havn.

Ved et Fællesmøde den 5. Maj i Arbejdsgiverforeningen behandledes en Klage fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn over, at Havnearbejderne den 4. Maj havde standset alt Losningsarbejde hos Stevedor Holger Jørgensen.

Aarsagen hertil var den, at Havnearbejdernes Fællesforbund havde Grund til at tro, at Holger Jørgensen ikke havde sine Folk ulykkesforsikrede.

Arbejdet var dog atter optaget den 5. Maj. Paa Fællesmødet fremlagde Holger Jørgensen Bevis for, at han havde Forsikringen i Orden.

Der opnaaedes ikke Enighed, da Arbejdsgiverne forlangte en større Erstatning for den uvarslede Arbejdsstandsning, hvilket Forbundets Repræsentanter ikke vilde indgaa paa at betale.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Bogbindere hos Firmaet H. H. Thiele

Mellem Bogbinderforbundet i Danmark og Bogbinderfirmaet H. H. Thiele, var der opstaaet en Uoverensstemmelse angaaende Betalingen for Søndagsarbejde. Da et i den Anledning afholdt Mæglingsmøde direkte mellem Parterne ikke havde bragt noget Resultat, havde begge Parter ønsket at faa Sagen behandlet paa et Møde mellem Hovedorganisationerne.

Der afholdtes derfor den 4. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Her fastholdt Forbundets Repræsentanter, at den af Firmaet gennem en lang Aarrække ydede Betaling for Søndagsarbejde stadig maatte være gældende, indtil den opsagdes til Ophør, sammen med den mellem Bogbinderforbundet og Bogbinderlauget i København gældende Overenskomst.

Arbejdsgiverne fastholdt derimod, at Firmaet efter at være bleven Medlem af Bogbinderlauget kun var pligtig til at give den i Overenskomsten fastsatte Betaling. Mødet endte derfor uden Resultat.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 969 og Sag Nr. 971.
Murarbejdsmænd hos 3 københavnske Murermestre.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. Marts 1926 i *Sag Nr. 969:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne mod Murarbejdsmændenes Fagforening og *Sag Nr. 971:* Murarbejdsmændenes Fagforening mod Murermestrene Madsen og Nielsen, Mikkelsen Sørensen og C. F. Larsen samt mod Københavns Murer- og Stenhuggerlaug.

I 1920 blev Murarbejdsmændenes Priskurant, i hvis Afsnit F: »Pudse- og Fugearbejde« det var fastsat, hvilken Procentdel af de passede Svendes og Lærlinges samlede Akkordsum der skulde betales for »Tilbringning og Tilberedning af Murmaterialier« m. v. ændret bl. a. saaledes, at der i F. 2. a.: »Ved fugede Facader, inkl. Tillavning af Fugekalken 18 pCt.« udgik Ordene: »inkl. Tillavning af Fugekalken«. Ifølge den nugældende Priskurant af 1923 Afsnit G. 2. a. betales der »ved fugede Facader 20 pCt.«

Den 28. December 1925 blev en Strid mellem Murermestrene Madsen og Nielsen og deres paa en Byggeplads ved Amagerbrogade beskæftigede Arbejdsmænd om, hvorvidt disse var pligtige for den i G. 2. a. fastsatte Betaling at røre Fugekalken op med Cement umiddelbart før Brugen, eller om der tilkom dem en Tillægsbetaling, af en faglig Voldgiftsret afgjort saaledes, at der skulde betales et Tillæg af 1 pCt. En tilsvarende Strid mellem Murermester C. F. Larsen og hans Murarbejdsmænd paa en Byggeplads i Taasingegade blev den 2. Februar 1926 af en faglig Voldgiftsret afgjort saaledes, at der intet Tillæg skulde erlægges.

Senere opstod der mellem de nævnte Murermestre og deres paa andre Byggepladser beskæftigede Murarbejdsmænd saavel som mellem Murermester Mikkelsen Sørensen og hans Arbejdsmænd Uenighed om det samme Emne, idet Mestrene, paaberaabende sig den sidstnævnte Kendelse, nægtede sig pligtige at erlægge Tillægsbetaling. Overensstemmende med et Raad, som paa Fagforeningens Generalforsamling den 15. Februar 1926 blev givet Medlemmerne, nægtede Arbejderne hos Madsen og Nielsen samt hos Mikkelsen Sørensen den 16. s. M. og hos C. F. Larsen den 17. s. M. at oprøre Fugekalken med Cement eller hydraulisk Kalk, saaledes at Arbejdet standsede paa de 3 Pladser; den 19. s. M. kom det dog paany i Gang hos Mikkelsen Sørensen.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne paastaaet Murarbejdsmændenes Fagforening idømt Erstatning og Bod for det Forhold, den har udvist ved at tilskynde Murarbejdsmændene paa de 3 Byggepladser til at iværksætte Arbejdsstandsning uden Iagttagelse af Septemberforligets Forskrifter om Varsling og i Strid med Priskurantens Bestemmelser om Afgørelse af faglig Tvist, ifølge hvilke: »enhver Uenighed, der maatte opstaa mellem Mester og Murarbejdsmand om Forstaaelse af denne Priskurant eller om Fastsættelse af Betaling for Arbejde udenfor Priskuranten . . . eller overhovedet om alle Forhold vedrørende Arbejdsstedet, maa ikke have Arbejdsstandsning til Følge, hverken fra Mestrenes eller Arbejdsmændenes Side«, hvorhos det er foreskrevet, at hvor der maatte opstaa saadan Uenighed, skal Sagen søges forligt ved Mægling, eventuelt afgøres ved Voldgift efter nærmere angivne Regler.

Fagforeningen har nedlagt Paastand paa Frifindelse og paa, at de ovennævnte Mestres Krav om, at Arbejdsmændene skal oprøre Fugekalken med Cement eller hydraulisk Kalk, kendes ulovligt, at Mestrene for at have fremsat dette Krav og for at have standset Arbejdet paa de 3 Pladser idømmes Erstatning til Arbejderne, og at Mestrene solidarisk med Lauget, der i hvert Fald ved at rejse nærværende Sag har gjort sig delagtig i Mestrenes ulovlige Adfærd, idømmes en Bod.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Oprøring

af Fugekalken med Cement eller hydraulisk Kalk umiddelbart før Brugen er »Tilberedning« af Fugekalken, som kan fordres foretaget for den i G. 2. a. angivne Betaling, eller om den er en Del af den »Tillavning«, som den paagældende Bestemmelse ikke omfatter, findes at burde afvises som henhørende under faglig Voldgift.

Medens Klagerne, saaledes som det fremgaar af det anførte, har hævdet, at Arbejderne ved at vægre sig ved at oprøre Fugekalken med Cement har iværksat Arbejdsstandsning paa de 3 Pladser, har Fagforeningen omvendt gjort gældende, at det er Mestrene, der har standset Arbejdet ved at modsætte sig, at Fugekalken, skønt den efter deres eget Sigende var »tillavet«, blev taget i Brug, d. v. s. uden at være oprørt med Cement. Til Støtte for deres Opfattelse har Mestrene yderligere anført, at Oprøring af Fugekalken tidligere var blevet besørget af Murarbejdsmænd uden Tillægsbetaling, og at dette navnlig ogsaa var sket paa de her omhandlede Byggepladser, medens Fagforeningen har hævdet, at Krav derom først fremkom kort før nærværende Sags Anlæg og da straks førte til de Stridigheder, som blev afgjort ved de to Voldgiftskendelser. Fra ingen af Siderne er der imidlertid fremført nærmere Oplysninger om, hvorledes det forholder sig hermed.

Retten formener, at det omhandlede Arbejde er et saadant, som kan forlanges udført af Murarbejdsmænd, og at Striden i de her foreliggende Tilfælde i Virkeligheden ogsaa kun har drejet sig om, hvorvidt det kan forlanges udført for den i Priskuranten G. 2. a. angivne Betaling, eller om Arbejderne har Krav paa en Tillægsbetaling. Retten maa derfor videre antage, at Murarbejdsmændene paa de 3 Pladser ved at vægre sig ved at udføre Arbejdet, saalænge Mestrene bestred, at de havde Krav paa Tillægsbetaling, har iværksat Arbejdsstandsninger og derved overtraadt Priskurantens Bestemmelse om, at ingen Uenighed om Forstaaelse af denne maa have Arbejdsstandsning til Følge, men skal gøres til Genstand for Mægling, eventuelt afgøres ved faglig Voldgift.

Overensstemmende med det anførte har Retten i en den 3. d. M. afsagt foreløbig Kendelse udtalt, at Spørgsmaalet om Betaling for Oprøring henhører under faglig Voldgift, og at Arbejdet hos Madsen og Nielsen samt hos C. F. Larsen skulde genoptages den følgende Dag, saaledes at Oprøringen foretoges af Arbejderne.

Medens herefter Murermestrene og Lauget vil være at frifinde for Fagforeningens Tiltale, vil Foreningen for det Forhold, den har udvist ved at gøre sig delagtig i Iværksættelsen af Arbejdsstandsningen paa de 3 Byggepladser, have at erlægge en Klagerne paa Laugets Vegne tilfaldende Bod, der efter Omstændighederne, og idet Retten paa Grund af Utilstrækkeligheden af de forelagte Oplysninger om Størrelsen af det Mestrene tilføjede Tab maa bortse derfra, fastsættes til 600 Kr.

Sagens Omkostninger vil Fagforeningen have at udrede.

Kendelse.

Spørgsmaalet om, hvorvidt der tilkommer Murarbejdsmændene Tillægsbetaling for Oprøring af Fugekalk med Cement eller hydraulisk Kalk, afvises som henhørende under faglig Voldgift.

Murarbejdsmændenes Fagforening bør til Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne betale en Bod, stor 600 Kr.

De ovennævnte Murermestre og Lauget bør for Fagforeningens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Fagforeningen med 300 Kr.

Sag Nr. 973.

Træindustriarbejdere paa Havdrup Trævarefabrik.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Marts 1926 i Sag Nr. 973: De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Træindustriens Fabrikantforening for Østifternes Vegne og denne atter paa Havdrup Trævarefabriks Vegne.

Mellem Fabrikant Peder Jensen, der i 1899 oprettede og siden har drevet Havdrup Trævarefabrik, og hans Brodersøn Frode Amdi blev der den 1. Maj 1925 oprettet en Kontrakt, i Følge hvilken Amdi fra samme Dag at regne blev ansat som Funktionær

i Fabrikens Tjeneste for en maanedlig Løn af 350 Kr., saaledes at han forpligtede sig til at anvende hele sin Arbejdskraft i Forretningens Tjeneste, til at fortsætte sit Arbejde ud over den sædvanlige Arbejdstid, naar Fabrikens Tarv fordrer det, og til ikke at være Medlem af nogen Arbejderorganisation eller af nogen Forening, hvis Formaal er stridende mod de Interesser, han i Følge sin Stilling hos Peder Jensen er sat til at varetage.

Under denne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Træindustriens Fabrikantforening for Østifternes Vegne og denne atter paa Havdrup Trævarefabriks Vegne anlagte Sag har De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne nedlagt Paastand paa, at Amdi kendes ikke at være Formand i Septemberforligets Forstand.

Paa Fabriken, hvor der beskæftiges 1 Maskinsnedker, 8 Træindustriarbejdere, 3 Snedkersvende, 1 Smedesvend og 3 Arbejdsmænd, har der ikke tidligere været ansat nogen Formand, men Arbejdet er stedse blevet udført under Ejerens Ledelse og daglige Tilsyn. Om Grunden til, at Amdi er blevet antaget som Funktionær, har Jensen forklaret, at han, der er 58 Aar gammel og hvis Arbejdsevne nu som Følge af svageligt Helbred er betydeligt ringere end tidligere, ønsker, forinden han trækker sig tilbage fra Driftsledelsen, at uddanne Amdi til at varetage denne, idet han endvidere har for Øje, at Amdi muligt engang skal overtage Fabriken efter ham, der ingen Sønner har.

Efter de angivne Forklaringer har Amdi, der indtil April 1925 havde været ansat paa et Mejeri i Odense og der bl. a. været beskæftiget med Regnskabsføring og almindelig Forretningsførelse, paa Fabriken for sin — endnu ikke afsluttede — Uddannelses Skyld hidtil befattet sig med forefaldende Arbejde af forskellig Slags, saasom Arbejde snart ved en, snart ved en anden Maskine, Paalæsning og Aflæsning af Vogne, Befordring af Materialier og Varer. Det, der efter de Indklagedes Fremstilling kendetegner ham som Formand eller rettere som Forvalter, er, at han sammen med Fabrikanten fremtager Materialier fra Lageret og fordeler dem til Arbejderne, at han afridser og afmærker Træ, og at han ekspederer færdige Varer. At hans arbejdsledende Virksomhed endnu ikke er fremtrædende, har de Indklagede erkendt. Med Antagelse og Afskedigelse af Arbejdere eller med Udbetaling af Arbejdsløn har han ikke befattet sig.

At der, saafremt Ejeren fratræder den daglige Ledelse af Driften, vil blive Brug for en Formand, kan ikke betvivles, og Retten betvivler heller ikke, at det ved Oprettelsen af Kontrakten af 1. Maj 1925 har været Hensigten, at Amdi skal forestaa Arbejdet som Formand, naar han bliver i Stand dertil. Men endnu har han ikke udøvet og har paa Grund af manglende faglig Uddannelse ikke kundet udøve noget arbejdsledende Tilsyn. Den Del af hans Arbejde, der efter de Indklagedes Formening kendetegner ham som Forvalter, ses ikke at falde udenfor, hvad betroede Arbejdere kan udføre, og saadant Arbejde er efter det oplyste ogsaa blevet udført af andre paa Fabriken ansatte. At han oppebærer en højere Løn end Svendene og Arbejdsmændene med Forpligtelse til uden særligt Vederlag at arbejde uden for den sædvanlige Arbejdstid, kan der under de iøvrigt foreliggende Omstændigheder ingen særlig Vægt lægges paa.

Efter det anførte vil Sagen være at afgøre saaledes, at Amdi ikke for Tiden kan anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger vil hver af Parterne have at betale med 150 Kr.

Kendelse.

Frode Amdi kan ikke for Tiden anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne med 150 Kr. og Dansk Arbejdsgiverforening paa Træindustriens Fabrikantforening for Østifternes Vegne og denne atter paa Havdrup Trævarefabriks Vegne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 ❋ KØBENHAVN DEN 29. MAJ 1926 ❋ 22 AARGANG

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde.

II.

(Fortsættelse af Punkt 1.)

Diskussionen om Beretningen om Virksomheden.

Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmandsforbund: Vi ønsker ikke paa nuværende Tidspunkt at komme ind paa en indgaaende Diskussion: Dansk Arbejdsmandsforbund kontra De samvirkende Fagforbund.

Taleren kom ind paa en Omtale af de Tal som Formanden havde nævnt angaaende Indsamlingen af Bidrag under Lockouten.

Formanden gjorde nærmere Rede for Indsamlingen og Pengenes Anvendelse. Det var Meningen at hele det indsamlede Beløb, skulde have været uddelt til Organisationerne, men Forholdet vilde det anderledes.

Alfred Christiansen redegjorde for, hvorledes hele dette Forhold var ordnet. Omtaler Generalforsamlings-Beslutningen i 1922 angaaende Overførslen til Forskudsfonden.

Josef Anderson, Dansk Skrædderforbund, omtaler Forholdet angaaende Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Det er et saa stort Spørgsmaal at Repræsentantskabet maa beskæftige sig med det.

Forholdene for Arbejderklassen er ikke lyse. Hele den kapitalistiske Samfundsordning er vendt mod Arbejderne. Vi saa det her i Foraaret, det store Nedslag i Lønningerne paa 12 pCt. var ikke Arbejdsgiverne nok. Vi vil sikkert til Foraaret 1927 staa overfor store Krav om Nedsættelse af Lønningerne. Derfor betyder det, at hvis Dansk Arbejdsmandsforbund gør Alvor af sin Beslutning om at udmelde sig, er der blevet et Hul i vor Frontlinie, som kun kan blive til Skade for hele Arbejderklassen. Alle gode Kræfter maa sættes i Bevægelse for at en saadan Deling ikke sker. Paa vor Kongres i indeværende Aar blev der vedtaget en Resolution, som gaar ud paa at bevare Samarbejdet.

Taleren fremsatte følgende Forslag til Udtalelse, som han anmodede Repræsentantskabet om at slutte sig til.

»I Erkendelse af, at Enighed og solidarisk Sammenhold mellem Arbejderne er en nødvendig Betingelse for, at Arbejderklassen skal kunne gaa sejrrig ud af den stadig mere tilspidsede Kamp mellem Kapital og Arbejde, udtaler Repræsentantskabet sin levende Beklagelse af det Brud paa Endrægtigheden og Samarbejdet mellem de organiserede danske Arbejdere, som er sket ved Dansk Arbejdsmandsforbunds Beslutning om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Repræsentantskabet beklager det saa meget mere, som den Tid vi gaar imøde i særlig Grad kræver en enig og samlet Front fra Arbejdernes Side.

Idet Repræsentantskabet udtaler Haabet om, at den Svækkelse af Samvirksomheden, som Dansk Arbejdsmandsforbunds Udtræden af De samvir-

kende Fagforbund vil medføre, maa blive undgaaet, henstilles det til Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund at indlede Forhandling med Dansk Arbejdsmandsforbund om dets Forbliven indenfor De samvirkende Fagforbund, og om fornødent forelægge Resultatet af disse Forhandlinger for en ekstra Generalforsamling.«

G. Schou, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet, omtaler Grænsestriden mellem hans Forbund og Dansk Jern- og Metalsliberforbund. Sliberforbundet vil ikke rette sig efter den afsagte Kendelse af Grænseudvalget. Haaber at Sliberforbundet nu vil bøje sig. Det Josef Andersson sagde om Arbejdsforholdene kan jeg tilslutte mig. Jeg mener ikke vi skal rette Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsforbund.

J. Christensen, Tekstilarbejderforbundet, omtaler Forholdet mellem Arbejdernes Landsbank og Internationale Eksportkompagni; et Foretagende, som ikke mange kender til, og andre Foretagender som der er afskrevet paa. Hvor stammer disse Selskaber fra. Vor Bank maa ledes anderledes end kapitalistiske Selskaber. Jeg ønsker bedre Besked om disse Forhold.

Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmandsforbund, omtaler atter Indsamlingen under Lockouten. Han havde sikkert ikke tænkt sig, at de udskrevne Bidrag, skulde anvendes til saadanne Afskrivninger som dem Formanden nævnte.

V. S. Petersen, Træindustriarbejderforbundet: Vi er vist alle enige om det, Josef Andersson sagde om Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Men jeg kan ikke se, at der er nogen Basis for en Henvendelse fra De samvirkende Fagforbund til Dansk Arbejdsmandsforbund om at blive. Der kan lægges noget andet deri, end Resolutionen tilsigter.

H. P. Hansen, Bogbinderforbundet: Jeg syntes at det der skal gøres er efter min Formening, at rette en Bebrejdelse mod Dansk Arbejdsmandsforbund for at bryde Samarbejdet med os andre; naar Arbejdsmændene gaar, bliver de udenforstaaende de fleste.

Vict. Hansen, Jern- og Metalsliberforbundet, omtaler Grænsestriden mellem Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet.

Karl Sørensen, Typografforbundet: Jeg mener at hele Spørgsmaalet om Landsbankens Administration ikke hører hjemme her. Det vi skal afgøre er, om Forretningsudvalgets Dispositioner har været forsvarlige. Jeg mener ikke Forretningsudvalget kunde gøre andet end hvad det gjorde.

Vi kan ikke gaa til Arbejdsmændene og tilbyde dem særlige Begunstigelser for at blive i De samvirkende Fagforbund.

Formanden: Jeg kan tiltræde Josef Anderssons Udtalelser i al Almindelighed, men ikke den sidste Del af hans Resolution, om Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsforbund. Vi har under hele Konflikten fra Forretningsudvalgets Side været i Overensstemmelse med Repræsentantskabet og Generalforsamlingen. Derfor kan vi ikke gaa til Dansk Arbejdsmandsforbund og bede dem om at blive.

Robert Nielsens Udtalelser angaaende Understøttelse til Transportstrejke, kunde være fremsat paa Generalforsamlingen i Fjor. Jeg haaber at vi i Fremtiden maa have Tillid til vor egen Bank, taber vi først Tilliden til vor Bank, saa gaar det galt. Jeg haaber at Banken ogsaa i Fremtiden maa være i Stand til at klare sine Forpligtelser. Omtaler Bankens Engagements til Brændselsforretningen. Denne Forretning har været ude for de samme Vanskeligheder, som andre Forretninger af samme Art har været ude for, at Brændslet, der var indkøbt til dyre Priser, maatte sælges med Tab. Jeg tror at Banken er et godt og sundt Foretagende.

I. P. Nielsen, den faglige Medarbejder, omtaler Pressens Stilling under Konflikten, særlig med Henblik paa en Resolution, som er vedtaget af Bogbindernes Fagforening i København, og som ikke blev optaget i Bladet.

Josef Andersson: Det har været min Mening, at Henvendelsen til Dansk Arbejdsmandsforbund skulde ske paa de nugældende Bestemmelser. Nu spørges der, hvem skal rette Henvendelsen, jeg mener at det maa være Repræsentantskabet der tager Initiativet i denne Sag. Iøvrigt er jeg glad for, at alle de der har haft Ordet i denne Sag, i det væsentlige har været enig med mig. Vi kan ikke have to Retninger indenfor Arbejderbevægelsen.

H. P. Hansen, Bogbinderforbundet: Jeg er glad for Formandens udførlige Beretning om Forholdet til Landsbanken.

J. Christensen, Tekstilarbejderforbundet: Jeg forstod ikke Karl Sørensens Udtalelser, det jeg udtalte var, at Banken ikke maatte indlade sig paa illegitime Forretninger. Jeg ønsker stadig at faa en Forklaring herpaa. Forholdet til Dansk Arbejdsmandsforbund kan klares nemmest paa den Maade, at Dansk Arbejdsmandsforbund tager sin Udmeldelse tilbage.

Chr. Jensen, Tobaksarbejderforbundet: Den Resolution, som Josef Andersson har stillet, kan efter min Mening vanskeliggøre dette Spørgsmaal. Jeg kunde tænke mig, at vi her paa Repræsentantskabsmødet rettede en Henvendelse til alle de udenforstaaende om at tilslutte sig Landsorganisationen.

Arn. Nielsen, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund: Der er vist ingen af Arbejdsmændenes Repræsentanter, der ønsker at tage Del i denne Diskussion, derfor er den overflødig.

Martin Petersen, Snedkerforbundet: Jeg er enig med Arn. Nielsen, men jeg vil være ked af om Resolutionen fra Josef Andersson blev forkastet, men jeg kunde tænke mig, at Resolutionen blev omforandret, saa at Dansk Arbejdsmandsforbund atter kan beskæftige sig med Spørgsmaalet.

Dirigenten *Vilh. Nygaard* oplæste et nyt Udkast til Ændring i Resolutionen, gaaende ud paa at rette en Appel til alle udenforstaaende Organisationer om at tilslutte sig De samvirkende Fagforbund.

Martin Petersen. Jeg syntes ikke, at der for Tiden skal rettes Henvendelse til alle de andre Fag, f. Eks. Byggefagene, jeg tror det kun er et Spørgsmaal paa Tid, før nogle af disse indmelder sig.

J. Larsen, Dansk Arbejdsmandsforbund: Der er ingen Beslutning taget, om ikke at deltage i Diskussionen om denne Sag. Syntes ikke det er saa underligt, at der diskuteres om Sagen. Vilde spørge, om nogen tror, at vi kan komme til vor Kongres med denne Sag, uden at der foreligger en ny Situation. Der er saa mange andre der er gaaet, uden at der er sagt noget til disse derfor. Skal der ske noget maa vi have Hjælp ude fra.

Josef Andersson: Efter Jens Larsens Udtalelser er jeg bleven bestyrket i, at vi med vor Resolution er inde paa den rigtige Vej for at bevare Samarbejdet.

Formanden anbefaler Resolutionen med den Ændring, som var foreslaaet af Vilh. Nygaard.

Vald. Larsen, Dansk Arbejdsmandsforbund: Jeg kunde tænke mig, at vi tilsluttede os Josef Anderssons Resolution. Jeg vil sige, at vi maa ofre noget paa Sammenholdets Alter. Lad os rette en almindelig Henvendelse til de andre Fag.

V. S. Petersen: Dansk Arbejdsmandsforbund har overfor mit Forbund i den sidste Tid sat Magten i Rettens Sted. Jeg tror ikke Nygaards Ændringer kan bruges af Dansk Arbejdsmandsforbunds Tilhængere af De samvirkende Fagforbund, og vil derfor foreslaa en Ændring, der gaar ud paa en Henvendelse til alle de Organisationer der hidtil ikke har ment at kunne samarbejde med de øvrige Forbund.

Clausen, Sadelmagerforbundet: Paa vort Forbunds Kongres vedtoges en Sympatiudtalelse for Transportstrejken. Jeg kan derfor ikke godt stemme for Beretningen.

Det er uheldigt, hvis Arbejdsmændene gaar ud, og jeg henstiller til Chr. Jensen om at forme sit Forslag skriftligt, som jeg da vil stemme for.

I Forholdet til Banken kunde Forretningsudvalget ikke handle anderledes, men vi har Krav paa bedre Oplysninger om Bankens Engagementer.

Chr. Jensen: Alle Talere har ønsket noget frem, der kunde bevirke Dansk Arbejdsmandsforbunds Forbliven i De samvirkende Fagforbund, og jeg foreslaar et Udvalg til at forme en Udtalelse, der forelægges i Morgen.

Josef Andersson: Udvalg er ikke nødvendigt. Stem for vor Resolution med V. S. Petersens Tilføjelse.

Debatten var dermed afsluttet.

Dirigenten: Der foreligger Forslag om at henvise Sagen om Stillingen til Dansk Arbejdsmandsforbund til Overvejelse af Forretningsudvalget. Forslaget vedtoges.

Beretningen om Virksomheden sattes derefter under Afstemning og godkendtes med alle Stemmer mod 5.

Punkt 2.

Regnskabet.

Da Regnskabet ikke ønskedes oplæst, og ingen ønskede Ordet, godkendtes dette enstemmig.

Punkt 3.

Resultatet af Forhandlingerne med Arbejdsgiverforeningen om fremtidige Forhandlingsregler.

Formanden redegjorde for de Forhandlinger der var ført angaaende de fremtidige Forhandlingsregler, og henviste i saa Henseende til det udsendte Cirkulære om denne Sag. Omtaler Forhandlingerne der er ført mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund om en Landsoverenskomst, disse Forhandlinger er endt uden Resultat.

Omtaler de forskellige Forslag der er stillet fra Parterne. Oplæser det Forslag som Parterne er enige om at forelægge deres kompetente Forsamlinger.

Formanden anbefalede at Repræsentantskabet tilsluttede sig de første 11 Punkter.

Axel Olsen omtalte Forhandlingerne, som er ført om en Landsoverenskomst med Entreprenørforeningen, vil gerne have en Landsoverenskomst, men den maa ogsaa omfatte Akkordarbejde. Omtaler de Vanskeligheder, der vil opstaa ved en saadan Overenskomst. Forretningsudvalget maa vide at hvis § 1 vedtages, følger der en Forpligtelse med til at skaffe disse Arbejdere taalelige Arbejdsvilkaar.

Dirigenten *Vilh. Nygaard:* De enkelte Organisationer staar jo ganske fri, om de vil tage disse Regler.

Det vedtoges at tiltræde de første 11 Punkter.

Iøvrigt toges Meddelelsen til Efterretning.

Punkt 4.

Valg af Suppleanter til Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder.

Formanden anbefalede at tiltræde Grænseudvalgets Henstilling om at vælge 3 Suppleanter.

Dette vedtoges.

Følgende valgtes:

V. S. Petersen, Træindustriarbejderforbundet	44	Stemmer.
J. Larsen, Skotøjarbejderforbundet	39	—
P. Hansen, Bogbinderforbundet	35	—

Punkt 8.

Storkonflikten i England.

Efter Forslag af Formanden vedtoges det at behandle Dagsordenes Punkt 8.

Formanden oplæste en Skrivelse og et Telegram fra Den internationale faglige Central i Amsterdam, angaaende Stor-konflikten i England, og hvori der opfordres til at etablere Sympatistrejke overfor engelske Skibe, bl. a. ved Indgivelse af Bunkerkul, samt om øjeblikkelig økonomisk Støtte.

Efter at have konfereret med de i denne Sag interesserede Organisationer er 1ste Varsel afsendt, og henstillede, at Repræsentantskabet giver Bemyndigelse til at afsende 2det Varsel. Ligesom Forretningsudvalget foreslaar at bevilge som 1ste Bidrag et Beløb paa 50.000 Kr., dette var formet i følgende Udtalelse:

»Repræsentantskabet udtaler, at det fuldt ud billiger, at Forreningsudvalget, til Støtte for vore kæmpende engelske Kammerater, har varslet Sympatistrejke, og bemyndiger dette til i Overensstemmelse med Loven at fremsætte 2det Varsel.

Repræsentantskabet beslutter endvidere at yde de engelske Arbejdere økonomisk Støtte og bemyndiger Forretningsudvalget til som første Bidrag straks at sende *50.000 Kr.*, og yderligere *50,000 Kr.* pr. Uge, saa længe Kampen varer.

Bidragene paalignes de tilsluttede Forbund efter Kampens Ophør.«

I. A. Hansen: Jeg kunde have tænkt mig at vi var gaaet noget højere op med vort Bidrag. Vi maa i denne Sag passe nøje paa hvad vi foretager os. Jeg anbefaler Udtalelsen fra Forretningsudvalget.

Udtalelsen vedtoges enstemmig.

Mødet hævet Kl. 5,50.

Ved næste Mødes Begyndelse, Tirsdag den 11. Maj Kl. 1 Efterm., forelaa til Behandling Forslag fra Forretningsudvalget om Henvendelse til de udenfor staaende Organisationer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Dirigenten *Vilh. Nygaard* oplyste, at der nu forelaa en Resolution fra Forretningsudvalget.

Formanden forelagde Resolutionen med nogle forklarende Bemærkninger, og oplæste den. Resolutionen er saalydende:

»I Erkendelse af, at Enighed og solidarisk Sammenhold mellem Arbejderne er en nødvendig Betingelse for, at Arbejderklassen skal kunne gaa sejrrigt ud af den stadig mere tilspidsede Kamp mellem Kapital og Arbejde, udtaler Repræsentantskabet, at samtlige Fagforbund baade af de almindelige Solidaritetshensyn og paa Grund af den af Arbejdsgiverne stadig anvendte Taktik har en uafviselig Pligt til at handle og optræde i Fællesskab.

Fagforbundene maa ved deres Aktioner tage Hensyn til den samlede Organisation og forøvrigt til Arbejderklassens Interesser og Vel. Denne Forpligtelse bestaar for alle Forbund og Foreninger, uanset om de staar indenfor eller udenfor Landsorganisationen, idet Arbejdsgiverne, som det i mange Tilfælde har vist sig, skærer hele Arbejderklassen over en Kam og fører deres Kampe overfor Arbejderne, uden Hensyn til om de gennem deres Organisationer har Forbindelse med hverandre eller ikke.

Repræsentantskabet beklager derfor, at der endnu er Organisationer, der til Trods for at de erklærer, at de staar paa Klassekampens Grundlag, dog unddrager sig Samarbejdet med de øvrige Organisationer og de Forpligtelser, der er nødvendige som Forudsætning for Arbejderklassens Kamp mod Kapitalismens Herredømme.

Under Henvisning til den hensynsløse Stilling, som Arbejdsgiverne indtager overfor Arbejdernes faglige Organisationer uden Hensyn til, hvor disse staar, opfordrer Repræsentantskabet de Forbund, som endnu staar udenfor, til at

opfylde deres Solidaritetspligt og søge Samarbejde med de øvrige Fagforbund ved at indtræde i De samvirkende Fagforbund.

I Tilslutning til det ovenfor fremførte, udtaler Repræsentantskabet tillige sin Beklagelse af det Brud paa Endrægtighed og Samarbejde mellem de organiserede danske Arbejdere, som Dansk Arbejdsmandsforbund har skabt ved sin Beslutning om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund, og det saa meget mere, som den Tid, vi gaar i Møde, i særlig Grad kræver en enig og samlet Front fra Arbejdernes Side.

Repræsentantskabet udtaler derfor ogsaa det Haab, at den Svækkelse, som Dansk Arbejdsmandsforbunds Udtræden af Samvirksomheden vil medføre, først for Arbejdsmændene selv og dernæst for den øvrige Arbejderklasse, maa undgaas og retter derfor en Opfordring til Dansk Arbejdsmandsforbund om at tage sin Udmeldelse tilbage.«

Jens Larsen, Dansk Arbejdsmandsforbund: Det er sikkert rigtigt med Henvendelsen til de udenforstaaende, men jeg tror ikke at Resolutionen kan forandre noget i Dansk Arbejdsmandsforbunds Stilling.

Josef Andersson: Resolutionen opnaar ikke sin Hensigt. Man lægger Skylden paa den ene Side. Jeg fastholder derfor vor Resolution med V. S. Petersens Tilføjelse.

I. A. Hansen: Lad os ikke diskutere denne Sag for meget. Resolutionen hviler paa en Anerkendelse af det i Sagen fremførte. Jeg tror Resolutionen er god nok som den er til at fremkalde det der er nødvendigt for Sammenholdets Bevarelse.

Ved den derefter foretagne Afstemning vedtoges Forretningsudvalgets Resolution med 66 Stemmer, Skrædderforbundets fik 54 Stemmer.

Punkt 5.

Ved Møder i Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder skal de af Udvalgets Medlemmer, der er direkte interesserede i den vedkommende Sag vige sit Sæde og Suppleanter indkaldes.

L. Hansen, Kedel- og Maskinpasserforbundet, anbefalede Forslaget.

I. A. Hansen: Forslaget er unødvendigt. Anledningen til Forslaget er en Sag fra Svendborg, hvor et Par Smede krævedes overflyttet og jeg fungerede som Formand. Grænseudvalget er ikke paritetisk sammensat, og det kan ikke paavirke Afgørelsen at det er et enkelt Medlems eget Fag, da der jo er 5 Medlemmer i Udvalget. Ensidige Afgørelser er udelukkede. Tag derfor Forslaget tilbage.

L. Hansen: Jeg troede Debat kunde være undgaaet. Vi har ikke tænkt særligt paa Smedene eller I. A. Hansen. Jeg maa fastholde Forslaget. Det er ikke altid at alle Medlemmerne er til Stede ved Afgørelserne.

Jul. Schrøder, Typografforbundet: Der maa være Tillid til Grænseudvalget og jeg kan anbefale Forslaget.

Ved Afstemningen vedtoges Forslaget med alle Stemmer imod 2.

Punkt 6.

Organisationsstrid mellem Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Bageri- og Konditoriarbejderforbundet.

L. Hansen, Kedel- og Maskinpasserforbundet, beklager, at det har været nødvendigt at rejse denne Sag her. Bagerforbundets københavnske Afdelings Fremgangsmaade kan jeg ikke billige i alle Enkeltheder. Jeg har bestræbt mig for at faa Sagen forligt og takker Formanden for De samvirkende Fagforbund for hans Medvirken hertil, at det ikke er sket, er Bagernes Skyld. Taleren gav derefter en Fremstilling af Sagens Udvikling gennem 6 Aar, og det sidste Forligsgrundlag, som Bagerne ogsaa har afslaaet.

Det Bagerne her gør, er at begynde paa at danne Industriforbund, kan saadant gøres uden Forhandling med Organisationerne? Jeg foreslaar følgende Resolution:

»De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 11. Maj 1926, tager Grænsestriden mellem Bageri- og Konditoriarbejderforbundet og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund til Efterretning, idet det udtaler:
Det maa være ethvert Forbunds Pligt at overholde en afsagt Kendelse af Udvalget for Grænsestridigheder.«

Z. Friis, Bageri- og Konditoriarbejderforbundet: Det er en gammel Sag der begyndte paa Fabrikken i Hejmdalsgade med 3 Bageres Overflytning. Dette forstaar Bagerne ikke, da de har lært det paagældende Arbejde. Senere Tilfælde har vi derfor ikke, uden at splitte vor Organisation, kunnet ordnet paa samme Maade. Tendensen gaar henimod Industriforbund, og det Arbejde vore Medlemmer i Henhold til Loven maa udføre, maa de have Lov til. Alle Kedelpassere burde overflyttes til de respektive Forbund. Stem imod Resolutionen.

Dirigenten oplæste en Skrivelse fra De samvirkende Fagforbund til Kedelpasserforbundet, hvori der hævdes, at Forretningsudvalget ikke kan paalægge Bagerforbundet, at de paagældende overflyttes imod deres Vilje. Resolutionen rammer derfor ikke det centrale i Sagen.

Formanden refererede Lovens § 3, hvis sidste Stykke tenderer den Udvikling Generalforsamlingen ønskede, og dette er Aanden i det Svar, vi afgav til Kedelpasserne.

L. Hansen: Dirigenten gik uden om Sagen. Vi har jo bøjet os for Forretningsudvalget, men her er sket det, at vore Medlemmer er afskedigede eller overført til andet Arbejde og Bagerne har taget Pladserne. Det Friis ønsker, er mit Forbunds Dødsdom, men skal vi henrettes, bliver vi ikke det eneste Forbund, men det skal vi ikke debattere her i Dag.

Karl Larsen, Kedel- og Maskinpasserforbundet: Grænsestridigheder er kedelige, men vi maa kæmpe for vor Eksistens, saa længe vi ikke tror paa at vore Medlemmers Interesser varetages bedre andre Steder. Vi bør nødig anvende Tvang.

P. Hansen, Bogbinderforbundet: Forbundene maa være med i Forhandlingerne om eventuelle Omforandringer. Forretningsudvalget har ikke kunnet paaberaabe sig Lovens § 3, som det har gjort.

Dirigenten: P. Hansens Udtalelser hviler paa en Misforstaaelse.
Ved Afstemningen forkastedes Resolutionen.

Punkt 7.

Erhvervskrisen og Arbejdsforholdene.

I. A. Hansen, Smedeforbundet, omtaler den Erhvervskrise, som i lang Tid har hærget vort Samfund, og de Foranstaltninger, der fra de forskellige Regeringers Side var foretaget for at afbøde den Skade, som Deflationen medførte for hele vort Erhvervsliv. Omtaler hvad der var gjort fra den socialdemokratiske Regerings Side for at afhjælpe vor Eksport til Udlandet, og derigennem aflaste den store Arbejdsløshed, som vi nu igennem flere Aar har haft her i vort Land. Vore Modstandere, Arbejdsgiverne, har søgt at vende hele denne Misere imod Arbejderne. Forholdet har været det, at vor Eksport til Udlandet har været standset, idet det har været muligt at importere Varer fra Udlandet til en Pris der var 20 til 30 pCt. under den Pris vi var i Stand til at fremstille dem for herhjemme. Omtaler de forskellige Forslag, der har været fremme paa Rigsdagen som Støtteforanstaltninger for Industrien. Oplyser hvorfor at Landbruget nu ikke mere er i Stand til at beskæftige alle sine Folk, men sender hele sit Befolkningsoverskud ind til Byerne, hvor vi saa har dem

at slæbe paa i Arbejdsløhedskasserne. De fremsatte Lovforslag er resulteret i en Kriselov, som har stillet 4 Millioner til Raadighed som Laan for kriseramte Virksomheder. Paapeger, at disse Spørgsmaal har en vis Forbindelse med Arbejdernes Indflydelse paa Bedrifternes Ledelse og Økonomi.

Taleren sammensluttede sine Udtalelser i en Resolution af følgende Indhold, som han anmodede Repræsentantskabet om at vedtage:

»Efter at have modtaget en Redegørelse for de Bestræbelser, der er udfoldet under Erhvervskrisen, udtaler Repræsentantskabet sin Tilslutning til de af Regeringen fremsatte Lovforslag og beklager, at disse ikke blev gennemførte.

Forsamlingen anerkender, at den herskende Krise har Forbindelse med de af Krigen fremkaldte forstyrrede Forhold, men man kan ogsaa af den Grund bifalde, at andre Midler end sædvanlige derfor søges anvendt.

Det maa dog bestemt fraraades at skride til saadanne Toldforanstaltninger, som det konservative Parti har gjort til sit Program. For Arbejderklassen er Frihandel det bedste System, idet man derved undgaar den Højnelse af Prisniveauet, som Tolden medfører, og den Overvæltning af Skattebyrden til Underklassen, som er Konservatismens Hovedopgave. Forsamlingen anerkender, at ekstraordinære Forhold kan berettige Iværksættelse af midlertidige Krise- og Beskyttelsesforanstaltninger, og maa protestere imod den Modstand, som er ydet særlig fra agrarisk Side under konservativ Medvirkning.

Det vilde være forsvarligt at foretage Regulering af Importen, under fornøden Hensyntagen til Landets Eksport-Interesser, og navnlig havde det været forsvarligt at gennemføre det Kriseværn, hvorom Regeringen fremsatte Lovforslag i Januar Maaned.

Endskønt det er en betænkelig Sag at yde Industrierne direkte Tilskud til Driften, vilde det dog under de foreliggende Forhold være forsvarligt, at Forsamlingen nedlægger en alvorlig Protest imod Venstre og det konservative Parti og dermed imod Landstingets Flertal, som af ensidig Industri-Fjendtlighed lod sig lede til en samfundsskadelig Modstand imod det nævnte Forslag.

Forsamlingen tilsiger Ministeriet fortsat Støtte til den Politik, der ogsaa tager fornødent Hensyn til Byerhvervene og disses Arbejdere.

Dernæst udtaler Mødet sin Tilslutning til de Bestræbelser, der udfoldes for at fremme dansk Produktion og opfordrer navnlig Stat og Kommuner til at foretrække dansk Arbejde i videst muligt Omfang. — Dog maa det fremhæves, at saavel Industrierne som de private Forbrugere ogsaa maa føle det som en Pligt at modvirke Arbejdsløsheden ved at kræve danske Produkter.

Endvidere finder Forsamlingen Anledning til at opfordre Ministeriet til at tilstræbe en vidtgaaende Jordfordeling, for derved at skaffe Plads og Udkomme til en større Del af Landbefolkningens aarlige Befolkningsoverskud, da det nu synes udelukket, at de industrielle Erhverv foreløbig vil kunne optage ny Tilgang.

Sluttelig fremhæver Forsamlingen overfor Lovgivningsmagten, at det vil være fornødent at yde dem, der rammes af langvarig Arbejdsløshed en passende, ekstraordinær Understøttelse, og navnlig er dette Krav paa sin Plads, da der ikke kan anvises Arbejde, og da Lovgivningen har afvist de Planer, der vilde have formindsket Arbejdsløsheden betydeligt.«

Denne Udtalelse vedtoges enstemmigt.

Dagsordenen var dermed udtømt og Dirigenten erklærede dermed Repræsentantskabsmødet for hævet.

Mødet hævet Kl. 3.15.

Vilh. Christensen, Sekretær. *Hans Jacobsen,* Sekretær.

Den engelske Storstrejkes Lære.

Den Kamp, de engelske Arbejdere førte i Aar for at støtte Minearbejderne, er den største, der endnu har været etableret.

Det er endnu ikke muligt at overse dens Virkninger paa den engelske Arbejderbevægelse frem i Tiden, og forsaavidt heller ikke dens Resultater med Hensyn til Kulmisèrens Løsning.

Men der er dog visse Ting, der straks vil være iøjnefaldende ved selve Kraftprøvens Forløb, idet man jo egentlig her for første Gang har set en Konflikt, der meget nær havde Karakter af Generalstrejke, og som saadan betragtet er vist alle enige om dens Uanvendelighed som Middel i faglige Kampe i et stærkt organiseret Industriland.

Vore hjemlige Kommunister søger, ved at vælte en Ladning af Sprogets mest udsøgte Skældsord over de engelske Arbejderførere, at skjule denne Kendsgerning for deres Tilhængere.

Det kan derfor være paa sin Plads at gøre opmærksom paa de Betragtninger, der i norsk »Arbejderbladet«, som er Flertalskommunisternes førende Organ i Norge, i sin ledende Artikel den 20. Maj bringer til de norske kommunistiske Arbejdere.

Efter at have draget en Paralel mellem den norske Storstrejke i 1921 og Generalstrejken i England — som Bladet kalder den — fortsættes paa følgende Maade:

»På samme måte i England. Generalstreiken har utvilsomt bidratt til å styrke grubearbeidernes stilling. Man skulde tro at den i et så utpreget industriland kunde ha vært ført videre. Men man må holde sig til det som foreligger. Tonen overfor og behandlingen av grubearbeiderne er en annen efter enn før generalstreiken. Men den samlede organisasjon synes å ha gått svekket ut av kampen. Særlig gjelder det de organisasjoner som erklærte sympatistreik. De mente å gå ut i en faglig forsvarskamp. Men på grunn av dens omfang fikk den politisk innhold. Samfundet blev derfor mobilisert mot de streikende.

Den slutning man her må trekke, er at en almindelig storstreik eller generalstreik må forberedes og ledes som en politisk streik med et politisk mål for øie, at man på forhånd må være klar over den motstand man står overfor og innrette sig derefter.

Begrensede faglige sympatistreiker vil naturligvis fremdeles være både nødvendige og berettigede. *Men faglige storstreiker eller generalstreiker vil bli vanskeligere efter hvert som arbeidskjøperne og den kapitalistiske stat konsoliderer sig.* De forsøk som er gjort, *har vært påkrevet for å utløse arbeidernes kampvilje og solidaritetsfølelse, og også for å høste erfaringer.* Men de egner sig ikke til gjentagelse. *Generalstreiker må ha et bredere samlende grunnlag og tilstrebe andre mål.* Men det nødvendiggjør også den *intimest mulige forbindelse mellem den faglige og politiske bevegelse. Å tale om politiske streiker og samtidig skille den faglige og politiske bevegelse eller stykke dem op, er en eneste selvmotsigelse.*

Det er også en av de lærdomme arbeiderne har høstet av de store og tilspissede kamper som i det siste er ført mellem dem og den herskende klasse.«

Der er en betydelig Forskel paa, hvad der siges af Kommunisterne i Norge og i Danmark. En Forskel, som det er godt at bide Mærke i og præsentere for vore hjemlige Generalstrejketilhængere, der altid raaber op om effektiv Standsning og Udvidelse af Kampene til Felter, hvor den først og sikrest vil ramme Arbejderne.

Denne Forskel skyldes sikkert det Faktum, at danske Kommunister, som en rodløs og ubetydelig Minoritet er ganske ansvarsløse og kan tillade sig alt, medens de norske har Ledelsen af de faglige Organisationer i deres Haand, og af deres Ansvar og det praktiske Livs Kendsgerninger tvinges til at tage Hensyn til Tingene, som de nu engang ytrer sig for Arbejderbevægelsen i dennes daglige Liv og Virke.

Naar man saa tillige erindrer sig, at Kommunismen i Norge, til Trods for at den har Flertallet og dermed Herredømmet bag sig i de norske Organisationer, dog ikke har kunnet forhindre,

at der er opstaaet en »Mindretalskommunisme«, som anvender samme Fremgangsmaade overfor Arbejderbladet i Norge, som Arbejderbladet i Danmark anvender overfor Socialdemokratiet, er sikkert sagt, hvad der er nødvendigt for at afsløre Arten af vore hjemlige Kommunisters Virksomhed og den Lære, vi bør drage deraf. *Leis.*

Forligsmandsinstitutionen.

Under 26. Maj har Socialministeriet i Medfør af § 1 i Lov af 21. December 1921 om Mægling i Arbejdsstridigheder i Henhold til enstemmig Indstilling fra »Den faste Voldgiftsret« udnævnt Generaldirektør for Skattevæsenet A. M. Koefoed, Departementschef Adolph Jensen og Departementschef Johs. Dalhoff til at beklæde Hvervet som Forligsmænd i Arbejdsstridigheder, hvorhos Ministeriet — ligeledes i Henhold til enstemmig Indstilling fra Voldgiftsretten — har udnævnt Departementschef I. K. Bülow til at være Stedfortræder for Forligsmændene, alt for Tiden indtil 1. December 1926, til hvilket Tidspunkt den ovennævnte Lov er forlænget.

Lønbevægelser og Konflikter.

Textilarbejdere paa A/S Valby Textil- og Trikotagefabrik.

Paa A/S Valby Textil- og Trikotagefabrik var der opstaaet Strid mellem Firmaets Ledelse og Medlemmer af Textilarbejderforbundet i Anledning af, at Aktieselskabets Ledelse havde indført en anden Arbejdstid end den indtil gældende, ligesom man vilde indføre visse Kontrolbestemmelser, som Arbejderskerne ikke vilde underkaste sig. Dette medførte at de 16 Arbejdersker som beskæftigedes hos Aktieselskabet blev afskediget.

Sagen behandledes den 3. Maj paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Her enedes man om, at den af Fabrikken indførte Arbejdstid gælder som Prøvetid i 2 Maaneder; hvis en af Parterne derefter ønsker Forandring, kan Spørgsmaalet gøres til Genstand for ny Forhandling.

Om Kontrolbestemmelserne opnaaedes ligeledes en tilfredsstillende Ordning.

Arbejdet skal genoptages i størst muligt Omfang Onsdag den 5. Maj, ligesom Arbejdsgiverforeningen tager det udstedte Boycottingsvarsel tilbage.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 957. Havnearbejdere i Aalborg og Nørresundby.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. April 1926 i Sag Nr. 957: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg.

I den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg den 1. Juli 1920 afsluttede Overenskomst, var det med Hensyn til Svovlsyrefabrikens Raastoffer fastsat, at Timelønnen for Lempning til Kran samt Føring af Gribeskovl var 1 Kr. 60 Øre + 25 pCt.s Dyrtidstillæg.

I den under samme Dag afsluttede Overenskomst mellem nævnte Arbejdsgiverforening og Havnearbejdernes Fagforening i Nørresundby var det fastsat, at Timelønnen for Lempning til Kran samt Føring af Gribeskovl var 2 Kr. 10 Øre.

I 1921 gik Svovlsyrefabrikens Fabrikationsvirksomhed ud af Drift, og i 1922 blev der taget en Kulkran i Brug i Aalborg. For denne Krans Vedkommende enedes man om den samme Betaling, der var gældende i Nørresundby, altsaa 2 Kr. 10 Øre pr. Time.

I August Maaned 1924 blev Svovlsyrefabrikens Kran taget i Brug igen, og efter Klagernes Fremstilling afregnedes der ved de 2 først stedfindende

Kranlosninger uden Indsigelse fra Havnearbejdernes Side efter den ovennævnte særlige for Svovlsyrefabriken gældende Takst, der efter Fabrikens Mening stadig var gældende, idet Overenskomsten flere Gange var blevet fornyet gennem de generelt afsluttede Forlig. Efter de to første Kranlosninger krævede Havnearbejderne imidlertid den for Kulkranen i Aalborg gældende Takst anvendt, og dette Krav blev imødekommet af den Funktionær i Svovlsyrefabriken, der paa det Tidspunkt under Fabriksbestyrerens Sygdom ledede Losningen. I den følgende Tid lige indtil Juni 1925 blev der aflønnet efter den højere Takst. Paa det Tidspunkt var Fabriksbestyreren kommet tilbage, og han søgte nu at genindføre Aflønning efter den for Fabriken i sin Tid fastsatte Takst. Havnearbejderne protesterede imidlertid, og for at undgaa Arbejdsstandsning imødekom Svovlsyrefabriken Arbejdernes Krav, dog under Protest. Efter den Tid er den højere Takst stadig anvendt.

I 1924 havde den stedlige Arbejdsgiverforening ladet Overenskomsten for 1920 optrykke med de Ændringer, som efter Foreningens Mening var en Følge af de i Mellemtiden afsluttede generelle Forlig. I denne Overenskomst var opført som Timeløn for Kranlempning og Føring af Gribeskovl 2 Kr. (+ 15 pCt. + 2 pCt.) ved Losning af Svovlsyrefabrikens Raastoffer, og 2 Kr. 10 Øre (÷ 15 pCt. + 2 pCt.) for Losning af Koks og Kul. Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg nægtede imidlertid i det hele at underskrive den optrykte Overenskomst, mod hvilken de havde forskellige Indvendinger. De har under Sagen anført, at en af Indvendingerne netop var, at Taksten for Svovlsyrefabriken var bibeholdt, men efter de foreliggende Oplysninger synes de dog ikke at have meddelt den stedlige Arbejdsgiverforening denne Indvending.

I 1925 skulde der efter Forligets Afslutning affattes en ny Overenskomst, men Parterne kunde ikke enes om Krantimelønnen for Svovlsyrefabrikens Raastoffer. Timelønnen kom til at staa in blanco i Overenskomsten, men begge Parter underskrev den 14. August 1925 følgende Erklæring: »Samtidig med at Ovrenskomsten underskrives, er det vedtaget af begge Parter, at Taksten for Lempning til Kran hos Svovlsyrefabriken udelades midlertidig, da der er opstaaet Disput om den, men indføres i Overenskomsten, saasnart Disputen er bilagt.«

Under nærværende Sag gør Klagerne gældende, at den for Svovlsyrefabrikens Raastoffer i 1920 fastsatte særlige Takst vedblivende er gældende med de i Mellemtiden tilkomne Procentfradrag og Procenttillæg. De hævder, at det i sin Tid skyldtes en ren Regnefejl, at Taksten blev 10 Øre højere i Nørresundby, og at der, da der i 1922 kom Kulkran i Aalborg, ikke fandt nærmere Undersøgelse Sted, men Prisen fra Nørresundby blev uden videre overført til Aalborg. Klagerne hævder videre, at det skyldes en Fejltagelse fra vedkommende Funktionærs Side, at Svovlsyrefabriken i Sommeren 1924 gik med til at betale den højere Takst; da Forholdet ved Fabriksbestyrerens Tilbagekomst blev opdaget, blev der straks protesteret fra Fabrikens Side. I Klageskriftet har Klagerne nedlagt Paastand paa, at Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg og Dansk Arbejdsmandsforbund kendes uberettiget til at kræve Timeløn for Lempning til Kran samt Føring af Gribeskovl hos A/S Dansk Svovlsyre & Superphosphatfabrik i Aalborg aflønnet efter anden Sats end den i den af Arbejdsgiverne i 1924 optrykte Overenskomst for Svovlsyrefabriken særlig fastsatte. Endvidere har Klagerne paastaaet Fagforeningen kendt pligtig til at tilbagebetale Firmaet det ved de stedfundne Losninger for meget erlagte Beløb med 1580 Kr. 82 Øre, eller subsidiært fra det Tidspunkt at regne, da Svovlsyrefabriken protesterede, 841 Kr. 13 Øre. Under den mundtlige Procedure har Klagerne ændret Paastanden derhen, at de ovenanførte Paastande er subsidiære, medens den principale Paastand gaar ud paa, at Sagen henvises til Afgørelse ved Fagets Voldgiftsret. Klagerne hævder herved, at det Spørgsmaal, der forligger til Afgørelse, drejer sig om, hvorvidt den særlige for Svovlsyrefabriken fastsatte Takst stadig er gældende eller mulig er ændret eller bortfaldet, ved hvad der er passeret efter 1920, men at dette Spørgsmaal henhører under faglig Voldgift.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne, subsidiært Sagen afvist. De hævder, at den omtalte særlige Takst er bortfaldet fra det Øjeblik, man i 1922 blev enig om Timelønnen ved Kulkranen i Aalborg. Paa det Tidspunkt var Svovlsyrefabrikens Kran ude af Drift, og den eneste gældende Kran-Timeløn var derfor den, der gjaldt for Kulkranen. Svovlsyrefabriken kan ikke, efter at Kranen i flere Aar har været ude af Brug, paastaa, at den gamle Takst gælder. Dertil kommer, at Svovlsyrefabriken, da Fabrikens Kran paany kom i Brug, selv har betalt den højere Timeløn. De Indklagede kan ikke erkende, at der foreligger nogen Fejltagelse, og det er dem ubekendt, at der i 1924 i to Tilfælde skal være betalt efter den særlige Takst. De Indklagede har ikke kunnet gaa ind paa, at Sagen henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift. De hævder, at Striden angaar et Løn-Spørgsmaal, som ikke bør afgøres ved Voldgift. Erklæringen af 14. August 1925 indeholder intet om, paa hvilken Maade Disputen skal bilægges, og Parterne maa derfor i saa Henseende staa frit.

Som det fremgaar af foranstaaende, drejer Tvisten sig om, hvorvidt der for Svovlsyrefabrikens Kran gælder en særlig Takst, eller om Kulkranens Takst er gældende. Hvad enten man nu betragter dette som et Spørgsmaal om Fortolkningen af en Overenskomst eller som et Spørgsmaal om, hvorvidt en Overenskomst er gældende, henhører dets Løsning rettest under faglig Voldgift. Den Omstændighed, at Erklæringen af 14. August 1925 ikke indeholder en særlig Bestemmelse om Voldgift, maa være uden Betydning, og de Indklagede har da heller ikke fundet Anledning til at protestere mod, at Den faste Voldgiftsret skulde kunne afgøre Spørgsmaalet. I Overensstemmelse med foranstaaende findes Sagen i sin Helhed, derunder ogsaa Spørgsmaalet om mulig Tilbagebetaling af allerede erlagte Losningsbeløb, at burde henvises til faglig Voldgift. Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse:
Denne Sag henvises til faglig Voldgift. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 976.
Bagermester Chr. Kastrups Kompagniskab med Bager Hagstrøm.

Udskrift af Den faste Volgiftsrets Kendelse af 8. April 1926 i Sag Nr. 976: De samvirkende Fagforbund paa Bagerforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bagerlaugs og dette igen paa Bagermester Joh. Chr. Kastrups Vegne.

Ved Interessentskabskontrakt af 10. Februar 1926 har Bagermester Joh. Chr. Kastrup optaget tidligere Bagersvend T. Hagstrøm som Kompagnon i sin Forretning.

Under denne Sag har nu De samvirkende Fagforbund paa Bagerforbundets Vegne gjort gældende, at dette Kompagniskab er ingaaet, fordi Kastrup ønsker at komme udenom Lovgivningens Bestemmelser om Forbud mod Natarbejde i Fintbrødsbagerier og om den gældende Overenskomsts Bestemmelser om Arbejdstidens Længde, Fridøgn og øvrige Arbejdsforhold. Klagerne paastaar derfor Kompagniskabet kendt forsaavidt ugyldigt, at Hagstrøm i Forhold til Bagerforbundet vedblivende skal anses som en hos Kastrup arbejdende Bagersvend.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Interessentskabskontrakten bestemmer bl. a., at Forretningen skal føres under Firmanavnet: »Gammelholms Dampbageri, Chr. Enghoff & Co.« ved J. C. Kastrup og Torben Hagstrøm, at begge Interessenter hæfter solidarisk overfor Trediemand for Forretningens Forpligtelser, men i deres indbyrdes Forhold hver med en Halvdel, samt at Interessentskabet kun forpligtes ved Underskrift af dem begge i Forening. Forretningens Værdi er ansat til 70,000 Kr., og Hagstrøm skal som Vederlag for sin Optagelse i Interessentskabet betale til Kastrup som hans private Ejendom udenfor Interessentskabet 35,000 Kr., der erlægges med 5,000 Kr. den 1. Juli 1926 og med 5,000 Kr. hver derefter følgende 1. Januar og 1. Juli, indtil samtlige 35,000 Kr. er betalt. Af den til enhver Tid skyldige Del af disse 35,000 Kr.

betaler Hagstrøm fra 1. Januar 1926 at regne med 6 % p. a., hvilken Rente betales for det forløbne Halvaar sammen med Afdragene, altsaa første Gang 1. Juli 1926. Arbejdet er efter Kontrakten fordelt saaledes, at Kastrup skal have den merkantile Ledelse af Forretningen, medens Hagstrøm — under Samraad med Kastrup — forestaar og udfører Arbejdet i Bageriet, hvor han skal være tilstede hver Aften Kl. 11 og blive, saalænge dette paakræves af Bageriets Interesser. Hver af Interessenterne er berettiget til hver Uge ved Kassen at hæve 125 Kr. Ved Udregningen af Nettooverskudet skal disse Beløb betragtes som Driftsudgift og altsaa fradrages Overskudet, medens det Nettooverskud, som herefter bliver tilbage, deles lige imellem Interessenterne. Kontrakten kan af hver af Interessenterne opsiges med 1/4 Aars forudgaaende Varsel til Ophør en 1. Januar eller 1. Juli. I Tilfælde af saadan Opsigelse fra en af Siderne skal Hagstrøm udtræde af Interessentselskabet og have udbetalt den Del af de ommeldte 35,000 Kr., som han paa Udtrædelsesdagen har betalt til Kastrup, dog ikke over Halvdelen af Forretningens Nettoformue, saaledes som denne er paa Udtrædelsesdagen, og skulde Hagstrøm paa Udtrædelsesdagen have indbetalt samtlige 35,000 Kr. til Kastrup, skal Hagstrøm have Halvdelen af Forretningens Nettoformue paa Udtrædelsesdagen udbetalt, medens Kastrup, hvad enten det er ham eller Hagstrøm, som opsiger Interessentskabet, er berettiget til at fortsætte Forretningen og overtage dens Aktiver og Passiver. I Tilfælde af Misligholdelse fra den ene Parts Side er den anden Part, det være sig Kastrup eller Hagstrøm, berettiget til efter sit eget Valg enten at udtræde af Interessentskabet eller at udløse Medkontrahenten af dette. Endvidere indeholder Kontrakten Bestemmelser om Pension til Enker og Børn efter den Interessent, som maatte afgaa ved Døden, medens Interessentskabet bestaar, og disse Bestemmelser er ligeledes ens for begge Parters Vedkommende.

Efter det oplyste har Nettofortjenesen i Forretningen i Aaret 1925 været saa stor, at Hagstrøms Andel heri vilde kunne dække hans Afdrag og Renter og derudover give ham en rimelig Indtægt.

Ligesom der intet foreligger, som kunne give Føje til at tro, at Kontraktens Bestemmelser ikke er reelle og agtes overholdte, saaledes maa det efter disse Bestemmelsers samlede Indhold og under Hensyn til Størrelsen af det paaregnede Nettoudbytte statueres, at Hagstrøm ikke i Forhold til Bagerforbunde vil kunne betragtes som almindelig Arbejder i Virksomheden. De Indklagede vil som Følge heraf være at frifinde, medens Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne med 300 Kr.

Kendelse.

De indklagede frifindes for Klagernes Tiltale i denne Sag.

Klagerne betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 979.
Lager- og Pakhusarbejdere hos A/S Brdr. Edstrand.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. April 1926 i Sag Nr. 979: Dansk Arbejdsgiverforening og Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund og Lager- & Pakhusarbejdernes Forbund i København.

I Efteraaret 1924 ansattes hos A/S Brødrene Edstrand en Mand Ruben, der nu er 25 Aar gammel, som Assistent eller , som han under Sagen selv har kaldt sig, Lærling. Meningen var, at han skulde læres op i Jernbranchen og efterhaanden tjene sig op i Virksomheden. Det hørte med til hans Uddannelse, at han efterhaanden var beskæftiget i Selskabets forskellige Afdelinger, baade med rent kontormæssigt Arbejde og Ekspeditionsarbejde. Under Konflikten i Foraaret 1925 udførte Ruben sammen med Selskabets Direktør Udkørsel af Varer til Selskabets Kunder, og hjalp herved med baade til Af- og Paalæsning. Efter sin egen Fremstilling havde han i ca. 1 Maaned inden Konfliktens Udbrud været beskæftiget paa Selskabets Arbejdsplads og herunder bl. a. ogsaa deltaget i almindeligt Arbejds-

mandsarbejde. Efter Konfliktens Ophør fik han Arbejde paa Selskabets Kontor under en Kontorists Indkaldelse til Militærtjeneste, men den 1. Marts 1926 gik han over til at være Underforvalter paa Selskabets Arbejdsplads i Østbanegade for en maanedlig Løn af 250 Kr. Hans Pligter gaar her ud paa at føre Tilsyn med Arbejdet og forestaa Ekspeditionen; desuden skal han, naar det er nødvendigt, hjælpe de øvrige Arbejdere ved Læsning af tunge Varer eller lignende, naar det til Disposition paa Pladsen værende Mandskab ikke er tilstrækkeligt. Den 10. Marts d. A. nægtede Lagerarbejderne at arbejde sammen med Ruben, fordi han havde udført Arbejdsmands-Arbejde under Konflikten. Dette gav Anledning til en Arbejdsstandsning, der varede til den 12. s. M., paa hvilken Dag Parterne og Hovedorganisationerne enedes om at forelægge den opstaaede Tvist for Den faste Voldgiftsret. Medens Sagen oprindelig ogsaa drejede sig om Bod, som begge Parter hver for sig gjorde Krav paa, er dette Spørgsmaal senere frafaldet, og Klagernes endelige Paastand gaar ud paa, at det Krav, der er rejst om Rubens Fjernelse fra Samarbejdet med de organiserede Arbejdere paa A/S Brødrene Edstrands Arbejdsplads, kendes uberettiget.

De Indklagedes Paastand gaar ud paa, at Ruben ikke maa anvendes til Arbejdsmandsarbejde og i alt Fald ikke maa arbejde i Sjak med de organiserede Arbejdere.

Begge Parter har henvist til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 868, der omhandler Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang Personer, der havde Arbejde under Konflikten, skulde fjernes. Klagerne gør gældende, at denne Kendelse ikke hjemler de Indklagede Ret til Kravet om, at Ruben ikke maa anvendes til Arbejdsmandsarbejde, medens de Indklagede hævder, at Ruben, der oprindelig var Kontorist, og først under Konflikten blev sat til at udføre almindeligt Arbejdsmandsarbejde, efter Konfliktens Ophør ifølge Kendelsen skal holdes fjernet fra saadant Arbejde. De Indklagede har i denne Forbindelse henvist til en under Sagen fremlagt Erklæring, hvorefter forskellige Arbejdsmænd, ansatte i Firmaet Brødrene Edstrand, bevidner, at Kontorist Ruben aldrig nogensinde i Tidsrummet fra hans Ansættelse og til Lockouten i 1925 har udført Arbejdsmandsarbejde, hverken i Sjak med Underskriverne eller alene, samt at det samme Forhold gælder for Tidsrummet fra Lockoutens Slutning til 1. Marts 1926.

Retten finder ingen Anledning til at komme ind paa en nærmere Fortolkning af Kendelsen i Sagen Nr. 868; efter de under Sagen foreliggende Oplysninger, særlig Rubens og Direktør Torstensens Vidneforklaringer — overfor hvilke Retten ikke kan lægge Vægt paa den ovennævnte skriftlige Erklæring, allerede fordi flere af Underskriverne ikke har været ansat hos Brødrene Edstrand i hele det Tidsrum, Erklæringen omhandler — findes det tilstrækkeligt godtgjort, at Ruben allerede før Konflikten har deltaget i Arbejdsmandsarbejde af tilsvarende Karakter som det, hans Stilling som Underforvalter nu fører med sig, medens han ikke efter Konfliktens Ophør har deltaget i det særlige Arbejde med Udkørsel af Varer, som han under Konflikten deltog i. Der findes herefter ikke at være noget Holdepunkt for, at de organiserede Arbejdere skulde være berettigede til at nægte at samarbejde med Ruben i det Omfang, som følger af Rubens Stilling som Underforvalter, og i Overensstemmelse hermed vil Klagernes Paastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil efter den mellem Parterne trufne Aftale være at betale med Halvdelen af hver.

Kendelse:

Kravet om Underforvalter Rubens Fjernelse fra Samarbejdet med de organiserede Arbejdere fra A/S Brødrene Edstrands Arbejdsplads er uberettiget.

Sagens Omkostninger betales med 150 Kr. af Klagerne og 150 Kr. af de Indklagede.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Maj Maaned 1926.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Juni 1926.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 ❋ KØBENHAVN DEN 5. JUNI 1926 ❋ 22 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd ved et Nødhjælpsarbejde i Horsens.

Den 6. Maj afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, hvor man behandlede en Protest fra Arbejdsgiverforeningen overfor et af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt Varsel om Arbejdsstandsning hos Entreprenørfirmaerne Wrigth, Thomsen & Kiær og Carl Jensen ved et for Horsens Kommune iværksat Nødhjælpsarbejde.

Grunden til, at Forbundet havde varslet Arbejdsstandsning, var den, at Entreprenørerne ikke vilde betale efter den mellem Entreprenørerne og Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens gældende Overenskomst, naar Arbejdet udføres udenfor Horsens Bygrænse.

Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter motiverede deres Protest mod Forbundets Strejkevarsel med, at selv om Varslerne var afgivne i Overensstemmelse med Septemberforligets Bestemmelse, kunde der overhovedet ikke etableres Arbejdsstandsning ved et Nødhjælpsarbejde. Da Enighed herom ikke kunde opnaas, og Forbundet ikke vilde udsætte den til den 8. Maj varslede Strejke, forbeholdt Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Litografer hos A/S Celludan.

Den 5. Maj afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over forskellige Uoverensstemmelser mellem A/S Celludan, der er Medlem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, og de paa Virksomheden beskæftigede 3 Litografer.

Efter at det paa Mødet var oplyst, at Parterne var enige om, at Overenskomsten mellem Dansk litografisk Principalforening og Dansk litografisk Forbund med Norm for Regler for Behandling af faglig Strid var gældende ogsaa mellem A/S Celludan og Forbundet, enedes man om at gøre de foreliggende Uoverensstemmelser til Genstand for Forhandling efter Normen.

Litografer hos A/S P. Christiansens Papirvarefabrik.

Foranlediget ved en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over at Dansk litografisk Forbund skulde have blandet sig i Firmaets Sliberes personlige Lønansættelse afholdtes et Fællesmøde den 5. Maj.

Man enedes om, at hvis Firmaet og en navngiven Sliber kunde enes om at genoptage det afbrudte Samarbejde paa nærmere skitserede Vilkaar, skulde Sagen hermed bortfalde.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden i Marts 1926.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Marts var Arbejdsløsheden for samtlige Fag under et 23,2 pCt. mod 28,3 pCt. ved Udgangen af Februar.

Marts 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		5. Mar.	12. Mar.	19. Mar.	26. Mar.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11914	34,8	33,5	30,4	27,5
2. Anden Industri m. v.	65725	21,0	20,4	19,4	18,8
3. Handel	5339	10,8	10,7	10,7	10,5
4. Arbejdsmænd	30999	18,7	18,5	18,1	18,6
Ialt	113977	21,3	20,8	19,8	19,3
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	19907	49,8	47,0	42,4	38,8
2. Anden Industri m. v.	60202	25,6	24,7	23,4	22,4
3. Handel	6386	10,9	10,8	10,9	10,8
4. Arbejdsmænd	68468	31,7	31,7	28,4	27,1
Ialt	154963	30,8	30,1	27,5	26,1
Hele Landet	268940	26,8	26,1	24,3	23,2

For samtlige de i ovenstaaende Tabel anførte Grupper var der Nedgang i Arbejdsløsheden i hele Marts Maaned saavel i Hovedstaden som i Provinsen, bortset fra en mindre Stigning for Arbejdsmænd i Hovedstaden i Slutningen af Maaneden. Nedgangen har dog været forholdsvis mindre end sædvanligt under normale Forhold, saavel for Bygningsindustri som for Arbejdsmænd, og heller ikke for Fabrikfagene har der været større Nedgang i den meget store Arbejdsløshed, som denne Gruppe udviser.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af Marts 1926 var derfor ligesom for de nærmest foregaaende Maaneder betydelig større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Aarene 1923—25, men dog langt lavere end i 1922, og sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var den omtrent $2^1/_2$ Gange saa stor mod ca. dobbelt saa stor i de nærmest foregaaende Maaneder.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	28,3
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	23,2
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,4	
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	
Juni	16,1	12,9	8.1	5,0	9.1	
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8 3	
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	
September	16,7	10,7	7.7	5,8	10,6	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20.5	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

Internationalt.

Samlingskongres i Grækenland.

I Dagene 27. Marts—7. April fandt der i Grækenland en af 385 Delegerede besøgt faglig Samlingskongres Sted, der var indkaldt af den frie samt kommunistiske faglige Landscentral og de uafhængige Fagforeninger. Kongressen, der fuldstændig stod i de socialdemokratiske Opfattelsers Tegn, vedtog bl. a. en Resolution, der erklærer, at den græske Landsorganisation fastholder Klassekampens Princip, afbryder alle Forbindelser med det kommunistiske Parti og tilslutter sig Princippet om Fagorganisationernes Autonomi. Endvidere henviser Resolutionen til, at den faglige Enhed kun kan gennemføres indenfor Amsterdam Internationales Ramme, og at den græske Fagbevægelses Plads derfor er i Den internationale faglige Central i Amsterdam. Bestyrelsen blev af den Grund bemyndiget til at forberede Tilslutningen til I. F. C. samt arbejde for en Samling af den græske Arbejderbevægelse. Der skal senere afholdes endnu en Kongres, der skal tage endelig Stilling til dette Spørgsmaal.

Den faste Voldgiftsret

Sag Nr. 966.
Havnearbejdere i Odense.
(Arbejde i Spisepausen.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. April 1926 i Sag Nr. 966: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havns Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Havnearbejdernes Fagforening i Odense.

I Overenskomst af 24. August 1924 mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn og Havnearbejdernes Fagforening sammesteds findes følgende Bestemmelser:

§ 2.

Arbejdstiden fastsættes til 8 Timer fra Kl. 7 Morgen til Kl. 5 Aften med 1/2 Times Frokost fra Kl. 8 1/2 til 9 og 1 1/2 Times Middag fra Kl. 12 til Kl. 1 1/2. Afvigelser herfra kan finde Sted ved lokal Forhandling .....

§ 7.

Forlanger Modtageren, at der skal losses over ved et Skib, kan Arbejderne ikke nægte det, men det maa meddeles dem inden Kl. 12 Middag, dog kan Arbejderne ikke nægte 1 Times Overlosning uden Varsel, hverken efter Kl. 12 Middag eller efter normal Arbejdstids Ophør. Dersom Overarbejdet annulleres, betales for 1 Overtime.

Lignende Bestemmelser fandtes i den tidligere Overenskomst af 1922. I 1923 behandledes ved faglig Voldgift en Sag mellem A/S Det forenede Dampskibsselskabs Ekspedition i Odense og Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn paa den ene Side og Havnearbejdernes Fagforening paa den anden Side, der drejede sig om, hvilken Betaling der skulde erlægges til Arbejderne, naar der af disse arbejdedes igennem i Middagsspisetiden. I Opmandskendelsen af 24. Marts 1923 udtales det, at det fremgaar af Sagens Oplysninger, at »det ved Ekspeditionen fra Odense Havn af Englandsbaaden til Newcastle, der i Reglen afgaar 2 Gange ugentlig, i en lang Aarrække har været Skik og Brug, at der, for at Baaden i Tide kan naa ud af Odense Kanal, har været arbejdet igennem i Middagsspisetiden, og at der herfor har været ydet Arbejderne et særligt Vederlag.« Det siges videre, at det maa anses for uomtvistet mellem Parterne, at det Vederlag, om hvis Størrelse der under Sagen er Strid, er en speciel Godtgørelse, der udbetales Arbejderne for Forskydning af Middagstiden, hvilken Godtgørelses Størrelse ifølge en gennem en lang Aarrække fulgt sædvanemæssig Ordning mellem Parterne stedse har været fastsat i Overensstemmelse med den laveste Takst for Overarbejde paa Hverdage. Opmanden kom herefter til det Resultat, at A/S Det forenede Dampskibselskabs Ekspedition i Odense og Medlemmerne af Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn burde overfor Havnearbejdernes Fagforening være berettiget til, naar der arbejdedes igennem i Middagsspisetiden, at afregne de 2 første Timer med et Tillæg af 30 pCt., de 2 efterfølgende Timer med et Tillæg af 50 pCt., og derefter med et Tillæg af 75 pCt.

Kort Tid efter indbragtes for Den faste Voldgiftsret en Sag, der ligeledes drejede sig om Arbejdets Udførelse ved A/S Det forenede Dampskibsselskabs Ekspedition i Odense. Denne Sag blev imidlertid afsluttet med følgende Forlig: »Naar der fremtidig arbejdes igennem i Middagsspisetiden, skal der for de 3 første Timer betales et Tillæg af 40 pCt. og derefter et Tillæg af 75 pCt. Med disse Ændringer bibeholdes iøvrigt den hidtil gældende Ordning, som Parterne herefter er enige om at opfatte som et Led i Overenskomsten.«

Den nu foreliggende Sag angaar et Tilfælde, der fandt Sted den 20. November 1925 ved Losningen af en Lægter »Schmalenfelde«, og Klagernes Fremstilling gaar ud paa, at Havnearbejdernes Fagforening ved denne Losning paalagde sine Medlemmer ikke at arbejde igennem i Middagsspisetiden, medmindre der blev ydet dem en Tillægsbetaling af 75 pCt. Klagerne hævder, at denne Beslutning er i Strid med den ovennævnte Kendelse, og Paastanden gaar ud paa, at den trufne Vedtagelse kendes ulovlig, og at der for det skete Overgreb paalægges Fagforeningen en alvorlig Bod efter Rettens Skøn,

samt at Sagens Omkostninger paalægges de Indklagede.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne. Det er vel rigtigt, at der ved Losningen af »Schmalenfelde« blev krævet en Tillægsbetaling af 75 pCt. fra Fagforeningens Side, men nogen almindelig Vedtagelse foreligger ikke. Fagforeningens Formand traf Aftale om Tillægsbetalingen med Modtagerens — en uorganiseret Arbejdsgivers — Forvalter, og efter de Indklagedes Mening har Aftalen ikke været i Strid med den faglige Voldgiftskendelse. Denne Kendelse udtaler sig nemlig ikke om, i hvilket Omfang Arbejdsgiveren er berettiget til at kræve Overlosning i Middagsspisetiden, men kun om det Spørgsmaal, hvad der skal betales, naar der arbejdes igennem. Det maa være Overenskomstens Bestemmelser, der er afgørende for, i hvilket Omfang Arbejdsgiverne kan forlange, at Middagsspisetiden skal forskydes, men her hævder de Indklagede, at § 7 maa forstaas saaledes, at der kun kan kræves 1 Times Overlosning efter Kl. 12 Middag. Ved Losningen af Lægteren »Schmalenfelde« var Forholdet det, at Losningen vilde vare udover Kl. 1 Eftermiddag. En saadan Forskydning var Havnearbejderne ikke pligtige at finde sig i, men maatte være berettigede til at stille deres Krav for at gaa ind paa Modtagerens Ønsker, og Kravet om en Tillægsbetaling af 75 pCt. kan ikke anses for ubilligt. Det vilde være ganske urimeligt, om Arbejdsgiverne skulde kunne kræve af Havnearbejderne, at disse uden nogen Art Spise- eller Hviletid skulde arbejde i et ubegrænset Antal Timer efter Kl. 12 Middag, og noget saadant kan ikke indlægges i den afsagte Kendelse. Denne kan ikke rokke ved de i Overenskomstens § 2 fastsatte Frokost- og Middagspauser, fra hvilke Afvigelser kun kan finde Sted ved lokal Forhandling. De Indklagede bestrider saaledes, at der foreligger nogen Vedtagelse i Strid med Kendelsen. Fagforeningens Standpunkt er det, at naar Arbejdet kun varer til Kl. 1, skal der betales Tillæg i Henhold til Voldgiftskendelsen, nemlig 30 pCt., men hvis Arbejdet ønskes fortsat udover Kl. 1, skal der gives ½ Times Spisetid à 1 Kr. pr. Mand og iøvrigt derefter betales samme Tillæg, hvorom der blev opnaaet Enighed i den for Den faste Voldgiftsret i 1923 indbragte Sag. Saaledes er Forholdet ordnet mellem Havnearbejderne og D. F. D. S., og det er kun rimeligt, at en lignende Ordning gælder for de øvrige Arbejdsgivere ved Odense Havn.

Klagerne har overfor de Indklagedes Fremstilling hævdet, at Kravet om Tillægsbetaling af 75 pCt. blev stillet overfor Stevedorfirmaet Simonsen & Møller, der er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. De har bestridt de Indklagedes Fortolkning af Overenskomstens § 7 og hævder, at den af de Indklagede foreslaaede Ordning ikke er i Overensstemmelse med Ordningen med D. F. D. S., idet der ikke med dette Selskab er truffet Aftale om Spisetid, men kun om Betalingen for en saadan.

Efter alt foreliggende har Fagforeningens Krav om en Tillægsbetaling paa 75 pCt. under alle Omstændigheder været uberettiget og i Strid med den afsagte Voldgiftskendelse, idet de 75 pCt. er krævet ogsaa for Tiden fra Kl. 12 til 1 og krævet uden, at Spørgsmaalet om Spisetiden overhovedet havde været berørt. Paa den anden Side maa der gives de Indklagede Medhold i, at den faglige Voldgiftskendelse i hvert Fald ikke direkte afgør Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang Arbejdsgiverne kan forlange Forskydning af Middagsspisetiden. Reglerne herom maa søges i Overenskomsten. Bestemmelserne i § 7 er imidlertid uklare, idet den første Regel »forlanger Modtageren, at der skal losses over ved et Skib, kan Arbejderne ikke nægte det, men det maa meddeles dem inden Kl. 12 Middag«, nærmest maa tage Sigte paa Overlosning efter normal Arbejdstids Ophør, medens den paafølgende Bestemmelse »dog kan Arbejderne ikke nægte 1 Times Overlosning uden Varsel, hverken efter Kl. 12 Middag eller efter normal Arbejdstids Ophør« tyder paa, at Arbejdet i Middagspausen ogsaa regnes for Overlosning. Under disse Omstændigheder maa Retten lægge Vægt paa, hvorledes Overenskomsten er fortolket i de forløbne Aar, og Oplysningerne gaar her ud paa, at der faktisk, naar saadant var nødvendigt, er blevet arbejdet igennem i Spisetiden, ikke blot for A/S Det forenede Dampskibsselskabs Vedkommen-

de, men ogsaa for andre Arbejdsgivere. Det er fra de Indklagedes Side anført, at Tilfældet »Schmalenfelde« er det eneste, hvor der ikke har kunnet træffes en Ordning. Den Omstændighed, at den faglige Voldgiftskendelse angaar ikke blot D. F. D. S.s Ekspedition i Odense, men ogsaa Foreningen af Arbejdsgivere i Odense Havn, tyder paa, at den særlig for Englandsbaaden omtalte Kutyme ogsaa har været gældende for andre Skibe. Retten vil herefter ikke kunne give de Indklagede Medhold i deres Forstaaelse af Overenskomstens § 7, men maa holde for, at Arbejderne ogsaa er pligtige til at losse over efter Kl. 1. Heraf følger imidlertid ikke, at Arbejderne er pligtige til at arbejde ubegrænset uden Hvile- eller Spisetid, men det ligger udenfor Rettens Opgave at fastsætte nærmere Regler i saa Henseende. Parterne maa henvises til at tale sig til Rette i hvert enkelt Tilfælde, og Misbrug fra Arbejdsgivernes Side vil altid kunne gøres til Genstand for Paaklage. Der er imidlertid intet oplyst om, at saadant Misbrug nogensinde har fundet Sted.

Klagernes Paastand vil saaledes kunne tages til Følge, dog findes der efter de uklare Forhold ikke Anledning til at paalægge nogen Bod, og Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil kunne deles mellem Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse:

Det foran omhandlede Krav om en Tillægsbetaling paa 75 pCt. har været uberettiget. Sagens Omkostninger betales med 150 Kr. af Klagerne og 150 Kr. af de Indklagede.

Sag Nr. 968.
Havnearbejdere ved Losning af S/S »Aase«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Marts 1926 i Sag Nr. 968: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og denne Forenings Medlemmer Firmaet Severin Petersen & Co., A/S Otto Werner og Firmaet Hans Pedersen & Co. mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

I

Under Sag Nr. 931 forelaa til Paakendelse en Tvist mellem de ovennævnte Parter, hvorunder Klagerne i Anledning af indtrufne mere kortvarige Standsninger af Arbejdet ved og i Anledning af Losningen af Kokes fra S/S »Aase« til Firmaet Severin Petersen & Co. i Juli 1925, hvilke Standsninger var foranlediget ved Krav fra Arbejdernes Side om en Merbetaling udover den tarifmæssige, paastod Havnearbejdernes Fællesforbund tilpligtet at tilbagebetale den under Forbehold erlagte Merbetaling, 1033 Kr., og erstatte de ovennævnte Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn forskellige Beløb, ialt 574 Kr. 93 Øre, der opgives at andrage Tab og Udgifter, som er paadraget dem ved Standsningerne, samt endelig at tilsvare en Bod for Overenskomstbrud. De Indklagede paastod principalt Frifindelse.

Ved Rettens Kendelse af 31. December 1925 blev det udtalt, at Spørgsmaalet om den rette Betaling for Lossearbejdet hørte under Paakendelse ved faglig Voldgiftsret, og at Fællesforbundet havde Ansvaret for de indtrufne Arbejdsstandsninger, men at Spørgsmaalet om at paalægge retlige Virkninger i Form af Bod og Erstatning for disse Standsninger burde udskydes, indtil Betalingsspørgsmaalet var afgjort ved faglig Voldgiftsret. Den i Henhold til denne Kendelse nedsatte faglige Voldgiftsret har derefter den 11. Februar 1926 afsagt en Kendelse, hvorefter Fællesforbundet har været uberettiget til at kræve Merbetalingen, og hvorved Forbundet tilpligtes at betale Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn paa Firmaet Severin Petersen & Co.'s Vegne 1033 Kr. Voldgiftsretten har ikke paakendt Spørgsmaalet om, hvilken Betaling for Overarbejde der paa den anden Side tilkommer de paagældende Arbejdere, hvorved bemærkes, at Parterne er enige om, at der har været Overarbejde, men uenige om dettes Omfang. Endelig har Voldgiftsretten efter Paastand afvist et andet Modkrav fra Fællesforbundets

Side, nemlig Betaling for Afskriverarbejde, udført af Arbejderne selv som Følge af, at Arbejdsgiveren ikke havde stillet Afskrivere, idet Kendelsen statuerer, at dette Spørgsmaal ikke er indbefattet under Voldgiftstemaet.

Under nærværende Sag har nu Klagerne paastaaet Fællesforbundet dømt til at opfylde Voldgiftskendelsen ved Betaling af det fornævnte Beløb, 1033 Kr., samt til at udrede Erstatning og Bod som tidligere paastaaet, dog at der i Erstatningen fradrages et Beløb af 41 Kr. 42 Øre for Overarbejde.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne mod at betale 474 Kr. 12 Øre, nemlig de 1033 Kr. med Fradrag af 366 Kr. 88 Øre for Overarbejde og 192 Kr. for Afskrivning.

Retten finder, at Klagerne paa en efter Omstændighederne tilstrækkelig Maade har sandsynliggjort, at der er lidt Tab og paaført Udgifter til et Beløb som det, der er krævet erstattet. Med Hensyn til de Indklagedes Krav om Overarbejdsbetaling kan det ikke paa det forelagte Grundlag statueres, at dette Krav overstiger, hvad Klagerne har erkendt, at der skyldes, og med Hensyn til Kravet om Betaling for Afskrivning er det ej heller tilstrækkelig paavist, at dette Krav er beføjet i det foreliggende Tilfælde.

Herefter vil Fællesforbundet være at tilpligte til, foruden at betale det ved den faglige Voldgiftsrets Kendelse idømte Beløb 1033 Kr., yderligere i Anledning af de uberettigede Standsninger i Arbejdet at udrede en Bod, der under Hensyn til, at den ogsaa skal tjene til Dækning af det ovenomhandlede Tab med Fradrag af Overarbejdsbetaling, findes at burde bestemmes til 1.000 Kr. Da der ved den i Sagen Nr. 931 afsagte Kendelse allerede er paalagt de Indklagede Sagsomkostninger, vil der for den her paakendte Del af denne Sag kunne ses bort fra Paalæg af yderligere Sagsomkostninger.

II

Klagerne har endvidere gjort gældende, at Fællesforbundet har paadraget sig Ansvar ved sit Forhold under Losningen af Kokes til fornævnte Firma Severin Petersen & Co. fra S/S »Aase« i Dagene fra den 21.—28. December 1925 under de nedenfor nærmere angivne Omstændigheder og derved paadraget Firmaet et Tab af ialt 315 Kr. 86 Øre. I denne Anledning paastaar Klagerne Fællesforbundet dømt til at betale dette Beløb samt en Bod.

De Indklagede paastaar heroverfor Fællesforbundet frifundet.

Efter de foreliggende Oplysninger er Sagens Omstændigheder følgende:

S/S »Aase« — som ikke er identisk med det under I omhandlede Skib af samme Navn — indkom til Losning af et Parti Kokes til det ovennævnte Firma den 21. December 1925. A/S Otto Werner havde Losningen i Entreprise og skulde anvende 5 Hold Arbejdere, men kunde først kun faa paamønstret 2 Hold og senere paa Dagen et tredie Hold. En Henvendelse til Fællesforbundet den følgende Dag førte ikke til, at de manglende 2 Hold blev tilvejebragt. Den 23. s. M., da man mente at have konstateret, at der stod et større Antal ledige Kularbejdere omkring Skibet, henvendte man sig paany til Fællesforbundet, men det lykkedes heller ikke da at faa de 2 manglende Hold etableret. Den 24. — Juleaftensdag — standsede de i Arbejde værende Hold Kl. 12 Middag trods Protest fra Losseentreprenøren, og da de endvidere vægrede sig ved at arbejde den 27. s. M. (»Tredie Juledag«), som var en Søndag, maatte der arbejdes over den 28., og Skibet kom til Trods herfor dog paa Overliggedage.

Klagerne gør nu gældende, at der fra Arbejdernes Side har foreligget Obstruktion overfor dette Lossearbejde, formentlig fordi det drejede sig om lette Kokes, svarende til dem, der var Tale om i Sag Nr. 931 og under I i nærværende Sag, samt at Fællesforbundet maa være ansvarligt herfor, fordi det har forsømt sin Pligt til at sørge for, at Arbejderne udførte dette Lossearbejde. Det gøres endvidere gældende, at Forbundets Formand har vægret sig ved at paalægge Arbejderne at fortsætte Arbejdet den 24. December til sædvanlig Ophørstid eller dog i alt Fald udover Kl. 12, samt at Forbundet ligeledes maa være ansvarligt for, at der nægtedes Søndagsarbejde den 27. s. M.

De Indklagede bestrider, at der har foreligget Obstruktion overfor dette Lossearbejde, og hævder, at der var

Mangel paa Kularbejdere, i hvilken Henseende det særlig benægtes, at der den 23. befandt sig ledige Kularbejdere i Nærheden af Skibet. Endvidere bestrides det, at Forbundet har forsømt nogen Pligt til at skaffe Arbejdere, idet Forbundsformanden har henvist Losseentreprenøren til den i Havnen etablerede Arbejdsanvisning og ikke har været i Stand til at gøre mere for at fremskaffe Arbejdskraft. Det benægtes endvidere, at Forbundet har været anmodet om at formaa de i Arbejde værende Hold til at fortsætte Arbejdet efter Kl. 12 den 24., og det er uimodsagt anført, at der ikke til Forbundet har været rettet Henvendelse om, at der skulde arbejdes Søndag den 27., idet saadan Henvendelse kun er sket til Folkene i de antagne Hold.

Kontrollør Andersen, der gjorde Tjeneste i Arbejdsanvisningen, har som Vidne forklaret, at der den 22. blev telefoneret fra Losseentreprenøren om at skaffe 2 Hold à 9 Mand, at Andersen hertil svarede, at saa mange Kularbejdere kunde der ikke skaffes, men at man kunde stille nogle enkelte samt iøvrigt andre Havnearbejdere, der ikke var specielle Kularbejdere, men at Entreprenøren ikke ønskede at modtage disse Folk.

Fællesforbundets Formand har afgivet personlig Forklaring og herunder benægtet, at han er blevet anmodet om at formaa Folkene til den 24. at arbejde efter Kl. 12.

Efter alt foreliggende er der vel nogen Grund til at antage, at Kularbejderne har været uvillige til at paatage sig det omhandlede Lossearbejde. Men der savnes overfor Forbundsformandens og Kontrollør Andersens Forklaringer tilstrækkelig Føje til at gøre Forbundet ansvarligt herfor. Hvad angaar Spørgsmaalet om at standse med Arbejdet Kl. 12 den 24. December, bemærkes, at der ikke haves nogen overenskomstmæssig Hjemmel for, at Arbejderne kan stille noget Krav i saa Henseende, og omend det efter det Oplyste maa anses for ret almindeligt, at Arbejdet paa denne Dag ophører tidligere end normalt paa Skibe, der — som det heromhandlede — ikke skal være færdige til Afgang samme Dag, maa det statueres, at Arbejderne har været ubeføjede til egenmægtigt at forkorte Arbejdstiden som sket. Men da det overfor Forbundsformandens bestemte Benægtelse ikke er godtgjort, at han har været opfordret til at formaa Folkene til at fortsætte efter Kl. 12, findes der heller ikke for dette Punkts Vedkommende at kunne paalægges Forbundet Ansvar. Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejderne har været berettigede til at vægre sig ved Søndagsarbejdet den 27., ligger ikke klart oplyst for Retten; men da det — som foran bemærket — er ubestridt, at ingen Opfordring i saa Henseende er fremsat overfor Forbundets Ledelse, vil der ej heller i denne Anledning kunne blive Spørgsmaal om at paalægge Forbundet Ansvar. For den under II omhandlede Klages Vedkommende vil Forbundet herefter være i det Hele at frifinde, dog at det under Hensyn til, at de paagældende Arbejdere maa antages at have været i nogen Grad uvillige til at paatage sig Lossearbejdet, og at de ikke har haft Føje til at standse Arbejdet Kl. 12 den 24. December, findes billigt, at Sagens Omkostninger paalægges de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

Havnearbejdernes Fællesforbund bør til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn paa Firmaet Severin Petersen & Co.'s Vegne betale 1033 Kr. samt erlægge en nævnte Forening tilfaldende Bod paa 1.000 Kr., men frifindes iøvrigt for Klagernes Tiltale i denne Sag.

I Sagsomkostninger betaler de Indklagede 300 Kr.

Sag Nr. 977.

Havnearbejdere i forskellige Byer.

(Feriespørgsmaal.)

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Marts i Sag Nr. 977: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmarks Vegne.

I Sag Nr. 933 havde De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne indklaget Dansk Ar-

bejdsgiverforening paa Købmændenes Arbejdsgiverforening i Kerteminde's, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense's og Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866's Vegne i Anledning af en Tvist om, hvorvidt der hos visse Virksomheder i de nævnte Byer, for Odenses Vedkommende hos to navngivne Firmaer, tilkommer de dersteds beskæftigede Arbejdere Ferie. Ved det forberedende Retsmøde den 15. Januar 1926 enedes Parterne om at lade de verserende Stridsspørgsmaal angaaende Ferie i Odense, Kerteminde og Rønne afgøre ved faglig Voldgift, saaledes at det blev den samme Opmand — udpeget af Den faste Voldgiftsret — der fungerede i alle tre Sager, hvorefter Klagen blev taget tilbage. Under Forberedelsen til Afholdelsen af den faglige Voldgiftsret gjorde Dansk Arbejdsmandsforbund opmærksom paa, at et formentlig tilsvarende Spørgsmaal forelaa hos et tredie Firma i Odense, nemlig Odense Kulkompagni, hvorom der ikke tidligere havde foreligget Indberetning fra den paagældende Fagforening, og det oplystes, at Formanden for Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense, Grosserer P. L. Poulsen, der fra Arbejdsgiversiden var udpeget som det ene af Medlemmerne i den faglige Voldgiftsret, er Medindehaver af Odense Kulkompagni.

Under nærværende Sag har nu De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne æsket Rettens Udtalelse for, at Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmarks Vegne er pligtig til ogsaa at lade Spørgsmaalet om Ferie hos Odense Kulkompagni afgøre af den oftnævnte Voldgiftsret og til at udpege en anden Voldgiftsmand i Stedet for Grosserer Poulsen. der anses for inhabil, idet denne sidste Paastand opretholdes ogsaa for det Tilfælde, at der ikke maatte blive givet Paastanden om Inddragelse af Forholdet hos Odense Kulkompagni Medhold. Til Støtte for disse Paastande gør Klagerne gældende, at Forholdet hos Odense Kulkompagni med Hensyn til Feriespørgsmaal er ensartet med Forholdene hos de andre to Odense-Firmaer, og at Groserer Poulsen følgelig i alt Fald har Interesse i, hvilket Udfald Voldgiftssagen faar.

De Indklagede paastaar disse Krav i det hele kendt uberettigede og har i saa Henseende bl. a. anført, at Forholdene ikke ligger ens hos de 3 Odense-Firmaer, idet der ikke her er Tale om overenskomstmæssige Krav paa Ferie, men om, hvorvidt der paa hver enkelt Virksomhed har uddannet sig en Kutyme i saa Henseende, og da hvilken.

Selv om det maatte kunne synes naturligt, at de omhandlede Tvistigheder fandt deres Afgørelse under en og samme faglige Voldgiftssag, er de Indklagede dog berettigede til at modsætte sig en Udvidelse, som den af Klagerne begærede, af det mellem Parterne aftalte Omraade for Voldgiftsretten, og der kan derfor ikke gives denne Del af Klagernes Paastand Medhold. Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Grosserer Poulsens Habilitet som Voldgiftsdommer i Sagen, forsaavidt den angaar de 2 ham uvedkommende Firmaer i Odense, bemærkes, at § 10 i Normen for Regler for Behandling af faglig Strid ikke hjemler den fremsatte Indsigelse, og at der ej heller er oplyst andre Omstændigheder, som kan føre til at nægte de Indklagede Ret til at fastholde Grosserer Poulsens Valg, naar de ikke finder at kunne imødekomme Klagernes i og for sig forstaaelige Ønske om at faa ham erstattet med en Voldgiftsmand, i hvis Virksomhed et Feriespørgsmaal overhovedet ikke foreligger.

Herefter vil de Indklagede i det Hele være at frifinde. Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne med 300 Kr.

Kendelse:

Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmarks Vegne frifindes i det Hele for Tiltale af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne i denne Sag.

Klagerne betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 ❋ KØBENHAVN DEN 12. JUNI 1926 ❋ 22 AARGANG

De samvirkende Fagforbund og de udenforstaaende Organisationer.

I Tilslutning til Begivenhederne paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Kongres, hvor Forbundet vedtog at udmelde sig af De samvirkende Fagforbund, har der fra alle Sider indenfor Fagbevægelsen været Kræfter i Bevægelse for at hindre dette Brud paa den danske Fagbevægelses Enhed.

Disse Kræfter resulterede i, at der paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde vedtoges en Resolution, hvorved det manifesteredes, at der burde tilstilles samtlige udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer en Opfordring til at samles om Landsorganisationen.

Dette er nu sket og vi refererer her den Henvendelse der er tilstillet Dansk Arbejdsmandsforbund og udtaler Haabet om at den vil afføde gunstigere Betingelser for den store Fløj, der indenfor Dansk Arbejdsmandsforbund er og altid har været imod en Søndring af den faglige Enhed i den danske Arbejderbevægelse.

De samvirkende Fagforbund
i Danmark.

København, d. 21. Maj 1926.

Til
Dansk Arbejdsmandsforbund.

Paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 10. Maj d. A., fandt der i Anledning af det ærede Forbunds Beslutning om at udtræde af De samvirkende Fagforbund en indgaaende Diskussion Sted om Rækkevidden af denne Beslutning og om Nødvendigheden af Samarbejdet mellem Fagforbundene.

Under Diskussionen kom man ganske naturlig ogsaa ind paa en Omtale af de Organisationer, som ikke er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, og Repræsentantskabet vedtog at rette en Opfordring til disse om at opfylde deres Solidaritetspligt og søge Samarbejde med de øvrige Fagforbund ved at indtræde i De samvirkende Fagforbund.

Endvidere vedtog Repræsentantskabet at rette en Opfordring til Dansk Arbejdsmandsforbund om at tilbagetage sin Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

De Tanker som blev fremførte som Begrundelse for den tagne Beslutning fandt Udtryk i en Udtalelse angaaende Fagorganisationens Samarbejde.

I den vedtagne Beslutning, som vi tillader os at vedlægge, peges der paa den stadig mere tilspidsede Kamp mellem Kapital og Arbejde og paa Nødvendigheden af solidarisk Sammenhold mellem Arbejderne for at Arbejderklassen derved kan gaa sejrrigt ud af Kampen med deres Modstandere.

I Overensstemmelse med Repræsentantskabets Beslutning og i den samlede Arbejderklasses Interesse, tillader vi os ved nærværende at rette en indtrængende Opfordring til det ærede Forbund om at tage sin Udmeldelse tilbage.

Det ligger i Forholdenes Natur, at vi er rede til Forhandling med det ærede Forbund, hvis saadan maatte ønskes.

P. F. V.:
sign. *Carl F. Madsen.*
/sign. Hans Jacobsen.

Der er endvidere til de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Forbund udsendt et saalydende Cirkulære:

Til
Fagforbundene som ikke er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 10. og 11.

Maj d. A. fandt der i Anledning af Dansk Arbejdsmandsforbunds Beslutning om at udtræde af Samvirksomheden en indgaaende Diskussion Sted om Rækkevidden af denne Beslutning og om Nødvendigheden af Samarbejdet mellem Fagforbundene.

Behandlingen af denne Sag resulterede i Vedtagelsen af vedlagte Udtalelse angaaende Fagorganisationernes Samarbejde.

I Resolutionen peges der paa den stadig mere tilspidsede Kamp mellem Kapital og Arbejde og paa Nødvendigheden af Enighed og solidarisk Sammenhold mellem Arbejderne, for at Arbejderklassen derved kan gaa sejrrig ud af Kampen med dens Modstandere, og der rettes en indtrængende Opfordring til de Forbund, der staar udenfor Samvirksomheden, om at indtræde i denne, og til Dansk Arbejdsmandsforbund rettes en Opfordring om at tage sin Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund tilbage.

Idet vi gør det ærede Forbund bekendt med den af Repræsentantskabet saaledes vedtagne Beslutning, tillader vi os at fremsætte et Par oplysende Bemærkninger:

I Begyndelsen af Aaret 1898 blev som bekendt De samvirkende Fagforbund oprettet som en paakrævet Nødvendighed, efter at Arbejdsgiverne havde dannet deres Landsorganisation i 1896 og faaet en ikke ringe Tilslutning til denne. Den Magt, Arbejdsgiverforeningen derved mente sig i Besiddelse af, gav sig Udslag i Lockouten i 1899, hvorved man i 4 Maaneder holdt ca. 40.000 Arbejdere ude fra Fabrikerne, Værkstederne og Byggepladserne.

Det Samarbejde mellem Forbundenes Ledelser, som var tilvejebragt ved Oprettelsen af De samvirkende Fagforbund gjorde det muligt for disse daglig at raadslaa om, hvilke Veje der skulde følges, og hvilke Midler der skulde anvendes under Kampen, og det lykkedes gennem enigt Samarbejde mellem Fagforbundene at tilbageslaa Arbejdsgiverforeningens Angreb.

Siden den Tid har De samvirkende Fagforbund haft mange Sammenstød med Arbejdsgiverforeningen; men den mest omfattende Kamp fandt som bekendt Sted sidste Aar. I denne blev der efterhaanden inddraget ca. 97.000 af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer og ca. 10.000 Medlemmer af Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund.

Ved Hjælp af den økonomiske Støtte, der fremskaffedes i Kraft af Samarbejdet, lykkedes det baade at tilbageslaa Arbejdsgiverforeningens Angreb og dens Krav om Lønreduktioner, hvorimod De samvirkende Fagforbund gennemførte sine Krav om fuld Dækning for Prisstigningen og om særlige Tillæg til lave Lønninger samt Forhandling om en Regulering af Overenskomsternes almindelige Bestemmelser.

Det ligger iøvrigt i Sagens Natur, at De samvirkende Fagforbund — selv om Lønspørgsmaalene udgør Hovedvirksomheden — øver en betydelig Indflydelse paa mange andre Forhold, som er til Held og Gavn for Arbejderne. Men den Indflydelse, som Arbejderne i Kraft af deres Samarbejde saaledes udøver paa mange Omraader, synes imidlertid ikke at være blevet forstaaet overalt.

Der synes ogsaa at herske megen Misforstaaelse angaaende De samvirkende Fagforbunds Virksomhed under Lønkampe. Navnlig synes det, som om man i enkelte Organisationer vil tillægge Centralorganisationen Skylden for, at Ønsker, som næres, ikke kan nyde Fremme, ligesom man er tilbøjelig til at ville vælte Skylden for et mindre godt Resultat af en Konflikt over paa Centralorganisationen, idet man ganske ser bort fra de virkelige Aarsager.

Der er ogsaa, som Grund til at nogle Forbund ikke vil staa tilsluttet De samvirkende Fagforbund, anført, at de da ikke selv er Herrer over, naar de vil have deres Forhold forbedrede. Men det er man nu heller ikke uden Centralisation; thi man vil altid være afhængige af baade Konjunkturerne og den Styrke, Arbejdsgiverne har.

Af De samvirkende Fagforbunds Love, hvoraf følger nogle Eksemplarer, fremgaar det iøvrigt, at Forbundenes Selvstændighed indenfor Samvirksomheden er sikret i størst mulig Udstrækning.

Det maa ogsaa erindres, at Arbejdsgiverne er stærkt centraliserede og føler heri deres Styrke, og det vil derfor være letsindigt, hvis Arbejderne vilde

opgive deres Centralisation. Dette vilde kun betyde en Svækkelse af vore Organisationer, idet Arbejdsgiverne fremtidig vil have langt lettere ved at bekæmpe disse.

Arbejderne har som Klasse at arbejde for, at de hæves op til fuld Ligeberettigelse i politisk, kulturel og social Henseende. Derfor skal Arbejderne søge at finde hinanden overalt, hvor Betingelgelserne er til Stede, og derfor skal de værne om de Fremskridt, der ligger i den faglige Centralisation og styrke dennes Slagkraft og Indflydelse mest mulig.

I den samlede danske Arbejderstands Interesse retter De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg derfor Opfordring til den ærede Organisations Ledelse om at overveje de Tanker, der er nedlagt i den af Repræsentantskabet vedtagne Resolution og i vor Henvendelse til Forbundet, samt virke for, at Forbundet snarest slutter sig til De samvirkende Fagforbund. Maalet maa være: *Alle danske Arbejdere i én faglig Landsorganisation.*

Til Opnaaelse heraf er vi selvfølgelig altid rede til Forhandling.

P. F. V.:
Carl F. Madsen.
Hans Jacobsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kuske i Esbjerg ved Dagrenovationsarbejde.

Som meddelt her i Bladets Nr. 46 blev der den 13. April afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen om en Konflikt mellem Vognmand V. V. Bruun i Esbjerg og de hos ham beskæftigede Kuske angaaende Betalingen for Bortkørsel af Dagrenovation. Da der ikke opnaaedes Enighed paa Mødet indbragte Arbejdsgiverforeningen Uoverensstemmelsen for Den faste Voldgiftsret.

Efter at der var afgivet Tilsvar paa Klagen og efter at der var afholdt forberedende Retsmøde, lykkedes det forinden Proceduren at faa aftalt Rammerne for en Overenskomst, hvorefter Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund enedes om at afholde et nyt Fællesmøde for at faa udarbejdet en ny Overenskomst.

Dette lykkedes ogsaa paa et Møde den 24. April, hvor man enedes om en saalydende Overenskomst:

Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Esbjerg Vognmandsforening, Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsmandsforbunds Esbjerg Afdeling, enedes man om følgende Overenskomst vedrørende Dagrenovationsarbejde i Esbjerg:

Til de ved Dagrenovationsarbejde beskæftigede Arbejdsmænd betales en Timeløn af 1 Kr. 27.

For Overarbejde betales tilsvarende procentvise Tillæg som gældende mellem Esbjerg Vognmandsforening og Arbejdsmændenes Fagforening af 1890.

Der optages snarest muligt Forhandling mellem de interesserede Parter om Arbejdets Udførelse i Akkord.

Der ydes de her omhandlede Arbejdere en Sommerferie paa 6 Dage i Tilslutning til 2 Helligdage.

De ovenfor fastsatte Lønninger reguleres i Overensstemmelse med Reguleringsbestemmelsen i Forliget af 3. Juni 1925 mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

Ovennævnte Overenskomst træder i Kraft straks og er gældende som et Supplement til Overenskomsten mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Esbjerg og Vognmandsforeningen i Esbjerg, saaledes at den kan opsiges med samme Opsigelsesfrist (3 Maaneder) som nævnte Overenskomst til Udløb samtidig med denne.

Det overlades til lokal Forhandling nærmere at udforme ovenstaaende Overenskomst.

Arbejdsgiverforeningen tog derefter sin Klage tilbage.

Arbejdsløsheden i April 1926.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene,

dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af April var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 17,7 pCt. mod 23,2 pCt. ved Udgangen af Marts.

April 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		2. Apr.	9. Apr.	16. Apr.	23. Apr	29. Apr.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri.....	11903	25,7	24,6	22,2	17,7	16,1
2. Anden Industri m. v.	65532	19,4	19,1	18,1	17,2	16,8
3. Handel	5410	10,4	10,7	10,5	10,3	10,2
4. Arbejdsmd. .	31979	19,1	17,8	16,1	16,9	16,6
Ialt...	113824	19,6	18,9	17,6	16,9	16,4
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri.....	19976	39,1	29,7	23,9	19,6	17,0
2. Anden Industri m. v.....	59936	22,4	21,7	20,8	19,8	19,0
3. Handel.....	6450	10,7	10,7	11,1	11,0	10,8
4. Arbejdsmd. .	68448	26,1	24,3	22,4	20,3	19,8
Ialt...	154630	25,7	23,4	21,5	19,6	18,7
Hele Landet.	268454	23,1	21,5	19,9	18,5	17,7

For samtlige de i ovenstaaende Tabel anførte Grupper var der Nedgang i Arbejdsløsheden i hele April Maaned saavel i Hovedstaden som i Provinsen, bortset fra en mindre Stigning for Arbejdsmænd i Hovedstaden omkring Midten af Maaneden og for Gruppen Handel i Provinsen i Maanedens sidste Halvdel. Nedgangen skyldes Aarstiden og var størst for Bygningsindustrien, og indenfor denne Industri størst i Provinsen.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af April 1926 var ligesom for de nærmest foregaaende Maaneder langt større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Aarene 1923—25, men betydelig lavere end i 1922, og sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var den over 2½ Gange saa stor. Dette skyldtes hovedsagelig Fabrikfagene m. v., hvor Arbejdsløsheden i Hovedstaden var omtrent 3 Gange saa stor som før Krigen og i Provinsen endog over 5 Gange saa stor. For Bygningsindustrien var Arbejdsløsheden i Hovedstaden kun ½ Gang større end før Krigen, men i Provinsen 4 Gange saa stor. I det hele taget skyldes den i Sammenligning med Aarene før Krigen større Arbejdsløshed ganske særligt Forholdene i Provinsen, hvor Arbejdsløsheden som Helhed var ca. 3½ Gange saa stor ved Udgangen af April 1926 som ved Udgangen af samme Maaned i Aarene 1910—13 gnstl., medens den i Hovedstaden kun var ca. dobbelt saa stor.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 981. Arbejdsmænd i Horsens.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. April 1926 i Sag Nr. 981: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlemmer Firmaet Wright, Thomsen & Kiær og Entreprenør Carl Jensen mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens' Vegne.

Den 15. Maj 1922 blev der mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og forskellige af dets Afdelinger og Entreprenørforeningen samt Entreprenørforeningerne i forskellige Købstæder, derunder Horsens, samt Vognmandsforeningen i Randers truffet forskellige Aftaler vedrørende Arbejdsforholdene i en Række Købstæder, derunder Horsens, og de sønderjydske Landsdele. Denne Vedtagelse blev optrykt den 10. April 1923 med senere Ændringer og blev da betegnet som gældende mellem Entreprenørforeningen og dens Lokalforeninger og Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Lokalafdelinger for Arbejdsforholdene i Aalborg, Helsingør, Holbæk, Horsens, Kalundborg, Odense, Randers, Svendborg og de sønderjydske Landsdele. Formentlig pr. 1. Juli 1923 udmeldte Horsens Entreprenørforening sig af Arbejdsgiverforeningen. Den 20. November 1924 oprettedes der en Overenskomst, der betegnes som værende mellem Entreprenørerne og Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens. Den er underskrevet af 3 Entreprenører »for Entreprenørerne«, og det er uomtvistet under Sagen, at disse Entreprenører ikke er Medlemmer af Arbejdsgiverfor-

eningen. Denne Overenskomst fornyedes den 13. August 1925.

Efter at Horsens Kommune havde vedtaget, at et større Jordarbejde skulde sættes i Gang som Nødhjælpsarbejde til Afhjælpning af den herskende Arbejdsløshed, blev Arbejdet, der var udbudt i bunden Licitation, overdraget til Entreprenørfirmaet Wright, Thomsen & Kiær og Entreprenør Carl Jensen. Efter Sagens Oplysninger ligger Arbejdspladsen omkring Bygrænsen, og Dele af den gaar ind over samme. Afstanden fra Bygrænsen til den fjernest liggende Spids af Arbejdspladsen overskrider ikke 350 Meter, og Tyngdepunktet for det Areal, der skal afgraves, ligger ca. 250 Meter fra Bygrænsen. Entreprenør Carl Jensen paabegyndte sin Del af Arbejdet den 4. Marts d. A., Wright, Thomsen & Kiær sin Del den 5. s. M. Den 6. s. M. meddelte Fagforeningsformanden Firmaerne, at han paa Arbejdernes Vegne stillede Krav om 15 pCt. Tillæg til den almindelige Timeløn, fordi Arbejdet laa uden for Bygrænsen. Han henviste herved til den ovenomtalte Overenskomst af 13. August 1925 mellem Entreprenørerne og Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens, der i § 5 indeholder følgende Bestemmelse: »Til nedenstaaende Arbejder betales et Tillæg af 15 pCt. til den normale Timeløn ..... 5. For Arbejder udenfor Bygrænsen indtil 4 km. Undtagen fra denne Bestemmelse er dog Grusgraven i Bygholm Park«. Entreprenørfirmaerne afviste dette Krav, idet Overenskomsten var dem uvedkommende, og henviste paa deres Side til Overenskomsten af 15. Maj 1922 mellem Entreprenørforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund, der intet indeholder om Tillæg af 15 pCt. til Timeløn. Fagforeningsformanden fastholdt sit Krav og meddelte den 9. Marts Firmaerne, at, saafremt de ikke inden den 10. om Aftenen havde meddelt ham, at man vilde betale de 15 pCt. Tillæg, vilde han standse Arbejdet ved Arbejdstidens Ophør den 10. Marts. Da ogsaa Arbejdsgiverne fastholdt deres Standpunkt, blev Arbejdet standset den 10. om Aftenen, og Arbejdsstandsningen, der for Wright, Thomsen & Kiærs Vedkommende omfatter 66 Mand og for Entreprenør Carl Jensens Vedkommende 30 Mand, er endnu løbende. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 24. Marts forhandledes der om at faa Arbejdet sat i Gang igen. Fra Arbejdernes Side blev der her stillet følgende Forslag: »Arbejderne foreslaar, at Den faste Voldgiftsret afgør, hvorvidt den af Entreprenørforeningen i Brev af 17. Marts fremholdte Paastand om, at det omhandlede Arbejde skal betales efter Vedtagelsen af 15. Maj 1922 med senere tilkomne Ændringer og Tilføjelser, skal tages til Følge.

Saafremt Retten underkender denne Paastand, betaler Entreprenørerne Arbejdet efter Overenskomsten mellem Entreprenørerne og Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens af 13. August 1925. Arbejdet genoptages straks.«

Arbejdsgiverne stillede følgende Forslag: »Arbejdet genoptages straks. Til Afgørelse af det faglige Stridspørgsmaal mellem Parterne nedsættes en faglig Voldgiftsret i Overensstemmelse med Overenskomsten af 15. Maj 1922 § 4.«

Ingen af Parterne kunde imidlertid tiltræde den ande Parts Forslag.

Idet Klagerne gør gældende, at den skete Arbejdsstandsning maa anses for ganske ulovlig, allerede fordi den er uvarslet, har de i Klageskriftet nedlagt Paastand paa, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig som stridende mod Septemberforligets Punkt 2 og de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, og at der for denne ulovlige Arbejdsstandsning paalægges De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og Forbundet solidarisk med dets Horsens-Afdeling en klækkelig Bod, fastsat efter Rettens Skøn. Endvidere er Sagens Omkostninger paastaaet paalagt de Indklagede.

Under den mundtlige Forhandling har Klagerne udvidet deres Paastand derhen, at de yderligere ønsker statueret, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund fremdeles er gældende ogsaa forsaavidt angaar Arbejdsforholdene i Horsens.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne, saaledes at Sagens Omkostninger paalægges Klagerne. De gør gældende, at der ikke foreligger nogen Art af Overenskomst mellem de vedkommende Entreprenørfirmaer og Arbej-

derne, og at der derfor ikke har paahvilet Arbejderne nogen Varselspligt, idet Septemberforliget maa forudsætte en bestaaende faglig Overenskomst. De hævder nærmere, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 er ophørt at eksistere for Horsens derigennem, at Entreprenørforeningens Lokalafdeling i Horsens er ophævet. Vedtagelsen af 15. Maj 1922 omfattede kun visse Hovedregler og var kun gældende for bestemte Byer, nemlig saadanne, hvor der i Forvejen eksisterede lokal Overenskomst, indeholdende detaillerede Bestemmelser. Arbejdsgiverne ønskede en Landsoverenskomst, men herpaa vilde Arbejderne ikke gaa ind. Følgen af, at Entreprenørernes Lokalafdeling i Horsens blev ophævet, var, at ogsaa den lokale Overenskomst faldt bort, men hermed faldt igen Forudsætningen for 15. Maj Overenskomsten for Horsens' Vedkommende bort, og det kan saaledes ikke hævdes længere, at denne Overenskomst er gældende.

De Indklagede vil heller ikke hævde, at Overenskomsten mellem Entreprenørerne og Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens af 13. August 1925 er gældende for de klagende Entreprenørfirmaer. Ganske vist har disse Firmaer ved at paatage sig Arbejde for Kommunen forpligtet sig til at udføre Arbejdet bl. a. efter »almindelige Betingelser for Arbejder og Leverancer til Horsens Kommune«, og disse Betingelser indeholder i § 15 følgende Bestemmelse: »Entreprenørerne er forpligtet til at overholde de Priskuranter og Overenskomster, der i Horsens normalt gælder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere i vedkommende Fag, og til under Forudsætning af, at der foreligger tilstrækkeligt Tilbud af Arbejdskraft fra Horsens kun at benytte Arbejdere her fra Byen .....« Men de Indklagede vil dog ikke paa Grundlag heraf hævde, at Entreprenørfirmaerne i Forhold til Arbejderne er juridisk forpligtede til at følge Overenskomsten af 13. August 1925. Dette maa blive et Spørgsmaal mellem Horsens Kommune og Entreprenørfirmaerne. Naar Forholdet saaledes er det, at der ikke gælder nogen Overenskomst mellem Parterne, maa Arbejderne staa frit, og det kan ikke bebrejdes dem, at de søger at opnaa samme Betaling for det her omhandlede Arbejde som Entreprenørerne i Horsens maa betale.

Retten maa i Lighed med, hvad der Gang paa Gang er udtalt i tidligere Kendelser, senest i Sag Nr. 920, fastslaa, at den uvarslede Arbejdsstandsning har været ulovlig. Antager man, at enten Overenskomsten af 15. Maj 1922 eller Overenskomsten af 13. August 1925 var gældende, burde der være gaaet frem efter Reglerne for faglig Strid, og hvis ingen Overenskomst er gældende, burde der her, hvor begge Parter henhører under Hovedorganisationerne, være varslet i Overensstemmelse med Reglerne i Septemberforligets § 2. Spørgsmaalet om, hvorvidt Overenskomsten af 15. Maj 1922 fremdeles er gældende for Horsens, finder Retten ikke tilstrækkelig Anledning til at tage Stilling til. Klagernes Paastand i saa Henseende er først fremsat under den mundtlige Forhandling, og de Indklagede har henstillet, at Retten ikke tager Hensyn til de forskellige Dokumenter, Klagerne har fremlagt til Støtte for deres Paastand. Dertil kommer, at det i bedste Fald er ganske uklart, om Besvarelsen af dette Spørgsmaal har nogen Betydning i den foreliggende Strid. Fra Klagernes Side er det i hvert Fald udtalt, at Overenskomsten kun kan være gældende for Horsens, men ikke for den Arbejdsplads udenfor Bygrænsen, som her er Tale om, og endelig kommer dertil Spørgsmaalet om Følgerne af, at Entreprenørfirmaerne er indgaaet paa at udføre Arbejdet efter »almindelige Betingelser for Arbejder og Leverancer til Horsens Kommune«, hvilket Spørgsmaal ligeledes henstaar uklart.

For det begaaede Retsbrud findes der at burde paalægges de Indklagede en Ordensbod paa 500 Kr., ligesom de vil have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Den ovenomhandlede Arbejdsstandsning er ulovlig. De Indklagede bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod paa 500 Kr. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Iøvrigt afvises Sagen.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 ❋ KØBENHAVN DEN 19. JUNI 1926 ❋ 22 AARGANG

Kampen i Norge afsluttet.

Af Dagspressens Meddelelser vil det være alle vore Læsere bekendt, at Storkonflikten i Norge nu er afsluttet, idet Mæglingsforslaget af 16. April, efter at saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Repræsentanter var enedes om at anbefale det med visse Ændringer, blev vedtaget efter at Voldgiftsnævnet den 31. Maj havde udarbejdet de krævede Ændringer.

Det saaledes vedtagne Mæglingsforslag indeholder en Lønreduktion paa 17 pCt., ligesom Forslaget af 16. April men Bestemmelsen om Pristalsregulering pr. August er udgaaet og i Stedet for den tidligere foreslaaede Overenskomstperiode til 1. April er Overenskomsten nu gældende til 1. Februar 1927. En Undtagelse fra denne sidste Bestemmelse danner dog Bygningsindustrien, som faar en 2aarig Periode med Regulering efter Pristallet i Februar.

Forslaget omfattede Bygningsindustrien, Skotøjsindustrien, Tekstilindustrien, Jernindustrien og Bjærgværkerne, men samtidig med at Forholdene ordnedes for disse 5 Fag, opnaaedes tillige Overenskomst for Typografer, Bogbindere, Skræddere og Møbelindustriarbejdere.

De fleste Foraarsoverenskomster er dermed afsluttede, men der er indtraadt Vanskeligheder med Hensyn til Kommunalarbejdernes Overenskomst med Oslo, idet Mæglingsforslaget her er forkastet af Arbejderne og Strejke erklæret til Udbrud Tirsdag Aften.

Der forhandledes dog mellem Parterne endnu Tirsdag; men disse Forhandlinger endte uden Resultat, og Strejken, der traadte i Kraft den 15. ds., omfatter Arbejderne ved Elektricitets- og Gasværket, Brolæggerne og Sporvejene.

Lockouten for de øvrige omtalte Fags Vedkommende hævedes den 10. Juni og Arbejdet genoptoges i saa stor Udstrækning som det var muligt Fredag den 11.

Der var betydelige Majoriteter for Mæglingsforslagets Vedtagelse i Bygnings-, Tekstil- og Skotøjindustrien, medens der var Majoritet for Forkastelse af Forslaget blandt Jern- og Bjærgværksindustriens Arbejdere.

Landsorganisationens Ledelse opgjorde Stemmetallene under et og fulgte den derved fremkomne Majoritet for Vedtagelse og underskrev Forliget.

Der har derefter rejst sig en Del Utilfredshed med Ledelsens Fremgangsmaade, og den mindretalskommunistiske Fløj beskylder Landsorganisationens Ledelse for at have forraadt Arbejdernes Interesser.

Det der har mest Interese for danske Arbejdere ved denne Side af den norske Konflikts Forløb er den Kendsgerning, at det i Norge trods Kommunisme og Radikalisme endnu er saaledes, at Landsorganisationens Ledelse kan afslutte en Kamp, naar Arbejdernes Flertal, taget som Helhed, har udtalt sig derfor.

Dersom Norges Arbejderes Landsorganisation havde haft samme Love til Rettesnor, som vi i et saadant givet Tilfælde, vilde den norske Storkonflikt endnu være løbende, og end ikke Landsorganisationens Generalforsamling kunde have fulgt Flertallet af de i Konflikten implicerede Arbejderes Opfattelse, saa længe enkelte Dele af Organisationen ikke følte sig tilfredsstillede ved det foreliggende Forslag.

Om Resultatet der vilde opnaas ved en saadan fortsat Konflikt vilde staa i rimeligt Forhold til de bragte Ofre, er

yderst usikkert; men det er sikkert, at en samlet Afslutning efter de konfliktberørte Arbejderes Ønske er absolut befordrende for den Enhedsfølelse, der er Alfa og Omega i al Arbejderbevægelse, og ikke kan vurderes i Ører eller Kroner, men er et moralsk Begreb af overordentlig Betydning for Arbejdernes Tro til Organisationernes Samhørighed.

Leis.

Højesteretsdommen i Kolindsundsagen.

Af Dagspressens Meddelelser er Højesterets Afgørelse i Konflikten mellem Landarbejderforbundet, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund paa den ene og Kolindsunds Lodserlag og Købmand Kjær i Mørke paa den anden Side kendt over hele Landet.

Vi bringer her Udskriften af Dommen og de Kommentarer, De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg ønsker at knytte til denne opsigtsvækkende Retsafgørelse.

Udskrift af Højesterets Domprotokol i Sagen Nr. 197/1925: Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herskind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, I. B. Østergaard Pedersen, Lauritz Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A. Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen mod Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Stævning dateret den 4. Juli 1925.

Ved Østre Landsrets Dom af 27. Juni 1925 blev kendt for Ret:

»De Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herskind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, I. B. Østergaard Pedersen, Laurits Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A. Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne, een for alle og alle for een, til de Sagsøgte med 500 Kroner .....«

Af Højesteret afsagdes Onsdag den 9. Juni 1926 saalydende

DOM:

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under Hensyn til den Maade, hvorpaa de Indstævnte er gaaet frem ved Iværksættelsen af Blokaden overfor Apellanterne, findes Blokaden at maatte betegnes som retsstridig: Herved lægges bl. a. Vægt paa, *at* de Indstævnte, som det maa antages usandfærdigt, offentligt har sigtet Ejerlaget for at have lockoutet Lagets Arbejdere, *at* de Indstævnte adskillige Gange har offentliggjort Navnene paa Personer, der var Appellanterne behjælpelige med Afsættelse af deres Produkter, og *at* de Indstævnte paa den i Dommen nærmere beskrevne Maade — saaledes bl. a. ved Henvendelser til og ved Trusler om Strejke og Blokade overfor Appellanternes Forretningsforbindelser — har tilstræbt helt at afskære Appellanterne fra Afsættelsen af deres Avl. Herefter vil de Indstævnte være at dømme til in solidum at erstatte Appellanterne det Tab, som de Indstævnte ved deres retsstridige Blokade har tilføjet Appellanterne i Tiden indtil den Dag — den 10. Juni 1925 — da Sagen optoges til Dom ved Landsretten. Denne Erstatning findes efter Omstændighederne at burde sættes til 100.000 Kr. med Renter, og der vil herefter være at give Dom i Overensstemmelse hermed.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Apellanterne med 6000 Kr.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør een for Alle og alle for Een til Appellanterne, Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herskind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, I. B. Østergaard Pedersen, Laurits Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A. Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen, betale 100,000 Kr. med Ren-

ter heraf 5 pCt. aarlig fra den 15. April 1925, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 6000 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Conform Højesterets Domprotokol.
Højesterets Justitskontor, den 10. Juni 1926,
(sign.) Birger Clausen.

Udskrift af Højesterets Domprotokol i Sagen Nr. 196/1925, Købmand N. Kjær eller nu hans Dødsbo mod Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Stævning, dateret den 4. Juli 1925.

Ved Østre Landsrets Dom af 27. Juni 1925 blev kendt for Ret:

»De Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør for Tiltale af Sagsøgeren Købmand N. Kjær i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte med 250 Kr. .. ..«

Af Højesteret afsagdes Onsdag den 9. Juni 1926 saalydende

DOM:

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Landsretsdommens Afsigelse er Købmand Kjær afgaaet ved Døden, og hans Dødsbo er derefter indtraadt i Sagen i hans Sted.

Under Hensyn til den Maade, hvorpaa de Indstævnte er gaaet frem ved Iværksættelsen af Blokaden overfor de paagældende Gaardejere og overfor Købmand Kjær findes Blokaden overfor Kjær at maatte betegnes som retsstridig. Herved lægges bl. a. Vægt paa, *at* de Indstævnte, som det maa antages usandfærdigt, offentligt har sigtet Ejerlaget for at have lockoutet Lagets Arbejdere, *at* de Indstævnte adskillige Gange har offentliggjort Navnene paa Personer, der var Gaardejerne behjælpelige med Afsættelsen af deres Produkter, og *at* de Indstævnte paa den i Dommen nærmere beskrevne Maade — bl. a. ved Henvendelser til og Trusler om Strejke og Blokade overfor Kjærs Forretningsforbindelser — har søgt helt at standse hans Handel med de i Blokadeerklæringen overfor ham nævnte Artikler. Herefter vil de Indstævnte være at dømme til in solidum at erstatte Kjærs Dødsbo det Tab, som de ved deres Blokade har tilføjet Kjær i Tiden indtil den Dag — den 10. Juni 1925 — da Sagen optoges til Dom ved Landsretten. Denne Erstatning findes efter Omstændighederne at burde sættes til 30.000 Kr. med Renter, og der vil herefter være at give Dom i Overensstemmelse hermed.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Dødsboet med 3000 Kr.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør, En for Alle og Alle for En, til Appellanten, Købmand N. Kjær eller nu hans Dødsbo, betale 30,000 Kr. med Rente heraf 5 pCt. aarlig fra den 1. Maj 1925 til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 3000 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Conform Højesterets Domprotokol.
Højesterets Justitskontor, den 9. Juni 1926,
(sign.) Birger Clausen.

Den af Højesteret afsagte Dom maa i højeste Grad forbavse, særlig efter Østre Landsrets Frifindelsesdom.

Dommen er saa meget mere mærkelig og uforstaaelig, som der ikke mellem Landsretsdommen og Højesteretsdommen er sket noget som helst Nyt.

Da Landsretsdommen indeholder en lang Beskrivelse af Sagen og udførligt nævner Parternes Synspunkter, er det beklageligt at Højesteretsdommen nøjes med at fastslaa, at Iværksættelsen af Blokaden maa betegnes som retsstridig, saa meget mere som Højesterets Dom gaar stik imod Landsrettens.

»Herved lægges bl. a. Vægt paa, at de Indstævnte, som det maa antages,

usandfærdigt, offentligt har sigtet Ejerlaget for at have lockoutet Lagets Arbejdere.«

Landarbejderforbundet har, og vi synes med Rette, opfattet Lagets Formands Optræden og Udtalelser som en Lockout-Trusel. Højesterets-Kendelsen synes at gaa ud paa, at dersom Landarbejderforbundet i Stedet for at betragte det skete som en Lockout havde erklæret Strejke overfor Laget paa Spørgsmaalet »Nægtelse af at forhandle om en Overenskomst«, havde Stillingen været en anden; thi ogsaa efter Højesteretsdommen vil vi hævde som gældende Retsregler her i Landet, at Fagorganisationerne maa have Ret til paa deres Medlemmers Vegne at kræve Overenskomst oprettet angaaende Løn- og Arbejdsforhold, og det maa vedblivende være lovligt, naar Konflikttilstand er indtraadt, at gøre denne fuldt effektivt, for derigennem at søge at opnaa en tilfredsstillende Ordning. Højesteretsdommens Konsekvens kan efter vor Formening ikke være et Forbud mod Boycotting, det afgørende maa være, om den oprindelige Konflikt er retsstridig eller ikke. Er Konflikten lovlig, og man ved Iværksættelse af Blokade og Boycotting iagttager de nødvendige Varselsregler, saa maa Blokaden og Boycottingen ogsaa være retsgyldig.

Det er derfor ikke heldigt at tillægge Højesteretsdommen flere Konsekvenser end nødvendig.

Kongresser.

Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Kongres.

Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund afholdt i Dagene fra den 25.—30. Maj sin 13. ordinære Kongres i den store Festsal i Folkets Hus paa Jagtvej med følgende Dagsorden:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Godkendelse.
3. Valg af Ordstyrere og Sekretærer.
4. Forretningsordenens Godkendelse.
5 a. Forbundets Virksomhed.
5 b. Bladets Virksomhed.
6. Regnskaberne.
7. Ændringer til Forbundets Love.
8. Bageriloven.
9. Lærlingesagen.
10. Særskilte Forslag.
11. Internationale Forbindelser.
12. Valg af Tillidsmænd.
13. Afholdelse af næste Kongres.

Forbundets Forretningsfører Z. Friis, aabnede Kongressen. I hjertelige Ord bød han de Delegerede og de indbudte Gæster velkommen, idet han udtalte Haabet om, at det Arbejde der skulde udføres i de kommende Dage, maatte blive til Gavn for Forbundets Medlemmer.

Kongressen talte 67 Delegerede, 15 Hovedbestyrelsemedlemmer, 3 Revisorer og følgende Gæster. For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Christensen, Norsk Bager- og Konditorforbund J. Nygaard, Svensk Levnedsmiddelarbejderforbund G. D. Lagergreen, Tysk Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbund Felix Fitz, fra den internationale Levnedsmiddel-Union Sekretær Jean Schifferstein og Formanden for Schweizisk Bagerforbund F. Schneider.

Gæsterne overbragte Hilsener til Kongressen fra dem de repræsenterede, for hvilke Forretningsføreren takkede.

Efter at samtlige Mandater vare godkendte, valgte Kongressen til Dirigenter F. Borlund og E. F. Baunsgaard.

Forretningsfører Friis aflagde derefter en udførlig Beretning om Virksomheden i den forløbne Kongresperiode.

Forbundet bestaar af 43 Afdelinger med tilsammen 3548 Medlemmer, heraf var 32 Kvinder.

Omtalte den økonomiske Krise, som ogsaa havde sat sine Spor indenfor Bagerfaget, navnlig med Hensyn til den vedvarende store Arbejdsløshed indenfor Faget. Omtalte i denne Forbindelse ogsaa den store Tilgang af Lærlinge, som efter at have udstaaet deres Læretid, ingen Muligheder har for at kunne skaffe sig Arbejde.

Forretningsføreren omtalte udførlig de Forhandlinger der var ført med Mesterorganisationen angaaende Overenskomstforholdene. Disse Forhandlinger var resulterede i at Overenskomsterne var forlængede til 1. April 1927.

Efter Forretningsførerens Beretning

udspandt der sig en lang Diskussion, hvori deltog en Række Talere, som alle udtalte det uheldige i vedblivende at have Pristalsreguleringen knyttet til Tariffen, og henstillede til den kommende Hovedledelse, at søge dette Forhold ændret ved de kommende Overenskomstforhandlinger.

Beretningen godkendtes derefter enstemmig.

Regnskaberne.

Hovedkasserer J. P. Nielsen aflagde Beretning om Forbundets Regnskaber. Han udtalte sin Glæde over, at Forbundets Formue fra han for 13 Aar siden overtog Stillingen som Forbundets Hovedkasserer var gaaet frem fra 36,000 Kr. til nu at være 600,000 Kr.

J. P. Nielsen meddelte, efter at have omtalt de forskellige Poster paa Regnskabet, at han ikke saa sig i Stand til at lade sig genvælge, idet han havde taget Bopæl i Sønderjylland.

Efter at han havde besvaret forskellige Forespørgsler godkendtes Regnskabet enstemmig.

Lovændringer.

Kongressen gik derefter over til at behandle en Række Lovændringer. Efter en Generaldebat sendtes Ændringerne til Behandling i et Lovudvalg.

Derefter behandledes en Række særlige Forslag, bl. a. Oprettelse af et Hjælpefond, en Begravelseskasse, samt Oprettelse af et Oplysningsfond, — hertil bevilgede Kongressen 1000 Kr., ligesom den bevilgede Københavns Afdeling 900 Kr., som denne havde udbetalt til Hjælp til Arbejdsløse.

Kongressen behandlede derefter Lærlingespørgsmaalet og Bageriloven; disse Spørgsmaal, som er af den største Vigtighed for Faget, blev meget indgaaende diskuteret, og det vedtoges at rette en Henvendelse til Regeringen, om i 1927, paa Grundlag af Genvekonventionens Ratificering, at søge gennemført en Ordning, hvorved der opnaaedes lovbundne Bestemmelser om Lærlingenes Antal og deres Uddannelse.

Internationalt Samarbejde.

I. P. Nielsen aflagde Beretning om Forbundets Samarbejde med de øvrige Landes Levnedsmiddelarbejdere; som han haabede vilde styrkes og bevares i Fremtiden.

Han oplyste, at den internationale Union havde paalagt de her i Landet værende Levnedsmiddelarbejdere at tilslutte sig Landets Centralorganisation, De samvirkende Fagforbund og derved opfylde Betingelserne for at kunne deltage i det internationale Samarbejde og tillige skabe Basis for et virkeligt effektivt Arbejde mellem de danske Levnedsmiddelarbejdere. Fremtiden lovede det bedste Resultat i saa Henseende.

Beretningen godkendtes enstemmig.

Derefter foretoges

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører genvalgtes Zakarias Friis med Akklamation, medens Lauritz Andersen ligeledes med Akklamation valgtes til Posten som Hovedkasserer.

Til Forbundets Sekretær valgtes Formanden for de københavnske Bageres Fagforening Chr. Nielsen med stor Majoritet.

Forretningsudvalget, hvori ovennævnte har Sæde, bestaar desuden af 4 københavnske Medlemmer.

Til disse Poster valgte Kongressen Formanden for Konditorernes Fagforening i København Ejner Jensen samt Edvard Lyng, Jacob Larsen og A. Petterson.

Hovedbestyrelsen.

Foruden disse 7 Mand besattes Hovedbestyrelsens Mandater med følgende: Baunsgaard, København, Madsen, Roskilde, Aggerholm, Holbæk, Clausen, Nykøbing, P. Madsen, Odense, I. P. Nielsen, Sønderborg, C. Hansen, Aalborg, og Bloch, Aarhus.

Som Forbundets Repræsentanter i De samvirkende Fagforbund valgtes Forretningsføreren Friis og C. Hansen, Aalborg.

Revisorerne: Johs. Lyng, Konditor Arnesen og Emil Petersen genvalgtes.

Arbejdsløshedskassen.

Medens Lovudvalget arbejdede, konstituerede Kongresen sig som Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen, og foretog Behandling af Kassens Virksomhed og Regnskaber, der enstemmig godkendtes.

De til Kassens Vedtægter stillede Ændringer vedtoges under Forbehold af Arbejdsløshedsinspektoratets Godkendelse.

Til Arbejdsløshedskassens Hovedbestyrelse valgtes de samme som Forbundet havde valgt til sin Hovedledelse.

Afsked med Gæsterne.

Efter at Lovudvalget havde endt sit Arbejde, og dets Flertals Indstilling var vedtaget af Kongressen, var Dagsordenen udtømt, hvorefter Gæsterne tog Afsked, idet de udtalte de bedste Ønsker for Forbundets fremtidige Virksomhed.

J. P. Nielsen hyldes.

I Anledning af at Forbundets mangeaarige Hovedkasserer, I. P. Nielsen, ikke mere kunde modtage Valg, grundet paa, at han der er valgt som Folketingsmand for Sønderborgkredsen, havde besluttet helt at ofre sin Arbejdskraft paa Partiarbejde og for den socialdemokratiske Presse i Sønderjylland, havde Kongressen besluttet at afholde en Fest for ham og takke ham for hans Arbejde for De danske Bageri- og Konditoriarbejdere. Festen fandt Sted i Bellevue Strandhotel, hvor Forretningsfører Z. Friis holdt Festtalen og i hjertelige Ord takkede I. P. Nielsen for hans Arbejde i Bagerforbundets Tjeneste og for det store Arbejde han havde udført for hele Arbejderklassen.

Friis sluttede sin Tale med at overrække I. P. Nielsen en smuk Sølvvase med Inskription.

Fra Forbundets Aarhus Afdeling modtog Nielsen en Sølvcigarkasse med Cigarer.

Den finske Landsorganisations Kongres.

Den 3. Maj aabnedes Den finske faglige Landsorganisations Kongres i »Folkets Hus« i Helsingfors.

Kongressen bestod af 77 Delegerede og følgende Gæster: *Edv. Johanson*, Sverrig. *J. Tejgen, Aarøe* og *Bratvold*, Norge. *Vilh. Nygaard* og *Niels Rasmussen*, Danmark. *Melnitshauski* og *Michailoff*, Rusland.

Kongressen aabedes af den fungerende Formand Härmä.

Debatten om Virksomheden begyndte Mandag og sluttede Onsdag Middag paa den Maade at man godkendte de Spørgsmaal hvorom der var Enighed, medens Stridsspørgsmaalene henvistes til et Udvalg.

Af Beretningen fremgik det, at Medlemstallet nu er 51,900 (i 1920 havde man ca. 60,000 Medlemmer).

Dagsordenen omfattede 30 Punkter. De vigtigste Punkter var:

Virksomheden 1923—25.
Organisationsformerne.
Finlands Landsorganisations Stilling til Fagforeningsinternationalerne.
De faglige Organisationers Stilling til de politiske Partier.

Indtil Fredag Middag, da de fremmede Gæster forlod Kongressen, var man kun naaet til at diskutere disse Spørgsmaal, uden at tage nogen endelig Stilling.

I Løbet af Fredag Eftermiddag lykkedes det imidlertid at opnaa et Kompromis mellem Kongressens 17 Socialdemokrater og Kommunisterne.

Ved en Urafstemning i 1922 var det besluttet at indtræde i den saakaldte Røde Fagforenings Internationale i Moskva. Denne Beslutning ophævede Kongressen.

Derefter vedtoges det at bemyndige Landsorganisationens Styrelse at udpege Delegerede til Genève Konferencerne.

Kongressen fastslog, at Lands-Organisationen partipolitisk er neutral.

Endelig valgte man enstemmigt Socialdemokraten Matti Paasivuori som Formand for Landsorganisationen.

Til Landsorganisationens store Styrelse valgtes 10 Socialdemokrater og 20 Kommunister.

Efter de store Brydninger paa Kongressens første Dage endte det hele i den skønneste Harmoni.

Vor Opfattelse af Forholdene i Finland er da ogsaa den, at der trænges til Ro indenfor Organisationerne. Ro betyder ikke Lediggang for Ledelsen, der er nok at tage fat i, der ligger et Kæmpearbejde i at faa Finlands Arbejdere faglig organiserede, ca. 52,000 organiserede er alt for lidt i et Land, hvor der er Muligheder for at organisere over 200,000.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 982.
Murersvende i Horsens.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Maj 1926 i Sag Nr. 982: Murerforbundet i Danmark for Murersvendenes Fagforening i Horsens mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Jyllands Vegne og denne atter paa Horsens Murermesterforenings Vegne.

Murersvendenes Fagforening i Horsens, der i Tidsrummet fra 1. April 1920 til 1. Februar 1925 stod udenfor Murerforbundet i Danmark, sluttede den 10. Maj 1922 med Horsens Murermesterforening, der hører under Centralforeningen af Murermestre i Jylland, en Overenskomst, hvorefter der for en Række specificerede Arbejder betales et Tillæg af 13 Øre pr. Time. Det hedder derefter videre i Overenskomsten:

»Iøvrigt godkender Horsens Murersvende Overenskomsten, som er sluttet mellem »Centralforeningen af Murermestre i Jylland« og »Murerforbundet i Danmark.«

Ovenstaaende Overenskomst træder i Kraft fra Dato og er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til Ophør en 1. Februar .....«

I det Forligsmandsforslag af 7. Maj 1925, ved hvis Vedtagelse af de paagældende Organisationer Overenskomsten for Murerfaget i Provinsen blev forlænget, findes bl. a. følgende Bestemmelser:

»4) Til Timelønsarbejde ydes en Værktøjsgodtgørelse paa 4 Øre pr. Time. Naar der ydes Værktøjsgodtgørelse, nedsættes det særlige Tillæg efter Horsens-Overenskomsten med 4 Øre.

.....

7) § 10 ændres saalydende: Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.«

Da Pristallet i Februar 1926 viste en Nedgang med 12 pCt., blev Lønningerne i Murerfaget reduceret med 12 pCt., og Murermestrene i Horsens reducerede herunder ogsaa det ovennævnte Tillæg af 13 Øre til 12 Øre, idet de hævdede, at i alt Fald de 9 Øre af dette Tillæg, der bliver tilbage efter Nedsættelsen af Tillægget med de i Forligsmandsforslagets Post 4 nævnte 4 Øre for Værktøjsgodtgørelse, er en Del af Lønningen og som saadan underkastet Regulering efter Pristallet.

Under denne Sag har nu Murerforbundet i Danmark for Murersvendenes Fagforening i Horsens paastaaet denne Nedsættelse kendt ulovlig, og Horsens Murermesterforening tilpligtet at efterbetale de paagældende Svende de fradragne Beløb samt idømt en Bod.

Dansk Arbejdsgiverforening paastaar paa Centralforeningen af Murermestre i Jyllands Vegne Horsens Murermesterforening frifundet under Anbringende af, at den foretagne Reduktion har Hjemmel i Overenskomstbestemmelserne.

Da Overenskomsten af 10. Maj 1922 udtrykkelig udtaler, at Murersvendene i Horsens iøvrigt godkender Overenskomsten mellem de paagældende centrale Organisationer indenfor Murerfaget, *da* Forligsmandsforslaget af 7. Maj 1925, som den foran citerede Bestemmelse i dets Post 4 viser, ogsaa har haft den særlige Horsensoverenskomst for Øje, og *da* det heromhandlede Tillæg efter dets Beskaffenhed findes at maatte omfattes af Udtrykket »Lønningerne« i Forslagets Post 7, findes den stedfundne Reduktion at være beføjet. Herimod kan det ikke være afgørende, at man i August 1922, da Pristallet faldt 6 pCt., i Horsens har undladt at kræve en tilsvarende Reduktion af Tillægget. Ved de senere Reguleringer forinden Februar 1926 har Ændringerne i Pristallet været for smaa til at kunne indvirke paa dette Tillæg.

Herefter vil de Indklagede være at frifinde og Sagens Omkostninger at paalægge Klagerne, efter Omstændighederne med 200 Kr.

Kendelse:

De Indklagede frifindes for Klagernes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 200 Kr.

Sag Nr. 983.

Murersvende i Holbæk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Maj 1926 i Sag Nr. 983: Murerforbundet i Danmark for Murersvendenes Fagforening i Holbæk mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Østifternes Vegne og denne atter paa Murermestrene af Holbæk Jacob Hansen, Sigurd Poulsen og A. P. Pedersens Vegne.

Ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. Januar 1926 i Sag Nr. 946 blev det statueret, at en saakaldt »Akkorderingsseddel«, som den 1. Juli 1925 blev underskrevet af Formanden for Murersvendenes Fagforening i Holbæk og af Murermestrene af Holbæk Jacob Hansen, Sigurd Poulsen og A. P. Pedersen, ikke er forbindende for Holbæk Murermesterforening, men forbindende med 3 Maaneders Opsigelsesfrist for de nævnte tre Murermestre.

Akkorderingssedlen har følgende Ordlyd:

»Mestrene i Holbæk tilbyder som en Ordning, indtil en anden Ordning træffes, at betale paa Dagløn paa Slagteriet og mindre Reparationer i Byen 165 Øre pr. Time. Alt andet Daglønsarbejde akkorderes der om paa sædvanlig Maade .....«

Mestrene har den 25. Februar 1926 opsagt Akkorderingssedlen til Ophør den 1. Juni 1926.

Da det Forligmandsforslag af 7. Maj 1925, ved hvis Vedtagelse af de paagældende Organisationer Overenskomsten for Murerfaget i Provinsen blev forlænget, hjemler en Regulering af »Lønningerne« efter Stigning og Fald i det halvaarlige Pristal, og da Pristallet i Februar 1926 viste en Nedgang med 12 pCt., har de tre Mestre ogsaa reduceret den i Akkorderingssedlen bestemte Timeløn af 165 Øre med 12 pCt. til 145 Øre fra 12. Februar 1926 at regne.

Under denne Sag paastaar nu Murerforbundet i Danmark for Murersvendenes Fagforening i Holbæk denne Nedsættelse kendt ulovlig og Murermestrene tilpligtede at efterbetale de paagældende Svende de fradragne Beløb samt idømt en Bod.

Dansk Arbejdsgiverforening paastaar paa Centralforeningen af Murermestre i Østifternes Vegne de tre Murermestre frifundne under Anbringende af, at Reduktionen har Hjemmel i det ovennævnte Forligsmandsforslag, da dette omfatter alle Lønninger, herunder ogsaa den i Akkorderingssedlen fastsatte Timeløn.

Under Hensyn til Akkorderingssedlens hele Karakter, derunder, at den indeholder en ganske særskilt Lønbestemmelse, der, uagtet den er fastsat efter Vedtagelsen af Forligsmandsforslaget, ikke indeholder noget om den i dette Forslag indeholdte Reguleringsbestemmelse, ligesom den har kunnet opsiges uafhængigt af Overenskomsten mellem Fagets centrale Organisationer, findes den af Mestrene foretagne Reduktion at have været uhjemlet.

Herefter vil Klagernes Paastand være at tage til Følge, dog at der ikke findes at burde paalægges nogen Bod. Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede, efter Omstændighederne med 200 Kr.

Kendelse:

Den af Murermestrene af Holbæk Jacob Hansen, Sigurd Poulsen og A. P. Pedersen i Henhold til Pristallet for Februar 1926 foretagne Reduktion af den i Akkorderingssedlen ommeldte Timeløn har været ubeføjet, og Efterbetaling af de fradragne Beløb bør finde Sted.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 200 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 ❋ KØBENHAVN DEN 26. JUNI 1926 ❋ 22 AARGANG

Internationalt.

Den internationale Fagbevægelses 25-Aars Jubilæum.

Den 21. August d. A. vil der være hengaaet 25 Aar, siden Grundstenen til det internationale Samarbejde mellem de faglige Landsorganisationer og dermed til Den internationale faglige Central blev lagt i København.

De ledende Instanser indenfor I. F. C. har vedtaget, at denne Mindedag ikke skal gaa ubemærket forbi, men at man tværtimod skal benytte denne Anledning til en Propaganda for Fagbevægelsen og en Henvisning til Nødvendigheden for Arbejderklassens internationale Sammenslutning.

Forud for selve Mindedagen skal der foranstaltes en Agitationsuge, i hvilken der under Parolen: »Ind i Fagforeningerne — op til Kamp for den internationale 8 Timersdag«! skal udfoldes en storstilet Agitation for Tilslutning til Fagorganisationerne. Denne Propaganda skal selvfølgelig føres i Overensstemmelse med de i hvert Land brugelige Agitationsmetoder, og vil som Følge heraf være forskelligartet, men i Almindelighed tænkes dog paa Husagitation hos de endnu uorganiserede Arbejdere, Fabriksmøder, Forsamlinger og Demonstrationer under aaben Himmel. Arbejderpressen skal foranlediges til i Agitationsugen at skænke de faglige Spørgsmaal særlig Opmærksomhed, og frem for alt behandle Spørgsmaalet om Kampen for 8 Timersdagen.

Da August Maaned ikke kan betragtes som egnet for en saadan Propaganda, blev det vedtaget, at Jubilæet ikke skal højtideligholdes den 21. August, men ligesom Anti-Krigsdagen 1924 den tredje Søndag i September. Festlighederne vil derfor finde Sted Søndag den 21. September; Propagandaugen falder i Dagene 13. til 18. September.

For ganske særlig at betone Jubilæumsfestens internationale Karakter, har man stillet Tilkaldelsen af udenlandske Talere i Udsigt. Disse vil da ikke blot have Lejlighed til at tale til Arbejderne ved den egentlige Festlighed, men ogsaa til at medvirke ved Agitationsmøderne.

Den internationale faglige Centrals fjerde Aarbog 1926.

Amsterdam 1926, Den internationale faglige Centrals Forlag, 650 Sider. Pris 10 tyske Mark eller tilsvarende Værdi i andre Landes Mønt.

Den af I. F. C. hvert Aar udgivne Aarbog har allerede forstaaet at erobre sig en anerkendt Plads blandt Publikationerne af statistisk Art. I Anmeldelserne af Aarbogen 1925 blev denne betegnet som den vigtigste af alle hidtil udgivne Publikationer vedrørende Arbejderorganisationerne, »et ligesaa fortjenstfuldt og flittigt som nødvendigt Værk, der er uundværlig som Adresse- og Haandbog, og hvis Anskaffelse ikke blot vil være nødvendig for enhver indenfor den internationale Arbejderbevægelse virksom Fagforeningsmand eller Politiker, men ogsaa for alle Personer og Kredse, der interesserer sig for Arbejderbevægelsen eller beskæftiger sig med sociale Spørgsmaal«.

Den nye Udgave tæller 150 flere Sider end Udgaven 1925 og indeholder bl. a. Medlemsantal, Navn og Adresser paa alle I. F. C. og de internationale Fagsekretariater tilsluttede Organisationer, en Fortegnelse over de af disse Organisationer udgivne Blade, en Oversigt over Fagbevægelsen i hele Verden,

en Fortegnelse over alle bestaaende Arbejder-Oplysningsorganisationer, den socialistiske Arbejder-Internationales og den socialistiske Ungdomsinternationales Sektioner o. s. v., endvidere udførlige Beretninger fra alle under den faglige Internationale hørende Landsorganisationer, Beretninger om de internationale Fagsekretariaters Virksomhed, en Oversigt over de vigtigste Bestemmelser i Landsorganisationernes og Faginternationalernes Vedtægter etc.

Bestillinger paa Aarbogen, hvis Anskaffelse kun kan anbefales, kan indsendes direkte til den internationale faglige Centrals Forlagsafdeling, Amsterdam, Tesselschadestraat 31, samt til: Bog- og Papirhandelen »Fremad«, Frederiksborggade 33, København.

Polen.

Fagforeningernes Rolle ved Omvæltningerne i Polen.

I Betragtning af de uklare Fremstillinger i Pressen angaaende Fagforeningernes Medvirkning ved den fornylig stedfundne politiske Omvæltning i Polen og Arbejderklassens Stilling til den nye Regering har I. F. C.s Pressemeddelelser sat sig i Forbindelse med den faglige Landsorganisation i Polen og fra godt underrettet Kilde faaet tilsendt følgende Beretning:

Gennem længere Tid laa Forholdene i det polske Parlament saaledes, at det næsten var umuligt at danne en parlamentarisk Regering. Den almindelige Usikkerhed dannede en frugtbar Jordbund for Monarkisternes, Fascisternes og andre reaktionære Gruppers mod Demokratiet rettede Agitation. I det sidste halve Aar herskede der i Polen en Atmosfære af Ophidselse og Attentater. For med alle til Raadighed staaende Midler at kunne forsvare Demokratiet, har Socialdemokratiet deltaget i den tidligere polske Koalitionsregering. Nationalisternes Agitation bragte det dog saa vidt, at Socialdemokratiets Mænd traadte ud af Regeringen. Efter Koalitionsregeringens Fald blev der dannet en ærkereaktionær Regering af Nationalister og Storbønder. Denne var sammensat af de samme Elementer, der er ansvarlige for de blodige Sammenstød i 1923 i Krakau, Tarnow, o. s. v.

Denne Regerings Virksomhed dannede en stor Fare for Arbejderklassen og store Dele af den frisindede Befolkning. Allerede i Regeringserklæringen udtalte Ministeriet sig for en Revision af Valgretten og Arbejder- og Socialovgivningen, endvidere udæskede den Feltmarskal Pilsudski gennem specielle mod ham rettede Foranstalninger.

Uden i Forvejen at pleje Samraad med det socialdemokratiske Parti, besvarede Pilsudski den reaktionære Regerings Trusler med en Militæropstand. I samme Øjeblik blev det til en Pligt og Nødvendighed for Arbejderklassen at tage Stilling til den saaledes opstaaede Situation. Thi Arbejderklassens Neutralitet vilde have været ensbetydende med en Understøttelse af Regeringen Witos. Vi var klar over, at denne Regerings Sejr vilde have betydet Afskaffelse af Forfatningen, og — under Paaskud af de revolutionære Elementers Trusel mod Statens Sikkerhed — Indførelse af en Undtagelseslov og en Stabilisering af Reaktionen. Uden at Fagforeningerne identificerede sig med Pilsudskis Aktion eller Program, understøttede de ham af bedste Evne gennem Proklamering af Generalstrejke.

Forholdenes videre Udvikling formede sig paa den Maade, at Pilsudski efter Præsidentens Demission i Henhold til Forfatningens Bestemmelser anerkendte Parlamentets Formand som den højeste Myndighed. Paa denne Maade kom det atter til Dannelse af en legal Regering.

Den nye Regering, i hvilken Pilsudski beklæder Embedet som Krigsminister, tilfredsstiller os ikke, selv om man ikke kan frakende den et vist fremskridtsvenligt Sindelag. Da det ved den nuværende Sammensætning af Parlamentet ikke er muligt at danne nogen anden Regering, maa vore Bestræbelser i den kommende Tid være rettet paa Opløsning af Parlamentet og Udskrivelse af nye Valg. Den faglige Landsorganisation i Polen har altsaa faktisk ikke officielt taget Del i Omvæltningen. Sammen med det socialdemokratiske Parti har vi nu at vaage over, at det nye Kabinet, der er traadt i Stedet for den gamle Regering, ikke selv forvandler sig til et militaristisk Diktatur, og at Fascismen ikke faar Overtaget under

de herskende usikre Forhold. Med et Ord, de polske Fagforeninger har faaet den Opgave at forsvare Demokratiets Grundsætninger og Arbejderklassens politiske Friheder og sociale Rettigheder mod Enhver, der søger at antaste disse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S Det sydfynske Jernbaneselskab i Svendborg.

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Det sydfynske Jernbaneselskab var der uden Resultat ført Forhandlinger om et Tillæg til Timelønnen for de af Forbundets Medlemmer, der beskæftiges i Aktieselskabets Kulgaard i Svendborg.

Der var derfor fra Forbundets Side fremsendt Varsel om Arbejdsstandsning.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. Maj, hvor man enedes om, at de paagældende Arbejdere fik et Tillæg til Timelønnen.

Forbundet trak derefter det fremsendte Strejkevarsel tilbage.

Havnearbejdere i Københavns Havn hos Stewedor Holger Jørgensen.

Den 31. Maj afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, hvor følgende Sager behandledes:

I. Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Havnearbejdere, der af Stewedor Holger Jørgensen var mønstret til Losning af Trælast fra S/ »Augonaut«, uvarslet havde standset Arbejdet den 8. Maj, fordi Stewedor Jørgensen ikke vilde imødekomme et Krav om Tillægsbetaling af 50 pCt., som Havnearbejderne mente at have overenskomstmæssigt Krav paa, idet der i Overenskomsten er fastsat en saadan Betaling for Losning af Træ, hvis Bredder er skaaret i Centimeter.

Da en Besigtigelse af den paagældende Trælast heller ikke løste Stridsspørgsmaalet, blev Arbejdet standset Lørdag den 8. Maj, men blev genoptaget Mandag den 10. om Formiddagen, da det fremsatte Krav blev imødekommet under Protest.

II. Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Stewedor Holger Jørgensen nægter at betale den overenskomstmæssige Betaling for Læsning af Kævler paa Banevogn.

Den overenskomstmæssige Betaling herfor er 3 Øre pr. Kbf., naar der ved det paagældende Arbejde anvendes mekaniske Lossegrejer.

Stewedor Jørgensen vilde imidlertid ikke betale mere end 2 Øre pr. Kbf., idet han forlangte, at Havnearbejderne skulde betale den Mand, som betjente Kranen.

Der opnaaedes ikke Enighed i nogen af Sagerne, hvorfor Parterne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Gørtlere og Metalarbejdere hos Aug. E. Jensen.

Den 19. Maj behandledes i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Jern- og Metalindustriens Sammenslutning om, at Gørtler- og Metalarbejderforbundet havde iværksat Blokade overfor Firmaet Aug. E. Jensen. Aarsagen hertil var den, at Forbundet havde forlangt, at Jensen skulde stille Garanti for, at den fortjente Arbejdsløn blev udbetalt rettidig.

Dette havde Firmaet nægtet, hvorfor Forbundet nægtede at anvise Arbejdskraft.

Paa Mødet enedes man om følgende: Aug. E. Jensen erklærer at være bekendt med Overenskomstens Bestemmelser om, at Arbejdsløn skal udbetales rettidig, og erklærer sig villig til at efterleve denne Bestemmelse.

Forbundet ophævede derefter den iværksatte Standsning af Arbejdskraft til Firmaet.

Karetmagere hos Jensen og Sørensen i Omøgade 17.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. Juli behandledes en Klage fra Dansk Karetmagerforbund over, at Firmaet Jensen & Sørensen ikke overholder en paa et Mæglingsmøde den 26. Januar d. A. truffen Ord-

ning angaaende de personlige Timelønninger for de af Forbundets Medlemmer, som beskæftiges hos Firmaet.

Sagen blev bragt ud af Verden ved, at Firmaet efterbetalte det af Forbundet krævede Beløb.

Kedel- og Maskinpassere paa Maskinsnedkeriet »Phønix«.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Kedel- og Maskinpassernes Fagforening i København havde blokeret Maskinsnedkeriet »Phønix« for Maskinpassere, afholdtes et Fællesmøde den 18. Maj.

Da der paa Fællesmødet blev oplyst, at Firmaet føler sig forpligtet i Henhold til Overenskomsten for Maskinpasning, sluttedes dette med følgende Udtalelse:

»Idet Forbundet erkender, at den etablerede Blokade har været ulovlig, og hæver denne straks, enes Parterne om hermed at slutte Sagen.«

Stenindustriarbejderforbundet og Firmaet Hans og Jørgen Larsen.

Den 10. Juni behandledes i Arbejdsgiverforeningen en Klage over, at Stenindustriarbejderforbundet havde iværksat en uvarslet Blokade overfor Firmaet Hans og Jørgen Larsen.

Anledningen hertil var, at nævnte Firma havde overtaget noget Arbejde til Frimurerlogens nye Bygning paa Blegdamsvejen, som fra først af var givet i Entreprise til Firmaet Brd. Larsen, som imidlertid var traadt i Likvidation, og var bleven nogle af Forbundets Medlemmer et Beløb stort 530 Kr. skyldig for fortjent Arbejdsløn, hvorfor Forbundet iværksatte Blokade overfor Færdiggørelsen af Arbejdet.

Arbejdet blev af Likvidationskommiteen overdraget Hans og Jørgen Larsen. Forbundet vægrede sig nu ved at lade sine Medlemmer udføre dette Arbejde, forinden det skyldige Beløb var betalt.

Paa Fællesmødet blev Sagen bragt ud af Verden, idet Likvidationskommiteen afgav Løfte om, at ethvert berettiget Krav fra Stenhuggersvendenes Side hurtigst muligt skulde blive betalt.

Forbundet hævede derefter Arbejdsvægringen.

Typografer paa »Berlingske Tidende«.

Den 20. Maj afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foranlediget ved en Klage fra Københavns Bogtrykkerforening over, at Typografernes Fagforening havde paabudt de paa »Berlingske Tidende« arbejdende Typografer at nægte at udføre noget forlangt Overarbejde. Dette Paabud havde straks haft en Forhandling til Følge mellem Firmaet og Arbejderne, hvorved der var opnaaet en Ordning, der resulterede i, at der antoges 6 nye Typografer.

Ikke destomindre krævede Arbejdsgiverne en Erkendelse af, at den anvendte Fremgangsmaade var overenskomststridig, og da Typografforbundet ikke vilde afgive denne, endte Mødet uden Resultat og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret, hvilket dog endnu ikke er sket.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 984.

Murersvende i København og Omegn.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Maj 1926 i Sag Nr. 984: Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Murermestrene Madsen og A. Nielsens, Murermester C. F. Larsens og Murermester Mikkelsen Sørensens Vegne samt paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne.

I Februar 1926 opstod der mellem nogle paa Byggepladser i Njalsgade, Parmagade og ved Sundholmsvej beskæftigede Murarbejdsmænd og henholdsvis Murermestrene Madsen og A. Nielsen, Murermester C. F. Larsen og Murermester Mikkelsen Sørensen Strid om, hvorvidt den i Murarbejdsmændenes Priskurant af 1923 fastsatte Betaling for Tilbringning og Tilberedning af Fugekalk til Facader, nemlig 20 pCt. af de passede Svendes og Lærlinges samlede Akkordsum, omfatter Vederlag for Oprøring af Fugekalken med Cement eller hydraulisk Kalk umiddelbart før Brugen, eller om der tilkom Arbejdsmændene Tillægsbetaling for Oprøringen. Da Mestrene afslog at betale Tillæg,

vægrede Arbejdsmændene sig ved at foretage Oprøringen, saaledes at Arbejdet standsedes paa de 3 Byggepladser, nemlig paa Madsen og A. Nielsens samt paa Mikkelsen Sørensens den 17. Februar og paa C. F. Larsens den følgende Dag; den 5. Marts blev Arbejdet genoptaget i Medfør af en af Den faste Voldgiftsret i Sagerne Nr. 969 og 971 afsagt foreløbig Kendelse.

Under denne Sag har Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn paastaaet de nævnte Murermestre dømt til at erstatte 39 Murersvende, som var beskæftigede paa de 3 Byggepladser, det dem ved Arbejdsstandsningen paaførte Tab af ialt 3071 Timers Arbejdsfortjeneste med 6142 Kr. Fagforeningen har derhos paastaaet Mestrene, subsidiært Københavns Murer- og Stenhuggerlaug idømt Bod for Brud paa Bestemmelser i den i Februar 1922 af Lauget og Foreningen vedtagne Priskurant for Svendeløn, nemlig Afsnit P, Post 4; Post 9, hvorefter ingen Uenighed mellem Mester og Svend om Forstaaelse af Priskuranten m. v. eller overhovedet om noget Forhold vedrørende Arbejdstedet maa have Arbejdsstandsning til Følge, Afsnit Q, Post 7, ifølge hvilken den, der uden at søge Forholdene eller Voldgift foranlediger en Arbejdsstandsning, skal betale en af den faglige Voldgiftsret fastsat Bøde.

Til Begrundelse af Paastanden har Klagerne anført, at det forinden Arbejdsstandsningen saavel af Svendene som af Foreningen blev foreslaaet Mestrene at lade Fugekalken færdiggøre til Brug ved en udenfor Arbejdsmændenes Akkord staaende daglønnet Arbejdsmand og senere ved Akkordopgørelse under Anvendelse af Reglerne om faglig Mægling og Voldgift at søge afgjort, hvilke af Parterne der skulde betale det udlagte Beløb, og at Mestrene ved at afvise dette Forslag hidførte Arbejdstandsningerne.

Paa Murermestrenes og Laugets Vegne har Dansk Arbejdsgiverforening principalt paastaaet Sagen afvist som henhørende under faglig Mægling og Voldgift, jfr. Priskuranten, Afsnit P, Post 10: »Sker der Afbrydelse i et Akkordarbejde, og Mesteren anviser Svendene andet Arbejde under Standsningen, har disse ingen Krav paa Erstatning ..... Anviser Mesteren ikke saadant Arbejde, og Svendene kræver Erstatning for den tabte Arbejdstid, skal Sagen indankes for Mæglings- og Voldgiftsretten, der afgør, hvorvidt der skal ydes Erstatning og i hvilken Udstrækning. Standsning foraarsaget ved Arbejdsnedlæggelse, Strejke eller Lockout medfører i intet Tilfælde Erstatningspligt for Mesteren.«

Der maa gives de Indklagede Medhold i, at Sagen herefter henhører under faglig Voldgift; men efter Omstændighederne, ogsaa under Hensyn til, at de Indklagede efter tidligere at have samtykket i, at Sagen paakendes af Den faste Voldgiftsret, først ved Domsforhandlingens Slutning har nedlagt Paastand paa Afvisning, finder Retten ikke tilstrækkelig Grund til at afvise Sagen.

Subsidiært har de Indklagede procederet til Frifindelse under Henvisning dels til Priskurantens foran anførte Bestemmelse om Standsning, foraarsaget ved Arbejdsnedlæggelse, Strejke eller Lockout, dels til, at det ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. Marts 1926 i Sagerne Nr. 969 og 971 blev statueret, at Murarbejdsmændene paa de 3 Pladser ved at vægre sig ved at oprøre Fugekalken med Cement eller hydraulisk Kalk, saalænge Mestrene bestred, at de havde Krav paa Tillægsbetaling, har iværksat Arbejdsstandsninger og derved overtraadt en Bestemmelse i Murarbejdsmændenes Priskurant af 1923 om, at ingen Uenighed om Forstaaelsen af denne maa have Arbejdsstandsning til Følge, men skal gøres til Genstand for Mægling, eventuelt afgøres ved faglig Voldgift.

I Følge den nysnævnte Bestemmelse i Afsnit P, Post 10 i Priskuranten af 1922 maa Mestrene anses for ansvarsfri for det Svendene ved Murarbejdsmændenes uberettigede Arbejdstandsninger tilføjede Tab, uanset om de kunde have afværget Standsningerne ved at gaa frem efter det dem af Svendene og Fagforeningen stillede Forslag.

De Indklagede vil herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger vil Klagerne have at udrede.

Kendelse:

Dansk Arbejdsgiverforening paa de ovennævnte Murermestres og paa Kø-

benhavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne bør for Tiltale af Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Fagforeningen med 300 Kr.

Sag Nr. 985.

Havnearbejdere ved Aarhus Havn.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. Maj 1926 i Sag Nr. 985: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus.

I den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus gældende Overenskomst er det i § 13 bestemt:

»Det kan ikke formenes Arbejdsgiverne at indføre mekaniske Hjælpemidler eller nye arbejdsbesparende Metoder. De nye Akkordtakster, der vil blive nødvendige i et saadant Tilfælde, fastsættes ved Forhandlinger mellem Foreningernes Bestyrelser paa en saadan Maade, at Arbejderne sættes i Stand til at tjene samme Dagløn som efter de før benyttede Arbejdsmetoder, og dels efter, hvad der tjenes ved de tilsvarende Arbejder. Det samme bliver Tilfældet, hvis nye Varer fremkommer til Losning, eller ekstra Forhold er til Stede.

Indtil Akkordtaksterne er fastsat, udføres Arbejdet paa Dagløn + 25 pCt., der dog fradrages ved eventuel Efterbetaling.«

Efter at der ved Aarhus Havn var opført et nyt Pakhus, til hvilket Losningen foregaar ved Hjælp af Kraner, optoges der mellem de nævnte Foreninger Forhandling om nye Akkordtakster; som Grundlag for Forhandlingerne foretoges Losning af Bomuldsfrøkager med Kran fra S/S »Hassel« i Dagene 12.—14. Januar inkl., og i Overenstemmelse med den ovenciterede Bestemmelse udførtes Losningen paa Dagløn + 25 pCt. Den 13. s. M. sendte Fagforeningen til Arbejdsgivernes Forening en Skrivelse, hvori der protesteredes mod den Maade, hvorpaa Prøvelosningen blev udført, idet man havde indskrænket de ved Lossearbejdet beskæftigede Havnearbejderes Antal fra ialt 14 til ialt 6, uagtet i alt Fald Bordarbejdet, hvortil efter den hidtil gældende Lossemaade anvendtes 7 Mand, ikke efter Fagforeningens Mening var blevet lettet ved Anvendelsen af Kran. Den 14. s. M. fandt der et Møde Sted mellem de to Foreninger, uden at det dog lykkedes her at opnaa Enighed om Arbejdsforholdet, og den 15. og 16. s. M. forhandledes der videre om Sagen. Den 18. Januar fremkom S/S »August Thyssen« til Losning med Bomuldsfrøkager, og da Enighed om Akkordarbejdet ikke var opnaaet, krævede Arbejdsgiverne ogsaa denne Losning udført paa Dagløn + 25 pCt. Arbejderne stillede imidlertid Krav om, at der til Losningen skulde anvendes 11 Mand, der skulde betales med 11/14 af den hidtil gældende samlede Akkordbetaling for Land- og Bordarbejde under Et, og da dette Krav ikke blev opfyldt, nægtede de at gaa i Arbejde. Forretningsfører for Dansk Arbejdsmandsforbund Valdemar Pedersen kom til Stede, og der forhandledes, hvorunder Arbejdsgiverne tilbød at anvende 8 Mand, og sluttelig indgik man under Protest paa at lade Losningen udføre af 9 Mand for 9/14 af den gamle samlede Akkordsats. Tillige krævede Arbejderne nu, for at gaa i Gang, at der for Losningen af »Hassel« skulde efterbetales, her dog kun paa Basis af et Mandskabstal af 8 Mand, altsaa med 8/14 af den gamle Sats. Ogsaa dette gik Arbejdsgiverne under Protest ind paa, og Arbejdet paabegyndtes den 19. om Morgenen og fuldførtes uden Standsninger. Den 18., hvor der altsaa ikke var bleven arbejdet, var det iøvrigt kun ca. 3 Arbejdstimer, der gik tabt, idet indtrædende Snevejr hindrede Lossearbejde Resten af Dagen.

Under nærværende Sag har derefter Klagerne nedlagt Paastand om, *at* Aarhus Stewedore Compagni kendes berettiget til ved Losningen af S/S »August Thyssen« at have krævet Arbejdet udført i Dagløn + 25 pCt., *at* den ved Losningen den 18. Januar d. A. stedfundne Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og *at* De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Forbundet igen paa Havnearbej-

dernes Fagforening i Aarhus' Vegne idømmes en Bod samt tilpligtes at udrede Erstatning til Ladningsmodtageren for de ved Arbejdsstandsningen forvoldte, nærmere specificerede Udgifter til samlet Beløb af Kr. 488,71.

De Indklagede paastaar Frifindelse under Anbringende af, at Arbejderne i og for sig ikke har vægret sig ved at foretage Prøvelosningen for Dagløn + 25 pCt., forsaavidt angaar Landarbejdet, hvorved Kranen medvirker, men at de med Føje har protesteret mod den altfor store Indskrænkning af Mandskabstallet, samt at de ligeledes med Føje har modsat sig, at Bordarbejdet, der efter de Indklagedes Formening ikke ændres ved Kranens Anbringelse, aflønnes paa anden Maade end efter de gældende Akkordpriser.

Efter Indholdet af Overenskomstens § 13 har Arbejdsgiverne været berettiget til at kræve Lossearbejdet paa »August Thyssen« udført paa Dagløn + 35 pCt., og den ved Arbejdernes Vægring fremkaldte Arbejdsstandsning har været ulovlig. I Anledning af denne Standsning findes der at burde paalægges Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus som den, hvem Ansvaret herfor paahviler, en Bod, der imidlertid under Hensyn til de noget uklare Forhold med Hensyn til Prøvelosningsarbejdet og til, at Standsningen kun er bleven effektiv i ca. 3 Timer, vil kunne bestemmes til en Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn tilfaldende Ordensbod af 100 Kr. De øvrige foreliggende Spørgsmaal om, hvorledes Bestemmelsen i Overenskomstens § 13 nærmere er at forstaa, og de dermed i Forbindelse staaende Erstatningskrav fra Klagernes Side skønnes som hørende under faglig Voldgift ikke at burde tages under Paakendelse her ved Retten.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

Aarhus Stevedore Compagni har været berettiget til at kræve Lossearbejdet paa S/S »August Thyssen« udført paa Dagløn + 25 pCt.

Den ovenomhandlede, den 18. Januar 1926 stedfundne Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus bør til Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn betale en Bod af 100 Kr.

Iøvrigt afvises Sagen.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 986.

Smede og Maskinarbejdere paa Knapfabriken A/S J. O. Winther, Roskilde.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. Maj 1926 i Sag Nr. 986:

De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne og denne atter paa Knapfabriken A/S J. O. Winther i Roskildes Vegne.

Under denne Sag har Klagerne nedlagt Paastand om, at Knapfabriken A/S J. O. Winther i Roskilde kendes pligtig at stille den dersteds som Formand ansatte faglærte Maskinarbejder Reuber frit med Hensyn til at indtræde i Fagorganisationen, idet han ikke kan betegnes som Formand i Septemberforligets Forstand, medens de Indklagede paastaar Fabriken frifundet under Anbringende af, at Reuber maa anses som Formand i denne Forstand.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Knapfabriken, der driver en hovedsagelig paa Eksport beregnet Specialvirksomhed, blev oprettet i 1919 derved, at en tilsvarende Virksomhed i Tyskland blev flyttet til Roskilde, idet de færdige Maskiner blev ført dertil og opstillede af tyske Montører, deriblandt Reuber og Wichmann. Disse to stod først som Medlemmer af Smede- og Maskinarbejderforbundets Afdeling i Roskilde, men udtraadte, da Fabriken, formentlig kort efter, til Afdelingen anmeldte dem som Formænd. Fabriken er delt i 3 Afdelinger: 1) Pressesalen, Blodmølleriet og Herdningsafdelingen, 2) Polererafdelingen og 3) Knapsalen, hvor Randering og Boring foregaar, og Arbejdernes Antal er nogenlunde jævnt fordelt paa de 3 Afdelinger. I 1919 beskæftigedes der 30 Arbejdere under de 2 Formænd; i Aarene

1920—24 naaede Antallet af Arbejdere henholdsvis 40, 20, 15, 24 og 60; i Efteraaret 1924 antoges der en 3. Formand; i Tiden fra 1. Maj—31. December 1925 steg Arbejderantallet til 79 og en Tid endog til 107. I Stedet for den fornævnte 3. Formand antoges i Maj 1925 en Mand ved Navn Höhne, der ikke er faglært Maskinarbejder. Hver af Formændene har sin Afdeling at tilse. Fra Slutningen af Aaret 1925 er Arbejdertallet gaaet betydelig ned, idet Produktionen er bleven nedsat, efter Fabrikens Anbringende som Følge af de vanskelige Valutaforhold, saaledes at der for Tiden kun beskæftiges 28 Arbejdere. Paa Virksomheden er ansat nogle Maskinarbejdere med den Opgave at holde Maskinerne i funktionsdygtig Stand.

Den 30. December 1925 fik Arbejderne Besked om, at de ikke kunde begynde Arbejdet igen efter Nytaar, fordi Maskiner og Dampkedler skulde gennemgaa en haardt tiltrængt Rensning og Reparation, og at de derfor ikke skulde møde, forinden de fik nærmere Besked. Fabriken kom atter i Drift en halv Snes Dage ind i Januar 1926, efter at Maskinerne var istandsat af Funktionærerne. Da Firmaet den 21. Januar for et kortere Tidsrum paa en enkelt Afdeling etablerede 2 Holdsdrift, tog Reuber hele den ene Vagt, nemlig Dagholdet, hvor han altsaa udførte Eftersyn og eventuelle Reparationer, medens man sendte Bud efter en af de tidligere beskæftigede Maskinarbejdere til at fortsætte paa 2. Hold. Disse Forhold i Forbindelse med, at Reuber under den indskrænkede Beskæftigelsesgrad har udført og udfører en Del manuelt Arbejde ved Maskinerne, har ført til, at nærværende Sag er bleven rejst, idet Klagerne formener, at Forholdet faktisk er det, at Wichmann og Höhne udfører Formandsgerningen for hele Virksomheden, medens Reuber arbejder som almindelig Maskinarbejder.

Virksomhedens 3 Afdelinger er beliggende i 3 særskilte Lokaler, som dog er i samme Etage. Der beskæftigedes den 10. Februar 1926, da Mæglingsmødet fandt Sted, i disse Afdelinger henholdsvis 15 Mænd, 2 Mænd og 15 Kvinder, 2 Mænd og 10 Kvinder, ialt altsaa 44 Arbejdere. Disse arbejder i Akkord, hvori de 3 Formænd ikke deltager, idet disse er lønnede saaledes: Wichmann med 400 Kr. maanedlig, Reuber med 380 Kr. maanedlig og frit Hus, Höhne med 300 Kr. maanedlig. De som Reparatører beskæftigede Maskinarbejdere har en fast Ugeløn af ca. 70 Kr. Formændene kan antage og afskedige Arbejderne, de fører Tilsyn med Materialet og skal kritisere det udførte Akkordarbejde, eventuelt forlange det omgjort, hvorved bemærkes, at der paa Polererafdelingen udføres Haandarbejde.

Det er erkendt fra Firmaets Side, at Reubert for Tiden under den foreliggende Indskrænkning af Driften udfører en betydelig Del manuelt Arbejde, og det er forstaaeligt, at dette Forhold og særlig hans foran omtalte Virksomhed i den Periode, da der var etableret Toholdsdrift, har vakt Misfornøjelse hos Maskinarbejderne. Men naar henses til, at der siden Efteraaret 1924 har været 3 Formænd, hvorimod der først nu effektivt er rejst Klage, samt til Reubers Virksomhedsomraade, Kompetence og Lønningsforhold og endelig til den Omstændighed, at Konjunkturforholdene maa antages at være Aarsag til, at hans Formandsfunktioner ikke for Tiden lægger fuldt Beslag paa hans Arbejdskraft, skønnes det overvejende betænkeligt at statuere, at han ikke er Formand i Septemberforligets Forstand.

Frifindelsespaastanden vil herefter være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde paalægges hver af Parterne med 150 Kr.

Kendelse:

De Indklagede frifindes for Tiltale af Klagerne i denne Sag.

I Sagsomkostninger betaler hver af Parterne 150 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.